PLATONIS
OPERA OMNIA.

RECENSUIT

PROLEGOMENIS ET COMMENTARIIS

INSTRUXIT

GODOFREDUS STALLBAUM.

VOL. VIII. SECT. I.

CONTINENS

THEAETETUM.

EDITIO ALTERA.

LIPSIAE

IN AEDIBUS B. G. TEUBNERI.

MDCCCLXIX.

PLATONIS

THEAETETUS.

RECOGNOVIT

PROLEGOMENIS ET COMMENTARIIS

INSTRUXIT

MARTINUS WOHLRAB,

IN SCHOLA DRESDENSI QUAE EST AD AEDEM ST. CRUCIS PRAECEPTOR.

LIPSIAE

IN AEDIBUS B. G. TEUBNERI.

MDCCCLXIX.

LIPSIAE: TYPIS B. G. TEUBNERI.

ALFREDO FLECKEISENO

GRATI ANIMI ERGO.

PRAEFATIO.

Non licere mihi putavi hanc Theaeteti editionem dicere Stallbaumii. Multum enim eius liber differt a meo.

Prolegomena ab integro conscripsi. Stallbaumiana enim iam non satis sunt Platonis studiosis, postquam de iis rebus, quae eo loco tractari solent, non pauci libri scripti sunt. Quorum copiae etsi fortasse non respondent nova et vera, quae iis allata sunt, tamen sunt permulta, quae sine dubio neglegi non possunt.

In lectionibus variantibus delectum institui. Qui quamvis haud ignorem quam inutilis sit iis, qui artem criticam exercent, eum tamen spero iis non ingratum fore, qui in legendo et explicando hoc sermone versantur. Quamobrem hanc mihi scripsi legem, ut nullam fere scripturae discrepantiam neglegerem, quae pertineret ad scriptoris sententiam, de omnibus autem, quae in singularum vocum formis novanda mihi viderentur, in prolegomenis dicerem.

In commentariis scribendis plura me debere Heindorfio quam Stallbaumio mirum nemini videbitur. Heindorfius enim, ut taceam de iis, quae in Platone emendando magna fecit memorandaque, et fundamentum iecit Platonis explicandi una cum Schleiermachero et

hac in re tantum consecutus est quantum nemo reliquorum interpretum omnium. Quamquam Stallbaumii operam ut in aliis dialogis, ita in Theaeteto interpretando minime spernendam esse et satis constat et ex iis puto apparere, quae in commentariis ipsis ex eius libro in meum transtuli.

Scribebam Dresdae m. Dec. a. MDCCCLXVIII.

M. Wohlrab.

PROLEGOMENA.

Platons Werke von F. Schleiermacher. II. Thl. 1. Bd. 2. Aufl. Berlin. 1818. p. 171—186.

Friedrich Ast, Platon's Leben und Schriften. Leipzig. 1816. p. 167—193.

Joseph Socher, Ueber Platons Schriften. München. 1820. p. 248—258.

Frid. Ant. Rigler, De Platonis Theaeteto. Bonn. 1822.

Godofredus Stallbaumius, De argumento et artificio Theaeteti Platonici ex temporum rationibus iudicando. Lipsiae. MDCCCXXXVIII.

Platonis Theaetetus. Recensuit et prolegomenis atque commentariis illustravit Godofredus Stallbaum. Gothae et Erfordiae. MDCCCXXXIX. p. 3—31.

Karl Fr. Hermann, Geschichte und System der Platonischen Philosophie. I. Thl. Heidelberg. 1839. p. 496—499.

D. Burger iunior, Prolegomena et annotatio in Theaetetum, Platonis dialogum. Lugduni Batavorum. MDCCCXLIII.

Platon's sämmtliche Werke. Uebersetzt von Hieronymus Müller, mit Einleitungen begleitet von Karl Steinhart. 3. Bd. Leipzig. 1852. p. 3—100.

Franz Susemihl, Die genetische Entwickelung der platonischen Philosophie. I. Thl. Leipzig. 1855. p. 175—211.

Eduard Munk, Die natürliche Ordnung der platonischen Schriften. Berlin. 1857. p. 390—421.

Fr. Michelis, Die Philosophie Platons in ihrer inneren Beziehung zur geoffenbarten Wahrheit. 1. Abth. Münster. 1859. p. 156—182.

Friedrich Ueberweg, Untersuchungen über die Echtheit und Zeitfolge Platonischer Schriften. Wien. 1861. p. 227—237.

The Theaetetus of Plato, with a revised text and English notes, by the Rev. Lewis Campbell. Oxford. MDCCCLXI. p. IX—LXXXVII.

Heinrich von Stein, Sieben Bücher zur Geschichte des Platonismus. I. Thl. Göttingen. 1862. p. 137—160.

Sigurd Ribbing, Genetische Darstellung der Platonischen Ideenlehre. I. Thl. Leipzig. 1863. p. 114—179. II. Thl. Leipzig. 1864. p. 220—255.

I. De prooemio.

Theaetetus Platonis dialogus orditur a brevi Euclidis et Terpsionis colloquio, cuius argumentum est triplex. Primum enim Theaeteti laus celebratur, deinde narratur, unde liber originem trahat, denique de forma eius exponitur.

Prima igitur prooemii parte Theaetetum se praestitisse virum fortissimum et in aliis quoque rebus praestantissimum commemoratur. Haec laus ei ab Euclide et Terpsione ita impertitur, ut quae Socrates de eo praedixisset, ea revera facta esse significetur. Socrates enim Theaetetum post colloquium cum eo habitum, quod ab Euclide conscriptum inde a secundo capite legi fingitur, dixerat virum fore eximium, si in aetatem venisset.

Deinde librum Plato fingit ita esse ortum, ut Euclides sermonem inter Socratem, Theodorum et Theaetetum habitum et sibi a Socrate narratum primum summatim perscripserit, deinde per otium retractaverit et longiore oratione prosecutus sit. Colloquium igitur hoc loco dicitur Socraticum. Quae enim hoc dialogo Socrates disserit non ita multum ab eius doctrina recedunt neque eius imago a Platone depicta ei ipsi non est similis[1]). Neque vero hic dialogus ipse, quem legimus, totus est Socratis. Plato enim Socratem fecit quae cum Theodoro et Theaeteto collocutus esset narrantem Euclidi, qui litteris ea consignaverit. Quam rem Plato ita videtur instituisse, quod Socratem delectabat aliis narrare disputationes[2]). Fortasse autem hac re simul significavit post Socratis se etiam Megaricorum cognovisse doctrinam, cum Theaetetum scriberet[3]). Sed cum in aliis Plato dialogis Socratem ipsum inducat narrantem, in hoc servum fingit sermonem Socratis ab Euclide conscriptum recitare. Disputatio enim cum tota fere esset de notionibus rimandis rebusque infinitis quaerendis, eam Socrates quidem, qui harum rerum magnam haberet exercitationem, facile potuit referre Euclidi, Euclides vero Socrati hac in re impar idem facere non potuit; quare sermonem Socraticum dicitur diligentissime litteris mandasse[4]).

Postremo de forma dialogi Plato loquitur. Disputationes enim, quo commodius explicarentur, sic se exposuisse dicit, quasi res agatur, non quasi narretur. Quod scribendi genus convenientissimum sane est et rebus, quae hoc libro tractantur, et viro illi, qui disputationem memoriae mandavisse dicitur[5]).

---

1) Steinhartus p. 30 sq. 2) Sauppe, Einleitung zu Platons Protag. p. 18. 3) Susemihlius p. 177. 4) Steinhartus p. 28 et Susemihlius p. 177 sermonem propter res, quae tractantur, melius legi quam narrari dixerunt. Qua in re viri doctissimi non tenuerunt hunc ipsum sermonem a Socrate Euclidi iam narratum esse.
5) Platonem propter interpositum illud 'inquam' et 'inquit' vituperatum a quibusdam fuisse suspicantur Socherus p. 251, Steinhartus p. 28, Susemihlius p. 178.

Euclides et Terpsio, qui hoc prooemio colloquentes producuntur, Megarenses erant, fidissimi quondam Socratis discipuli, cui etiam moribundo aderant[1]), ambo Theaetetum Atheniensem magni fecerunt. Sed de Terpsione cum praeter haec nihil memoriae traditum sit, Euclidem narrant, ut Socratem audiret, Athenas ventitasse idque vel cum vitae discrimine fecisse[2]). Cuius cum tantum esset Socratis studium, mirum profecto non est, quod Plato ab eo finxit disputationes Socraticas summa diligentia expositas esse, praecipue eas, quae fuerint de scientiae notione. In notionibus enim inquirendis magnam et eum ipsum et scholam, cuius auctor erat, consumpsisse operam satis constat.

Restat, ut dicamus cur Plato ea omnia, quae praefanda sibi visa sint, hoc sermone inter Euclidem et Terpsionem habito exposuerit. Atque ante omnia hic tenendum erit Platonem Socrate mortuo Megara confugisse atque diu Euclidis eiusque amicorum hospitio usum esse et consuetudine[3]). Videtur igitur hoc Theaeteti exordium quasi monumentum quoddam esse illius temporis, quod Plato Megaris exegit, atque quaestionum, quas in illo otio instituit[4]). Quae cum ita se habeant, verisimilis est opinio eorum, qui hoc prooemium dedicationis loco habendum esse suspicati sunt[5]).

II. Argumentum dialogi.

Diet. Tiedemann, Dialogorum Platonis argumenta exposita et illustrata. Biponti. MDCCLXXXVI. p. 40—53.

G. Fehmer, Theaeteti Platonici enarratio. Zeitz. 1855.

J. F. Serno, Platons Dialog Theaetetos. I. Thl. Entwickelung des Inhalts. Landsberg a. d. W. 1855.

Socrates Theodoro Cyrenaico, cum Athenis mathematicam doceret, in gymnasio quodam obviam factus eum interrogat de indole adolescentium scholas eius frequentantium. Laudat Theodorus prae ceteris omnibus Theaetetum Atheniensem; eum enim esse optime moratum similemque Socrati oris forma. Interim ipse intrat Theaetetus et a Theodoro et Socrate invitatus iis assidet. Eum protenus Socrates appellat atque Theodoro de utriusque forma iudicanti, cum eius rei non sit peritus, nihil esse tribuendum dicit. Sed Theaeteti virtutes animi quoniam magnifice laudasset Theodorus, sibi quidem convenire laudatum considerare, laudato autem se praebere ad considerandum[6]). Quod

---

1) Theaet. p. 142C Phaed. 59C. 2) Gell. noct. Att. VII 10. 3) Diog. Laert. II 106. 4) Socherus p. 250, Stallbaumius, de arg. p. 15, prol. p. 9, Susemihlius p. 177. 5) Hermannus p. 492, Steinhartus p. 27, Susemihlius p. 177, Zellerus, Die Philosophie der Griechen II p. 298 not. 1. 6) c. II.

Theaetetus cum concessisset, Socrates eum rogat, quasnam res a Theodoro discat, deinde omnino in hoc uno se haerere dicit, quid id sit, quod discendo assequamur sive quid sit scientia. Quod Theodorus recusat respondere, Theaetetum autem, ut id faciat, hortatur[1]).

Itaque Theaetetus rei periculum facit atque recenset singulas quasdam scientiae species. Cui Socrates ita adversatur, ut demonstret definitionem scientiae non contineri enumeratione singularum eius partium. Velut si quis interroget quid sit lutum, non recte responderi esse lutum figulorum, tegulariorum, aliorum opificum, sed esse terram aqua mixtam[2]). Theaetetus autem cum hac in re lapsum se esse perspexisset, statim suspicatur, quale sit quod Socrates desideraverit, quod quidem exemplo quodam geometrico declarare studet. Cognovisse enim se ait, cum Theodorus exposuisset de singulorum numerorum quadratorum natura, eos in duo digeri posse genera, quorum utrumque communi quadam notione comprehendatur; esse enim numeros rationales et irrationales. Quo ingenii specimine Socrates valde gaudet hortaturque Theaetetum, ut eadem ratione quid sit scientia definiat[3]).

Theaeteto autem querenti de huius rei difficultate Socrates respondet hos esse parturientis ingenii dolores; peropportune igitur fieri, ut ipse obstetricis filius artem factitet obstetriciam. Hanc enim inter se et obstetrices esse similitudinem, primum nihil se, cum annis provectior sit, iam amplius parere ipsum, deinde facile se discernere, quinam sint gravidi, qui non, tum lenire se posse parturientium dolores, denique nuptiarum se esse conciliatorem. Hac autem in re obstetrices se esse inferiores, quod iis nunquam sit diiudicandum, utrum partus sit verus annon[4]). Ceterum hoc se differre ab obstetricibus, quod non feminis adsit in pariendo, sed viris, non corporibus, sed animis. Summum autem esse in sua arte, quod diiudicare possit, utrum quid veri proferat animus, an falsi. Hinc fieri, quod omnes sibi crimini dent, ut alios interroget, ipse nihil respondeat. Omnes enim, qui se utantur, magnos facere progressus, omnia autem oblivisci, si praemature se deserant. Qui autem sibi non praegnantes esse videantur, eos se despondere aliis, ut Prodico. Quae cum ita sint, Theaetetum Socrates adhortatur, ut se sibi tradat neve irascatur, si falsum non admittat[5]).

Hac Socratis oratione erectus Theaetetus de scientia denuo interrogatus respondet eam esse perceptionem sensuum. Qua in re cum Protagora consentit hominem docente omnium rerum

---

1) c. III p. 143C—146C. 2) c. IV. 3) c. V p. 146C—148D. cf. Phil. Guil. van Heusde, init. phil. Plat. II 1 p. 20—28.

4) c. VI. 5) c. VII p. 148E—151D. cf. van Heusdius II 1 p. 52 sq.

esse mensuram. Homo enim si revera est mensura rerum, res sunt tales, quales homini apparent. Perceptio autem si est scientia, refertur ad id, quod est atque idcirco res tales esse liquet, quales percipiuntur. Iam vero apparere et percipi sibi respondent. Utraque igitur sententia res non sunt per se, sed ex hominis sensu pendent[1]).

Quod confirmatur causis ex interiore Protagorae doctrina repetitis, qua negatur per se quidquam esse unum et ulli rei aliquid recte posse attribui, sed omnia docetur quae esse dicimus ex mutua rerum mixtione et motione nasci, ita ut omnia non esse, sed fieri dicendum sit. Eadem docuisse praeter Parmenidem omnes fere philosophos, Protagoram, Heraclitum Empedoclemque neque minus poetarum summos, Homerum et Epicharmum[2]).

Motu omnia fieri et conservari, quiete autem interire multis firmatur argumentis. Primum enim motus sunt agitatio et fricatio, quibus fiunt calor et ignis; his autem cum omnia alia gignuntur et conservantur, tum animalia. Deinde et corpori et animo salutaris est motio et exercitatio, otium autem et inertia perniciosa. Atque etiam in rerum natura omnia malacia et tranquillitate putrescunt. Denique solis et universi circuitu omnia humana atque divina sunt et servantur, quae si fieri posset ut unquam quasi vincta starent, omnia corruerent[3]).

Itaque etiam sensuum perceptiones motu quodam fiunt. Color enim per se est nullus neque extra oculos neque in oculis, ita ut locus ei non sit tribuendus, sed oritur potius e concursione oculorum agitationisque iis convenientis extrinsecus oblatae. Quare nemo asseveraverit, qualis sibi appareat color, talem etiam cani et cuilibet bestiae apparere vel alii homini vel sibimet ipsi omnibus temporibus. Itaque omnino nec res subiectae sensibus nec sensus ipsi suam constantemque naturam habent, alioquin expertes essent mutationis et vicissitudinis. Veluti sex tali, si conferuntur cum quatuor, sesquialtero plures sunt, sin vero cum duodecim, dimidio pauciores; unde efficitur ne numeros quidem, cum sint modo maiores modo minores, certam magnitudinem habere. Haec permira sane videntur esse et plena dubitatione atque Socrates, cum non sophistarum more contentionis cupidior sit, quam veritatis, quae contra dici possint exponit[4]). Sunt autem haec tria, primum nihil vel maius vel minus fieri posse, quamdiu idem maneat, deinde cui nec addatur aliquid nec dematur, id neque augeri neque minui, sed aequale semper esse, denique quod ante non fuerit, id postea esse non posse nisi fiat et factum sit. Sed haec tria ipsa inter se repu-

---

1) p. 151D—152C. 2) c. VIII p. 152C—E. van Heusdius II 3 p. 142 sq. 3) c. IX p. 153A—D. cf. van Heusdius II 3 p. 144 sq. 4) c. X.

gnant, si vel cum iis contuleris quae modo de talis dicta sunt, vel dixeris Socratem senem maiorem Theaeteto adolescente eodem anno futurum esse illo minorem ipsius mole non imminuta. Hac enim ratione Socrates postea est quod antea non fuit, etsi non factus est[1]).

Quod Theaetetus se mirari cum diceret, Socrates valde gavisus est; admirationem enim philosophiae esse initium. Ut autem haec dubitatio tollatur, penetrandum esse ait in Protagorae doctrinam intimam[2]) neglectis eorum opinionibus, qui nihil nisi quod manibus contrectari possit revera esse putent. Haec igitur Protagoras docet eiusque assectatores. Universum erat motio, motionis autem duo genera, alterum agens, patiens alterum. Coëuntia autem inter se et sensum generant et sensile. Sensus sunt et corporis et animi innumerabiles. Respondent iis sensilia, visui colores, aliis alia. Iam vero motio aut celeris aut tarda est. Quidquid igitur tardum est, eodem loco et ad appropinquantia movetur et ita gignit; quae autem hoc modo gignuntur, celeriora sunt; agitantur enim et in agitatione eorum fit motio. Ita oculus cum aliqua re, quae sub oculos cadit, congressus gignit albitudinem et alba cernendi sensum. Agitantur enim et visus, qui est in oculis, et albitudo, quae est in re una cum oculis colorem edente, et ita oculus impletur visu atque exsistit oculus videns, quod autem cum oculo gignit colorem, albitudine circumfunditur ac fit album quiddam. Eadem ratione ceterorum quoque sensuum perceptiones accipiendae sunt. Omnino igitur nec quod agit nec quod patitur per se constat; alterum enim sine altero nullo modo esse potest atque si quid cum re quadam congreditur et agens est, id, simulatque in aliud incidit, protenus ipsum pati apparet. Ex quibus omnibus efficitur, ut omnia fieri alicui, nihil unquam esse existimandum sit, etsi ex consuetudine et inscientia eo verbo multum utamur. Neque ullum nomen cuiquam rei vindicandum est, quae ei perpetuam constantemque naturam tribuat, sed naturae convenienter dicendum res fieri et effici et corrumpi et mutari. Iam vero non tantum de rebus singulis ita statuendum est, sed etiam de earum generibus[3]).

Haec philosophorum praecepta postquam Theaetetus mirum quantum approbavit, restare Socrates animadvertit, ut de sensuum mendaciis dicatur, quibus homines in somniis aut morbis aut insaniis in errorem inducantur, cum tantum absit, ut quae perperam percipiantur revera sint quae esse videantur, ut eorum nihil fere sit. At somniantes et vigiles certis notis distingui non possunt; somnia enim respondent ex altera parte vigiliis. Cum autem par fere sit utriusque condicionis tempus,

---

1) p. 153D—155C. cf. van Heusdius II 3 p. 147 sq. 2) c. XI. 3) c. XII p. 155D—157C. cf. van Heusdius II 3 p. 146 sq. 148 sq.

animus semper praesentes sibi opiniones pro veris habet. Eadem est ratio morborum et insaniarum, nisi quod eorum tempus non aequale est; atqui e temporis diuturnitate aut brevitate veritas iudicari non potest[1]).

Sed etiam aliter demonstrari potest quod cuique videatur ipsi verum esse. Quodcunque enim omnino diversum est ab altero, id nulla ex parte potest idem esse atque alterum et dissimile esse necesse est. Iam vero innumerabilia sunt agentia itemque patientia atque aliud cum alio commixtum non eadem, sed diversa gignit. Sequitur igitur, quoniam Socrates valens aegrotanti sit dissimilis, ut quodcunque cum Socrate valente concurrat aliud gignat, quam quod cum Socrate aegrotante. Itaque si sanus bibit vinum, dulce ei videtur esse, amarum, si aegrotus. Nulla igitur alia res eodem modo percipitur sensibus; alius enim alius rei est sensus et diversum alia res reddit sentientem; neque illud quod aliquem afficit cum alio congressum idem gignens tale fiet; ex alio autem aliud gignens fiet diversum. Neque vero agens potest esse nullo patiente aut patiens nullo agente, ita ut utrumque necessitudine quadam coniunctum sit. Quamobrem quando quod sensu aliquo me afficit mihi exstat, non alii cuiquam, vera mihi est mea perceptio, quippe quae meae naturae propria sit. Ergo si ego sum iudex rerum, utrum mihi sint necne[2]), nunquam errans quae sentio etiam scio. Praeclare igitur dictum est a Theaeteto scientiam esse sensuum perceptionem atque eodem redit quod Homerus et Heraclitus docent omnia quasi flumina moveri itemque Protagorae ratio hominem dicentis omnium rerum esse mensuram[3]).

Iam vero postquam quid sit scientia declaratum est, Socrates id agendum esse dicit, ut examinetur utrum recte sit declaratum necne[4]). Atque in Protagorae quidem praeceptis hoc mirum esse dicit, quod non perinde suem vel simiam vel quamvis bestiam, cum sensus habeant, dixerit rerum mensuram ostendens se ipsum quamvis sapientissimum, tamen non magis sapere, quam ranam, nedum quempiam hominem. Si autem quaecunque opinetur quisque, recta et vera ei essent, non esse cur Protagoras docere se profiteatur. Quae cum ita sint, eum iocari sumendum esse, alioquin omne disserendi et refellendi studium fore vanum[5]).

Quibus rebus expositis Theodorus disputandi munus detrectat amicitiam quae sibi sit cum Protagora excusans et aetatem ad certandum minus idoneam. Quare Socratem, ut cum Theaeteto in haec inquirat, valde rogat[6]). Hunc igitur Socrates interrogat, num miretur sapientia se nullo homine, imo ne deo quidem evasisse inferiorem. Quod Theaetetus dubitationem sibi

---

1) c. XIII p. 157 C—158 E. 2) c. XIV. 3) p. 158 E—160 E.
4) c. XV. 5) p. 160 E—162 A. 6) c. XVI.

afferre cum concessisset, Socrates facile esse dicit eam tollere e Protagorae doctrina. Nam primum iniuria disputari de diis, cum de iis neque ut sint neque ut non sint Protagoras habeat dicere. Deinde quod dictum sit, sapientia hominem bestiolae cuique parem esse existimandum, id non tam ex re et veritate, quam mero arbitrio et probabili coniectura ita statui [1]).

Occurrere autem aliud Socrates dicit rationi Protagorae. Si enim idem est scientia et sensuum perceptio, concedendum sane est quaecunque auribus vel oculis percipiantur simul etiam sciri. Nihilominus si externum audimus sermonem, audimus quidem eum neque tamen intellegimus. Item si litterarum ignari eas videmus, non simul cognoscimus. Facile autem ea refutat Theaetetus. Litterarum enim formas quidem et colores si videmus itemque voces graves vel acutas si audimus, etiam scimus; reliqua vero quae de iis docentur omnino nec sensibus percipimus nec scimus [2]).

Sed quiddam aliud Socrates contra Protagorae rationem profert. Memoria enim tenemus quae aliquando didicimus vel sensibus percepimus. Iam vero quae memoria tenemus, ea non sentimus. Sequitur igitur, cum scire sit sentire, ut quae meminerimus nesciamus. Ita cum quis clausis oculis alicuius quod vidit meminit, contingit, ut quod scit, id ipsum simul nesciat, cum non videat. Ex iis igitur, quae Protagoras posuit, absurda consequi videntur. Sed cavendum esse Socrates monet, ne quasi profligato Protagora triumphent, cum speciosius quam verius videantur disputavisse. Praeceptorum autem Protagorae Socrates Theodorum rogat ut suscipiat patrocinium. Quod Theodorus cum detrectet, ut qui philosophiae studio deserto ad geometriam confugerit, Socrates ipse Protagorae causam agere conatur. Sed antequam hoc facit, iis, quae iam prolata essent, absurdiora concedenda esse ostendit [3]). Nam ea quidem condicione, ut videre idem sit quod scire, fieri potest, ut quis sciens id ipsum quod scit nesciat. Si quis enim clauso altero oculo aliquid videt altero, simul videt et non videt, unde efficitur eundem idem simul scire et nescire. Deinde si scientia sensibus continetur, videmur etiam acute et obtuse, comminus et eminus, vehementer et leniter scire posse, quoniam eadem sensibus tribuuntur [4]).

Haec omnia vero Socrates inducit Protagoram sic refellentem. 'Risisti me, o Socrates, cum puerulo collocutus qui prae metu quae concedenda erant non concessit. Ego vero ita tantum revincor, ut qui meas partes agit respondeat quae ego respondeam, sin alia, revincitur ipse. Nemo autem concedet meminisse idem esse atque percipere vel cunctabitur concedere fieri posse, ut idem eandem rem sciat et nesciat. Qui enim dis-

---

1) p. 162 A—E. 2) c. XVII p. 163 A—C. 3) c. XVIII.
4) c. XIX p. 163 C—165 A.

similis fit, non est idem, quam priusquam mutatus est. Omnino autem homo non est unus, sed cum alius sit aliis temporibus, innumeri exsistunt. Neque hoc refutari poterit proprios cuique esse sensus et propterea quod cuique appareat, id illi soli esse vel fieri, cui appareat, ita ut mensura sit quisque rerum. Nimium quantum enim alius ab alio differt hoc ipso, quod alii alia sunt et videntur. Sapiens autem is est, qui efficit, ut cui videantur mala et sint, ei sint et videantur bona. Aegrotanti enim supra diximus amara videri et esse quae edat, bene valenti autem contraria. Quorum neuter sapientior fieri potest vel rudis aut sapiens vocari, sed nitendum est, ut qui est peiore condicione, sit meliore. Medicus autem ut medicaminibus, ita sophista in educatione utitur sermonibus. Quamquam nemo falsa opinantem reddere potest vera opinantem; neque quae non sunt opinari licet neque alia praeter ea, quibus quis afficitur; haec autem semper vera sunt. Sed iudicium est qualis mens, quae fert iudicium, perversum, si mens est perversa, rectum, si mens est recta. Opiniones autem ab imperitis tantum dicuntur verae, ego vero aliis alias meliores dico, veriores neutiquam. Quemadmodum igitur agricolae sapientes, si plantae languent, faciunt ut vigeant, ita sapientes oratores efficiunt, ut civitatibus pro pravis utilia iusta esse videantur. Nam quae civitati cuique videntur iusta et honesta, illi etiam sunt, quamdiu ita statuit. Itidem sophista, qui educandos moderari potest, sapiens est et magna dignus mercede. Quae cum ita sint, alii aliis sunt sapientiores neque tamen quisquam falsa opinatur atque quisque mensura est. Attamen si tu, o Socrates, aliquid contra hanc rationem disputare cogitas, aut continua oratione exponas aut interrogando excutias; noli tamen captioso disputandi genere uti, sed omissa omni certatione, qua iocando alter in errores inducitur, serio disputa et eos tantum ostende errores, in quos ipse ille, quocum colloqueris, per se et ex prioribus sermonibus raptus est. Quod si facies, qui tecum colloquentur, te sequentur et diligent, se vero ad philosophiae studium conferent, quo alii fiant quam ante fuerint, sin autem aliter facies, philosophiae odium habebunt. Benigne igitur attenteque considera, quid velim omnia moveri dicens et quod cuique videatur tam singulis tam civitatibus, verum esse atque his accurate perpensis inquire, utrum idem sit scientia et sensuum perceptio necne, deserto quotidiano dicendi usu, qui hominibus affert difficultates maximas.' Haec est defensio, quam Socrates Protagorae suppeditat[1]).

Protagoras in oratione quam modo habuit Socratem reprehenderat, quod pueruli metu utens per iocum potius quam serio rationem suam impugnasset. Quod ne iure sibi iterum obiiciatur,

1) c. XX p. 165E—168C.

Socrates Theodorum ut secum hanc rem excutiat adhortatur atque eo tantum pollicetur disputationem se perducturum esse, ut cognoscatur sitne Theodorus ipse rerum geometricarum mensura an quisque aeque idoneus ad artes, quibus ipse excellat. Quod Theodorus facturum se esse promittit Socratem, qui omnes ut secum disputarent cogebat, cum Scirrhone et Antaeo comparans. His autem viris se Socrates dicit validiorem, confectos enim esse ab Hercule Theseoque, se autem quamvis ab innumeris Herculibus et Theseis graviter contusum tamen non desistere ab illo certaminis genere [1]).

Socrates igitur repetit quae antea Protagoram fecerat disputantem, homines quamvis sufficiant ad sapientiam, differre tamen condicione et qui ea utantur meliore sapientes esse. Quod ne videatur ipse statuisse, satius fore censet ex ipsius Protagorae sermone elicere eius consensum. Protagoras igitur dixit quod cuique videatur, id ei etiam esse. Vulgo autem existimant unumquemque aliis in rebus se ipsum ceteris sapientiorem, in aliis vero alios se sapientiores habere; praesertim qui in magnis versantur periculis, ab iis tamquam a diis salutem sperant, qui eam sibi afferre possint. Atque omnino in omnibus negotiis praeceptores ducesque quaeruntur. Inde efficitur, ut homines ipsi et scientiam et inscientiam penes se esse putent. Cum autem scientiam verum existiment iudicium, inscientiam falsum, homines dicendum erit modo vera opinari, modo falsa. Quod concedendum sane erit ei, qui omnium rerum mensuram dicit hominem. Si quis igitur iudicium quoddam facit, id ipsi certe verum est, aliis vero procul dubio de eius iudicio licet ferre iudicium eumque lapsum esse putare. Quare si neque Protagoras ipse hominem mensuram esse putaret neque multitudo, sicut non putant, nemini necesse est id verum esse. Si vero ipse quidem haberet verum, multitudo non item, primum quanto plures sunt, quibus id videtur, quam quibus non videtur, tanto magis non est, quam est. Deinde Protagoras quemvis ea quae sunt opinari statuens ipse eorum opinionem, qui sibi contraria iudicent quique mentiri se existiment, veram esse concedit; illi vero suo se iure errare negant. Utique igitur, imprimis a Protagora conceditur, cum contraria dicentem vera dicere concedat, neque canem neque hominem quemlibet ullius rei esse mensuram, quam non didicerat. Itaque veritas eius, quoniam ab omnibus impugnatur, neque alii cuiquam neque ipsi vera est [2]).

Attamen Socrates nescire se dicit, an non penitus perspexerint quid Protagoras senserit, at ipsis quae sibi videantur esse dicenda. E communi autem consensu hoc est statuendum alios aliis esse sapientiores [3]). Quamquam enim in meris sensuum perceptionibus Protagorae ratio non est improbanda, in rebus tamen

---

1) c. XXI p. 168C—169D. 2) p. 169D—171C. 3) c. XXII.

salutaribus et perniciosis alius ab alio differt. Itidem in rebus civilibus quae civitas de honestate, de iustitia, de pietate sancit, ea etiam sunt revera unicuique neque in his vel privatus privato vel civitas civitate est sapientior; ubi vero constituendum est quid civitati conducat, quid non, inter eos, qui publice aliquid vel suadent vel dissuadent, multum interest neque quisquam dixerit, quaecunque civitas utilia sibi existimans statuerit, ea omnino ei profutura. De rebus enim iustis et iniustis, sanctis et impiis, cum nihil sint per se, quaecunque vel singulis vel civitatibus placent, ea ipsis vera sunt, quando et quamdiu placent. Atque hunc fere in modum ii quoque philosophantur, qui non omnino amplectuntur Protagorae rationem[1]).

Hic Socrates repente sermonem abrumpens sese sentit ab alio dicendi argumento ad aliud delapsum esse. Quod Theodorus postquam dixit ita factum esse, quod otiosi essent, Socrates: 'animadverti', inquit, 'eos qui in philosophia multum tempus consumpserint, in iudicia adductos ridiculos reperiri oratores. Videntur enim qui a pueris in foro sunt, serviliter, qui philosophiae se dederunt, liberaliter educati esse. Ut enim philosophi, cum semper fruantur otio, sive prolixius sive brevius de rebus quibuslibet disputant, sic contra oratores temporis angustiis inclusi tantum quae ad causam pertineant contionantur; contiones autem semper habentur pro conservo et coram domino iudice et saepe vita ipsa periclitatur. Qua servitutis consuetudine omnis ex animo eorum eximitur liberalitas et ingenuitas et ad fraudes et mendacia confugere coacti corrumpuntur ac depravantur, ita ut de animi sanitate sint deturbati, cum evaserunt viri, ipsi quidem perquam ingeniosos et versutos se existimantes'[2]).

'Longe alia ratio verorum philosophorum est. Loquuntur, ut iis placet, neque quisquam iis praefectus est[3]). Res civiles enim non curant, honores non petunt, generis nobilitatem parvi faciunt, aliorum res domesticas prorsus ignorant. Corpore enim tantum in civitate adsunt, mente vero illa omnia contemnentes universam rerum naturam perlustrant. Propter hanc rerum quotidianarum inscitiam vulgo sunt ludibrio, ut Thaletem, cum stellas observans in puteum incidisset, Thracia quaedam ancilla scita risisse dicitur, quod coelestia quidem cuperet cognoscere, quae vero ante pedes posita essent ignoraret. Revera enim philosophus singulorum hominum non attingit negotia, sed quae sit hominis natura perscrutatur quidque ei conveniat. Talis igitur ubi in publicum prodit atque de rebus tritis disserit, risum movet vulgo atque turbae, cui videtur stupidus esse. Neque enim cuiquam potest maledicere, quippe cui talia curae non sint; aliorum vero iactationes cum risu excipiat, nugator habetur; tyrannorum enim et regum potentiam aeque despicit atque

1) p. 171 C—172 B. 2) p. 172 C—173 B. 3) c. XXIII.

latifundiorum possessores. In generis autem nobilitate et vetustate gloriari pusilli animi esse ei videtur; genus enim quodque repetitur ab homine, qui unus erat de multis [1]. Si quis vero relictis illis controversiis vulgaribus eo philosophum sequatur, ut quae iustitiae et iniustitiae sit natura quaerere instituat, vel missis illis de singulorum hominum felicitate opinionibus considerationem intendat in ipsam humanam felicitatem et miseriam, risui est omnibus harum rerum peritis, ut philosophi a vulgo ridentur. Stolidi enim sane videntur, cum servorum ministeriis funguntur, quae vero hominem decent liberum, illis nemo melius obit. Et certe si philosophi omnibus se probarent, plus pacis haberemus ac minus malorum' [2].

'Sed mala e rebus humanis nunquam tolli possunt, quoniam aliquid bono contrarium sit necesse est, ad deos tamen non pertinent. Quamobrem nitendum est, ut quam citissime ex hac terra effugiamus ad deum ipsum, hoc est ut deo quam simillimi fieri conemur. Ad dei autem similitudinem ita accedimus, ut iustitiam et pietatem colamus cum sapientia, non ita, ut bonorum virorum prae nobis feramus speciem. Est enim deus iustissimus, ut nemo nisi iustissimus ei similis sit. Hac igitur in re posita est vera virtus, rerum vero civilium aliarumque cognitio quiddam humile et vulgare videtur. Itaque quamquam qui his artibus instructi sunt, sibi mirum quantum sapere videntur, tamen revera desipiunt; ignorant enim iniustos manere poenas, quas effugere non possint. A divino enim, quod unum summam affert beatitudinem, desciscentes ad id, quod divini est contrarium ideoque miserrimum poenas ita pendunt, ut mali malis laborent. Haec autem illi, qui callidos et versutos se habent, quasi ab insipientibus quibusdam dicta sint, audient. Unum tamen illis usu venit, ut, cum ipsis ratio reddenda sit opinionis suae, omnis eorum sapientia evanescat, ita ut a pueris nihil videantur differre.' Haec igitur Socrates quasi praeteriens de philosophorum et rhetorum discrimine [3].

Socrates ad propositum revertitur, a quo declinaverat eo, quod dixerat Protagoram eosque, qui ab eo profecti sint, illud certe non ausuros esse affirmare, quaecunque civitas, cum utilia sibi ea fore existimaverit, legibus sanxerit, ea etiam futura semper utilia. Saepe enim fit, ut quae profutura esse putentur, cum leges dentur, revera postea non sint. Atque rem ita se habere, clarius ex ipsa notione eius, quod utile appellatur, intellegi potest. Nam quidquid utile est, id etiam ad temporis futuri rationes refertur. Ad quas ipsas etiam civitas in legibus faciendis spectat. Iam vero si homo rerum est mensura, etiam de rebus futuris ei iudicandum est. At enim facile est ad animadvertendum eos, qui rerum habeant scientiam atque usum,

---

1) c. XXIV. 2) p. 173C—176A. 3) c. XXV p. 176B—177C.

imperitis multo rectius iudicare. Quod etiam ipsius Protagorae exemplo affirmatur. Is enim sese de orationum effectu melius ceteris omnibus iudicare posse profitebatur. Quod nisi persuasisset discipulis, ei non magnam pecuniam solvissent. Quae cum ita sint, Protagorae ipsi concedendum erit non solum alium alio esse sapientiorem, sed etiam sapientem unum rerum esse mensuram[1]).

Sed videndum esse Socrates dicit, num praesentes cuique affectiones, sensus, opiniones verae sint[2]). Haec vero sententia cum ex Heracliteorum praeceptis fluxerit, ab iis ordiendam esse disputationem. Quod Theodorus quamquam concessit, tamen cum Heracliteis ipsis quemquam colloqui posse negat. Deesse enim iis omnem tranquillitatem et constantiam in disputando, deinde uti eos sermone admodum obscuro et inaudito, quo magis audientium animos percutiant, quam verum aperiant, deinde nihil unquam ab iis absolvi, cum nihil omnino pro certo dicant. Suspicante autem Socrate eos fortasse discipulis se patefacere, Theodorus nullos apud eos esse discipulos dicit, sed illos sponte crescere, quare fieri, ut alter alterum nihil scire existimet. Itaque quae illi dicant quasi problema quoddam esse consideranda. Iam Socrates Heracliteorum illam doctrinam ab antiquis repetit, qui quidem poetica oratione eam occultaverint, a recentioribus vero eam esse divulgatam, ita ut vel sutores eam capere possint. Horum vero contraria praecipere Melissum et Parmenidem eorumque discipulos. Quae cum ita sint, praestare Socrati videtur primum eorum examinare rationem, qui omnia moveri statuant; quae si minus placeat, ad eos confugiendum esse, qui universum unum et immobile esse dicant; si vero utrique errare videantur, ridiculos se ipsos fore, cum sapientissimis illis viris se haberent sapientiores[3]).

Iam Socrates quaestionis ipsius initium ducit a motione, cuius duo discernit genera, alterum, quod positum est in loci mutatione et in eodem versatione (*περιφορά*), alterum, quod in mutatione rerum (*ἀλλοίωσις*). Iam vero omnia utroque modo moveri necesse est, alioquin simul movebuntur atque consistent. Demonstratum autem erat supra primum sensuum perceptiones ita fieri, ut motio inter id, quod patitur, et id, quod efficit, intercedat, qua motione patiens evadere sentiens, non sensum, efficiens autem quale aliquid, non qualitatem. Deinde demonstratum erat neque patiens neque efficiens esse per se, sed ex utroque coeunte fieri et sensus et sensa. Quae cum ita sint, omnia, quoniam et moventur et mutantur, perpetuae mutationi obnoxia sunt. Velut album dum movetur, etiam mutatur, et visus item. Quocirca nihil neque album dici potest nec non album nihilque est, quod et videre te et non videre recte dicere

1) p. 177 C—179 B. 2) c. XXVI. 3) c. XXVII p. 179 C—181 B.

nequeas. Scientia igitur si in sensuum perceptione posita est, non magis scientia est, quam non scientia dicenda neque quidquam est, quod non recte responderi possit. Quid quod neque ita nec non ita dici oportet, quandoquidem his vocabulis motio tollitur. Nova igitur illis philosophis utendum erit oratione, nisi forte hoc dicant: ne ulla quidem ratione, quod ut infinite dictum maxime iis congruat. Rebus sic se habentibus Socrates Protagorae non concedit quemquam rerum esse mensuram, nisi sit prudens neque magis scientiam esse in sensibus[1]).

His expositis Theodorus a disputando desistit eiusque partes Theaetetus rursus suscipit. Qui quamquam Socratem et Theodorum rogat, ut etiam rationem eorum, qui omnia stare dicant, eodem modo explicent quo Heracliteorum, Socrates tamen se ei non obtemperaturum esse dicit. Vereri enim se non Melissum quidem aliosque eiusdem sectae, sed unum Parmenidem, qui tanta sit ingenii altitudine, ut vix quae ille senserit assequi possint. Maxime autem verendum esse, ne quaestio de scientia instituta talibus sermonibus penitus obruatur[2]).

Socrates igitur Theaeteti illud, perceptionem sensuum esse scientiam, retractat. 'Percipimus', inquit, 'res, si accurate, ut par est, dicimus, non sensibus, sed per sensus[3]). Sensus enim sunt instrumenta quaedam, quibus omnia ad unam quandam animi vim referuntur. Deinde sunt corporis et unicuique eorum certa quaedam subiecta sunt rerum genera, ita ut aliud per alium cognoscamus. Si quid igitur de duabus rebus sentimus, fieri non potest per unum sensum. Huius generis sunt quae dicimus vel eadem aut diversa esse vel unum aut plura vel similia aut dissimilia. Quae rebus igitur sunt communia, eorum nihil assequimur per sensus, ut facile appareat unam mentem esse, qua ea concipiantur[4]). Quare alia sunt, quae per sensus percipiuntur, alia, quae mens res inter se comparando cognoscit. Huc accedit, quod sentimus simul ut nati sumus, comparandi vero et ratiocinandi facultatem multa demum exercitatione assequimur. Iam vero si nescimus, sitne aliquid an non, id verum esse dicere non possumus, quod autem dicere non possumus verumne sit annon, id scire non possumus. Sequitur igitur sensuum perceptionem, quippe qua non possumus cognoscere, num quid sit vel verum sit, prorsus diversam esse a scientia'[5]).

Repertum igitur cum sit scientiam non esse in sensuum perceptionibus, Socrati videtur restare, ut quaeratur in iis, quae mens agit i. e. in opinando[6]). Quare Theaetetus denuo de scientia interrogatus omnem opinionem dicere non audens scientiam, quod etiam falsae sint opiniones, veram esse respondet. Quod

---

1) c. XXVIII p. 181B—183D. 2) p. 183D—184A. 3) Cf. van Heusdius II 1 p. 44 sq. 4) c. XXIX. 5) p. 184B—186E. Cf. van Heusdius II 3 p. 156 sq. 6) c. XXX.

fortiter responsum Socrates laudat, sed dubium semper se haesisse dicit, quid de falsa opinione statueret. Quidquid enim opinor, inquit, aut inter ea referendum est quae scimus aut inter ea, quae nescimus. Cum autem fieri non possit, ut quis sciens aliquid idem nesciat vel nesciens sciat, falsa opinio neque ita exsistere potest, ut quis ea quae sciat arbitretur alia quaedam esse ex iis, quae sciat, neque ita, ut ea quae nesciat alia quaedam esse arbitretur ex iis, quae nesciat, neque ita, ut, quae sciat esse putet quae nesciat aut quae nesciat esse quae sciat. Quare non est concedendum quemquam falsa opinari[1]).

At fortasse falsa opinio ad id referenda est, quod non est. Sed nusquam tale quid fieri potest. Quemadmodum enim qui sensibus aliquid percipit, non potest percipere nihil, ita etiam qui opinatur, aliquid certe opinetur necesse est, quique nihil opinatur, is plane nullam habeat opinionem[2]).

Forsitan autem quispiam dixerit falsa opinari, qui res opinando inter se confundat. Quod qui facit, aut ambas res opinatur aut alterutram. Opinatio autem sermo est, quem mens secum ipsa tacite habet. Cum autem certam alicuius rei notionem habet, tum eam opinari dicimus. Iam vero nunquam accidere potest, ut quis alterum, quod opinetur, dicat esse alterum, quod opinetur idem. Quare ambae res inter se confundi non possunt neque alterutra. Neque ei, qui alteram solam opinatur, tribui potest falsa opinio; alioquin quod non opinatur eum opinari dicendum esset[3]).

Quae cum ita se habeant, falsae opinioni locus non videtur relictus esse. Sed ea prorsus sublata valde verendum est, ne multa absurda concedenda sint. Unum vero restat, quo error deprehendi possit. Iniuria enim antea dictum esse videtur fieri non posse, ut quis quae sciat ea esse opinetur quae nesciat. Nimirum disci possunt quae quis ante ignoravit. Iam mentibus fingamus massam cerae inhaerere aliis aliam, Musarum matris Mnemosynes donum, in qua signa rerum quae percipiuntur sensibus imprimantur. Quod autem ita expressum est, memoria tenemus et scimus, quamdiu menti eius inest imago; quod vero deletum est aut exprimi non potuit, obliviscimur et nescimus[4]). Quod si ita ponimus, falsa opinio et error ita potest nasci, ut quis quae sciat modo esse ea opinetur, quae sciat, modo ea, quae nesciat. Quatuor autem sunt genera modorum, quibus quae sciuntur vel percipiuntur confundi non possunt. Atque primo quidem generi hoc est commune, ut agatur de sola mentis notitia quae memoria tenetur perceptione exclusa, in altero agitur de sola perceptione sensuum exclusa memoria, in tertio notitia et perceptio ita ponuntur coniunctae, ut ea, quae nunc

---

1) p. 187 A—188 C. 2) c. XXXI p. 188 D—189 B. 3) c. XXXII p. 189 B—190 E. 4) Cf. van Heusdius II 3 p. 162 sq.

ipsum fit per sensum perceptio ad suam ac propriam imaginem memoria servatam referatur, in quarto denique utraque et perceptio et mentis notitia abesse ponitur. Error autem ita locum habet, ut sensuum perceptio non satis accurata sit aut scientia obscurior quaedam[1]. Veluti Theodorum et Theaetetum si novi eorumque teneo memoriam, fieri potest, ut nonnumquam videam utrumque vel audiam vel alio sensu percipiam, nonnumquam non, nihilominus autem utrumque noverim. Iam errare ita possum, ut Theodorum et Theaetetum cognoscam quidem, sed cum e longinquo ac vix conspiciam, utrique suam adhibere conans imaginem Theaetetum putem esse Theodorum, aut ut alterutrum tantum conspiciam, sed licet utriusque imagines menti impressae sint, alterius simulacrum ad alterum transferam et ita Theaetetum, quem conspicor, Theodorum esse putem. Omnino igitur falsa opinio non versatur in rebus, quas plane ignoramus vel non sentimus, sed in iis solis, quas scimus et sentimus. Vera autem opinari honestum, falsa vero turpe est[2].

Cuius rei causam hanc esse perhibent. Si cera illa, quam animis inesse finximus, multa et bene praeparata est, veras diuturnasque imagines suscipit, sin sordidior est aut mollior aut durior, imagines obscuriores et facile evanescentes suscipit; unde fit, ut alii sint dociles, memores, erroris expertes, alii hebetes, obliviosi, erroris pleni. Quae cum ita sint, et veras et falsas opiniones esse concedendum erit[3].

His vero ita expositis falsam opinionem docetur non solum oriri e sensuum perceptionis et mentis notitiarum confusione, sed etiam ita exsistere posse, ut mentis notitiae inter se confundantur. Accidit enim, ut quis septem et quinque quid efficiant computans undecim esse existimet, unde facile apparet ipsas numerorum notitias animo comprehensas ab eo inter se confundi. Cum vero utrumque noverit, et duodecim et undecim, relinquitur, ut aut nullam omnino falsam esse opinionem statuamus, aut fieri utique posse censeamus, ut quis quod sciat idem nesciat. Neutrum autem quoniam ratio admittit, ad id redeundum erit, quod ab initio ad quaerendum propositum erat, ad ipsius scientiae vim ac naturam declarandam. Quae nisi explorata sit, falsa opinio quid sit, inveniri non potest[4].

Volunt igitur nunc quidam scire esse scientiam habere. Praestat tamen dicere: scientiam possidere. Habere enim et possidere hoc inter se differunt, quod quae habemus, iis iam utimur, sed quae possidemus, iis ad libidinem vel utimur vel non utimur. Quod columbarii exemplo illustratur. Columbae enim, quae in eo habitant, possidentur, quae vero de iis captae

---

1) c. XXXIII. 2) p. 190E—194C. 3) c. XXXIV p. 194C—195B. Cf. van Heusdius II 3 p. 164 sq. 4) c. XXXV p. 195C—197A.

sunt, habentur. Avibus igitur mentis notitiae similes sunt. Cuius enim rei sive discendo sive inveniendo scientiam habemus, eam quasi saepto quodam contiuemus et ita scimus. Alia vero est ratio notitiarum mentis, quas venamur, quamquam menti insunt. Veluti qui arithmeticae peritus est, quamquam omnium numerorum rationes cognovit, fieri tamen potest, ut quantus sit numerus quidam quaerat. Itaque tamquam insciens quaerit quod iam novit [1]). Inde apparet duplicem esse quasi venationem notitiarum, alteram, antequam possidemus, possidendi causa, alteram, quamquam possidemus, ut iis in praesenti utamur. Hoc qui facit, aut sciens quae dudum scit discere cupit aut rerum, quas eum scire concessimus, insciens est. Sed hoc utut est, quoniam habere et possidere inter se differunt, certe quae quis possidet non potest non possidere neque quae scit nescire. Falsa autem opinio ita oritur, ut quis e mentis notitiis, quas possidet, aliquam aucupans aliam pro ea, quam voluit, capiat eoque modo fallatur. Qui vero quam voluit, eam prehendit, erroris expers est et quae revera sunt opinatur [2]).

Sed si falsa opinio e notitiarum, quas animus hausit, confusione repetitur, permirum videtur, quod cuius rei habemus scientiam, eam nihilominus ignoramus et aliam pro alia habemus. Neque aliter res se habet, si quis rerum notitias non solum veras, sed etiam falsas menti inesse sumpserit. Nam qui falsa opinatur, certe minime sibi videtur falsas rerum notitias cum veris confudisse. Ita ad primam difficultatem redimus; quae quis enim scit cum iis quae nescit confundi non possunt. Quamobrem rursus id agendum est, ut, antequam falsae opinionis ratio exquiratur, quae sit scientia accuratius declaretur [3]).

Fortasse autem non decedendum est de sententia ante proposita, qua scientia in recta opinione continetur; nam erroris expers est. Sed facile iudicis et oratoris exemplo doceri potest inter scientiam et rectam opinionem multum interesse. Oratores enim iudices non docent, sed iis persuadent, ut quae ipsi velint opinentur. Persuadere autem est opinionem inculcare. Quodsi iudicibus recte persuasum est de iis, quae nemo nisi qui ipse viderit scire possit, veram opinionem sequentes recte iudicant, non scientiam nacti. Si vero idem esset recta opinio et scientia, perfectus iudex sine scientia nunquam recte opinaretur. Itaque inter utrumque apparet aliquod esse discrimen [4]).

Dicit autem quidam scientiam esse veram opinionem *μετὰ λόγου*; *λόγου* enim quae sint expertia, ea sciri non posse, quae vero *λόγον* habeant, ea posse sciri [5]). Iam vero definitionem quae h. l. voce *λόγου* significatur, ille ait non admittere simplicissima quaeque rerum elementa, e quibus omnia composita

1) c. XXXVI. 2) p. 197 B—199 C. 3) c. XXXVII p. 199 C—200 D. 4) p. 200 D—201 C. 5) c. XXXVIII.

sint; alioquin iis tribui aliquid, quod ab iis alienum sit. Ea igitur non posse nisi nominari; explicationem autem in compositis demum rebus suum habere locum. Itaque elementa rerum solis sensibus percipi; ex iis vero quae conflata sint, ea admittere et veram opinionem et cognitionem et definitionem i. e. scientiam [1]).

Unum vero in hac philosophandi ratione displicet, quod rerum principia cognosci non posse, quae vero ex iis composita sint cognosci posse dicuntur. Quod quo magis perspiciatur, iuvabit vocabula eorumque elementa i. e. litteras considerare [2]). Etenim syllaba quaeque litteris, ex quibus constat, cognoscitur et definitur, litterae vero ipsae percipiuntur quidem, sed explicationem non admittunt neque, cum vocem tantum habeant et sonum, mente cognoscuntur. Quare syllaba si nihil est aliud nisi summa elementorum, consequens est, ut sciatur earum partium summa, quae singulae partes nesciuntur [3]).

Sin autem syllabam putaveris esse simplicem quandam et unam formam, quae e coniunctione elementorum nascatur, sed ab iis sit diversa, apparebit partes eius esse non posse. Cuius enim sunt partes, totum (ὅλον) esse necesse est omnes partes. Sed fortasse totum, quamquam e partibus constat, unum quoddam est diversum a partibus. Quod si statuitur, quaerendum est num totum et omne (πᾶν) inter se differant [4]). Iam vero omnia et omne idem sunt. Ubique enim omnis alicuius rei numerus et res ipsa idem significant, veluti exercitum exercitus numerus efficit. Numerus autem rei cuiusque nihil aliud est nisi omnes eius partes; omnes partes vero sunt omne. Totum igitur esset omne, si partibus constaret. Attamen si omne est cui nihil deest, totum esse idem apparet; cui enim aliquid deest, neque totum neque omne est. Totum igitur, ut omne, omnes sunt partes. Quamobrem syllaba si idem est atque vocum singularum summa, aeque cognosci potest [5]).

Quod ne fiat, sumendum erit syllabae non esse partes, sed omnino unam esse eam ac simplicem formam. Iam vero si res ita se habet, in syllabam idem cadit, quod in elementa. Potest enim, quia est simplex atque individuum quoddam, nec definiri nec sciri [6]).

Aliter sentiet qui meminerit, quomodo prima litterarum elementa didicerit. In omni enim arte primum elementa rerum traduntur, deinde ea quae ex iis composita sunt, atque quo quis clariorem habet elementorum cognitionem, eo perfectius disciplinam quamque percipit [7]).

Sed redeamus ad id, quod propositum est, scientiam esse veram opinionem μετὰ λόγου. Iam haec vox triplici modo ac-

---

1) p. 201 C—202 D. 2) c. XXXIX. 3) p. 202 D—203 D. 4) c. XL. 5) p. 203 E—205 B. 6) p. 205 C—E. 7) c. XLI p. 206 A—B.

cipi potest. Primum enim oratio est, qua cogitata aperiuntur. Sed quoniam homo quisque fere quid de quaque re sentiat eloqui potest, hac vocis interpretatione tollitur omne discrimen, quod inter scientiam et veram opinionem intercedit[1]).

Deinde *μετὰ λόγου* significare potest: ita ut totum elementis, quibus constat, percensendis explicetur, velut cum quis de curru interrogatus singulas eius partes enumerat vel cum de Socratis nomine rogatus singulas eius litteras et syllabas recenset. Sed quamvis quis litterarum notitiam habeat, tamen in syllabis digerendis vel in vocabulis scribendis errare potest. Quod qui facit non est sciens, quamquam elementorum gnarus scribit et recte opinatur. Quare rectam opinionem cum elementorum enumeratione coniunctam nondum licebit appellare scientiam[2]).

Restat tertia ratio, qua illud *λόγος* accipiunt. Potest enim explicatio esse notarum, quibus res quaeque a ceteris omnibus differat. Sed ita si dicimus, sequitur, ut qui hominem quempiam probe noverit, nisi notas omnes perspectas habeat, quibus a reliquis discernatur, eum plane non noverit, id quod certe nemo erit qui concedat. Nam cum recta opinione ubique necesse est coniunctam esse notarum, quibus res distinguantur, notitiam. Deinde si sciendum nobis est quomodo res inter se differant, scientia est recta opinio cum scientia coniuncta, qua explicandi ratione nihil sane explicatur[3]).

His scientiae definitionibus confutatis Socrates disputandi finem facit magni esse ducens quae nesciantur sciri non arbitrari. Sibi vero ait nunc in porticum regiam abeundum esse; cras mane autem pergendum esse[4]).

III. De scaena dialogi et de tempore, quo habitus esse fingitur.

Socrates et Theodorus Cyrenaicus in aliquo gymnasio Atheniensi[5]) fortuito convenisse finguntur. Videtur enim Theodorus, quo tempore hic sermo habitus est, Athenis artes mathematicas pueris tradidisse. Hunc igitur Socrates de adolescentium eius scholas frequentantium indole interrogavit. Theodorus autem prae ceteris omnibus laudat Theaetetum adolescentem. Qui cum ipse protenus cum amicis nonnullis intraret, Socrates cum eo colloqui coepit. Finito autem colloquio gymnasium relinquit, ut in porticum regiam iret[6]).

De tempore, quo Plató dialogum habitum esse fingat, ambigi non potest. In prooemio[7]) enim Euclides Socratem, paullo ante-

---

1) p. 206C—E. 2) c. XLII p. 206E—208B. 3) c. XLIII p. 208C—210B. 4) p. 210CD. 5) p. 144C. 6) p. 210D. 7) p. 142C.

quam mortuus sit, cum Theaeteto narrat congressum esse et hunc sermonem habuisse. Atque finito colloquio Socrates ipse a Meleto se iam accusatum esse significat[1]). Id tempus minus idoneum cuipiam videatur esse ad sermonem de scientiae vi habendum. Sed minime haec res a Socratis moribus abhorret. Xenophon[2]) enim Hermogene auctore Socratem narrat, etiam postquam accusatus sit, de omnibus aliis rebus disseruisse, de accusatione minime locutum esse.

IV. De personis dialogi.

Socrates inducitur senex a Meleto iam accusatus. In omnibus igitur artibus, quibus excellit, quam maxime est perfectus, ita ut eum intuentes sapientiam ipsam cernere nobis videamur. Atque ut ipse sapientissimus est, ita etiam viam, qua quis sapiens fieri possit, monstrare potest. Quare et digna et idonea est eius persona, quae sit in hac disputatione princeps. Insignis enim eius est sollertia, qua notitias rerum menti humanae innatas elicere potest. Quis est enim, qui artem eius obstetriciam[3]) ignoret in hoc libro celebratam, qua quidem ita fieri dicit Socrates, ut ipse ex se nihil procreet, animis autem parturientium adsit in parturiendo atque si quid falsi protulerint, id tollat? Duplex igitur eius est ars; explicat aliorum sententias et utrum verae sint necne iudicium facit, ipse vero rationes certas et praecepta dat nulla[4]). Deinde insatiabili est disputandi cupiditate, propter quam cum Scirrhone et Antaeo comparatur[5]); ut enim ille viatores singulari crudelitate de rupibus praecipitavit, hic quoscunque potuit ut secum luctarentur coegit, ita Socrates pepercit nemini, neminem a se dimisit, nisi si ante quid valeret in disputando comperisset. Disputationibus autem cum omnes homines petiit, tum maxime sectatus est adolescentes bene moratos, quos in sermones vocaret[6]). Notissimum est quoque Socratem in ironia dissimulantiaque longe lepore et humanitate omnibus praestitisse. Utitur autem omnino ea dialectica, quae mirifice respondeat moribus et opinionibus eorum, quos refellit. Saepe ex aliorum mente disputat, ut eos suis ipsorum laqueis irretiat, saepe iisdem argutiis indulget, quibus adversarii uti consueverunt. Neque aliis in rebus petulante dicendi genere abstinet et hilarem se ostendit et promptum ad iocandum.

Neque tamen omnia, quae Socrates de se profitetur, ad eum ipsum pertinent. Quamquam enim reipublicae admini-

1) p. 210D. 2) mem. IV 8, 4. Cf. Munkius p. 390. 3) De Socratis arte obstetricia qui scripserunt, eos cognoscas ex Hermanno p. 327 n. 310. 4) p. 150C. 5) p. 169AB. cf. p. 183D. 6) p. 143D.

strandae potestatem, quantum per leges fieri licuit, aliis concessit, tamen tantum abfuit, ut ab hominum se societate segregaret, ut ea omnino carere non posset. Quare imago veri philosophi magis ad similitudinem Platonis quam Socratis videtur depicta [1].

Cum Socrate, qui omni sapientia instructissimum se praebet, colloquens inducitur Theodorus vir gravissimus quidem, sed unis fere disciplinis mathematicis deditus [2]. Cyrenaicus erat et Platonem fertur, cum Cyrenis commoraretur, mathematicam docuisse [3]. Quam artem quamquam prae ceteris coluit, tamen a philosophiae studiis non erat alienus; probavit enim Protagorae opiniones [4]. Sed mox philosophiae studio misso ad geometriam maxime sese applicuisse videtur [5]. Quare non mirum est Heracliteos ab eo improbari et carpi propter inconstantiam [6]. In omnibus autem studiis ita versatus esse videtur, ut de rebus certis tantum et definitis dissereret [7]. Animi videtur fuisse severi et prope morosi [8]. Plato autem quamquam eum in tribus dialogis Theaeteto sophista politico inducit, tamen audientis magis partes ei quam disserentis tribuit. Erat enim in Socratica disserendi ratione minus exercitatus et aetate provectior, quam ut ea assuesceret [9]. Itaque invitus et multa reluctans in disputationis societatem venit et patrocinium Protagorae ita gessit, ut confutatum eum esse omnibus appareat [10].

Praeter Socratem et Theodorum in hoc sermone colloquentem cognoscimus Theaetetum adolescentem ardentissimo sciendi studio incensum et optime moratum. Filius erat Euphronii Suniensis viri spectatissimi, qui magnas divitias ei reliquerat; quarum quamquam maximam partem tutorum perversitate deperdiderat, tamen erat liberalitate maxima [11]. Discipulus erat Theodori, qui eum dicit Socrati esse non dissimilem et oris deformitate et ingenii acie et animi candore; naso enim eum esse simo oculisque prominentibus, excellere autem non minus docilitate alacritate fortitudine constantia quam lenitate modestia memoria [12]. Tantis Theodori laudibus Theaetetus non indignus erat. Fortissimum enim et constantissimum se praestitit in pugna aliqua facta apud Corinthum, ex qua vulneratus et torminibus affectus rediit [13]. Acerrimum autem se praebet, ubi respondet Socrati, modestissimum [14], ubi ab eo refutatur, affluentem ingenio, ubi aliquid cogitando inveniendum est [15]. Imprimis

---

1) Steinhartus p. 25. 2) p. 145A, 162E. 3) Diog. La. II 103, III 6. Apul. de hab. doctr. Pl. I init. 4) p. 161B, 162A, 164E sq. 5) p. 165A. 6) p. 179E sq. 7) C. F. Hermannus p. 658 n. 488. 8) p. 145C. 9) p. 146B, 162B. 10) Groen van Prinsterer, pros. Pl. p. 190. 11) p. 144CD. 12) p. 143E—144B. 13) p. 142A—C. 14) p. 161A *οὐδαμῶς γὰρ δύσκολος*, p. 144B *μετὰ πολλῆς πρᾳότητος*. 15) Steinhartus p. 205 n. 26. Quiddam quod contra Protagoram dici possit bene refellit p. 163BC.

mathematicae operam dedit; quare quae de numeris rationalibus et irrationalibus in hoc libro exposita sunt, ab eo excogitata esse Plato fingit[1]). Atque dicitur Theaetetus etiam τὰ πέντε καλούμενα στερεὰ γράψαι[2]). Neque a philosophia alienus erat[3]), sed ingenium habebat ad eius subtilitatem satis idoneum.

Praeter has tres personas pueri quidam colloquio affuerunt[4]). Eorum unus Socrates natu minor dicitur[5]) Theaeteti familiaris, qui in politico interloquentis partes habet.

V. Nonnulla de philosophorum, qui in Theaeteto commemorantur, vitis et praeceptis.

Plato in libro, qui est de scientiae vi, duo philosophorum genera tractanda et examinanda duxit, alterum eorum, qui omnia esse unum, alterum eorum, qui omnia fieri statuerent[6]). Illos constat appellatos esse Eleatas, hos maxime ad Heraclitum referendos esse. Sed philosophorum Eleaticorum decreta, quia difficillima essent intellectu, Plato in hoc sermone noluit examinare, ne longius a proposito aberraret[7]). Ita factum est, ut in multo maiore dialogi parte versatus sit in Heracliteorum opinionibus exponendis et iudicandis.

Philosophorum Eleaticorum primus fuit Xenophanes Colophonius, longe maximus autem Parmenides Veliensis. Athenas hic venisse fertur ad Panathenaeorum magnorum celebrationem atque annos natus circiter quinque et sexaginta collocutus esse cum Socrate admodum adolescentulo[8]). Summo eum afficit Plato honore[9]), ita ut magnum eum appellet[10]) dicitque mente tam alta eum fuisse, ut quae senserit intellegere difficillimum sit[11]). Praecepta autem Parmenides carmine tradidit, quod περὶ φύσεως inscribitur. Cuius versum Plato laudat in hoc dialogo[12]).

Parmenides quae docuit leviter in Theaeteto tanguntur. Dissidere enim dicitur ab Heraclito Protagora Empedocle[13]), qui omnia moveri voluerunt. Parmenides vero omnia dixit esse unum atque, cum non habeat quo moveatur, in se ipso consistere[14]).

Parmenide inferior erat Melissus Samius. Qui cum eadem

---

1) Schleiermacherus p. 186 '*Was Theaitetos hier von den Quadratwurzeln vorträgt, hat ganz das Ansehn damals etwas Neues gewesen zu sein, ob aber eine Erfindung des Theaitetos selbst oder eine des Platon, womit er seinen Schüler ausschmükt, möchte ich nicht leicht bestimmen.*' 2) Boeckh, Philolaus p. 163. 3) p. 152 A. 4) p. 144 C, 146 B, 168 D. 5) p. 147 D. 6) p. 183 C sq. 7) p. 183 D sq. Fecisse id postea videtur in sophista. Schleiermacherus p. 181, Steinhartus p. 205 n. 25. 8) p. 183 E, Parm. 127 BC, soph. 217 C. 9) p. 183 E. 10) soph. p. 237 A. 11) p. 184 A. 12) p. 180 E. 13) p. 152 E. 14) p. 180 E.

fere sentiret atque Parmenides[1]), minore tamen praeditus fuisse videtur mentis acumine, ita ut Plato adversus eum minorem reverentiam adhiberet, quam adversus Parmenidem[2]).

Eorum philosophorum, qui omnia semper fieri docuerunt, principes dicuntur Heraclitus eiusque discipulus Protagoras et Empedocles. Videntur autem hi tres viri in his consensisse: nihil esse unum per se; quare certam et definitam naturam nulli rei attribui posse. Continuo enim motu et virium contrariarum congressu omnia gigni, quae minus recte dicere soleamus esse; nihil enim esse, omnia fieri[3]).

Heraclitus Ephesius princeps videtur fuisse eorum philosophorum, qui nihil unquam esse docuerunt. Omnia igitur cum semper fieri putaret, rerum naturam flumini comparavit[4]), quamquam Plato hoc decretum ad Orpheum[5]) et Homerum[6]) retulit. Heracliteum quoque est quod ignis dicitur rerum initium[7]) neque dubium erat Schleiermachero[8]), quin illud *ἡ ἀνάγκη τὴν οὐσίαν συνδεῖ*[9]) ab eodem repetendum sit. Etiam hoc prorsus ex Heracliti mente dictum est quietem esse perniciei causam[10]); comparavit enim totam rerum naturam cinno, quippe qui statim in singulas suas partes discedat atque corrumpatur, nisi agitetur rutabulo.

Heracliti discipuli Socratis et Platonis temporibus multi erant in Ionia et maxime Ephesi. Qui cum illud tantum amplecterentur, omnia semper fieri, nihil omnino esse, omnem scientiam sustulerunt[11]). Quare non mirum, quod inconstantes et obscuri erant et suis se acuminibus ipsi compunxerunt[12]). Plato eos non sine irrisione *τοὺς ῥέοντας* appellat[13]).

Ex illo fonte et capite Heraclito philosophia fluxit Protagorae. Natus est sophista ille clarissimus Abderis in Thraciae oppido circiter anno a. Chr. n. CCCCLXXX, aetate igitur maior erat Socrate[14]), quem anno CCCCLXIX in lucem editum esse plerumque perhibent. Mortuus est anno CCCCXI paene septuagenarius[15]); e vita iam decesserat, cum Theaetetus dialogus habitus est[16]). Triginta fere annos natus Graecorum urbes obire coepit atque primus sapientiae virtutisque magistrum se professus mercedem a discipulis exegit[17]). Aliquoties Athenis erat, ubi litterarum studium illis temporibus maxime florebat, ibique scholas habuit celeberrimas. Athenis Protagoras tanta in admiratione erat[18]), ut Plato[19]) eum narret auditores tantum

---

1) p. 180 E. 2) p. 183 E. 3) p. 152 DE. 4) p. 160 D. 5) cf. annot. ad p. 179 E. 6) p. 152 E, 160 D, 179 E. 7) p. 153 A. 8) Wolf u. Buttmann, Mus. d. Alterthumsw. I p. 428. Cf. Brandis, Handb. I p. 177. 9) p. 160 B. 10) p. 153 C. Cf. Bernays, Heraclitea I p. 6. 11) p. 157 A, 183 A. 12) p. 179 D—180 C. 13) p. 181 A. 14) p. 171 C, Prot. 317 C. 15) Meno p. 91 E. 16) p. 164 E, 168 CE, 171 D. 17) p. 161 DE, 178 E sq. 18) p. 161 C. 19) de rep. X 600 CD.

non capitibus tulisse. Inde non mirum est, quod magna sui fiducia et ingenti spiritu erat[1]). Cum autem librum de diis composuisset, in quo utrum dii sint necne nescire se dixerat[2]), impietatis reus factus, parvae cymbae se commisit, sed ipsa in fuga undis periit.

Protagorae liber, qui est de rerum natura, quamquam non mansit ad nostram memoriam, argumentum tamen eius e Theaeteto Platonis coniicere licet[3]). Inscriptum eum fuisse *ἀλήθεια* scholiasta[4]) tradidit. Cui si fortasse non multum tribuendum est, at omnes fere Platonis interpretes putant complures Theaeteti locos[5]), nisi hoc sumatur, non penitus posse intellegi. Eidem libro etiam inscriptionem fuisse *καταβάλλοντες* (sc. *λόγοι*) Iacobus Bernays[6]) ex Sexto Empirico[7]) collegit atque eam quidem unam qui veram habent[8]), Protagoram statuunt saepissime usum esse voce *ἀληθείας* ad suam philosophiam significandam[9]).

Protagoras autem, si Platonem sequimur, quocum alii consentiunt[10]), haec fere docuit. Omnes res semper moventur. Rerum autem sese moventium duo sunt genera, alterum agens, patiens alterum, utrumque autem numero infinitum[11]). Neque vero agens neque patiens est per se, alterum enim sine altero esse non potest. Quod autem cum aliqua re congressum agens est, idem, si cum alia coit, fit patiens[12]). Alterum igitur ubi cum altero congreditur et commiscetur, res oriuntur, quae variae sint necesse est pro agentium et patientium varietate[13]). Quae cum ita sint, nihil unquam est, omnia semper fiunt neque dici potest, quales sint res[14]).

Ut res omnes, quae sentiuntur, ita sensus ipsi ex utroque rerum sese moventium genere gignuntur. Si qua res enim

---

1) p. 166AD, 168C. 2) p. 162DE. 3) Ioannes Frei, quaestiones Protagoreae. Bonnae. 1845. Otto Weber, quaestiones Protagoreae. Marburgi. 1850. Anne Iohan Vitringa, disquisitio de Protagorae vita et philosophia. Groningae. 1852. R. Wecklein, Die Sophisten und die Sophistik nach den Angaben Platos. Würzburg. 1866. p. 1—38. Martin Schanz, Beiträge zur vorsokratischen Philosophie aus Plato. 1. Hft. Göttingen. 1867. G. Grote in libro Plato and the other Companions of Socrates e Platonis Theaeteto quae fuerit Protagorae philosophia cognosci posse negaverat. Cui adversatus est E. M. Cope, Plato's Theaetetus and Mr Grote's criticisms. Cambridge. 1866. 4) ad p. 161C *τὸ τοῦ Πρωταγόρου σύγγραμμα, ἐν ᾧ ταῦτα δοξάζει, ἀλήθεια ἐκαλεῖτο ὑπὸ Πρωταγόρου.* 5) p. 161C, 162A, 166D, 170E. Cf. Cratyl. 386C. 6) Rhein. Mus. 1850. VII p. 464 sq. 7) adv. mathem. VII 560 *ἐναρχόμενος γοῦν τῶν καταβαλλόντων ἀνεφώνησε· πάντων χρημάτων μέτρον ἐστὶν ἄνθρωπος.* 8) Zeller, Philos. d. Griech. I p. 760 not. Wecklein, Soph. p. 8. 9) p. 152C, 155E, 166D. 10) Sext. Empir. hypot. Pyrrh. I 216—19, adv. math. VII 59—64, 369—88, Diog. La. IX 8. 11) p. 156A. 12) p. 157A. 13) p. 156AD, 152D. 14) p. 151AB, 152D.

ita cum sensu congreditur, ut illa fiat agens, hic patiens, sensus fit percipiens et qualis sit res cognoscit. Sensus autem sunt non solum corporis, ut visus et auditus et olfactus, sed etiam animi, ut dolor et voluptas et metus[1]). Sentimus igitur, quamdiu quidem ambo illa congrediuntur. Neque enim oculus est videns, si non coït cum re, quae videri potest, neque res videtur, si non congreditur cum oculo[2]). Quare res non sunt aut fiunt per se, sed sentientibus tantum[3]) et sunt tales sentientibus, quales sunt ipsi. Si quis enim aegrotus est, aliter res percipit atque si est sanus[4]). Itaque rerum mensura est homo atque earum quidem quae sunt, ut sint, earum vero quae non sunt, ut non sint[5]).

Quae cum ita sint, nihil verum est per se; falsum vero aut perversum iudicium omnino esse non potest[6]). Quod enim non est, sentiri non potest, quod autem sentitur, tale est quale nobis videtur[7]). Sed corporis et animi condiciones sunt meliores et deteriores. Praeceptoris igitur est quod deterius est reddere melius[8]). Quemadmodum autem verum, ita etiam bonum et iustum et utile nihil est per se, sed cuique est, quod et quamdiu ei videtur esse[9]).

Atque haec quidem de Protagora. Sed eos quoque, qui hunc philosophum non omni ex parte secuti sunt, Plato videtur respexisse[10]).

Empedocles Agrigentinus ut in Theaeteto[11]), ita in sophista[12]) una cum Heraclito commemoratur, quamquam hunc philosophum non unum secutus est, sed etiam Parmenidem et Pythagoram. Docuit enim elementa quidem rerum ipsa non posse mutari, sed vario modo coniungi et disiungi, quae vero ex iis composita sint, oriri et interire et omnino omni modo mutari.

Plato pingues illos homines relinquendos esse censuit, qui nihil volunt esse nisi quod manibus contrectari possit[13]). Atomistas eos esse putant Stallbaumius[14]) et C. F. Hermannus[15]). Iis Schleiermacherus[16]) annumerat Aristippum. Steinhartus[17]) vero Democritum h. l. notari negat, sed putat Hipponem Critiam significari, quos Aristoteles[18]) φορτικοὺς dicit.

---

1) p. 156B. 2) p. 156DE. 3) p. 157A, 160B. 4) p. 157E. Quamquam Zellerus (Philos. d. Griech. I p. 759 not. 2) dubitat, utrum hoc sit Platonicum an Protagoreum. 5) p. 152A, 160C. Protagoras illud dixit in exordio eius libri, quem ἀλήθεια inscripsit. cf. p. 161C. 6) p. 160CD. 7) p. 152A, 170A. 8) p. 166E sq. 9) p. 172A. 10) p. 172B. 11) p. 152E. 12) p. 242D. 13) p. 155E. 14) cf. ad soph. 246A. 15) l. l. p. 153, 282 n. 53, 652 n. 459. 16) II 2 p. 141. 17) p. 49, 205 n. 23. 18) de an. I 2.

VI. De compositione dialogi.

Theodorus Lenz, commentatio argumentum Theaeteti ita exponens, ut inde appareat, quaenam Platonis de scientia sit sententia et quibus rationibus opposita philosophorum placita refellat. Lovan. 1844.

Eduard Alberti, Zur Dialektik des Platon. Vom Theaetet bis zum Parmenides. Leipzig. 1855. p. 4—18.

Platon's Werke. Dritte Gruppe: Dialektische Gespräche. Uebersetzt von Julius Deuschle. 2. Bd. Theaitetos. Stuttgart. 1856. p. 150—154.

H. Bonitz, Platonische Studien. I. Sitzungsberichte der Wiener Akadem. Philos. histor. Cl. XXVII. Bd. 1858. p. 279—316 [1].

R. A. R. Kleinpaul, Der Begriff der Erkenntniss in Plato's Theaetet. Gotha 1867.

In principio dialogi personae producuntur et describuntur [2]. Deinde proponitur de quo disceptetur: *τί ἐστιν ἐπιστήμη;* [3])

Antequam scientia definitur, explicatur quomodo definiri non possit. Eius enim notitia non ita aperitur, ut species quaedam eius afferantur [4]. Docetur quid sit definitio et exemplis [5]) illustratur [6].

Deinde de via et ratione, qua in hac disputatione progrediendum sit, exponitur. Socrates enim arte sua obstetricia omnia se in lucem proditurum esse dicit quaeque in lucem sint edita examinaturum [7].

A. Prima scientiae definitio: *ἡ αἴσθησις ἐπιστήμη* [8].

I. Haec definitio convenit cum Protagorae et Heracliti praeceptis.

Prima haec scientiae definitio idem significat quod Protagoreum illud *πάντων χρημάτων μέτρον ἄνθρωπος* [9]) atque quod praeter Eleatas omnes fere philosophi, imprimis Heraclitus docent, omnia fieri, nihil esse [10]. Quod ita confirmatur, ut ubique omnia quae sint moveri doceatur, quae non moveantur, interire [11]. Itaque nec res sensibus subiectae nec sensus ipsi sunt per se neque dici omnino potest quales sint res; res enim ipsae pro varietate rerum, quibuscum congrediuntur, sunt variae [12]. Perceptio autem sensuum oritur motionibus quibusdam, quae

---

1) Bonitzium in hoc et in septimo prolegomenorum capite ducem unum secutus sum. 2) p. 143 D—145 C. 3) p. 145 C—146 C. 4) Cf. Meno 71 E sq., Lach. 191 D, Zeller, Phil. d. Griech. II p. 391 n. 4. 5) Hac ratione Plato saepe exemplis utitur. Cf. Gorg. 448 B sq. 449 D. Zeller l. l. p. 392 n. 3. 6) p. 146 C—148 D. 7) p. 148 E—151 D. 8) p. 151 E. Fortasse nemo ante Platonem his verbis usus erat. Steinhartus p. 10, 45. 9) p. 151 E—152 C. 10) p. 152 D—E. 11) p. 153 A—D. 12) p. 153 D—155 C.

inter sensum et rem, quae sentitur, fiunt[1]. Quod his opponi potest, insanos et somniantes non recte percipere ante occupatur[2]. Ut cuiusque natura est, ita sensibus percipit; cuique igitur quoniam verum est quod sentit, omnis error tollitur atque quae sentiuntur sciuntur[3].

Postquam igitur Theaetetum Protagoram Heraclitum idem docere declaratum est, restat, ut eorum ratio examinetur[4].

II. Nonnulla, quae contra hanc rationem dici possint, ante occupantur[5].

Si perceptio sensuum esset scientia, omnes homines aeque saperent atque eadem ratione qua homines etiam bestiae et dii scientes essent. Sed hoc probabile tantum est, non potest certis demonstrari argumentis[6].

Si quae percipiuntur etiam scirentur, intellegeremus etiam peregrinorum sermones, quos audimus, vel litteras ignotas, quas videmus. At revera tantum sciuntur vocum soni et litterarum formae, alia omnia ne percipiuntur quidem[7].

Si quae sentiuntur tantum sciuntur, efficitur ea ignorari, quae perceptione facta momoria tenemus ideoque etiam sciri dicimus. Quid quod multo absurdiora concedenda sunt. Qui enim uno oculo clauso aliquid videt altero, simul videre et non videre ideoque scire et nescire dicendus est[8].

Sed scire non idem est quod meminisse, qua in re perceptioni nullus est locus. Deinde idem sciri et nesciri potest. Qui enim sentit non semper idem est, sed alius aliis temporibus. Tum suos quisque habet sensus, alius autem ab alio mirum quantum differt. Sapiens is est, qui efficit, ut qui peiore est animi condicione, meliore fiat. Qualis enim est animus, tale iudicium. Vera autem et falsa nemo potest opinari, sed cuique verum est quod sentit[9].

Quae hactenus prolata sunt contra Protagorae rationem refutata sunt. Cum Theaeteto Socrates colloqui desinit, incipit cum Theodoro, quo gravior sit disputatio. Expositurus est enim quae contra Protagoram hominem rerum mensuram esse docentem vere dici possint[10].

III. Ratio Protagorae refutatur.

Protagoras quod quisque opinatur, id ei verum esse dicit. Iam vero homines contraria opinantur; ergo contraria iis vera

---

1) p. 155 E—157 C. 2) p. 157 E—158 E. 3) p. 158 E—160 E.
4) p. 160 E—161 B. 5) Ribbingius I p. 125 not. 252 et p. 152 not. 310 hanc dialogi partem dicit a Bonitzio minus recte sic inscriptam esse: '*Gegen den Satz des Protagoras werden die zunächst sich darbietenden, aber nicht stichhaltigen Einwendungen vorgebracht.*' Sed hoc tantum viro doctissimo concedendum erit iis quae hac operis parte disseruntur simul quid Protagoras de sensuum perceptionibus senserit magis illustrari. 6) p. 161 B—162 E. 7) p. 163 A—C.
8) p. 163 C—165 E. 9) p. 166 A—168 C. 10) p. 168 C—169 C.

sunt. Cum igitur non solum scientiam esse existiment, sed etiam inscientiam, etiam falsa opinantur. Ratio autem Protagorae quoniam multitudini non probatur, ei vera non est. Quare Protagoras cum neminem falsa opinari dicat, ne suam quidem rationem veram esse concedere putandus est [1]).

Non omnia vera esse quae quisque opinetur, inde maxime cognoscitur, quod non omnes aeque iudicare possunt, quid conducat, quid non [2]). Licet enim cuique verum sit quod sensibus percipit vel quod est iustum et pulchrum, tamen in rebus futuris, ad quas etiam res utiles pertinent, recte iudicandis inter peritos multum interest atque imperitos [3]).

Haec argumentatio interrumpitur [4]) comparatione philosophorum cum oratoribus. Oratores non liberaliter educati, temporis angustiis semper inclusi de rebus vilibus sermocinantur, corrupti ac depravati sunt. Contra philosophi nihil curant res vulgares et tritas et vanas, quibus alii homines gaudent, vera utuntur animi libertate, de rebus maximis disserunt, dignitate sunt egregii, quamquam multitudini videntur esse stolidi. Hominum autem salus et beatitudo summa in eo posita est, quod philosophi maxime sectantur, ut deo fiant quam simillimi [5]).

Iam Protagorae ratio postquam refutata est, in examen Socrates vocandum dicit Heracliti praeceptum omnia moveri docentis [6]).

IV. Heracliti ratio refutatur.

Heraclitei ut docent omnia moveri, ita in eorum sermonibus constantia omnino desideratur, nihil enim pro certo habere videntur. Iis contrarii sunt Eleatae [7]).

Si omnia omni ratione moventur neque quidquam est per se, sed omnes res motione quadam, quae inter patiens et efficiens intercedit, et sentiuntur et tales fiunt, quales esse nobis videntur, dici omnino non potest, qualis sit res, cum perceptio semper mutetur neque ullo temporis momento eadem permaneat. Quare nulli rei quidquam potest tribui neque quidquam potest sciri [8]).

Eleatarum rationes non examinantur, ne a proposito nimis aberretur [9]).

---

1) p. 169D—171C. 2) p. 171D—172B. 3) p. 177C—179B. 4) Embolium hoc esse e Platonis verbis ipsis cognoscitur. p. 173B *τοὺς δὲ τοῦ ἡμετέρου χοροῦ πότερον βούλει διελθόντες ἢ ἐάσαντες πάλιν ἐπὶ τὸν λόγον τρεπώμεθα, ἵνα μὴ καί, ὃ νῦν δὴ ἐλέγομεν, λίαν πολὺ τῇ ἐλευθερίᾳ καὶ μεταλήψει τῶν λόγων καταχρώμεθα;* p. 177B *περὶ μὲν οὖν τούτων, ἐπειδὴ καὶ πάρεργα τυγχάνει λεγόμενα, ἀποστῶμεν· εἰ δὲ μή, πλείω ἀεὶ ἐπιρρέοντα καταχώσει ἡμῶν τὸν ἐξ ἀρχῆς λόγον· ἐπὶ δὲ τὰ ἔμπροσθεν ἴωμεν, εἰ καὶ σοὶ δοκεῖ.* Quae cum ita sint, quae antea exposita erant p. 177C repetuntur. Cf. Bonitzius p. 297 sq.
5) p. 172C—177C. 6) p. 179B—C. 7) p. 179C—181B.
8) p. 181B—183D. 9) p. 183D—184A.

Protagoras et Heraclitus refutati sunt. Theodorus sermocinantis partes detrectat, suscipit Theaetetus. Examinandum est enim quod dixerat scientiam esse sensuum perceptionem[1].

V. Theaeteti praeceptum refutatur[2].

Unum quoddam per unum sensum percipitur. Quae per plures sensus percipiuntur, non sensibus, sed mente cognoscuntur, quae una num qua res sit annon iudicare potest. Scientia vero quoniam versatur in rebus quae sunt cognoscendis non posita est in sensuum perceptione[3].

Scientia cum in sensuum perceptione non cernatur, in mentis opinionibus posita esse videtur[4].

B. Secunda scientiae definitio: ἡ ἀληθὴς δόξα ἐπιστήμη.

I. Quaeritur quid sit falsa opinio, τὸ ψευδῆ δοξάζειν[5].

1. Falsa opinio nulla videtur esse. Nam quidquid opinamur, aut referendum est ad ea, quae scimus, aut ad ea, quae nescimus. Quae vero aut sciuntur aut nesciuntur falsam opinionem excludunt[6]. Neque false opinari is dici potest, qui quod non est opinatur; nam qui opinatur, aliquid certe opinetur necesse est[7]. Neque falsa opinio cerni potest in opinionum confusione quadam. Quod enim quis opinatur, non esse aliud, quod opinetur idem, potest putare[8].

2. Nihilominus falsa opinio omnino tolli non potest. Quaerendum igitur est, ubi deprehendatur. Iam vero quae scimus aut sentimus aut, postquam cognovimus, memoria tenemus. Itaque fieri potest, ut quod sensibus percipimus, arbitremur esse quiddam, quod meminimus, quamquam diversum est, atque ita nos errare apparet[9]. Quo quis igitur sensus habet hebetiores et quo minus memoria valet, eo proclivior est ad errorem[10].

Sed non omnis error hac ratione explicari potest. Confundimus enim etiam solas mentis notitias. Inde manifestum esse videtur falsam opinionem non posse accurate definiri nisi explorata scientiae vi[11].

3. Scire igitur ponamus esse scientiam possidere. Quae autem possidemus, iis vel utimur vel non utimur. Error igitur ita potest nasci, ut quis ex omnibus, quas possidet, mentis notitiis aliquam quaerens, ut ea utatur, aliam pro ea, quam voluit, apprehendat eoque modo in delectu, quem instituit, fallatur[12].

Sed si mentis notitiae ita confundi possent, quae scimus etiam nesciremus. Si quis autem praeter opiniones veras menti

---

1) p. 183 B—184 B. 2) Aliter de hac dialogi parte sentit Ribbingius I p. 153 not. 310. 3) p. 184 B—186 E. 4) p. 187 A.
5) p. 187 B—E. Cf. Zeller II p. 369, Michelis I p. 175 sq., Alberti in Fleckeiseni annal. 1864 p. 703. 6) p. 188 A—C.
7) p. 188 D—189 B. 8) p. 189 B—190 E. 9) p. 190 E—194 C.
10) p. 194 C—195 B. 11) p. 195 C—197 A. 12) p. 197 B—199 C.

tribuerit falsas, tamen nunquam qui falsas confundit cum veris, falsa se opinari arbitrabitur neque quae nescit nescire sibi videbitur[1]).

Non prius igitur quid sit falsa opinio cognosci poterit, quam scientiae vim aperuerimus[2]).

II. Rectam opinionem multum distare a scientia inde apparere docetur, quod plerumque iudices, quamquam quae facta sunt nesciunt, tamen vera opinantes recte decernunt[3]).

C. Tertia scientiae definitio: *ἡ μετὰ λόγου ἀληθὴς δόξα ἐπιστήμη.*

I. *Λόγον* i. e. definitionem elementa rerum excludunt; possunt enim, cum solis sensibus percipiantur, tantum nominari. Sed quae ex iis composita sunt, ea afferendis illis ipsis elementis explicari et cognosci possunt[4]).

Quae res si ita se habet, permirum est, quod elementis ignotis tamen sciuntur quae ex iis conflata sunt[5]).

Sed fortasse quod ex elementis congruentibus compositum est, totum (*ὅλον*) quoddam est ab elementis ipsis diversum. Quod si ita esset, totum diversum esset ab omni (*πᾶν*). Sed quod et totum et omne est cui nihil deest, etiam totum idem est quod omnes partes[6]). Sin vero conflatum illud una est et simplex forma, pariter atque elementa cognosci non potest[7]).

Ubique quae primo discimus, non elementorum sunt complexiones, sed elementa ipsa, atque quo quis eorum habet cognitionem accuratiorem, eo melius quae ex iis composita sunt perspicit[8]).

II. Sed ut iam examinemus definitionem ipsam, videndum nobis est, quid sit illud *μετὰ λόγου. Λόγον* enim triplici modo interpretantur[9]).

1. *Λόγος* est oratio. Quae quoniam omnibus tribuitur, scientia semper esset coniuncta cum vera opinione[10]).

2. *Λόγος* est elementorum enumeratio, quibus res quaeque constat. Sed quoniam nemo recte opinatur nisi qui rerum elementa ordine enumerare potest, recta opinio cum elementorum enumeratione coniuncta non idem est quod scientia[11]).

3. *Λόγος* est explicatio notarum, quibus quomodo res quaeque ab aliis differat cognoscitur. Potest autem ne talis quidem explicatio a vera opinione unquam abesse. Si autem explicatio eo pertinet, ut quis habeat rei scientiam, scientia dicitur recta opinio cum scientia coniuncta[12]).

Quae cum ita sint, neque sensuum perceptio neque vera opinio neque definitio cum vera opinione coniuncta scientia est dicenda. Itaque quae nescimus non arbitrabimur scire[13]).

---

1) p. 199C—200C. 2) p. 200CD. 3) p. 200D—201C. 4) p. 201C—202D. 5) p. 202D—203D. 6) p. 203E—205B. 7) p. 205C—E. 8) p. 206A—B. 9) p. 206C. 10) p. 206DE. 11) p. 206E—208B. 12) p. 208C—210B. 13) p. 210CD.

Summa arte dialogus ita compositus est, ut partes et totum sibi respondeant[1]). Ut enim definitio quaeque in angustiorem semper locum concluditur, ita procedente sermone quid scientia sit magis circumscribitur et definitur. Ut in partis cuiusque fine, ita finito toto sermone negatur scientiam esse inventam. Orditur dialogus a vulgari hominum opinione, qua scientiam volunt in sensu positam esse, transit ad politius illud et verisimilius, scientiam esse veram opinionem, pervenit ad id, quod simillimum sane est scientiae ipsi, veram opinionem scientiam esse cum definitione coniunctam. Ut igitur a iudicio imperfectiore transitus fit ad perfectius, ita definitio scientiae quaeque tanta diligentia elaborata est, ut quae primo temere ac nulla ratione dicta videntur, progrediente disputatione veri speciem quandam habeant.

Sententia illa de homine rerum mensura fortasse a Platone accuratius exposita et illustrata est quam ab auctore ipso[2]). Neque minus quae de erroris ortu, de *λόγου* rationibus disputata sunt, disserendi subtilitate insignia sunt.

VII. Quo consilio Plato Theaetetum conscripserit.

Maximilianus Schneidewin, disquisitionum philosopharum de Platonis Theaeteti parte priori specimen. Gottingae. MDCCCLXV.

Non ambigi potest quid sit quod Platoni propositum fuerit in Theaeteto scribendo. In eius enim principio Socrates de quo disceptetur hoc ponit: *τί ἐστιν ἐπιστήμη;*[3]) Ad hanc quaestionem omnia videmus in hoc opere pertinere. Extremo tamen sermone non quid sit scientia inventum esse Plato ipse profitetur, sed quid non sit.

Ad hanc quidem quaestionem tractandam Plato non tantum eius gravitate et magnitudine, sed etiam eo videtur impulsus esse, quod iam inter aequales ea res multum disceptata et in varias partes versata erat[4]). Tractaverunt enim eam physici Eleatae sophistae neque ea lis inter ipsos Socraticos conticuit; magnus enim fuit eorum numerus, qui de scientia et veritate commentati sunt. Commemorantur enim libri Critonis *περὶ τοῦ γνῶναι ἢ περὶ ἐπιστήμης, τί τὸ ἐπίστασθαι;*[5]), Simonis *περὶ ἐπιστήμης*[6]), Simmiae Thebani *περὶ ἀληθείας* et *περὶ τοῦ εἰδέναι;*[7]) alia eius generis opera aliis Socraticis tribuuntur[8]).

Triplici modo quid sit scientia Plato conatur explicare.

---

1) Schleiermacherus p. 177 sq. 2) Socherus p. 255. 3) p. 145 E. 4) Plato ipse significavit aequalium esse opiniones, quas convincere studeat. Cf. annot. ad p. 194 C. 5) Diog. La. II 121, Suid. v. *Κρίτων*. 6) Diog. La. II 122, 7) Ibid. 124. 8) Cf. Stallbaumius de arg. 4, 11, proleg. 1, 8.

Atque primum quod omnem scientiam in sensibus constituit, manare id docet ex Heracliti et Protagorae praeceptis[1]. Quam alteram ponit definitionem, scientiam esse veram opinionem, ea unde repetenda sit nescimus. In hac vero dialogi parte quod maxime tractatur, quis sit erroris natura et ortus, multum illis temporibus a Megaricis et Eleatis[2] videtur disceptatum esse neque alienum fuit ab eo, de quo multae disputationes instituebantur, quid sit discere[3]. Quod vero tertio loco dicitur, scientiam esse veram opinionem cum definitione coniunctam, eam nonnulli[4] suspicantur esse Antisthenis discipuli Socratis.

Tres igitur illae opiniones de scientiae natura priusquam labefactantur et convelluntur, planissime explicantur et examinantur. Itaque in prima quaestionis parte primum Theaeteti illud scientiam esse sensuum perceptionem demonstratur quam apte cohaereat cum Protagorae et Heracliti de homine rerum mensura et de perpetua rerum mutatione praeceptis. Deinde eorum rationes, postquam nonnulla, quae contra eas dici possint, ante occupata sunt, diligenter examinantur. His vero radicitus excussis Plato ad id aggreditur, quod maxime quaeritur, num scientia sit in sensibus posita. In altera parte primum de erroris natura disputatur et quomodo is in animo nasci possit quaeritur. Definitio tertia ita tractatur, ut quod auctor eius ad eam explicandam protulisse videtur antea diligentissime exponatur et examinetur.

Has definitionum considerationes sequuntur refutationes. Atque prima quidem ita labefactatur, ut scientia doceatur abducta a sensibus cogitationis ipsius et mentis esse[5]. Deinde scientiam non esse rectam opinionem ita demonstratur, ut etiam qui non sit sciens recte opinari possit[6]. Denique ne definitione quidem accedente veram opinionem idem valere quod scientiam ita docetur, ut a vera opinione definitio unquam abesse negetur[7]. Hae igitur partes primariae existimandae sunt totius dialogi.

Quod extremo dialogo quid sit scientia sciri negatur, iam ante significatum atque excusatum erat. Primum enim quo loco de Socratis arte obstetricia sermo erat, fortasse verum non in-

---

1) Praeter Protagoram p. 172 B etiam respiciuntur, qui ab eius sententia paullulum recedebant. Brandis, Handb. II 1 p. 203. Quod Schleiermacherus p. 183 sq. et Stallbaumius de arg. p. 9 sq., prol. p. 7 Aristippum Protagorae persona significari suspicati erant, recte videtur negavisse Zellerus, Die Philos. d. Griech. II p. 253. Cf. Steinhartus p. 15 sq., 45. 2) Cf. Socherus p. 254, Steinhartus p. 68. 3) Bonitzius p. 313. 4) Schleiermacherus p. 185 sq., Brandisius, Handb. II 1 p. 202 sq., Zellerus, Philos. d. Griech. II p. 211, Susemihlius I p. 200, Bonitzius p. 313. Antisthenem significari negaverunt C. F. Hermannus p. 496, 657 not. 483 et Steinhartus p. 81. 5) p. 184 B—187 C. 6) p. 200 E—201 D. 7) p. 206 C—210.

ventum iri dictum erat neque ei irascendum esse, cui falsae opiniones eripiantur[1]. Deinde multis locis legimus, quanti sit faciendum ut quis sciat quae nesciat ideoque quae nesciat se scire non arbitretur[2]. Neque hoc praetermittendum philosopho, qui prorsus nova praecipiat, refutationem rationum contrariarum momenti esse maximi[3]. Atque etiam verbis dialogi ultimis *ἕωθεν δέ, ὦ Θεόδωρε, δεῦρο πάλιν ἀπαντῶμεν* significatur rem, de qua disceptari coeptum sit, nondum esse absolutam[4]. Adiungitur enim huic sermoni is, qui sophista inscriptus est, his verbis: *Κατὰ τὴν χθὲς ὁμολογίαν, ὦ Σώκρατες, ἥκομεν αὐτοί τε κοσμίως καὶ τόνδε τινὰ ξένον ἄγομεν, τὸ μὲν γένος ἐξ Ἐλέας, ἑταῖρον δὲ τῶν ἀμφὶ Παρμενίδην καὶ Ζήνωνα, μάλα δὲ ἄνδρα φιλόσοφον.*

Neque vero omnino locus desideratur, ex quo philosophi quae fuerit mens divinari possit. Toto enim sermone cum eorum error coarguatur, qui ad sensus et opiniones omne iudicium veritatis revocabant, quaerendum sane est, quinam sint illi, qui philosophorum nomine digni sint. Tales autem viri embolio illo clarissimo[5] describuntur, quod est de philosophorum dignitate et de aliorum hominum imprimis oratorum vita vilissima. Veri enim philosophi cognoscere gestiunt, quid quaeque res sit per se et e corporum vinculis tanquam e carcere ad deorum sedem effugere.

Neque Plato in adversariorum opinionibus refutandis ita versatus est, ut omnino veri nihil protulerit. Quae enim de per-

---

1) p. 151 C. 2) p. 187 A C E, 210 C. 3) Bonitzius p. 314. 4) Socherus p. 257 sq. Schleiermacherus II 1 p. 325 sq. II 2 p. 148. Brandisius, Handb. II p. 208 not. a. Steinhartus p. 39. Zellerus, Phil. d. Gr. II p. 336 not. 1. 5) Schleiermacherus p. 180 '*Wie fast bei jeder Behandlung einer einzelnen Frage in diesem Gespräch eine Abschweifung vorkommt, in welcher grade auf das Wahre und Rechte, welches in der Abhandlung selbst nirgends hervortritt, deutlich hingewiesen wird: so ist auch in das Ganze selbst eine grosse Abschweifung gesetzt, welche diese Andeutungen in Masse enthält, für die unmittelbare Fortschreitung des Gesprächs aber eine höchst willkührliche Unterbrechung zu sein scheint, nicht ungezwungener herbeigeführt und nicht besser in Maass und Zügel gehalten, als jene wol mit Recht so sehr getadelte im Phaidros, die ganze Stelle nemlich vor der letzten Widerlegung des Protagoreischen Sazes, wo der Unterschied zwischen den Zöglingen der Philosophie und denen der Rhetorik und ähnlicher Künste gezeichnet wird, und das Göttliche, Wahre und Gute in seiner eigenthümlichen, der Beschränktheit auf das Persönliche ganz entgegengesezten Natur hervortritt. Und zwar absichtlich scheint diese Abschweifung bald an den Anfang gestellt, damit wenigstens der aufmerksame Leser einen hellen Punkt habe, vermittelst dessen er sich in den verschlungenen Irrgängen des Gesprächs zurechtfinden könnte.*' Stallbaumius prol. p. 10 sq. hoc loco philosophum arbitratur eorum calumnias repulisse, qui crimini ei dabant, quod missis negotiis publicis uni philosophiae vacabat. Rectius fortasse C. F. Hermannus p. 38 ex hoc loco coniici posse dicit, quantum taedii Socrate mortuo Platoni respublica Atheniensium attulerit.

ceptionis ortu et natura exposuit non temere dicta esse facile perspicitur. Aristoteles certe quae de eadem re praecipit, non sunt dissimilia rationi a Platone explicatae[1]). Neque minus Aristoteles quod Plato discrimen constituit inter ea, quae habemus et ea quae possidemus[2]) amplexus est; idem enim inter *κτῆσιν* et *ἕξιν* videtur interesse quod inter *δύναμιν* et *ἐνέργειαν*. Rectissime etiam de errore quaedam disputata sunt; error enim non deprehenditur in singulis notionibus, sed in earum coniunctione[3]). Quid? si ne locus quidem desideratur, quo philosophus ubi scientia reperiatur significet? Id enim dicit unum posse sciri, quod singulis rebus commune sit et inde cognosci earum naturam[4]).

Exstiterunt tamen, qui Platonem quid de scientiae natura revera senserit in Theaeteto declaravisse putaverunt. Atque primus quidem C. F. Hermannus[5]) tertia *λόγου* definitione quid sit scientia explicatum esse dixit. Sed rectissime Zellerus[6]) rectam opinionem negavit accedente definitione esse scientiam. Neque audiendus erit Steinhartus[7]), qui hoc dialogo qua ratione mentis vis et excitetur et adolescat declaratum esse existimat. Non enim quomodo scientia oriatur expositum est, sed hoc tantum demonstratum, scientiam diversum quoddam esse a sensuum perceptionibus atque ab opinionibus[8]).

VIII. Quo tempore dialogus scriptus sit.

Duae sunt opiniones de tempore, quo liber scriptus sit. Alii[9]) enim non ita multo post Socratis obitum in secessu illo

---

1) de anima III 2, 3. Steinhartus p. 48. 2) p. 197 B sq. 3) p. 192 D sq. 4) p. 185 B *Ταῦτα δὴ πάντα διὰ τίνος περὶ αὐτοῖν διανοεῖ; οὔτε γὰρ δι' ἀκοῆς οὔτε δι' ὄψεως οἷόν τε τὸ κοινὸν λαμβάνειν περὶ αὐτῶν*, ibid. C *ἡ δὲ δὴ διὰ τίνος δύναμις τό τ' ἐπὶ πᾶσι κοινὸν καὶ τὸ ἐπὶ τούτοις δηλοῖ σοι;* p. 186 D *Ἐν μὲν ἄρα τοῖς παθήμασιν οὐκ ἔνι ἐπιστήμη, ἐν δὲ τῷ περὶ ἐκείνων συλλογισμῷ· οὐσίας γὰρ καὶ ἀληθείας ἐνταῦθα μέν, ὡς ἔοικε, δυνατὸν ἅψασθαι, ἐκεῖ δὲ ἀδύνατον.* Cf. Zellerus, Phil. d. Gr. II p. 421. 5) p. 659 not. 492. Hermannum praeter alios nuper secutus est Brandisius, Gesch. d. Entw. d. griech. Philos. I p. 300; antea autem (Handb. d. Gesch. d. griech. röm. Philos. II 1 p. 192) Platonem in Theaeteto scientiae naturam aperuisse negaverat. 6) l. l. p. 370 not. 3. 7) p. 19 '*Die wesentliche Aufgabe und der alle Theile beherrschende Grundgedanke des Dialogs ist mithin die Nachweisung des Ganges, auf welchem die Seele durch immer zunehmende Läuterung und Vergeistigung ihrer Vorstellungen zur Erkenntniss der Wahrheit gelangt, oder, von der künstlerischen Seite aufgefasst, das Bild des werdenden Denkens.*' 8) Zellerus l. l. p. 370 not. 9) Astius p. 184 sq. C. F. Hermannus p. 384 sq. Steinhartus p. 24, 99. Susemihlius p. 211. Zellerus, Phil. d. Gr. II p. 298 not. 1. Schleiermacherus p. 185 non ante mediam Ol. XCVI Theaetetum scriptum esse putat.

Megarensi id factum esse volunt vel in itineribus, quae Plato deinceps fecit, alii[1]), postquam ex illis itineribus redux Athenis docere coepit.

Hanc opinionem qui habent, coniecturam facere posse sibi videntur e mentione pugnae, in qua Theaetetus virum fortissimum se praebuisse dicitur. In initio enim dialogi commemoratur Theaetetum vulneratum Corintho Athenas vectum esse. Vulneratum autem eum esse Heindorfius[2]) putavit in illa pugna, quae a Demosthene[3]) vocatur *ἡ μεγάλη μάχη πρὸς Λακεδαιμονίους ἡ ἐν Κορίνθῳ*, commissa illa Ol. XCVI 2 = a. 394. Quae res dubitationem attulit Schleiermachero[4]), qui Platonis animo obversatam esse dicit memoriam alius cuiusdam proelii, quod fortasse Iphicrate duce in agro Corinthio factum sit. Neque vero satisfecit Munkio[5]), qui Platonem significare suspicatus est proelium multo posterius, quo Ol. CII 4 = a. 368 Athenienses Chabria ducente Thebanos apud Corinthum repulerunt[6]). Ei assensus est Ueberwegius[7]) maxime propterea, quod Theaetetum, cum rediret ex illa pugna, praeter fortitudinem etiam aliis rebus iam clarum fuisse appareat ex iis, quae in principio sermonis Platonici leguntur, quare eum putat fuisse aetate iam provectiorem. Theaetetus autem cum paullo ante Socratis obitum esset *μειράκιον*, sequi illam pugnam multis annis post Socratis mortem factam esse.

Quae etsi acute disputata sunt, tamen nonnulla obstant, quominus ad Munkii et Ueberwegii sententiam accedamus. Terpsio enim cognovisse se narrat de illo libro ab Euclide paullo ante Socratis mortem confecto, sed diu cunctatum esse, antequam eum oravisset, ut eum sibi ostenderet. Iam si pugna in initio dialogi commemorata anno 368 facta esset, plus triginta annis Terpsio cunctatus esset, quod sane vix cuiquam persuaseris. Quae cum ita se habeant, restat, ut Platonem significasse putemus proelium quoddam, quod in bello Corinthio commissum est. Neque mirum sane esset, si Plato laudes, quibus Theaetetus ornatus erat posterioribus temporibus, anticipasset; nam in omni historia eum non fuisse curiosum satis constat. Sed ne hoc quidem sumendum est. Iniuria enim Munkius et Ueberwegius quo tempore prooemium scriptum sit Theaetetum putant iam virum fuisse clarissimum. Qua in re non viderunt Theaetetum laudari ab Euclide et Terpsione. Qui quod eum noverunt et dilexerunt, admirari sane eum potuerunt quo tempore aliis hominibus ignotus erat. Deinde si Euclidi dicenti: *εἰπέ τε*

---

1) Stallbaumius de arg. p. 14, prol. p. 10. Munkius p. 397. Ueberwegius p. 237. 2) ad p. 142 A. 3) Lept. 52. Cf. Xen. Hell. IV 2, 18 sq. Diod. XIV 83 ibique Wesselingius. 4) p. 185. 5) p. 394 sq. 6) Xen. Hell. VII 1, 8. Diod. XV 68 sq. 7) p. 229 sq.

(*Σωκράτης*) *ὅτι πᾶσα ἀνάγκη εἴη τοῦτον ἐλλόγιμον γενέσθαι, εἴπερ εἰς ἡλικίαν ἔλθοι* Terpsio respondet: *Καὶ ἀληθῆ γε, ὡς ἔοικεν, εἶπεν*, hic quae modo dicta sunt ita potest affirmare, ut revera se putare dicat fore, ut Theaetetus, si in aetatem veniat, vir sit excellens. Theaetetum autem vulneribus et morbo confectum esse temere ac nulla ratione a Sochero[1]) et Munkio[2]) dictum est[3]).

Quae cum ita se habeant, satis apparet ex hoc prooemii loco non posse concludi dialogum, postquam Plato Athenas redierit, scriptum esse; imo non ita multo post Socratis obitum id factum esse necessarium est. Nam primum Terpsionis illud *ἤκουσά σου καὶ πρότερον καὶ μέντοι ἀεὶ μέλλων κελεύσειν ἐπιδεῖξαι διατέτριφα δεῦρο* non accipi potest nisi de paucis annis, qui cunctandi spatium dabant maximum. Deinde ex toto prooemio cognoscitur, quanta necessitudine Plato Megarensibus adiunctus fuerit; summam autem eam fuisse verisimillimum est quibus temporibus Megaris degebat et paullo post id otium.

IX. De Theaeteti Platonis emendandi et explicandi praesidiis.

Codicum, quibus Theaetetus continetur, adhuc collati sunt viginti unus, quorum tamen quatuor singulis locis tantum sunt inspecti. Collati autem sunt

1. a Thoma Gaisfordio (lection. Platonicae. Oxonii. 1820. p. 37—50)

𝔄 codex Oxoniensis sive Clarkianus sive Bodleianus membranaceus scriptus anno DCCCXCVI. In eo Theaetetus legitur inde a p. 83 usque ad p. 112. Post Gaisfordium hunc dialogum comparavit Campbellius atque quae ab illo praetermissa videret in editione sua huius dialogi cum viris doctis communicavit. Quas notavit Campbellius lectiones significavimus 𝔄[c].

2. ab Immanuele Bekkero libri duodecim integri, unus nonnullis locis

Δ codex membranaceus bibliothecae Vaticanae n. 225

Γ codex bombycinus Coislinianus 115 bibliothecae imperialis Parisiensis

Veneti quatuor, quorum sunt membranacei duo *Λ* (n. 8) et *Ξ* (n. 184)
„ „ bombycini duo *Π* (n. 185) et *Σ* (n. 189),

Parisienses quinque, quorum est membranaceus unus C (n. 1809)

---

1) p. 249. 2) p. 392. 3) Steinhartus p. 206 not. 28.

quorum sunt bombycini duo B (n. 1808)
et E (n. 1811)
„ „ chartacei duo F (n. 1812)
et H (n. 1814)

Υ codex Vindobonensis membranaceus n. 31

𝔟 codex Palatinus Vaticanus 173 membranaceus, quo loci excerpti e Theaeteto continentur.

3. a Francisco de Furia libri Florentini quatuor
a codex bibliothecae Laurentianae plut. 59, 1
b „ „ „ „ 85, 6
c „ „ „ „ 85, 9
i codex abbatiae Florentinae olim n. 51, nunc 2795.

4. ab A. F. W. Rudolpho
Z[r] codex bibliothecae senatus Zittaviensis chartaceus.

5. a Friderico Creuzero (Melet. antiq. discipl. 1)
D[c] codex Darmstadinus
P[c] „ Palatinus.

Ex libris duodecim a Bekkero collatis comparati sunt quatuor etiam a Friderico Iacobo Bastio, cuius lectiones inde enotatas una cum copiis a Furia paratis Godofredus Stallbaumius in editione Weigeliana (Lipsiae 1821—25) foras dedit. Sunt autem hi libri *Δ*, *Σ* Stallbaumio Ven. a[1]), *Π* Stallbaumio Ven. b dictus, B, quem simpliciter Par. nominat. Nos lectiones a Bekkero solo enotatas significavimus addito [e], ut *Δ*[e] *Π*[e], lectiones a Bastio solo commemoratas addito [a], ut *Δ*[a] *Π*[a]. Ubi nihil adiecimus, ambo consentiunt. Praeterea Bastius passim ad Theaetetum codicis cuiusdam Vindobonensis lectiones commemoravit, quas Stallbaumius suspicatur ex *Υ* esse excerptas.

Librorum a Furia collatorum tres priores Bekkerus quoque inspexit et nonnullis locis pauca quaedam ex iis excerpsit. Quos libros Stallbaumius a b c nominat, eos Bekkerus z 𝔞 𝔠 dicit.

[1] [2] signis librorum additum primam vel alteram manum significat,
[m] „ „ „ marginem.

---

1) Quamquam haec res videtur dubia esse. Stallbaumius enim in Phaedonis editione quarta p. 70 Bastium putat fasciculum variarum lectionum errore quodam numero 189 inscripsisse, cum vellet 184, qui numerus est libri *Ξ*. Sed lectiones ex Ven. a et *Ξ* enotatae in Theaeteto tantum discrepant, ut nulla ratione de eodem exemplari exscripta esse possint, cum lectiones variae e Ven. a et *Σ* commemoratae fortasse erroribus quibusdam virorum librum comparantium ortae sint. Scilicet idem fere interest inter Bekkeri et Bastii collationem cod. *Π*. Ven. a autem, ut nonnulla afferam, cum *Ξ* discrepat p. 146B (*Ξ* ὁ add., Ven. a om.), 152C (*Ξ* πάνσοφος, Ven. a *Σ* πᾶνσοφος), 155D (*Ξ* θαμάντος, Ven. a *Σ* θαύ-ον-ματος), 156D (*Ξ* τούτων, Ven. a *Σ* τοιούτων), 157C (*Ξ* πότερα, Ven. a *Σ* πότερ-m-α), 158A (*Ξ* λέγειν, Ven. a *Σ*[2] λέγειν).

Gaisfordio Bekkero Bastio autem quamquam gratia debetur summa propter diligentiam et assiduitatem maximam, qua in libris conferendis utebantur, tamen nonnunquam, id quod in tanto opere haud mirum sane est, ut diligentiores fuerint optaveris. Quod quisque concedet, qui cum messe Gaisfordii spicilegium Campbellii contenderit vel Bastii eorundem librorum collationem cum Bekkeriana. Bekkerum enim non vitupero, quod accentus varios commemorare eum taeduit, cui rei Bastius operam videtur tribuisse inutilem, sed maxime in litteris finalibus notandis neglegentior fuit quam Bastius. Atque etiam in libro Bodleiano post Campbellii operam quaedam desiderantur non levissima. Hunc librum enim a nonnullis correctum et auctum esse e Gaisfordii lectionibus satis apparet neque tamen quisquam quot sint manus corrigentium distinxit. Quod sane magnopere dolendum est, cum ita quid singulis manibus tribuendum sit iudicari nequeat. Neque e Gaisfordii et Campbellii silentio audeam coniecturam facere, ne mihi accidat quod C. F. Hermanno. Qui cum p. 161 E *καὶ ταῦτα πῶς* scribendum esse duceret, illud *καὶ* suspicatus est esse in 𝔄, quod Campbellio teste in eo non est[1]).

Librorum Platonicorum unam exstare familiam C. G. Cobetus[2]) arbitratur eiusque principes esse 𝔄*ΔΠ*. Ceteri codices quae habent meliora quam illi tres, non deprompta ea esse ex antiquioribus exemplaribus, sed legentium vel scribentium ingeniis deberi. Hoc Cobeti iudicium falsum esse non difficile est ad demonstrandum. Notissima enim est in Theaeteto lacuna maior inde a p. 208 D *Πάνυ μὲν οὖν* usque ad p. 209 A *προσλάβω τὸν σὸν λόγον*, quae est in 𝔄*ΔΠ*^{1}°. Expleta est illa iis quae ceteris libris suppeditantur. Iam nemo, quantum scio, fuit aut est, qui hoc loco scribas quosdam sua pro Platonicis reposuisse

---

1) Theaet. 174 C Bekkerus eumque secutus Stallbaumius in 𝔄 esse dixerunt *οὐδένα λοιδορεῖν οὐδὲν* atque Hermannus hunc verborum ordinem restituit. Sed Gaisfordius nihil de hac re commemorat, ut ignorem unde hoc sumpserint viri docti. 2) mnemos. (1860) IX p. 337 'supersunt Platonis Codices Mss. et plurimi et in ea copia nonnulli antiquissimi summa cura et studio in pulcherrimis membranis elegantissima et peritissima manu *κεκαλλιγραφημένοι*, quorum scripturae passim reliquorum testium omnium auctoritatem sua praestantia prorsus obruunt. In unoquoque dialogo passim soli Platonis manum servant in caeteris manifesto errore vel fraude aut vitiatam aut interpolatam, eaque res tam perspicua est et evidens, ut satius sit abiectis reliquorum omnium discrepantibus scripturis nullum omnino usum habentibus Platonis textum, quem vocant, illis solis libris veluti firmissimis fundamentis superstruere. Si quid enim ex reliquis testibus hic illic profertur boni in iis locis, ubi meliores titubant aut hallucinantur, debetur vera lectio non fidelioribus libris antiquis olim deperditis, unde illi manaverunt, sed sollerti coniecturae et felici emendationi, quales semper acutior aliquis inter legendum excogitare et reperire solet.'

censeat. Nec desunt similes loci. Theaet. p. 192 E 𝔄¹Δ° non habent verba ἔστι δὲ αἰσθάνεσθαι usque ad μηδὲ αἰσθάνεσθαι, quae in aliis libris leguntur. P. 192 B ἔχων τὸ μνημεῖον ὀρθῶς usque ad καὶ αἰσθάνεται omittuntur in 𝔄Δ, 𝔄 autem haec habet in margine: ἐν ἄλλοις καὶ ταῦτα. τὸ μνημεῖον ὀρθῶς — καὶ αἰσθάνεται ἔχων, unde intellegitur ex aliis exemplaribus haec transcripta esse. Nemo autem, opinor, ab homine quodam, qui librum deteriorem scripsit, quae desunt suppleta esse putabit. Contrarium accidit p. 190 C, ubi 𝔄ΔΠΓ verbis abundant; addita enim iis sunt haec: ῥῆμα ἐπὶ τῶν ἐν μέρει, ἐπειδὴ τὸ ῥῆμα ἕτερον τῷ ἑτέρῳ κατὰ ῥῆμα ταὐτόν ἐστιν, quae verba ΣBCa in margine habent, alii libri recte omittunt.

Cobetum igitur etsi hac in re sequi non possumus, tamen ex iis, quae a nobis modo exposita sunt, tres illos codices 𝔄ΔΠ, quibus plerumque accedit Γ, ex communi quodam fonte prodiisse satis apparebit. Itaque hi libri praestantior codicum familia habenda est et iam diu ab omnibus hominibus doctis habita. Deterior est familia reliquorum librorum, qui quomodo inter se cohaereant difficillimum est dictu. Plurimi enim sunt et variantes eorum scripturae non tanta diligentia sunt descriptae, ut satis de iis sciatur. Eo accedit, quod similitudo eorum est maxima. Inter utramque autem familiam vinculum quoddam est, quod non cognosceremus, nisi Bekkerus maiore diligentia quam Bastius librum Π excussisset. Prima enim huius codicis manus plurimis locis cum 𝔄Δ consentit, altera eius manus lectiones praebet sumptas e libris deterioris ordinis.

Quae cum ita se habeant, si quid trium illorum codicum testimonio gravissimo confirmatum est, satis esse duxi neglectis aliis libris eorum signa apposuisse; si autem in iis error manifestus deprehenditur, alii testes nonnunquam adhibendi sunt.

His rebus de codicum rationibus et auctoritate expositis nonnulla placet de minutiis quibusdam exponere, quae melius uno in conspectu ponuntur, quam in commentario ipso suo quidque loco disperguntur.

Atque primum quidem nonnulla de eo libro dicturus sum, qui si et aetatem spectas et praestantiam, omnium longe princeps est, de codice Clarkiano. Non pauca enim sunt, quae uni huic libro debentur.

Huius libri auctoritati parui, cum infinitivis in ἄν et ἦν cum Astio Stallbaumio Hirschigio ι ἀνεκφώνητον detraherem, quamquam id retinent Bekkerus Turicenses Hermannus. Eam enim litteram nunquam adscriptam esse Gaisfordius[1]) testatur. Neque eam in Par. A notari meminit Schneiderus[2]).

Aliis tamen vocibus haec littera libro Clarkiano suadente

---

1) annot. ad Euthyphr. 3 D. 2) praef. ad civ. I p. LVIII sq.

reddenda erat. Scripsi igitur ἀδολεσχίαν (p. 195C), προμνήστριαι (p. 149D), προμνηστικήν (p. 150A), ἀναμιμνῄσκου (p. 190B), ἀναμιμνησκόμενος (p. 143A), ἀνεμνήσθην (p. 142C), ἀναμνήσθητι (p. 166E), σῴζει (p. 153C), σῴζεται (p. 153B, 167D), ᾠδε (p. 166E, 176B al.). Quibus de vocibus egregia est Hermanni Useneri dissertatio [1]). Praeterea cum Hirschigio illud ι addidi voci ζῷον (p. 153B, 154A, 157C), quamvis perperam id fieri censeat Schneiderus [2]).

P. 144A non delevi cum Bekkero ι in πρᾷον et ibidem B in πρᾳότητος, quamquam in 𝔄 hoc substantivum sine ι legitur et Schneiderus [3]) alii id omittunt. Turicenses Hermannus Campbellius scribunt πραότητος, sed πρᾷον, ι etiam substantivo addunt Heindorfius Stallbaumius Hirschigius. πρᾳότητος praetuli, quod legitur in optimis reliquis libris Δ^a Π^a Σ^a B^a a b c i et rationibus etymologicis commendatur. Cf. G. Curtius, Etym. p. 255.

N finale nonnullis locis addendum erat. Addidi in fine enuntiati p. 142D (ἤθελεν cum Hermanno), p. 144C (κατέλιπεν), p. 150C (ὀνειδίζουσιν), ante virgulam p. 144C (ἐστίν, καὶ), mediis in commatis etiam ante consonantes [4]) p. 144D (φησὶν γὰρ), p. 145D (ἐστὶν τὸ), p. 147B (συνίησίν τινος, οἶδέν τι), p. 155E (ἐστὶν δὲ cum Δ^{a}Π^a), p. 156A (εἰσὶν γὰρ), p. 159D (ἐποίησεν καὶ). Haec in initio dialogi a Gaisfordio commemorata sunt, sed nemini dubium erit, quin etiam in reliqua parte multa eius generis novanda sint, quae silente illo teste novari non potuerunt.

Coronidis signum, ubi in 𝔄 deest, sustuli, in verbis compositis, ut in προύπεμψα p. 143B. Haec enim ad veram crasin non pertinent.

Quoniam de emendationibus dixi, quae libro Bodleiano debentur, nunc de vitiis, quae in eo sunt, pauca dicam. Nonnunquam eadem syllaba bis posita est: p. 168D ποιούμενοι οἱ τῷ pro ποιούμενοι τῷ, p. 168E αὐτοῦ τὸν τὸν pro αὐτοῦ τόν, p. 194E τοῦτο τό pro του τό. Semper scriptum est Παρμενείδης [5]) et Πρωταγόριος [6]). Denique saepissime reperitur φᾶναι [7]).

Venio ad emendationes orthographiae, quas optimis libris suadentibus feci. Quos qui sequitur, saepissime sane inconstantiae [8]) accusari potest; sed in hoc crimen venire malui, quam

1) in Fleckeiseni annal. 1865 p. 236 sq. 2) annot. ad civ. I 344A. 3) ad civ. VIII 558A. 4) Etiam papyri Hyperidei eo modo ν finale usurpatum esse testantur. Cf. Schneidewini scholia p. 68 ad p. 24, 17. 5) p. 152E, 183A. Cf. Stallbaumius ad soph. 216A. 6) p. 162C, 164D. Cf. Schneiderus ad civ. X 600B. 7) p. 165A, 166D, 171E, 197E, 210. Cf. Buttmann, ausf. Gramm. I p. 543. 8) De orthographiae Graecae inconstantia scripsit Lobeckius, path. Gr. serm. elem. II p. 339—55.

eorum abripi fervore, qui nihil antiquius habent, quam ut Platonem ad aequalitatem stili revocent. Qua de re qui considerate iudicare studet, ei litterarum tempora discernenda sunt. Satis enim constat harum minutiarum eos fuisse scriptores curiosissimos, qui optimos secuti sunt. Quare Platonem videntur e Platone expellere, qui in rebus tam pusillis eum certis se legibus adstrinxisse rati omnia inconstantiae vestigia delere student. Floruit enim Plato iis litterarum Graecarum temporibus, quibus formarum antiquiorum et recentiorum confusiones non admodum rarae erant. Neque hoc praetermittendum, philosophum nonnunquam poetarum imitatum esse orationem, ita ut etiam ea de causa mirum sane esset, si plane abstinuisset eorum formis.

Quo in genere primum quidem dicam de vocalium elisione, quam Platoni a R. B. Hirschigio ubique obtrudi satis constat. Sed neminem video eum secutum esse neque secuturum esse puto. Crebram enim vocum hiulcarum et asperarum concursionem esse in Platone iam Cicero [1]) testatur neque destituitur testimonium eius librorum optimorum, qui nobis servati sunt, auctoritate. Eos enim si sequeris, manifestum est in iisdem vocibus admitti elisionem et non admitti, ita ut de ea legem vix scripseris. Ego quae in hac re novavi, non ita multa sunt. P. 143 C cum Stallbaumio retinui *καὶ ἐγὼ ἔφην*, quod est in 𝔄 Δ^a Π^a aliis libris. Bekkerus, quem recentiores omnes secuti sunt, edidit *κἀγὼ ἔφην*. Cum 𝔄 Δ^a Π^a scripsi p. 148 E *οὐδὲ ἀπαλλαγῆναι*, p. 159 B *τἆλλα ἤδη*, p. 185 E *καὶ ἀγαθός*. Neque dubium est, quin pluribus locis elisio tollenda sit. Saepe enim Bastius in Δ et Π vocalium concursionem inveniri commemoravit, ubi de 𝔄 et Gaisfordius et Campbellius idem dicere fortasse neglexerunt. In Δ^a et Π^a legitur p. 157 D *εἴτε ἀνεμιαῖον*, p. 160 A *οὔτε ἐκεῖνο*, p. 180 D *δὲ ὅτι*, p. 193 B *τινα εἶναι*, p. 195 C *οὔτε ἐν*, p. 197 A *τε ἂν*, p. 204 E *ἄρα οὐκ*.

Hirschigius Atticas optativi formas semper posuit, nisi quod p. 179 A *ὁμολογοῖ* non correxit. Qua in re quae forma in libris sit, non laboravit; tantum *ξυγχωροίη* p. 171 B habet *Γ*. Cuius rationem ne sequerer, Schneiderus [2]) prohibuit, qui optime de hac re disseruit.

Μόλις retinui cum Turicensibus et Hermanno p. 142 B et p. 160 E, ubi Bekkerus et Hirschigius *μόγις* scribunt, quamquam *γ* p. 192 B tantum in C E F c i superscriptum est et p. 160 E in C H et cor. B a c invenitur. *μόγις* enim forma antiquior, quamvis Platoni familiarior sit [3]), tamen *μόλις*, quoniam apud scriptores, qui Platonis temporibus florebant, longe fuit frequentatissimum [4]), e Platone, ubi librorum auctoritate firmatur, non erat removendum.

---

1) Or. 44, 150 sq. 2) ad civ. IV 428 D. 3) Cf. Schneider, civ. II p. 208. Lobeckius ad Soph. Ai. 306. 4) Cf. L. Dindorfius in Stephani thes. s. v.

Neque tamen in omnibus rebus Hirschigius sibi constitit. Recte enim cum recentioribus editoribus omnibus ἢ scripsit p. 142 A et 155 C, sed p. 197 A retinuit ἦν, ubi Bekkerus ἢ posuit[1]).

P. 198 D legitur πρὶν ἐκτῆσθαι — τοῦ κεκτῆσθαι — δὲ κεκτημένῳ, p. 199 A τὸ κεκτῆσθαι — τις ἔκτηται μὴ κεκτῆσθαι. P. 198 D pro ἐκτῆσθαι scriptum est κεκτῆσθαι in EF $\Gamma^2 \Pi^{2e}$ b², p. 199 A ἔκτηται in 𝔄 $\Delta^1 \Pi^{1e}$. Cur Plato in his variaverit, recte videtur animadvertisse C. G. Cobetus[2]). 'Ubi enim, inquit, praecedit vocalis, semper κέκτημαι ponit, ubi consonans, promiscue κεκτῆσθαι et ἐκτῆσθαι.' P. 199 C legitur γὰρ κεκτήμεθα, p. 200 C ἂν κέκτηται.

C. G. Cobetus[3]) p. 147 D προσεροῦμεν pro προσαγορεύσομεν, p. 200 D ἀπαγορεύῃς pro ἀπαγορεύσῃς ponendum censet; verbi enim προσαγορεύειν futurum apud Atticos esse προσερῶ, verbi ἀπαγορεύειν aoristum ἀπεῖπον. Cf. p. 152 D. Ei obtemperavi Turicenses secutus p. 200 D, ubi quod Bekkerus retinuit ἀπαγορεύσῃς invenitur in uno Zʳ. ΓΔ habent ἀπαγορεύσῃς, ἀπαγορεύῃς *ς[4]).

P. 151 B scripsi cum Bekkero κύοντα ex 𝔄ΔΠ (κυοῦντα ς), quamquam p. 184 A κυεῖ (𝔄ς, κύει $\Delta^a \Pi^a$) et p. 210 B κυοῦμεν recte legitur. κύειν enim et κυεῖν promiscue sine ulla significationis diversitate usurpantur[5]).

De formarum ἀεὶ et αἰεὶ confusione recte fortasse iudicavit Fridericus Astius[6]). 'Formam Ionicam αἰεί, inquit, apud Platonem quoque pluribus locis optimi praestant libri — atque haud scio an plenam formam illam, si librorum commendetur auctoritate ipsiusque particulae praesertim in orationis fine positae vis emineat, praeferri oporteat vulgari ἀεί, quam Bekkerus tacite usquequaquam orationi Platonicae intulit.' Stallbaumius p. 157 A αἰεὶ cum 𝔄¹ retinuit; eadem de causa p. 155 A (αἰαὶ Zʳ) retinendum erat. P. 175 A αἰεὶ habent $\Delta^a \Pi^a$ Bᵃ ς, p. 176 A ἀεὶ in ΓBᵃ a b c i esse commemoratur, αἰεὶ in *ς. αἰεὶ habent p. 177 A $\Delta^a \Pi^a \Sigma^a$ Bᵃ a b c i, p. 177 B $\Delta^a \Pi^a$, p. 177 C $\Delta^a \Pi^a \Sigma^a$ Zʳ Bᵃ.

P. 145 D pro σμικρὸν scripsi μικρὸν secutus 𝔄Δ^a[7]).

P. 192 E editores omnes praeter Astium inde a Bekkero et Stallbaumio scripserunt μαθέ, p. 166 E autem μάθε retinuerunt. Cuius inconstantiae cum causam attulerint nullam, etiam priore loco μάθε posui.

In adverbio οὕτως litteram finalem aut addidi aut detraxi optimos libros secutus. οὕτως ante consonantem (ταῦτα) scripsi

---

1) Cf. Schneideri praef. ad civ. I p. XXXXIIII sq. 2) mnemos. XI p. 168. Cf. Astius ad Prot. 340 D. 3) mnemos. XI p. 136. 4) '*The Bodl. has ἀπαγορεύῃς with an erasure.*' Campbellius. 5) Cf. Lobeckius ad Ai. v. 239, paralip. p. 556. 6) in Stephani thes. I p. 730. 7) Cf. Schneider. Pl. civ. I p. 287.

p. 144 B cum 𝔄 Δ^a Π^a [1]), cum iisdem libris οὕτω ante vocalem p. 152 B οὕτω ἑκατέρῳ, p. 209 C οὕτω ἐξ. In fine enuntiati plerumque legitur οὕτως; sed non dubitavi cum Stallbaumio οὕτω retinere p. 147 B, 195 E, 198 C, cum nescirem, qua de causa Bekkerus alii οὕτως scripsissent. P. 152 A et p. 178 B οὕτω cum 𝔄 Δ^a reposui. Hoc in adverbio rectissime Lehrsius [2]) animadvertendum esse dixit, quid ei respondeat. Ubique enim legendum erit: πῶς — οὕτως (p. 182 C, 188 E, 199 C), οὕτως — ἄλλως (p. 169 E, 182 C, 202 C) atque eadem ratione p. 184 D οὕτως — ἐκείνως (cf. p. 203 E), p. 183 A οὕτω — οὕτω, p. 203 A οὕτως — οὕτως scribendum erit.

Atque haec hactenus; videamus nunc de singulis quibusdam vocibus.

Nominis Σωκράτης ubique in Theaeteto accusativus est Σωκράτη. Atque p. 144 D, 159 B C et 183 D ab omnibus editoribus haec forma posita est. P. 143 A Bekkerus plurimos, non optimos libros secutus scripserat Σωκράτην; recte igitur Turicenses accusativum in η Platoni reddiderunt, qui est in Δ^a Π^a a et, si e Gaisfordii et Campbellii silentio iudicare licet, in 𝔄. Stallbaumius etiam p. 143 D Σωκράτην scripserat, sed solus Par. F hanc formam habet.

P. 187 C Bekkerus et Hirschigius bis ediderunt δυεῖν; δυεῖν prius legitur tantum in ΑΣbci, in ceteris omnibus δυοῖν. Servavimus igitur cum omnibus aliis editoribus illud δυοῖν [3]).

Ὀμφαλητομίᾳ p. 149 D Bekkerus recte Platoni reddidit pro ὀμφαλοτομίᾳ [4]).

Φιλόλογος p. 161 A cum Hermanno scripsi, ceteri editores omnes φιλολόγος retinuerunt.

P. 162 A βύβλου restitui cum Campbellio. Est enim βύβλου in 𝔄^1 Π^{1a} B^{1a} Z^r, κύκλου in Δ Π^{1e}, βίβλου in 𝔄^2 et marg. Π^a B^a. Etiam polit. 288 E βύβλων legitur in 𝔄 Γ Δ Z^r b, κύκλων in Δ^e Π^{1e}, Phaed. 98 B βύβλους in Z^r. Polybio hanc formam nuper reddidit Hultschius.

P. 173 D cum Hermanno scripsi ἑταιριῶν; in ς est ἑταιρειῶν. De hac voce Stallbaumius [5]) ad h. l. 'ἑταιριῶν, inquit, Δ Π 𝔄^m cum Clem. Al. strom. V p. 249, quam formam in Isocrate fere praebet Urbinas. Neque apud Demosthenem exempla desunt optimorum codicum de ea consensionis. v. Baiter. ad Isocr. paneg. § 79,

P. 183 E Hirschigius vulgatum ἑστὼς retinuit, quamquam iam Bekkerus ex Δ Π^1 [6]) restituit ἑστός, de qua forma optime disseruit Schneiderus [7]).

---

1) Cf. Stallbaumius ad Prot. 351 B. 2) in Iahni annal. 1827 II p. 157. 3) Cf. Schneiderus ad civ. V 470 B. 4) Cf. Lobeckius ad Phrynich. p. 651, G. Curtius, Erläut. zur Gramm. p. 140. 5) qui v. etiam ad leg. IX 856 B. 6) quibus Campbellio teste accedit 𝔄, '*though rather doubtfully*'. 7) ad civ. VIII 564 D.

P. 176 A *ἱδρῦσθαι* pro *ἱδρύσθαι* recte scripsit F. W. Wagnerus.

P. 172 D *τετράφθαι* pro *τεθράφθαι* habent 𝔄 $\Delta\, \Pi^{1e}\, \Gamma$[1]).

P. 168 B Turicenses *ἐρρέθη* scripserunt pro *ἐρρήθη*. Nemo eos secutus est praeter Campbellium, qui hanc formam Protagorae fuisse propriam suspicatur. *ἐρρήθη* autem est in *ΓΔ* B C F H, *ἐρρ$\overset{η}{έ}$θη* in Ξ, *ἐρρέθη* in *ϛ. Sed *ἐρρέθη* retinendum esse Schneiderus docuit[2]).

Ἀπὸ p. 143 C habent *ΣΥ* atque Bekkeri et Stallbaumii plerique omnes, *ἄπο* $\mathfrak{A}^{c}\, \Delta^{a}\, \Pi^{a}$, p. 179 C quid sit in libris nescio, p. 187 E Z^{r} habet *ἀποκαιροῦ*. Stallbaumius et Hermannus ubique scripserunt *ἄπο*, quod praeter alios Boeckhius[3]) et Buttmannus[4]) probaverunt. Secutus sum tamen Bekkeri Turicensium Hirschigii rationem *ἀπὸ* ponentium[5]). Campbellius sibi non constitit; p. 143 C enim scribit *ἄπο*, *ἀπὸ* autem p. 179 C et 187 E.

Νυνδή, modo, paullo ante, C. G. Cobetus[6]) quinque locis in Theaeteto vitiatum aut mutilatum esse putat. Restituendum esse igitur p. 158 C pro *νυνί*, p. 159 B et p. 162 C pro *νῦν*, p. 162 A bis pro *νῦν δή*.

Reliquum est, ut enumerem libros, qui praeter eos, quos iam laudavi, in Theaeteto et emendando et explicando usui mihi erant. Sunt autem hi:

Platonis dialogi duo Cratylus et Theaetetus Graece e rec. H. Stephani varietate lectionis animadversionibusque criticis brevibus illustrati ab Ioh. Frider. Fischero. Lipsiae. 1770.

Iani Cornarii eclogae in dialogos Platonis omnes nunc primum separatim editae cura Ioh. Frider. Fischeri. 1771. Lipsiae.

Phil. Guil. van Heusde, Specimen criticum in Platonem. Lugd. Bat. 1803.

Lud. Frid. Heindorfii ad Eichstaedtium epistola critica in Platonis Theaetetum. (Scripta 1803.) In: Nova acta societatis latinae Ienensis. Ed. Eichstaedt. 1806. Vol. I p. 17—36.

Platonis dialogi selecti cura Lud. Frid. Heindorfii. Vol. II: Gorgias et Theaetetus. Emendavit et annotatione instruxit L. F. Heindf. Accedit auctarium animadversionum Philippi Buttmanni. Berolini. 1805. Editio huius libri secunda prodiit Berolini 1829. In ea ad apparatum I. Bekkeri lectionem denuo emendavit Philippus Buttmannus.

De editione Heindorfiana praeter alios iudicium fecit Ludolphus Dissenius in Göttingische gelehrte Anzeigen. 1813. 62. St.

---

1) Cf. Stallbaumius ad Gorg. 525 A. 2) ad civ. V 450 A. Cf. Lobeckius ad Ai. 235 not. 3) Jen. Allg. Lit. Ztg. 1808 N. 176 p. 183. 4) ausf. Gramm. II p. 379. 5) Cf. Nitzschius ad Od. XI 343. Krueger § 68, 16, 1. 6) mnemos. IX p. 364.

Repetitum est illud in: Kleine lateinische und deutsche Schriften von L. Dissen. p. 203—209.

D. H. Hoenebeek Hissink, Animadversiones criticae in Platonis aliquot dialogos. Daventriae. 1845.

Hermannus Bonitz, E. Hoffmann, G. Linker, Spicilegium criticum philologis et paedagogis Germaniae a. 1858 Vindobonae conventum agentibus xenion obtulerunt. p. 22—27.

Carolus Badham, Epistola ad senatum Lugdunensem Batavorum praefixa Platonis Euthyd. et Lacheti. Londin. 1865.

Martinus Schanz, Specimen criticum ad Platonem et Censorinum pertinens. Gottingae. 1867.

Sequuntur notae editorum aliorumque virorum doctorum, quorum emendationes frequentius laudandae fuerunt:

Ast.: Platonis quae exstant opera. Rec. Fridericus Astius. Tom. II. Lipsiae. 1820.

Bkk.: Platonis dialogi Graece et Latine ex rec. Immanuelis Bekkeri. Part. II vol. 1. Berolini. 1817.

Btt.: Philippi Buttmanni animadversiones, quae in editione Heindorfii leguntur.

Cpl.: Lewis Campbell, cuius editionem p. 1 laudavimus.

Hdf.: Lud. Frid. Heindorfius. Cf. p. 44.

Hrm.: Platonis dialogi secundum Thrasylli tetralogias dispositi. Ex recognitione Caroli Friderici Hermanni. Vol. I. Lipsiae. 1856.

Hsch.: Platonis opera ex recensione R. B. Hirschigii. Graece et Latine. Vol. I. Parisiis. 1856.

Stb.: Godofredus Stallbaumius. Cf. p. 1.

Tur.: Platonis opera quae feruntur omnia. Recognoverunt Io. Georgius Baiterus Io. Caspar Orellius Aug. Guilielmus Winckelmannus. Turici. 1839.

Wg.: Platons Werke. Griechisch und Deutsch mit kritischen und erklärenden Anmerkungen. XX. Thl.: Theaetetos (von F. W. Wagner). Leipzig. 1855.

ΠΛΑΤΩΝΟΣ

ΘΕΑΙΤΗΤΟΣ.

ΤΑ ΤΟΥ ΔΙΑΛΟΓΟΥ ΠΡΟΣΩΠΑ

ΕΥΚΛΕΙΔΗΣ ΤΕΡΨΙΩΝ
ΣΩΚΡΑΤΗΣ ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΘΕΑΙΤΗΤΟΣ.

ΠΛΑΤΩΝΟΣ ΘΕΑΙΤΗΤΟΣ.

Ed. Fisch. Ed. Steph. I

cap. I. *Ἄρτι, ὦ Τερψίων, ἢ πάλαι ἐξ ἀγροῦ;* p. 142

ΤΕΡ. Ἐπιεικῶς πάλαι. καὶ σέ γε ἐζήτουν κατ' ἀγορὰν καὶ ἐθαύμαζον ὅτι οὐχ οἷός τ' ἦ εὑρεῖν.

ΕΥ. Οὐ γὰρ ἦ κατὰ πόλιν.

ΤΕΡ. Ποῦ μήν;

ΕΥ. Εἰς λιμένα καταβαίνων Θεαιτήτῳ ἐνέτυχον φερομένῳ ἐκ Κορίνθου ἀπὸ τοῦ στρατοπέδου Ἀθήναζε.

ΤΕΡ. Ζῶντι ἢ τετελευτηκότι;

ΕΥ. Ζῶντι καὶ μάλα μόλις· χαλεπῶς μὲν γὰρ ἔχει B *καὶ ὑπὸ τραυμάτων τινῶν, μᾶλλον μὴν αὐτὸν αἱρεῖ τὸ γεγονὸς νόσημα ἐν τῷ στρατεύματι.*

Θεαίτητος ἢ περὶ ἐπιστήμης: πειραστικός 𝔄 (Gaisford. cat. cod. Clark. p. 69) ϛ Diog. Laert. III 58, *πειραστικός* om. *Δ*ᵃ *B*ᵃ. 10 *αἱρεῖ.* Serranus: *εἷλε.*

1 *Ἄρτι — ἢ πάλαι.* Crito. p. 43 A *Ἄρτι δὲ ἥκεις ἢ πάλαι; — Ἐπιεικῶς πάλαι.* Stb. Eadem ellipsis infra p. 144 D *Θεαίτητε, δεῦρο παρὰ Σωκράτη.*

2 *Ἐπιεικῶς πάλαι.* Phaed. 80 C *ἐπιεικῶς συχνὸν ἐπιμένει χρόνον. ἐπιεικῶς* h. l. est sanequam. — *κατ' ἀγοράν.* Graeci in foro et locis foro vicinis certis diei horis commorari consueverunt cum amicis colloquentes varia negotia administrantes. Hermann, Privatalt. § 17, 14.

4 *κατὰ πόλιν.* Cf. proleg. p. 3.

6 *Εἰς λιμένα.* Articulus ut est omissus in *ἐξ ἀγροῦ, κατ' ἀγοράν, κατὰ πόλιν* (Rauchenstein. ad Lys. XIII 80), ita etiam in *εἰς λιμένα.* Portus Megarorum erat Nisaea, quae longis muris cum iis coniuncta erat. Göttling, Ges. Abhandl. I p. 121.

7 *ἐκ Κορίνθου ἀπὸ τοῦ στρ.* Charm. 153 A *Ἧκον μὲν τῇ προτεραίᾳ ἑσπέρας ἐκ Ποτιδαίας ἀπὸ τοῦ στρατοπέδου.* Cpl. Cf. proleg. p. 35.

10 *μὴν* praecedente *μέν* est tamen, ut Phaedr. 286 E epist. VII 326 D.

αἱρεῖ. Quae schol. dicit: *καταλαμβάνει, νῦν δὲ τὸ καταπονεῖ,* ea ad explicandum hunc locum aeque inventa esse patet atque nostratium interpretationes: 'conficit eum, *greift ihn an.*' *αἱρεῖν* h. l. est tenere, ut Il. *Γ* 446 *ὥς σεο νῦν ἔραμαι καί με γλυκὺς ἵμερος αἱρεῖ.* Soph. Ant. 606. — *τὸ γεγονὸς νόσημα ἐν τῷ στρατεύματι.* De collocatione verborum cf. Krueger. § 50, 10, 2.

142 *ΤΕΡ.* *Μῶν ἡ δυσεντερία;*

ΕΥ. *Ναί.*

ΤΕΡ. *Οἷον ἄνδρα λέγεις ἐν κινδύνῳ εἶναι.*

ΕΥ. *Καλόν τε καὶ ἀγαθόν, ὦ Τερψίων· ἐπεί τοι καὶ νῦν ἤκουόν τινων μάλα ἐγκωμιαζόντων αὐτὸν περὶ τὴν μάχην.*

ΤΕΡ. *Καὶ οὐδέν γ' ἄτοπον, ἀλλὰ πολὺ θαυμαστότε-*
C *ρον, εἰ μὴ τοιοῦτος ἦν. ἀτὰρ πῶς οὐκ αὐτοῦ Μεγαροῖ κατέλυεν;*

ΕΥ. *Ἠπείγετο οἴκαδε· ἐπεὶ ἔγωγ' ἐδεόμην καὶ συνεβούλευον, ἀλλ' οὐκ ἤθελεν. καὶ δῆτα προπέμψας αὐτόν,*

7 *Καὶ οὐδέν γ' — τοιοῦτος ἦν* Ficinus tribuit Euclidi. *γ'* 𝔄 *Δ*ª *Π*ª *Stb.* Schol. ad Phaed. 60 B, *γε* ϛ, *γὰρ* Thom. Mag. s. *ἄτοπον* p. 36, 8R. *θαυμαστότερον ἦν* Schol. l. l. Thom. Mag. l. l. Schäfer, appar. ad Dem. II p. 324.

7 *Καὶ οὐδέν γ' — τοιοῦτος ἦν* quominus Euclidi tribuantur, impedit *ἀτὰρ* particula sequens. cf. p. 142 D.

θαυμαστότερον. De omisso imperfecto *ἦν* v. Schneiderum ad civ. VI 503 B, Scheibium, vind. Lys. p. 17.

8 *πῶς οὐκ αὐτοῦ Μεγαροῖ κατέλυεν;* 'h. e. qui factum est, ut non hic Megaris deverterit? Eandem breviloquentiam habes Criton. p. 43 B *εἶτα πῶς οὐκ εὐθὺς ἐπήγειράς με;* Ibid. A *θαυμάζω, ὅπως ἠθέλησέ σοι ὁ τοῦ δεσμωτηρίου φύλαξ ὑπακοῦσαι;* ubi v. ann.' Stallbaumius.

αὐτοῦ Μεγαροῖ. 'Euthyd. p. 271 C *οὗτοι τὸ μὲν γένος — ἐντεῦθέν ποθέν εἰσιν ἐκ Χίου.* Phaedr. p. 229 B, ubi v. ann.' Stallb. cf. ad. p. 167 B.

10 *ἐπεὶ ἔγωγ' ἐδεόμην.* Theaetetus cum domum properaret, Terpsio suspicari poterat eum non esse invitatum ab Euclide, sed id factum esse Euclides asseverat. Quae cum ita sint, facile intellegitur Euclidem ut sibi aliquid concedatur optare et *ἐπεὶ* idem significare quod Latinum quamquam: domum properabat; quamquam ego eum obsecravi et hortatus sum ut huc deverteret; sed ille noluit. Loci huius consimiles hi sunt in Theaeteto: p. 150 A *φεύγουσι καὶ τὴν προμνηστικὴν ἅτε σεμναὶ οὖσαι αἱ μαῖαι, φοβούμεναι μὴ εἰς ἐκείνην τὴν αἰτίαν διὰ ταύτην ἐμπέσωσιν· ἐπεὶ ταῖς γε ὄντως μαίαις μόναις που προσήκει καὶ προμνήσασθαι ὀρθῶς.* ibid. B *Τῇ δέ γ' ἐμῇ τέχνῃ τῆς μαιεύσεως τὰ μὲν ἄλλα ὑπάρχει ὅσα ἐκείναις, διαφέρει δὲ τῷ τε ἄνδρας ἀλλὰ μὴ γυναῖκας μαιεύεσθαι καὶ τῷ τὰς ψυχὰς αὐτῶν τικτούσας ἐπισκοπεῖν ἀλλὰ μὴ τὰ σώματα . . . . ἐπεὶ τόδε γε καὶ ἐμοὶ ὑπάρχει, ὅπερ ταῖς μαίαις.* p. 158 A *Ἐγὼ μὲν . . . ὀκνῶ εἰπεῖν ὅτι οὐκ ἔχω τί λέγω, διότι μοι νῦν δὴ ἐπέπληξας εἰπόντι αὐτό. ἐπεὶ ὡς ἀληθῶς γε οὐκ ἂν δυναίμην ἀμφισβητῆσαι κτλ.* p. 167 A *ἀλλ' ὁ μὲν ἰατρὸς φαρμάκοις μεταβάλλει, ὁ δὲ σοφιστὴς λόγοις. ἐπεὶ οὔ τί γε ψευδῆ δοξάζοντά τίς τινα ὕστερον ἀληθῆ ἐποίησε δοξάζειν.* Cf. apol. 19 E Euthyphr. 4 C 9 B Gorg. 471 E Prot. 333 C symp. 187 A Dem. Phil. III 29, 40. His locis omnibus *ἐπεὶ* concessive usurpatur; videtur autem hac significatione non poni nisi *γε* particula sequente. Quamquam etiam *ἐπεὶ — γε* causale est, ut p. 154 B 167 C 173 C. Cf. Wyttenbach. ad Plut. de recta aud. rat. p. 37 E.

*ἀπιὼν πάλιν ἀνεμνήσθην καὶ ἐθαύμασα Σωκράτους ὡς
μαντικῶς ἄλλα τε δὴ εἶπε καὶ περὶ τούτου. δοκεῖ γάρ μοι
ὀλίγον πρὸ τοῦ θανάτου ἐντυχεῖν αὐτῷ μειρακίῳ ὄντι, καὶ
συγγενόμενός τε καὶ διαλεχθεὶς πάνυ ἀγασθῆναι αὐτοῦ
τὴν φύσιν. καί μοι ἐλθόντι Ἀθήναζε τούς τε λόγους οὓς
διελέχθη αὐτῷ διηγήσατο καὶ μάλα ἀξίους ἀκοῆς, εἶπέ τε* D
*ὅτι πᾶσα ἀνάγκη εἴη τοῦτον ἐλλόγιμον γενέσθαι, εἴπερ εἰς
ἡλικίαν ἔλθοι.*

*ΤΕΡ. Καὶ ἀληθῆ γε, ὡς ἔοικεν, εἶπεν. ἀτὰρ τίνες
ἦσαν οἱ λόγοι; ἔχοις ἂν διηγήσασθαι;*

*ΕΥ. Οὐ μὰ τὸν Δία, οὔκουν οὕτω γε ἀπὸ στόματος·
ἀλλ' ἐγραψάμην μὲν τότ' εὐθὺς οἴκαδ' ἐλθὼν ὑπομνή-* 143
ματα, ὕστερον δὲ κατὰ σχολὴν ἀναμιμνησκόμενος ἔγραφον,

9 *Καὶ ἀληθῆ — εἶπεν* 𝔄ᶜ *ΔΠ*ᵃ *Hdf.* tribuunt Terpsioni, Euclidi ς. 12 *μὲν* om. 𝔄 *ΔΠ*.

1 *ἐθαύμασα Σωκράτους ὡς.* Eadem antiptosis p. 195 C *εὕρηκας δὴ ψευδῆ δόξαν ὅτι οὔτε ἐν ταῖς αἰσθήσεσίν ἐστι.*

2 *δοκεῖ γάρ μοι*, 'nam si bene memini. Sic fere verterim hoc *δοκεῖν*, saepe ita de rebus factis, quarum quis meminit, adhibitum. p. 144 D *τὴν μέντοι οὐσίαν δοκοῦσί μοι ἐπίτροποί τινες διεφθαρκέναι.* Prot. 314 C symp. 173 B Euthyd. 273 A.' Heindorfius.

5 *τε* — 6 *τε*, ut p. 160 A 174 CD 183 BC.

7 *εἴπερ εἰς ἡλικίαν ἔλθοι* 'h. e. ad aetatem maturam, si adolevisset. v. ad Charm. p. 154 A.' Stallb. Meno 89 B *ἐπειδὴ ἀφίκοιντο εἰς τὴν ἡλικίαν, χρήσιμοι γίγνοιντο ταῖς πόλεσιν.*

9 '*Καὶ ἀληθῆ — εἶπεν*, quae vulgo ad praegressam Euclidis orationem trahuntur, Terpsioni adscripsi, postulante et ratione et usu vocabulae *ἀτάρ*. Paullo ante p. 142 B *Καὶ οὐδέν γ' ἄτοπον —. ἀτὰρ πῶς οὐκ αὐτοῦ Μεγαροῖ κατέλυεν;* p. 154 D *Εὖ γε νὴ τὴν Ἥραν, ὦ φίλε, καὶ θείως. ἀτάρ, ὡς ἔοικεν, ἐὰν ἀποκρίνῃ ὅτι ἔστιν, Εὐριπίδειόν τι ξυμβήσεται.*' Heindorfius. Cf. p. 144 E 147 C. Heusde, spec. crit. p. 27.

11 *οὕτω*, sic ut nunc sum, sic statim. P. 147 C *Ῥᾴδιον . . . νῦν γε οὕτω φαίνεται.* p. 158 B *εἴ τις ἔροιτο νῦν οὕτως ἐν τῷ παρόντι.* p. 202 D *Ἆρ — νῦν οὕτω τῇδε τῇ ἡμέρᾳ εἰλήφαμεν.* p. 162 C *εἰ ἐξαίφνης οὕτως ἀναφανήσει μηδὲν χείρων κτλ.* *ἀπὸ στόματος* 'est memoriter, libro non adhibito. Vid. Tim. lex. p. 43 ibique Ruhnk.' Heindorfius, qui comparat Xen. mem. III 6, 9 *Οὐκ ἂν ἔχοιμί σοι οὕτω γε ἀπὸ στόματος εἰπεῖν.*

12 *ὑπομνήματα.* 'A principio *ὑπομνήματα* ista composita esse ad labantem memoriam sustentandam et Antisthenes apud Diog. L. VI 1, 5 et Plato in Phaedro p. 276 D docent *ἀλλὰ τοὺς μὲν ἐν γράμμασι κήπους, ὡς ἔοικε, παιδιᾶς χάριν σπερεῖ τε καὶ γράψει, ὅταν γράφῃ ἑαυτῷ τε ὑπομνήματα θησαυριζόμενος εἰς τὸ λήθης γῆρας ἐὰν ἵκηται καὶ παντὶ τῷ ταὐτὸν ἴχνος μετιόντι κ. λ.* Eodem modo etiam Euclides Platonicus in Theaeteto.' Koepkius, De hypomnemat. Graec. Berl. 1842 p. 2.

143 *καὶ ὁσάκις Ἀθήναζε ἀφικοίμην, ἐπανηρώτων τὸν Σωκράτη ὃ μὴ ἐμεμνήμην, καὶ δεῦρο ἐλθὼν ἐπηνωρθούμην. ὥστε μοι σχεδόν τι πᾶς ὁ λόγος γέγραπται.*

ΤΕΡ. Ἀληθῆ· ἤκουσά σου καὶ πρότερον, καὶ μέντοι ἀεὶ μέλλων κελεύσειν ἐπιδεῖξαι διατέτριφα δεῦρο. ἀλλὰ τί κωλύει νῦν ἡμᾶς διελθεῖν; πάντως ἔγωγε καὶ ἀναπαύσασθαι δέομαι ὡς ἐξ ἀγροῦ ἥκων.

B *ΕΥ. Ἀλλὰ μὲν δὴ καὶ αὐτὸς μέχρι Ἐρινοῦ Θεαίτητον προύπεμψα, ὥστε οὐκ ἂν ἀηδῶς ἀναπαυοίμην. ἀλλ' ἴωμεν, καὶ ἡμῖν ἅμα ἀναπαυομένοις ὁ παῖς ἀναγνώσεται.*

ΤΕΡ. Ὀρθῶς λέγεις. —

ΕΥ. Τὸ μὲν δὴ βιβλίον, ὦ Τερψίων, τουτί· ἐγραψάμην δὲ δὴ οὑτωσὶ τὸν λόγον, οὐκ ἐμοὶ Σωκράτη διηγούμενον ὡς διηγεῖτο, ἀλλὰ διαλεγόμενον οἷς ἔφη διαλε-

4 *Ἀληθῆ*] *Ἀλλ' ἤδη* coni. *Hdf.* 8 *ἐρείνου* 𝔄 *Δ Ξ Σ Υ* Z[r] Γ[cor.], *ἐρεῖν οὗ Λ* H, *αἱρεῖν οὗ* i, *ἐρεινεοῦ* F, *ἐρεινειοῦ* H[m], *Ἐρινοῦ Bkk.*, *ἐρινεοῦ* ς.

2 *ἐπηνωρθούμην.* Verbum *ἐπανορθοῦσθαι* corrigendi notione usurpatum illustravit Astius annot. ad Gorg. p. 461 C. Plat. opp. T. XI p. 106. Stb. Cf. p. 146 C 167 E.

4 *Ἀληθῆ· ἤκουσα.* Frequens asyndeton, ubi superioribus vel illustrandis vel confirmandis aliquid adiicitur. Stb. Cf. p. 147 E 172 D 171 A 175 D 191 B.

καὶ μέντοι — διατέτριφα δεῦρο 'atque semper te hortaturus, ut librum mihi ostenderes, hucusque moratus s. cunctatus sum.' Buttmannus. Recte Campbellius *διατρίβειν* sine ulla adiectione saepe poni docet pro *χρόνον διατρίβειν*, tempus terere, morari, cunctari, ut de rep. V 472 B *ἀλλὰ λέγε καὶ μὴ διάτριβε*. Thuc. VII 43, 1 *οὐκέτι ἐδόκει διατρίβειν*. Deinde idem vir doctus *ἀεὶ* apud *δεῦρο* omissum, quod sane insolens est (Valckenar. ad Eur. Phoen. 1215), ita excusat, ut propter *ἀεὶ* initio enuntiati positum id factum esse dicat et de *δεῦρο*, quod temporis notionem hic habet, comparat Tim. 21 D *διὰ δὲ χρόνον καὶ φθορὰν τῶν ἐργασαμένων οὐ διήρκεσε δεῦρο ὁ λόγος*, ubi *δεῦρο* est ad hanc memoriam, hucusque.

6 *πάντως.* 'De hoc asyndeto, quod non raro in asseveratione locum habet, ubi sententia a *πάντως* orditur, v. Tim. p. 26 E symp. p. 173 B de rep. VI p. 504 E.' Stallb. Cf. infra p. 162 A 169 C.

8 *Ἐρινοῦν* prope Eleusinem situm erat, ubi viam sacram Cephissus Eleusinus scindit. Preller, Dem. u. Perseph. p. 132 sq.

10 *ὁ παῖς* non puer aliquis, ut interpretatur Ficinus, sed is puer, cui legendi munus erat iniunctum, id quod apparet ex articulo nomini addito. Ita Plut. Alex. 54 memoratur *ὁ ἀναγνώστης τοῦ Καλλισθένους.*

11 'Mox post *ὀρθῶς λέγεις* intellege utrumque aedes ingressum, ubi librum promit Euclides.' Heindorfius.

12 *μὲν δὴ — δὲ δή* leguntur etiam p. 170 D.

13 *διηγούμενον — διαλεγόμενον* participia addita sunt ad *οὑτωσὶ* illustrandum et pendent ex *ἐγραψάμην.* Apol. 19 C *ταῦτα γὰρ ἑωρᾶτε καὶ αὐτοὶ ἐν τῇ Ἀρι-*

χθῆναι· ἔφη δὲ τῷ τε γεωμέτρῃ Θεοδώρῳ καὶ τῷ Θεαιτήτῳ. ἵνα οὖν ἐν τῇ γραφῇ μὴ παρέχοιεν πράγματα αἱ μεταξὺ τῶν λόγων διηγήσεις, περὶ αὑτοῦ τε ὁπότε λέγοι ὁ Σωκράτης, οἷον καὶ ἐγὼ ἔφην ἢ καὶ ἐγὼ εἶπον, ἢ αὖ περὶ τοῦ ἀποκρινομένου, ὅτι συνέφη ἢ οὐχ ὡμολόγει, τούτων ἕνεκα ὡς αὐτὸν αὐτοῖς διαλεγόμενον ἔγραψα ἐξελὼν τὰ τοιαῦτα. 143 C

ΤΕΡ. Καὶ οὐδέν γε ἀπὸ τρόπου, ὦ Εὐκλείδη.

ΕΥ. Ἀλλά, παῖ, λαβὲ τὸ βιβλίον καὶ λέγε. —

II. ΣΩ. Εἰ μὲν τῶν ἐν Κυρήνῃ μᾶλλον ἐκηδόμην, ὦ Θεόδωρε, τὰ ἐκεῖ ἄν σε καὶ περὶ ἐκείνων ἂν ἠρώτων, D εἴ τινες αὐτόθι περὶ γεωμετρίαν ἤ τινα ἄλλην φιλοσοφίαν εἰσὶ τῶν νέων ἐπιμέλειαν ποιούμενοι· νῦν δὲ ἧττον γὰρ ἐκείνους ἢ τούσδε φιλῶ, καὶ μᾶλλον ἐπιθυμῶ εἰδέναι τίνες ἡμῖν τῶν νέων ἐπίδοξοι γενέσθαι ἐπιεικεῖς· ταῦτα δὴ αὐτός τε σκοπῶ καθ' ὅσον δύναμαι, καὶ τοὺς ἄλλους ἐρωτῶ οἷς ἂν ὁρῶ τοὺς νέους ἐθέλοντας ξυγγίγνεσθαι. σοὶ

3 αὑτοῦ *Hdf.* cum Buttmanno, αὐτοῦ libri. 11 ἂν ἠρώτων 𝔄 Δ Π *Hrm.*, ἠρώτων BF, ἀνηρώτων ς.

στοφάνους κωμῳδίᾳ, Σωκράτη τινὰ ἐκεῖ περιφερόμενον, φάσκοντα κτλ. Cpl. Cf. ad p. 151 B.

2 ἵνα οὖν ἐν τῇ γραφῇ. Cic. Lael. 1, 3 *Eius disputationis sententias memoriae mandavi, quas hoc libro exposui arbitratu meo; quasi enim ipsos induxi loquentes, ne inquam et inquit saepius interponeretur, atque ut tamquam a praesentibus coram haberi sermo videretur.* Hdf.

3 τε — ἢ αὖ. Eandem particularum confusionem habes p. 203 B τε — δ' αὖ. cf. Stallbaumius ad Meno. p. 95 B.

8 ἀπὸ τρόπου. Cf. prol. 44.

9 λαβὲ τὸ βιβλίον καὶ λέγε. Fortasse facete dictum. Videtur enim λέγειν r e c i t a n d i significatione in usu fuisse oratorum, qui in iudicio decretum aliquod recitari iusserunt. Dem. de cor. 28 λέγε τοίνυν μοι τὸ ψήφισμα τουτὶ λαβών, 305 λέγε μοι ταυτὶ καὶ ἀνάγνωθι λαβών. Aristocr. 22 λαβὲ δὴ τοὺς νόμους αὐτοὺς καὶ λέγε, al.

11 τὰ ἐκεῖ ἂν — ἂν ἠρώτων. De rep. VII 526 C οὐκ ἂν ῥᾳδίως οὐδὲ πολλὰ ἂν εὕροις. Cpl. Meno. p. 89 E εἰκότως δ' ἂν μεταδοῖμεν ἄν.

12 φιλοσοφίαν. 'Auctore Cicerone de or. III 16, 60 ante Socratem *omnis rerum optimarum cognitio atque in iis exercitatio philosophia nominata est* et docet tractatio veterum scriptorum omnibus disciplinis hoc nomen commune fuisse.' Morus ad Is. paneg. c. 1 extr. Hinc in Menex. p. 234 A παιδεύσεως καὶ φιλοσοφίας ἐπὶ τέλει ἡγεῖ εἶναι; Stb. Cf. p. 172 C οἱ ἐν ταῖς φιλοσοφίαις πολὺν χρόνον διατρίψαντες.

13 νῦν δὲ — γάρ, *n u n a b e r — j a*, eadem ratione iunguntur qua ἀλλὰ — γάρ. Lorum satis congessit Heusdius, spec. crit. p. 7 sq.

15 ἡμῖν. Her. I 89 τάδε τοι ἐξ αὐτέων ἐπίδοξα γενέσθαι.

ἐπίδοξοι. Moeris p. 471 ἐπίδοξος οὐχὶ ὁ ἔνδοξος, ἀλλ' ὁ προςδόκιμος, ubi v. Pierson.

δὴ οὐκ ὀλίγιστοι πλησιάζουσι, καὶ δικαίως· ἄξιος γὰρ τά
E *τε ἄλλα καὶ γεωμετρίας ἕνεκα. εἰ δὴ οὖν τινι ἐνέτυχες ἀξίῳ λόγου, ἡδέως ἂν πυθοίμην.*

ΘΕΟ. *Καὶ μήν, ὦ Σώκρατες, ἐμοί τε εἰπεῖν καὶ σοὶ ἀκοῦσαι πάνυ ἄξιον, οἵῳ ὑμῖν τῶν πολιτῶν μειρακίῳ ἐντετύχηκα. καὶ εἰ μὲν ἦν καλός, ἐφοβούμην ἂν σφόδρα λέγειν, μὴ καί τῳ δόξω ἐν ἐπιθυμίᾳ αὐτοῦ εἶναι· νῦν δέ, καὶ μή μοι ἄχθου, οὐκ ἔστι καλός, προσέοικε δὲ σοὶ τήν τε σιμότητα καὶ τὸ ἔξω τῶν ὀμμάτων· ἧττον δὲ ἢ σὺ ταῦτ' ἔχει.*
144 *ἀδεῶς δὴ λέγω. εὖ γὰρ ἴσθι ὅτι ὧν δὴ πώποτε ἐνέτυχον, καὶ πάνυ πολλοῖς πεπλησίακα, οὐδένα πω ᾐσθόμην οὕτω θαυμαστῶς εὖ πεφυκότα. τὸ γὰρ εὐμαθῆ ὄντα, ὡς ἄλλῳ χαλεπόν, πρᾷον αὖ εἶναι διαφερόντως καὶ ἐπὶ τούτοις ἀνδρεῖον παρ' ὁντινοῦν, ἐγὼ μὲν οὔτ' ἂν ᾠόμην γενέσθαι*

1 *δή* 𝔄 *ΔΠ Bkk.*, *δὲ* ς. 5 *ἡμῖν* Stephanus. 12 *ἄλλως* coni. *Ast.* 13 *αὖ* om. *ΓΛΞΣΤ* FHZ[r] b i.

1 *πλησιάζειν* de iis dicitur, qui ad alicuius disciplinam se adiungunt. Lach. 197 D *ὁ δὲ Δάμων τῷ Προδίκῳ πολλὰ πλησιάζει.* Cf. Welcker, kl. Schr. II p. 419 n. 75.

ἄξιος. De *εἰ* omisso v. Sauppius ad Protag. p. 351 E.

2 *ἕνεκα.* Cf. p. 148 D *Προθυμίας μὲν ἕνεκεν φανεῖται.*

5 *ὑμῖν.* 'Dativi usus hodie pervulgatus, de quo v. Astius animadv. in Pl. leg. p. 9.' Stallb. cf. p. 163 A 186 B.

7 *ἐν ἐπιθυμίᾳ τινὸς εἶναι,* amore alicuius teneri. Prot. 318 A *Ἱπποκράτης γὰρ ὅδε τυγχάνει ἐν ἐπιθυμίᾳ ὢν τῆς σῆς συνουσίας.* Epist. VII 338 B *ὡς Διονύσιος θαυμαστῶς φιλοσοφίας ἐν ἐπιθυμίᾳ πάλιν εἴη γεγονώς.* Cf. ad p. 147 C.

καὶ μή μοι ἄχθου. Gorg. 486 A *καίτοι, ὦ φίλε Σώκρατες, καί μοι μηδὲν ἀχθεσθῇς· εὐνοίᾳ γὰρ ἐρῶ τῇ σῇ, οὐκ αἰσχρὸν δοκεῖ σοι εἶναι οὕτως ἔχειν.* Cpl.

8 De Socratis facie vide quos laudavit Stallbaumius ad symp. p. 215 A.

9 *τὸ ἔξω τῶν ὀμμάτων.* Infra p. 209 C Socrates dicitur *ἐξόφθαλμος.*

10 *ὧν.* De hac relativi assimilatione cf. Gorg. 509 A *ὧν ἐγὼ ἐντετύχηκα, ὥσπερ νῦν, οὐδεὶς οἷός τ' ἐστίν.* Prot. 361 E *ὧν ἐντυγχάνω πολὺ μάλιστα ἄγαμαί σε.*

12 *τὸ γὰρ εὐμαθῆ ὄντα.* Quod enim quis, cum docilis sit — egregie mitis est ac praeterea fortis magis, quam quivis alius: ego talem hominem neque putarem exstitisse neque video tales exsistere. 'Potest hoc *τὸ — εἶναι* a reliqua structura seiunctum explicari quod attinet ad etc., ad *γενέσθαι* autem subaudiri *τοιοῦτόν τινα.*' Heindorfius. Cf. p. 199 D. *ὡς ἄλλῳ χαλεπὸν* recte Heindorfius explicat: *ὡς ἄλλον εἶναι χαλεπόν* i. e. tam docilis, quam alium esse difficile est.

14 *παρ' ὁντινοῦν* 'est magis quam quivis alius. Lach. p. 183 C *οὗτοι δ', ὡς ἔοικε, παρὰ τοὺς ἄλλους — δεδυστυχήκασιν.* Ion. p. 539 E *ἃ τῷ ῥαψῳδῷ προσήκει καὶ σκοπεῖσθαι καὶ διακρίνειν παρὰ τοὺς ἄλλους ἀνθρώπους.* Theag. p. 128 B *τοῦτο μέντοι τὸ μάθημα παρ' ὁντινοῦν ποιοῦμαι δεινὸς εἶναι.*' Stallb.

οὔτε ὁρῶ γιγνομένους· ἀλλ' οἵ τε ὀξεῖς ὥσπερ οὗτος καὶ 144 *ἀγχίνοι καὶ μνήμονες ὡς τὰ πολλὰ καὶ πρὸς τὰς ὀργὰς ὀξύρροποί εἰσι, καὶ ἄττοντες φέρονται ὥσπερ τὰ ἀνερμάτιστα πλοῖα, καὶ μανικώτεροι ἢ ἀνδρειότεροι φύονται, οἵ* B *τε αὖ ἐμβριθέστεροι νωθροί πως ἀπαντῶσι πρὸς τὰς μαθήσεις καὶ λήθης γέμοντες. ὁ δὲ οὕτω λείως τε καὶ ἀπταίστως καὶ ἀνυσίμως ἔρχεται ἐπὶ τὰς μαθήσεις τε καὶ ζητήσεις μετὰ πολλῆς πρᾳότητος, οἷον ἐλαίου ῥεῦμα ἀψοφητὶ ῥέοντος, ὥστε θαυμάσαι τὸ τηλικοῦτον ὄντα οὕτως ταῦτα διαπράττεσθαι.*

ΣΩ. Εὖ ἀγγέλλεις. τίνος δὲ καὶ ἔστι τῶν πολιτῶν;

ΘΕΟ. Ἀκήκοα μὲν τοὔνομα, μνημονεύω δὲ οὔ. ἀλλὰ γάρ ἐστι τῶνδε τῶν προσιόντων ὁ ἐν τῷ μέσῳ. ἄρτι γὰρ C *ἐν τῷ ἔξω δρόμῳ ἠλείφοντο ἑταῖροί τέ τινες οὗτοι αὐτοῦ καὶ αὐτός, νῦν δέ μοι δοκοῦσιν ἀλειψάμενοι δεῦρο ἰέναι. ἀλλὰ σκόπει εἰ γιγνώσκεις αὐτόν.*

ΣΩ. Γιγνώσκω· ὁ τοῦ Σουνιέως Εὐφρονίου ἐστίν, καὶ πάνυ γε, ὦ φίλε, ἀνδρὸς οἷον καὶ σὺ τοῦτον διηγεῖ, καὶ

8 *ἐλαίου* 𝔄 *Δ*ᵃ *Π*ᵃ *Hdf.* cum Ficino, *ἐλέου* ς. 11 *ἀγγέλλεις* 𝔛ᵉ *Π*ᵃ, *ἀγγελεῖς* *Λ* B C E F H a b c i, *λέγεις* *Γ*ᶜᵒʳ· Cf. Schneiderum ad civ. IV 432 D.

1 *τε — τε αὖ* in partitione ita usurpatum, ut fere particulis *μὲν — δὲ* respondeat. Soph. Ant. 725 *ἄναξ, σέ τ' εἰκός, εἴ τι καίριον λέγει, μαθεῖν, σέ τ' αὖ τοῦδ'.* Cf. ad p. 143 C.

'Quod *ὀξεῖς*, *ἀγχίνοι* et *μνήμονες* iunguntur, audias anonymum de vita Pythag. 18 ed. Kiessl. *Ὅτι τρία μέρη εὐμαθίας· ἀγχίνοια, μνήμη, ὀξύτης. μνήμη μὲν οὖν ἐστι τήρησις ὧν ἔμαθέ τις, ὀξύτης δὲ ἡ ταχύτης τῆς διανοίας, ἀγχίνοια δὲ τὸ ἐξ ὧν ἔμαθέ τις ἃ μὴ ἔμαθε θηρεύειν.* Charmid. p. 160 A *ἡ δὲ ἀγχίνοια οὐχὶ ὀξύτης τίς ἐστι τῆς ψυχῆς;* Tria illa philosophus coniunxit etiam de rep. VI p. 503 C, quo loco item monet homines cogitandi celeritate insignes ingenii impetum non facile posse compescere, adeoque ad superbiam esse procliviores.' Stallb.

3 *ἄττοντες.* De rep. X 621 B *καὶ ἐντεῦθεν ἐξαπίνης ἄλλον ἄλλῃ φέρεσθαι ἄνω εἰς τὴν γένεσιν ἄττοντας ὥσπερ ἀστέρες*, ubi v. Schneiderum.

5 *πως.* cf. p. 177 B.

9 *ὥστε. θαυμάσαι* 'sc. *τινά.* Aristoph. Plut. 810 *τὰ σκευάρια πλήρη 'στίν, ὥστε θαυμάσαι;*' Heindorfius. Cf. Stallbaumium ad Gorg. p. 456 D.

14 *ἐν τῷ ἔξω δρόμῳ.* Heindorfius, qui scholiastam hariolantem correxit, *τὸν ἔξω δρόμον* intellexit de *ξυστῷ*, Stallbaumius Ruhnkenium ad Tim. p. 89 secutus de ambulacris. Rectius fortasse F. Haasius, Palaestrik in Hall. Encycl. III 9 p. 361 *ὁ ἔξω δρόμος* idem esse suspicatur atque *ἡ ἔξω αὐλή*, qua putat palaestram circumdatam esse. Pl. Lys. 206 E. Becker, Charikl. II p. 183.

ἠλείφοντο. 'Adolescentes corpus unxerunt, quippe et ipsi cum aliis iuvenibus certaturi.' Stallb. C. F. Hermann, Privatalterth. § 37, 18.

ἄλλως εὐδοκίμου καὶ μέντοι καὶ οὐσίαν μάλα πολλὴν κατέλιπεν. τὸ δ᾽ ὄνομα οὐκ οἶδα τοῦ μειρακίου.
D ΘΕΟ. Θεαίτητος, ὦ Σώκρατες, τό γε ὄνομα· τὴν
μέντοι οὐσίαν δοκοῦσί μοι ἐπίτροποί τινες διεφθαρκέναι. ἀλλ᾽ ὅμως καὶ πρὸς τὴν τῶν χρημάτων ἐλευθεριότητα θαυμαστός, ὦ Σώκρατες.

ΣΩ. Γεννικὸν λέγεις τὸν ἄνδρα. καί μοι κέλευε αὐτὸν ἐνθάδε παρακαθίζεσθαι.

ΘΕΟ. Ἔσται ταῦτα. Θεαίτητε, δεῦρο παρὰ Σωκράτη.

ΣΩ. Πάνυ μὲν οὖν, ὦ Θεαίτητε, ἵνα κἀγὼ ἐμαυτὸν ἀνασκέψωμαι, ποῖόν τι ἔχω τὸ πρόσωπον. φησὶν γὰρ Θεό-
E δωρος ἔχειν με σοὶ ὅμοιον. ἀτὰρ εἰ νῷν ἐχόντοιν ἑκατέρου
λύραν ἔφη αὐτὰς ἡρμόσθαι ὁμοίως, πότερον εὐθὺς ἂν ἐπιστεύομεν ἢ ἐπεσκεψάμεθ᾽ ἂν εἰ μουσικὸς ὢν λέγει;

ΘΕΑΙ. Ἐπεσκεψάμεθ᾽ ἄν.

ΣΩ. Οὐκοῦν τοιοῦτον μὲν εὑρόντες ἐπειθόμεθ᾽ ἄν, ἄμουσον δέ, ἠπιστοῦμεν;

ΘΕΑΙ. Ἀληθῆ.

ΣΩ. Νῦν δέ γ᾽, οἶμαι, εἴ τι μέλει ἡμῖν τῆς τῶν προσ-
145 ώπων ὁμοιότητος, σκεπτέον εἰ γραφικὸς ὢν λέγει ἢ οὔ.

1 εὐδόκιμον Δ, εὐδοκίμον (ου supra) 𝔄 Π[e]. 9 ἔστι 𝔄 Δ Π.

1 καὶ μέντοι καὶ — κατέλιπεν apte coniungendum est cum genetivo εὐδοκίμου. Cf. p. 168 C τοῦ Πρωταγόρου καὶ ὀνειδίζοντος ἡμῖν — καὶ χαριεντισμόν τινα ἀποκαλῶν — σπουδάσαι ἡμᾶς διεκελεύσατο. Bernhardy, Synt. p. 473.

7 τὸν ἄνδρα. Theaetetus, quem Theodorus p. 143 E μειράκιον, Protagoras p. 166 A (cf. p. 168 D) contemtim dicit παιδίον, a Socrate eum admirante appellatur ἀνήρ.

8 παρακαθίζεσθαι. In gymnasiis sedes erant, in quibus philosophi rhetores reliquique, qui studiis delectabantur, sedentes disputabant. Cf. Charm. 155 C Euthyd. 274 B.

9 ἔσται ταῦτα locum habet, ubi alicui roganti aliquid promittitur, ἔστι ταῦτα, ubi aliquid simpliciter affirmatur, ἔστω, ἔστω οὕτως (p. 191 E 197 E), ubi aliquid sumitur vel conceditur.

Θεαίτητε. Vocativus sine ὦ est imperantis vel adhortantis (cf. 143 C), cum ὦ est blande alloquentis. Quare Socrates: Πάνυ μὲν οὖν, ὦ Θεαίτητε κτλ. Krueger. § 45, 3, 1. 2.

13 νῷν — ἑκατέρου. P. 150 D οἱ δ᾽ ἐμοὶ ξυγγιγνόμενοι τὸ μὲν πρῶτον φαίνονται ἔνιοι μὲν — πάντες δέ κτλ. P. 151 A οἷς — ἐνίοις μὲν — ἐνίοις δέ. P. 162 B πρὸς τὰς παλαίστρας ἀξιοῖς ἂν ἄλλους θεώμενος γυμνούς, ἐνίους φαύλους.

15 De aoristo ἐπεσκεψάμεθ᾽ ἂν post imperfectum usurpato v. Stallbaumium ad Menon. p. 72 B et ad Gorg. 514 D.

18 ἄμουσος h. l. est musicae imperitus, p. 156 A artium liberalium, imprimis philosophiae expers.

ΘΕΑΙ. *Δοκεῖ μοι.* 145

ΣΩ. *Ἦ οὖν ζωγραφικὸς Θεόδωρος;*

ΘΕΑΙ. *Οὔχ, ὅσον γέ με εἰδέναι.*

ΣΩ. *Ἆρ' οὐδὲ γεωμετρικός;*

ΘΕΑΙ. *Πάντως δήπου, ὦ Σώκρατες.*

ΣΩ. *Ἦ καὶ ἀστρονομικὸς καὶ λογιστικός τε καὶ μουσικὸς καὶ ὅσα παιδείας ἔχεται;*

ΘΕΑΙ. *Ἔμοιγε δοκεῖ.*

ΣΩ. *Εἰ μὲν ἄρα ἡμᾶς τοῦ σώματός τι ὁμοίους φησὶν εἶναι ἐπαινῶν πῃ ἢ ψέγων, οὐ πάνυ αὐτῷ ἄξιον τὸν νοῦν προσέχειν.*

ΘΕΑΙ. *Ἴσως οὔ.*

ΣΩ. *Τί δ', εἰ ποτέρου τὴν ψυχὴν ἐπαινοῖ πρὸς ἀρετήν τε καὶ σοφίαν; ἆρ' οὐκ ἄξιον τῷ μὲν ἀκούσαντι προθυμεῖσθαι ἀνασκέψασθαι τὸν ἐπαινεθέντα, τῷ δὲ προθύμως ἑαυτὸν ἐπιδεικνύναι;* B

ΘΕΑΙ. *Πάνυ μὲν οὖν, ὦ Σώκρατες.*

III. *ΣΩ.* *Ὥρα τοίνυν, ὦ φίλε Θεαίτητε, σοὶ μὲν ἐπιδεικνύναι, ἐμοὶ δὲ σκοπεῖσθαι· ὡς εὖ ἴσθι ὅτι Θεόδωρος πολλοὺς δὴ πρός με ἐπαινέσας ξένους τε καὶ ἀστοὺς οὐδένα πω ἐπῄνεσεν ὡς σὲ νῦν δή.*

ΘΕΑΙ. *Εὖ ἂν ἔχοι, ὦ Σώκρατες· ἀλλ' ὅρα μὴ παίζων ἔλεγεν.* C

ΣΩ. *Οὐχ οὗτος ὁ τρόπος Θεοδώρου. ἀλλὰ μὴ ἀναδύου τὰ ὡμολογημένα σκηπτόμενος παίζοντα λέγειν τόνδε,*

3 *γέ με* 𝔄ᶜ ϛ, *γ' ἐμέ* BCᶜᵒʳ ac *Bkk.* 9 *ὁμοίους φησὶν* 𝔄 Δ Π Bᵃ *Stb.*, *φησὶν ὁμοίους* ϛ. 12 *ὁποτέρου* C H B²ᵃ a b c. 16 *οὖν* om. c i ϛ, retinet cum ceteris libris Fischerus.

3 *Οὔχ, ὅσον γέ με εἰδέναι.* 'Sic Aristoph. nub. 1252 *οὔχ, ὅσον γέ μ' εἰδέναι.*' Stb. Cum vi positum est pronomen Phaed. 89 B *Οὔκ, ἄν γε ἐμοὶ πείθῃ.*

7 *ὅσα παιδείας ἔχεται.* Similiter dictum p. 185 D *ὅσα τούτοις ἕπεται.*

12 *πότερος* h. l. est alterute r, ut p. 178 C *κατὰ τὴν ποτέρου δόξαν φῶμεν τὸ μέλλον ἀποβήσεσθαι ἢ κατὰ τὴν ἀμφοτέρων;* cf. ad p. 189 E.

13 *ἆρ' οὐκ ἄξιον.* Errat Astius *ἆρ' οὐκ ἂν ἄξιον*, quod coniecit, esse putans apodosin membri antecedentis *εἰ ποτέρου — σοφίαν*, quod potius apte coniungendum est cum *τί δέ*. *Τί δέ* autem elliptice positum.

17 *Ὥρα τοίνυν.* 'Eandem prorsus orationis formam habes apolog. 42 A *ἀλλὰ γὰρ ἤδη ὥρα ἀπιέναι, ἐμοὶ μὲν ἀποθανουμένῳ, ὑμῖν δὲ βιωσομένοις.*' Stallb., quem v. ad Phil. 62 E.

21 *ἀλλ' ὅρα.* Lepide Theaetetus respicit initium orationis Socratis *ὥρα τοίνυν.* *μή* h. l. est oblique interrogantis, ut p. 196 B *ἐνθυμοῦ μή τι τότε γίγνεται ἄλλο.*

23 *ἀναδύου.* 'Sic Euthyd. 302 E *οὐκ ἔστι γάρ μοι ἀνάδυσις.*' Stallb.

145 ἵνα μὴ καὶ ἀναγκασθῇ μαρτυρεῖν· πάντως γὰρ οὐδεὶς ἐπισκήψει αὐτῷ. ἀλλὰ θαρρῶν ἔμμενε τῇ ὁμολογίᾳ.

ΘΕΑΙ. Ἀλλὰ χρὴ ταῦτα ποιεῖν, εἰ σοὶ δοκεῖ.

ΣΩ. Λέγε δή μοι· μανθάνεις που παρὰ Θεοδώρου γεωμετρίας ἄττα;

ΘΕΑΙ. Ἔγωγε.

D ΣΩ. Καὶ τῶν περὶ ἀστρονομίαν τε καὶ ἁρμονίας καὶ λογισμούς;

ΘΕΑΙ. Προθυμοῦμαί γε δή.

ΣΩ. Καὶ γὰρ ἐγώ, ὦ παῖ, παρά γε τούτου καὶ παρ' ἄλλων, οὓς ἂν οἴωμαί τι τούτων ἐπαΐειν. ἀλλ' ὅμως τὰ μὲν ἄλλα ἔχω περὶ αὐτὰ μετρίως, μικρὸν δέ τι ἀπορῶ, ὃ μετὰ σοῦ τε καὶ τῶνδε σκεπτέον. καί μοι λέγε· ἆρ' οὐ τὸ μανθάνειν ἐστὶν τὸ σοφώτερον γίγνεσθαι περὶ ὃ μανθάνει τις;

ΘΕΑΙ. Πῶς γὰρ οὔ;

ΣΩ. Σοφίᾳ δέ γ' οἶμαι σοφοὶ οἱ σοφοί.

ΘΕΑΙ. Ναί.

E ΣΩ. Τοῦτο δὲ μῶν διαφέρει τι ἐπιστήμης;

10 γε libri *Stb.*, τε *Hdf.* cum Ficino. 14 τὸ om E *Hsch.*

1 *ἵνα μὴ καὶ ἀναγκ. μαρτ.*, '*damit er nicht genöthiget werde ordentlich Zeugniss einzulegen*' Schleierm. Cf. p. 144 D 163 C 173 B. Engelhardt. ad Pl. Lach. 194 A.

2 *ἐπισκήψει.* Hunc locum Heindorfius, quem omnes recentiores secuti sunt, ita interpretatus est, ut *ἐπισκήπτειν* idem diceret esse quod *ἐγκαλεῖν ψευδομαρτυριῶν* (cf. p. 148 B). Nec vero fugit virum doctissimum hoc significatu mediam vocem *ἐπισκήπτεσθαι* adhiberi, cuius loco activam hic usurpatam eodem modo arbitratur quo Aesch. Tim. 130 *ἣ οὐδὲ ψευδομαρτυριῶν θέμις ἐστὶν ἐπισκῆψαι.* At Aeschini ex optimis libris omnibus redditum est *ἐπισκήψασθαι.* Quae cum ita sint, formae activae amplectenda erit interpretatio, quae legitur in Stephani thesauro III p. 1775 nemo refellet eius testimonium. *ἐπισκήπτειν* autem improbandi notione recte asciscit dativum. Krueger. § 48, 11, 5.

10 *παρά γε τούτου καὶ παρ' ἄλλων.* 'Commemorat Socrates primum Theodorum cum insignis laudis significatione. Tum addit etiam alios, qui easdem artes teneant, ita quidem, ut se ne ab his quidem significet discere dedignaturum esse.' Stallbaumius. Cf. p. 146 D 152 E 155 E 165 E 189 A.

11 *ἀλλ' ὅμως.* 'Voculam ὅμως ad sequentia illa potissimum pertinere opinor *μικρὸν δέ τι ἀπορῶ* etc., ut neglegentiore paullulum structura haec dici videantur pro *ἀλλ' ὅμως, τὰ μὲν ἄλλα ἔχων περὶ αὐτὰ μετρίως, μικρόν τι ἀπορῶ*, sed tamen, quamquam ceterarum mihi rerum satis prompta est cognitio, paullulum aliquod ambigo.' Heindorfius.

13 *ἆρ' οὐ τὸ μανθάνειν ἐστὶν* etc. 'apte comparavit Schneiderus simillimo Xenophontis loco mem. Socr. IV 6, 7.' Heind.

ΘΕΑΙ. Τὸ ποῖον;

ΣΩ. Ἡ σοφία. ἢ οὐχ ἅπερ ἐπιστήμονες, ταῦτα καὶ σοφοί;

ΘΕΑΙ. Τί μήν;

ΣΩ. Ταὐτὸν ἄρα ἐπιστήμη καὶ σοφία;

ΘΕΑΙ. Ναί.

ΣΩ. Τοῦτ' αὐτὸ τοίνυν ἐστὶν ὃ ἀπορῶ καὶ οὐ δύνα-
μαι λαβεῖν ἱκανῶς παρ' ἐμαυτῷ, ἐπιστήμη ὅ τί ποτε
τυγχάνει ὄν. ἆρ' οὖν δὴ ἔχομεν λέγειν αὐτό; τί φατέ; τίς 146
ἂν ἡμῶν πρῶτος εἴποι; ὁ δὲ ἁμαρτών, καὶ ὃς ἂν ἀεὶ
ἁμαρτάνῃ, καθεδεῖται, ὥσπερ φασὶν οἱ παῖδες οἱ σφαιρί-
ζοντες, ὄνος· ὃς δ' ἂν περιγένηται ἀναμάρτητος, βασιλεύ-
σει ἡμῶν καὶ ἐπιτάξει ὅ τι ἂν βούληται ἀποκρίνεσθαι.
τί σιγᾶτε; οὔ τί που, ὦ Θεόδωρε, ἐγὼ ὑπὸ φιλολογίας
ἀγροικίζομαι, προθυμούμενος ἡμᾶς ποιῆσαι διαλέγεσθαι
καὶ φίλους τε καὶ προσηγόρους ἀλλήλοις γίγνεσθαι;

ΘΕΟ. Ἥκιστα μέν, ὦ Σώκρατες, τὸ τοιοῦτον ἂν εἴη B
ἄγροικον, ἀλλὰ τῶν μειρακίων τι κέλευέ σοι ἀποκρίνε-
σθαι. ἐγὼ μὲν γὰρ ἀήθης τῆς τοιαύτης διαλέκτου, καὶ οὐδ'

4 ἐπιστήμη καὶ σοφία 𝔄 Δ Π *Stb.*, σοφία καὶ ἐπιστήμη ς. 7 ἐμαυτοῦ coni. *Ast.* et Badham, Pl. Euthyd. et Lach. p. XXIV. 14 ἡμᾶς 𝔄 Δ Π° *Bkk.*, ὑμᾶς ς. 16 μέν add. 𝔄 Δ Π *Bkk.* 17 τι 𝔄 Δ Π¹° *Bkk.*, τινὰ ς *Hsch.* ἀποκρίνεσθαι Δ° Π° *Bkk.*, ἀποκρίνασθαι ς.

2 καὶ σοφοί 'Int. ἐσμέν. De qua ellipsi v. ad remp. VI 499 D.' Stallb.

7 'λαβεῖν τι παρ' ἑαυτῷ est animo aliquid comprehendere et intellegere, quod alibi etiam dicitur λόγῳ vel νῷ τι λαβεῖν. Phileb. p. 50 C ἆρ' οὐ πίστεως χάριν, ὅτι τήν γε ἐν τοῖς φόβοις καὶ ἔρωσι καὶ τοῖς ἄλλοις ῥᾴδιον κρᾶσιν ἐπιδεῖξαι, λαβόντα δὲ τοῦτο παρὰ σαυτῷ ἀφεῖναί με κ. τ. λ. h. e. hoc autem intellecto dimissurum esse me etc.' Stallbaumius.

11 Schol. R S Ὄνος κάθου, ἐπὶ τῶν ἐν πράγματι ἡττωμένων. εἴρηται δὲ ἀπὸ τῶν παίδων τῶν σφαιριζόντων καὶ τὸν νικηθέντα εἰς ὄνον καθιζόντων. Schol. O ... τῶν οὖν παιζόντων ταῦτα (τὰ διὰ σφαίρας) τοὺς μὲν νικῶντας βασιλεῖς ἐκάλουν, καὶ ὅ τι ἂν προσέτασσον τοῖς ἄλλοις ὑπήκουον, τοὺς δ' ἡττωμένους ὄνους. Leutsch. ad Apost. XII 83 b.

11 βασιλεύσει. Mant. prov. I 34 βασιλεὺς ἢ ὄνος: ἤγουν νικῶν ἢ ἡττώμενος, ubi v. Leutschius.

13 φιλολογίας. cf. ad p. 161 A.

14 ἡμᾶς. 'Nempe sua potissimum causa colloquium hoc instituere se significavit paullo ante Socrates verbis illis ἀλλ' ὅμως τὰ μὲν ἄλλα etc. p. 145 D, neque erat sane cur cuperet Theodorum et Theaetetum ceterosque, qui aderant, inter se φίλους et προσηγόρους facere, cum Theodorus magister esset Theaeteti ceterique iuvenes eiusdem familiares p. 144 C.' Heindorfius.

18 τῆς τοιαύτης διαλέκτου, eius disputandi rationis, qua philologi utuntur. De rep. V 454 A ἔριδι, οὐ διαλέκτῳ πρὸς ἀλλήλους χρώμενοι. Aliter διάλεκτος p. 183 B usurpatur, ubi est dicendi ratio, sermo.

146 αὖ συνεθίζεσθαι ἡλικίαν ἔχω· τοῖσδε δὲ πρέποι τε ἂν
τοῦτο καὶ πολὺ πλεῖον ἐπιδιδοῖεν. τῷ γὰρ ὄντι ἡ νεότης
εἰς πᾶν ἐπίδοσιν ἔχει. ἀλλ', ὥσπερ ἤρξω, μὴ ἀφίεσο τοῦ
Θεαιτήτου, ἀλλ' ἐρώτα.

ΣΩ. Ἀκούεις δή, ὦ Θεαίτητε, ἃ λέγει Θεόδωρος, ᾧ
C ἀπιστεῖν, ὡς ἐγὼ οἶμαι, οὔτε σὺ ἐθελήσεις, οὔτε θέμις
περὶ τὰ τοιαῦτα ἀνδρὶ σοφῷ ἐπιτάττοντι νεώτερον ἀπειθεῖν.
ἀλλ' εὖ καὶ γενναίως εἰπέ· τί σοι δοκεῖ εἶναι ἐπιστήμη;

ΘΕΑΙ. Ἀλλὰ χρή, ὦ Σώκρατες, ἐπειδήπερ ὑμεῖς κελεύετε. πάντως γάρ, ἄν τι καὶ ἁμάρτω, ἐπανορθώσετε.

IV. *ΣΩ.* Πάνυ μὲν οὖν, ἄνπερ γε οἷοί τε ὦμεν.

ΘΕΑΙ. Δοκεῖ τοίνυν μοι καὶ ἃ παρὰ Θεοδώρου ἄν
τις μάθοι ἐπιστῆμαι εἶναι, γεωμετρία τε καὶ ἃς νῦν δὴ
D σὺ διῆλθες, καὶ αὖ σκυτοτομική τε καὶ αἱ τῶν ἄλλων
δημιουργῶν τέχναι, πᾶσαί τε καὶ ἑκάστη τούτων, οὐκ
ἄλλο τι ἢ ἐπιστήμη εἶναι.

ΣΩ. Γενναίως γε καὶ φιλοδώρως, ὦ φίλε, ἓν αἰτηθεὶς πολλὰ δίδως καὶ ποικίλα ἀνθ' ἁπλοῦ.

ΘΕΑΙ. Πῶς τί τοῦτο λέγεις, ὦ Σώκρατες;

ΣΩ. Ἴσως μὲν οὐδέν· ὃ μέντοι οἶμαι, φράσω. ὅταν λέγῃς σκυτικήν, μή τι ἄλλο φράζεις ἢ ἐπιστήμην ὑποδημάτων ἐργασίας;

5 *λέγει ὁ Θεόδωρος* Ξς, *ὁ* om. 𝔄ΔΠ *Bkk.* 12 *γε* om. EFς. 14 *ἐπιστήμη Hrm.* *δὴ* om. ΔΠΞF, ante *νῦν* ponit *Δ*. 17 *ἐπιστῆμαι Γ.* 18 *γε*] *μοι* ς.

2 *τῷ ὄντι* saepe additur proverbiis. Cf. Wyttenbach. annot. in Phaed. p. 156 sq. Proverbium autem legitur apud Apost. XVII 46 a, ubi v. Leutschius.

6 *ἀπιστεῖν. τὸ ἀπειθεῖν. οὕτω Πλάτων.* Phavor.

οὔτε θέμις — ἀπειθεῖν adiecta tantum sunt praecedentibus, non coniuncta. Similis est enuntiatorum coniunctio p. 179 B *ἁλισκόμενος καὶ ταύτῃ, ᾗ τὰς τῶν ἄλλων δόξας κυρίας ποιεῖ, αὗται δὲ* (cum tamen) *ἐφάνησαν τοὺς ἐκείνου λόγους οὐδαμῇ ἀληθεῖς ἡγούμεναι.* P. 157 E *οἶσθα γάρ που ὅτι — ἐλέγχεσθαι δοκεῖ ὃν ἄρτι διῇμεν λόγον, ὡς παντὸς μᾶλλον ἡμῖν ψευδεῖς αἰσθήσεις ἐν αὐτοῖς γιγνομένας, καὶ πολλοῦ δεῖ τὰ φαινόμενα ἑκάστῳ ταῦτα καὶ εἶναι.*

8 *εὖ καὶ γενναίως.* cf. ad p. 151 E.

14 *ἐπιστῆμαι.* Theaetetus cum nesciat quid sit definitio, enumerationem putat a se exigi artium, quae voce *ἐπιστήμη* contineantur. Quare non mireris pluralem *ἐπιστῆμαι*, quem numerum Plato paullo infra non posuit, 'cum in talibus posterius potissimum vocabulum respicere soleant veteres.' (Hdf.)

20 *Πῶς τί τοῦτο λέγεις;* P. 208 E *Πῶς τί τοῦτο;* Cf. Stallbaumium ad Hipp. mai. 297 E et G. Hermannum praef. ad Soph. Ant. p. VI sq. ed 3.

ΘΕΑΙ. Οὐδέν.

ΣΩ. Τί δ', ὅταν τεκτονικήν; μή τι ἄλλο ἢ ἐπιστήμην E τῆς τῶν ξυλίνων σκευῶν ἐργασίας;

ΘΕΑΙ. Οὐδὲ τοῦτο.

ΣΩ. Οὐκοῦν ἐν ἀμφοῖν, οὗ ἑκατέρα ἐπιστήμη, τοῦτο ὁρίζεις;

ΘΕΑΙ. Ναί.

ΣΩ. Τὸ δ' ἐπερωτηθέν, ὦ Θεαίτητε, οὐ τοῦτο ἦν, τίνων ἡ ἐπιστήμη, οὐδὲ ὁπόσαι τινές. οὐ γὰρ ἀριθμῆσαι αὐτὰς βουλόμενοι ἠρόμεθα, ἀλλὰ γνῶναι ἐπιστήμην αὐτὸ ὅ τί ποτ' ἐστίν. ἢ οὐδὲν λέγω;

ΘΕΑΙ. Πάνυ μὲν οὖν ὀρθῶς.

ΣΩ. Σκέψαι δὴ καὶ τόδε. εἴ τις ἡμᾶς τῶν φαύλων 147 τι καὶ προχείρων ἔροιτο, οἷον περὶ πηλοῦ, ὅ τί ποτ' ἐστίν, εἰ ἀποκριναίμεθα αὐτῷ πηλὸς ὁ τῶν χυτρέων καὶ πηλὸς ὁ τῶν ἰπνοπλαθῶν καὶ πηλὸς ὁ τῶν πλινθουργῶν, οὐκ ἂν γελοῖοι εἶμεν;

ΘΕΑΙ. Ἴσως.

ΣΩ. Πρῶτον μέν γέ που οἰόμενοι συνιέναι ἐκ τῆς ἡμετέρας ἀποκρίσεως τὸν ἐρωτῶντα, ὅταν εἴπωμεν πηλός, εἴτε ὁ τῶν κοροπλαθῶν προσθέντες εἴτε ἄλλων ὡντινωνοῦν B δημιουργῶν. ἤ, οἴει, τίς τι συνίησίν τινος ὄνομα, ὃ μὴ οἶδεν τί ἐστιν;

ΘΕΑΙ. Οὐδαμῶς.

8 δ' ς *Tur.*, δέ γε ΓCabci B[m] *Bkk.*, δέ γ' ἐρωτηθὲν *Hsch.* 16 ἰπνοπλαθῶν] κοροπλάθων γρ. *Π*[e] (*Π*[2a]) BEFacς. 17 εἶμεν 𝔄*Δ* et fortasse *Π*[1e] *Hdf.*, ὦμεν ς.

4 *Οὐδὲ τοῦτο* sc. *ἄλλο τι φράζω.*

10 *αὐτὸ* nomini generis femini iunctum, ut de rep. II 363 A *οὐκ αὐτὸ δικαιοσύνην ἐπαινοῦντες.* Hdf.

13 *φαύλων καὶ προχείρων.* P. 147 C coniunguntur *φαύλως καὶ βραχέως ἀποκρίνασθαι* et *φαῦλόν που καὶ ἁπλοῦν εἰπεῖν*, unde patet *φαῦλον* h. l. dici de rebus non arduis. Diog. La. III 63 *ὁ γοῦν φαῦλος λέγεται παρ' αὐτῷ (Πλάτωνι) καὶ ἐπὶ τοῦ ἁπλοῦ.* Cf. Pl. de rep. VII 527 D *τὸ δ' ἔστιν οὐ πάνυ φαῦλον, ἀλλὰ χαλεπὸν πιστεῦσαι.* Arist. nub. 778 *φαυλότατα καὶ ῥᾷστα.* Ruhnken. ad Tim. p. 268 sq.

16 *ἰπνοπλαθῶν.* 'Quod mox *τῶν κοροπλαθῶν* iniicitur mentio, cum tamen hic *ἰπνοπλάθαι* cum aliis memorentur, in eo profecto nemo offendet, nisi qui putaverit non licuisse Socrati exemplorum varietate pro arbitrio abuti.' Stallb. Cf. ad p. 157 D.

22 *τίς*, ecquis. Hermannus ad Viger. p. 730.

147 *ΣΩ. Οὐδ' ἄρα ἐπιστήμην ὑποδημάτων συνίησιν ὁ ἐπιστήμην μὴ εἰδώς.*

ΘΕΑΙ. Οὐ γάρ.

ΣΩ. Σκυτικὴν ἄρα οὐ συνίησιν ὃς ἂν ἐπιστήμην ἀγνοῇ, οὐδέ τινα ἄλλην τέχνην.

ΘΕΑΙ. Ἔστιν οὕτω.

ΣΩ. Γελοία ἄρα ἡ ἀπόκρισις τῷ ἐρωτηθέντι ἐπιστήμη τί ἐστιν, ὅταν ἀποκρίνηται τέχνης τινὸς ὄνομα. τινὸς γὰρ C *ἐπιστήμην ἀποκρίνεται οὐ τοῦτ' ἐρωτηθείς.*

ΘΕΑΙ. Ἔοικεν.

ΣΩ. Ἔπειτά γέ που ἐξὸν φαύλως καὶ βραχέως ἀποκρίνασθαι περιέρχεται ἀπέραντον ὁδόν. οἷον καὶ ἐν τῇ τοῦ πηλοῦ ἐρωτήσει φαῦλόν που καὶ ἁπλοῦν εἰπεῖν ὅτι γῆ ὑγρῷ φυραθεῖσα πηλὸς ἂν εἴη, τὸ δ' ὅτου ἐᾶν χαίρειν.

V. *ΘΕΑΙ. Ῥᾴδιον, ὦ Σώκρατες, νῦν γε οὕτω φαίνεται· ἀτὰρ κινδυνεύεις ἐρωτᾶν οἷον καὶ αὐτοῖς ἡμῖν ἔναγχος εἰσῆλθε διαλεγομένοις, ἐμοί τε καὶ τῷ σῷ ὁμω-* D *νύμῳ τούτῳ Σωκράτει.*

ΣΩ. Τὸ ποῖον δή, ὦ Θεαίτητε;

ΘΕΑΙ. Περὶ δυνάμεών τι ἡμῖν Θεόδωρος ὅδε ἔγραφε, τῆς τε τρίποδος πέρι καὶ πεντέποδος, ἀποφαίνων ὅτι μήκει οὐ ξύμμετροι τῇ ποδιαίᾳ, καὶ οὕτω κατὰ μίαν ἑκάστην

8 *ἀποκρίνεσθαί τι* est 1. respondere aliquid, *etwas, mit etwas antworten*, ut h. l. et p. 182E *Οὐδὲν ἄρα ἐπιστήμην μᾶλλον ἢ μὴ ἐπιστήμην ἀπεκρινάμεθα*, p. 187B *καί μοι τοῦτο ἀποκεκρίσθω.* 2. respondere ad aliquid, *etwas beantworten*, ut p. 148B *ὅ γε ἐρωτᾷς περὶ ἐπιστήμης, οὐκ ἂν δυναίμην ἀποκρίνασθαι*, al.

12 *ἐν τῇ τοῦ πηλοῦ ἐρωτήσει.* P. 164D *καὶ οὕτω δὴ μῦθος ἀπώλετο . . . ὁ τῆς ἐπιστήμης καὶ αἰσθήσεως.* Krueger. § 47, 7, 6.

13 *γῆ ὑγρῷ φυραθεῖσα.* Lobeckius ad Aiac. 239 p. 182 ed. 2 '*Εἰκῇ πάντα φύρειν, πάντα φύρων καὶ συγχέων* dici solet, non *φυρᾶν*. v. Plat. Phaed. 97B legg. XII 950A Phileb. 15E, sed massam aqua aliove liquore imbuere *φυρᾶν*, ut Aesch. sept. 48. Arist. nub. 979. Aristot. probl. XXI 11 et 16. Themist. orat. XXXII 359D totque aliis locis, ut contraria exempla aut antiquitate auctoris excusentur aut mendi suspicionem afferant.' Stb.

18 *τούτῳ*: cf. prol. p. 22.

20 *Δύναμις* est quadratum. Itaque *δύναμις τρίπους* est quadratum tripedale, *πεντέπους* quinquepedale. Iam has *δυνάμεις* Theodorus demonstravit esse *μήκει οὐ ξύμμετροι τῇ ποδιαίᾳ.* *ξύμμετρα* vero *μεγέθη λέγεται τὰ διὰ τῶν αὐτῶν μέτρων μετρούμενα.* Heron. def. 128. Quare *μήκει ξύμμετροι* sunt *δυνάμεις*, quarum latera sunt commensurabilia. Quae cum ita se habeant, apparet latera quadrati tripedalis vel quinquepedalis non commensurabilia esse lateri quadrati pedalis 'i. e. si rem ad numeros rettuleris, quadrata radix numeri ternarii aut quinarii est irrationalis.' (Hdf.)

προαιρούμενος μέχρι τῆς ἑπτακαιδεκάποδος· ἐν δὲ ταύτῃ πως ἐνέσχετο. ἡμῖν οὖν εἰσῆλθέ τι τοιοῦτον, ἐπειδὴ ἄπειροι τὸ πλῆθος αἱ δυνάμεις ἐφαίνοντο, πειραθῆναι ξυλλαβεῖν εἰς ἕν, ὅτῳ πάσας ταύτας προσαγορεύσομεν τὰς δυνάμεις. E

ΣΩ. Ἦ καὶ εὕρετέ τι τοιοῦτον;

ΘΕΑΙ. Ἔμοιγε δοκοῦμεν. σκόπει δὲ καὶ σύ.

ΣΩ. Λέγε.

ΘΕΑΙ. Τὸν ἀριθμὸν πάντα δίχα διελάβομεν. τὸν μὲν δυνάμενον ἴσον ἰσάκις γίγνεσθαι τῷ τετραγώνῳ τὸ σχῆμα ἀπεικάσαντες τετράγωνόν τε καὶ ἰσόπλευρον προσείπομεν.

ΣΩ. Καὶ εὖ γε.

ΘΕΑΙ. Τὸν τοίνυν μεταξὺ τούτου, ὧν καὶ τὰ τρία καὶ τὰ πέντε καὶ πᾶς ὃς ἀδύνατος ἴσος ἰσάκις γενέσθαι, ἀλλ' 148

4 *προσαγορεύσομεν* 𝔄 *ΠΛΤΞΣ*ΒΕFHZ^r ci, *προσαγορεύομεν Δ*C, *προσαγορεύσαιμεν Γ*, *προσαγορεύσωμεν* ς. 8 *τὸν* 𝔄 *ΔΠ* *Hdf.* de Steph. correctione, *τὸ* ς. 13 *ὧν* 𝔄 *Δ*^{a} *Π*^{a} *Hdf.*, *ᾧ Λ*ς. 14 *ἴσος ἰσάκις ΔΠΓ Bkk.*, *ἰσάκις ἴσος* ς.

2 *πως* significat non consilio, sed casu Theodorum in quadrato septem et decem pedum substitisse, ita ut hoc non sit premendum.

3 *ξυλλαβεῖν εἰς ἕν.* '*ἕν τι εἶδος* quaeritur, quod hoc *δυνάμεων* nomine appelletur, velut post Socrates ait p. 148D *πειρῶ μιμούμενος τὴν περὶ τῶν δυνάμεων ἀπόκρισιν, ὥσπερ ταύτας πολλὰς οὔσας ἑνὶ εἴδει περιέλαβες, οὕτω καὶ τὰς πολλὰς ἐπιστήμας ἑνὶ λόγῳ προσειπεῖν.*' Heindorfius.

8 *Τὸν ἀριθμὸν πάντα*, 'totam numerorum seriem, ut Phaed. 104 A *ὁ ἥμισυς τοῦ ἀριθμοῦ ἅπας.*' Heindorfius.

τὸν μὲν δυνάμενον. Theon. Smyrn. arith. XXI p. 56 Bu. *τῶν ἀριθμῶν οἱ μὲν ἰσάκις ἴσοι τετράγωνοί εἰσιν, οἱ δὲ ἀνισάκις ἄνισοι ἑτερομήκεις καὶ προμήκεις· καὶ ἁπλῶς οἱ διχῶς πολλαπλασιαζόμενοι ἐπίπεδοι, οἱ δὲ τριχῶς στερεοί. λέγονται δὲ ἐπίπεδοι ἀριθμοὶ καὶ τρίγωνοι καὶ τετράγωνοι καὶ στερεοὶ καὶ τἄλλα οὐ κυρίως, ἀλλὰ καθ' ὁμοιότητα τῶν χωρίων ἃ καταμετροῦσιν.* Ibid. XIX p. 49 Bu. *τὸ ἓν πρῶτον τετράγωνον· ἔστι γὰρ ἅπαξ ἓν ἕν. εἶτα περισσὸς ὁ τρία· τοῦτον ἂν προσθῇς τὸν γνώμονα τῷ ἑνί, ποιήσεις τετράγωνον ἰσάκις ἴσον· ἔσται γὰρ κατὰ μῆκος β' καὶ κατά πλάτος β'.*

α α
α
α α

13 *Τὸν τοίνυν μεταξὺ τούτου.* Theon. Smyrn. arith. XIX p. 48 Bu. *πρώτη δυὰς ἔστω ἄλφα ἐκκείμενα δύο τάδε, τὸ σχῆμα αὐτῶν ἔσται ἑτερόμηκες· κατὰ γὰρ τὸ μῆκός ἐστιν ἐπὶ δύο, κατὰ δὲ τὸ πλάτος ἐφ' ἕν. μετὰ δὲ δύο ἐστὶν ἄρτιος ὁ δ', ἃ ἢν προσθῶμεν τοῖς πρώτοις δύο ἄλφα καὶ περιθῶμεν τὰ δ' τοῖς β', γίνεται ἑτερόμηκες τὸ τῶν ς' σχῆμα· κατὰ γὰρ τὸ μῆκος γίνεται ἐπὶ τρία, κατὰ δὲ τὸ πλάτος ἐπὶ δύο.*

α α α
α α
α α α

13 *ὧν* refertur ad *τὸν* sc. *ἀριθμόν.* Pluralis pronominis relativi post nomen singulare non nunquam infertur. P. 179 C *περὶ δὲ τὸ παρὸν ἑκάστῳ πάθος, ἐξ ὧν αἱ αἰσθήσεις καὶ αἱ κατὰ ταύτας δόξαι γίγνονται.* Cf. ad p. 209 A.

147 *ΣΩ. Οὐδ' ἄρα ἐπιστήμην ὑποδημάτων συνίησιν ὁ ἐπιστήμην μὴ εἰδώς.*

ΘΕΑΙ. Οὐ γάρ.

ΣΩ. Σκυτικὴν ἄρα οὐ συνίησιν ὃς ἂν ἐπιστήμην ἀγνοῇ, οὐδέ τινα ἄλλην τέχνην.

ΘΕΑΙ. Ἔστιν οὕτω.

ΣΩ. Γελοία ἄρα ἡ ἀπόκρισις τῷ ἐρωτηθέντι ἐπιστήμη τί ἐστιν, ὅταν ἀποκρίνηται τέχνης τινὸς ὄνομα. τινὸς γὰρ
C *ἐπιστήμην ἀποκρίνεται οὐ τοῦτ' ἐρωτηθείς.*

ΘΕΑΙ. Ἔοικεν.

ΣΩ. Ἔπειτά γέ που ἐξὸν φαύλως καὶ βραχέως ἀποκρίνασθαι περιέρχεται ἀπέραντον ὁδόν. οἷον καὶ ἐν τῇ τοῦ πηλοῦ ἐρωτήσει φαῦλόν που καὶ ἁπλοῦν εἰπεῖν ὅτι γῆ ὑγρῷ φυραθεῖσα πηλὸς ἂν εἴη, τὸ δ' ὅτου ἐὰν χαίρειν.

V. *ΘΕΑΙ. Ῥάδιον, ὦ Σώκρατες, νῦν γε οὕτω φαίνεται· ἀτὰρ κινδυνεύεις ἐρωτᾶν οἷον καὶ αὐτοῖς ἡμῖν ἔναγχος εἰσῆλθε διαλεγομένοις, ἐμοί τε καὶ τῷ σῷ ὁμω-*
D *νύμῳ τούτῳ Σωκράτει.*

ΣΩ. Τὸ ποῖον δή, ὦ Θεαίτητε;

ΘΕΑΙ. Περὶ δυνάμεών τι ἡμῖν Θεόδωρος ὅδε ἔγραφε, τῆς τε τρίποδος πέρι καὶ πεντέποδος, ἀποφαίνων ὅτι μήκει οὐ ξύμμετροι τῇ ποδιαίᾳ, καὶ οὕτω κατὰ μίαν ἑκάστην

8 *ἀποκρίνεσθαί τι* est 1. respondere aliquid, *etwas, mit etwas antworten*, ut h. l. et p. 182E *Οὐδὲν ἄρα ἐπιστήμην μᾶλλον ἢ μὴ ἐπιστήμην ἀπεκρινάμεθα*, p. 187B *καί μοι τοῦτο ἀποκεκρίσθω*. 2. respondere ad aliquid, *etwas beantworten*, ut p. 148B *ὅ γε ἐρωτᾷς περὶ ἐπιστήμης, οὐκ ἂν δυναίμην ἀποκρίνασθαι*, al.

12 *ἐν τῇ τοῦ πηλοῦ ἐρωτήσει*. P. 164D *καὶ οὕτω δὴ μῦθος ἀπώλετο . . . ὁ τῆς ἐπιστήμης καὶ αἰσθήσεως*. Krueger. § 47, 7, 6.

13 *γῆ ὑγρῷ φυραθεῖσα*. Lobeckius ad Aiac. 239 p. 182 ed. 2 '*Εἰκῇ πάντα φύρειν, πάντα φύρων καὶ συγχέων* dici solet, non *φυρᾶν*. v. Plat. Phaed. 97B legg. XII 950A Phileb. 15E, sed massam aqua aliove liquore imbuere *φυρᾶν*, ut Aesch. sept. 48. Arist. nub. 979. Aristot. probl. XXI 11 et 16. Themist. orat. XXXII 359D totque aliis locis, ut contraria exempla aut antiquitate auctoris excusentur aut mendi suspicionem afferant.' Stb.

18 *τούτῳ*: cf. prol. p. 22.

20 *Δύναμις* est quadratum. Itaque *δύναμις τρίπους* est quadratum tripedale, *πεντέπους* quinquepedale. Iam has *δυνάμεις* Theodorus demonstravit esse *μήκει οὐ ξύμμετροι τῇ ποδιαίᾳ*. *ξύμμετρα* vero *μεγέθη λέγεται τὰ διὰ τῶν αὐτῶν μέτρων μετρούμενα*. Heron. def. 128. Quare *μήκει ξύμμετροι* sunt *δυνάμεις*, quarum latera sunt commensurabilia. Quae cum ita se habeant, apparet latera quadrati tripedalis vel quinquepedalis non commensurabilia esse lateri quadrati pedalis 'i. e. si rem ad numeros rettuleris, quadrata radix numeri ternarii aut quinarii est irrationalis.' (Hdf.)

προαιρούμενος μέχρι τῆς ἑπτακαιδεκάποδος· ἐν δὲ ταύτῃ πως ἐνέσχετο. ἡμῖν οὖν εἰσῆλθέ τι τοιοῦτον, ἐπειδὴ ἄπειροι τὸ πλῆθος αἱ δυνάμεις ἐφαίνοντο, πειραθῆναι ξυλλαβεῖν εἰς ἕν, ὅτῳ πάσας ταύτας προσαγορεύσομεν τὰς δυνάμεις. E

ΣΩ. Ἦ καὶ εὕρετέ τι τοιοῦτον;

ΘΕΑΙ. Ἔμοιγε δοκοῦμεν. σκόπει δὲ καὶ σύ.

ΣΩ. Λέγε.

ΘΕΑΙ. Τὸν ἀριθμὸν πάντα δίχα διελάβομεν. τὸν μὲν δυνάμενον ἴσον ἰσάκις γίγνεσθαι τῷ τετραγώνῳ τὸ σχῆμα ἀπεικάσαντες τετράγωνόν τε καὶ ἰσόπλευρον προσείπομεν.

ΣΩ. Καὶ εὖ γε.

ΘΕΑΙ. Τὸν τοίνυν μεταξὺ τούτου, ὧν καὶ τὰ τρία καὶ τὰ πέντε καὶ πᾶς ὃς ἀδύνατος ἴσος ἰσάκις γενέσθαι, ἀλλ᾽ 148

4 προσαγορεύσομεν 𝔄ΠΛΥΞΣBEFHZ[r] c i, προσαγορεύομεν ΔC, προσαγορεύσαιμεν Γ, προσαγορεύσωμεν ς. 8 τὸν 𝔄ΔΠ *Hdf.* de Steph. correctione, τὸ ς. 13 ὧν 𝔄Δ[a]Π[a] *Hdf.*, ὦ Λς. 14 ἴσος ἰσάκις ΔΠΓ *Bkk.*, ἰσάκις ἴσος ς.

2 πως significat non consilio, sed casu Theodorum in quadrato septem et decem pedum substitisse, ita ut hoc non sit premendum.

3 ξυλλαβεῖν εἰς ἕν. 'ἕν τι εἶδος quaeritur, quod hoc δυνάμεων nomine appelletur, velut post Socrates ait p. 148D πειρῶ μιμούμενος τὴν περὶ τῶν δυνάμεων ἀπόκρισιν, ὥσπερ ταύτας πολλὰς οὔσας ἑνὶ εἴδει περιέλαβες, οὕτω καὶ τὰς πολλὰς ἐπιστήμας ἑνὶ λόγῳ προσειπεῖν.' Heindorfius.

8 Τὸν ἀριθμὸν πάντα, 'totam numerorum seriem, ut Phaed. 104 A ὁ ἥμισυς τοῦ ἀριθμοῦ ἅπας.' Heindorfius.

τὸν μὲν δυνάμενον. Theon. Smyrn. arith. XXI p. 56 Bu. τῶν ἀριθμῶν οἱ μὲν ἰσάκις ἴσοι τετράγωνοί εἰσιν, οἱ δὲ ἀνισάκις ἄνισοι ἑτερομήκεις καὶ προμήκεις· καὶ ἁπλῶς οἱ διχῶς πολλαπλασιαζόμενοι ἐπίπεδοι, οἱ δὲ τριχῶς στερεοί. λέγονται δὲ ἐπίπεδοι ἀριθμοὶ καὶ τρίγωνοι καὶ τετράγωνοι καὶ στερεοὶ καὶ τἆλλα οὐ κυρίως, ἀλλὰ καθ᾽ ὁμοιότητα τῶν χωρίων ἃ καταμετροῦσιν. Ibid. XIX p. 49 Bu. τὸ ἓν πρῶτον τετράγωνον· ἔστι γὰρ ἅπαξ ἓν ἕν. εἶτα περισσὸς ὁ τρία· τοῦτον ἂν προσθῇς τὸν γνώμονα τῷ ἑνί, ποιήσεις τετράγωνον ἰσάκις ἴσον· ἔσται γὰρ κατὰ μῆκος β´ καὶ κατά πλάτος β´.

α α
α
α α

13 Τὸν τοίνυν μεταξὺ τούτου. Theon. Smyrn. arith. XIX p. 48 Bu. πρώτη δυὰς ἔστω ἄλφα ἐκκείμενα δύο τάδε, τὸ σχῆμα αὐτῶν ἔσται ἑτερόμηκες· κατὰ γὰρ τὸ μῆκός ἐστιν ἐπὶ δύο, κατὰ δὲ τὸ πλάτος ἐφ᾽ ἕν. μετὰ δὲ δύο ἐστὶν ἄρτιος ὁ δ´, ἃ ἢν προσθῶμεν τοῖς πρώτοις δύο ἄλφα καὶ περιθῶμεν τὰ δ´ τοῖς β´, γίνεται ἑτερομηκες τὸ τῶν ς´ σχῆμα· κατὰ γὰρ τὸ μῆκος γίνεται ἐπὶ τρία, κατὰ δὲ τὸ πλάτος ἐπὶ δύο.

α α α
α α
α α α

13 ὧν refertur ad τὸν sc. ἀριθμόν. Pluralis pronominis relativi post nomen singulare non nunquam infertur. P. 179C περὶ δὲ τὸ παρὸν ἑκάστῳ πάθος, ἐξ ὧν αἱ αἰσθήσεις καὶ αἱ κατὰ ταύτας δόξαι γίγνονται. Cf. ad p. 209 A.

148 ἢ πλείων ἐλαττονάκις ἢ ἐλάττων πλεονάκις γίγνεται, μείζων δὲ καὶ ἐλάττων ἀεὶ πλευρὰ αὐτὸν περιλαμβάνει, τῷ προμήκει αὖ σχήματι ἀπεικάσαντες προμήκη ἀριθμὸν ἐκαλέσαμεν.

ΣΩ. Κάλλιστα. ἀλλὰ τί τὸ μετὰ τοῦτο;

ΘΕΑΙ. Ὅσαι μὲν γραμμαὶ τὸν ἰσόπλευρον καὶ ἐπίπεδον ἀριθμὸν τετραγωνίζουσι, μῆκος ὡρισάμεθα, ὅσαι
B δὲ τὸν ἑτερομήκη, δυνάμεις, ὡς μήκει μὲν οὐ ξυμμέτρους ἐκείναις, τοῖς δ' ἐπιπέδοις ἃ δύνανται. καὶ περὶ τὰ στερεὰ ἄλλο τοιοῦτον.

ΣΩ. Ἄριστά γ' ἀνθρώπων, ὦ παῖδες· ὥστε μοι δοκεῖ ὁ Θεόδωρος οὐκ ἔνοχος τοῖς ψευδομαρτυρίοις ἔσεσθαι.

ΘΕΑΙ. Καὶ μήν, ὦ Σώκρατες, ὅ γε ἐρωτᾷς περὶ ἐπιστήμης, οὐκ ἂν δυναίμην ἀποκρίνασθαι ὥσπερ περὶ τοῦ μήκους καὶ τῆς δυνάμεως. καίτοι σύ γέ μοι δοκεῖς τοιοῦτόν τι ζητεῖν· ὥστε πάλιν αὖ φαίνεται ψευδὴς ὁ Θεόδωρος.

C *ΣΩ.* Τί δαί; εἴ σε πρὸς δρόμον ἐπαινῶν μηδενὶ οὕτω δρομικῷ ἔφη τῶν νέων ἐντετυχηκέναι, εἶτα διαθέων

15 *μήκους καὶ* 𝔄ΔΠ^c *Bkk.*, *μήκους τε καὶ* ς. 18 *δαί* Δ^{a}B^a 𝔄^2 ς, *δέ* 𝔄^{1}ΠΛb. 19 *ἔφη* post *δρομικῷ* ponunt 𝔄ΔΠ *Bkk.*, post *μηδενὶ* ς.

1 *μείζων δέ.* Membro relativo additur absolutum particula *δέ*. Cf. Stallbaumius ad Gorg. 452 D.

6 '*γραμμαὶ* nunc esse videntur quae alias vocari solent *πλευραί*, pro quibus Plato *γραμμαὶ* dixit propterea, quod statim *τὸν ἰσόπλευρον ἀριθμὸν* memorat.' Stallbaumius. *πλευρὰς* autem sive *γραμμὰς* quadrati esse radices satis apparet.

ἐπίπεδον. Theon. Smyrn. arith. VII p. 34 Bu. *τῶν δὲ συνθέτων τοὺς μὲν ὑπὸ δύο ἀριθμῶν περιεχομένους καλοῦσιν ἐπιπέδους, ὡς κατὰ δύο διαστάσεις θεωρουμένους καὶ οἷον ὑπὸ μήκους καὶ πλάτους περιεχομένους· τοὺς δὲ ὑπὸ τριῶν στερεοὺς ὡς καὶ τὴν τρίτην διάστασιν προσειληφότας.*

7 *μῆκος* igitur significat numerum, quem nos dicimus rationalem.

ὅσαι δὲ τὸν ἑτερομήκη sc. *ἀριθμὸν τετραγωνίζουσι*, 'quaecunque autem lineae latera sunt eius quadrati, in quod redigi potest numerus oblongus.' Heindorfius. *ἑτερομήκης* h. l. non aliter accipi potest quam *προμήκης*.

8 *δυνάμεις*, potentiae, h. l. sunt numeri, quos nos irrationales appellamus.

9 *ἃ δύνανται* sc. *αἱ γραμμαί*, areis, quas efficiunt.

11 *ἀνθρώπων* superlativis apponitur, ut eorum vis augeatur. P. 195 B *Ὀρθότατα ἀνθρώπων.* Similiter p. 170 E *οἵ γέ μοι τὰ ἐξ ἀνθρώπων πράγματα* (mirum quanta negotia) *παρέχουσιν.* Astius, lex. Plat. I p. 178.

12 *οὐκ ἔνοχος τοῖς ψευδομ.* Cf. p. 145 C. Hdf.

19 *διαθέων* 'h. e. in cursus certamine. Est enim multis verbis cum *διὰ* compositis haec

τοῦ ἀκμάζοντος καὶ ταχίστου ἡττήθης, ἧττόν τι ἂν οἴει 148
ἀληθῆ τόνδ' ἐπαινέσαι;

ΘΕΑΙ. *Οὐκ ἔγωγε.*

ΣΩ. *Ἀλλὰ τὴν ἐπιστήμην, ὥσπερ νῦν δὴ ἐγὼ ἔλεγον, σμικρόν τι οἴει εἶναι ἐξευρεῖν καὶ οὐ τῶν πάντῃ ἄκρων;*

ΘΕΑΙ. *Νὴ τὸν Δί' ἔγωγε καὶ μάλα γε τῶν ἀκροτάτων.*

ΣΩ. *Θάρρει τοίνυν περὶ σαυτῷ καὶ τὶ οἴου Θεόδωρον λέγειν, προθυμήθητι δὲ παντὶ τρόπῳ τῶν τε ἄλλων* D
πέρι καὶ ἐπιστήμης λαβεῖν λόγον, τί ποτε τυγχάνει ὄν.

ΘΕΑΙ. *Προθυμίας μὲν ἕνεκεν, ὦ Σώκρατες, φανεῖται.*

VI. *ΣΩ.* *Ἴθι δή· καλῶς γὰρ ἄρτι ὑφηγήσω· πειρῶ μιμούμενος τὴν περὶ τῶν δυνάμεων ἀπόκρισιν, ὥσπερ ταύτας πολλὰς οὔσας ἑνὶ εἴδει περιέλαβες, οὕτω καὶ τὰς πολλὰς ἐπιστήμας ἑνὶ λόγῳ προσειπεῖν.*

ΘΕΑΙ. *Ἀλλ' εὖ ἴσθι, ὦ Σώκρατες, πολλάκις δὴ* E
αὐτὸ ἐπεχείρησα σκέψασθαι ἀκούων τὰς παρὰ σοῦ ἀποφερομένας ἐρωτήσεις· ἀλλὰ γὰρ οὔτ' αὐτὸς δύναμαι πεῖσαι ἐμαυτὸν ὡς ἱκανῶς τι λέγω, οὔτ' ἄλλου ἀκοῦσαι λέγοντος οὕτως, ὡς σὺ διακελεύει, οὐ μὲν δὴ αὖ οὐδὲ ἀπαλλαγῆναι τοῦ μέλειν.

2 *ἀληθῆ* 𝔄 Δ^{a} Π^{a} *Bkk.*, *ἀληθῶς* ς. 5 *ἀκρῶν* Π^{ma} ς, *ἀκριβῶν* 𝔄, *ἀκριβῶν* *ΔΠ* *Tur.* 22 *μέλειν* 𝔄 *ΔΠ* F *Tur.*, *μέλλειν* ς, *εὑρεῖν* γρ. BCE a c.

vis et significatio, ut certaminis notionem contineant. v. G. Hermann. ad Viger. p. 854.' Stallbaumius. De repentina subiecti mutatione v. Stallb. ad Gorg. 510B.

4 '*ὥσπερ νῦν δὴ ἔλεγον* pertinent ad seq. *ἐξευρεῖν*, ea, qua modo dicebam, ratione invenire.' Heindorfius.

5 *ἄκρων*. 'Winckelmannus ad Euthyd. p. 166 *ἄκρων* putat ob sequens *τῶν ἀκροτάτων* invectum esse. Enimvero hoc ipsum profecto eiusmodi est, ut scripturam *ἄκρων* omnino postulet atque flagitet. Nam si *ἀκριβῶν* scribatur, perquam inepte deinde subsequatur *καὶ μάλα γε τῶν ἀκροτάτων*.' Stallbaumius, quem v. in Jahni annal. 1840 XXVIII p. 362.

8 *Θάρρει—περὶ σαυτῷ*. Phaed. 114D *θαρρεῖν χρὴ περὶ τῇ ἑαυτοῦ ψυχῇ ἄνδρα.* Krueger. ad Thuc. VI 9, 2.

13 *ὑφηγήσω*. Cf. ad p. 179D.

16 *ἑνὶ λόγῳ προσειπεῖν*. Soph. 220C *Τὸ δὲ ἀγκίστροις καὶ τριόδουσι πληγῇ γιγνόμενον ἕτερον μὲν ἐκείνου, πληκτικὴν δέ τινα θήραν ἡμᾶς προσειπεῖν ἑνὶ λόγῳ νῦν χρεών.*

21 *οὐδὲ ἀπαλλαγῆναι τοῦ μέλειν* sc. *δύναμαι*, ne desistere quidem possum ab hac re sedulo tractanda. Heindorfius *μέλλειν* retinuit et ita explicavit, ut mente repeteret *λέγειν οὕτως*,

ΣΩ. *Ὠδίνεις γάρ, ὦ φίλε Θεαίτητε, διὰ τὸ μὴ κενὸς ἀλλ' ἐγκύμων εἶναι.*

ΘΕΑΙ. *Οὐκ οἶδα, ὦ Σώκρατες· ὃ μέντοι πέπονθα λέγω.*

149 *ΣΩ.* *Εἶτα, ὦ καταγέλαστε, οὐκ ἀκήκοας ὡς ἐγώ εἰμι υἱὸς μαίας μάλα γενναίας τε καὶ βλοσυρᾶς Φαιναρέτης;*

ΘΕΑΙ. *Ἤδη τοῦτό γε ἤκουσα.*

ΣΩ. *Ἆρα καὶ ὅτι ἐπιτηδεύω τὴν αὐτὴν τέχνην ἀκήκοας;*

ΘΕΑΙ. *Οὐδαμῶς.*

ΣΩ. *Ἀλλ' εὖ ἴσθ' ὅτι· μὴ μέντοι μου κατείπῃς πρὸς τοὺς ἄλλους. λέληθα γάρ, ὦ ἑταῖρε, ταύτην ἔχων τὴν τέχνην· οἱ δέ, ἅτε οὐκ εἰδότες, τοῦτο μὲν οὐ λέγουσι περὶ ἐμοῦ, ὅτι δὲ ἀτοπώτατός εἰμι καὶ ποιῶ τοὺς ἀνθρώπους ἀπορεῖν. ἦ καὶ τοῦτο ἀκήκοας;*

B *ΘΕΑΙ.* *Ἔγωγε.*

ΣΩ. *Εἴπω οὖν σοι τὸ αἴτιον;*

ΘΕΑΙ. *Πάνυ μὲν οὖν.*

6 βλοσυρᾶς 𝔄, βλοσσυρᾶς ΓΞ EFb, σοβαρᾶς coni. Stephanus. 15 ἀπορώτατος *Stb.* ad Meno. 80 A.

ὡς σὺ διακελεύει, qui frequens sane est scriptorum usus. cf. p. 185 C. Ei assensus est Stallbaumius in Jahni annal. 1840 XXVIII p. 362 sq.

6 *γενναίας τε καὶ βλοσυρᾶς*. Casaubonus ad Athen. V 219 a interpretatur generosae et ferocis, Schweighaeuserus autem ad eundem locum h. l. *βλοσυρὰ* accipit pro *σεμνή*. Atque *σεμνὰς* Socrates dicit *μαίας* p. 150 A. Cf. de rep. VII 535 B *ζητητέον μὴ μόνον γενναίους τε καὶ βλοσυροὺς τὰ ἤθη*, ubi v. Stallbaumius. G. Curtius, Stud. zur griech. u. lat. Gram. I 2 p. 295 *βλοσυρὸς* interpretatur *stattlich, hochansehnlich.*

12 *κατείπῃς*. De rep. X 595 B *οὐ γάρ μου κατερεῖτε πρὸς τοὺς τῆς τραγῳδίας ποιητάς.*

15 *ἄτοπα* sunt in Socrate 'omnia, quae cum vel a communi hominum consuetudine vel a sensu more ratione Graecorum vel ab ipsius Socratis ingenio universo notabilem in modum discrepare viderentur, animos hominum quodammodo feriebant atque vel risum vel admirationem excitabant.' M. Fleischeri de Socrat. atopia syntagma. Emmerich 1855 p. 8. Inde facile cognoveris talem hominem *ποιεῖν τοὺς ἀνθρώπους ἀπορεῖν*. Apte Stallbaumius contulit Meno. p. 79 E *Ὦ Σώκρατες, ἤκουον μὲν ἔγωγε πρὶν καὶ συγγενέσθαι σοι, ὅτι σὺ οὐδὲν ἄλλο ἢ αὐτός τε*

ΣΩ. Ἐννόησον δὴ τὸ περὶ τὰς μαίας ἅπαν ὡς ἔχει, 149
καὶ ῥᾷον μαθήσει ὃ βούλομαι. οἶσθα γάρ που ὡς οὐδε-
μία αὐτῶν ἔτι αὐτὴ κυϊσκομένη τε καὶ τίκτουσα ἄλλας
μαιεύεται, ἀλλ' αἱ ἤδη ἀδύνατοι τίκτειν.

ΘΕΑΙ. Πάνυ μὲν οὖν.

ΣΩ. Αἰτίαν δέ γε τούτου φασὶν εἶναι τὴν Ἄρτεμιν,
ὅτι ἄλοχος οὖσα τὴν λοχείαν εἴληχε. στερίφαις μὲν οὖν
ἄρα οὐκ ἔδωκε μαιεύεσθαι, ὅτι ἡ ἀνθρωπίνη φύσις ἀσθε- C
νεστέρα ἢ λαβεῖν τέχνην ὧν ἂν ᾖ ἄπειρος· ταῖς δὲ δι'
ἡλικίαν ἀτόκοις προσέταξε τιμῶσα τὴν αὑτῆς ὁμοιότητα.

ΘΕΑΙ. Εἰκός.

ΣΩ. Οὐκοῦν καὶ τόδε εἰκός τε καὶ ἀναγκαῖον, τὰς κυούσας καὶ μὴ γιγνώσκεσθαι μᾶλλον ὑπὸ τῶν μαιῶν ἢ τῶν ἄλλων;

ΘΕΑΙ. Πάνυ γε.

ΣΩ. Καὶ μὴν καὶ διδοῦσαί γε αἱ μαῖαι φαρμάκια
καὶ ἐπᾴδουσαι δύνανται ἐγείρειν τε τὰς ὠδῖνας καὶ
μαλθακωτέρας, ἂν βούλωνται, ποιεῖν, καὶ τίκτειν τε D

2 ὡς 𝔄 *Δ*° *Γ* C abci *Tur.*, ὃ ὡς *H*, ὅτι (ὡς) *Ξ*, ὅτι ς. 18 ἂν] 𝔄 *Δ*ᵃ *Π*ᵃ *Bkk.*, ὧν ἂν E Bᵐᵃ ς.

ἀπορεῖς καὶ τοὺς ἄλλους ποιεῖς ἀπορεῖν.

1 Ἐννόησον — καὶ ῥᾷον μαθήσει. Eadem protasis paratactica p. 154 C Σμικρὸν λαβὲ παράδειγμα, καὶ πάντα εἴσει ἃ βούλομαι. p. 183 D ἐρώτα οὖν, καὶ ἀκούσει. p. 198 A σκόπει τίνων δεῖται ὀνομάτων —· μαθήσει δ' ἐντεῦθεν σαφέστερον τί λέγω.

2 οἶσθα — ὡς. Phil. 48 A Τὴν δ' ἐν ταῖς κωμῳδίαις διάθεσιν ἡμῶν τῆς ψυχῆς, ἆρ' οἶσθ' ὡς ἔστιν κἀν τούτοις μῖξις λύπης τε καὶ ἡδονῆς;

6 Ἄρτεμιν. De hac Artemide Ilithyia cf. Welcker, kl. Schrift. III p. 203 sq.

7 ἄλοχος. Pollux III 15 Πλάτων δὲ τὴν παρθένον, ὡς οὔπω λοχευθεῖσαν, ἄλοχον καλεῖ. FISCHERUS. De voc. στερίφαι Timaeus p. 238 στεῖραι, παρὰ τὸ στερεὰν ἔχειν τὴν ὑστέραν, ubi v. Ruhnken.

8 ἔδωκε. Dii enim quibus ipsi insignes sunt artibus, eas hominibus impertire possunt.

10 τιμῶσα τὴν αὑτ. ὁμ., similitudini sui id tribuens. De leg. VII 796 C ἃ δὴ πάντως μιμεῖσθαι πρέπον ἂν εἴη κόρους τε ἅμα καὶ κόρας, τὴν τῆς θεοῦ χάριν τιμῶντας, πολέμου τ' ἐν χρείᾳ καὶ ἑορτῶν ἕνεκα. HEINDORFIUS.

13 ἢ τῶν ἄλλων. Post ἢ omissum est ὑπό, ut Phaedr. 255 A ὑπὸ ξυμφοιτητῶν ἤ τινων ἄλλων.

16 φαρμάκια, *Mittelchen*, cui formae aliquid contemptus inesse videbatur Buttmanno ad Phaedr. 268 C. Obstetrices autem quod medicamenta puerperis praebebant, dictae sunt etiam ἀκέστριαι sive ἀκεστρίδες. Cf. Welcker, kl. Schr. III p. 194.

17 ἐπᾴδουσαι. De carminibus, quibus obstetrices parturientium dolores leniebant et partum accelerabant, v. Welcker l. l. p. 70.

149 δὴ τὰς δυστοκούσας, καὶ ἐὰν νέον ὂν δόξῃ ἀμβλίσκειν, ἀμβλίσκουσιν;

ΘΕΑΙ. Ἔστι ταῦτα.

ΣΩ. Ἆρ' οὖν ἔτι καὶ τόδε αὐτῶν ᾔσθησαι, ὅτι καὶ προμνήστριαί εἰσι δεινόταται, ὡς πάσσοφοι οὖσαι περὶ τοῦ γνῶναι ποίαν χρὴ ποίῳ ἀνδρὶ συνοῦσαν ὡς ἀρίστους παῖδας τίκτειν;

ΘΕΑΙ. Οὐ πάνυ τοῦτο οἶδα.

ΣΩ. Ἀλλ' ἴσθ' ὅτι ἐπὶ τούτῳ μεῖζον φρονοῦσιν ἢ ἐπὶ
E τῇ ὀμφαλητομίᾳ. ἐννόει γάρ· τῆς αὐτῆς ἢ ἄλλης οἴει τέχνης εἶναι θεραπείαν τε καὶ ξυγκομιδὴν τῶν ἐκ γῆς καρπῶν καὶ αὖ τὸ γιγνώσκειν εἰς ποίαν γῆν ποῖον φυτόν τε καὶ σπέρμα καταβλητέον;

1 νέον ὂν] νεογνὸν Abresch. auct. Thuc. p. 237, δέον Heindorfius, ἀνεμιαῖον Heusdius spec. crit. p. 28, αὖ Dissenius, kl. Schr. p. 206., μόνον Astius, ἀναγκαῖον Stallbaumius, κυούμενον Winckelmannus, γε ὅσιον C. F. Hermannus, γε γόνον sive ἄγονον sive νεοττὸν F. W. Wagnerus. Ph. Buttmannus in verbo νέον aliud aliquod delituisse pro certo habuit, quo abiiciendi partum causa significaretur, ut νοσῶδες ὄν. 2 ἀμβλίσκουσιν circumscripsit *Hrm.*

1 νέον ὄν. Stephanus in margine: 'Durius fuerit dictum hic νέον ὂν ideoque suspicione non caret apud me hic locus.' Dubitavit enim an νέον de fetu in matris utero usurpari possit, eumque secuti editores longe plurimi aliquid novi protulerunt; sed nulla adhuc medela omnium assensu comprobata est. Abreschium enim refutavit Fischerus, Heusdium Buttmannus (auctar. p. 496. cf. Heusdii init. phil. Pl. II 1 p. 55), Heindorfius non satisfecit Dissenio et Stallbaumio, Stallbaumius et Hermannus non Wagnero. Quod vero in libris omnibus traditur νέον ὄν, eius defensionem suscepit Steinhartus, qui l. l. p. 207 n. 38 νέον interpretatur '*allzu jung*', ita ut absolutum comparativi loco sit. Sed desideratur, si νέον ita accipitur, infinitivus, qui vix suppleri poterit. Matthiae § 448. Quae cum ita sint, locus videtur nondum satis expeditus esse.

2 ἀμβλίσκουσιν. 'Quod ἀμβλίσκουσι scripsit pro ἀμβλίσκειν, et lenis est structurae mutatio et necessaria prorsus propter proxime praecedens illud ἀμβλίσκειν.' Heindorfius. Propter structuram mutatam significatio verbi ἀμβλίσκειν fortasse mutata est. Nam si pro ἀμβλίσκουσι positus esset infinitivus ἀμβλίσκειν, suspensus is esset e verbis δύναται ποιεῖν, unde etiam τίκτειν pendet, et significaret simpliciter abortiri, non abortiri facere. Cf. Poll. IV 208 ἀμβλίσκουσι δὲ τὸ ἀμβλίσκειν ποιοῦσιν, φησὶν ὁ Πλάτων. Buttmann, ausf. gr. Spr. II p. 111 ed. 2.

4 τόδε αὐτῶν. P. 182 A Σκόπει δή μοι τόδε αὐτῶν. P. 163 B Αὐτό γε — τοῦτο αὐτῶν, ὅπερ ὁρῶμέν τε καὶ ἀκούομεν, ἐπίστασθαι φήσομεν. P. 161 B ὃ θαυμάζω τοῦ ἑταίρου σου.

5 προμνήστριαι, αἱ συνάγουσαι τὸν γάμον. Poll. III 31. Stb. Cf. C. F. Hermann, Privatalterth. § 30. 4.

6 ποίαν χρὴ — τίκτειν, qualem oporteat quali viro iugare, ut quam optimos liberos procreent. Krueger. § 56, 10, 5. Cf. Dem. in Neaer. 122 τὰς

ΘΕΑΙ. Οὔκ, ἀλλὰ τῆς αὐτῆς.

ΣΩ. Εἰς γυναῖκα δέ, ὦ φίλε, ἄλλην μὲν οἴει τοῦ τοιούτου, ἄλλην δὲ ξυγκομιδῆς;

ΘΕΑΙ. Οὔκουν εἰκός γε.

ΣΩ. Οὐ γάρ. ἀλλὰ διὰ τὴν ἄδικόν τε καὶ ἄτεχνον 150 ξυναγωγὴν ἀνδρὸς καὶ γυναικός, ᾗ δὴ προαγωγεία ὄνομα, φεύγουσι καὶ τὴν προμνηστικὴν ἅτε σεμναὶ οὖσαι αἱ μαῖαι, φοβούμεναι μὴ εἰς ἐκείνην τὴν αἰτίαν διὰ ταύτην ἐμπέσωσιν· ἐπεὶ ταῖς γε ὄντως μαίαις μόναις που προσήκει καὶ προμνήσασθαι ὀρθῶς.

ΘΕΑΙ. Φαίνεται.

ΣΩ. Τὸ μὲν τοίνυν τῶν μαιῶν τοσοῦτον, ἔλαττον δὲ τοῦ ἐμοῦ δράματος. οὐ γὰρ πρόσεστι γυναιξὶν ἐνίοτε μὲν εἴδωλα τίκτειν, ἔστι δ' ὅτε ἀληθινά, τοῦτο δὲ μὴ ῥᾴ- B διον εἶναι διαγνῶναι. εἰ γὰρ προσῆν, μέγιστόν τε καὶ κάλλιστον ἔργον ἦν ἂν ταῖς μαίαις τὸ κρίνειν τὸ ἀληθές τε καὶ μή. ἢ οὐκ οἴει;

ΘΕΑΙ. Ἔγωγε.

VII. *ΣΩ.* Τῇ δέ γ' ἐμῇ τέχνῃ τῆς μαιεύσεως τὰ μὲν ἄλλα ὑπάρχει ὅσα ἐκείναις, διαφέρει δὲ τῷ τε ἄνδρας

2 τοῦ τοιούτου] τούτου *Hsch.* 6 προαγωγεία Δ[1a] *Hdf.*, προαγωγία 𝔄 Δ[a] Π[a], προαγωγίᾳ Δ[c] Π[c], προαγωγείᾳ ς.

δὲ γυναῖκας (ἔχομεν) τοῦ παιδοποιεῖσθαι γνησίως καὶ τῶν ἔνδον φύλακα πιστὴν ἔχειν.

2 τοῦ τοιούτου i. e. τοῦ γιγνώσκειν ποῖον σπέρμα καταβλητέον sc. τέχνην.

6 προαγωγεία est ἄδικος; extremum enim supplicium lenocinio constitutum erat. Aesch. Tim. 184 τοὺς προαγωγοὺς γράφεσθαι κελεύει, κἂν ἁλῶσι, θανάτῳ ζημιοῦν. Deinde dicitur esse ἄτεχνος. Lenones enim non id spectant, qualis mulier quali viro iuncta optimos pariat liberos, sed sunt turpilucricupidi. De nominativo προαγωγεία cf. Krueger. § 48, 3, 6. Similiter p. 157 B dictum est ᾧ δὴ ἀθροίσματι ἄνθρωπόν τε τίθενται καὶ λίθον καὶ ἕκαστον ζῷόν τε καὶ εἶδος. Aliis locis additum est ὄνομα. Cf. Stallbaumius ad Cratyl. 392 B.

13 τοῦ ἐμοῦ δράματος. 'Non vulgari significatu h. l. δρᾶμα adhibetur de negotio seu munere, quo quis fungitur. Simili, sed alio tamen modo p. 169 B σὺ δὲ κατ' Ἀνταῖόν τί μοι μᾶλλον δοκεῖς τὸ δρᾶμα δρᾶν, et de rep. V 451 C μετὰ ἀνδρεῖον δρᾶμα παντελῶς διαπερανθὲν τὸ γυναικεῖον αὖ περαίνειν.' Heind.

ἐνίοτε μὲν — ἔστι δ' ὅτε. Similiter p. 191 C τῷ μὲν — τῷ δὲ — ἐνίοις δὲ — ἔστι δ' οἷς. Cf. ad p. 207 D.

14 εἴδωλα ut h. l. ἀληθινοῖς opponuntur, ita contraria sunt inter se C εἴδωλον καὶ ψεῦδος et γόνιμόν τε καὶ ἀληθὲς et E ψευδῆ καὶ εἴδωλα et τὸ ἀληθές. Eodem modo dictum soph. 266 B εἴδωλα, ἀλλ' οὐκ αὐτά. symp. 212 A τίκτειν οὐκ εἴδωλα ἀρετῆς, ἅτε οὐκ εἰδώλου ἐφαπτομένῳ, ἀλλ' ἀληθῆ, ἅτε τοῦ ἀληθοῦς ἐφαπτομένῳ.

150 ἀλλὰ μὴ γυναῖκας μαιεύεσθαι καὶ τῷ τὰς ψυχὰς αὐτῶν
τικτούσας ἐπισκοπεῖν ἀλλὰ μὴ τὰ σώματα. μέγιστον δὲ
τοῦτ᾽ ἔνι τῇ ἡμετέρᾳ τέχνῃ, βασανίζειν δυνατὸν εἶναι
C παντὶ τρόπῳ, πότερον εἴδωλον καὶ ψεῦδος ἀποτίκτει τοῦ
νέου ἡ διάνοια ἢ γόνιμόν τε καὶ ἀληθές. ἐπεὶ τόδε γε καὶ
ἐμοὶ ὑπάρχει ὅπερ ταῖς μαίαις· ἄγονός εἰμι σοφίας, καὶ
ὅπερ ἤδη πολλοί μοι ὠνείδισαν, ὡς τοὺς μὲν ἄλλους ἐρωτῶ,
αὐτὸς δὲ οὐδὲν ἀποκρίνομαι περὶ οὐδενὸς διὰ τὸ μηδὲν
ἔχειν σοφόν, ἀληθὲς ὀνειδίζουσιν. τὸ δὲ αἴτιον τούτου
τόδε· μαιεύεσθαί με ὁ θεὸς ἀναγκάζει, γεννᾶν δὲ ἀπεκώ-

5 τε 𝔄 *Hdf.*, τι ς Burger. p. 47. 8 διὰ τὸ — σοφόν seclusit *Hsch.*

4 ψεῦδος. Opponitur ἀληθές, ut p. 151 D ἀλλά μοι ψεῦδός τε ξυγχωρῆσαι καὶ ἀληθὲς ἀφανίσαι οὐδαμῶς θέμις. Cf. Heindorfius ad Crat. 385 C.

6 ἄγονός εἰμι σοφίας. P. 157 C ΣΩ. Οὐ μνημονεύεις, ὅτι ἐγὼ μὲν οὔτ᾽ οἶδα οὔτε ποιοῦμαι τῶν τοιούτων οὐδὲν ἐμόν, ἀλλ᾽ εἰμὶ αὐτῶν ἄγονος, σὲ δὲ μαιεύομαι καὶ τούτου ἕνεκα ἐπᾴδω τε καὶ παρατίθημι ἑκάστων τῶν σοφῶν ἀπογεύσασθαι, ἕως ἂν εἰς φῶς τὸ σὸν δόγμα ξυνεξαγάγω· ἐξαχθέντος δέ, τότ᾽ ἤδη σκέψομαι εἴτ᾽ ἀνεμιαῖον εἴτε γόνιμον ἀναφανήσεται. P. 161 B ΣΩ. . . . τὸ δὲ γιγνόμενον οὐκ ἐννοεῖς, ὅτι οὐδεὶς τῶν λόγων ἐξέρχεται παρ᾽ ἐμοῦ ἀλλ᾽ ἀεὶ παρὰ τοῦ ἐμοὶ προσδιαλεγομένου, ἐγὼ δὲ οὐδὲν ἐπίσταμαι πλέον πλὴν βραχέος, ὅσον λόγον παρ᾽ ἑτέρου σοφοῦ λαβεῖν καὶ ἀποδέξασθαι μετρίως. Cf. de rep. I 337 A, III 394 D, symp. 212 D. Cf. proleg. p. 20.

10 μαιεύεσθαι. De hoc loco est Plutarchi quaestio Platonica prima τί δήποτε τὸν Σωκράτην ὁ θεὸς μαιοῦσθαι μὲν ἐκέλευσεν ἑτέρους, αὐτὸν δὲ γεννᾶν ἀπεκώλυσεν; ὡς ἐν Θεαιτήτῳ λέγεται. Huius rei Plutarchus caussam esse dicit, quod qui gignant ipsi, non sint iusti iudices eorum, quae ab aliis gignantur; sua enim cuique maxime probari. Socratem igitur, ut integrum veritatis iudicem se praebeat, nihil de suis se dicere profiteri. Deinde Socratem, quam unam existimet sapientiam, eius in hominibus nullam esse generationem, nullam inventionem putare, sed unam reminiscentiam. Ὅθεν οὐδὲν ἐδίδασκε Σωκράτης, ἀλλὰ ἐνδιδοὺς ἀρχὰς ἀποριῶν ὥσπερ ὠδίνων τοῖς νέοις ἐπήγειρε καὶ ἀνεκίνει καὶ ξυνεξῆγε τὰς ἐμφύτους νοήσεις· καὶ τοῦτο μαιωτικὴν τέχνην ὠνόμαζεν οὐκ ἐντιθεῖσαν ἔξωθεν, ὥσπερ ἕτεροι προσεποιοῦντο, νοῦν τοῖς ἐντυγχάνουσιν, ἀλλ᾽ ἔχοντας οἰκεῖον ἐν ἑαυτοῖς, ἀτελῆ δὲ καὶ συγκεχυμένον καὶ δεόμενον τοῦ τρέφοντος καὶ βεβαιοῦντος ἐπιδεικνύουσαν. p. 1000 E.

ὁ θεός. Plut. l. l. p. 999 E Πότερον οὖν τὴν ἑαυτοῦ φύσιν ὡς κριτικωτέραν ἢ γονιμωτέραν οὖσαν θεὸν προσεῖπε; καθάπερ Μένανδρος· 'ὁ νοῦς γὰρ ἡμῶν ὁ θεός' καὶ Ἡράκλειτος· 'ἦθος ἀνθρώπου δαίμων'. Ἢ θεῖόν τι καὶ δαιμόνιον ὡς ἀληθῶς αἴτιον ὑφηγήσατο Σωκράτει τοῦτο τῆς φιλοσοφίας τὸ γένος, ᾧ τοὺς ἄλλους ἐξετάζων ἀεὶ τύφου καὶ πλάνης καὶ ἀλαζονείας καὶ τοῦ βαρεῖς εἶναι πρῶτον μὲν αὐτοῖς, εἶτα καὶ τοῖς συνοῦσιν ἀπήλλαττεν; Stallbaumius Socratem putaverat arti obstetriciae suae Apollinem praefecisse, prouti obstetrices praesidem Dianam habeant Apollinis sororem. Sed fortasse curiosiores sunt, qui dei

λυσεν. εἰμὶ δὴ οὖν αὐτὸς μὲν οὐ πάνυ τις σοφός, οὐδέ τί 150
μοι ἔστιν εὕρημα τοιοῦτο, γεγονὸς τῆς ἐμῆς ψυχῆς ἔκγο- D
νον· οἱ δ' ἐμοὶ ξυγγιγνόμενοι τὸ μὲν πρῶτον φαίνονται ἔνιοι μὲν καὶ πάνυ ἀμαθεῖς, πάντες δὲ προϊούσης τῆς ξυνουσίας, οἷσπερ ἂν ὁ θεὸς παρείκῃ, θαυμαστὸν ὅσον ἐπιδιδόντες, ὡς αὐτοῖς τε καὶ τοῖς ἄλλοις δοκοῦσι, καὶ τοῦτο ἐναργὲς ὅτι παρ' ἐμοῦ οὐδὲν πώποτε μαθόντες, ἀλλ' αὐτοὶ παρ' αὐτῶν πολλὰ καὶ καλὰ εὑρόντες τε καὶ κατέχοντες. τῆς μέντοι μαιείας ὁ θεός τε καὶ ἐγὼ αἴτιος. ὧδε δὲ δῆλον· πολλοὶ
ἤδη τοῦτο ἀγνοήσαντες καὶ ἑαυτοὺς αἰτιασάμενοι, ἐμοῦ E
δὲ καταφρονήσαντες, ἢ αὐτοὶ ἢ ὑπ' ἄλλων πεισθέντες, ἀπῆλθον πρωιαίτερον τοῦ δέοντος, ἀπελθόντες δὲ τά τε λοιπὰ ἐξήμβλωσαν διὰ πονηρὰν ξυνουσίαν καὶ τὰ ὑπ' ἐμοῦ μαιευθέντα κακῶς τρέφοντες ἀπώλεσαν, ψευδῆ καὶ εἴδωλα περὶ πλείονος ποιησάμενοι τοῦ ἀληθοῦς, τελευτῶντες δ' αὐτοῖς τε καὶ τοῖς ἄλλοις ἔδοξαν ἀμαθεῖς εἶναι.

1 τις 𝔄ΔΠ *Hrm.*, τι ς. 3 δ' ἐμοὶ 𝔄Δ *Bkk.*, δέ μοι* ς. 4 ἐνίοτε 𝔄, ἐνίοτε $\Delta\Pi^{1c}$. 5 παρείκοι E ς. 8 κατέχοντες] τεκόντες Π^{2a} 𝔟 Schanz. l. l. p. 29, ἑκόντες Π^{2c}. Fortasse ἔχοντες legendum est. 10 ἤδη ἢ τοῦτο Schleiermacherus. 11 ἢ αὐτοὶ ἢ Heusdius p. 30 et *Hdf.*, αὐτοὶ ἢ P𝔟, ἢ αὐτοὶ *Bkk.* cum ceteris libris et ς, ἢ αὐτὸ *Ast.* coni.

nomen, quod Plato non tradidit, anquirere student, praesertim cum ὁ θεὸς etiam alias ita positum inveniatur, ut quem deum philosophus significaverit vix dici possit. Cf. apol. 19 A ὅμως τοῦτο μὲν ἴτω ὅπῃ τῷ θεῷ φίλον, ibid. 35 D καὶ ὑμῖν ἐπιτρέπω καὶ τῷ θεῷ κρῖναι περὶ ἐμοῦ, ibid. 42 ἄδηλον παντὶ πλὴν ἢ τῷ θεῷ. Huc referendum etiam illud ἐὰν θεὸς θέλῃ.

1 'πάνυ τις σοφὸς satis tuebuntur exempla ab Astio ad Protag. 340 D collata impr. Phaedr. 228 B εἰ μὴ πάνυ τις ἦν μακρός.' C. F. Hermannus.

5 ὁ θεός. Auctor Theagis, qui hunc locum imitatus est, hunc deum Socratis esse daemonium arbitratus est. Quod quam absurdum sit, Schleiermacherus II 3 p. 254 sq. ed. 2. ostendit.

6 καὶ τοῦτο, et id quidem, quamquam. Matthiae § 470. 6.

7 ἐναργὲς ὅτι eodem modo usurpatum esse liquet quo δῆλον ὅτι. Quare cum C. F. Hermanno comma delevi inter ἐναργὲς et ὅτι positum.

8 εὑρόντες τε καὶ κατέχοντες. P. 164 D μαθὼν καὶ μεμνημένος. symp. 175 D δῆλον γὰρ ὅτι εὗρες αὐτὸ καὶ ἔχεις.

10 ἑαυτοὺς αἰτιασάμενοι κτλ., se ipsos auctores illius sapientiae praedicantes, quam colloquentes cum Socrate adepti erant, Socratem autem ipsum contemnentes, nimirum quae ipsius sit ars ignorantes.

11 ἢ αὐτοὶ ἢ ὑπ' ἄλλων πεισθέντες. L. Dissenius (kl. Schrift. p. 206 sq.) probata Heindorfii ratione τοῦτο ἀγνοήσαντες non ad dichotomiam pertinere putans locum sic interpretatur: *Viele, indem sie dieses nicht wussten, und entweder aus eige-*

151 *ὧν εἷς γέγονεν Ἀριστείδης ὁ Λυσιμάχου καὶ ἄλλοι πάνυ πολλοί. οἷς, ὅταν πάλιν ἔλθωσι δεόμενοι τῆς ἐμῆς ξυνουσίας καὶ θαυμαστὰ δρῶντες, ἐνίοις μὲν τὸ γιγνόμενόν μοι δαιμόνιον ἀποκωλύει ξυνεῖναι, ἐνίοις δὲ ἐᾷ, καὶ πάλιν αὐτοὶ ἐπιδιδόασι. πάσχουσι δὲ δὴ οἱ ἐμοὶ ξυγγιγνόμενοι καὶ τοῦτο ταὐτὸν ταῖς τικτούσαις· ὠδίνουσι γὰρ καὶ ἀπορίας ἐμπίπλανται νύκτας τε καὶ ἡμέρας πολὺ μᾶλλον ἢ ἐκεῖναι. ταύτην δὲ τὴν ὠδῖνα ἐγείρειν τε καὶ ἀποπαύειν ἡ*
B *ἐμὴ τέχνη δύναται. καὶ οὗτοι μὲν δὴ οὕτως. ἐνίοτε δέ, ὦ Θεαίτητε, οἳ ἄν μοι μὴ δόξωσί πως ἐγκύμονες εἶναι, γνοὺς ὅτι οὐδὲν ἐμοῦ δέονται, πάνυ εὐμενῶς προμνῶμαι καί, ξὺν θεῷ εἰπεῖν, πάνυ ἱκανῶς τοπάζω οἷς ἂν ξυγγενόμενοι ὄναιντο. ὧν πολλοὺς μὲν δὴ ἐξέδωκα Προδίκῳ, πολλοὺς δὲ ἄλλοις σοφοῖς τε καὶ θεσπεσίοις ἀνδράσι.*

2 *οἷς* Π^{2a}, *οὓς* Δ^{c} Γ Π^{1}. 5 *αὐτοὶ* 𝔄 Δ *Hrm.*, *οὗτοι* ς. 12 *ξὺν* Δ 𝔄^{2}, om. 𝔄^{1} Π^{1c}. 14 *ἄλλοις* Δ 𝔄^{2} Π^{2c} *Hdf.*, *ἄλλους* ς.

nem Wahn, oder durch Andere überredet sich selbst alles zuschrieben, mich aber verachteten, gingen fort.

1 *Ἀριστείδης* Lysimachi filius, nepos Aristidis illius, qui cognomine Iustus est appellatus. Memoratur etiam Lach. 178 A. Inepte de eo disserit scriptor Theag. p. 130 A, ubi v. Schleiermacherus.

3 *καὶ θαυμαστὰ δρῶντες.* Similiter symp. 213 D *οὑτοσὶ ζηλοτυπῶν με καὶ φθονῶν θαυμαστὰ ἐργάζεταί καὶ λοιδορεῖταί τε καὶ τὼ χεῖρε μόγις ἀπέχεται.* Stb. Apol. 35 A *θαυμάσια ἐργαζομένους, ὡς δεινόν τι οἰομένους πείσεσθαι.*

4 *δαιμόνιον ἀποκωλύει.* De hoc daemonio prohibente v. Stallbaumius ad apol. 31 D.

5 '*οὗτοι* speciose; at vide ne illud Socrates urgeat, in illorum profectibus nullam suam operam cerni.' C. F. Hermannus.

11 *προμνῶμαι.* Xen. symp. III 10 *Σὺ δὲ δή, ἔφη ὁ Καλλίας, ἐπὶ τίνι μέγα φρονεῖς, ὦ Σώκρατες; καὶ ὃς μάλα σεμνῶς ἀνασπάσας τὸ πρόσωπον· ἐπὶ μαστροπείᾳ εἶπεν.* cf. IV 36 sq.

12 *ξὺν θεῷ εἰπεῖν.* Usurpatur haec formula multum variata (Lobeck. ad Ai. 779), si quis in narratione rerum egregie gestarum deorum invidiam avertere vult. Cf. Sauppius ad Prot. 317 B.

13 *Προδίκῳ.* De Antisthene haec narrat Socrates apud Xen. symp. IV 62 *Οἶδα μέν, ἔφη, σε Καλλίαν τουτονὶ προαγωγεύσαντα τῷ σοφῷ Προδίκῳ, ὅτε ἑώρας τοῦτον μὲν φιλοσοφίας ἐρῶντα, ἐκεῖνον δὲ χρημάτων δεόμενον· οἶδα δέ σε Ἱππίᾳ τῷ Ἠλείῳ, παρ' οὗ οὗτος καὶ τὸ μνημονικὸν ἔμαθεν.*

14 *ἄλλοις σοφοῖς τε καὶ θεσπεσίοις ἀνδρ.* Welckerus (kl. Schr. II p. 401) a Platone putat significari Evenum Parium, qui apol. 20 B *τῆς ἀνθρωπίνης τε καὶ πολιτικῆς ἀρετῆς ἐπιστήμων* fuisse dicitur. Atque Prodico et Eveno a Socrate eos suspicatur traditos esse adolescentes, qui minus in studio, plus in rebus atque usu versarentur. Prodicus dicitur Protag. 315 E *πάσσοφος καὶ θεῖος*; Evenus Phaedr. 267, Protagoras Theaet. 152 A dicitur *σοφός*. *σοφοὶ* saepe appellabantur, qui eius eruditionis et doctrinae partici-

ταῦτα δή σοι, ὦ ἄριστε, ἕνεκα τοῦδε ἐμήκυνα, ὑποπτεύων 151
σε, ὥσπερ καὶ αὐτὸς οἴει, ὠδίνειν τι κύοντα ἔνδον. προσ-
φέρου οὖν πρός με ὡς πρὸς μαίας υἱὸν καὶ αὐτὸν C
μαιευτικόν, καὶ ἃ ἂν ἐρωτῶ, προθυμοῦ ὅπως οἷός τ' εἶ,
οὕτως ἀποκρίνασθαι. καὶ ἐὰν ἄρα σκοπούμενός τι ὧν
ἂν λέγῃς ἡγήσωμαι εἴδωλον καὶ μὴ ἀληθές, εἶτα ὑπεξ-
αιρῶμαι καὶ ἀποβάλλω, μὴ ἀγρίαινε ὥσπερ αἱ πρωτοτό-
κοι περὶ τὰ παιδία. πολλοὶ γὰρ ἤδη, ὦ θαυμάσιε, πρός
με οὕτω διετέθησαν, ὥστε ἀτεχνῶς δάκνειν ἕτοιμοι εἶναι,
ἐπειδάν τινα λῆρον αὐτῶν ἀφαιρῶμαι, καὶ οὐκ οἴονταί με
εὐνοίᾳ τοῦτο ποιεῖν, πόρρω ὄντες τοῦ εἰδέναι ὅτι οὐδεὶς
θεὸς δύσνους ἀνθρώποις, οὐδ' ἐγὼ δυσνοίᾳ τοιοῦτον οὐδὲν D
δρῶ, ἀλλά μοι ψεῦδός τε ξυγχωρῆσαι καὶ ἀληθὲς ἀφανίσαι
οὐδαμῶς θέμις.

VIII. *Πάλιν δὴ οὖν ἐξ ἀρχῆς, ὦ Θεαίτητε, ὅ τί ποτ' ἐστὶν ἐπιστήμη πειρῶ λέγειν· ὡς δ' οὐχ οἷός τ' εἶ, μηδέποτ' εἴπῃς. ἐὰν γὰρ θεὸς ἐθέλῃ καὶ ἀνδρίζῃ, οἷός τ' ἔσει.*

ΘΕΑΙ. Ἀλλὰ μέντοι, ὦ Σώκρατες, σοῦ γε οὕτω
παρακελευομένου αἰσχρὸν μὴ οὐ παντὶ τρόπῳ προθυμεῖ-
σθαι ὅ τί τις ἔχει λέγειν. δοκεῖ οὖν μοι ὁ ἐπιστάμενός τι E
αἰσθάνεσθαι τοῦτο ὃ ἐπίσταται, καὶ ὥς γε νυνὶ φαίνεται,
οὐκ ἄλλο τί ἐστιν ἐπιστήμη ἢ αἴσθησις.

6 ὑπεξαιρῶμαι *Bkk.*, ὑπεξαίρωμαι libri. 8 ἤδη] δὴ Plut. quaest. Plat. 999 D. 10 με add. *Hdf.* e Plut. l. l.

pes erant, qua illis temporibus sophistae floruerunt, maxime qui eloquentia insignes (θεσπέσιοι) erant.

1 ὑποπτεύων. 'De participio post ἕνεκα τοῦδε explicationis causa illato Protag. 348 D, Phaed. 102 D.' Stallbaumius.

2 ὥσπερ καὶ αὐτὸς οἴει: p. 148 E.

6 'εἶτα pro καὶ εἶτα positum, de quo usu v. ad apol. p. 23 C.' Stallbaumius.

8 πολλοὶ ἤδη et πολλοὶ δὴ non ita possunt pariter usurpata fuisse, ut πολλοὶ ἤδη plenior forma iure dicatur, quae est Stallbaumii (ad Phaed. 108 C) opinio. Suam enim vim et potestatem servat utraque particula; est igitur πολλοὶ ἤδη iam multi, *viele schon*, et frequentatur, ubi res a multis iam factae vel fieri solitae narrantur, πολλοὶ δὴ autem est multi sane, *wirklich viele*, ita ut δὴ habeat vim confirmandi et asseverandi.

20 αἰσχρὸν μὴ οὐ. 'Prot. 352 D αἰσχρόν ἐστι καὶ ἐμοὶ σοφίαν καὶ ἐπιστήμην μὴ οὐχὶ πάντων κράτιστον φάναι εἶναι. Erast. 139 A αἰσχρὸν ἐν τούτοις — μὴ οὐχ ἡγεῖσθαι. Xen. Cyrop. II 2, 20, de rep. Lac. VI 2. Sic etiam post αἰσχύνεσθαι, αἰσχύνην εἶναι aliasque formulas, in quibus latet negatio, μὴ οὐ infertur.' Stallbaumius.

ΣΩ. *Εὖ γε καὶ γενναίως, ὦ παῖ· χρὴ γὰρ οὕτως ἀποφαινόμενον λέγειν. ἀλλὰ φέρε δὴ αὐτὸ κοινῇ σκεψώμεθα, γόνιμον ἢ ἀνεμιαῖον τυγχάνει ὄν. αἴσθησις, φῄς, ἐπιστήμη;*

ΘΕΑΙ. *Ναί.*

ΣΩ. *Κινδυνεύεις μέντοι λόγον οὐ φαῦλον εἰρηκέναι*
152 *περὶ ἐπιστήμης, ἀλλ' ὃν ἔλεγε καὶ Πρωταγόρας. τρόπον δέ τινα ἄλλον εἴρηκε τὰ αὐτὰ ταῦτα. φησὶ γάρ που πάντων χρημάτων μέτρον ἄνθρωπον εἶναι, τῶν μὲν ὄντων, ὡς ἔστι, τῶν δὲ μὴ ὄντων, ὡς οὐκ ἔστιν. ἀνέγνωκας γάρ που;*

ΘΕΑΙ. *Ἀνέγνωκα καὶ πολλάκις.*

ΣΩ. *Οὐκοῦν οὕτω πως λέγει, ὡς οἷα μὲν ἕκαστα ἐμοὶ φαίνεται, τοιαῦτα μέν ἐστιν ἐμοί, οἷα δὲ σοί, τοιαῦτα δὲ αὖ σοί· ἄνθρωπος δὲ σύ τε κἀγώ;*

ΘΕΑΙ. *Λέγει γὰρ οὖν οὕτω.*

B *ΣΩ.* *Εἰκὸς μέντοι σοφὸν ἄνδρα μὴ ληρεῖν· ἐπακολουθήσωμεν οὖν αὐτῷ. ἆρ' οὐκ ἐνίοτε πνέοντος ἀνέμου τοῦ αὐτοῦ ὁ μὲν ἡμῶν ῥιγοῖ, ὁ δ' οὔ; καὶ ὁ μὲν ἠρέμα, ὁ δὲ σφόδρα;*

ΘΕΑΙ. *Καὶ μάλα.*

ΣΩ. *Πότερον οὖν τότε αὐτὸ ἐφ' ἑαυτοῦ τὸ πνεῦμα*

15 *δὲ* ante *αὖ* add. 𝔄 *Δ Π Hdf.*, om. ϛ. 17 *μέντοι* 𝔄 *Δ*ª *Π*ª *Hdf.*, *μέν σοι* ϛ. 22 *ἑαυτοῦ* J. Frei, quaest. Prot. p. 89 not. *Hsch.*, *ἑαυτὸ* libri *Stb.*, *ἑαυτῷ* ϛ *Hdf. Bkk.*

1 *Εὖ γε καὶ γενναίως*, probe et libere. '*γενναίως* notionem *παρρησίας* habet.' Heindorfius. P. 146 C *ἀλλ' εὖ καὶ γενναίως εἰπέ*. P. 157 D *εὖ καὶ ἀνδρείως ἀποκρίνου*. P. 166 C *γενναιοτέρως ἐπ' αὐτὸ ἐλθὼν — ἐξέλεγξον*.

3 *γόνιμον*. In priore interrogationis disiunctivae parte non nunquam deest particula. Cf. p. 161 D, 169 D, 173 D, 203 A.

ἀνεμιαῖον etiam p. 157 D opponitur *γόνιμον*: *εἴτε ἀνεμιαῖον εἴτε γόνιμον*. P. 161 A coniunguntur *ἀνεμιαῖόν τε καὶ ψεῦδος*, p. 210 B *ἀνεμιαῖα — καὶ οὐκ ἄξια τροφῆς*.

8 *πάντων χρημάτων μέτρον ἄνθρ.* cf. prol. p. 25.

12 '*καὶ* ante *πολλάκις* vim habet intendendi et augendi, ut in formulis *καὶ πάνυ*, *καὶ μάλα*, *καὶ μάλιστα*, *καὶ σφόδρα*. v. ad Protag. 315 D. Simillimum est *καὶ πολύ*, *καὶ πολλά*, de quo v. ad remp. VI 500 C, VIII 562 C.' Stb.

13 *Οὐκοῦν οὕτω πως λέγει*. Cratyl. 385 E *ὥσπερ Πρωταγόρας ἔλεγε λέγων πάντων χρημάτων μέτρον εἶναι ἄνθρωπον, ὡς ἄρα οἷα μὲν ἂν ἐμοὶ φαίνηται τὰ πράγματα εἶναι, τοιαῦτα μέν ἐστιν ἐμοί, οἷα δ' ἂν σοί, τοιαῦτα δ' αὖ σοί*.

22 *ἐφ' ἑαυτοῦ*. 'Cf. p. 160 B.' Turicenses.

ψυχρὸν ἢ οὐ ψυχρὸν φήσομεν; ἢ πεισόμεθα τῷ Πρωτα- 152
γόρᾳ ὅτι τῷ μὲν ῥιγοῦντι ψυχρόν, τῷ δὲ μὴ οὔ;

ΘΕΑΙ. Ἔοικεν.

ΣΩ. Οὐκοῦν καὶ φαίνεται οὕτω ἑκατέρῳ;

ΘΕΑΙ. Ναί.

ΣΩ. Τὸ δέ γε φαίνεται αἰσθάνεσθαί ἐστιν;

ΘΕΑΙ. Ἔστι γάρ.

ΣΩ. Φαντασία ἄρα καὶ αἴσθησις ταὐτὸν ἔν τε θερ- C
μοῖς καὶ πᾶσι τοῖς τοιούτοις. οἷα γὰρ αἰσθάνεται ἕκαστος, τοιαῦτα ἑκάστῳ καὶ κινδυνεύει εἶναι.

ΘΕΑΙ. Ἔοικεν.

ΣΩ. Αἴσθησις ἄρα τοῦ ὄντος ἀεί ἐστι καὶ ἀψευδές, ὡς ἐπιστήμη οὖσα.

ΘΕΑΙ. Φαίνεται.

ΣΩ. Ἆρ' οὖν πρὸς Χαρίτων πάσσοφός τις ἦν ὁ Πρωταγόρας, καὶ τοῦτο ἡμῖν μὲν ἠνίξατο τῷ πολλῷ συρφετῷ, τοῖς δὲ μαθηταῖς ἐν ἀπορρήτῳ τὴν ἀλήθειαν ἔλεγεν;

ΘΕΑΙ. Πῶς δή, ὦ Σώκρατες, τοῦτο λέγεις; D

ΣΩ. Ἐγὼ ἐρῶ καὶ μάλ' οὐ φαῦλον λόγον, ὡς ἄρα ἓν μὲν αὐτὸ καθ' αὑτὸ οὐδέν ἐστιν, οὐδ' ἄν τι προσεί-

6 φαίνεται (σθ suprascr.) FH. αἰσθάνεται coni. *Ast.*, in textum recepit *Hsch.* 12 ἀψευδές 𝔄ΔΠ *Bkk.*, ἀψευδής ς.

6 *Τὸ δέ γε φαίνεται κτλ.*, illud, quod modo dixi *φαίνεται*, est sensibus percipere. Quod antea positum erat, eadem forma repetitur. Cf. Heindorfius ad soph. 264 A. ‘Alia longe ratio est infra p. 164 B *Τὸ δέ γε οὐχ ὁρᾷ οὐκ ἐπίσταταί ἐστιν, εἴπερ καὶ τὸ ὁρᾷ ἐπίσταται.*’ Heind. Cf. ad p. 183 A.

15 *Ἆρ' οὖν*, nonne igitur, ut p. 200 C.

πρὸς Χαρίτων. Idem Socratis iusiurandum legitur Arist. nub. 773 *σοφῶς γε νὴ τὰς Χάριτας*. Cf. Welcker, Gr. Götterl. III p. 201 not. 8.

πάσσοφος h. l. Protagoras dicitur propter calliditatem, qua cum discipulis arcana placita sua communicavit, multitudini autem occultavit.

16 *ἠνίξατο*. Protagoras perplexa oratione videtur usus esse plenaque obscuritatis. cf. ad p. 194 C.

17 *τοῖς δὲ μαθηταῖς*. Ut aliorum philosophorum, ita Protagorae doctrina interior discipulis tradita sermonibus secreto habitis distinguitur ab exteriore et populari. Cf. Wyttenbachi annot. in Phaed. p. 134 sq. Etiam Prot. 315 A discernuntur discipuli Protagorae et auditores. Quare Socrates p. 155 E, ubi hanc interiorem Protagorae disciplinam (*τὰ μυστήρια* p. 156 A) explicaturus est, homines non initiatos arcendos esse dicit.

20 *οὐδὲν — οὐδ' — οὐδ'* non sublata, sed confirmata vi negandi dicitur, ut p. 185 A *Εἴ τι ἄρα περὶ ἀμφοτέρων διανοεῖ, οὐκ ἂν διά γε τοῦ ἑτέρου ὀργάνου, οὐδ' αὖ διὰ τοῦ ἑτέρου περὶ ἀμφοτέρων αἰσθάνοι' ἄν.*

ποις ὀρθῶς οὐδ' ὁποιονοῦν τι, ἀλλ' ἐὰν ὡς μέγα προσαγορεύῃς, καὶ σμικρὸν φανεῖται, καὶ ἐὰν βαρύ, κοῦφον, ξύμπαντά τε οὕτως, ὡς μηδενὸς ὄντος ἑνὸς μήτε τινὸς μήτε ὁποιουοῦν· ἐκ δὲ δὴ φορᾶς τε καὶ κινήσεως καὶ κράσεως πρὸς ἄλληλα γίγνεται πάντα ἃ δή φαμεν εἶναι, οὐκ ὀρθῶς προσαγορεύοντες· ἔστι μὲν γὰρ οὐδέποτ' οὐδέν, ἀεὶ δὲ
E *γίγνεται. καὶ περὶ τούτου πάντες ἑξῆς οἱ σοφοὶ πλὴν Παρμενίδου ξυμφέρεσθον, Πρωταγόρας τε καὶ Ἡράκλειτος καὶ Ἐμπεδοκλῆς, καὶ τῶν ποιητῶν οἱ ἄκροι τῆς ποιήσεως ἑκατέρας, κωμῳδίας μὲν Ἐπίχαρμος, τραγῳδίας δὲ Ὅμηρος, ὃς εἰπὼν*

Ὠκεανόν τέ θεῶν γένεσιν καὶ μητέρα Τηθύν

πάντα εἴρηκεν ἔκγονα ῥοῆς τε καὶ κινήσεως. ἢ οὐ δοκεῖ τοῦτο λέγειν;

ΘΕΑΙ. *Ἔμοιγε.*

153 IX. *ΣΩ.* *Τίς οὖν ἂν ἔτι πρός γε τοσοῦτον στρατόπεδον καὶ στρατηγὸν Ὅμηρον δύναιτο ἀμφισβητήσας μὴ καταγέλαστος γενέσθαι;*

2 *βαρὺ καὶ κοῦφον* C E a c $Π^2 Γ^2 B^2$. 7 *πάντες* om. T Z^r, post *σοφοὶ* ponunt Σ Ξ^2. *ἑξῆς οἱ*] *ἐξαίσιοι* 𝔄 Δ Π. 8 *ξυμφερέσθων* Δ Σ Y Z^r Euseb. praep. ev. XIV 4 *Bkk.* probante Schleiermachero. '*In the Bodleian Ms. there is an erasure to the left of the omicron, which seems originally to have been ω. An accent on the penultimate has also been erased. Thus ξυμφερέσθων is supported by the Bodleian p. m.*' Cpl., *συμφέρεσθαι* $Π^a$, *ξυμφέρεσθον* * ς, *ξυμφέρονται* Stob. ecl. phys. I 19, 9. 11 *ὃς εἰπὼν Hdf.*, *εἰπὼν γάρ* C H a b c B^{2o} *Bkk.*, *εἰπὼν* ς. 17 *μὴ οὐ* Stob. l. l. ς, *οὐ* om. 𝔄 Δ $Π^1$ *Hrm.*

8 *ξυμφέρεσθον*. Dualis positus propter dichotomiam, quae sequitur. Dicit enim Plato in hac re omnino consentire inter se non solum Protagoram Heraclitumque, quem secutus est, sed etiam Empedoclem. Cf. Krueger. § 63, 3, 1. De his philosophis v. prol. c. V.

9 *οἱ ἄκροι*. Epicharmus et Homerus dicuntur fons et caput comoediae et tragoediae. Cf. Bernhardy in Erschii encycl. I 35. p. 352 not. 27. *ἄκρος* est summus p. 148 C et 201 C.

10 *Ἐπίχαρμος* Siculus comoediae Doricae princeps in philosophia maxime Pythagoram videtur secutus esse. Quem Plato cum dicit eadem fere docuisse, quae Heraclitus eiusque secta, respexit fortasse versus, quos Alcimus nobis servavit apud Diog. Laert. III 10, 11, ubi legitur: *ἐν μεταλλαγᾷ δὲ πάντες ἐντὶ πάντα τὸν χρόνον*. Sed cum e comoedia quadam fortasse sumpti sint, verisimilius est iis rideri Heraclitum, quam laudari. Cf. Lorenz, Epicharm. p. 103. 115.

11 *Ὅμηρος* dicitur de rep. X 595 B *τῶν καλῶν ἁπάντων τούτων τῶν τραγικῶν πρῶτος διδάσκαλός τε καὶ ἡγεμών*, p. 598 D *ἡγεμὼν τῆς τραγῳδίας*, p. 607 A *πρῶτος τῶν τραγῳδιοποιῶν*. Heraclitea etiam p. 179 E 180 D ab Homero repetuntur.

12 Il. ξ 201. 302.

17 '*μὴ οὐ* necessarium non esse

ΘΕΑΙ. Οὐ ῥᾴδιον, ὦ Σώκρατες. 153

ΣΩ. Οὐ γάρ, ὦ Θεαίτητε. ἐπεὶ καὶ τάδε τῷ λόγῳ σημεῖα ἱκανά, ὅτι τὸ μὲν εἶναι δοκοῦν καὶ τὸ γίγνεσθαι κίνησις παρέχει, τὸ δὲ μὴ εἶναι καὶ ἀπόλλυσθαι ἡσυχία· τὸ γὰρ θερμόν τε καὶ πῦρ, ὃ δὴ καὶ τἆλλα γεννᾷ καὶ ἐπιτροπεύει, αὐτὸ γεννᾶται ἐκ φορᾶς καὶ τρίψεως· τούτω δὲ κινήσεις. ἢ οὐχ αὗται γενέσεις πυρός;

ΘΕΑΙ. Αὗται μὲν οὖν. B

ΣΩ. Καὶ μὴν τό γε τῶν ζῴων γένος ἐκ τῶν αὐτῶν τούτων φύεται.

ΘΕΑΙ. Πῶς δ' οὔ;

ΣΩ. Τί δέ; ἡ τῶν σωμάτων ἕξις οὐχ ὑπὸ ἡσυχίας μὲν καὶ ἀργίας διόλλυται, ὑπὸ γυμνασίων δὲ καὶ κινήσεων ἐπὶ πολὺ σῴζεται;

ΘΕΑΙ. Ναί.

ΣΩ. Ἡ δ' ἐν τῇ ψυχῇ ἕξις οὐχ ὑπὸ μαθήσεως μὲν καὶ μελέτης κινήσεων ὄντων κτᾶταί τε μαθήματα καὶ

6 τούτω 𝔄 (*The ω of τούτῳ [ω?] is partially erased. But the note Δυϊκῶς in the margin is in the ancient hand.'* Cpl. In alt. marg. τοῦτο.) *Δ Bkk.*, τοῦτο *Π*ª ς. κινήσεις 𝔄 *Δ Π*¹ *Tur.*, κινήσῃ vel κινήσει coni. *Bkk.*, κίνησις 𝔄ᵐ *Π*²ª Stob. l. l. ς. 12 δέ *Π Γ Stb.*, δαί 𝔄² ς. 14 ὡς ἐπὶ πολὺ ς, ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ *Hdf.*, ἐπὶ τὸ πολὺ Stob. l. l., ἐπὶ πολὺ *Hrm.* ὡς om. 𝔄 *Δ Π*¹ᵉ. τὸ add. *Δ Π.* 17 κινήσεων οὐσῶν Schaefer. ad Lamb. Bos, de ellips. p. 281, Bernhardy, paral. synt. gr. p. 37, *κινησέοιν ὄντοιν Btt.*

probet geminus locus soph. 241 E σχολῇ ποτέ τις οἷός τε ἔσται — μὴ καταγέλαστος εἶναι τὰ ἐναντία ἀναγκαζόμενος αὐτῷ λέγειν.' C. F. Hermannus.

3 ὅτι. 'Pendet ὅτι a praegresso τῷ λόγῳ et σημεῖα haec exponuntur mox verbis τὸ γὰρ θερμὸν etc.' Heindorfius. Recte. Nam quod Stallbaumius alii ὅτι pertinere ad καὶ τάδε σημεῖα ἱκανὰ voluerunt, id propterea fieri nequit, quod illud τὸ μὲν εἶναι — παρέχει iam paullo ante p. 152 D ita dictum erat ἐκ δὲ δὴ φορᾶς τε καὶ κινήσεως καὶ κράσεως πρὸς ἄλληλα γίγνεται πάντα ἃ δή φαμεν εἶναι. Quod autem h. l. adiectum est τὸ δὲ μὴ εἶναι καὶ ἀπόλλυσθαι ἡσυχία, id eiusmodi est, ut ex antecedentibus facile intellegatur, cum merum sit contrarium. σημεῖα illa afferri verbis τὸ γὰρ θερμὸν etc. etiam ex addita particula γὰρ cognoscitur.

6 τούτω. cf. p. 195 B. Krueger. § 58, 1, 3.

7 κινήσεις. Krueger. § 63, 3.

14 'ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ esset plerumque; at vide ne significantius sit longe sive valde, ut Cratyl. 415 A ἄνειν ἐπὶ πολύ.' C. F. Hermannus. Cf. Classen. ad Thuc. 1 12, 2.

17 κινήσεων ὄντων. Participium masculinum pro feminino subrepsit. Quae res cum probabili ratione videretur destituta esse, Schaeferus et Bernhardyus οὐσῶν praetulerunt, quod terminationes participiorum in codicibus saepissime in deterius mutatae sint. Aliter visum est G. Hermanno ad Viger. p. 715, qui

153 σῴζεται καὶ γίγνεται βελτίων, ὑπὸ δ' ἡσυχίας ἀμελετησίας
C τε καὶ ἀμαθίας οὔσης οὔτε τι μανθάνει ἅ τε ἂν μάθῃ ἐπι-
λανθάνεται;

ΘΕΑΙ. Καὶ μάλα.

ΣΩ. Τὸ μὲν ἄρα ἀγαθὸν κίνησις κατά τε ψυχὴν καὶ κατὰ σῶμα, τὸ δὲ τοὐναντίον;

ΘΕΑΙ. Ἔοικεν.

ΣΩ. Ἔτι οὖν σοι λέγω νηνεμίας τε καὶ γαλήνας καὶ
ὅσα τοιαῦτα, ὅτι αἱ μὲν ἡσυχίαι σήπουσι καὶ ἀπολλύασι,
τὰ δ' ἕτερα σῴζει; καὶ ἐπὶ τούτοις τὸν κολοφῶνα ἀναγκάζω
προσβιβάζων τὴν χρυσῆν σειρὰν ὡς οὐδὲν ἄλλο ἢ τὸν
D ἥλιον Ὅμηρος λέγει, καὶ δηλοῖ ὅτι ἕως μὲν ἂν ἡ περιφορὰ
ᾖ κινουμένη καὶ ὁ ἥλιος, πάντα ἔστι καὶ σῴζεται τὰ ἐν
θεοῖς τε καὶ ἀνθρώποις· εἰ δὲ σταίη τοῦτο ὥσπερ δεθέν,
πάντα χρήματ' ἂν διαφθαρείη καὶ γένοιτ' ἂν τὸ λεγόμενον
ἄνω κάτω πάντα;

5 κίνησις del. *Hsch.* Philol. X p. 187. 9 αἱ μὲν ἡσυχίαι del. *Hsch.* 11 προσβιβάζων *Hdf.* e Stob. l. l., qui habet προβιβάζων, et schol., προβιβάζων 𝔄 Δ Π^c (Π^a προσβιβάζων), προσβιάζων ς.

participium masculinum in plurali numero coniunctum cum nomine feminino ita excusavit, ut vel aliud masculinum nomen animo scriptoris obversatum esse dicat vel pluralem, quippe natura sua plerumque magis infinitum, potioris generis notationem habere. Huic accessit Lobeckius, qui Aglaoph. 216 sq. et paralip. p. 550 sq. participiorum non motorum exempla e scriptoribus posteriorum temporum satis multa congessit. Cf. Krueger. § 58, 1, 3.

1 σῴζεται 'servat, tenet. Nam σῴζεσθαι proprium est de memoria vocabulum. P. 163 D ἔτι ἔχοντα μνήμην αὐτοῦ τούτου καὶ σῳζόμενον.' Heindorfius.

5 κίνησις perspicuitatis causa additum post τὸ μέν. Cf. p. 172D Ἦι τοῖς μὲν τοῦτο, ὃ σὺ εἶπες, ἀεὶ πάρεστι σχολή. Stallbaumius ad Gorg. 501 A.

8 νηνεμίας τε καὶ γαλήνας 'ex Homero (Od. V 391 XII 168) sumpsit Plato.' C. Schmidtius, epist. ad Tur. p. 14 sq.

10 τὸν κολοφῶνα προσβιβάζειν, pro quo plerumque dicitur ἐπιτιθέναι, ἐπάγειν τῷ λόγῳ (Ruhnken. apud Heusd. spec. p. 83 Wyttenbach. ad Plut. de ser. n. v. p. 549 D) de eo usurpatur, qui rem ad finem et exitum perducit. Aliam huius adagionis originem narrat schol. ad h. l., aliam Strab. XIV 1, 28. Cf. Leutsch. ad Greg. Cypr. II 86.

'ἀναγκάζω probandi h. l. et evincendi vim habet, ut saepe. Sic p. 196 B τούτῳ αὐτῷ ἠναγκάζομεν μὴ εἶναι ψευδῆ δόξαν.' Heindorfius.

11 τὴν χρυσῆν σειράν, de qua v. Il. VIII 17 sq.

12 'ἡ περιφορά h. l. est rerum universitas, quae circumvertitur, ut de rep. X 616 C εἶναι γὰρ τοῦτο τὸ φῶς ξύνδεσμον τοῦ οὐρανοῦ, οἷον τὰ ὑποζώματα τῶν τριήρων, οὕτω πᾶσαν ξυνέχον τὴν περιφοράν.' Heindorfius.

16 ἄνω κάτω πάντα. Schol. *Παροιμία, ἄνω κάτω πάντα, ἐπὶ τῶν τὴν τάξιν μεταστρεφόντων.*

ΘΕΑΙ. Ἀλλ' ἔμοιγε δοκεῖ, ὦ Σώκρατες, ταῦτα δηλοῦν, ἅπερ λέγεις.

X. *ΣΩ.* Ὑπόλαβε τοίνυν, ὦ ἄριστε, οὑτωσί. κατὰ τὰ ὄμματα πρῶτον, ὃ δὴ καλεῖς χρῶμα λευκόν, μὴ εἶναι αὐτὸ ἕτερόν τι ἔξω τῶν σῶν ὀμμάτων μηδ' ἐν τοῖς ὄμμασι· μηδέ τιν' αὐτῷ χώραν ἀποτάξῃς. ἤδη γὰρ ἂν εἴη τε ὂν E
που ἐν τάξει καὶ μένοι καὶ οὐκ ἂν ἐν γενέσει γίγνοιτο.

ΘΕΑΙ. Ἀλλὰ πῶς;

ΣΩ. Ἑπώμεθα τῷ ἄρτι λόγῳ μηδὲν αὐτὸ καθ' αὑτὸ ἓν ὂν τιθέντες· καὶ ἡμῖν οὕτω μέλαν τε καὶ λευκὸν καὶ ὁτιοῦν ἄλλο χρῶμα ἐκ τῆς προσβολῆς τῶν ὀμμάτων πρὸς τὴν προσήκουσαν φορὰν φανεῖται γεγενημένον, καὶ ὃ δὴ ἕκαστον εἶναί φαμεν χρῶμα, οὔτε τὸ προσβάλλον οὔτε τὸ προσβαλλόμενον ἔσται, ἀλλὰ μεταξύ τι ἑκάστῳ ἴδιον γεγο- 154
νός. ἢ σὺ διισχυρίσαιο ἂν ὡς οἷον σοὶ φαίνεται ἕκαστον χρῶμα, τοιοῦτον καὶ κυνὶ καὶ ὁτῳοῦν ζῴῳ;

ΘΕΑΙ. Μὰ Δί' οὐκ ἔγωγε.

ΣΩ. Τί δέ; ἄλλῳ ἀνθρώπῳ ἆρ' ὅμοιον καὶ σοὶ φαίνεται ὁτιοῦν; ἔχεις τοῦτο ἰσχυρῶς, ἢ πολὺ μᾶλλον, ὅτι οὐδὲ σοὶ αὐτῷ ταὐτὸν διὰ τὸ μηδέποτε ὁμοίως αὐτὸν σεαυτῷ ἔχειν;

ΘΕΑΙ. Τοῦτο μᾶλλόν μοι δοκεῖ ἢ ἐκεῖνο.

ΣΩ. Οὐκοῦν εἰ μὲν ὃ παραμετρούμεθα ἢ οὗ ἐφαπτό- B
μεθα, μέγα ἢ λευκὸν ἢ θερμὸν ἦν, οὐκ ἄν ποτε ἄλλῳ

3 κατὰ B^a 𝔄^m ς, καὶ 𝔄ΔΠ. 6 ὂν *Bkk.* auctore Heindorfio, ἂν libri. ἐν τῇ γενέσει Ξ ς. 23 ὃ *Hdf.* cum Ficino Cornario Salvinio obs. misc. II p. 274, ὦ libri ς *Hrm.* 24 ἄλλῳ] ἄλλο 𝔄ΔΠ^e. ἄλλῳ τῳ προσπ. ς, τῳ om. *Tur.* cum libris omnibus.

Μένανδρος Ἐγχειριδίῳ καὶ ἐν Χήρᾳ· Τὸ λεγόμενον τοῦτ' ἐστὶ νῦν Τἄνω κάτω, φασί, τὰ κάτω δ' ἄνω. ἄνω κάτω omissa copula, ut p. 195 C.

4 μὴ εἶναι αὐτὸ ἕτερόν τι, 'non esse id aliud aliquid (h. e. a ceteris rebus diversum suamque ac propriam tenens οὐσίαν) extra oculos tuos aut in oculis.' Heindorfius.

9 τῷ ἄρτι λόγῳ: p. 152 D.

12 προσήκουσαν. Schol. ἀντὶ τοῦ σύμμετρον. Cf. p. 156 D ἄλλο τι τῶν τούτῳ ξυμμέτρων.

14 μεταξύ τι instar substantivi positum. Krueger. § 66, 1, 2. Cf. Stallbaum. ad symp. 202 A.

19 ἔχεις — ἰσχυρῶς. 'De ἔχεις ἰσχυρῶς, quod idem fere est atque διισχυρίζει, v. ad Phaedon. p. 71 B.' Stallb.

23 *Οὐκοῦν κτλ.* Haec dicit Plato: res, quas metimur vel sensibus percipimus, certam quantitatem vel qualitatem non habent; ideo si aliae res ad eas accedunt, mutantur. Neque secus quod metitur vel sensibus percipit, certam quantitatem vel

154 *προσπεσὸν ἄλλο ἂν ἐγεγόνει, αὐτό γε μηδὲν μεταβάλλον· εἰ δὲ αὖ τὸ παραμετρούμενον ἢ ἐφαπτόμενον ἕκαστον ἦν τούτων, οὐκ ἂν αὖ ἄλλου προσελθόντος ἤ τι παθόντος αὐτὸ μηδὲν παθὸν ἄλλο ἂν ἐγένετο. ἐπεὶ νῦν γε, ὦ φίλε, θαυμαστά τε καὶ γελοῖα εὐχερῶς πως ἀναγκαζόμεθα λέγειν, ὡς φαίη ἂν Πρωταγόρας τε καὶ πᾶς ὁ τὰ αὐτὰ ἐκείνῳ ἐπιχειρῶν λέγειν.*

ΘΕΑΙ. Πῶς δὴ καὶ ποῖα λέγεις;

C *ΣΩ. Σμικρὸν λαβὲ παράδειγμα, καὶ πάντα εἴσει ἃ βούλομαι. ἀστραγάλους γάρ που ἕξ, ἂν μὲν τέτταρας αὐτοῖς προσενέγκῃς, πλείους φαμὲν εἶναι τῶν τεττάρων καὶ ἡμιολίους, ἐὰν δὲ δώδεκα, ἐλάττους καὶ ἡμίσεις· καὶ οὐδὲ ἀνεκτὸν ἄλλως λέγειν. ἢ σὺ ἀνέξει;*

ΘΕΑΙ. Οὐκ ἔγωγε.

ΣΩ. Τί οὖν; ἄν σε Πρωταγόρας ἔρηται ἤ τις ἄλλος· ὦ Θεαίτητε, ἔσθ' ὅπως τι μεῖζον ἢ πλέον γίγνεται ἄλλως ἢ αὐξηθέν; τί ἀποκρινεῖ;

ΘΕΑΙ. Ἐὰν μέν, ὦ Σώκρατες, τὸ δοκοῦν πρὸς τὴν D *νῦν ἐρώτησιν ἀποκρίνωμαι, ὅτι οὐκ ἔστιν· ἐὰν δὲ πρὸς τὴν προτέραν, φυλάττων μὴ ἐναντία εἴπω, ὅτι ἔστιν.*

ΣΩ. Εὖ γε νὴ τὴν Ἥραν, ὦ φίλε, καὶ θείως. ἀτάρ, ὡς ἔοικεν, ἐὰν ἀποκρίνῃ ὅτι ἔστιν, Εὐριπίδειόν τι ξυμβήσεται· ἡ μὲν γὰρ γλῶττα ἀνέλεγκτος ἡμῖν ἔσται, ἡ δὲ φρὴν οὐκ ἀνέλεγκτος.

ΘΕΑΙ. Ἀληθῆ.

qualitatem habet, quapropter pro rebus, quas metitur vel sentit, varium apparet.

2 *εἰ δὲ αὖ — οὐκ ἂν αὖ. αὖ* repetitum, ut non solum protasis protasi, sed etiam apodosis apodosi opposita sit.

ἕκαστον 'i. e. *μέγα ἢ λευκὸν ἢ θερμόν.*' Heind.

4 *ἐπεὶ νῦν γε.* Cf. p. 157 B *τὸ δ' εἶναι πανταχόθεν ἐξαιρετέον, οὐχ ὅτι ἡμεῖς πολλὰ καὶ ἄρτι ἠναγκάσμεθα ὑπὸ συνηθείας καὶ ἀνεπιστημοσύνης χρῆσθαι αὐτῷ.*

5 '*εὐχερῶς* pertinet ad *λέγειν*, parum considerate dicere. Sic infra p. 184 B *Τὸ δὲ εὐχερὲς τῶν ὀνομάτων τε καὶ ῥημάτων καὶ μὴ δι' ἀκριβείας ἐξεταζόμενον.*' Heindorfius. Adverbia saepe cum emphasi quadam a suis vocibus seiunguntur.

11 *προσενέγκῃς* 'i. e. apponas comparandi causa.' Heind.

19 'Post *ἀποκρίνωμαι* mente iterandum *ἀποκρινοῦμαι.*' Heind.

πρὸς τὴν προτέραν 'sc. *τὴν περὶ τῶν ἀστραγάλων.*' Heind.

20 *φυλάττων μὴ ἐναντία εἴπω*, vitans ne pugnantia loquar, ut p. 180 A *εὖ πάνυ φυλάττουσι τὸ μηδὲν βέβαιον ἐᾶν εἶναι.* Cf. Astius ad Gorg. 461 D.

22 *Εὐριπίδειον.* Hippol. 612 *ἡ γλῶσσ' ὀμώμοχ', ἡ δὲ φρὴν ἀνώμοτος.*

ΣΩ. Οὐκοῦν εἰ μὲν δεινοὶ καὶ σοφοὶ ἐγώ τε καὶ σὺ ἦμεν πάντα τὰ τῶν φρενῶν ἐξητακότες, ἤδη ἂν τὸ λοιπὸν ἐκ περιουσίας ἀλλήλων ἀποπειρώμενοι, ξυνελθόντες σοφιστικῶς εἰς μάχην τοιαύτην ἀλλήλων τοὺς λόγους τοῖς λό- E
γοις ἐκρούομεν· νῦν δὲ ἅτε ἰδιῶται πρῶτον βουλησόμεθα θεάσασθαι αὐτὰ πρὸς αὑτά, τί ποτ' ἐστὶν ἃ διανοούμεθα, πότερον ἡμῖν ἀλλήλοις ξυμφωνεῖ ἢ οὐδ' ὁπωστιοῦν.

ΘΕΑΙ. Πάνυ μὲν οὖν ἔγωγε τοῦτ' ἂν βουλοίμην.

XI. ΣΩ. Καὶ μὴν ἐγώ. ὅτε δ' οὕτως ἔχει, ἄλλο τι ἢ ἠρέμα ὡς πάνυ πολλὴν σχολὴν ἄγοντες πάλιν ἐπανασκεψόμεθα, οὐ δυσκολαίνοντες, ἀλλὰ τῷ ὄντι ἡμᾶς αὐτοὺς 155
ἐξετάζοντες, ἅττα ποτ' ἐστὶ ταῦτα τὰ φάσματα ἐν ἡμῖν; ὧν πρῶτον ἐπισκοποῦντες φήσομεν, ὡς ἐγὼ οἶμαι, μηδέποτε μηδὲν ἂν μεῖζον μηδὲ ἔλαττον γενέσθαι μήτε ὄγκῳ μήτε ἀριθμῷ, ἕως ἴσον εἴη αὐτὸ ἑαυτῷ. οὐχ οὕτως;

1 τε *Hdf.*, γε ς. 5 ἐκρούομεν Fischerus ex Ald. et Bas. 1 2, ἐκκρούομεν Z[r] ς, ἐξεκρούομεν coni. *Hdf.* 6 αὑτά 𝔄 *Hdf.*, αὐτά ς. 9 μὴν καὶ ἐγώ *Ast.* coni., μὴν κἄγωγε *Hsch.* ἐγώ ς, ἔγωγε Δ𝔄[2] *Hrm.* 10 ἢ om. Γ[2] *Bkk.* 15 ἴσον εἴη 𝔄ΔΠ *Bkk.*, ἴσον ἂν εἴη ς.

1 **δεινοὶ καὶ σοφοί.** P. 173B **δεινοί τε καὶ σοφοί.** P. 177A iunctim dicit Plato **δεινοὶ καὶ πανοῦργοι.** **πανουργίαν** autem **τῇ σοφίᾳ** opponit Menex. 246E. Infra autem p. 164C **δεινοὶ** opponuntur **φιλοσόφοις.** Cf. Heindorfius ad Phaedr. 245C.

3 **ἀποπειρᾶσθαι** frequens est de sophistarum tentationibus. Cf. p. 157C Prot. 341D.

5 **κρούειν,** quod de armis usurpatur, quae concutiuntur (Xen. an. VI 1, 10 Thuc. III 22, 2), h. l. translate dictum de **λόγοις,** quae sunt arma sophistarum. Cf. ad p. 165D.

ἰδιῶται sunt Socrates et Theaetetus quippe imperiti artis sophistarum. Eadem de causa p. 197A Socrates se ipsum et Theaetetum **φαύλους** dicit. cf. ad p. 178C.

6 **τί ποτ' ἐστὶν ἃ διαν.,** quid tandem sit quae sentimus. Non quaerit enim, quaenam eae res sint, quas sentiant (**τίνα ποτ' ἐστὶν ἃ δ.**), sed quaenam earum rerum, quas sentiant, sit vis atque natura. P. 155C **τί ποτ' ἐστὶ ταῦτα.** Cf. Frankius ad Dem. IV 10.

7 **πότερον ἡμῖν ἀλλήλ. ξυμφ.,** 'utrum nobis illa inter se coëant. Cf. p. 155B **ταῦτα δή — ὁμολογήματα τρία μάχεται αὐτὰ αὑτοῖς ἐν τῇ ἡμετέρᾳ ψυχῇ.**' Heindorfius.

9 **Καὶ μὴν ἐγώ.** '**καὶ** ad **ἐγὼ** referri licet, sicuti fit in **καὶ γάρ,** quod non tantum est etenim, sed etiam nam etiam. v. ad Menon. 97E.' Stallbaumius. Cf. p. 145D.

10 **σχολὴν ἄγειν** liberi et ingenui hominis est. P. 175D **ἐν ἐλευθερίᾳ τε καὶ σχολῇ τεθραμμένου.**

12 **φάσματα.** 'De verbo **φάσματα** satisfacit, opinor, scholiastae explicatio: **φάσματα λέγει ταῦτα, ὡς τῶν ψυχῶν ἀπατηλά, εἰ μή τις ὀρθῶς αὐτὰ μεταλάβοι.** Quippe phantasmata illa dicit quamvis per se certissima, quoniam nisi quis ea probe exploret, facile mentem decipere queant, ut in illo de talis exemplo accidisse vidimus.' Buttmannus.

155 *ΘΕΑΙ.* Ναί.

ΣΩ. Δεύτερόν δέ γε, ᾧ μήτε προστίθοιτο μήτε ἀφαιροῖτο, τοῦτο μήτε αὐξάνεσθαί ποτε μήτε φθίνειν, ἀεὶ δὲ ἴσον εἶναι.

ΘΕΑΙ. Κομιδῇ μὲν οὖν.

B *ΣΩ.* Ἆρ' οὖν οὐ καὶ τρίτον, ὃ μὴ πρότερον ἦν, ἀλλὰ ὕστερον τοῦτο εἶναι ἄνευ τοῦ γενέσθαι καὶ γίγνεσθαι ἀδύνατον;

ΘΕΑΙ. Δοκεῖ γε δή.

ΣΩ. Ταῦτα δή, οἴομαι, ὁμολογήματα τρία μάχεται αὐτὰ αὑτοῖς ἐν τῇ ἡμετέρᾳ ψυχῇ, ὅταν τὰ περὶ τῶν ἀστραγάλων λέγωμεν, ἢ ὅταν φῶμεν ἐμὲ τηλικόνδε ὄντα, μήτε αὐξηθέντα μήτε τοὐναντίον παθόντα, ἐν ἐνιαυτῷ σοῦ τοῦ νέου νῦν μὲν μείζω εἶναι, ὕστερον δὲ ἐλάττω, μηδὲν τοῦ ἐμοῦ
C ὄγκου ἀφαιρεθέντος ἀλλὰ σοῦ αὐξηθέντος. εἰμὶ γὰρ δὴ ὕστερον ὃ πρότερον οὐκ ἦ, οὐ γενόμενος· ἄνευ γὰρ τοῦ γίγνεσθαι γενέσθαι ἀδύνατον, μηδὲν δὲ ἀπολλὺς τοῦ ὄγκου οὐκ ἄν ποτε ἐγιγνόμην ἐλάττων. καὶ ἄλλα δὴ μυρία ἐπὶ μυρίοις οὕτως ἔχει, εἴπερ καὶ ταῦτα παραδεξόμεθα. ἕπει γάρ που, ὦ Θεαίτητε; δοκεῖς γοῦν μοι οὐκ ἄπειρος τῶν τοιούτων εἶναι.

ΘΕΑΙ. Καὶ νὴ τοὺς θεούς γε, ὦ Σώκρατες, ὑπερ-

7 ὕστερον ἀλλὰ libri omnes. 9 δή] δοκεῖ 𝔄ΔΠ. 10 οἴομαι 𝔄Δ[a]Π[a] *Wb.*, οἶμαι ς. 15 ἀλλὰ σοῦ αὐξηθέντος om. Δ. 20 ἕπει *Hdf.*, εἰπέ libri. γοῦν μοι 𝔄ΔΠ *Bkk.*, μοι γοῦν ς.

2 *προστιθέναι* sine obiecto legitur etiam de rep. I 339B Euthyphr. 3D, ubi v. Stallbaumius. *προσθεῖναι* et *ἀφελεῖν* adiecto pronomine *τὶ* sibi opponuntur Phaed. 95E, Cratyl. 432A.

6 *ὃ μὴ πρότερον κτλ.* 'Sensum hunc esse liquet: quod ante non erat, postea tamen id esse *ἄνευ τοῦ γεν.* etc., *ἀδύνατον*, velut post p. 155C *εἰμὶ γὰρ δὴ ὕστερον ὃ πρότερον οὐκ ἦ, οὐ γενόμενος*.' Heindorfius.

10 *οἴομαι* interpositum, ut de leg. VII 798D.

ὁμολογήματα nunc dicit Socrates, quae antea dixerat *φάσματα*, quod Theaetetus de illis tribus rebus ei assensus est.

15 *ἀλλὰ σοῦ αὐξηθέντος* fortasse secludenda sunt. Adscripta enim esse videntur ad hunc locum explicandum.

20 '*ἕπεσθαι* h. l. idem quod *μανθάνειν*. P. 174B *μανθάνεις γάρ που, ὦ Θεόδωρε, ἢ οὔ;*' Heindorfius. Cf. p. 192C *νῦν μὲν γὰρ οὐχ ἕπομαι.* p. 193B *καὶ περὶ αἰσθήσεων κατὰ ταὐτά, εἰ ἄρα ἕπει. ΘΕΑΙ. Ἕπομαι.* p. 192E *Ἰδὲ δὴ ἐάν τι μᾶλλον νῦν ἐπίσπῃ.* p. 185D *Ὑπέρευ — ἀκολουθεῖς.* p. 201D *λέγοντος μέντἂν ἑτέρου — ἀκολουθήσαιμι.* Post *ὦ Θεαίτητε* interrogandi signum posui. Conf. p. 152A 200D.

φυῶς ὡς θαυμάζω τί ποτ' ἐστὶ ταῦτα, καὶ ἐνίοτε ὡς ἀληθῶς βλέπων εἰς αὐτὰ σκοτοδινιῶ. 155

ΣΩ. Θεόδωρος γάρ, ὦ φίλε, φαίνεται οὐ κακῶς D τοπάζειν περὶ τῆς φύσεώς σου. μάλα γὰρ φιλοσόφου τοῦτο τὸ πάθος, τὸ θαυμάζειν· οὐ γὰρ ἄλλη ἀρχὴ φιλοσοφίας ἢ αὕτη, καὶ ἔοικεν ὁ τὴν Ἶριν Θαύμαντος ἔκγονον φήσας οὐ κακῶς γενεαλογεῖν. ἀλλὰ πότερον μανθάνεις ἤδη διὸ ταῦτα τοιαῦτ' ἐστὶν ἐξ ὧν τὸν Πρωταγόραν φαμὲν λέγειν, ἢ οὔπω;

ΘΕΑΙ. Οὔπω μοι δοκῶ.

ΣΩ. Χάριν οὖν μοι εἴσει, ἐάν σοι ἀνδρός, μᾶλλον δὲ ἀνδρῶν ὀνομαστῶν τῆς διανοίας τὴν ἀλήθειαν ἀποκεκρυμμένην συνεξερευνήσωμαι αὐτῶν; E

ΘΕΑΙ. Πῶς γὰρ οὐκ εἴσομαι, καὶ πάνυ γε πολλήν;

XII. ΣΩ. Ἄθρει δὴ περισκοπῶν, μή τις τῶν ἀμυήτων ἐπακούῃ. εἰσὶν δὲ οὗτοι οἱ οὐδὲν ἄλλο οἰόμενοι εἶναι

1 ὡς ante θαυμ. *Bkk.* add. ex 𝔄ΔΠ. 6 θαύμαντος Π[1a], θαύματος ΔΠ[2], θάμάντος ΓΞ, ἀθάματος 𝔄[m]. 13 αὐτῶν E, αὐτὴν C, αὐτὴν B[e], αὐτῶν del. *Hsch.*, ζητῶν *Hrm.* 16 ὑπακούῃ coni. *Hdf.*

(ἡν ... ῶν)

4 *μάλα γὰρ φιλοσόφου τοῦτο τὸ π.* 'Arist. metaph. 1 2 *διὰ τὸ θαυμάζειν οἱ ἄνθρωποι καὶ τὸ νῦν καὶ τὸ πρῶτον ἤρξαντο φιλοσοφεῖν, ἐξ ἀρχῆς μὲν τὰ πρόχειρα τῶν ἀπόρων θαυμάσαντες, εἶτα κατὰ μικρὸν οὕτω προϊόντες καὶ περὶ τῶν μειζόνων διαπορήσαντες. ὁ δ' ἀπορῶν καὶ θαυμάζων οἴεται ἀγνοεῖν.* Et conf. Davis. ad Cic. de nat. deor. I 1 p. 3.' Heindorf. *φιλοσοφίας γὰρ ἀρχὴ τὸ θαῦμα.* Olympiod. ad Alc. p. 24 et 164. Procl. in Alc. p. 42, ubi v. Creuzer. C. F. Hermannus, Gesch. d. Plat. Phil. p. 153 h. l. notari putat Democritum, qui *ἀθαυμασίαν* summum esse philosophiae finem statuerat.

6 *ἔοικεν ὁ — φήσας*, Hesiod. theog. 780 *παῦρα δὲ Θαύμαντος θυγάτηρ πόδας ὠκέα Ἶρις.*

11 *ἀνδρός.* 'Apertum est Socratem generaliter et infinite loqui, quamquam de Protagora eiusque familiaribus cogitat.' Stallbaumius. Eodem modo Phaed. 98 B *ὁρῶ ἄνδρα τῷ μὲν νῷ οὐδὲν χρώμενον*, ubi Anaxagoras significatur. Cf. ad p. 162 A.

13 *αὐτῶν.* 'De pronomine *αὐτῶν* post ipsum nomen sic illato v. ad symp. 195 A et Gorg. 482 D.' Stallbaumius. Cf. Dissenius ad Pind. Ol. I 57.

15 *ἀμυήτων.* Cf. ad p. 152 C.

16 *εἰσὶν δὲ οὗτοι.* Soph. 246 A *Οἱ μὲν εἰς γῆν ἐξ οὐρανοῦ καὶ τοῦ ἀοράτου πάντα ἕλκουσι, ταῖς χερσὶν ἀτεχνῶς ὡς πέτρας καὶ δρῦς περιλαμβάνοντες. τῶν γὰρ τοιούτων ἐφαπτόμενοι πάντων διισχυρίζονται τοῦτο εἶναι μόνον, ὃ παρέχει προσβολὴν καὶ ἐπαφήν τινα, ταὐτὸν σῶμα καὶ οὐσίαν ὁριζόμενοι, τῶν δὲ ἄλλων εἴ τίς τι φησι μὴ σῶμα ἔχον εἶναι, καταφρονοῦντες τὸ παράπαν καὶ οὐδὲν ἐθέλοντες ἄλλο ἀκούειν.* Hdf. Cf. prol. p. 25.

ἢ οὗ ἂν δύνωνται ἀπρὶξ τοῖν χεροῖν λαβέσθαι, πράξεις δὲ καὶ γενέσεις καὶ πᾶν τὸ ἀόρατον οὐκ ἀποδεχόμενοι ὡς ἐν οὐσίας μέρει.

ΘΕΑΙ. Καὶ μὲν δή, ὦ Σώκρατες, σκληρούς γε λέγεις
156 *καὶ ἀντιτύπους ἀνθρώπους.*

ΣΩ. Εἰσὶν γάρ, ὦ παῖ, μάλ' εὖ ἄμουσοι. ἄλλοι δὲ πολὺ κομψότεροι, ὧν μέλλω σοι τὰ μυστήρια λέγειν. ἀρχὴ δέ, ἐξ ἧς καὶ ἃ νῦν δὴ ἐλέγομεν πάντα ἤρτηται, ἥδε αὐτῶν, ὡς τὸ πᾶν κίνησις ἦν καὶ ἄλλο παρὰ τοῦτο οὐδέν, τῆς δὲ κινήσεως δύο εἴδη, πλήθει μὲν ἄπειρον ἑκάτερον, δύναμιν δὲ τὸ μὲν ποιεῖν ἔχον, τὸ δὲ πάσχειν. ἐκ δὲ τῆς τούτων ὁμιλίας τε καὶ τρίψεως πρὸς ἄλληλα γίγνεται ἔκ-
B *γονα πλήθει μὲν ἄπειρα, δίδυμα δέ, τὸ μὲν αἰσθητόν, τὸ δὲ αἴσθησις, ἀεὶ συνεκπίπτουσα καὶ γεννωμένη μετὰ τοῦ αἰσθητοῦ. αἱ μὲν οὖν αἰσθήσεις τὰ τοιάδε ἡμῖν ἔχουσιν*

1 *τοῖν* *Δ𝔄¹Π¹°* *Bkk.*, *ταῖν* ς. 7 *πολὺ* *𝔄ΔΠ* *Bkk.*, *πολλοὶ* * ς. 8 *ἑξῆς* *ἐξ ἧς* Ficinus. Cf. Vitringa de Protag. p. 83. 14 *συνεκτίκουσα* coni. *Ast.*

1 *ἀπρίξ.* Schol. R *προσπεφυκότως, ἰσχυρῶς, ὃ οὐχ οἷόν τε πρῖσαι διὰ τὴν σύμφυσιν.* Conf. Ruhnk. ad Tim. p. 47. Hdf.

2 *ὡς ἐν οὐσίας μέρει.* De participio omisso v. Krueger § 56, 7, 4.

4 *σκληρούς.* Cf. ad p. 162 B.

5 *ἀντιτύπους.* Cf. Ruhnken. ad Tim. p. 157.

6 *μάλ' εὖ ἄμουσοι*, ut p. 169 B *μάλ' εὖ ξυγκεκόφασιν.* Hdf. Cf. p. 152 D *μάλ' οὐ φαῦλον λόγον.*

7 *κομψότεροι.* Cf. Hipp. mai. 288 D *Τοιοῦτός τις — οὐ κομψός, ἀλλὰ συρφετός*, de quo v. p. 152 C.

τὰ μυστήρια Steinhartus p. 208 not. 42 refert ad obscuram Protagorae orationem. Sed v. ad p. 152 C.

9 *ἦν* recte Heindorfius negat posse ad praegressam aliquam disputationem referri. Nam p. 152 D, quem locum Stallbaumius putavit respici, dictum erat omnia motu oriri et omnia semper fieri; sed utrumque non est idem, quod universum est motus. De hoc imperfecto Vitringa, disquis. de Prot. vita et phil. p. 83 apte comparavit Anaxagoreum illud apud Simplic. in Aristot. phys. p. 36 b *Ἀναξαγόρας λέγων ἀπ' ἀρχῆς· ὁμοῦ πάντα χρήματα ἦν* et Democriteum apud eundem l. l. p. 73 b *καὶ ὡς Δημόκριτός φησιν· ἦν ὁμοῦ πάντα δυνάμει, ἐνεργείᾳ δ' οὔ.* Socrates modo dixerat Protagorae eiusque sectae mysteria se enuntiaturum esse. Quare suspicor Protagoram discipulis tradidisse *πᾶν ἦν κίνησις*, auditoribus *πάντα κινεῖται* (cf. p. 156 C 181 C). Conf. quae disputavi in Fleckeiseni annal. 1868 p. 28.

11 *δύναμιν τὸ μὲν ποιεῖν ἔχον, τὸ δὲ πάσχειν* breviter dicitur p. 157 A *τὸ ποιοῦν* et *τὸ πάσχον.*

12 *ὁμιλίας τε καὶ τρίψεως.* Concursionem rei agentis et patientis philosophus his verbis significat: p. 156 D *πλησιάζειν, ἔρχεσθαι πρός τι*, 157 A *ἡ πρὸς ἄλληλα ὁμιλία, ξυνελθεῖν τινι* (p. 160 A), *προσπίπτειν τινί*, p. 159 A *συμμίγνυσθαι*, p. 159 C *λαβεῖν τινα*, ib. D *προσελθεῖν τινι.* Cf. p. 152 D *φορά τε καὶ κίνησις καὶ κρᾶσις*

ὀνόματα, ὄψεις τε καὶ ἀκοαὶ καὶ ὀσφρήσεις καὶ ψύξεις τε 156
καὶ καύσεις καὶ ἡδοναί γε δὴ καὶ λῦπαι καὶ ἐπιθυμίαι καὶ
φόβοι κεκλημέναι καὶ ἄλλαι, ἀπέραντοι μὲν αἱ ἀνώνυμοι,
παμπληθεῖς δὲ αἱ ὠνομασμέναι· τὸ δ' αὖ αἰσθητὸν γένος
τούτων ἑκάσταις ὁμόγονον, ὄψεσι μὲν χρώματα παντοδα-
παῖς παντοδαπά, ἀκοαῖς δὲ ὡσαύτως φωναί, καὶ ταῖς ἄλ- C
λαις αἰσθήσεσι τὰ ἄλλα αἰσθητὰ ξυγγενῆ γιγνόμενα. τί δὴ
οὖν ἡμῖν βούλεται οὗτος ὁ μῦθος, ὦ Θεαίτητε, πρὸς τὰ
πρότερα; ἆρα ἐννοεῖς;

ΘΕΑΙ. Οὐ πάνυ, ὦ Σώκρατες.

ΣΩ. Ἀλλ' ἄθρει ἐάν πως ἀποτελεσθῇ. βούλεται γὰρ
δὴ λέγειν ὡς ταῦτα πάντα μέν, ὥσπερ λέγομεν, κινεῖται,
τάχος δὲ καὶ βραδυτὴς ἔνι τῇ κινήσει αὐτῶν. ὅσον μὲν
οὖν βραδύ, ἐν τῷ αὐτῷ καὶ πρὸς τὰ πλησιάζοντα τὴν
κίνησιν ἴσχει καὶ οὕτω δὴ γεννᾷ, τὰ δὲ γεννώμενα οὕτω δὴ D

1 *τε* om. *Δ*ᵃ. *τε* om. *Δ*ᵒ. 5 *ἑκάστης* 𝔄 *Δ Π*. *χρώματα παντοδαπαῖς* 𝔄 *Δ Π Bkk.*, *παντοδαπαῖς χρώματα* ς. 15 Post *οὕτω δὴ* Cornarius addidit *βραδύτερά ἐστιν· ὅσον δὲ αὖ ταχύ, πρὸς τὰ πόρρωθεν τὴν κίνησιν ἴσχει καὶ οὕτω γεννᾷ, τὰ δὲ γεννώμενα οὕτω*

πρὸς ἄλληλα, p. 153 A *φορὰ καὶ τρίψις*.

1 'Nominativi *ὄψεις τε καὶ ἀκοαὶ κτλ.* ideo ponuntur, quia *ἔχουσιν ὀνόματα* idem est quod *ὀνομάζονται*. Phaed. 102 C *ὁ Σιμμίας ἐπωνυμίαν ἔχει σμικρός τε καὶ μέγας εἶναι*.' STALLBAUMIUS.

καὶ ὀσφρήσεις καὶ ψύξεις. 'Ficinus: olfactus, gustus, tactusque frigidorum et calidorum, unde, opinor, Cornarius duorum hic sensuum nomina deesse legendumque *καὶ ὀσφρήσεις καὶ γεύσεις καὶ θίξεις καὶ ψύξεις* coniecit.' HEINDORFIUS. Sed rectissime Schleiermacherus comparavit locum geminum p. 186 D *Τί οὖν δὴ ἐκείνῳ ἀποδίδως ὄνομα, τῷ ὁρᾶν, ἀκούειν, ὀσφραίνεσθαι, ψύχεσθαι, θερμαίνεσθαι;*

2 *καὶ ἡδοναί γε δὴ καὶ λ.* 'Sic *γὲ* et *γὲ δὴ* in complurium rerum recensione usurpari solet, ubi cum vi et gravitate quadam diversae ab reliquis notiones deinceps enumerantur. Vide quae de eodem usu voculae *γε* notavimus ad Hipp. mai. 301 A et apolog. 34 D.' STALLB.

8 *πρὸς τὰ πρότερα*: p. 153 D *Ὑπόλαβε τοίνυν* — p. 155 C *εἴπερ καὶ ταῦτα παραδεξόμεθα*. CPL.

11 *ἄθρει ἐάν πως ἀποτελεσθῇ*. P. 192 E *Ἰδὲ δὴ ἐάν τι μᾶλλον νῦν ἐπίσπῃ*. Cf. G. Hermannus ad Viger. p. 832 sq. Socrates quae antea exposuit pluribus est explicaturus et absoluturus. In omnium rerum motu, inquit, est tarditas et celeritas. Iam vero motui agendi et patiendi vim habenti i. e. motui utrique, qui est generans, tarditas tribuitur; generans enim eodem loco movetur motumque exercet in res accedentes. Iis autem quae generantur i. e. *αἰσθήσεσιν* et *αἰσθητοῖς* tribuitur celeritas; sensus enim et quae sensibus percipiuntur celeri motu feruntur.

12 *κινεῖσθαι* significat et moveri et mutari. P. 181 C *ἆρα κινεῖσθαι καλεῖς, ὅταν τι χώραν ἐκ χώρας μεταβάλλῃ ἢ καὶ ἐν τῷ αὐτῷ στρέφηται.*

156 θάττω ἐστί. φέρεται γὰρ καὶ ἐν φορᾷ αὐτῶν ἡ κίνησις πέφυκεν. ἐπειδὰν οὖν ὄμμα καὶ ἄλλο τι τῶν τούτῳ ξυμμέτρων πλησιάσαν γεννήσῃ τὴν λευκότητά τε καὶ αἴσθησιν αὐτῇ ξύμφυτον, ἃ οὐκ ἄν ποτε ἐγένετο ἑκατέρου ἐκείνων πρὸς ἄλλο ἐλθόντος, τότε δὴ μεταξὺ φερομένων τῆς μὲν ὄψεως πρὸς τῶν ὀφθαλμῶν, τῆς δὲ λευκότητος
E πρὸς τοῦ συναποτίκτοντος τὸ χρῶμα, ὁ μὲν ὀφθαλμὸς ἄρα ὄψεως ἔμπλεως ἐγένετο καὶ ὁρᾷ δὴ τότε καὶ ἐγένετο οὔ τι ὄψις ἀλλὰ ὀφθαλμὸς ὁρῶν, τὸ δὲ ξυγγεννῆσαν τὸ χρῶμα λευκότητος περιεπλήσθη καὶ ἐγένετο οὐ λευκότης αὖ ἀλλὰ

δή. Hanc interpolationem primus aspernatus est S. Voegelinus in praef. ed. Theaet. Turic. a. 1844. Cf. commentationem meam in Fleckeiseni annal. 1868 p. 27—30.

1 *φέρεται γάρ.* 'Adduntur haec, ut motus intellegatur in spatio neu *κίνησις* accipiatur de mutatione.' Heindorfius.

2 *ἐπειδὰν οὖν ὄμμα.* Socrates quae modo explicuit exemplo videndi illustrat. Si quid igitur videmus, et oculus et res, quae videtur, tardum motum habent, quod eodem loco moventur et res accedentes exspectant; oculus enim exspectat, dum visus ei affertur, res autem, quae videtur, exspectat, dum color quidam ei affertur, id quod uno eodemque temporis momento fit. Hac igitur in re sunt

I. *τὰ γεννῶντα*
 1. *τὸ πάσχον: ὄμμα*
 2. *τὸ ποιοῦν: ἄλλο τι τῶν τούτῳ ξυμμέτρων*

II. *τὰ γεννώμενα*
 1. *ἡ αἴσθησις: ὄψις*
 2. *τὸ αἰσθητόν: λευκότης.*

ἄλλο τι τῶν τούτῳ ξυμμέτρων, res, quae videri potest. In Tim. 67 C Plato colorem dicit *φλόγα τῶν σωμάτων ἑκάστων ἀπορρέουσαν ὄψει ξύμμετρα μόρια ἔχουσαν πρὸς αἴσθησιν.* Cpl.

3 *πλησιάσαν.* 'Alio sensu dictum hoc *πλησιάσαν* pro *ὁμιλήσαν,* quam illud *τὰ πλησιάζοντα.*' Heindorfius.

4 '*ἑκάτερον* est alterutrum, sive *ὄμμα* sive *ἄλλο τι τῶν τούτῳ συμμέτρων.*' Stallbaumius. Generantia enim si sunt alia, aliae generantur res.

6 *τῆς μὲν ὄψεως πρὸς τῶν ὀφθαλμῶν* 'sc. *οὔσης.* Nam *ὄψις,* quae in hoc motu exsistit quaque impletur oculus (*ὁ μὲν ὀφθαλμὸς ἄρα ὄψεως ἔμπλεως ἐγένετο*), causam suam et principium in oculis, albedo autem, qua res obiecta oculis impletur, in hac ipsa re habet. Plenam his lucem afferent illa p. 159 C *Ἐγέννησε γὰρ δὴ ἐκ τῶν προωμολογημένων τό τε ποιοῦν καὶ τὸ πάσχον γλυκύτητά τε καὶ αἴσθησιν, ἅμα φερόμενα ἀμφότερα, καὶ ἡ μὲν αἴσθησις πρὸς τοῦ πάσχοντος οὖσα αἰσθανομένην τὴν γλῶσσαν ἀπειργάσατο, ἡ δὲ γλυκύτης πρὸς τοῦ οἴνου περὶ αὐτὸν φερομένη γλυκὺν τὸν οἶνον τῇ ὑγιαινούσῃ γλώσσῃ ἐποίησε καὶ εἶναι καὶ φαίνεσθαι.*' Heindorfius.

8 *ἔμπλεως ἐγένετο καὶ ὁρᾷ.* De hoc aoristi et praesentis usu cf. de rep. V 462 C *ὅταν που ἡμῶν δάκτυλός του πληγῇ, πᾶσα ἡ κοινωνία — ᾔσθετό τε καὶ πᾶσα ἅμα ξυνήλγησε μέρους πονήσαντος ὅλη, καὶ οὕτω δὴ λέγομεν ὅτι ὁ ἄνθρωπος τὸν δάκτυλον ἀλγεῖ.* De aoristo cf. infra p. 159 CD 167 AC.

λευκόν, εἴτε ξύλον εἴτε λίθος εἴτε ὁτονοῦν ξυνέβη σχῆμα χρωσθῆναι τῷ τοιούτῳ χρώματι. καὶ τἆλλα δὴ οὕτω, σκληρὸν καὶ θερμὸν καὶ πάντα, τὸν αὐτὸν τρόπον ὑποληπτέον, αὐτὸ μὲν καθ' αὑτὸ μηδὲν εἶναι, ὃ δὴ καὶ τότε ἐλέγομεν, ἐν δὲ τῇ πρὸς ἄλληλα ὁμιλίᾳ πάντα γίγνεσθαι 157 *καὶ παντοῖα ἀπὸ τῆς κινήσεως, ἐπεὶ καὶ τὸ ποιοῦν εἶναί τι καὶ τὸ πάσχον αὐτῶν ἐπὶ ἑνὸς νοῆσαι, ὥς φασιν, οὐκ εἶναι παγίως. οὔτε γὰρ ποιοῦν ἐστί τι, πρὶν ἂν τῷ πάσχοντι ξυνέλθῃ, οὔτε πάσχον, πρὶν ἂν τῷ ποιοῦντι· τό τέ τινι ξυνελθὸν καὶ ποιοῦν ἄλλῳ αὖ προσπεσὸν πάσχον ἀνεφάνη. ὥστε ἐξ ἁπάντων τούτων, ὅπερ ἐξ ἀρχῆς ἐλέγομεν, οὐδὲν εἶναι ἓν αὐτὸ καθ' αὑτό, ἀλλά τινι αἰεὶ γίγνεσθαι, τὸ δ' εἶναι πανταχόθεν ἐξαιρετέον, οὐχ ὅτι ἡμεῖς πολλὰ* B *καὶ ἄρτι ἠναγκάσμεθα ὑπὸ συνηθείας καὶ ἀνεπιστημοσύ-*

ι ι χρῆμα
1 ὁτονοῦν 𝔄ΔΠΓ, ὁτονοῦν E, ὁτωοῦν F. χρῶμα E, σῶμα Hᵐ, χρῶμα *ϛ. ὁτιοῦν — χρῶμα ϛ, ὁτιοῦν — χρώματι χρωσθῆναι τῷ τοιούτῳ *Ast.*, ὁτιοῦν — [χρῶμα] *Hrm.*, ὁτῳοῦν — [χρῶμα] *Cpl.*, ὁτιοῦν — χρῆμα Cornarius *Hdf.*, ὁτονοῦν — χρῆμα *Tur.*, ὁτονοῦν — σχῆμα Schanzius. 7 αὐτῶν] αὖ τι Cornarius ϛ, αὐτὸν Π[1c], αὐτῶν *Hrm.* cum Π[2a] et ceteris omnibus. 8 εἶναι] ἐστι Cornarius ϛ. ἂν τῷ Carol. Schmidt, epist. ad Tur. p. 17.

1 **ὁτονοῦν — σχῆμα.** Color et figura inter se arctissime sunt nexa, ita ut nequeat res altera sine altera cogitari. Meno 75 B *ἔστω γὰρ δὴ ἡμῖν τοῦτο σχῆμα, ὃ μόνον τῶν ὄντων τυγχάνει χρώματι ἀεὶ ἑπόμενον.* Theaet. 163 B *τῶν μὲν γὰρ τὸ σχῆμα καὶ τὸ χρῶμα ὁρᾶν τε καὶ ἐπίστασθαι.* M. Schanz, spec. crit. p. 26.

4 *καὶ τότε*, 'et ante, prius. Respiciuntur illa p. 153 E.' Heind. Stallbaumius ad Phil. 38 E.

6 *ἐπεὶ καὶ τὸ ποιοῦν κτλ.* Verba sic sunt iungenda: *ἐπεὶ οὐκ εἶναι παγίως νοῆσαι ἐπὶ ἑνὸς αὐτῶν τὸ ποιοῦν καὶ τὸ πάσχον εἶναί τι.* Socrates demonstraverat neque *αἴσθησιν* (*ὄψιν*) neque *αἰσθητὸν* (*λευκότητα*) sive *τὰ γεννώμενα* per se constare, sed adhaerescere *αἴσθησιν τῷ πάσχοντι* (*ὄμματι*), *αἰσθητὸν* autem *τῷ ποιοῦντι* (*ἄλλῳ τινὶ τῶν τούτῳ ξυμμέτρων*). Iam transit ad *τὰ γεννῶντα* atque ne haec quidem per se exsistere dicit. Quae cum ita sint, *εἶναί τι* non potest pendere a *τὸ ποιοῦν*, sed a *νοῆσαι*. Concedendum enim sane est Schleiermachero *τὸ ποιοῦν εἶναί τι* dici alterum illud non posse, quippe quod per se non efficit quidquam, sed simpliciter et absolute *τὸ ποιοῦν*.

7 *νοῆσαι — παγίως* terminum technicum Heracliteorum fuisse O. Weberus, quaest. Prot. p. 35 putat atque Heracliteos verbis *ὥς φασιν* significatos esse. Ubi enim praeter hunc locum legatur apud Platonem (de rep. IV 434 D, V 479 C, Tim. 49 D) et Aristotelem (metaph. 1008 a, 1062 b, 1063 a, de caelo III 1), de Heraclito eiusque discipulis sermonem esse.

12 'Post *ἀλλὰ* ex praecedenti *οὐδὲν* int. *πάντα* vel *ἕκαστον* more loquendi fere constanti ac legitimo, de quo v. ad sympos. 192 E.' Stallbaumius. Cf. ad p. 204 C, 205 A.

157 *νης χρῆσθαι αὐτῷ. τὸ δ' οὐ δεῖ, ὡς ὁ τῶν σοφῶν λόγος,*
οὔτε τι ξυγχωρεῖν οὔτε του οὔτ' ἐμοῦ οὔτε τόδε οὔτ'
ἐκεῖνο οὔτε ἄλλο οὐδὲν ὄνομα ὅ τι ἂν ἱστῇ, ἀλλὰ κατὰ
φύσιν φθέγγεσθαι γιγνόμενα καὶ ποιούμενα καὶ ἀπολλύ-
μενα καὶ ἀλλοιούμενα· ὡς ἐάν τί τις στήσῃ τῷ λόγῳ, εὐέ-
λεγκτος ὁ τοῦτο ποιῶν. δεῖ δὲ καὶ κατὰ μέρος οὕτω λέγειν
καὶ περὶ πολλῶν ἀθροισθέντων, ᾧ δὴ ἀθροίσματι ἄνθρω-
C *πόν τε τίθενται καὶ λίθον καὶ ἕκαστον ζῷόν τε καὶ εἶδος.*
ταῦτα δή, ὦ Θεαίτητε, ἆρ' ἡδέα δοκεῖ σοι εἶναι, καὶ γεύοιο
ἂν αὐτῶν ὡς ἀρεσκόντων;

ΘΕΑΙ. Οὐκ οἶδα ἔγωγε, ὦ Σώκρατες· καὶ γὰρ οὐδὲ
περὶ σοῦ δύναμαι κατανοῆσαι, πότερα δοκοῦντά σοι λέγεις
αὐτὰ ἢ ἐμοῦ ἀποπειρᾷ.

ΣΩ. Οὐ μνημονεύεις, ὦ φίλε, ὅτι ἐγὼ μὲν οὔτ' οἶδα
οὔτε ποιοῦμαι τῶν τοιούτων οὐδὲν ἐμόν, ἀλλ' εἰμὶ αὐτῶν
ἄγονος, σὲ δὲ μαιεύομαι καὶ τούτου ἕνεκα ἐπᾴδω τε καὶ
D *παρατίθημι ἑκάστων τῶν σοφῶν ἀπογεύσασθαι, ἕως ἂν εἰς*
φῶς τὸ σὸν δόγμα ξυνεξαγάγω· ἐξαχθέντος δέ, τότ' ἤδη

8 Schleiermacher. coni. *καὶ ζῷον, ἕκαστόν τε καὶ εἶδος* vel *καθ' ἕκαστόν τε καὶ κατ' εἶδος*. Astius mavult *καὶ ζῷον καὶ ἕκαστον εἶδος*, Stallbaumius eiecto *ζῷον*: *καὶ λίθον καθ' ἕκαστόν τε καὶ κατ' εἶδος*, Steinhartus p. 209 *ζῷον καὶ εἶδος* deleto *τε* aut *ἀνθρώπου τε τίθενται καὶ λίθον καὶ ἑκάστου ζῴου εἶδος*. 12 *πότερα* 𝔄ΔΠ *Bkk.*, *πότερον* ς. 17 *ἀπογεύσασθαι* 𝔄ΔΠ *Bkk.*, *ἀπογεύεσθαι* ς.

1 '*τὸ δ' οὐ δεῖ*, cum tamen non oporteat etc. Sexcenties ita hoc *τὸ δὲ* usurpatur, ut contrariam praegressis sententiam indicet vertique possit cum tamen. Cf. p. 183 B, 207 B.' Heindorfius. Cf. p. 166 A (Stb.), 200 C.

3 '*ὅ τι ἂν ἱστῇ*, quod *στάσιν* quandam perpetuamque *οὐσίαν* rebus tribuat, cuiusmodi vocabula dicuntur Cratyl. 438 C *ὀνόματα ἐπὶ τὴν στάσιν ἄγοντα*.' Heindorfius.

6 *καὶ κατὰ μέρος — καὶ περὶ πολλῶν ἀθροισθέντων*. P. 182 A *οὐ μανθάνεις ἀθρόον λεγόμενον· κατὰ μέρη οὖν ἄκουε.*

8 *καὶ ἕκαστον ζῷόν τε καὶ εἶδος*: cui rerum comprehensioni hominis nomen imponunt (cf. ad p. 150 A) et lapidis et non tantum singulorum animalium nomina, sed etiam generum eorum. Ex illa igitur rerum comprehensione oriuntur non solum speciei notiones et nomina, sed etiam generis.

9 '*ἡδέα* non vacare videtur irrisione, de quo usu voc. v. Ruhnken ad Tim. p. 131 sq.' Stallbaumius. Cf. p. 161 C, 209 E.

14 *Οὐ μνημονεύεις*. Cf. p. 150 C.

15 '*οὔτε ποιοῦμαι — οὐδὲν ἐμόν*, neque quidquam tamquam proprium mihi vindico, velut dicitur *ποιεῖσθαί τινα υἱόν*.' Heindorfius.

18 *ἐξαχθέντος*. Pronomen omissum, ut p. 187 E *ψευδῆ φαμὲν ἑκάστοτε εἶναι δόξαν καί τινα ἡμῶν δοξάζειν ψευδῆ, τὸν δ' αὖ ἀληθῆ, ὡς φύσει οὕτως ἐχόντων.* *τότ' ἤδη* post participium ma-

σκέψομαι εἴτ' ἀνεμιαῖον εἴτε γόνιμον ἀναφανήσεται. ἀλλὰ θαρρῶν καὶ καρτερῶν εὖ καὶ ἀνδρείως ἀποκρίνου ἃ ἂν φαίνηταί σοι περὶ ὧν ἂν ἐρωτῶ.

ΘΕΑΙ. Ἐρώτα δή.

XIII. *ΣΩ.* Λέγε τοίνυν πάλιν, εἴ σοι ἀρέσκει τὸ μή τι εἶναι ἀλλὰ γίγνεσθαι ἀεὶ ἀγαθὸν καὶ καλὸν καὶ πάντα ἃ ἄρτι διῇμεν.

ΘΕΑΙ. Ἀλλ' ἔμοιγε, ἐπειδὴ σοῦ ἀκούω οὕτω διεξιόντος, θαυμασίως φαίνεται ὡς ἔχειν λόγον καὶ ὑποληπτέον ᾗπερ διελήλυθας.

ΣΩ. Μὴ τοίνυν ἀπολίπωμεν ὅσον ἐλλεῖπον αὐτοῦ. E λείπεται δὲ ἐνυπνίων τε πέρι καὶ νόσων, τῶν τε ἄλλων καὶ μανίας, ὅσα τε παρακούειν ἢ παρορᾶν ἤ τι ἄλλο παραισθάνεσθαι λέγεται. οἶσθα γάρ που ὅτι ἐν πᾶσι τούτοις ὁμολογουμένως ἐλέγχεσθαι δοκεῖ ὃν ἄρτι διῇμεν λόγον, ὡς παντὸς μᾶλλον ἡμῖν ψευδεῖς αἰσθήσεις ἐν αὐτοῖς γιγνο- 158 μένας, καὶ πολλοῦ δεῖ τὰ φαινόμενα ἑκάστῳ ταῦτα καὶ εἶναι, ἀλλὰ πᾶν τοὐναντίον οὐδὲν ὧν φαίνεται εἶναι.

ΘΕΑΙ. Ἀληθέστατα λέγεις, ὦ Σώκρατες.

3 ἂν om. ς. 13 τι ἄλλο 𝔄ΔΠ[a] *Bkk.*, ἄλλο τι ς. 17 δεῖν ex Heindorfii coniectura *Hsch.* 18 ὧν] ὃν 𝔄 (ὧν in marg.) ΔΠ.

gna vi inferuntur. Cf. p. 165E, 191A.

6 *ἀγαθὸν καὶ καλόν.* Heindorfius miratus est, quod Plato has notiones intulerit, cum antea non nisi formas rerum in sensus cadentes adhibuerit. Sed primum Plato saepe de eadem re dicens variis utitur exemplis. Ita p. 147A post *χυτρέας, ἰπνοπλάθους, πλινθουργοὺς* producit *κοροπλάθους*, p. 171C canem infert, postquam antea (p. 161C) suem et simiam nominavit. Cf. ad p. 166E. Deinde recte Campbellius animadvertit transitum ad has notiones eo factum esse, quod p. 156B iam commemoratae sint *ἡδοναὶ καὶ λῦπαι καὶ ἐπιθυμίαι καὶ φόβοι*, quae res sane non cadunt in sensus.

9 *θαυμασίως φαίνεται ὡς.* 'Iungendum *θαυμασίως ὡς φαίνεται*, mirum quantum videtur esse consentaneum. Sympos. 200B *θαυμαστῶς δοκεῖ, ὦ Ἀγάθων, ὡς ἀνάγκη εἶναι.* Phaedon. 95A *θαυμαστῶς μοι εἶπες ὡς παρὰ δόξαν.*' Sallbaumius.

11 *ὅσον ἐλλεῖπον* sc. *ἐστίν*. Cf. soph. 219A *ὅση περὶ τὸ θνητὸν πᾶν σῶμα θεραπεία.* Phaed. 110C *τὴν δὲ (γῆν) ὅση λευκή.*

12 *λείπεται — πέρι*, restat, ut dicatur de somniis et morbis. Ut membrum relativum subiectum est verbi *λείπεται*, ita exspectaveris etiam posita esse *ἐνύπνια καὶ νόσοι.* Sed maluit scriptor usu frequenti subiecti loco ponere *περὶ* c. gen. Ita dicitur *ἐρέσθαι τι* et *περί τινος* (p. 147A) et *ἀναλαβεῖν τι* (p. 203A) et *περί τινος* (p. 187C). Cf. ad p. 194B.

17 *καὶ πολλοῦ δεῖ.* Cf. ad p. 146C.

158 *ΣΩ.* Τίς δὴ οὖν, ὦ παῖ, λείπεται λόγος τῷ τὴν αἴσθησιν ἐπιστήμην τιθεμένῳ καὶ τὰ φαινόμενα ἑκάστῳ ταῦτα καὶ εἶναι τούτῳ ᾧ φαίνεται;

ΘΕΑΙ. Ἐγὼ μέν, ὦ Σώκρατες, ὀκνῶ εἰπεῖν ὅτι οὐκ ἔχω τί λέγω, διότι μοι νῦν δὴ ἐπέπληξας εἰπόντι αὐτό.
B ἐπεὶ ὡς ἀληθῶς γε οὐκ ἂν δυναίμην ἀμφισβητῆσαι ὡς οἱ μαινόμενοι ἢ οἱ ὀνειρώττοντες οὐ ψευδῆ δοξάζουσιν, ὅταν οἱ μὲν θεοὶ αὐτῶν οἴωνται εἶναι, οἱ δὲ πτηνοί τε, καὶ ὡς πετόμενοι ἐν τῷ ὕπνῳ διανοῶνται.

ΣΩ. Ἆρ' οὖν οὐδὲ τὸ τοιόνδε ἀμφισβήτημα ἐννοεῖς περὶ αὐτῶν, μάλιστα δὲ περὶ τοῦ ὄναρ τε καὶ ὕπαρ;

ΘΕΑΙ. Τὸ ποῖον;

ΣΩ. Ὃ πολλάκις σε οἶμαι ἀκηκοέναι ἐρωτώντων, τί ἂν τις ἔχοι τεκμήριον ἀποδεῖξαι, εἴ τις ἔροιτο νῦν οὕτως ἐν τῷ παρόντι, πότερον καθεύδομεν καὶ πάντα ἃ διανοούμεθα ὀνειρώττομεν, ἢ ἐγρηγόραμέν τε καὶ ὕπαρ ἀλλήλοις
C διαλεγόμεθα.

ΘΕΑΙ. Καὶ μήν, ὦ Σώκρατες, ἄπορόν γε ὅτῳ χρὴ ἐπιδεῖξαι τεκμηρίῳ. πάντα γὰρ ὥσπερ ἀντίστροφα τὰ αὐτὰ παρακολουθεῖ. ἅ τε γὰρ νυνὶ διειλέγμεθα, οὐδὲν

7 οὐ *Hdf.*, εὖ ς. 18 ὅτωι χρόνωι, χρὴ 𝔄, ὅτῳ χρόνῳ χρὴ ΔΠ, ὅτῳ χρώμενον χρὴ Schanz. p. 13, ὅτῳ χρεὼν [χρὴ] Fr. Hultsch.

1 *τὴν αἴσθησιν ἐπιστήμην τιθεμένῳ.* Eodem modo quo media forma (cf. p. 172A, 189D), etiam activa *τιθέναι* construitur potissimum addito ad nomen participio. p. 165B *εἰ τὸ ὁρᾶν γε ἐπίστασθαι θήσεις.* p. 209B *θὲς γάρ με διανοούμενον.* Cf. p. 165D, 190A. Graser. spec. adv. p. 21 not.

5 *ἐπέπληξας.* 'Verbis superioribus p. 157C *Οὐ μνημονεύεις* etc. Nam *ἐπιπλήττειν* saepissime sic adhibetur de reprehensione lenissima. Cf. de rep. VII 528E, de leg. VII 805B, VIII 832B, polit. 257B.' Heindorfius.

6 *οὐκ ἂν δυναίμην ἀμφισβητῆσαι ὡς — οὐ.* cf. Krueger. §67, 12, 2.

8 *οἱ δὲ πτηνοί τε* 'h. e. *οἱ δὲ πτηνοί τε οἴωνται εἶναι καὶ διανοῶνται ὡς πετόμενοι*, alii se credant alatos esse et volare in somno sibi videantur. De verbis sciendi et sentiendi cum *ὡς* et participio iunctis v. Matthiae §569, 7.' Stallbaumius.

13 *Ὃ πολλάκις σε οἶμαι.* 'Fuit haec tum philosophorum quaestio, de qua conf. Aristot. metaph. VII 5.' Heindorfius.

18 *ἄπορόν γε ὅτῳ.* Soph. 236E *ὅπως γὰρ εἰπόντα χρὴ ψευδῆ λέγειν ἢ δοξάζειν ὄντως εἶναι, καὶ τοῦτο φθεγξάμενον ἐναντιολογίᾳ μὴ συνέχεσθαι, παντάπασιν χαλεπόν.*

19 *ἀντίστροφος* utique apud Platonem est quasi ex altera parte respondens (cf. Cic. or. 32, 114), par. Cf. p. 175D. Wyttenbach. ad Plut. de aud. poet. 17F.

κωλύει καὶ ἐν τῷ ὕπνῳ δοκεῖν ἀλλήλοις διαλέγεσθαι· καὶ 158
ὅταν δὴ ὄναρ ὀνείρατα δοκῶμεν διηγεῖσθαι, ἄτοπος ἡ ὁμοιότης τούτων ἐκείνοις.

ΣΩ. Ὁρᾷς οὖν ὅτι τό γε ἀμφισβητῆσαι οὐ χαλεπόν, ὅτε καὶ πότερόν ἐστιν ὕπαρ ἢ ὄναρ ἀμφισβητεῖται, καὶ δὴ D
ἴσου ὄντος τοῦ χρόνου ὃν καθεύδομεν ᾧ ἐγρηγόραμεν, ἐν ἑκατέρῳ διαμάχεται ἡμῶν ἡ ψυχὴ τὰ ἀεὶ παρόντα δόγματα παντὸς μᾶλλον εἶναι ἀληθῆ, ὥστε ἴσον μὲν χρόνον τάδε φαμὲν ὄντα εἶναι, ἴσον δὲ ἐκεῖνα, καὶ ὁμοίως ἐφ' ἑκατέροις δυσχυριζόμεθα.

ΘΕΑΙ. Παντάπασι μὲν οὖν.

ΣΩ. Οὐκοῦν καὶ περὶ νόσων τε καὶ μανιῶν ὁ αὐτὸς λόγος, πλὴν τοῦ χρόνου, ὅτι οὐχὶ ἴσος;

ΘΕΑΙ. Ὀρθῶς.

ΣΩ. Τί οὖν; πλήθει χρόνου καὶ ὀλιγότητι τὸ ἀληθὲς ὁρισθήσεται;

ΘΕΑΙ. Γελοῖον μέντ' ἂν εἴη πολλαχῇ. E

ΣΩ. Ἀλλά τι ἄλλο ἔχεις σαφὲς ἐνδείξασθαι, ὁποῖα τούτων τῶν δοξασμάτων ἀληθῆ;

ΘΕΑΙ. Οὔ μοι δοκῶ.

XIV. ΣΩ. Ἐμοῦ τοίνυν ἄκουε οἷα περὶ αὐτῶν ἂν λέγοιεν οἱ τὰ ἀεὶ δοκοῦντα ὁριζόμενοι τῷ δοκοῦντι εἶναι ἀληθῆ. λέγουσι δέ, ὡς ἐγὼ οἶμαι, οὕτως ἐρωτῶντες· ὦ Θεαίτητε, ὃ ἂν ἕτερον ᾖ παντάπασι, μή πῄ τινα δύναμιν τὴν αὐτὴν ἕξει τῷ ἑτέρῳ; καὶ μὴ ὑπολάβωμεν τῇ μὲν ταὐτὸν εἶναι ὃ ἐρωτῶμεν, τῇ δὲ ἕτερον, ἀλλ' ὅλως ἕτερον.

1 τῷ om. *Hsch.* probante Cobeto, mnemos. IX p. 368. ὕπνῳ 𝔄ΔΓΠ[1e] *Tur.*, ἐνυπνίῳ ς. 2 ὀνείρατα] ἄττα coni. *Hdf.*, recepit *Hsch.* probante Cobeto l. l. διηγήσασθαι Δ[a]E, διαλέγεσθαι Cobetus l. l. 18 *Ἀλλά τι Hdf.*, *Ἀλλὰ τί* ς.

1 *ἐν τῷ ὕπνῳ* iure Platoni redditum. Non est enim cur h. l. tempus quo somniamur significari non possit, ut paullo ante *καὶ ὡς πετόμενοι ἐν τῷ ὕπνῳ διανοῶνται.*
δοκεῖν. Cf. p. 201 D *Ἄκουε δὴ ὄναρ ἀντὶ ὀνείρατος. ἐγὼ γὰρ αὖ ἐδόκουν ἀκούειν τινῶν.*
2 *ὀνείρατα* Heindorfius non tolerandum esse censuit; sibi enim nondum accidisse dicit, ut in somnio somnia narrare videretur. Sed aliis accidisse audio.

22 *τὰ ἀεὶ δοκοῦντα — τῷ δοκοῦντι.* 'Eodem modo p. 162 C *τὸ δοκοῦν ἑκάστῳ τοῦτο καὶ εἶναι τῷ δοκοῦντι.*' Heind. Sed p. 170 A *τὸ δοκοῦν ἑκάστῳ τοῦτο καὶ εἶναί φησί που ᾧ δοκεῖ;*

25 *καὶ μὴ ὑπολ.* 'epexegesin facere apparet praegressi *παντάπασι.*' Heind.

ΘΕΑΙ. *Ἀδύνατον τοίνυν ταὐτόν τι ἔχειν ἢ ἐν δυνά-*
159 *μει ἢ ἐν ἄλλῳ ὁτῳοῦν, ὅταν ᾖ κομιδῇ ἕτερον.*

ΣΩ. *Ἆρ' οὖν οὐ καὶ ἀνόμοιον ἀναγκαῖον τὸ τοιοῦτον ὁμολογεῖν;*

ΘΕΑΙ. *Ἔμοιγε δοκεῖ.*

ΣΩ. *Εἰ ἄρα τι ξυμβαίνει ὅμοιόν τῳ γίγνεσθαι ἢ ἀνόμοιον, εἴτε ἑαυτῷ εἴτε ἄλλῳ, ὁμοιούμενον μὲν ταὐτὸν φήσομεν γίγνεσθαι, ἀνομοιούμενον δὲ ἕτερον;*

ΘΕΑΙ. *Ἀνάγκη.*

ΣΩ. *Οὐκοῦν πρόσθεν ἐλέγομεν ὡς πολλὰ μὲν εἴη τὰ ποιοῦντα καὶ ἄπειρα, ὡσαύτως δέ γε τὰ πάσχοντα;*

ΘΕΑΙ. *Ναί.*

ΣΩ. *Καὶ μὴν ὅτι γε ἄλλο ἄλλῳ συμμιγνύμενον καὶ ἄλλῳ οὐ ταὐτὰ ἀλλ' ἕτερα γεννήσει;*

B *ΘΕΑΙ.* *Πάνυ μὲν οὖν.*

ΣΩ. *Λέγωμεν δὴ ἐμέ τε καὶ σὲ καὶ τἆλλα ἤδη κατὰ τὸν αὐτὸν λόγον, Σωκράτη ὑγιαίνοντα καὶ Σωκράτη αὖ ἀσθενοῦντα. πότερον ὅμοιον τοῦτ' ἐκείνῳ ἢ ἀνόμοιον φήσομεν;*

ΘΕΑΙ. *Ἆρα τὸν ἀσθενοῦντα Σωκράτη, ὅλον τοῦτο λέγεις ὅλῳ ἐκείνῳ, τῷ ὑγιαίνοντι Σωκράτει;*

ΣΩ. *Κάλλιστα ὑπέλαβες· αὐτὸ τοῦτο λέγω.*

ΘΕΑΙ. *Ἀνόμοιον δήπου.*

ΣΩ. *Καὶ ἕτερον ἄρα οὕτως ὥσπερ ἀνόμοιον;*

ΘΕΑΙ. *Ἀνάγκη.*

C *ΣΩ.* *Καὶ καθεύδοντα δὴ καὶ πάντα ἃ νῦν διήλθομεν, ὡσαύτως φήσεις;*

2 *ὅταν*] *ὅ τι ἂν* Dobreeus, advers. I p. 152, *ὃ ἂν Hsch.* 7 *ἑαυτοῦ Π.* *ἄλλου Π.* 10 *ἔμπροσθεν* Ξ Σ Υ Z^{r}, *ἐν τοῖς πρόσθεν Hsch.* 11 *γε τὰ* 𝔄 Δ Π^{e} *Bkk.*, *γε καὶ τὰ* ς. 19 *τοῦτον Π.* 22. 23 *δήπου καὶ ἕτερον. ΣΩ. Ἆρα* ς. Recte distinxit *Hdf.* suffra-
α
gante Δ^{a}. 25 *καθεύδοντι* 𝔄, *καθεύδοντι* Δ Π^{a}. *καθεύδοντα καὶ ἐγρηγοροῦντα* F^{m}, *καθεύδοντα δὴ καὶ ἐγρηγορότα καὶ* cum Ficino Cornarius (ad marg. Ald. suae), *καθεύδοντα δὴ ἐγρηγορότι* coni. *Cpl.* *νῦν δὴ* ex Heindorfii coniectura *Hsch.*

8 *ἀνομοιοῦσθαι* debetur philosopho, qui, ut verba verbis respondeant, quemadmodum *ὁμοιοῦσθαι* ab *ὅμοιος* ductum est, ita *ἀνομοιοῦσθαι* deduxit ab *ἀνόμοιος*. Cf. Buttmann, ausf. gr. Sprachl. II p. 478.

10 *πρόσθεν*: cf. p. 156 A. 'Soph. 259 C *Ὃ καὶ πρόσθεν εἴρηται.*' Cpl.

14 *γεννήσει*. 'Futurum h. l. optativi vicem explere videtur.' Heind.

18 *πότερον*. Cf. ad p. 193 A.

25 *Καὶ καθεύδοντα*. Socrates postquam hominem aegrotantem

ΘΕΑΙ. Ἔγωγε. 159

ΣΩ. Ἕκαστον δὴ τῶν πεφυκότων τι ποιεῖν ἄλλο τι, ὅταν μὲν λάβῃ ὑγιαίνοντα Σωκράτη, ὡς ἑτέρῳ μοι χρήσεται, ὅταν δὲ ἀσθενοῦντα, ὡς ἑτέρῳ;

ΘΕΑΙ. Τί δ' οὐ μέλλει;

ΣΩ. Καὶ ἕτερα δὴ ἐφ' ἑκατέρου γεννήσομεν ἐγώ τε ὁ πάσχων καὶ ἐκεῖνο τὸ ποιοῦν;

ΘΕΑΙ. Τί μήν;

ΣΩ. Ὅταν δὴ οἶνον πίνω ὑγιαίνων, ἡδύς μοι φαίνεται καὶ γλυκύς;

ΘΕΑΙ. Ναί.

ΣΩ. Ἐγέννησε γὰρ δὴ ἐκ τῶν προωμολογημένων τό τε ποιοῦν καὶ τὸ πάσχον γλυκύτητά τε καὶ αἴσθησιν, ἅμα D φερόμενα ἀμφότερα, καὶ ἡ μὲν αἴσθησις πρὸς τοῦ πάσχοντος οὖσα αἰσθανομένην τὴν γλῶσσαν ἀπειργάσατο, ἡ δὲ γλυκύτης πρὸς τοῦ οἴνου περὶ αὐτὸν φερομένη γλυκὺν τὸν οἶνον τῇ ὑγιαινούσῃ γλώττῃ ἐποίησεν καὶ εἶναι καὶ φαίνεσθαι.

ΘΕΑΙ. Πάνυ μὲν οὖν τὰ πρότερα ἡμῖν οὕτως ὡμολόγητο.

ΣΩ. Ὅταν δὲ ἀσθενοῦντα, ἄλλο τι πρῶτον μὲν τῇ ἀληθείᾳ οὐ τὸν αὐτὸν ἔλαβεν; ἀνομοίῳ γὰρ δὴ προσῆλθεν.

ΘΕΑΙ. Ναί.

ΣΩ. Ἕτερα δὴ αὖ ἐγεννησάτην ὅ τε τοιοῦτος Σωκρά- E της καὶ ἡ τοῦ οἴνου πόσις, περὶ μὲν τὴν γλῶτταν αἴσθησιν

21 τι ἢ πρῶτον Ξς, ἢ om. *Bkk.*

diversum esse ab homine valente statuit, non in eo moratur idem cadere in hominem dormientem et vigilantem, in hominem sanum et insanum. Cf. p. 157 C. Etiam aliis locis in exemplorum enumeratione aliquid desideratur. P. 156 B Cornario videbatur deesse *καὶ γεύσεις καὶ θίξεις*, Heindorfio *καὶ γεύσεις*, p. 178 B Cornarius, Stephanus, Heindorfius, alii post *λευκῶν* excidisse existimaverunt *μελάνων*. Platoni satis visum est res quasdam significasse.

12 *ἐκ τῶν προωμολογημένων*, v. p. 156 D E. Hdf.

H. l. sunt:

I. *τὰ γεννῶντα*
  1. *τὸ πάσχον: Σωκράτης*
  2. *τὸ ποιοῦν: οἶνος*

II. *τὰ γεννώμενα*
  1. *ἡ αἴσθησις*
  2. *τὸ αἰσθητόν: γλυκύτης.*

Desideratur h. l. gustus notio; sed voce *γεύσεως* Plato videtur non usus esse. Cf. ad p. 156 B.

21 *Ὅταν δὲ ἀσθενοῦντα* 'sc. *λάβῃ*, quod repetendum e praegressis illis licet remotioribus *ὅταν μὲν λάβῃ ὑγιαίνοντα Σωκράτη*.' Heindorfius.

πικρότητος, περὶ δὲ τὸν οἶνον γιγνομένην καὶ φερομένην πικρότητα, καὶ τὸν μὲν οὐ πικρότητα ἀλλὰ πικρόν, ἐμὲ δὲ οὐκ αἴσθησιν ἀλλ' αἰσθανόμενον;

ΘΕΑΙ. *Κομιδῇ μὲν οὖν.*

ΣΩ. *Οὐκοῦν ἐγώ τε οὐδὲν ἄλλο ποτὲ γενήσομαι οὕτως αἰσθανόμενος· τοῦ γὰρ ἄλλου ἄλλη αἴσθησις, καὶ*
160 *ἀλλοῖον [καὶ] ἄλλο ποιεῖ τὸν αἰσθανόμενον· οὔτ' ἐκεῖνο τὸ ποιοῦν ἐμὲ μή ποτ' ἄλλῳ συνελθὸν ταὐτὸν γεννῆσαν τοιοῦτον γένηται· ἀπὸ γὰρ ἄλλου ἄλλο γεννῆσαν ἀλλοῖον γενήσεται.*

ΘΕΑΙ. *Ἔστι ταῦτα.*

ΣΩ. *Οὐδὲ μὴν ἔγωγε ἐμαυτῷ τοιοῦτος, ἐκεῖνό τε ἑαυτῷ τοιοῦτον γενήσεται.*

ΘΕΑΙ. *Οὐ γὰρ οὖν.*

ΣΩ. *Ἀνάγκη δέ γε ἐμέ τε τινὸς γίγνεσθαι, ὅταν αἰσθανόμενος γίγνωμαι· αἰσθανόμενον γάρ, μηδενὸς δὲ αἰσθανόμενον ἀδύνατον γίγνεσθαι· ἐκεῖνό τε τινὶ γίγνεσθαι,*
B *ὅταν γλυκὺ ἢ πικρὸν ἤ τι τοιοῦτον γίγνηται· γλυκὺ γάρ, μηδενὶ δὲ γλυκὺ ἀδύνατον γίγνεσθαι.*

1 *πικρότητος* delendum putat R. Hirzelius, de bonis in fine Philenum. p. 79. 5 *Οὔκουν Hrm. Hsch.* *γεννήσομαι* 𝔄ΔΠ[a]. 7 *καὶ ἄλλον ποιεῖ τὸν Bkk.*, *καὶ ἄλλο ποιεῖ τὸν Hdf.*, [*καὶ ἄλλον*] *ποιεῖ τὸ Hrm.*, [*καὶ*] *ἄλλο ποιεῖ τὸν Wb.* *ἄλλον* 𝔄ΔΣYF, *ἄλλο* *ς. *τὸ* 𝔄ΔΠ[a]B[1e]E[1]. 15 *τε* om. 𝔄ΔΠ[c]. 19 *γίγνεσθαι* coni. *Hdf.*, receperunt *Tur.*, *γενέσθαι* libri.

5 *Οὐκοῦν ἐγώ τε — οὕτως αἰσθανόμενος* primus recte interpretatus est Campbellius, qui *οὐδὲν ἄλλο* pervidit pendere ab *γενήσομαι οὕτως αἰσθανόμενος*. Itaque Socrates: nulla alia, inquit, res unquam erit, quam ita percipiam, sc. ut rem, quam percipio. De *γίγνεσθαι* cum participio iuncto v. Stallbaumius ad leg. II 670B. Cf. infra p. 164A *Ὁ δέ γε ὁρῶν καὶ ἐπιστήμων γεγονώς*.

6 *τοῦ γὰρ ἄλλου.* Duae afferuntur causae, quod aliam rem ita percipiam. Primum enim alius rei alius est sensus, deinde diversum alia res reddit percipientem. Quae igitur generant, *τὸ πάσχον* et *τὸ ποιοῦν*, nunquam *ἄλλα* fiunt, sed tantum *ἀλλοῖα* (cf. p. 156E, 159E), sed quae generantur pro generantium diversitate diversa evadunt. Conf. quae de hac re disserui in Fleckeiseni annal. 1868 p. 30 sq.

7 *οὔτε — μή ποτ' — γένηται*, gravior quidam modus negandi. De rep. X 609B *οὐ γάρ τό γε ἀγαθὸν μή ποτέ τι ἀπολέσῃ οὐδὲ αὖ τὸ μήτε κακὸν μήτε ἀγαθόν.* Cf. Graseri spec. adv. p. 57, Frankii de part. neg. III p. 27.

8 *τὸ ποιοῦν ἐμὲ* 'sc. *οὕτως αἰσθανόμενον*.' Heind.

9 *τοιοῦτον.* Oppositum est ei *ἀλλοῖον*, ut de rep. VIII 559B *ἡ πέρα τούτων καὶ ἀλλοίων ἐδεσμάτων ἢ τοιούτων ἐπιθυμία.*

12 *Οὐδὲ μήν.* Neque *τὸ πάσχον* affici potest neque *τὸ ποιοῦν* afficere hunc vel illum in modum

ΘΕΑΙ. Παντάπασι μὲν οὖν. 160

ΣΩ. Λείπεται δή, οἶμαι, ἡμῖν ἀλλήλοις, εἴτ' ἐσμέν,
εἶναι, εἴτε γιγνόμεθα, γίγνεσθαι, ἐπείπερ ἡμῶν ἡ ἀνάγκη
τὴν οὐσίαν συνδεῖ μέν, συνδεῖ δὲ οὐδενὶ τῶν ἄλλων, οὐδ'
αὖ ἡμῖν αὐτοῖς. ἀλλήλοις δὴ λείπεται συνδεδέσθαι. ὥστε
εἴτε τις εἶναί τι ὀνομάζει, τινὶ εἶναι ἢ τινὸς ἢ πρός τι ῥη-
τέον αὐτῷ, εἴτε γίγνεσθαι· αὐτὸ δὲ ἐφ' αὑτοῦ τι ἢ ὂν ἢ
γιγνόμενον οὔτε αὐτῷ λεκτέον οὔτ' ἄλλου λέγοντος ἀπο- C
δεκτέον, ὡς ὁ λόγος ὃν διεληλύθαμεν σημαίνει.

ΘΕΑΙ. Παντάπασι μὲν οὖν, ὦ Σώκρατες.

ΣΩ. Οὐκοῦν ὅτε δὴ τὸ ἐμὲ ποιοῦν ἐμοί ἐστι καὶ οὐκ
ἄλλῳ, ἐγὼ καὶ αἰσθάνομαι αὐτοῦ, ἄλλος δ' οὔ;

ΘΕΑΙ. Πῶς γὰρ οὔ;

ΣΩ. Ἀληθὴς ἄρα ἐμοὶ ἡ ἐμὴ αἴσθησις· τῆς γὰρ ἐμῆς
οὐσίας ἀεί ἐστι. καὶ ἐγὼ κριτὴς κατὰ τὸν Πρωταγόραν
τῶν τε ὄντων ἐμοί, ὡς ἔστι, καὶ τῶν μὴ ὄντων, ὡς οὐκ
ἔστιν.

ΘΕΑΙ. Ἔοικεν.

XV. *ΣΩ.* Πῶς ἂν οὖν ἀψευδὴς ὢν καὶ μὴ πταίων D
τῇ διανοίᾳ περὶ τὰ ὄντα ἢ γιγνόμενα οὐκ ἐπιστήμων ἂν
εἴην ὧνπερ αἰσθητής;

ΘΕΑΙ. Οὐδαμῶς ὅπως οὔ.

7 *γίγνεσθαι, γίγνεσθαι·* J. Frei, quaest. Prot. p. 84. 8 *ἀπολεκτέον* 𝔄ᶜ *Δ*. 19 *ἂν οὖν* 𝔄 *Δ Π Bkk.*, *οὖν ἂν* [οὔ] ceteri praeter F; is enim cum ς om. *ἄν*. 22 *ὅπως οὔ* Ξ *Bkk.*, *ὅπως οὖν* E F, *ὁπωσοῦν* *ς.

sublata necessitudine, quae inter utrumque intercedit.

2 *εἴτ' ἐσμέν, εἶναι, εἴτε γιγν.* Ita etiam paullo post *περὶ τὰ ὄντα ἢ γιγνόμενα.* Nimirum *εἶναι* nobis dicendum erit, si vulgarem hominum consuetudinem sequemur, si philosophorum rationem, *γίγνεσθαι*. Cf. p. 157 AB.

3 '*ἡμῶν* cohaeret cum *τὴν οὐσίαν*.' Stallb.

4 *τῶν ἄλλων* 'praeter *τὸν αἰσθανόμενον* et *τὸ ποιοῦν αἰσθάνεσθαι*.' Heind.

6 *εἴτε τις εἶναί τι ὀνομάζει*: 'p. 166 C *εἰ εἶναι δεῖ ὀνομάζειν*.' Hdf. Cf. p. 198 B *Καὶ καλοῦμέν γε παραδιδόντα μὲν διδάσκειν, παραλαμβάνοντα δὲ μανθάνειν, ἔχοντα δὲ δὴ — ἐπίστασθαι.* Verba nominandi usurpata sunt dicendi potestate.

7 *εἴτε γίγνεσθαι*. Repetendum *τινὶ γίγνεσθαι ἢ τινὸς* etc. Similem in modum postposita reperies p. 175 B *καὶ ὁ πεντηκοστὸς ἀπ' αὐτοῦ*. Hdf.

8 *ἄλλου λέγοντος ἀποδεκτέον*: p. 206 A *τοὐναντίον λέγοντος ἆρ' οὐ μᾶλλον ἂν ἀποδέξαιο.* Cf. ad p. 168 C.

15 *καὶ ἐγὼ κριτής*. Cf. p. 152 AC.

20 *οὐκ ἐπιστήμων ἂν εἴην ὧνπερ αἰσθητής*. P. 208 E *αὐτοῦ ἐπιστήμων γεγονὼς ἔσται, οὗ πρότερον ἦν δοξαστής*.

ΣΩ. *Παγκάλως ἄρα σοι εἴρηται ὅτι ἐπιστήμη οὐκ ἄλλο τί ἐστιν ἢ αἴσθησις, καὶ εἰς ταὐτὸν συμπέπτωκε, κατὰ μὲν Ὅμηρον καὶ Ἡράκλειτον καὶ πᾶν τὸ τοιοῦτον φῦλον οἷον ῥεύματα κινεῖσθαι τὰ πάντα, κατὰ δὲ Πρωταγόραν τὸν σοφώτατον πάντων χρημάτων ἄνθρωπον μέτρον εἶναι,*
E *κατὰ δὲ Θεαίτητον τούτων οὕτως ἐχόντων αἴσθησιν ἐπιστήμην γίγνεσθαι. ἦ γάρ, ὦ Θεαίτητε; φῶμεν τοῦτο σὸν μὲν εἶναι οἷον νεογενὲς παιδίον, ἐμὸν δὲ μαίευμα; ἢ πῶς λέγεις;*

ΘΕΑΙ. *Οὕτως ἀνάγκη, ὦ Σώκρατες.*

ΣΩ. *Τοῦτο μὲν δή, ὡς ἔοικε, μόλις ποτὲ ἐγεννήσαμεν, ὅ τι δή ποτε καὶ τυγχάνει ὄν. μετὰ δὲ τὸν τόκον τὰ ἀμφιδρόμια αὐτοῦ ὡς ἀληθῶς ἐν κύκλῳ περιθρεκτέον τῷ λόγῳ, σκοπουμένους μὴ λάθῃ ἡμᾶς οὐκ ἄξιον ὂν τροφῆς*
161 *τὸ γιγνόμενον, ἀλλὰ ἀνεμιαῖόν τε καὶ ψεῦδος. ἢ σὺ οἴει πάντως δεῖν τό γε σὸν τρέφειν καὶ μὴ ἀποτιθέναι; ἢ καὶ ἀνέξει ἐλεγχόμενον ὁρῶν, καὶ οὐ σφόδρα χαλεπανεῖς, ἐάν τις σοῦ ὡς πρωτοτόκου αὐτὸ ὑφαιρῇ;*

ΘΕΟ. *Ἀνέξεται, ὦ Σώκρατες, Θεαίτητος· οὐδαμῶς γὰρ δύσκολος. ἀλλὰ πρὸς θεῶν εἰπέ, ἦ αὖ οὐχ οὕτως ἔχει;*

ΣΩ. *Φιλόλογός γ' εἶ ἀτεχνῶς καὶ χρηστός, ὦ Θεό-*

5 *ἄνθρωπον μέτρον* 𝔄 *Δ Π Bkk.*, *μέτρον ἄνθρωπον* ς. 12 *καὶ* om. *Δ Π.* 16 *ἀποτιθέναι Bkk.* cum libris, *ἐκτιθέναι* ς. 18 *τίς σου* *Δ*ᵃ *Π*ᵃ Bᵃ, de 𝔄 Gaisfordius: 'credo *τί σου* a p. m.', Campbellius: 'Bodl. p. m. *τίστου*?' 20 *ἦ* *Δ*ᶜ *Π*ᶜ *Γ*c *Bkk.*, ἢ 𝔄 (in marg. *εἰ* et *ἦ αὖ οὕτως ἔχει*) *Δ*ᵃ, ἦ Bᵃ, ἦ BᶜC, *εἰ* bis *Hdf.*

2 *κατὰ μὲν Ὅμ. καὶ Ἡράκλ.* V. p. 152 DE.

6 *τούτων οὕτως ἐχόντων.* Socrates significat, si quae Heraclitus et Protagoras docent vera sint, etiam quae Theaetetus dicit concedenda esse.

11 *μόλις ποτέ*, 'vix tandem, tandem aliquando; v. ad Protag. 314 E et 348 C.' Stallb.

12 *τὰ ἀμφιδρόμια.* Schol. R. S. *ἡμέρα πέμπτη τοῖς βρέφεσιν ἐκ γενέσεως οὕτω κληθεῖσα, παρ' ὅσον ἐν ταύτῃ καθαίρουσι τὰς χεῖρας αἱ συνεφαψάμεναι τῆς μαιώσεως καὶ τὸ βρέφος περὶ τὴν ἑστίαν φέρουσι τρέχουσαι κύκλῳ καὶ τοὔνομα τίθενται τούτῳ δῶρά τε πέμπουσι τῷ παιδίῳ ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον πολύποδας καὶ σηπίας οἵ τε φίλοι καὶ οἰκεῖοι καὶ ἁπλῶς οἱ προσήκοντες.* Cf. C. F. Hermann, Privatalterth. § 32.

15 *ἢ σὺ οἴει.* cf. p. 151 C.

21 *φιλόλογος.* Plato 'cum *λόγους* praecipue et proprie de philosopha disputatione dicere consueverit, huic mori vocem *φιλόλογος* adaptavit.' K. Lehrsius, anal. gram. in append. ad Herod. script. tria. p. 381. Itaque *φιλόλογος* est disputandi cupidus. Eandem significationem habet *φιλολογία* p. 146 A.

καὶ χρηστός, '*und recht gutmüthig*', quod non vacat leni quadam cavillatione, de quo

δωρε, ὅτι με οἴει λόγων τινὰ εἶναι θύλακον καὶ ῥᾳδίως 161
ἐξελόντα ἐρεῖν ὡς οὐκ αὖ ἔχει οὕτω ταῦτα. τὸ δὲ γιγνό- B
μενον οὐκ ἐννοεῖς, ὅτι οὐδεὶς τῶν λόγων ἐξέρχεται παρ' ἐμοῦ ἀλλ' ἀεὶ παρὰ τοῦ ἐμοὶ προσδιαλεγομένου, ἐγὼ δὲ οὐδὲν ἐπίσταμαι πλέον πλὴν βραχέος, ὅσον λόγον παρ' ἑτέρου σοφοῦ λαβεῖν καὶ ἀποδέξασθαι μετρίως. καὶ νῦν τοῦτο παρὰ τοῦδε πειράσομαι, οὔ τι αὐτὸς εἰπεῖν.

ΘΕΟ. Σὺ κάλλιον, ὦ Σώκρατες, λέγεις· καὶ ποίει οὕτως.

XVI. *ΣΩ. Οἶσθ' οὖν, ὦ Θεόδωρε, ὃ θαυμάζω τοῦ ἑταίρου σου Πρωταγόρου;*

ΘΕΟ. Τὸ ποῖον; C

ΣΩ. Τὰ μὲν ἄλλα μοι πάνυ ἡδέως εἴρηκεν, ὡς τὸ δοκοῦν ἑκάστῳ τοῦτο καὶ ἔστι· τὴν δ' ἀρχὴν τοῦ λόγου τεθαύμακα, ὅτι οὐκ εἶπεν ἀρχόμενος τῆς ἀληθείας ὅτι πάντων χρημάτων μέτρον ἐστὶν ὗς ἢ κυνοκέφαλος ἤ τι ἄλλο ἀτοπώτερον τῶν ἐχόντων αἴσθησιν, ἵνα μεγαλοπρεπῶς καὶ πάνυ καταφρονητικῶς ἤρξατο ἡμῖν λέγειν, ἐνδεικνύμενος ὅτι ἡμεῖς μὲν αὐτὸν ὥσπερ θεὸν ἐθαυμάζομεν ἐπὶ σοφίᾳ, ὁ δ' ἄρα ἐτύγχανεν ὢν εἰς φρόνησιν οὐδὲν
βελτίων βατράχου γυρίνου, μὴ ὅτι ἄλλου του ἀνθρώπων. D

2 *αὖ οὐκ Hsch.* *αὖ* om. *Tur. Hrm.* *ἂν ἔχοι* F. 8 *ΘΕΟ.* auctore Cornario *Hdf.* 21 *βατράχου* de glossemate suspectum Heindorfio, Valckenario, Cobeto (mnemos. IX p. 352).

usu voc. v. Phaedr. 264 C *χρηστὸς εἶ, ὅτι με ἡγεῖ ἱκανὸν εἶναι τὰ ἐκείνου οὕτως ἀκριβῶς διιδεῖν.* Infra p. 166 A *οὗτος δὴ ὁ Σωκράτης ὁ χρηστός*, bonus iste, h. e. fatuus. conf. Ruhnken. ad Tim. p. 132.' Stallb.

2 *ὡς οὐκ αὖ ἔχει οὕτω ταῦτα.* Socrates non profitetur artem sophistarum, qui in utramque partem disputant.

τὸ γιγνόμενον, id quod fieri solet, 'id quod res est, verum. P. 175 B *Παντάπασι τὰ γιγνόμενα λέγεις.*' Heind. Cf. ad p. 179 C.

3 *παρ' ἐμοῦ.* Menex. 235 B *οὕτως ἔναυλος ὁ λόγος τε καὶ ὁ φθόγγος παρὰ τοῦ λέγοντος ἐνδύεται εἰς τὰ ὦτα κτλ.*

5 *λόγον — λαβεῖν καὶ ἀποδέξασθαι*, tractandum et explorandum suscipere.' Hdf. Cf. Stallbaumius ad remp. VII 531 E.

8 *Σὺ κάλλιον — λέγεις.* 'Probandi haec formula saepe occurrit, ut Arist. Lysistr. 76 *πολὺ σὺ κάλλιον λέγεις.*' Heind.

15 *ἀληθείας*: cf. proleg. p. 24.

17 *ἵνα — ἤρξατο.* Krueger. § 54, 8, 8.

μεγαλοπρεπῶς. Cf. p. 168 C *εἰ δ' αὐτὸς ἔζη, μεγαλειότερον ἂν τοῖς αὑτοῦ ἐβοήθησεν.* Cf. prol. p. 24.

21 *βατράχου γυρίνου.* '*γυρῖνος* est *τὸ ἐκ τοῦ βατράχου παιδίον*, ut ait schol. cf. Plin. hist. nat. IX 51, Hesych. et Suid. in voc. Quidni vero nomini generis per appositionem addere liceat

*ἢ πῶς λέγωμεν, ὦ Θεόδωρε; εἰ γὰρ δὴ ἑκάστῳ ἀληθὲς
ἔσται ὃ ἂν δι' αἰσθήσεως δοξάζῃ, καὶ μήτε τὸ ἄλλου πά-
θος ἄλλος βέλτιον διακρινεῖ, μήτε τὴν δόξαν κυριώτερος
ἔσται ἐπισκέψασθαι ἕτερος τὴν ἑτέρου, ὀρθὴ ἢ ψευδής,
ἀλλ' ὃ πολλάκις εἴρηται, αὐτὸς τὰ αὑτοῦ ἕκαστος μόνος
δοξάσει, ταῦτα δὲ πάντα ὀρθὰ καὶ ἀληθῆ, τί δή ποτε, ὦ
ἑταῖρε, Πρωταγόρας μὲν σοφός, ὥστε καὶ ἄλλων διδάσκα-*
E *λος ἀξιοῦσθαι δικαίως μετὰ μεγάλων μισθῶν, ἡμεῖς δὲ
ἀμαθέστεροί τε καὶ φοιτητέον ἡμῖν ἦν παρ' ἐκεῖνον, μέτρῳ
ὄντι αὐτῷ ἑκάστῳ τῆς αὑτοῦ σοφίας; [καὶ] ταῦτα πῶς μὴ
φῶμεν δημούμενον λέγειν τὸν Πρωταγόραν; τὸ δὲ δὴ
ἐμόν τε καὶ τῆς ἐμῆς τέχνης τῆς μαιευτικῆς σιγῶ, ὅσον
γέλωτα ὀφλισκάνομεν· οἶμαι δὲ καὶ ξύμπασα ἡ τοῦ διαλέ-
γεσθαι πραγματεία. τὸ γὰρ ἐπισκοπεῖν καὶ [ἐπιχειρεῖν]
ἐλέγχειν τὰς ἀλλήλων φαντασίας τε καὶ δόξας ὀρθὰς ἑκά-*
162 *στου οὔσας οὐ μακρὰ μὲν καὶ διωλύγιος φλυαρία, εἰ*

1 *λέγωμεν* *Δ*𝔄[1] *Π*[1e] *Tur.*, *λέγομεν* B[a]𝔄[2]ς. 5 *μόνος* 𝔄*Δ*[e]*Π*[c] *Bkk.*, *μόνον* *ς. 10 *καὶ* om. 𝔄[c]*ΔΠ* *Bkk.*, retinuit cum ς *Hrm.* 14 *ἐπιχειρεῖν* om. 𝔄*ΔΠ*[1e] *Bkk.*, retinuerunt cum ς *Stb. Hsch.*

vocabulum formae, quo illius notio accuratius definiatur? Similiter certe Strabo XV p. 706 *θηρίων ἀλωπέκων*. Pausan. IX 2 *νόσον λύσσαν*, quae cum his contendit Bernhardy, Syntax. p. 193.' Stallbaumius. Cf. Lobecki path. elem. II p. 363.

1 *ἢ πῶς λέγομεν;* eodem modo etiam p. 182 C dictum. Aliter p. 187 E *τί δὴ καὶ λέγομεν;*

εἰ — ἀληθὲς ἔσται, wenn für Jeden wahr sein soll. *εἰ* cum indicativo futuri saepe rem fortasse non esse indicat. Quare non mirum, quod in apodosi est *φοιτητέον ἡμῖν ἦν*.

8 *μετὰ μεγάλων μισθῶν*. Meno 91 D *οἶδα γὰρ ἄνδρα ἕνα Πρωταγόραν πλείω χρήματα κτησάμενον ἀπὸ ταύτης τῆς σοφίας ἢ Φειδίαν τε, ὃς οὕτω περιφανῶς καλὰ ἔργα εἰργάζετο, καὶ ἄλλους δέκα τῶν ἀνδριαντοποιῶν*. Hdf. Diog. La IX 52 *οὗτος* (Protagoras) *πρῶτος μισθὸν εἰσεπράξατο μνᾶς ἑκατόν*. Fischerus. Cf. ad p. 165 E et Welcker, kl. Schr. II p. 416—17.

11 *δημούμενον*. Schol. R. *δημοκοποῦντα, παίζοντα, θωπεύοντα*. Cf. Ruhnken ad Tim. p. 78.

13 *οἶμαι δὲ*. Cf. ad p. 207 A.

16 '*μὲν* in interrogatione sic usurpatum affirmationem alterius exspectat: opinor, haud dubie. Vid. Charm. 153 C Eur. Med. 676. Monuit hoc sua ad Charmidae locum retractans Heindorfius. Differt autem haec interrogandi forma ab illa per *πού* eo, quod *πού* in re aliunde satis certa alterius assensum exspectat, istud *μὲν* autem aliquid ut consentaneum et necessarium poscit.' Buttmannus ad Meno. 82 A. Cf. ad p. 163 E et de *πού* p. 152 A 155 C.

διωλύγιος. Schol. R. *μεγάλη ἢ ἐπὶ πολὺ διήκουσα*. Cf. Ruhnken. ad Tim. p. 88.

ἀληθὴς ἡ ἀλήθεια Πρωταγόρου, ἀλλὰ μὴ παίζουσα ἐκ τοῦ 162
ἀδύτου τῆς βύβλου ἐφθέγξατο;

ΘΕΟ. Ὦ Σώκρατες, φίλος ἀνήρ, ὥσπερ σὺ νῦν δὴ εἶπες. οὐκ ἂν οὖν δεξαίμην δι' ἐμοῦ ὁμολογοῦντος ἐλέγχεσθαι Πρωταγόραν, οὐδ' αὖ σοὶ παρὰ δόξαν ἀντιτείνειν. τὸν οὖν Θεαίτητον πάλιν λαβέ. πάντως καὶ νῦν δὴ μάλ' ἐμμελῶς σοι ἐφαίνετο ὑπακούειν.

ΣΩ. Ἆρα κἂν εἰς Λακεδαίμονα ἐλθών, ὦ Θεόδωρε,
πρὸς τὰς παλαίστρας ἀξιοῖς ἂν ἄλλους θεώμενος γυμνούς, B
ἐνίους φαύλους, αὐτὸς μὴ ἀντεπιδεικνύναι τὸ εἶδος παραποδυόμενος;

ΘΕΟ. Ἀλλὰ τί μὴν δοκεῖς, εἴπερ μέλλοιέν μοι ἐπιτρέψειν καὶ πείσεσθαι; ὥσπερ νῦν οἶμαι ὑμᾶς πείσειν ἐμὲ μὲν ἐᾶν θεᾶσθαι καὶ μὴ ἕλκειν πρὸς τὸ γυμνάσιον σκληρὸν ἤδη ὄντα, τῷ δὲ δὴ νεωτέρῳ τε καὶ ὑγροτέρῳ ὄντι προσπαλαίειν.

XVII. ΣΩ. Ἀλλ' εἰ οὕτως, ὦ Θεόδωρε, σοὶ φίλον,
οὐδ' ἐμοὶ ἐχθρόν, φασὶν οἱ παροιμιαζόμενοι. πάλιν δὴ οὖν C
ἐπὶ τὸν σοφὸν Θεαίτητον ἰτέον. λέγε δή, ὦ Θεαίτητε,

3 ἀνήρ Bkk., ἀνὴρ ς. 6 νῦν δὴ 𝔄ΔΠ Bkk., δὴ νῦν ς. 9 γυμνούς, ἐν οἷς ἐνίους A. Riese, Zeitschr. f. d. Gymn. 1864 p. 255.

1 ἐκ τοῦ ἀδύτου. Eur. Andr. 1147 πρὶν δή τις ἀδύτων ἐκ μέσων ἐφθέγξατο δεινόν τι καὶ φρικῶδες. Tur.

3 ἀνήρ articulo caret, ubi certus aliquis venuste et cum irrisione quadam significatur (cf. p. 155 D), quod non cadere in hunc locum quisque videt.

9 παλαίστρας Lacedaemoniorum praeter Platonem nullus scriptor videtur commemorare. Haase, Palaestrik in Hall. Encl. III 9 p. 374. Hac de re Hermannus, Privatalterth. p. 360: '*Bei Pl. Th. 162 sind die παλαῖστραι in Sparta nur auf Ringplätze, nicht auf Ringschulen zu beziehen.*'

γυμνούς. 'Lacedaemonii enim, qui πρῶτοι ἐγυμνώθησαν καὶ ἐς τὸ φανερὸν ἀποδύντες λίπα μετὰ τοῦ γυμνάζεσθαι ἠλείψαντο, ut ait Thucyd. I 6 (cf. Plat. de rep. V 452 C), nudato plane corpore certare in palaestris solebant. vid. Perizon. ad Ael. v. h. III 38.' Heindorfius.

10 ἐνίους: cf. ad p. 144 E et Sauppius ad Dem. Ol. III 11.

14 'σκληρὸς dicitur is, cuius membra prae senectute non amplius sunt flexibilia, sed rigida et dura.' Winckelmannus, Plat. Euth. p. 223. σκληρὸς ut h. l., ita etiam p. 191 C ὑγρῷ oppositus est; p. 155 E translate usurpatur de homine rudi.

17 εἰ οὕτως — ἐμοὶ ἐχθρόν. 'Eodem utitur proverbio Aristaenetus epist. XXI p. 98 ed. Boiss., ad quem locum videndi sunt interpretes p. 518 sqq.' Stallb.

19 τὸν σοφόν, 'qui scientiam αἴσθησιν esse ponendo repente sapiens evasit.' Heindorf.

162 *πρῶτον μὲν ἃ νῦν δὴ διήλθομεν, ἆρα οὐ συνθαυμάζεις εἰ*
ἐξαίφνης οὕτως ἀναφανήσει μηδὲν χείρων εἰς σοφίαν
ὁτουοῦν ἀνθρώπων ἢ καὶ θεῶν; ἢ ἧττόν τι οἴει τὸ Πρω-
ταγόρειον μέτρον εἰς θεοὺς ἢ εἰς ἀνθρώπους λέγεσθαι;
ΘΕΑΙ. Μὰ Δί' οὐκ ἔγωγε. καὶ ὅπερ γε ἐρωτᾷς, πάνυ
θαυμάζω. ἡνίκα γὰρ διῇμεν ὃν τρόπον λέγοιεν τὸ δοκοῦν
D *ἑκάστῳ τοῦτο καὶ εἶναι τῷ δοκοῦντι, πάνυ μοι εὖ ἐφαίνετο*
λέγεσθαι· νῦν δὲ τοὐναντίον τάχα μεταπέπτωκεν.
ΣΩ. Νέος γὰρ εἶ, ὦ φίλε παῖ· τῆς οὖν δημηγορίας
ὀξέως ὑπακούεις καὶ πείθει. πρὸς γὰρ ταῦτα ἐρεῖ Πρω-
ταγόρας ἤ τις ἄλλος ὑπὲρ αὐτοῦ· ὦ γενναῖοι παῖδές τε καὶ
γέροντες, δημηγορεῖτε ξυγκαθεζόμενοι, θεούς τε εἰς τὸ
μέσον ἄγοντες, οὓς ἐγὼ ἔκ τε τοῦ λέγειν καὶ τοῦ γράφειν
E *περὶ αὐτῶν, ὡς εἰσὶν ἢ ὡς οὐκ εἰσίν, ἐξαιρῶ· καὶ ἃ οἱ*
πολλοὶ ἂν ἀποδέχοιντο ἀκούοντες, λέγετε ταῦτα, ὡς δει-
νὸν εἰ μηδὲν διοίσει εἰς σοφίαν ἕκαστος τῶν ἀνθρώπων
βοσκήματος ὁτουοῦν· ἀπόδειξιν δὲ καὶ ἀνάγκην οὐδ' ἡν-

1 *δὴ* post *νῦν* om. *Stb.* 8 *δὲ αὖ τοὐναντίον* EHς, *αὖ* om. *Bkk.* *τάχα* $\mathfrak{A}^c \Delta^o \Pi^{1o}$ *Bkk.*, *ταχὺ* ς. 9 *ταῖς — δημηγορίαις* *Hrm.* 13 *λέγοντες* $\mathfrak{A} \Delta \Pi^{1o}$ probante Winckelmanno ad Euth. 293 C. 14 *περὶ αὐτῶν — οὐκ εἰσὶν* *Stb.* putavit glossema esse. Adversantur ei Hoenebeek Hissink p. 68, Krische, Theol. Lehren d. gr. Denk. p. 134. *ἐξαιρῶ* *Hdf.*, *ἐξαίρω* ς. 15 *ἂν* post *ἃ* ponunt Eς, post *πολλοὶ* *Bkk.*

2 *ἐξαίφνης οὕτως.* Cf. ad p. 142 D.

3 *ἢ ἧττόν τι οἴει.* De leg. IV 716 C *ὁ δὴ θεὸς ἡμῖν πάντων χρημάτων μέτρον ἂν εἴη μάλιστα, καὶ πολὺ μᾶλλον ἤ πού τις, ὥς φασιν, ἄνθρωπος.*

9 *Νέος γὰρ εἶ.* Parmen. 130 E *νέος γὰρ εἶ ἔτι, φάναι τὸν Παρμενίδην, ὦ Σώκρατες, καὶ οὔπω σου ἀντείληπται φιλοσοφία, ὡς ἔτι ἀντιλήψεται κατ' ἐμὴν δόξαν, ὅτε οὐδὲν αὐτῶν ἀτιμάσεις· νῦν δὲ ἔτι πρὸς ἀνθρώπων ἀποβλέπεις δόξας διὰ τὴν ἡλικίαν.* Stb.

δημηγορία est *ἃ οἱ πολλοὶ ἂν ἀποδέχοιντο ἀκούοντες, ταῦτα λέγειν* (p. 162 E).

13 *οὓς ἐγὼ — ἐξαιρῶ.* 'Protagorae haec de diis verba laudat Diog. Laert. IX 51 *Περὶ μὲν θεῶν οὐκ ἔχω εἰδέναι εἴθ' ὡς εἰσὶν εἴθ' ὡς οὐκ εἰσίν· πολλὰ γὰρ τὰ κωλύοντα εἰδέναι, ἥ τε ἀδηλότης καὶ βραχὺς ὢν ὁ βίος τοῦ ἀνθρώπου*, ubi v. Menagius.' Heind.

14 *καὶ — λέγετε.* 'Ut supra p. 149 D infinitivus *ἀμβλίσκειν* ponendus erat loco verbi finiti *ἀμβλίσκουσι*, quod tamen scriptor ob praecedentem infinitivum perspicuitatis causa praetulit, sic hic participio, quod ut prius *ἄγοντες* verbo *δημηγορεῖτε* annectendum erat, verbum finitum scriptor praetulit, inceptae structurae de industria oblitus; participium enim post proxime praecedens *ἀκούοντες* obscuram sane orationem reddidisset aeque atque infinitivus *ἀμβλίσκειν* loco superiori.' Engelhardtus, anacol. Plat. sp. I p. 35.

17 '*ἀνάγκη* est: argumentatio, qua quis aliquid concedere cogitur: *zwingende Be-*

τινοῦν λέγετε, ἀλλὰ τῷ εἰκότι χρῆσθε, ᾧ εἰ ἐθέλοι Θεόδωρος ἢ ἄλλος τις τῶν γεωμετρῶν χρώμενος γεωμετρεῖν, ἄξιος οὐδ' ἑνὸς μόνου ἂν εἴη. σκοπεῖτε οὖν σύ τε καὶ Θεόδωρος εἰ ἀποδέξεσθε πιθανολογίαις τε καὶ εἰκόσι περὶ 163 *τούτων λεγομένους λόγους.*

ΘΕΑΙ. Ἀλλ' οὐ δίκαιον, ὦ Σώκρατες, οὔτε σὺ οὔτε ἂν ἡμεῖς φαῖμεν.

ΣΩ. Ἄλλῃ δὴ σκεπτέον, ὡς ἔοικεν, ὡς ὅ τε σὸς καὶ ὁ Θεοδώρου λόγος.

ΘΕΑΙ. Πάνυ μὲν οὖν ἄλλῃ.

ΣΩ. Τῇδε δὴ σκοπῶμεν, εἰ ἄρα ἐστὶν ἐπιστήμη τε καὶ αἴσθησις ταὐτὸν ἢ ἕτερον. εἰς γὰρ τοῦτό που πᾶς ὁ λόγος ἡμῖν ἔτεινε, καὶ τούτου χάριν τὰ πολλὰ καὶ ἄτοπα ταῦτα ἐκινήσαμεν. οὐ γάρ;

ΘΕΑΙ. Παντάπασι μὲν οὖν.

ΣΩ. Ἦ οὖν ὁμολογήσομεν, ἃ τῷ ὁρᾶν αἰσθανόμεθα B
ἢ τῷ ἀκούειν, πάντα ταῦτα ἅμα καὶ ἐπίστασθαι; οἷον τῶν

3 *οὐδενὸς* 𝔄Δ[a] Π[a] *Stb.*, *οὐδ' ἑνὸς* schol. ϛ. *μόνου*] *λόγου* Bonitzius, spic. crit. Vindob. 1858 p. 25. 4 *πιθανολογίαις* '*The Bodleian reading in the ancient hand.*' Cpl. ('ex emend.' Gaisf.) 5 *τούτων* 𝔄ΔΠ[1] *Tur.*, *τηλικούτων* ϛ. 8 *Ἄλλῃ δὴ* 𝔄ΔΠ *Bkk.*, *Ἀλλ' ἤδη* ϛ. *ἔοικεν ὡς* 𝔄ΔΠ *Bkk.*, *ἔοικεν ἄλλῃ ὡς* ϛ. 9 *λόγος* post *Θεοδώρου* ponunt 𝔄ΔΠ *Stb.*, post *σὸς* ϛ. 11 *Τῇδε* ϛ, *τί δὲ* ΔΠ, *τί δαὶ* 𝔄[2]. 12 *ἢ ἕτερον*] *πότερον* 𝔄ΔΠ[1e]. *τοῦτόν* 𝔄Δ[a].

weitführung; quemadmodum supra p. 153 C *ἀναγκάζειν* probandi ac demonstrandi potestate positum vidimus.' Stallb.

1 *τῷ εἰκότι*, 'quo maxime rhetores et rhetorissantes sophistae utebantur. v. Phaedr. 267 A 272 DE Euthyd. 305 D, Phaed. 92 C.' Stallbaumius. Cf. Wyttenbach. ad Phaed. 92 C.

3 *ἄξιος οὐδ' ἑνὸς μόνου* Wyttenbachius epist. crit. ad Ruhnken. p. 29 referri putavit ad proverbium natum ex Homerico Il. Θ 234 *νῦν δ' οὐδ' ἑνὸς ἄξιοί εἰμεν Ἕκτορος.* Cui assensus est Stallbaumius. Sed recte Bonitzius l. l. *ἄξιος* apud Atticos ea vi usurpatum esse negat, ut coniunctum cum genetivo personae eum significet, qui virtute dignitate auctoritate alium aequet, atque in tali sententia quid sit *εἷς μόνος* unus exclusus reliquis (cf. Gorg. 475 E Alc. 131 E Prot. 360 E) explicari posse. Meliorem explicandi rationem monstrat scita quam Heindorfius dicit scholiastae annotatio: *ἐκ τῆς τῶν κυβευόντων συνηθείας ἔλαβε τὸ οὐδ' ἑνὸς μόνου, ὅταν ἐκεῖ πέσῃ ἐν τῷ παίζειν ἓν τὸ ἐλάχιστον.* Cf. Suid. h. v. Bekkeri anecd. p. 413, 8. A talorum autem lusu cum compluria proverbia repetenda sint, id quoque quod hic ponitur ad eum esse referendum satis est probabile. Cf. Leutschii not. crit. in Apost. III 25.

6 *Ἀλλ' οὐ δίκαιον* 'i. e. nos perinde, Socrates, atque tu negabimus id fieri oportere sc. tales sermones admitti.' Heind.

14 *ἐκινήσαμεν.* 'Infra p. 184 A *ἐγείρειν* sic dicitur.' Stallb. Cf. interpr. ad Diog. VII 42.

163 *βαρβάρων πρὶν μαθεῖν τὴν φωνὴν πότερον οὐ φήσομεν ἀκούειν, ὅταν φθέγγωνται, ἢ ἀκούειν τε καὶ ἐπίστασθαι ἃ λέγουσι; καὶ αὖ γράμματα μὴ ἐπιστάμενοι, βλέποντες εἰς αὐτὰ πότερον οὐχ ὁρᾶν ἢ ἐπίστασθαι, εἴπερ ὁρῶμεν, διισχυριούμεθα;*

ΘΕΑΙ. Αὐτό γε, ὦ Σώκρατες, τοῦτο αὐτῶν, ὅπερ ὁρῶμέν τε καὶ ἀκούομεν, ἐπίστασθαι φήσομεν· τῶν μὲν γὰρ τὸ σχῆμα καὶ τὸ χρῶμα ὁρᾶν τε καὶ ἐπίστασθαι, τῶν
C *δὲ τὴν ὀξύτητα καὶ βαρύτητα ἀκούειν τε ἅμα καὶ εἰδέναι· ἃ δὲ οἵ τε γραμματισταὶ περὶ αὐτῶν καὶ οἱ ἑρμηνεῖς διδάσκουσιν, οὔτε αἰσθάνεσθαι τῷ ὁρᾶν ἢ ἀκούειν οὔτε ἐπίστασθαι.*

ΣΩ. Ἄριστά γ', ὦ Θεαίτητε, καὶ οὐκ ἄξιόν σοι πρὸς ταῦτα ἀμφισβητῆσαι, ἵνα καὶ αὐξάνῃ.

XVIII. *Ἀλλ' ὅρα δὴ καὶ τόδε ἄλλο προσιόν, καὶ σκόπει πῇ αὐτὸ διωσόμεθα.*

ΘΕΑΙ. Τὸ ποῖον δή;

D *ΣΩ. Τὸ τοιόνδε· εἴ τις ἔροιτο, ἆρα δυνατόν, ὅτου τις ἐπιστήμων γένοιτό ποτε, ἔτι ἔχοντα μνήμην αὐτοῦ τούτου καὶ σῳζόμενον, τότε ὅτε μέμνηται μὴ ἐπίστασθαι αὐτὸ τοῦτο, ὃ μέμνηται. μακρολογῶ δέ, ὡς ἔοικε, βουλόμενος ἐρέσθαι, εἰ μαθών τίς τι μεμνημένος μὴ οἶδε.*

ΘΕΑΙ. Καὶ πῶς, ὦ Σώκρατες; τέρας γὰρ ἂν εἴη ὃ λέγεις.

ΣΩ. Μὴ οὖν ἐγὼ ληρῶ; σκόπει δέ. ἆρα τὸ ὁρᾶν οὐκ αἰσθάνεσθαι λέγεις καὶ τὴν ὄψιν αἴσθησιν;

ΘΕΑΙ. Ἔγωγε.

ΣΩ. Οὐκοῦν ὁ ἰδών τι ἐπιστήμων ἐκείνου γέγονεν ὃ
E *εἶδε κατὰ τὸν ἄρτι λόγον;*

8 *σχῆμα καὶ* 𝔄ΔΠ *Bkk.*, *σχῆμά τε καὶ* ς. 19 *ἔτι ἔχοντα*] *ἐπέχοντα* 𝔄ΔΠ[1e]. 29 *εἶδε* libri J. Grovius, *οἶδε* ς.

7 *τῶν μὲν* 'i. e. *τῶν γραμμάτων, τῶν δὲ* i. e. *τούτων ἃ οἱ βάρβαροι φθέγγονται.*' Heind.

14 *ἵνα καὶ αὐξάνῃ*, 'ut animo augeare et magis tibi confidas. Lys. 206 A *οἱ καλοί, ἐπειδάν τις αὐτοὺς ἐπαινῇ καὶ αὔξῃ, φρονήματος ἐμπίπλανται καὶ μεγαλαυχίας.*' Heind.

19 *ἔτι ἔχοντα.* Quod est in libris optimis *ἐπέχοντα* Schanzius p. 12 tueri conatus est. Sed vereor, ne *ἐπέχειν μνήμην τινὸς* aeque dici nequeat atque memoriam alicuius rei cohibere. Neque facile vocabulo *ἔτι* carueris. conf. p. 164 B *Συμβαίνει ἄρα, οὗ τις ἐπιστήμων ἐγένετο, ἔτι μεμνημένον αὐτὸν μὴ ἐπίστασθαι, ἐπειδὴ οὐχ ὁρᾷ.*

23 *τέρας.* Cf. p. 164 B 188 C.

ΘΕΑΙ. Ναί.

ΣΩ. Τί δέ; μνήμην οὐ λέγεις μέντοι τι;

ΘΕΑΙ. Ναί.

ΣΩ. Πότερον οὐδενὸς ἢ τινός;

ΘΕΑΙ. Τινὸς δήπου.

ΣΩ. Οὐκοῦν ὧν ἔμαθε καὶ ὧν ᾔσθετο, τοιουτωνί τινων;

ΘΕΑΙ. Τί μήν;

ΣΩ. Ὃ δὴ εἶδέ τις, μέμνηταί που ἐνίοτε;

ΘΕΑΙ. Μέμνηται.

ΣΩ. Ἦ καὶ μύσας; ἢ τοῦτο δράσας ἐπελάθετο;

ΘΕΑΙ. Ἀλλὰ δεινόν, ὦ Σώκρατες, τοῦτό γε φάναι.

ΣΩ. Δεῖ γε μέντοι, εἰ σώσοιμι τὸν πρόσθε λόγον· εἰ 164
δὲ μή, οἴχεται.

ΘΕΑΙ. Καὶ ἐγώ, νὴ τὸν Δία, ὑποπτεύω, οὐ μὴν ἱκανῶς γε συννοῶ· ἀλλ' εἰπὲ πῇ.

ΣΩ. Τῇδε· ὁ μὲν ὁρῶν ἐπιστήμων, φαμέν, τούτου γέγονεν οὗπερ ὁρῶν· ὄψις γὰρ καὶ αἴσθησις καὶ ἐπιστήμη ταὐτὸν ὡμολόγηται.

ΘΕΑΙ. Πάνυ γε.

ΣΩ. Ὁ δέ γε ὁρῶν καὶ ἐπιστήμων γεγονὼς οὗ ἑώρα, ἐὰν μύσῃ, μέμνηται μέν, οὐχ ὁρᾷ δὲ αὐτό. ἦ γάρ;

ΘΕΑΙ. Ναί.

ΣΩ. Τὸ δέ γε οὐχ ὁρᾷ οὐκ ἐπίσταταί ἐστιν, εἴπερ B
καὶ τὸ ὁρᾷ ἐπίσταται.

2 δὲ 𝔄 (δαὶ ex emen.) *ΔΠ Tur.*, δαὶ ς. 6 *τουτωνί τινων* in ς tribuuntur Theaeteto, illa autem: *Τί μήν;* Socrati. Recte iam Ald. et Bass. 11 *ἢ καὶ τοῦτο* F ς, *καὶ* om. *Hdf.* 13 *σώσομεν* Dissenius kl. Schr. p. 207. 18 ὁρῶν 𝔄 *ΔΠ*¹° *Tur.*, ὁρᾷ ς, ὁρῴη *Hrm.*, ὁρῷ idem, praef. ad Pl. dial. vol. VI p. XXXVI.

2 *Τί δέ;* Meno 76A *Τί δ'; ἐπίπεδον καλεῖς τι;* De similibus locis v. Stallbaumius ad Prot. 358D Cratyl. 399D.

οὐ — μέντοι 'in interrogationibus sic dicitur, ut videatur aliquis rem negare, quo certius ea ab respondente affirmetur.' G. Hermannus ad Vig. p. 841. Exempla Platonica congessit Stallbaumius ad Prot. 309A.

5 *Τινὸς δήπου.* Cf. p. 160A.

6 'Ad *ἔμαθε — ᾔσθετο* int. *τις.*' Stallb., quem v. ad leg. II 654B.

13 '*τὸν λόγον σῴζειν* frequenti usu dicitur de eo, qui sententiam aliquam tenet, tuetur ac servat. Contrarium est *οἴχεται ὁ λόγος*, h. e. periit.' Stallbaumius, quem v. ad Phil. 14A. Cf. p. 203D *ὁ καλὸς λόγος ἀποδεδρακὼς οἰχήσεται.* p. 164D *μῦθος ἀπώλετο ὁ Πρωταγόρειος.*

18 *ὁρῶν* sc. *γέγονεν.* Cf. p. 159D.

164 *ΘΕΑΙ.* Ἀληθῆ.

ΣΩ. Συμβαίνει ἄρα, οὗ τις ἐπιστήμων ἐγένετο, ἔτι μεμνημένον αὐτὸν μὴ ἐπίστασθαι, ἐπειδὴ οὐχ ὁρᾷ· ὃ τέρας ἔφαμεν ἂν εἶναι εἰ γίγνοιτο.

ΘΕΑΙ. Ἀληθέστατα λέγεις.

ΣΩ. Τῶν ἀδυνάτων δή τι ξυμβαίνειν φαίνεται, ἐάν τις ἐπιστήμην καὶ αἴσθησιν ταὐτὸν φῇ εἶναι.

ΘΕΑΙ. Ἔοικεν.

ΣΩ. Ἄλλο ἄρα ἑκάτερον φατέον.

ΘΕΑΙ. Κινδυνεύει.

C *ΣΩ.* Τί οὖν δῆτ' ἂν εἴη ἐπιστήμη, πάλιν ἐξ ἀρχῆς, ὡς ἔοικε, λεκτέον. καίτοι τί ποτε μέλλομεν, ὦ Θεαίτητε, δρᾶν;

ΘΕΑΙ. Τίνος πέρι;

ΣΩ. Φαινόμεθά μοι ἀλεκτρυόνος ἀγεννοῦς δίκην, πρὶν νενικηκέναι, ἀποπηδήσαντες ἀπὸ τοῦ λόγου ᾄδειν.

ΘΕΑΙ. Πῶς δή;

ΣΩ. Ἀντιλογικῶς ἐοίκαμεν πρὸς τὰς τῶν ὀνομάτων ὁμολογίας ἀνομολογησάμενοι καὶ τοιούτῳ τινὶ περιγενόμενοι τοῦ λόγου ἀγαπᾶν, καὶ οὔ φάσκοντες ἀγωνισταὶ ἀλλὰ
D φιλόσοφοι εἶναι λανθάνομεν ταὐτὰ ἐκείνοις τοῖς δεινοῖς ἀνδράσι ποιοῦντες.

ΘΕΑΙ. Οὔπω μανθάνω ὅπως λέγεις.

3 αὐτὸ *Hsch.* 11 ἐπιστήμη μὴ πάλιν 𝔄 (marg. ἐν ἑτέρῳ λείπει τὸ μὴ) *ΔΠ*¹ᵉ. 21 φιλόσοφοι 𝔄 *ΠΓ Bkk.*, σοφοὶ ς.

15 *ἀλεκτρυόνος — δίκην.* Lys. 205 D *Ὦ καταγέλαστε Ἱππόθαλες, πρὶν νενικηκέναι ποιεῖς τε καὶ ᾄδεις εἰς σαυτὸν ἐγκώμιον,* ubi schol. R. *πρὸ τῆς νίκης ᾄδεις τὸ ἐγκώμιον ἐπὶ τῶν τὰ πράγματα προλαμβανόντων.* Hdf. Cf. Stallbaumius ad Lys. 211 E, de leg. VII 789 B.

18 *ἀντιλογική*, cui opposita est philosophorum *διαλεκτική*, ars est in contrarias partes disputandi, quam qui factitant non verum invenire cupiunt, sed verborum delectantur concertationibus et captationibus. *ἀντιλογιῶν δύο* Protagoram scripsisse Diog. La. IX 55 tradit. Quam artem quod exercebant sophistae, *σοφιστικῶς* idem est quod *ἀντιλογικῶς*. Cf. p. 154 D. Sophistae autem propter hanc certandi cupiditatem saepe dicuntur *ἀγωνισταί*. Cf. p. 167 E.

πρὸς τὰς — ἀνομολ. Confutavit Socrates eo potissimum adversarium, quod sumpserat meminisse et scire idem esse, quod longe secus se habet. Cf. p. 166 B.

19 *περιγενόμενοι — ἀγαπᾶν.* De rep. V 473 B *ἢ οὐκ ἀγαπήσεις τούτων τυγχάνων.* Ib. 475 B *ὑπὸ σμικροτέρων καὶ φαυλοτέρων τιμώμενοι ἀγαπῶσιν.*

ΣΩ. Ἀλλ' ἐγὼ πειράσομαι δηλῶσαι περὶ αὐτῶν ὅ γε δὴ νοῶ. ἠρόμεθα γὰρ δὴ εἰ μαθὼν καὶ μεμνημένος τίς τι μὴ ἐπίσταται, καὶ τὸν ἰδόντα καὶ μύσαντα μεμνημένον ὁρῶντα δὲ οὒ ἀποδείξαντες, οὐκ εἰδότα ἀπεδείξαμεν καὶ ἅμα μεμνημένον· τοῦτο δ' εἶναι ἀδύνατον. καὶ οὕτω δὴ μῦθος ἀπώλετο ὁ Πρωταγόρειος, καὶ ὁ σὸς ἅμα ὁ τῆς ἐπιστήμης καὶ αἰσθήσεως, ὅτι ταὐτόν ἐστι.

ΘΕΑΙ. Φαίνεται. E

ΣΩ. Οὔ τι ἄν, οἶμαι, ὦ φίλε, εἴπερ γε ὁ πατὴρ τοῦ ἑτέρου μύθου ἔζη, ἀλλὰ πολλὰ ἂν ἤμυνε· νῦν δὲ ὀρφανὸν αὐτὸν ἡμεῖς προπηλακίζομεν. καὶ γὰρ οὐδ' οἱ ἐπίτροποι, οὓς Πρωταγόρας κατέλιπε, βοηθεῖν ἐθέλουσιν, ὧν Θεόδωρος εἷς ὅδε. ἀλλὰ δὴ αὐτοὶ κινδυνεύσομεν τοῦ δικαίου ἕνεκ' αὐτῷ βοηθεῖν.

ΘΕΟ. Οὐ γὰρ ἐγώ, ὦ Σώκρατες, ἀλλὰ μᾶλλον Καλλίας ὁ Ἱππονίκου τῶν ἐκείνου ἐπίτροπος· ἡμεῖς δέ πως 165 *θᾶττον ἐκ τῶν ψιλῶν λόγων πρὸς τὴν γεωμετρίαν ἀπενεύσαμεν. χάριν γε μέντοι ἕξομεν, ἐὰν αὐτῷ βοηθῇς.*

ΣΩ. Καλῶς λέγεις, ὦ Θεόδωρε. σκέψαι οὖν τήν γ' ἐμὴν βοήθειαν. τῶν γὰρ ἄρτι δεινότερα ἄν τις ὁμολογήσειε μὴ προσέχων τοῖς ῥήμασι τὸν νοῦν, ᾗ τὸ πολὺ εἰθίσμεθα φάναι τε καὶ ἀπαρνεῖσθαι. σοὶ λέγω ὅπῃ, ἢ Θεαιτήτῳ;

1 ἁπλῶσαι 𝔄 Δ Π, δηλῶσαι Π^{2a}. 5 δὴ ὁ μῦθος *Hdf. Hsch.* 18 μέντοι σοι ἕξομεν ς, σοι om. 𝔄 Δ Π^{e} *Tur.* 21 προσέχων 𝔄 Δ Π *Bkk.*, προσχὼν ς.

6 μῦθος. 'Articulum ante μῦθος inseruerat Hdf. non necessarium ob sequens ὁ Πρωτ.' BUTTMANNUS.

μῦθος ἀπώλετο: παροιμία ἐπὶ τῶν τὴν διήγησιν μὴ ἐπὶ πέρας ἀγόντων. Schol. R. Cf. ad p. 164 A.

ὁ τῆς ἐπιστήμης: cf. ad p. 147 C.

9 Οὔ τι ἄν 'sc. ἀπώλετο'. HDF.

ὁ πατήρ, auctor. Cf. Heindorfius ad Phaedr. 257 B.

11 οἱ ἐπίτροποι. Non intellegendi sunt rei familiaris administratores, sed doctrinae parente orbae tutores et defensores. Steinhartus p. 206 n. 30.

13 αὐτοί, 'nos ipsi, qui antea contra diximus.' STALLB.

15 Καλλίας ὁ Ἱππονίκου, homo divitissimus, a quo sophistas magnis pecuniis locupletatos esse constat (Stallbaum. ad apol. 20 A), imprimis Protagorae deditus et familiaris erat.

17 ψιλὸς λόγος ut aliis locis prosam orationem modis carentem significat (Stallbaum. ad leg. II 669 D), ita h. l. ψιλοὶ λόγοι dicuntur de meris philosophorum disputationibus, quae non adminicula quaedam habent, ut geometria figuris utitur.

165 *ΘΕΟ.* *Εἰς τὸ κοινὸν μὲν οὖν, ἀποκρινέσθω δὲ ὁ νεώ-*
B *τερος· σφαλεὶς γὰρ ἧττον ἀσχημονήσει.*

XIX. *ΣΩ.* *Λέγω δὴ τὸ δεινότατον ἐρώτημα. ἔστι δέ, οἶμαι, τοιόνδε τι· ἆρα οἷόν τε τὸν αὐτὸν εἰδότα τι τοῦτο ὃ οἶδε μὴ εἰδέναι;*

ΘΕΟ. *Τί δὴ οὖν ἀποκρινούμεθα, ὦ Θεαίτητε;*

ΘΕΑΙ. *Ἀδύνατόν που, οἶμαι ἔγωγε.*

ΣΩ. *Οὔκ, εἰ τὸ ὁρᾶν γε ἐπίστασθαι θήσεις. τί γὰρ χρήσει ἀφύκτῳ ἐρωτήματι, τὸ λεγόμενον ἐν φρέατι συνεχόμενος, ὅταν ἐρωτᾷ ἀνέκπληκτος ἀνὴρ καταλαβὼν τῇ χειρὶ σοῦ τὸν ἕτερον ὀφθαλμόν, εἰ ὁρᾷς τὸ ἱμάτιον τῷ*
C *κατειλημμένῳ.*

ΘΕΑΙ. *Οὐ φήσω, οἶμαι, τούτῳ γε, τῷ μέντοι ἑτέρῳ.*

ΣΩ. *Οὐκοῦν ὁρᾷς τε καὶ οὐχ ὁρᾷς ἅμα ταὐτόν;*

ΘΕΑΙ. *Οὕτω γέ πως.*

ΣΩ. *Οὐδὲν ἐγώ, φήσει, τοῦτο οὔτε τάττω οὔτ' ἠρόμην τὸ ὅπως, ἀλλ' εἰ, ὃ ἐπίστασαι, τοῦτο καὶ οὐκ ἐπίστασαι. νῦν δὲ ὃ οὐχ ὁρᾷς, ὁρῶν φαίνει. ὡμολογηκὼς δὲ τυγχάνεις τὸ ὁρᾶν ἐπίστασθαι καὶ τὸ μὴ ὁρᾶν μὴ ἐπίστασθαι. ἐξ οὖν τούτων λογίζου τί σοι συμβαίνει.*

D *ΘΕΑΙ.* *Ἀλλὰ λογίζομαι ὅτι τἀναντία οἷς ὑπεθέμην.*

ΣΩ. *Ἴσως δέ γ', ὦ θαυμάσιε, πλείω ἂν τοιαῦτ' ἔπαθες, εἴ τίς σε προσηρώτα εἰ ἐπίστασθαι ἔστι μὲν ὀξύ, ἔστι δὲ ἀμβλύ, καὶ ἐγγύθεν μὲν ἐπίστασθαι, πόρρωθεν δὲ μή, καὶ σφόδρα καὶ ἠρέμα τὸ αὐτό, καὶ ἄλλα μυρία, ἃ ἐλλοχῶν ἂν πελταστικὸς ἀνὴρ μισθοφόρος ἐν λόγοις ἐρόμενος,*

6 *ἀποκριναίμεθα* E ς Reisig. de *ἂν* part. p. 134, *ἀποκρινούμεθα* *Bkk.* 9 *συνεχόμενος* 𝔄 *Δ Π Bkk.*, *συσχόμενος γρ.* 𝔄 *Δ*ᵃ ς. 17 *εἰ, ὃ*] *εἴ τε Δ*ᵉ (*εἴτ Δ*ᵃ) *Π*, *εἴτ'* 𝔄. *τοῦτο — ἐπίστασαι* om. *Δ*. 19 *καὶ — ἐπίστασθαι* om. *Π*ᵉ. 23 *ἔστι μὲν* 𝔄 *Π*ᵃ *Bkk.*, *ἔστι καὶ* ς.

9 *ἀφύκτῳ.* Euthyd. 276 E *πάντα — τοιαῦτα ἡμεῖς ἐρωτῶμεν ἄφυκτα.* Heind. '*ἐν φρέατι συνέχεσθαι*, in puteo constrictum teneri, apparet de iis commode dici, qui in eas angustias redacti sunt, ut extricare sese ex difficultatibus nullo modo possint. conf. p. 174 C.' Stallbaumius. Cf. Leutschius ad Zenob. III 45.

16 *Οὐδὲν ἐγώ.* 'Minime ego hoc nunc iubeo neque interrogabam, quomodo (*τὸ ὅπως*) idem videres et non videres, sed etc.' Stallbaumius.

20 *ξυμβαίνειν*, consequi, ut p. 170 C.

26 *πελταστικὸς ἀνήρ.* Sophistas h. l. notari apparet. Dicuntur milites levis armaturae. Uti enim solebant fallacibus et captiosis interrogationibus et versari in verborum disceptationibus

ἡνίκ' ἐπιστήμην καὶ αἴσθησιν ταὐτὸν ἔθου, ἐμβαλὼν ἂν εἰς τὸ ἀκούειν καὶ ὀσφραίνεσθαι καὶ τὰς τοιαύτας αἰσθήσεις, ἤλεγχεν ἂν ἐπέχων καὶ οὐκ ἀνιείς, πρὶν θαυμάσας E *τὴν πολυάρατον σοφίαν ξυνεποδίσθης ὑπ' αὐτοῦ, οὗ δή σε χειρωσάμενός τε καὶ ξυνδήσας ἤδη ἂν τότε ἐλύτρου χρημάτων ὅσων σοί γε κἀκείνῳ ἐδόκει. τίν' οὖν δὴ ὁ Πρωταγόρας, φαίης ἂν ἴσως, λόγον ἐπίκουρον τοῖς αὑτοῦ ἐρεῖ; ἄλλο τι πειρώμεθα λέγειν;*

ΘΕΑΙ. Πάνυ μὲν οὖν.

XX. *ΣΩ. Ταῦτά τε δὴ πάντα ὅσα ἡμεῖς ἐπαμύνοντες αὐτῷ λέγομεν, καὶ ὁμόσε, οἶμαι, χωρήσεται καταφρο-* 166 *νῶν ἡμῶν καὶ λέγων· οὗτος δὴ ὁ Σωκράτης ὁ χρηστός, ἐπειδὴ αὐτῷ παιδίον τι ἐρωτηθὲν ἔδεισεν, εἰ οἷόν τε τὸν αὐτὸν τὸ αὐτὸ μεμνῆσθαι ἅμα καὶ μὴ εἰδέναι, καὶ δεῖσαν ἀπέφησε διὰ τὸ μὴ δύνασθαι προορᾶν, γέλωτα δὴ τὸν ἐμὲ ἐν τοῖς λόγοις ἀπέδειξε. τὸ δέ, ὦ ῥαθυμότατε Σώκρατες, τῇδ' ἔχει· ὅταν τι τῶν ἐμῶν δι' ἐρωτήσεως σκοπῇς, ἐὰν μὲν ὁ ἐρωτηθεὶς οἷάπερ ἂν ἐγὼ ἀποκριναίμην ἀποκρινά-*

4 *πολυάρατον Π*ᶜ (correcto utroque α), *πολυήρατον* coni. *Hdf.*, *πολύκροτον Btt.* (coll. schol. ad Arist. nub. 361), *πολυάρρατον* coni. *Ast.* 6 *γε* 𝔄 *ΔΠ Wb.*, *τε* ς. 15 *δὴ τὸν Δ*𝔄¹*Π*¹ *Bkk.*, *δῆτα* ς. 18 *ἂν* om. ς, add. 𝔄*ΔΠ Bkk.* *ἀποκρινάμενος ΔΠ Bkk.*, *ἀποκρινόμενος* ς *Hrm.*

neque veritatem ipsam explorabant, sed tantum speciem eius captabant. Cf. p. 164 C. Deinde iidem comparantur *μισθοφόροις*, quod erant *ἀνδραποδισταὶ ἑαυτῶν*. Xen. mem. I 2, 6.

4 '*πολυάρητον*, multum votis expetitum, quo usus Homerus est Od. V 280 XIX 404. Plato tamen Ionicum *πολυάρητον* fortasse mutavit in *πολυάρατον*. Certe quidem Themistius orat. XXII p. 325 19. ed. Df. dixit: *τὸν πολυάρατον πλοῦτον τί ἂν καὶ λέγοιμεν ὁποίων ἀγωνοθέτης πολέμων ἐστίν;*' Stallbaumius.

6 *σοί γε κἀκείνῳ*. De *γε — καὶ* cf. ad p. 145 D. Protagoras narratur discipulos quanti aestimarent institutiones suas interrogasse tantumque ex iis exegisse, ita ut earum pretium a discipulis potissimum constitueretur. Arist. eth. Nic. IX 1 p. 1164 a 25. Paullo aliter res narratur Prot. 328 B.

10 *Ταῦτά τε δὴ πάντα* 'sc. *ἐρεῖ*, quod e proxime praecedentibus *ἀπὸ κοινοῦ* repetendum recte monet schol.' Heind.

11 *ὁμόσε — χωρήσεται* fluxit ab Homero Il. XIII 337 *ὣς ἄρα τῶν ὁμόσ' ἦλθε μάχη*. Cf. Ruhnken. ad Tim. p. 191.

12 '*οὗτος ἀνὴρ* cum indignatione aut contemtu usurpari solitum.' Stallbaumius, quem v. ad Gorg. 467 B.

δή. 'Ironice hoc *δὴ* pronuntiandum.' Heind.

χρηστός: cf. ad p. 161 A.

13 *παιδίον*: cf. ad p. 144 D.

15 *τὸν ἐμέ*, me virum illum clarissimum. Stallbaumius ad Phileb. 20 A.

166B μενος σφάλληται, ἐγὼ ἐλέγχομαι, εἰ δὲ ἀλλοῖα, αὐτὸς ὁ
ἐρωτηθείς. αὐτίκα γάρ δοκεῖς τινά σοι ξυγχωρήσεσθαι
μνήμην παρεῖναί τῳ ὧν ἔπαθε τοιοῦτόν τι οὖσαν πάθος,
οἷον ὅτε ἔπασχε, μηκέτι πάσχοντι; πολλοῦ γε δεῖ. ἢ αὖ
ἀποκνήσειν ὁμολογεῖν οἷόν τ' εἶναι εἰδέναι καὶ μὴ εἰδέναι
τὸν αὐτὸν τὸ αὐτό; ἢ ἐάνπερ τοῦτο δείσῃ, δώσειν ποτὲ
τὸν αὐτὸν εἶναι τὸν ἀνομοιούμενον τῷ πρὶν ἀνομοιοῦσθαι
ὄντι; μᾶλλον δὲ τὸν εἶναί τινα, ἀλλ' οὐχὶ τούς, καὶ τού-
τους γιγνομένους ἀπείρους, ἐάνπερ ἀνομοίωσις γίγνηται,
C εἰ δὴ ὀνομάτων γε δεήσει θηρεύσεις διευλαβεῖσθαι ἀλλή-
λων; ἀλλ', ὦ μακάριε, φήσει, γενναιοτέρως ἐπ' αὐτὸ
ἐλθὼν ὃ λέγω, εἰ δύνασαι, ἐξέλεγξον ὡς οὐχὶ ἴδιαι αἰ-
σθήσεις ἑκάστῳ ἡμῶν γίγνονται, ἢ ὡς ἰδίων γιγνομένων
οὐδέν τι ἂν μᾶλλον τὸ φαινόμενον μόνῳ ἐκείνῳ γίγνοιτο,
ἢ εἰ εἶναι δεῖ ὀνομάζειν, εἴη ᾧπερ φαίνεται. ὗς δὲ δὴ καὶ
κυνοκεφάλους λέγων οὐ μόνον αὐτὸς ὑηνεῖς, ἀλλὰ καὶ
τοὺς ἀκούοντας τοῦτο δρᾶν εἰς τὰ συγγράμματά μου ἀνα-
D πείθεις, οὐ καλῶς ποιῶν. ἐγὼ γάρ φημι μὲν τὴν ἀλήθειαν
ἔχειν ὡς γέγραφα· μέτρον γὰρ ἕκαστον ἡμῶν εἶναι τῶν τε

4 ἦ Δ^a Π^a *Hdf.*, ἢ ς. 9 ἀνομοίως 𝔄Δ^a. 13 ἑκάστῳ ἡμῶν 𝔄ΔΠ *Bkk.*, ἡμῶν ἑκάστῳ ς. 15 δεῖ ὀνομάζειν, J. Grovius, δεῖ, ὀνομάζειν ς. δὲ καὶ EFς, δὲ δὴ καὶ *Bkk.* ex ceteris libris et Suid. v. ὑηνεῖς. 17 εἰς] 'πρὸς emenda ex antiquo scholio in Platonem a Photio servato v. ὑηνεῖς.' C. G. Cobetus, mnemos. V p. 103.

2 αὐτίκα, ut exemplum afferam. Cf. Ruhnken. ad Tim. p. 56.

6 ἢ ἐάνπερ τοῦτο δείσῃ 'quoniam videtur ἐναντίωμα aliquod inesse in hoc τὸν αὐτὸν τὸ αὐτὸ εἰδέναι καὶ μὴ εἰδέναι, quod si quis vitare velit, is omnino istud τὸν αὐτὸν locum habere negabit, ac ne istud quidem τὸν singulari numero tolerabit in perpetua illa omnium rerum mutatione et ἀνομοιώσει.' Heindorfius.

8 μᾶλλον δὲ, vel potius concessurum eum esse aliquem esse τὸν nec vero τοὺς i. e. plures. Alia percipiendo qui percipit fit alius, ut non unus, sed plures exsistere videantur. Cf. p. 157 AB.

10 εἰ δὴ ὀνομάτων, 'siquidem verborum aucupia inter nos vitare oportuerit. v. ad Gorg. 489 B, ubi Astius rectissime: 'Dicitur verba aucupari vel captare, qui alterius quocum disputat verba urget, ut eum pugnantia loquentem faciat vel refellat.' Stallbaumius.

12 ἐξέλεγξον ὡς οὐχί 'coargue me ac doce non proprios sensus cuique nostrum exsistere. Tractavimus hoc genus loquendi ad Gorg. 467 A.' Stallbaumius. Eodem modo p. 179 C usurpatum Πολλαχῇ — καὶ ἄλλῃ ἂν τό γε τοιοῦτον ἁλοίη, μὴ πᾶσαν παντὸς ἀληθῆ δόξαν εἶναι.

14 γίγνοιτο — εἴη. Cf. ad p. 160 B.

15 ὗς — καὶ κυνοκεφάλους 'spectant ad illa p. 161 C.' Stallb. Cf. ad p. 157 D.

16 ὑηνεῖς: ὑικόν τι καὶ ζῳῶδες ποιεῖς. Schol. R. Cf. Ruhnken. ad Tim. p. 262.

ὄντων καὶ μή· μυρίον μέντοι διαφέρειν ἕτερον ἑτέρου
αὐτῷ τούτῳ, ὅτι τῷ μὲν ἄλλα ἔστι τε καὶ φαίνεται, τῷ δὲ
ἄλλα. καὶ σοφίαν καὶ σοφὸν ἄνδρα πολλοῦ δέω τὸ μὴ φά-
ναι εἶναι, ἀλλ' αὐτὸν τοῦτον καὶ λέγω σοφόν, ὅς ἄν τινι
ἡμῶν, ᾧ φαίνεται καὶ ἔστι κακά, μεταβάλλων ποιήσῃ
ἀγαθὰ φαίνεσθαί τε καὶ εἶναι. τὸν δὲ λόγον αὖ μὴ τῷ
ῥήματί μου δίωκε, ἀλλ' ὧδε ἔτι σαφέστερον μάθε τί λέγω. E
οἷον γὰρ ἐν τοῖς πρόσθεν ἐλέγετο ἀναμνήσθητι, ὅτι τῷ
μὲν ἀσθενοῦντι πικρὰ φαίνεται ἃ ἐσθίει καὶ ἔστι, τῷ δὲ
ὑγιαίνοντι τἀναντία ἔστι καὶ φαίνεται. σοφώτερον μὲν οὖν
τούτων οὐδέτερον δεῖ ποιῆσαι· οὐδὲ γὰρ δυνατόν· οὐδὲ
κατηγορητέον ὡς ὁ μὲν κάμνων ἀμαθής, ὅτι τοιαῦτα δο- 167
ξάζει, ὁ δὲ ὑγιαίνων σοφός, ὅτι ἀλλοῖα· μεταβλητέον δ'
ἐπὶ θάτερα· ἀμείνων γὰρ ἡ ἑτέρα ἕξις. οὕτω δὲ καὶ ἐν τῇ
παιδείᾳ ἀπὸ ἑτέρας ἕξεως ἐπὶ τὴν ἀμείνω μεταβλητέον.
ἀλλ' ὁ μὲν ἰατρὸς φαρμάκοις μεταβάλλει, ὁ δὲ σοφιστὴς
λόγοις. ἐπεὶ οὔ τί γε ψευδῆ δοξάζοντά τίς τινα ὕστερον
ἀληθῆ ἐποίησε δοξάζειν. οὔτε γὰρ τὰ μὴ ὄντα δυνατὸν
δοξάσαι, οὔτε ἄλλα παρ' ἃ ἂν πάσχῃ· ταῦτα δὲ ἀεὶ
ἀληθῆ. ἀλλ' οἶμαι, πονηρᾶς ψυχῆς ἕξει δοξάζοντας συγ- B

3 *τὸ* 𝔄 Δ Π *Stb.*, *τοῦ* coni. Stephanus, *τῷ* ς, om. *Hdf.* 5 *ποιήσῃ Hdf.*, *ποιήσει* Ξ, *ποιήσοι* E, *ποιήσει* ς. 8 *πρόσθεν* 𝔄 Δ Π *Bkk.*, *ἔμπροσθεν* ς. 10 *ἔστι καὶ φαίνεται* del. *Hsch.* Philol. X p. 188. 17 *οὔ τί* 𝔄 Δ[a] Π *Hdf.*, *οὔτε τι* ς *Bkk.* 18 *οὐδὲ γὰρ* Boeckhius in Min. p. 193. 20 *πονηρᾶς* Bekkeri omnes, Stallbaumi plerique, *Hrm.* *δοξάζονταῖ* 𝔄 (tria puncta in marg. '.·'), *δοξάζοντας* Δ[c] Π[a] *Stb.*, *δοξάζοντα* ς.

3 *πολλοῦ δέω τὸ μὴ φάναι.* 'Nimirum *πολλοῦ δέω μὴ φάναι* in tanto otiosae negationis apud Atticos usu videri poterat idem velle quod *πολλοῦ δέω φάναι.*' Buttmannus. De infinitivo sic cum articulo coniuncto Stallbaumius conferri iubet Matthiae § 543.

4 *καὶ λέγω*, 'hunc ipsum vel maxime dico sapientem.' Heind.

6 *μὴ τῷ ῥήματί μου δίωκε*, ne verborum tantummodo rationem habens rebus ipsis neglectis persequere. v. ad Gorg. 450 E. Euthyd. 304 E.' Stallbaumius.

8 *ἐν τοῖς πρόσθεν*: p. 159 C. Hdf. Cf. ad p. 157 D.

18 *τὰ μὴ ὄντα.* 'Nam *ψευδῆ* sunt nonnisi *τὰ μὴ ὄντα*, ea autem non possunt *δοξάζεσθαι.*' Heind.

20 *πονηρᾶς ψυχῆς ἕξει δοξ.* 'Quia pravam animam habent, huic affinia homines opinantur; quia autem id ipsum prava anima efficit, non ei, sed sibi affinia Plato dixit.' C. F. Hermannus. *ἕξις* igitur h. l. est habere, ut p. 197 A, cum p. 153 B sit habitus. De *ἑαυτῆς* autem ad *πονηρᾶς ψυχῆς* relato v. Krueger § 51, 2, 6.

δοξάζοντας. 'Transitur ad plu-

167 γενῇ ἑαυτῆς χρηστὴ ἐποίησε δοξάσαι ἕτερα τοιαῦτα, ἃ δή τινες τὰ φαντάσματα ὑπὸ ἀπειρίας ἀληθῆ καλοῦσιν, ἐγὼ δὲ βελτίω μὲν τὰ ἕτερα τῶν ἑτέρων, ἀληθέστερα δὲ οὐδέν. καὶ τοὺς σοφούς, ὦ φίλε Σώκρατες, πολλοῦ δέω βατράχους λέγειν, ἀλλὰ κατὰ μὲν σώματα ἰατροὺς λέγω, κατὰ δὲ φυτὰ γεωργούς. φημὶ γὰρ καὶ τούτους τοῖς φυτοῖς ἀντὶ πονηρῶν αἰσθήσεων, ὅταν τι αὐτῶν ἀσθενῇ, χρη-
C στὰς καὶ ὑγιεινὰς αἰσθήσεις τε καὶ ἀληθεῖς ἐμποιεῖν, τοὺς δέ γε σοφούς τε καὶ ἀγαθοὺς ῥήτορας ταῖς πόλεσι τὰ χρηστὰ ἀντὶ τῶν πονηρῶν δίκαια δοκεῖν εἶναι ποιεῖν. ἐπεὶ οἷά γ' ἂν ἑκάστῃ πόλει δίκαια καὶ καλὰ δοκῇ, ταῦτα καὶ εἶναι αὐτῇ, ἕως ἂν αὐτὰ νομίζῃ· ἀλλ' ὁ σοφὸς ἀντὶ πονηρῶν ὄντων αὐτοῖς ἑκάστων χρηστὰ ἐποίησεν εἶναι καὶ δοκεῖν. κατὰ δὲ τὸν αὐτὸν λόγον καὶ ὁ σοφιστὴς τοὺς παιδευομένους οὕτω δυνάμενος παιδαγωγεῖν σοφός τε καὶ
D ἄξιος πολλῶν χρημάτων τοῖς παιδευθεῖσι. καὶ οὕτω σοφώτεροί τέ εἰσιν ἕτεροι ἑτέρων καὶ οὐδεὶς ψευδῆ δοξάζει,

1 αὐτῆς e Stephani coniectura *Hdf.*, ἑαυτῆ (η suprascr.) Π^{1c}, ἑαυτῆς E, ἑαυτῆς *ς *Hrm.* ἡ χρηστὴ *Hsch.* χρηστῇ *Hdf.* probante Dissenio (kl. Schr. p. 207 sq.). 5 μὲν σώματα 𝔄 Δ^{c} Π^{1c} *Bkk.*, μὲν τὰ σώματα ς. 6 δὲ τὰ φυτὰ Γ Π^{2}. 8 ὑγιεινάς τε αἰσθήσεις καὶ ἀληθεῖς aut ὑγιεινάς τε καὶ ἀληθεῖς αἰσθήσεις coni. *Hdf.*, αἰσθήσεις [τε καὶ ἀληθεῖς] *Ast.*, [αἰσθήσεις τε καὶ ἀληθείας] *Hsch.* ἀληθείας e Schleiermacheri coniectura rec. *Stb.* 10 δοκεῖν καὶ εἶναι *Hrm.* ex Heindorfii coniectura. 11 οἷά γ'] ἅττ' C. G. Cobetus, mnemos. V p. 105.

ralem numerum usu non rarissimo.' Stallb. Cf. p. 176 D τῷ οὖν ἀδικοῦντι καὶ ἀνόσια λέγοντι ἢ πράττοντι μακρῷ ἄριστ' ἔχει τὸ μὴ συγχωρεῖν δεινῷ ὑπὸ πανουργίας εἶναι. ἀγάλλονται γὰρ τῷ ὀνείδει.

1 ἃ — τὰ φαντάσματα. Quae ad notionem aliquam explicandam accuratiusque significandam per epexegesin adduntur, saepe aliquo intervallo ab notione illa seiunguntur. Cf. p. 196 A ἅ φαμεν ἐκεῖ μνημεῖα ἐν τῷ ἐκμαγείῳ εἶναι. Cf. Braun, de hyperb. Plat. p. 19.

4 βατράχους. Cf. p. 161 D. Hdf.

8 ὑγιεινὰς αἰσθήσεις τε καὶ ἀληθεῖς. De τε traiecto Engelhardtus ad Lach. 195 C conferri iubet Charmid. 166 E 167 A Meno. 99 C et ind. ad tom. IV dial. Plat. ed. Heindorf.

10 δοκεῖν εἶναι. 'Bonorum rhetorum esse dicit, facere ut utilia loco malorum civitati iusta esse videantur; nam quae iusta illi videantur, iusta etiam illi esse. Atque sic pervenit demum in proximis ad illud εἶναι καὶ δοκεῖν.' Buttmannus.

13 αὐτοῖς i. e. τοῖς πολίταις, quod ex πόλει eliciendum.

16 ἄξιος πολλῶν χρημάτων. Summo igitur iure Protagoras aliique sophistae pecuniam acceperunt pro institutione.

καὶ σοί, ἐάν τε βούλῃ ἐάν τε μή, ἀνεκτέον ὄντι μέτρῳ· σῴζεται γὰρ ἐν τούτοις ὁ λόγος οὗτος. ᾧ σὺ εἰ μὲν ἔχεις ἐξ ἀρχῆς ἀμφισβητεῖν, ἀμφισβήτει λόγῳ ἀντιδιεξελθών, εἰ δὲ δι' ἐρωτήσεων βούλει, δι' ἐρωτήσεων· οὐδὲ γὰρ τοῦτο φευκτέον, ἀλλὰ πάντων μάλιστα διωκτέον τῷ νοῦν ἔχοντι. ποίει μέντοι οὑτωσί· μὴ ἀδίκει ἐν τῷ ἐρωτᾶν. καὶ E γὰρ πολλὴ ἀλογία ἀρετῆς φάσκοντα ἐπιμελεῖσθαι μηδὲν ἀλλ' ἢ ἀδικοῦντα ἐν λόγοις διατελεῖν. ἀδικεῖν δ' ἐστὶν ἐν τῷ τοιούτῳ, ὅταν τις μὴ χωρὶς μὲν ὡς ἀγωνιζόμενος τὰς διατριβὰς ποιῆται, χωρὶς δὲ διαλεγόμενος, καὶ ἐν μὲν τῷ παίζῃ τε καὶ σφάλλῃ καθ' ὅσον ἂν δύνηται, ἐν δὲ τῷ διαλέγεσθαι σπουδάζῃ τε καὶ ἐπανορθοῖ τὸν προσδιαλεγόμενον, ἐκεῖνα μόνα αὐτῷ ἐνδεικνύμενος τὰ σφάλματα, ἃ αὐτὸς ὑφ' ἑαυτοῦ καὶ τῶν προτέρων συνουσιῶν 168 παρεκέκρουστο. ἂν μὲν γὰρ οὕτω ποιῇς, ἑαυτοὺς αἰτιάσονται οἱ προσδιατρίβοντές σοι τῆς αὑτῶν ταραχῆς καὶ ἀπορίας, ἀλλ' οὐ σέ, καὶ σὲ μὲν διώξονται καὶ φιλήσουσιν, αὑτοὺς δὲ μισήσουσι καὶ φεύξονται ἀφ' ἑαυτῶν εἰς φιλοσοφίαν, ἵν' ἄλλοι γενόμενοι ἀπαλλαγῶσι τῶν οἳ πρότερον ἦσαν· ἐὰν δὲ τἀναντία τούτων δρᾷς ὥσπερ οἱ πολλοί, τἀναντία ξυμβήσεταί σοι καὶ τοὺς ξυνόντας ἀντὶ φιλοσόφων μισοῦν-

2 ὁ λόγος ὁ λέγων μέτρον πάντων εἶναι τὸν ἄνθρωπον. Schol. R.

3 λόγῳ 'continua oratione, quae opponitur ἐρωτήσεσι. Soph. 217 C τοσόνδε δ' ἡμῖν φράζε· πότερον εἴωθας ἥδιον αὐτὸς ἐπὶ σαυτοῦ μακρῷ λόγῳ διεξιέναι λέγων τοῦτο, ὃ ἂν ἐνδείξασθαί τῳ βουληθῇς, ἢ δι' ἐρωτήσεων.' Heind.

4 οὐδὲ γὰρ τοῦτο 'sc. τὸ δι' ἐρωτήσεων διεξιέναι. conf. Prot. 329 A Πρωταγόρας δὲ ὅδε ἱκανὸς μὲν μακροὺς λόγους καὶ καλοὺς εἰπεῖν, ὡς αὐτὸ δηλοῖ, ἱκανὸς δὲ καὶ ἐρωτηθεὶς ἀποκρίνασθαι κατὰ βραχὺ καὶ ἐρόμενος περιμεῖναί τε καὶ ἀποδέξασθαι τὴν ἀπόκρισιν.' Stallb.

7 μηδὲν ἀλλ' ἤ, nihil nisi, nihil praeterquam h. e. hoc unum, tantum. ἤ videtur redundare et plerumque deest. P. 202 B οὐ γὰρ εἶναι αὐτὸ ἀλλ' ἢ ὀνομάζεσθαι μόνον.

9 χωρὶς μὲν — χωρὶς δέ. 'In talibus locis χωρὶς non tam seiunctionem quam oppositionem et diversitatem denotat. v. ad Prot. 336 B.' Stallb.

ἀγωνιζόμενος: cf. ad p. 164 C.

10 διαλεγόμενος. De ὡς, quod ante διαλεγόμενος deest, Heindorfius comparat de rep. IX 576 A πάντα σχήματα τολμῶντες ποιεῖν ὡς οἰκεῖοι, διαπραξάμενοι δὲ ἀλλότριοι;

11 ἐν δὲ τῷ διαλέγεσθαι. Post τὸ μὲν Plato in altero orationis membro saepe nomen ipsum infert. Cf. Heindorfius ad Charm. 161 A.

15 ἑαυτοὺς αἰτιάσονται: cf. ad p. 150 E.

19 τῶν οἳ πρότερον ἦσαν. P. 204 C ἔν γε τοῖς ὅσα ἐξ ἀριθμοῦ ἐστι.

168B *τας τοῦτο τὸ πρᾶγμα ἀποφανεῖς, ἐπειδὰν πρεσβύτεροι γένωνται. ἐὰν οὖν ἐμοὶ πείθῃ, ὃ καὶ πρότερον ἐρρήθη, οὐ δυσμενῶς οὐδὲ μαχητικῶς, ἀλλ' ἵλεῳ τῇ διανοίᾳ ξυγκαθεὶς ὡς ἀληθῶς σκέψει τί ποτε λέγομεν κινεῖσθαί τε ἀποφαινόμενοι τὰ πάντα τό τε δοκοῦν ἑκάστῳ τοῦτο καὶ εἶναι ἰδιώτῃ τε καὶ πόλει. καὶ ἐκ τούτων ἐπισκέψει εἴτε ταὐτὸν εἴτε καὶ ἄλλο ἐπιστήμη καὶ αἴσθησις, ἀλλ' οὐχ, ὥσπερ* C *ἄρτι, ἐκ συνηθείας ῥημάτων τε καὶ ὀνομάτων, ἃ οἱ πολλοὶ ὅπῃ ἂν τύχωσιν ἕλκοντες ἀπορίας ἀλλήλοις παντοδαπὰς παρέχουσι. ταῦτα, ὦ Θεόδωρε, τῷ ἑταίρῳ σου εἰς βοήθειαν προσηρξάμην κατ' ἐμὴν δύναμιν, σμικρὰ ἀπὸ σμικρῶν· εἰ δ' αὐτὸς ἔζη, μεγαλειότερον ἂν τοῖς αὑτοῦ ἐβοήθησεν.*

XXI. *ΘΕΟ. Παίζεις, ὦ Σώκρατες· πάνυ γὰρ νεανικῶς τῷ ἀνδρὶ βεβοήθηκας.*

ΣΩ. Εὖ λέγεις, ὦ ἑταῖρε. καί μοι εἰπέ· ἐνενόησάς που λέγοντος ἄρτι τοῦ Πρωταγόρου καὶ ὀνειδίζοντος ἡμῖν D *ὅτι πρὸς παιδίον τοὺς λόγους ποιούμενοι τῷ τοῦ παιδὸς*

9 *τύχωσιν ἕλκοντες*] *τύχωσι καλοῦντες Hsch.* 11 *προσηρκεσάμην* Schneiderus Saxo in lex. gr. v. *προσαρκέω, προσήρκεσα μὲν Hrm.* e coniectura Corais (*προδρ. βιβλ. Ἑλλ. σελ. πβ'*) *Hrm.*, cuius v. not. ad Tim. 39B.

1 *τοῦτο τὸ πρᾶγμα* 'sc. *τὴν σοφίαν*, quod petendum ex *φιλοσόφων*.' Heind. Cf. ad p. 167C.

2 *πρότερον*: p. 166C.

3 *συγκαθιέναι*, considere, absolute positum. Krueger. § 68, 2, 8. 'Infra p. 173E addito pronomine legimus *ἡ δὲ διάνοια — εἰς τῶν ἐγγὺς οὐδὲν αὐτὴν συγκαθιεῖσα*.' Stallb.

8 *ἐκ συνηθείας ῥημ.*, e quotidiano dicendi usu, qui etiam p. 157B pariter atque *ἀνεπιστημοσύνη* vituperatur.

9 *ἕλκοντες*. 'Quid sid *ἕλκειν ὀνόματα*, docebunt quae leguntur p. 195C et 199A.' Stallb.

11 *προσηρξάμην* 'Vulgatae lectionis patrocinium Buttmannus suscepit lexilog. I 26, 4, ubi *ἄρχεσθαι* et *κατάρχεσθαι* docuit solemniter usurpari de initiis sacrificiorum; deinde de sacrificandis primitiis; denique omnino de iis, qui quid de integra aliqua re demant, ut id alteri offerant.' Stallb. Dissenius, kl. Schr. p. 208 confert hym. Hom. in Apoll. 124 *ἀλλὰ Θέμις νέκταρ τε καὶ ἀμβροσίην ἐρατεινὴν ἀθανάτοις χείλεσσιν ἐπήρξατο.*

17 *λέγοντος — Πρωταγόρου* pendet ex *ἐνενόησας*. Cf. de rep. II 370A *ἐννοῶ γὰρ καὶ αὐτὸς εἰπόντος σοῦ*. Alc. I 119B *ἐννοῶ σου εἰπόντος καὶ συγχωρῶ*. Euthyphr. 9C *τόδε δέ σου ἐνενόησα ἅμα λέγοντος*. Similia congessit Stallbaumius ad leg. I 640A. Krueger. § 47, 10, 13.

18 *τῷ τοῦ παιδὸς φόβῳ*, 'metu pueri illius utentes eoque velut praesidio quodam adiuti, in quo oxymori aliquid inest. Significat Socrates illa, quae p. 166A loquentem fecit Protagoram.' Heind.

φόβῳ ἀγωνιζόμεθα εἰς τὰ ἑαυτοῦ, καὶ χαριεντισμόν τινα ἀποκαλῶν, ἀποσεμνύνων δὲ τὸ πάντων μέτρον, σπουδάσαι ἡμᾶς διεκελεύσατο περὶ τὸν αὐτοῦ λόγον;

ΘΕΟ. Πῶς γὰρ οὐκ ἐνενόησα, ὦ Σώκρατες;

ΣΩ. Τί οὖν; κελεύεις πείθεσθαι αὐτῷ;

ΘΕΟ. Σφόδρα γε.

ΣΩ. Ὁρᾷς οὖν ὅτι τάδε πάντα πλὴν σοῦ παιδία ἐστίν; εἰ οὖν πεισόμεθα τῷ ἀνδρί, ἐμὲ καὶ σὲ δεῖ ἐρωτῶντάς τε καὶ ἀποκρινομένους ἀλλήλοις σπουδάσαι αὐτοῦ περὶ τὸν E λόγον, ἵνα μή τοι τοῦτό γε ἔχῃ ἐγκαλεῖν, ὡς παίζοντες πρὸς μειράκια διεσκεψάμεθ' αὐτοῦ τὸν λόγον.

ΘΕΟ. Τί δ'; οὐ πολλῶν τοι Θεαίτητος μεγάλους πώγωνας ἐχόντων ἄμεινον ἂν ἐπακολουθήσειε λόγῳ διερευνωμένῳ;

ΣΩ. Ἀλλ' οὔ τι σοῦ γε, ὦ Θεόδωρε, ἄμεινον. μὴ οὖν οἴου ἐμὲ μὲν τῷ σῷ ἑταίρῳ τετελευτηκότι δεῖν παντὶ τρόπῳ ἐπαμύνειν, σὲ δὲ μηδενί, ἀλλ' ἴθι, ὦ ἄριστε, ὀλίγον ἐπί- 169 σπου, μέχρι τούτου αὐτοῦ ἕως ἂν εἰδῶμεν εἴτε ἄρα σὲ δεῖ διαγραμμάτων πέρι μέτρον εἶναι, εἴτε πάντες ὁμοίως σοὶ ἱκανοὶ ἑαυτοῖς εἴς τε ἀστρονομίαν καὶ τἆλλα ὧν δὴ σὺ πέρι αἰτίαν ἔχεις διαφέρειν.

ΘΕΟ. Οὐ ῥᾴδιον, ὦ Σώκρατες, σοὶ παρακαθήμενον

1 *ἀγωνιζόμεθα* *Δ Π Tur.*, *ἀγωνιζοίμεθα* ς. 7 *οὖν*] *οὐχ* coni. F. W. Wagnerus. 10 *μή τοι* 𝔄 *Δ Π Stb.*, *τοι* om. ς. 11 *αὐτοῦ* *Γ*[1], coni. Schleiermacherus, rec. *Hsch.*, *αὐτοῦ τὸν* 𝔄[c]. 13 *λόγου διερευνωμένου* *Δ Σ Υ Ζ*[r], *λόγῳ διερευνωμένῳ* (ως) E, *λόγῳ διερευνώμενος* (ω) F, *λόγῳ διερευνώμενος* Hb. 15 *οὔ τοι* Ξ *Bkk.*, *οὔτις* *Π*[1e], *οὔ τι* *ς *Tur.*

1 *καὶ χαριεντισμόν τινα ἀποκ.* 'idque (concertationis genus) iocum quendam appellans (verbis illis p. 166 A *γέλωτα δὴ τὸν ἐμὲ ἐν τοῖς λόγοις ἀπέδειξε*).' Heindorfius. Scriptor postquam sic est exorsus *ἐνενόησάς που λέγοντος ἄρτι τοῦ Πρωταγόρου*, ita eum perrecturum esse exspectaveris *ἀποκαλοῦντος* — *διακελευσαμένου*; sed ne participiis cumulatis molesta fieret structura, eorum loco verbum finitum inferre maluit tamquam si antea scriptum sit *ἐνενόησάς που ὅτι ἔλεγε Πρωταγόρας*. Cf. p. 149 D.

7 *τάδε πάντα*: cf. prol. p. 22.

8 *ἐρωτῶντάς τε καὶ ἀποκρινομένους*. Cf. ad p. 189 E.

9 *αὐτοῦ περὶ τὸν λόγον*. De *αὐτοῦ* ante praepositionem posito cf. Phaed. 89 B *εἰώθει γάρ, ὁπότε τύχοι, παίζειν μου εἰς τὰς τρίχας*.

21 *αἰτίαν ἔχεις*, in quibus perhiberis excellere. Cf. Heindorfius ad Gorg. 503 B.

169 μὴ διδόναι λόγον, ἀλλ' ἐγὼ ἄρτι παρελήρησα φάσκων σε
ἐπιτρέψειν μοι μὴ ἀποδύεσθαι, καὶ οὐχὶ ἀναγκάσειν καθά-
περ Λακεδαιμόνιοι· σὺ δέ μοι δοκεῖς πρὸς τὸν Σκείρωνα
B μᾶλλον τείνειν. Λακεδαιμόνιοι μὲν γὰρ ἀπιέναι ἢ ἀπο-
δύεσθαι κελεύουσι, σὺ δὲ κατ' Ἀνταῖόν τί μοι μᾶλλον
δοκεῖς τὸ δρᾶμα δρᾶν· τὸν γὰρ προσελθόντα οὐκ ἀνίης,
πρὶν ἀναγκάσῃς ἀποδύσας ἐν τοῖς λόγοις προσπαλαῖσαι.

ΣΩ. Ἄριστά γε, ὦ Θεόδωρε, τὴν νόσον μου ἀπείκα-
σας· ἰσχυρικώτερος μέντοι ἐγὼ ἐκείνων. μυρίοι γὰρ ἤδη
μοι Ἡρακλέες τε καὶ Θησέες ἐντυγχάνοντες καρτεροὶ πρὸς
τὸ λέγειν μάλ' εὖ ξυγκεκόφασιν, ἀλλ' ἐγὼ οὐδέν τι μᾶλ-
C λον ἀφίσταμαι· οὕτω τις ἔρως δεινὸς ἐνδέδυκε τῆς περὶ
ταῦτα γυμνασίας. μὴ οὖν μηδὲ σὺ φθονήσῃς προσανατρι-
ψάμενος σαυτόν τε ἅμα καὶ ἐμὲ ὀνῆσαι.

ΘΕΟ. Οὐδὲν ἔτι ἀντιλέγω, ἀλλὰ λέγε ὅπῃ ἐθέλεις·
πάντως τὴν περὶ ταῦτα εἱμαρμένην, ἣν ἂν σὺ ἐπικλώσῃς,
δεῖ ἀνατλῆναι ἐλεγχόμενον. οὐ μέντοι περαιτέρω γε ὧν
προτίθεσαι οἷός τ' ἔσομαι παρασχεῖν ἐμαυτόν σοι.

3 σκείρωνα 𝔄 ('ex emend. prius credo ut ed.' Gaisf.) $\Pi^{cor.}$ *Tur.*, σκίρωμα ΓF, κλήρωνα Δ^{o}, σκίῤῥωνα ς. 7 πρὶν ἂν ἀναγκάσῃς *Hdf.* ἀποδύσασθαι Δ^{2o} Π^{s}, ἀποδύντ' *Hsch.* 10 ἐντυγχάνοντες 𝔄 Δ^{o} Π *Stb.*, ἐντυχόντες ς. 15 ἀλλὰ λέγε 𝔄 Δ^{o} Π^{o} *Hrm.*, ἀλλ' ἄγε ς. Cf. Winckelmannus ad Euthyd. 298 C. 16 ἂν Δ^{s} Π^{2o} (Π^{s}) *Hdf.*, om. ς.

1 διδόναι λόγον, dare vices loquendi et percontandi et vicissim respondere percontanti, ut explicat Budaeus l. gr. com. p. 94. Hdf.

φάσκων: p. 162 B. Stb.

3 Σκείρωνα. Plut. Thes. 10 Σκείρωνα δὲ πρὸ τῆς Μεγαρικῆς ἀνεῖλε ῥίψας κατὰ τῶν πετρῶν, ὡς μὲν ὁ πολὺς λόγος λῃστεύοντα τοὺς παριόντας, ὡς δ' ἔνιοι λέγουσιν ὕβρει καὶ τρυφῇ προτείνοντα τὼ πόδε τοῖς ξένοις καὶ κελεύοντα νίπτειν, εἶτα λακτίζοντα καὶ ἀπωθοῦντα νίπτοντας εἰς τὴν θάλατταν.

5 Ἀνταῖον. Schol. R. ad leg. VII 796 B Ἀνταῖος ὁ Ποσειδῶνος Λιβύης βασιλεύς, ὃς τοὺς ξένους ἀναγκάζων παλαίειν αὐτῷ ἀνῄρει. Cf. prol. p. 20.

'τι ante μοι pertinet ad μᾶλλον, ut dici solet μᾶλλόν τι, ἧττόν τι.' Heind.

6 δρᾶμα: Cf. ad p. 150 A.

7 πρίν. De ἂν omisso v. Krueger. § 54, 17, 8. Similia congessit Stallbaumius ad Phaed. 62 C.

8 τὴν νόσον μου, 'vehementissimam hanc meam certandi cupiditatem, ut dicitur νοσῶν περὶ λόγων ἀκοὴν Phaedr. 228 B.' Heind.

10 Ἡρακλέες τε καὶ Θησέες. Schol. R. οἱ Θρασύμαχοι, Καλλικλεῖς, Διονυσόδωροι, Εὐθύδημοι καὶ οἱ τοιοῦτοι. Formas a Platone non contractas esse Buttmannus, ausf. gr. Sprachl. I p. 198 putat, ne quis, cum pluralis nominum propriorum numerus raro inveniatur, de iis ambigat.

16 τὴν — εἱμαρμένην. 'Sententia significationem habet adagii illius τὴν εἱμαρμένην οὐδεὶς ἐκφεύγει Gorg. 512 E.' Heind.

ΣΩ. Ἀλλ' ἀρκεῖ καὶ μέχρι τούτων. καί μοι πάνυ τήρει τὸ τοιόνδε, μή που παιδικόν τι λάθωμεν εἶδος τῶν λόγων ποιούμενοι, καί τις πάλιν ἡμῖν αὐτὸ ὀνειδίσῃ. D

ΘΕΟ. Ἀλλὰ δὴ πειράσομαί γε καθ' ὅσον ἂν δύνωμαι.

XXII. ΣΩ. Τοῦδε τοίνυν πρῶτον πάλιν ἀντιλαβώμεθα οὗπερ τὸ πρότερον, καὶ ἴδωμεν, ὀρθῶς ἢ οὐκ ὀρθῶς ἐδυσχεραίνομεν ἐπιτιμῶντες τῷ λόγῳ, ὅτι αὐτάρκη ἕκαστον εἰς φρόνησιν ἐποίει, καὶ ἡμῖν ξυνεχώρησεν ὁ Πρωταγόρας, περί τε τοῦ ἀμείνονος καὶ χείρονος διαφέρειν τινάς, οὓς δὴ καὶ εἶναι σοφούς. οὐχί;

ΘΕΟ. Ναί.

ΣΩ. Εἰ μὲν τοίνυν αὐτὸς παρὼν ὡμολόγει, ἀλλὰ μὴ ἡμεῖς βοηθοῦντες ὑπὲρ αὐτοῦ ξυνεχωρήσαμεν, οὐδὲν ἂν E πάλιν ἔδει ἐπαναλαβόντας βεβαιοῦσθαι· νῦν δὲ τάχ' ἂν τις ἡμᾶς ἀκύρους τιθείη τῆς ὑπὲρ ἐκείνου ὁμολογίας. διὸ καλλιόνως ἔχει σαφέστερον περὶ τούτου αὐτοῦ διομολογήσασθαι· οὐ γάρ τι σμικρὸν παραλλάττει οὕτως ἔχον ἢ ἄλλως.

ΘΕΟ. Λέγεις ἀληθῆ.

ΣΩ. Μὴ τοίνυν δι' ἄλλων, ἀλλ' ἐκ τοῦ ἐκείνου λόγου ὡς διὰ βραχυτάτων λάβωμεν τὴν ὁμολογίαν. 170

ΘΕΟ. Πῶς;

1 *πᾶν ὑπήρει Δ*, *πᾶν ὑπείρετο* 𝔄 ('sunt tria puncta in marg. ⁘' Gaisf.), *πάνυ τήρει Π*[2c] *ς. 4 *δὴ] μὴν Hsch.* 6 *εἰδῶμεν* 𝔄Δ probante Winckelmanno. 9 *καὶ τοῦ χείρονος* ΞΣΥς, *τοῦ* om. *Bkk.* 10 *οὐχὶ δή* Ξς, *δή* om. *Bkk.* 16 *καλλιόνως* 𝔄ΔΠ *Bkk.*, *κάλλιον, ὡς* ς. *αὐτοὺς* coni. *Hdf.*

2 *λάθωμεν — ποιούμενοι.* P. 160E *μὴ λάθῃ ἡμᾶς οὐκ ἄξιον ὂν τροφῆς τὸ γιγνόμενον.* Aoristi *λαθεῖν* cum participio praesentis iuncti exempla v. apud Stallbaumium ad Phaed. 76D.

8 *ἐποίει.* Eadem ratione imperfectum usurpatum est p. 182E 193A 198D 208C 209A.

καὶ ἡμῖν ξυνεχ. recte Heindorfius pervidit pendere ex praecedente *ἴδωμεν.* Socrates enim hoc sane esse quaerendum paullo post dicit, cum ambigi possit, utrum Protagoras, si viveret, concederet necne.

14 *ἐπαναλαβόντας* 'h. e. iterum, denuo.' Heindorfius, qui comparat Phaedr. 228A *πολλάκις ἐπαναλαμβάνων ἐκέλευέν οἱ λέγειν.*

16 *καλλιόνως* legitur etiam de leg. II 660D. Cf. Krueger. ad Thuc. I 130, 2.

διομολογεῖσθαι, persequendo et perlustrando singulas alicuius rei partes et rationes efficere, ut de ea conveniat, diligentius explicavit Graserus spec. adv. p. 78sq.

17 *παραλλάττει*, impersonaliter dictum et cum participio coniunctum, ut *διαφέρει* de leg. VII 794E *ἐν ὅσοις μὲν γὰρ τῶν ἔργων μὴ μέγα διαφέρει, λύρᾳ μὲν ἐν ἀριστερᾷ χρώμενον, πλήκτρῳ δὲ ἐν δεξιᾷ, πρᾶγμα οὐδὲν καὶ ὅσα τοιαῦτα.*

170 *ΣΩ. Οὑτωσί. τὸ δοκοῦν ἑκάστῳ τοῦτο καὶ εἶναί φησί που ᾧ δοκεῖ;*

ΘΕΟ. Φησὶ γὰρ οὖν.

ΣΩ. Οὐκοῦν, ὦ Πρωταγόρα, καὶ ἡμεῖς ἀνθρώπου, μᾶλλον δὲ πάντων ἀνθρώπων δόξας λέγομεν, καὶ φαμὲν οὐδένα ὅντινα οὐ τὰ μὲν αὐτὸν ἡγεῖσθαι τῶν ἄλλων σοφώτερον, τὰ δὲ ἄλλους ἑαυτοῦ, καὶ ἔν γε τοῖς μεγίστοις κινδύνοις, ὅταν ἐν στρατείαις ἢ νόσοις ἢ ἐν θαλάττῃ χειμάζωνται, ὥσπερ πρὸς θεοὺς ἔχειν τοὺς ἐν ἑκάστοις ἄρ-
B *χοντας, σωτῆρας σφῶν προσδοκῶντας, οὐκ ἄλλῳ τῳ διαφέροντας ἢ τῷ εἰδέναι. καὶ πάντα που μεστὰ τἀνθρώπινα ζητούντων διδασκάλους τε καὶ ἄρχοντας ἑαυτῶν τε καὶ τῶν ἄλλων ζῴων τῶν τε ἐργασιῶν, οἰομένων τε αὖ ἱκανῶν μὲν διδάσκειν, ἱκανῶν δὲ ἄρχειν εἶναι. καὶ ἐν τούτοις ἅπασι τί ἄλλο φήσομεν ἢ αὐτοὺς τοὺς ἀνθρώπους ἡγεῖσθαι σοφίαν καὶ ἀμαθίαν εἶναι παρὰ σφίσιν;*

ΘΕΟ. Οὐδὲν ἄλλο.

ΣΩ. Οὐκοῦν τὴν μὲν σοφίαν ἀληθῆ διάνοιαν ἡγοῦνται, τὴν δὲ ἀμαθίαν ψευδῆ δόξαν;

C *ΘΕΟ. Τί μήν;*

ΣΩ. Τί οὖν, ὦ Πρωταγόρα, χρησόμεθα τῷ λόγῳ; πότερον ἀληθῆ φῶμεν ἀεὶ τοὺς ἀνθρώπους δοξάζειν, ἢ ποτὲ μὲν ἀληθῆ, ποτὲ δὲ ψευδῆ; ἐξ ἀμφοτέρων γάρ που ξυμβαίνει μὴ ἀεὶ ἀληθῆ ἀλλ' ἀμφότερα αὐτοὺς δοξάζειν. σκόπει γάρ, ὦ Θεόδωρε, εἰ ἐθέλοι ἄν τις τῶν ἀμφὶ Πρω-

6 *ὅντινα οὐ* 𝔄 *Δ Π Hdf.* e Stephani coniectura, *ὁντιναοῦν* ς. 8 *ἢ ἐν νόσοις Π*². 9 *ὥσπερ* 𝔄 *Δ Π*ᵉ *Bkk.*, *ὡς* ς. 11 *μεστα Δ*ᵃ, *μεστὰ* 𝔄ᶜ ΞΗ et *γρ.* F *Hdf.*, *μετὰ* ς. 21 *ὦ*] *τῷ* 𝔄 (in marg. *ὦ*) *Δ*ᵉ *Π*¹ᵉ. *Πρωταγόραι* 𝔄. 23 *δὲ καὶ ψευδῆ Δ*ᵉ (*Δ*ᵃ om. *καὶ*) Ξς, *καὶ* om. *Bkk.*

5 *καὶ φαμέν.* 'Post *δόξας* cum ita pergere vellet, *ὅτι τὰ μὲν αὐτοὶ τῶν ἄλλων σοφώτεροί εἰσι, τὰ δὲ ἄλλοι ἑαυτῶν*, mutatur paullulum sermonis tenor, dum additur *καὶ φαμὲν κ. τ. λ.*' Heind.

8 '*χειμάζεσθαι* cum proprie de tempestatibus dicatur, tum etiam in universum significat agitari malis atque periculis. v. Monck. ad Eur. Hipp. 315.' Stallb.

9 *ὥσπερ πρὸς θεοὺς ἔχειν τοὺς — ἄρχοντας.* Altera praepositio post particulas *ὡς*, *οἷον*, *ὥσπερ*, *καθάπερ* omitti solet. Cf. Cobeti var. lect. p. 163 sq.

21 *τῷ λόγῳ: αὐτάρκη ἕκαστον εἰς φρόνησιν εἶναι*, p. 169 D.

25 *σκόπει γάρ.* Demonstrandum est, etiamsi cum Protagora vera semper homines opinari statuamus, inde tamen effici eos etiam falsa opinari. Quod Socrates ita facit, ut quam plurimos esse dicat, quibus alii videantur ignorantes esse falsaque opinari.

ταγόραν ἢ σὺ αὐτὸς διαμάχεσθαι ὡς οὐδεὶς ἡγεῖται ἕτερος ἕτερον ἀμαθῆ τε εἶναι καὶ ψευδῆ δοξάζειν.

ΘΕΟ. Ἀλλ᾽ ἄπιστον, ὦ Σώκρατες.

ΣΩ. Καὶ μὴν εἰς τοῦτό γε ἀνάγκης ὁ λόγος ἥκει ὁ D
πάντων χρημάτων μέτρον ἄνθρωπον λέγων.

ΘΕΟ. Πῶς δή;

ΣΩ. Ὅταν σὺ κρίνας τι παρὰ σαυτῷ πρός με ἀποφαίνῃ περί τινος δόξαν, σοὶ μὲν δὴ τοῦτο κατὰ τὸν ἐκείνου λόγον ἀληθὲς ἔστω, ἡμῖν δὲ δὴ τοῖς ἄλλοις περὶ τῆς σῆς κρίσεως πότερον οὐκ ἔστι κριταῖς γενέσθαι, ἢ ἀεί σε κρίνομεν ἀληθῆ δοξάζειν; ἢ μυρίοι ἑκάστοτέ σοι μάχονται ἀντιδοξάζοντες, ἡγούμενοι ψευδῆ κρίνειν τε καὶ οἴεσθαι;

ΘΕΟ. Νὴ τὸν Δία, ὦ Σώκρατες, μάλα μυρίοι δῆτα, E
φησὶν Ὅμηρος, οἵ γέ μοι τὰ ἐξ ἀνθρώπων πράγματα παρέχουσιν.

ΣΩ. Τί οὖν; βούλει λέγωμεν ὡς σὺ τότε σαυτῷ μὲν ἀληθῆ δοξάζεις, τοῖς δὲ μυρίοις ψευδῆ;

ΘΕΟ. Ἔοικεν ἔκ γε τοῦ λόγου ἀνάγκη εἶναι.

ΣΩ. Τί δὲ αὐτῷ Πρωταγόρᾳ; ἆρ᾽ οὐχὶ ἀνάγκη, εἰ μὲν μηδὲ αὐτὸς ᾤετο μέτρον εἶναι ἄνθρωπον μηδὲ οἱ πολλοί, ὥσπερ οὐδὲ οἴονται, μηδενὶ δὴ εἶναι ταύτην τὴν ἀλήθειαν ἣν ἐκεῖνος ἔγραψεν; εἰ δὲ αὐτὸς μὲν ᾤετο, τὸ 171
δὲ πλῆθος μὴ συνοίεται, οἶσθ᾽ ὅτι πρῶτον μὲν ὅσῳ πλείους οἷς μὴ δοκεῖ ἢ οἷς δοκεῖ, τοσούτῳ μᾶλλον οὐκ ἔστιν ἢ ἔστιν.

ΘΕΟ. Ἀνάγκη, εἴπερ γε καθ᾽ ἑκάστην δόξαν ἔσται καὶ οὐκ ἔσται.

7 με 𝔄ΔΠ *Stb.*, ἐμὲ ς. 10 ἀεὶ σὲ 𝔄 *Hrm.*, ἀεί (αἰεί Δ[a]) σε Δ[a] *Bkk.*, αἰεὶ σὲ Π, σὲ ἀεὶ ς. 19 δαὶ ΔFi𝔄[2] *Bkk.* Cf. Schneiderus ad civ. V 468 A. 24 ἢ οἷς δοκεῖ 𝔄 in marg. sed a vet. m.

4 εἰς τοῦτό γε ἀνάγκης '*zu dem Punkte, Momente des Zwanges, in eine so unausweichliche Collision.*' Kruegerus ad Thuc. I 49, 6.

7 πρός με. De forma pronominis enclitica v. Stallbaumius ad Prot. 335 A.

13 μάλα μυρίοι. 'Od. π 122 ρ 422 τ 78.' Fischerus.

14 τὰ ἐξ ἀνθρώπων πράγματα 'sunt ingentia, immensa negotia, de quo loquendi genere vid. Taylor. ad Lys. p. 494 R., Reisk. ad Aeschin. p. 83 imprimisque Hemsterhus. ad Thom. Mag. p. 359. Respondet vulgare illud nostratium: *alle menschenmögliche.*' Heindorfius. Cf. ad p. 148 B.

19 Τί δὲ αὐτῷ Πρωταγόρᾳ 'sc. ἀνάγκη ἐστίν;' Heind.

22 ἀλήθειαν: Cf. prol. p. 24.

171 *ΣΩ.* *Ἔπειτά γε τοῦτ' ἔχει κομψότατον· ἐκεῖνος μὲν περὶ τῆς αὑτοῦ οἰήσεως τὴν τῶν ἀντιδοξαζόντων οἴησιν, ᾗ ἐκεῖνον ἡγοῦνται ψεύδεσθαι, ξυγχωρεῖ που ἀληθῆ εἶναι ὁμολογῶν τὰ ὄντα δοξάζειν ἅπαντας.*

ΘΕΟ. *Πάνυ μὲν οὖν.*

B *ΣΩ.* *Οὐκοῦν τὴν αὑτοῦ ἂν ψευδῆ ξυγχωροῖ, εἰ τὴν τῶν ἡγουμένων αὐτὸν ψεύδεσθαι ὁμολογεῖ ἀληθῆ εἶναι;*

ΘΕΟ. *Ἀνάγκη.*

ΣΩ. *Οἱ δέ γ' ἄλλοι οὐ ξυγχωροῦσιν ἑαυτοῖς ψεύδεσθαι;*

ΘΕΟ. *Οὐ γὰρ οὖν.*

ΣΩ. *Ὁ δέ γ' αὖ ὁμολογεῖ καὶ ταύτην ἀληθῆ τὴν δόξαν ἐξ ὧν γέγραφε.*

ΘΕΟ. *Φαίνεται.*

ΣΩ. *Ἐξ ἁπάντων ἄρα ἀπὸ Πρωταγόρου ἀρξαμένων ἀμφισβητήσεται, μᾶλλον δὲ ὑπό γε ἐκείνου ὁμολογήσεται, ὅταν τῷ τἀναντία λέγοντι ξυγχωρῇ ἀληθῆ αὐτὸν δοξάζειν,*
C *τότε καὶ ὁ Πρωταγόρας αὐτὸς ξυγχωρήσεται μήτε κύνα*

9 *ἑαυτοὺς* Π^2 *Hdf.* de Buttmanni coniectura, *ἑαυτοῖς* * ς. 13 *ὧν γε γέγραφε* coni. Buttmannus. 14 *Φαίνεται* om. 𝔄 Δ. 15 *ἐξ*] *ὑφ'* coni. *Hdf.* 17 *τῷ* om. ς, *Bkk.* restituit ex omnibus libris.

1 *ἔχει.* 'Potest in his ex praegressis subaudiri *ἡ ἀλήθεια*, sed malim in universum subaudire *τοῦτο* sc. *τὸ πρᾶγμα.* Sic p. 191 B 196 B.' Heindorfius. Cf. p. 187 C. Stb.

κομψότατον. 'Plerisque locis apud Platonem vox habet aliquid ironiae Socraticae, ut non tam de vera et naturali, sed de nimia et adscititia venustate capienda videatur. Sophistae imprimis, etiam cum ridentur, *κομψοὶ* appellantur p. 156 A 202 D.' Ruhnkenius ad Tim. p. 162.

ἐκεῖνος. Cf. ad p. 143 A.

μὲν. 'Hoc *μὲν* ne *ἀνανταπόδοτον* existimes, respondet ei deinde *δὲ* in verbis *Οἱ δέ γ' ἄλλοι οὐ ξυγχωροῦσιν.*' Stallb.

9 *ἑαυτοῖς.* 'Non raro fieri solet, ut verbum infinitivo loco subiecti vel obiecti adiunctum anticipatione quadam aut verbo infinitivum moderanti accommodetur aut subiectum fiat universae enuntiationis.' Schanzius, spec. cr. p. 9. Krueger. § 61, 6, 8.

15 *ἀπὸ Πρωταγόρου ἀρξαμένων.* Exempla Platonica participii *ἀρξάμενος* ita usurpati dedit Heindorfius ad Gorg. 471 C.

18 *τότε καὶ ὁ Πρ. — ξυγχωρήσεται.* His verbis ita repetuntur quae antecedentibus *ἐξ ἁπάντων — ὁμολογήσεται* dicta sunt, ut ipsa illa repetitione sermonis structura non amplius sibi constet. Praeter structurae autem tenorem impeditum nonnulla alia sunt quae offendant. Atque primum quidem *φαίνεται* abest a duobus libris optimis; deinde *ἐξ* praepositio insolenter usurpata est, significat *von Seiten*, sed paullo infra dictum est *ἀμφισβητήσεται ὑπὸ πάντων*; denique *ἀμφισβητεῖται* et *ὁμολογήσεται* futura media pro passivis posita sunt. Quae cum ita sint, nescio an locus sit corruptus.

κύνα. Cf. ad p. 157 D.

μήτε τὸν ἐπιτυχόντα ἄνθρωπον μέτρον εἶναι μηδὲ περὶ 171
ἑνὸς οὗ ἂν μὴ μάθῃ. οὐχ οὕτως;

ΘΕΟ. Οὕτως.

ΣΩ. Οὐκοῦν ἐπειδὴ ἀμφισβητεῖται ὑπὸ πάντων, οὐδενὶ ἂν εἴη ἡ Πρωταγόρου ἀλήθεια ἀληθής, οὔτε τινὶ ἄλλῳ οὔτ' αὐτῷ ἐκείνῳ.

ΘΕΟ. Ἄγαν, ὦ Σώκρατες, τὸν ἑταῖρόν μου καταθέομεν.

ΣΩ. Ἀλλά τοι, ὦ φίλε, ἄδηλον εἰ καὶ παραθέομεν
τὸ ὀρθόν. εἰκός γε ἄρα ἐκεῖνον πρεσβύτερον ὄντα σοφώ-
τερον ἡμῶν εἶναι· καὶ εἰ αὐτίκα ἐντεῦθεν ἀνακύψειε μέχρι D
τοῦ αὐχένος, πολλὰ ἂν ἐμέ τε ἐλέγξας ληροῦντα, ὡς τὸ εἰκός, καὶ σὲ ὁμολογοῦντα, καταδὺς ἂν οἴχοιτο ἀποτρέχων. ἀλλ' ἡμῖν ἀνάγκη, οἶμαι, χρῆσθαι ἡμῖν αὐτοῖς, ὁποῖοί τινές ἐσμεν, καὶ τὰ δοκοῦντα ἀεὶ ταῦτα λέγειν. καὶ δῆτα καὶ νῦν ἄλλο τι φῶμεν ὁμολογεῖν ἂν τοῦτό γε ὁντινοῦν, τὸ εἶναι σοφώτερον ἕτερον ἑτέρου, εἶναι δὲ καὶ ἀμαθέστερον;

ΘΕΟ. Ἐμοὶ γοῦν δοκεῖ.

XXIII. ΣΩ. Ἦ καὶ ταύτῃ ἂν μάλιστα ἵστασθαι τὸν

10 γε ἄρα 𝔄ΔΠ Bkk., γὰρ ς. 13 ἀποτρέχων circumscripsit Hsch. (Philol. IX p. 384) probante C. G. Cobeto, mnemos. IV p. 236. 19 Ἐμοὶ γοῦν Π² Bkk., Ἔμοιγ' οὖν ς.

4 ἀμφισβητεῖται 'sc. τὸ μήτε κύνα μήτε τὸν ἐπιτυχόντα ἄνθρωπον μέτρον εἶναι etc., nisi malis hoc ἀμφισβητεῖται trahere ad seq. ἡ Πρωταγόρου ἀλήθεια, ut p. 194 A ὅταν — τὸ τῆς ἀπούσης αἰσθήσεως τῇ παρούσῃ προσαρμόσῃ, πάντῃ ταύτῃ ψεύδεται ἡ διάνοια.' Heindorfius.

7 τὸν ἑταῖρόν μου καταθέομεν 'h. e. in amicum nostrum invehimur. Apte comparat Heindorfius legg. VII 806 C τί δράσομεν, ὦ Κλεινία; τὸν ξένον ἐάσομεν τὴν Σπάρτην ἡμῖν οὕτω καταδραμεῖν laudato Menagio ad Diog. Laert. VII 187.' Stallb.

10 πρεσβύτερον. Cf. prol. p. 23.

11 ἀνακύψειε μέχρι τοῦ αὐχένος. Krischius, Theol. Lehr. d. Griech. Denk. p. 141 ad Protagorae fugam et mortem haec refert. Dicitur enim Protagoras Athenis impietatis reus factus, cum periculum fuga evitare constituisset, parvae se cymbae commisisse, ut Siciliam peteret, sed undis periisse. Sed multo magis Steinharti mihi arridet explicatio, qui III p. 26 et 206 n. 32 Protagorae umbram h. l. significari putat scalis Charoniis in saenam escendentem et postquam dicenda dixerit descendentem, ut in Graecorum theatris fieri solebat.

15 τὰ δοκοῦντα ἀεὶ ταῦτα λέγειν. 'Sic p. 172 B τὸ κοινῇ δόξαν τοῦτο γίγνεται ἀληθές.' Heind. Cf. Stallbaumius ad Charm. 163 C.

καὶ δῆτα καὶ νῦν dictum ut p. 187 C καὶ δὴ καὶ νῦν, quod multo frequentius est.

E λόγον, ᾗ ἡμεῖς ὑπεγράψαμεν βοηθοῦντες Πρωταγόρᾳ, ὡς τὰ μὲν πολλὰ ᾗ δοκεῖ, ταύτῃ καὶ ἔστιν ἑκάστῳ, θερμά, ξηρά, γλυκέα, πάντα ὅσα τοῦ τύπου τούτου· εἰ δέ που ἔν τισι ξυγχωρήσεται διαφέρειν ἄλλον ἄλλου, περὶ τὰ ὑγιεινὰ καὶ νοσώδη ἐθελῆσαι ἂν φάναι μὴ πᾶν γύναιον καὶ παιδίον καὶ θηρίον δὲ ἱκανὸν εἶναι ἰᾶσθαι αὑτὸ γιγνῶσκον ἑαυτῷ τὸ ὑγιεινόν, ἀλλὰ ἐνταῦθα δὴ ἄλλον ἄλλου διαφέρειν, εἴπερ που;

ΘΕΟ. Ἔμοιγε δοκεῖ οὕτως.

172 ΣΩ. Οὐκοῦν καὶ περὶ πολιτικῶν, καλὰ μὲν καὶ αἰσχρὰ καὶ δίκαια καὶ ἄδικα καὶ ὅσια καὶ μή, οἷα ἂν ἑκάστη πόλις οἰηθεῖσα θῆται νόμιμα αὑτῇ, ταῦτα καὶ εἶναι τῇ ἀληθείᾳ ἑκάστῃ, καὶ ἐν τούτοις μὲν οὐδὲν σοφώτερον οὔτε ἰδιώτην ἰδιώτου οὔτε πόλιν πόλεως εἶναι· ἐν δὲ τῷ ξυμφέροντα ἑαυτῇ ἢ μὴ ξυμφέροντα τίθεσθαι, ἐνταῦθ᾿, εἴπερ που, αὖ ὁμολογήσει ξύμβουλόν τε ξυμβούλου διαφέρειν καὶ πόλεως δόξαν ἑτέραν ἑτέρας πρὸς ἀλήθειαν, καὶ οὐκ
B ἂν πάνυ τολμήσειε φῆσαι, ἃ ἂν θῆται πόλις ξυμφέροντα οἰηθεῖσα αὑτῇ, παντὸς μᾶλλον ταῦτα καὶ ξυνοίσειν. ἀλλ᾿ ἐκεῖ οὗ λέγω, ἐν τοῖς δικαίοις καὶ ἀδίκοις καὶ ὁσίοις καὶ ἀνοσίοις, ἐθέλουσιν ἰσχυρίζεσθαι ὡς οὐκ ἔστι φύσει αὐ-

11 καὶ ante *δίκαια* om. ς, e libris reduxit *Bkk.* 20 καὶ ἀδίκοις om. $\mathfrak{A}\Delta^a$. Cf. R. B. Hirschigius, philol. X p. 187.

3 **τοῦ τύπου τούτου**: cf. ad p. 194B.

εἰ — ξυγχωρήσεται 'sc. τις, quod apud animum repetendum e praegresso ὁντινοῦν. Pendent enim haec **εἰ δέ που ἔν τισι — ἐθελῆσαι ἂν φάναι** etc. a praecedente illo **φῶμεν**.' Heindorfius.

6. **καὶ — δὲ** usurpantur, ubi novum quiddam magna cum vi antecedentibus additur. Bäumlein, Part. p. 148 sq. Exempla collegit Astius ad leg. p. 54.

10 *Οὐκοῦν καὶ περὶ τῶν πολ.* Calida sicca dulcia omnia, quae sub sensus cadunt, conceditur esse, ut cuique videantur; itemque iusta iniusta pia impia alia eius generis; aliam vero esse rationem rerum, quae sive singulis sive civitati utiles et salutares sint.

11 **οἷα κτλ.** 'Iunge: οἷα ἂν ἑκάστη πόλις θῆται οἰηθεῖσα αὑτῇ νόμιμα.' Heind.

12 **εἶναι**, ut **ἐθελῆσαι ἂν φάναι** (p. 171E) pendet ex praecedente illo **φῶμεν** p. 171D. Quare etiam in extremo hoc membro interrogandi signum posui.

21 **ἐθέλουσιν ἰσχυρίζεσθαι**, 'prompto animo s. sine dubitatione asseverant.' Stallb. Cf. p. 177C **ἐθέλειν διισχυρίζεσθαι**. 'Ad pluralem autem numerum transit oratio, quoniam profertur communis quaedam vulgi opinio, sophistarum imprimis, qui nihil natura iustum aut sanctum statuerent. Cf. Gorg. 483 A de rep. II 358E.' Heind.

τῶν οὐδὲν οὐσίαν ἑαυτοῦ ἔχον, ἀλλὰ τὸ κοινῇ δόξαν τοῦτο 172 *γίγνεται ἀληθὲς τότε, ὅταν δόξῃ καὶ ὅσον ἂν δοκῇ χρόνον. καὶ ὅσοι γε δὴ μὴ παντάπασι τὸν Πρωταγόρου λόγον λέγουσιν, ὧδέ πως τὴν σοφίαν ἄγουσι. λόγος δὲ ἡμᾶς, ὦ Θεόδωρε, ἐκ λόγου μείζων ἐξ ἐλάττονος καταλαμβάνει.* C

ΘΕΟ. Οὐκοῦν σχολὴν ἄγομεν, ὦ Σώκρατες;

ΣΩ. Φαινόμεθα. καὶ πολλάκις μέν γε δή, ὦ δαιμόνιε, καὶ ἄλλοτε κατενόησα, ἀτὰρ καὶ νῦν, ὡς εἰκότως οἱ ἐν ταῖς φιλοσοφίαις πολὺν χρόνον διατρίψαντες εἰς τὰ δικαστήρια ἰόντες γελοῖοι φαίνονται ῥήτορες.

ΘΕΟ. Πῶς δὴ οὖν λέγεις;

ΣΩ. Κινδυνεύουσιν οἱ ἐν δικαστηρίοις καὶ τοῖς τοιούτοις ἐκ νέων κυλινδούμενοι πρὸς τοὺς ἐν φιλοσοφίᾳ καὶ τῇ τοιᾷδε διατριβῇ τεθραμμένους ὡς οἰκέται πρὸς ἐλευ- D *θέρους τεθράφθαι.*

ΘΕΟ. Πῇ δή;

ΣΩ. Ἧι τοῖς μὲν τοῦτο, ὃ σὺ εἶπες, ἀεὶ πάρεστι σχολὴ καὶ τοὺς λόγους ἐν εἰρήνῃ ἐπὶ σχολῆς ποιοῦνται, ὥσπερ ἡμεῖς νυνὶ τρίτον ἤδη λόγον ἐκ λόγου μεταλαμβάνομεν, οὕτω κἀκεῖνοι, ἐὰν αὐτοὺς ὁ ἐπελθὼν τοῦ προκειμένου μᾶλλον, καθάπερ ἡμᾶς, ἀρέσῃ· καὶ διὰ μακρῶν ἢ

4 *λέγουσιν* EFH *Hdf.*, *λέγωσιν* *ς. 13 *κυλινδούμενοι* 𝔄 Δ Π *Bkk.*, *καλινδούμενοι* ς.

3 *ὅσοι.* Cf. prol. p. 25.

4 *τὴν σοφίαν ἄγουσιν.* Heindorfius *ἄγειν* h. l. aestimandi vim habere putat, ut in illo *ἐντίμως τι ἄγειν* in honore aliquid habere (de rep. VII 528 C), *θεὸν ἄγειν τινά*, pro deo aliquem habere (Luc. Gall. 18) aliisque id genus loquendi formulis. Sed recte fortasse Stallbaumius hanc verbi significationem ab hoc loco abhorrere dicit et Ficinum secutus locum interpretatus est: isto fere modo philosophiam tractant i. e. philosophantur.

8 *νῦν.* Socrates iam accusatus erat.

9 *φιλοσοφίαις*: Cf. ad p. 143 D.

10 *γελοῖοι φαίνονται ῥήτορες.* Apol. 17 D *νῦν ἐγὼ πρῶτον ἐπὶ δικαστήριον ἀναβέβηκα ἔτη γεγονὼς πλείω ἑβδομήκοντα· ἀτεχνῶς οὖν ξένως ἔχω τῆς ἐνθάδε λέξεως.*

12 *τοῖς τοιούτοις* ‘*ὄχλοις, συλλόγοις*, ut Gorg. 454 E *ἐν δικαστηρίοις τε καὶ ἐν τοῖς ἄλλοις ὄχλοις*. Cf. Theaet. 173 D.’ Heind.

18 *σχολή*: cf. ad p. 153 C.

19 ‘*ὥσπερ ἡμεῖς* etc. pendet a praegresso illo *ᾗ*, uti et illa deinceps *οἱ δὲ ἐν ἀσχολίᾳ* etc.’ Heind. De asyndeto cf. ad p. 143 A.

20 *οὕτω κἀκεῖνοι* ‘repetendum *λόγον ἐκ λόγου μεταλαμβάνουσιν*. Cf. ad p. 159 E.’ Heind.

21 *ἀρέσκειν* cum accusativo constructum est conciliare, ut p. 202 C *Ἀρέσκει οὖν σε καὶ τίθεσαι ταύτῃ*, p. 202 D *ἔν μέντοι τί με τῶν ῥηθέντων ἀπαρέσκει* (cf. Heindorf. ad Crat. 391 C), cum dativo placere, ut p. 157 C.

βραχέων μέλει οὐδὲν λέγειν, ἂν μόνον τύχωσι τοῦ ὄντος· οἱ δὲ ἐν ἀσχολίᾳ τε ἀεὶ λέγουσι· κατεπείγει γὰρ ὕδωρ
E ῥέον καὶ οὐκ ἐγχωρεῖ περὶ οὗ ἂν ἐπιθυμήσωσι τοὺς λόγους ποιεῖσθαι, ἀλλ' ἀνάγκην ἔχων ὁ ἀντίδικος ἐφέστηκε καὶ ὑπογραφὴν παραναγιγνωσκομένην, ὧν ἐκτὸς οὐ ῥητέον· [ἣν ἀντωμοσίαν καλοῦσιν·] οἱ δὲ λόγοι ἀεὶ περὶ ὁμοδούλου πρὸς δεσπότην καθήμενον, ἐν χειρί τινα δίκην ἔχοντα, καὶ οἱ ἀγῶνες οὐδέποτε τὴν ἄλλως ἀλλ' ἀεὶ τὴν περὶ αὐτοῦ· πολλάκις δὲ καὶ περὶ ψυχῆς ὁ δρόμος· ὥστ' ἐξ
173 ἁπάντων τούτων ἔντονοι καὶ δριμεῖς γίγνονται, ἐπιστάμενοι τὸν δεσπότην λόγῳ τε θωπεῦσαι καὶ ἔργῳ χαρίσασθαι, σμικροὶ δὲ καὶ οὐκ ὀρθοὶ τὰς ψυχάς. τὴν γὰρ αὔξην καὶ τὸ εὐθύ τε καὶ τὸ ἐλεύθερον ἡ ἐκ νέων δουλεία ἀφῄρηται, ἀναγκάζουσα πράττειν σκολιά, μεγάλους κινδύνους καὶ

5 παραναγιγνωσκομένην $\mathfrak{A}\Delta^{a}\Pi^{a}$b, παραγιγνωσκομένην $\Delta^{c}\Pi^{1c}$ Γ^{1}, ἀναγιγνωσκομένην H. 6 ἣν ἀντωμοσίαν καλοῦσιν de glossemate suspecta sunt Abreschio, auctar. diluc. Thuc. p. 425, Heindorfio, Brauno, de hyperb. Plat. II p. 9, aliis. 7 τινα $\mathfrak{A}\Delta\Pi^{1}$ probante Winckelmanno *Cpl.*, τὴν *ς. 9 αὑτοῦ *Hdf.* de Stephani coniectura.
11 χαρίσασθαι] ὑπελθεῖν C. G. Cobetus, mnemos. XI p. 232, ut est in Themist.

2 ὕδωρ ῥέον, clepsydra, quae saepissime ὕδωρ dicitur. Cf. p. 201 B πρὸς ὕδωρ σμικρόν.

4 'ἀνάγκην intellegit fortasse ipsam clepsydram, qua tempus dicendo concessum definiebatur. Hesych. Ἀνάγκη· ἡ δικαστικὴ κλεψύδρα. Poll. VIII 17 ἔνιοι δὲ οἴονται καὶ ἀνάγκην σκεῦος εἶναι δικαστικόν. v. Valesius ad Harpocr. p. 456. ed. Lips.' Stallbaumius. Campbellius autem ἀνάγκην significare putat *the strong arm of the law.*

5 ὑπογραφὴ est quod lineis circumscriptum est, intra quas pueri litterarum formas pingebant. Cf. Sauppius ad Prot. 326 D. Tali ὑπογραφῇ aptissime comparatur ἀντωμοσία, libellus. Ut enim pueri scribentes lineis ductis excedere vetiti erant, ita oratoribus non licuit ἔξω τοῦ πράγματος λέγειν. Cf. de leg. XII 949 B.

6 περὶ ὁμοδούλου. Et accusator et reus sunt quasi conservi quidam; eorum autem dominus est iudex, penes quem est arbitrium.

7 τινα δίκην, ius quoddam, quod vulgus habet ius, philosophi non item. Cf. p. 173 D.

8 τὴν περὶ αὐτοῦ 'h. e. ita ut de ipsa re, quae cummaxime agitur, dicendum sit. Nam αὐτὸ saepe sic dicitur de re maximi momenti sive de eo, quod caput est atque summum in aliqua re. v. ad Lys. 204 B.' Stallb.

10 ἔντονοι καὶ δριμεῖς. P. 175 D τὴν ψυχὴν καὶ δριμὺν καὶ δικανικόν.

12 'τὴν αὔξην refertur ad praegressum σμικροὶ τὰς ψυχάς, τὸ εὐθὺ autem et τὸ ἐλεύθερον pertinent ad οὐκ ὀρθοί.' Stallb.

14 μεγάλους. 'Stephanus coni. καὶ μεγάλους aut μεγάλους τε. At nec his coniecturis opus est. Nam verbis μεγάλους — ἐπιβάλλουσα ostenditur modus, quo ἡ ἐκ νέων δουλεία cogat πράττειν σκολιά.' Fischerus.

φόβους ἔτι ἁπαλαῖς ψυχαῖς ἐπιβάλλουσα, οὓς οὐ δυνάμε- 173
νοι μετὰ τοῦ δικαίου καὶ ἀληθοῦς ὑποφέρειν, εὐθὺς ἐπὶ
τὸ ψεῦδός τε καὶ τὸ ἀλλήλους ἀνταδικεῖν τρεπόμενοι πολλὰ
κάμπτονται καὶ συγκλῶνται, ὥσθ' ὑγιὲς οὐδὲν ἔχοντες B
τῆς διανοίας εἰς ἄνδρας ἐκ μειρακίων τελευτῶσι, δεινοί
τε καὶ σοφοὶ γεγονότες, ὡς οἴονται. καὶ οὗτοι μὲν δὴ τοι-
οῦτοι, ὦ Θεόδωρε· τοὺς δὲ τοῦ ἡμετέρου χοροῦ πότερον
βούλει διελθόντες ἢ ἐάσαντες πάλιν ἐπὶ τὸν λόγον τρεπώ-
μεθα, ἵνα μὴ καί, ὃ νῦν δὴ ἐλέγομεν, λίαν πολὺ τῇ ἐλευ-
θερίᾳ καὶ μεταλήψει τῶν λόγων καταχρώμεθα;

ΘΕΟ. Μηδαμῶς, ὦ Σώκρατες, ἀλλὰ διελθόντες.
πάνυ γὰρ εὖ τοῦτο εἴρηκας, ὅτι οὐχ ἡμεῖς οἱ ἐν τῷ τοιῷδε C
χορεύοντες τῶν λόγων ὑπηρέται, ἀλλ' οἱ λόγοι οἱ ἡμέτεροι
ὥσπερ οἰκέται, καὶ ἕκαστος αὐτῶν περιμένει ἀποτελεσθῆ-
ναι ὅταν ἡμῖν δοκῇ· οὔτε γὰρ δικαστὴς οὔτε θεατὴς ὥσ-
περ ποιηταῖς ἐπιτιμήσων τε καὶ ἄρξων ἐπιστατεῖ παρ'
ἡμῖν.

XXIV. *ΣΩ. Λέγωμεν δή, ὡς ἔοικεν, ἐπεὶ σοί γε*
δοκεῖ, περὶ τῶν κορυφαίων· τί γὰρ ἄν τις τούς γε φαύ-
λως διατρίβοντας ἐν φιλοσοφίᾳ λέγοι; οὗτοι δέ που ἐκ

5 *τελῶσι* Loersius ad Menex. 249 A. 8 *τραπώμεθα* *Γ Bkk.*, *τρεπώμεθα* *ς *Tur.* 13 *οἱ* om. *Hsch.* 14 *καὶ* om. *Δ.*

3 *πολλὰ κάμπτονται καὶ ξυγκλῶνται*, valde depravantur et confringuntur. 'Ut de rep. VI 495 E *τὰς ψυχὰς συγκεκλασμένοι τε καὶ ἀποτεθρυμμένοι* appellantur opifices.' Heind.

5 *δεινοί τε καὶ σοφοί.* Cf. de rep. III 409 C *ὁ δὲ δεινὸς ἐκεῖνος καὶ καχύποπτος ὁ πολλὰ αὐτὸς ἠδικηκὼς καὶ πανοῦργός τε καὶ σοφὸς οἰόμενος εἶναι.* Cf. ad p. 154 D.

7 *χοροῦ.* 'Similiter Euthyd. 279 B *τὴν δὲ σοφίαν ποῦ χοροῦ τάξομεν;* Metaphora servatur etiam in iis quae mox sequuntur; spectant enim huc *οἱ ἐν τῷ τοιῷδε χορεύοντες* et *οἱ κορυφαῖοι.*' Stallb.

8 *τρεπώμεθα.* De leg. X 887 A *ἢ χαίρειν ἐάσαντες ἐπὶ τοὺς νόμους τρεπώμεθα πάλιν;*

9 *ὃ νῦν δὴ ἐλέγομεν*, p. 172 D. Hdf.

13 *οἱ ἡμέτεροι* cum *οἱ λόγοι* coniungendum est: nostri quidem sermones. Magna vi toto hoc loco (*ὅτι οὐχ ἡμεῖς*) philosophorum sermones opponuntur orationibus iudiciorum.

15 *δικαστής.* Apud Athenienses iudices (*κριταὶ οἱ ἐκ Διονυσίων*) constituerunt, qui poetarum fabulas dantium praemiis afficiendi essent. Bernhardy, Gr. Lit. II 2 p. 126.

20 *οὗτοι δέ που.* Gorg. 484 C *ΚΑΛ ... ἐὰν γὰρ καὶ πάνυ εὐφυὴς ᾖ καὶ πόρρω τῆς ἡλικίας φιλοσοφῇ, ἀνάγκη πάντων ἄπειρον γεγονέναι ἐστίν, ὧν χρὴ ἔμπειρον εἶναι τὸν μέλλοντα καλὸν κἀγαθὸν καὶ εὐδόκιμον ἔσεσθαι ἄνδρα. καὶ γὰρ τῶν νόμων*

νέων πρῶτον μὲν εἰς ἀγορὰν οὐκ ἴσασι τὴν ὁδόν, οὐδὲ
D *ὅπου δικαστήριον ἢ βουλευτήριον ἤ τι κοινὸν ἄλλο τῆς*
πόλεως συνέδριον· νόμους δὲ καὶ ψηφίσματα λεγόμενα ἢ
γεγραμμένα οὔτε ὁρῶσιν οὔτε ἀκούουσι· σπουδαὶ δὲ ἑται-
ριῶν ἐπ' ἀρχὰς καὶ σύνοδοι καὶ δεῖπνα καὶ σὺν αὐλητρίσι
κῶμοι, οὐδὲ ὄναρ πράττειν προσίσταται αὐτοῖς. εὖ δὲ ἢ
κακῶς τις γέγονεν ἐν πόλει, ἤ τί τῳ κακόν ἐστιν ἐκ προ-
γόνων γεγονὸς ἢ πρὸς ἀνδρῶν ἢ γυναικῶν, μᾶλλον αὐτὸν
λέληθεν ἢ οἱ τῆς θαλάττης λεγόμενοι χόες. καὶ ταῦτα
E *πάντ' οὐδ' ὅτι οὐκ οἶδεν, οἶδεν· οὐδὲ γὰρ αὐτῶν ἀπέχε-*
ται τοῦ εὐδοκιμεῖν χάριν, ἀλλὰ τῷ ὄντι τὸ σῶμα μόνον
ἐν τῇ πόλει κεῖται αὐτοῦ καὶ ἐπιδημεῖ, ἡ δὲ διάνοια,
ταῦτα πάντα ἡγησαμένη σμικρὰ καὶ οὐδέν, ἀτιμάσασα
πανταχῇ φέρεται κατὰ Πίνδαρον, τά τε γᾶς ὑπένερθε καὶ
τὰ ἐπίπεδα γεωμετροῦσα, οὐρανοῦ τε ὕπερ ἀστρονομοῦσα,
174 *καὶ πᾶσαν πάντῃ φύσιν ἐρευνωμένη τῶν ὄντων ἑκάστου*
ὅλου, εἰς τῶν ἐγγὺς οὐδὲν αὐτὴν συγκαθιεῖσα.

7 *κακῶς*] *ἑτέρως* Valckenarius, diatr. in Eur. p. 112 ex Iambl. protrept. 14 p. 84. *τις* *ΔΣΥΖ*ʳ CEFHbabci *Hdf.* e Clem. Alex. strom. V p. 249, *τί*ˢ Bᵉ, *τι* *ϛ. *ἐν τῇ πόλει* b *Hsch.* *τί τῷ* coni. *Hdf.* 10 *οἶδεν* ô *εἶδεν* 𝔄*Δ*ᵃ. 13 *σμικρὰ καὶ οὐδέν, ἀτ.* *Hdf.*, *σμικρά, καὶ οὐδὲν ἀτ.* ϛ. 14 *φέρεται*] *πέτεται* b et *γρ.* 𝔄Bᵉ C a c. 15 *ἐπίπεδα* 𝔄*ΔΠ* *Bkk.*, *ἐπίπεδθεν* ϛ. 16 *ὢν ὄντων* 𝔄, *ὢν ὄντα Δ.* *τῶν ὄντων, ὅλως εἴς τι τῶν* Valckenarius, diatr. in Eur. p. 27. 17 *εἰς τῶν* 𝔄*Δ* (*τὸν*) *Π*¹ᵉ *Bkk.*, *εἴς τι τῶν* ϛ.

ἄπειροι γίγνονται τῶν κατὰ τὴν πόλιν καὶ τῶν λόγων, οἷς δεῖ χρώμενον ὁμιλεῖν ἐν τοῖς συμβολαίοις τοῖς ἀνθρώποις καὶ ἰδίᾳ καὶ δημοσίᾳ, καὶ τῶν ἡδονῶν τε καὶ ἐπιθυμιῶν τῶν ἀνθρωπείων καὶ συλλήβδην τῶν ἠθῶν παντάπασιν ἄπειροι γίγνονται.

4 *σπουδαὶ — σύνοδοι.* Cf. p. 178 C *οἷον θερμά, ἆρ' ὅταν τις οἰηθῇ ἰδιώτης αὑτὸν πυρετὸν λήψεσθαι καὶ ἔσεσθαι ταύτην τὴν θερμότητα κτλ.* De his nominativis absolutis cf. Krueger § 45, 2, 1.

ἑταιρίαι sunt factiones, *ξυνωμοσίαι οὖσαι ἐπὶ δίκαις καὶ ἀρχαῖς* Thuc. VIII 54, 3. Hermann, Staatsalterth. § 70.

7 *ἤ τί τῳ κακόν ἐστιν*, 'ut infamia scelerumque illa *παλαιῶν ἐκ μηνιμάτων τῶν θεῶν* in posteris poena (Phaedr. 244 D).' Heindorfius.

8 *αὐτὸν* infertur post *αὐτοῖς* frequente transitu a numero plurali ad singularem. Cf. ad p. 167 B.

9 *οἱ τῆς θαλάττης λεγ. χόες· παροιμία ἐπὶ τοῦ πολυμαθοῦς καὶ ἐμπείρου.* Schol. R. Cf. Leutschius ad Greg. Cypr. Leid. II 76.

11 *τὸ σῶμα* et *ἡ διάνοια* non nunquam inter se opponuntur. Cf. Stallbaumius ad leg. XI 916 A.

14 *κατὰ Πίνδαρον* in Pindari editione Boeckhiana fragm. 226, in Bergkii poet. lyr. fr. Pind. 277. Boeckhio videntur hoc Pindari loco physiologi describi.

16 *ἑκάστου ὅλου.* 'Buttmannus *ἕκαστον ὅλον* accipit de re,

ΘΕΟ. Πῶς τοῦτο λέγεις, ὦ Σώκρατες; 174
ΣΩ. Ὥσπερ καὶ Θαλῆν ἀστρονομοῦντα, ὦ Θεόδωρε,
καὶ ἄνω βλέποντα, πεσόντα εἰς φρέαρ, Θρᾷττά τις ἐμμε-
λὴς καὶ χαρίεσσα θεραπαινὶς ἀποσκῶψαι λέγεται, ὡς τὰ
μὲν ἐν οὐρανῷ προθυμοῖτο εἰδέναι, τὰ δ' ἔμπροσθεν αὐ-
τοῦ καὶ παρὰ πόδας λανθάνοι αὐτόν. ταὐτὸν δὲ ἀρκεῖ
σκῶμμα ἐπὶ πάντας ὅσοι ἐν φιλοσοφίᾳ διάγουσι. τῷ γὰρ B
ὄντι τὸν τοιοῦτον ὁ μὲν πλησίον καὶ ὁ γείτων λέληθεν, οὐ
μόνον ὅ τι πράττει, ἀλλ' ὀλίγου καὶ εἰ ἄνθρωπός ἐστιν ἤ
τι ἄλλο θρέμμα· τί δέ ποτ' ἐστὶν ἄνθρωπος καὶ τί τῇ
τοιαύτῃ φύσει προσήκει διάφορον τῶν ἄλλων ποιεῖν ἢ
πάσχειν, ζητεῖ τε καὶ πράγματ' ἔχει διερευνώμενος. μαν-
θάνεις γάρ που, ὦ Θεόδωρε, ἢ οὔ;

ΘΕΟ. Ἔγωγε· καὶ ἀληθῆ λέγεις.

ΣΩ. Τοιγάρτοι, ὦ φίλε, ἰδίᾳ τε συγγιγνόμενος ὁ
τοιοῦτος ἑκάστῳ καὶ δημοσίᾳ, ὅπερ ἀρχόμενος ἔλεγον, C
ὅταν ἐν δικαστηρίῳ ἤ που ἄλλοθι ἀναγκασθῇ περὶ τῶν
παρὰ πόδας καὶ τῶν ἐν ὀφθαλμοῖς διαλέγεσθαι, γέλωτα
παρέχει οὐ μόνον Θρᾴτταις ἀλλὰ καὶ τῷ ἄλλῳ ὄχλῳ εἰς

7 πάντα 𝔄 Δ^e Π^{1e}. 10 ἄνθρωπος C. G. Cobetus, mnemos. IX p. 369.

quae in universum generatimque spectatur, velut deinde p. 174B Socrates dicit eiusmodi philosophum ignorare propemodum, an vicinus suus sit homo; quid vero homo sit in universum (τοῦτο ὅλον) quaeque humanae naturae conveniant, id eum sedulo investigare. De eodemque mentis habitu Plato de rep. VI 486A *ἐναντιώτατον — σμικρολογία ψυχῇ μελλούσῃ τοῦ ὅλου καὶ παντὸς ἀεὶ ἀπορέξεσθαι θείου τε καὶ ἀνθρωπίνου*. Hoc ipsum cum non statim intellegeret Theodorus, haec subiicit: *Πῶς τοῦτο λέγεις, ὦ Σώκρατες;* quae non subiecisset, opinor, si Socrates dixisset *ὅλως* vel *ἑκάστου τοῦ ὅλου*.' Heindorfius.

3 '*Θρᾷτταν* a patria ancillam hanc dicit. V. Bergler. ad Arist. Ach. 272, Spanhem. ad eiusdem Plut. 521. Fabellam hinc fortasse duxit Laert. I 34.' Heind.

6 *παρὰ πόδας*. P. 175B *τὰ ἐν ποσίν*.

ταὐτὸν δὲ ἀρκεῖ σκῶμμα Schleiermacherus comparat Euthyphr. 11B *Τοῦ ἡμετέρου προγόνου, ὦ Εὐθύφρον, ἔοικεν εἶναι Δαιδάλου τὰ ὑπὸ σοῦ λεγόμενα. καὶ εἰ μὲν αὐτὰ ἐγὼ ἔλεγον καὶ ἐτιθέμην, ἴσως ἄν με ἐπέσκωπτες, ὡς ἄρα καὶ ἐμοὶ κατὰ τὴν ἐκείνου ξυγγένειαν τὰ ἐν τοῖς λόγοις ἔργα ἀποδιδράσκει καὶ οὐκ ἐθέλει μένειν ὅπου ἄν τις αὐτὰ θῇ· νῦν δέ, σαὶ γὰρ αἱ ὑποθέσεις εἰσίν, ἄλλου δή τινος δεῖ σκώμματος*.

7 *διάγειν* sc. *τὸν βίον*, ut etiam substantivum *διαγωγὴ* p. 177A reperitur sine genetivo *βίου* positum.

16 *ὅπερ ἀρχόμενος ἔλεγον*: p. 172C.

19 *εἰς φρέατα — ἐμπ.* 'Heindorfius conferri iubet p. 165B *τὸ λεγόμενον ἐν φρέατι συνεχόμε-*

174 *φρέατά τε καὶ πᾶσαν ἀπορίαν ἐμπίπτων ὑπὸ ἀπειρίας, καὶ*
ἡ ἀσχημοσύνη δεινή, δόξαν ἀβελτερίας παρεχομένη. ἔν τε
γὰρ ταῖς λοιδορίαις ἴδιον ἔχει οὐδὲν οὐδένα λοιδορεῖν, ἅτ'
οὐκ εἰδὼς κακὸν οὐδὲν οὐδενὸς ἐκ τοῦ μὴ μεμελετηκέναι·
D *ἀπορῶν οὖν γελοῖος φαίνεται· ἔν τε τοῖς ἐπαίνοις καὶ ταῖς*
τῶν ἄλλων μεγαλαυχίαις οὐ προσποιήτως ἀλλὰ τῷ ὄντι
γελῶν ἔνδηλος γιγνόμενος ληρώδης δοκεῖ εἶναι. τύραννόν
τε γὰρ ἢ βασιλέα ἐγκωμιαζόμενον ἕνα τῶν νομέων, οἷον
συβώτην ἢ ποιμένα ἤ τινα βουκόλον ἡγεῖται ἀκούειν εὐ-
δαιμονιζόμενον πολὺ βδάλλοντα· δυσκολώτερον δὲ ἐκείνων
ζῷον καὶ ἐπιβουλότερον ποιμαίνειν τε καὶ βδάλλειν νομί-
ζει αὐτούς· ἄγροικον δὲ καὶ ἀπαίδευτον ὑπὸ ἀσχολίας οὐ-
E *δὲν ἧττον τῶν νομέων τὸν τοιοῦτον ἀναγκαῖον γίγνεσθαι,*
σηκὸν ἐν ὄρει τὸ τεῖχος περιβεβλημένον. γῆς δὲ ὅταν μυρία
πλέθρα ἢ ἔτι πλείω ἀκούσῃ ὥς τις ἄρα κεκτημένος θαυ-
μαστὰ πλήθει κέκτηται, πάνσμικρα δοκεῖ ἀκούειν εἰς
ἅπασαν εἰωθὼς τὴν γῆν βλέπειν. τὰ δὲ δὴ γένη ὑμνούν-

2 *τε ΔΠ Hdf., γε* ς. 4 *μεμελετηκέναι ΔΠ Hdf.,* $^{\mu\epsilon}$*μελετηκέναι* 𝔄, *ἐμμεμελετηκέναι* ς. 16 *πάνσμικρα* 𝔄 $Δ^c$ (*πᾶν σμικρὰ* $Δ^a$) *ΠΓ Bkk., πάνυ σμικρὰ* ς.

νος. Mihi istud *εἰς φρέατά τε* interpositum videtur ob praegressam modo de Thalete narrationem.' Stallbaumius.

2 *τε* — 5 *τε*. Cf. ad p. 142 C.

8 '*τε* particula spectat ad ea, quae mox subiiciuntur *γῆς δὲ ὅταν μυρ. πλ.*' Stallb., quem v. ad symp. 186 E.

ἐγκωμιαζόμενον sc. *ἀκούων*, quod supplendum est ex *ἀκούειν*, quod sequitur. Cf. Krueger. § 56, 16.

οἷον συβώτην. 'Socrates tyrannum h. l. pastori comparat quam plurimos sibi fructus ex gregibus suis quaerenti; quam comparationem quo contemptius proferat, non acquiescens in generali illa pastoris mentione (*ἕνα τῶν νομέων*) singula addit genera, *συβώτην ποιμένα βουκόλον*. Iam *βδάλλοντα* hoc etsi proprie pertinet ad proximum *βουκόλον*, tamen quae in eo latet fructuum ex gregibus percipiendorum notio ad priora itidem illa *συβώτην* et *ποιμένα* spectat. Vernaculus sermo loci vim optime ita expresserit: *Preist man einen Tyrannen, so dünkt es ihm, als ob er irgend einen Hirten, etwa einen Schweinhirt oder Schäfer oder tapfer melkenden Kuhhirt loben hörte.*' Buttmannus.

13 *ἀναγκαῖον* 'sc. *εἶναι νομίζει*.' Heind.

14 *σηκὸν ἐν ὄρ. — περιβεβλ.* 'muro (in arce) circumdatum tamquam in monte stabulo.' Heind. *σηκὸν* est appositio vocabuli *τὸ τεῖχος*.

17 *ὑμνούντων* Heindorfius putat pertinere ad *ἔπαινον* atque *σεμνυνομένων καὶ ἀναφερόντων* ad sequens *σμικρολογίας*, Stallbaumius vero ad *ὑμνούντων* assumendum esse pronomen indefinitum *τινῶν*, ut genetivus absolutus locum habeat. Neque aliter accipit *σεμνυνομένων καὶ ἀναφερόντων*.

*των, ὡς γενναῖός τις ἑπτὰ πάππους πλουσίους ἔχων ἀπο-
φῆναι, παντάπασιν ἀμβλὺ καὶ ἐπὶ σμικρὸν ὁρώντων
ἡγεῖται τὸν ἔπαινον, ὑπὸ ἀπαιδευσίας οὐ δυναμένων εἰς* 175
*τὸ πᾶν ἀεὶ βλέπειν οὐδὲ λογίζεσθαι ὅτι πάππων καὶ προ-
γόνων μυριάδες ἑκάστῳ γεγόνασιν ἀναρίθμητοι, ἐν αἷς
πλούσιοι καὶ πτωχοὶ καὶ βασιλεῖς καὶ δοῦλοι βάρβαροί τε
καὶ Ἕλληνες πολλάκις μυρίοι γεγόνασιν ὁτῳοῦν, ἀλλ' ἐπὶ
πέντε καὶ εἴκοσι καταλόγῳ προγόνων σεμνυνομένων καὶ
ἀναφερόντων εἰς Ἡρακλέα τὸν Ἀμφιτρύωνος ἄτοπα αὐτῷ
καταφαίνεται τῆς σμικρολογίας, ὅτι δὲ ὁ ἀπ' Ἀμφιτρύω-
νος εἰς τὸ ἄνω πεντεκαιεικοστὸς τοιοῦτος ἦν, οἷα συνέ-* B

2 *ἀμβλὺ* 𝔄ΔΠ *Hdf.*, *ἀμβλὺν* ς. 11 *οἷα* 𝔄ᶜ Δᵃ.

1 *ἑπτὰ πάππους.* 'Septenarium proavorum numerum in civitate alicubi decori fuisse docet Hesychius *Ἐνδοιίτιναι· οἱ ἀπὸ ἑπτὰ πατέρων καὶ μητέρων ἀστῶν κατάγοντες τὸ γένος.* Morem istum proavorum computandorum ridet Menander fragm. inc. IV: *οἷς ἂν τῇ φύσει ἀγαθὸν ὑπάρχῃ μηδὲν οἰκεῖον προσόν, ἐκεῖσε καταφεύγουσιν, εἰς τὰ μνήματα καὶ τὸ γένος, ἀριθμοῦσίν τε τοὺς πάππους ὅσοι, οὐδὲν δ' ἔχουσι πλεῖον. οὐδ' ἐρεῖς ὅτῳ οὐκ εἰσὶ πάπποι· πῶς γὰρ ἐγένοντ' ἄν ποτε; εἰ μὴ λέγειν δ' ἔχουσι τούτους, διά τινα τόπου μεταβολὴν ἢ φίλων ἐρημίαν, τί τῶν λεγόντων εἰσὶ δυσγενέστεροι; ὃς ἂν εὖ γεγονὼς ᾖ τῇ φύσει πρὸς τἀγαθά, κἂν Αἰθίοψ ᾖ, μῆτερ, ἐστὶν εὐγενής. Σκύθης τις ὄλεθρος; ὁ δ' Ἀνάχαρσις οὐ Σκύθης;* (Meineke, fragm. com. IV p. 229).' Welckeri prol. ad Theogn. p. LI sq.

πλουσίους. Arist. pol. IV 8 p. 1294ᵃ 21 *ἡ γὰρ εὐγένειά ἐστιν ἀρχαῖος πλοῦτος ἢ ἀρετή.* ibid. V 1 p. 1301ᵇ 4 *εὐγενεῖς γὰρ εἶναι δοκοῦσιν, οἷς ὑπάρχει προγόνων ἀρετὴ καὶ πλοῦτος.* Saepe ubi *πλούσιοι* positum est, intellegendi sunt *ἀρχαιόπλουτοι.* Cf. de rep. VIII 569 A *ἀπὸ τῶν πλουσίων τε καὶ καλῶν κἀγαθῶν λεγομένων ἐν τῇ πόλει.* ibid. III 407 A *πότερον μελετητέον τοῦτο τῷ πλουσίῳ καὶ ἀβίωτον τῷ μὴ μελετῶντι.* Cf. Welckeri prol. ad Theogn. p. XX et LIX.

5 *μυριάδες — ἀναρίθμητοι.* Leg. VII 804 E *οἶδα ὅτι μυριάδες ἀναρίθμητοι γυναικῶν εἰσὶ τῶν περὶ τὸν Πόντον, ἃς Σαυρομάτιδας καλοῦσιν.* Stallb.

9 *ἀναφερόντων* 'sc. *τὸ γένος*, quemadmodum *ἀναφέρειν* sine casu, quamquam in re alia, adhibetur Alc. I 110 E *Οὐκ εἰς σπουδαίους γε διδασκάλους καταφεύγεις εἰς τοὺς πολλοὺς ἀναφέρων* et ibid. 111 A *οὐκ ἂν ἔχοιμι εἰπεῖν ἐμαυτοῦ διδάσκαλον, ἀλλ' εἰς τοὺς αὐτοὺς ἀναφέρω, οὓς σὺ φῂς οὐ σπουδαίους εἶναι διδασκάλους.* Cratyl. 425 D Phaedr. 287 D.' Heindorfius. Graecorum nobiles genera repetere amabant ab heroibus deorum filiis. Ita Alcibiades originem ab Aiace traxit Iovis progenie. Alc. I 121 A. Becker, Charikl. I p. 22 sq.

ἄτοπα — τῆς σμικρολογίας plus habet gravitatis quam *ἄτοπος σμικρολογία.* Apol. 41 C *ἀμήχανον ἂν εἴη εὐδαιμονίας.*

11 *οἷα συνέβαινεν αὐτῷ τύχη* 'idem fere est quod *οἷος ἔτυχεν.*' Heind.

175 *βαινεν αὐτῷ τύχῃ, καὶ ὁ πεντηκοστὸς ἀπ' αὐτοῦ, γελᾷ οὐ δυναμένων λογίζεσθαί τε καὶ χαυνότητα ἀνοήτου ψυχῆς ἀπαλλάττειν. ἐν ἅπασι δὴ τούτοις ὁ τοιοῦτος ὑπὸ τῶν πολλῶν καταγελᾶται, τὰ μὲν ὑπερηφάνως ἔχων, ὡς δοκεῖ, τὰ δ' ἐν ποσὶν ἀγνοῶν τε καὶ ἐν ἑκάστοις ἀπορῶν.*

ΘΕΟ. Παντάπασι τὰ γιγνόμενα λέγεις, ὦ Σώκρατες.

XXV. *ΣΩ. Ὅταν δέ γέ τινα αὐτός, ὦ φίλε, ἑλκύσῃ*
C *ἄνω, καὶ ἐθελήσῃ τις αὐτῷ ἐκβῆναι ἐκ τοῦ τί ἐγὼ σὲ ἀδικῶ ἢ σὺ ἐμὲ εἰς σκέψιν αὐτῆς δικαιοσύνης τε καὶ ἀδι-*

1 *τύχῃ* 𝔄. *καὶ ὁ π. — αὐτοῦ* glossema esse suspicatus est Schleiermacherus. *ἀπ' αὐτοῦ*] *αὖ ταὐτὸν* Schanzius p. 25. 2 *δυναμένῳ ΓΔΣΞ*ΥΒΗΕ[1]abci, *δυναμένω* Z[r], *δυνάμενον Hdf.* 7 *αὐτὸς* 𝔄*ΔΠ* Fischerus, *αὐτὸν* ϛ, *αὐτῶν* coni. Heusdius p. 41 et Heindorfius. 8 *ἄνω* om. 𝔄*Δ*. *αὐτῷ* 𝔄*ΔΠ Bkk.*, *αὐτῶν* ϛ. 9 *αὐτῆς Bkk.*, *αὐτῆς τῆς Hdf.*, *αὖ τῆς* ϛ.

1 *ἀπ' αὐτοῦ* sc. *Ἀμφιτρύωνος*. Cf. ad p. 160 B.

6 *τὰ γιγνόμενα λέγεις*. Cf. ad p. 161 A et p. 179 C.

7 *τινὰ* 'aliquem de vulgo, *τῶν πολλῶν* significat. *αὐτὸς* refertur ad praegressum illud *ὁ τοιοῦτος*.' Heind.

ἑλκύσῃ ἄνω. De rep. VII 529 B *ἐγὼ — οὐ δύναμαι ἄλλο τι νομίσαι ἄνω ποιοῦν ψυχὴν βλέπειν μάθημα ἢ ἐκεῖνο, ὃ ἂν περὶ τὸ ὄν τε ᾖ καὶ τὸ ἀόρατον· ἐὰν δέ τις ἄνω κεχηνὼς ἢ κάτω συμμεμυκὼς τῶν αἰσθητῶν ἐπιχειρῇ τι μανθάνειν, οὔτε μαθεῖν ἄν ποτέ φημι αὐτόν — ἐπιστήμην γὰρ οὐδὲν ἔχειν τῶν τοιούτων — οὔτε ἄνω ἀλλὰ κάτω αὐτοῦ βλέπειν τὴν ψυχήν, κἂν ἐξ ὑπτίας νέων ἐν γῇ ἢ ἐν θαλάττῃ μανθάνῃ.*

8 '*τί ἐγὼ σὲ ἀδικῶ ἢ σὺ ἐμὲ* recto sermone accipi non possunt. Quid enim? Haeccine ullius esse potuit iudicialis orationis summa: quanam ego te iniuria affeci aut tu me? Quae verba nisi philosophi sunt, hominis tamen sunt ab huiusmodi controversiis forensibus prorsus alieni, qui illud etiam neget se ab altero iniuriae quidquam passum. Contra optime illa se habent, si oblique ea sermone acceperis verterisque, in quo ego te laeserim aut tu me, ut non orationis cuiusdam, sed causarum omnino iudicialium summam contineant. Par igitur sermonis ratio in his est verbis *εἰ βασιλεὺς εὐδαίμων* etc., quibus non problema aliquod, sed encomii potius eiusmodi summa et argumentum significatur. Quamvis enim certum exploratumque haberent vulgares illi oratores, regem propter divitias suas unice beatum putandum esse, tamen rem ita in encomiis tractabant, ut, quasi dubia ea videri posset, multis eam argumentis exemplisque probarent. Quidni igitur v. c. encomii alicuius in Croesum argumentum his verbis indicari potuerit: *εἰ Κροῖσος εὐδαίμων?*' Buttmannus. Campbellius bene animadvertit duas has quaestiones illis respondere, quae antea dicta erant. *τί ἐγὼ σὲ κτλ.* enim spectat ad *ὅταν ἐν δικαστηρίῳ* p. 174 C, *εἰ βασιλεὺς εὐδαίμων* ad *τύραννόν τε γὰρ ἢ βασιλέα* p. 174 D.

9 *αὐτῆς δικαιοσύνης*, iustitiae per se spectatae, absolutae sive ideae iusti. Ita p. 196 A *αὐτὰ πέντε καὶ ἑπτὰ* opponuntur *ἀνθρώποις ἑπτὰ καὶ πέντε*. *αὐτὸς* enim nomini appositum saepe ideam significat. Cf. Stallbaumius ad Phaedr. 247 E.

κίας, τί τε ἑκάτερον αὐτοῖν καὶ τί τῶν πάντων ἢ ἀλλήλων 175 διαφέρετον, ἢ ἐκ τοῦ εἰ βασιλεὺς εὐδαίμων κεκτημένος τ' αὖ πολὺ χρυσίον, βασιλείας πέρι καὶ ἀνθρωπίνης ὅλως εὐδαιμονίας καὶ ἀθλιότητος ἐπὶ σκέψιν, ποίω τέ τινε ἐστὸν καὶ τίνα τρόπον ἀνθρώπου φύσει προσήκει τὸ μὲν κτήσασθαι αὐτοῖν, τὸ δὲ ἀποφυγεῖν, — περὶ τούτων ἁπάντων ὅταν αὖ δέῃ λόγον διδόναι τὸν σμικρὸν ἐκεῖνον τὴν ψυχὴν D καὶ δριμὺν καὶ δικανικόν, πάλιν αὖ τὰ ἀντίστροφα ἀποδίδωσιν· ἰλιγγιῶν τε ἀπὸ ὑψηλοῦ κρεμασθεὶς καὶ βλέπων μετέωρος ἄνωθεν ὑπὸ ἀηθείας ἀδημονῶν τε καὶ ἀπορῶν καὶ βαρβαρίζων γέλωτα Θρᾴτταις μὲν οὐ παρέχει οὐδ'

2 εἰ om. ΣΥΖ^{r} *Bkk.* τ' αὖ circumscripsit *Hrm.*, πάνυ Heusdius p. 42. τ' αὖ πολὺ] πάμπολυ *Hsch.* 3 πολὺ om. 𝔄Δ Π^{1e}. χρυσίον βασιλείας 𝔄ΔΠ^{1e} *Bkk.*, χρυσίον, εἰς βασιλείας ς. 4 ἐπὶ σκέψιν *Bkk.*, ἐπίσκεψιν libri et ς. 5 τρόπον 𝔄ΔΠ *Hdf.*, τύπον ς. κτήσεσθαι 𝔄ΔΠ^{e}. 6 τούτων ἁπάντων 𝔄ΔΠ *Bkk.*, πάντων τούτων ς. 9 τὲ γὰρ ἀπὸ Ξς, γὰρ om. *Bkk.* 10 ἄνωθεν, ὑπὸ Hemsterhusius ad Luc. dial. mar. IX. 11 βατταρίζων Piersonus ad Moer. p. 197 probante C. G. Cobeto, mnemos. XI p. 424, καρηβαρῶν Valckenarius apud Piersonum l. l.

2 *εἰ βασιλεὺς εὐδαίμων.* De regum felicitate disceptandi Socratis temporibus occasionem dedisse videtur Archelaus Macedoniae rex. Quaeritur enim in Gorg. 470 D sq. num rex ille iniustissimus felix sit habendus et Antisthenis erat liber *Ἀρχέλαος ἢ περὶ βασιλείας.* Diog. La. VI 1, 18.

3 *βασιλείας πέρι — ἐπὶ σκέψιν.* Sic p. 181 B *τῆς σκέψεως κινήσεως πέρι.* Hdf.

5 *ἀνθρώπου φύσει.* Conf. p. 174 B *τί δέ ποτ' ἐστὶν ἄνθρωπος καὶ τί τῇ τοιαύτῃ φύσει προσήκει διάφορον τῶν ἄλλων ποιεῖν ἢ πάσχειν.* Stb.

8 *τὰ ἀντίστροφα ἀποδίδωσιν,* similem poenam reddit. Risum enim movet omnibus harum rerum peritis, ut philosophi a vulgo ridentur. Phaedr. 237 C *ὡς οὖν εἰδότες οὐ διομολογοῦνται ἐν ἀρχῇ τῆς σκέψεως, προελθόντες δὲ τὸ εἰκὸς ἀποδιδόασιν,* ubi v. Stallbaumius.

9 *ἰλιγγιῶν τε* epexegesis causa additum, quare caret coniunctione. Cf. ad p. 143 A.

ἀπὸ ὑψηλοῦ κρεμασθείς. Philosophus eum sursum devexerat.

11 *βαρβαρίζων.* 'mihi videtur idem prope quod *βατταρίζων* illud sonare, hominem obscure titubanterque et invenuste loquentem ac barbari instar balbutientem. Servorum enim Athenas peregre adductorum proprium est hoc *βαρβαρίζειν.* Alc. I 120 B *οἳ τὰ τῆς πόλεως πράττειν ἐπιχειροῦσιν ἔτι τὴν ἀνδραποδώδη, φαῖεν ἂν αἱ γυναῖκες, τρίχα ἔχοντες ἐν τῇ ψυχῇ ὑπ' ἀμουσίας καὶ οὔπω ἀποβεβληκότες, ἔτι δὲ βαρβαρίζοντες ἐληλύθασι κολακεύσοντες τὴν πόλιν, οὐκ ἄρξοντες,* indeque *παιδαγωγοὶ* illi *ὑποβαρβαρίζοντες* in Lys. p. 223 A. Servile autem ingenium et serviles mores istius modi homini a philosophia alieno per totam fere hanc disputationem a Socrate tribuuntur.' Heindorfius. Recte Buttmannus manifestum esse dicit nominis *Θρᾴτταις* ad *βαρβαρίζειν* respectus. Barbare loquens Thressis sane risum non movet.

175 *ἄλλῳ ἀπαιδεύτῳ οὐδενί, οὐ γὰρ αἰσθάνονται, τοῖς δ᾽ ἐναντίως ἢ ὡς ἀνδραπόδοις τραφεῖσιν ἅπασιν. οὗτος δὴ ἑκατέρου τρόπος, ὦ Θεόδωρε, ὁ μὲν τῷ ὄντι ἐν ἐλευθερίᾳ*
E *τε καὶ σχολῇ τεθραμμένου, ὃν δὴ φιλόσοφον καλεῖς, ᾧ ἀνεμέσητον εὐήθει δοκεῖν καὶ οὐδενὶ εἶναι, ὅταν εἰς δουλικὰ ἐμπέσῃ διακονήματα, οἷον στρωματόδεσμον μὴ ἐπισταμένου συσκευάσασθαι μηδὲ ὄψον ἡδῦναι ἢ θῶπας λόγους· ὁ δ᾽ αὖ τὰ μὲν τοιαῦτα πάντα δυναμένου τορῶς τε καὶ ὀξέως διακονεῖν, ἀναβάλλεσθαι δὲ οὐκ ἐπισταμένου ἐπιδέξια ἐλευθέρως οὐδέ γ᾽ ἁρμονίαν λόγων λαβόντος*

2 *ἅπασιν* 𝔄 *Δ Π Bkk.*, *πᾶσιν* *ς. 6 *ἐπισταμένου* 𝔄 *Δ Π Tur.*, *ἐπιστάμενος* ς. 10 *ἐπιδέξια* 𝔄 *Δ*ᵃ *Π*ᵃ Casaubonus ad Athen. I 21 b, *ἐπὶ δεξιὰ* ς. *ἐλευθέρως* seclusit *Hsch.* probante C. G. Cobeto,

4 *ᾧ ἀνεμέσητον.* 'Verba sic inter se cohaerent: *ᾧ ἀνεμέσητόν* (*ἐστιν*) *δοκεῖν εὐήθει καὶ οὐδενὶ εἶναι.* Formulam *οὐδὲν εἶναι*, nihili faciendum esse, ad remp. VIII 562 D illustravimus.' Stallb.

6 *στρωματόδεσμον — συσκευάσασθαι*, 'stragulas vestes loris fasciisque convincire et in saccum constipare domino iter facturo. Cuiusmodi sarcinas unus aliquis validus servus in itinere gerebat.' Heind. Cf. Becker, Char. I p. 19.

7 '*θῶπας λόγους* ab Euripide vel Epicharmo sumtum putat Ruhnkenius ad Tim. p. 146. Dictionem a posterioris aetatis scriptoribus maximeque Philone admodum frequentatam esse idem copiose ostendit. Recte schol. R. interpretatur *ἀπατηλούς*. Quod vero ad *θῶπας λόγους* repetendum est *ἡδῦναι*, ea metaphora apud Platonem quidem tanto minus habet offensionis, quod etiam in Gorgia ars oratoria cum arte coquinaria comparatur, veluti p. 467 E sqq.' Stallb.

9 *ἀναβάλλεσθαι — ἐπιδέξια.* Tribuuntur h. l. homini a philosophia alieno serviles mores, philosopho autem soli mores ingenui. Stolidus igitur philosophus videtur esse, si negotia servilia ei iniunguntur, non idem qui philosophiam neglegit. Itaque ut servus in constringendis callet sarcinis, ita philosophus scit pallium componere; ut illiberalis est hominis blandis orationibus plausum captare audientium, ita philosophus ut vir vere liberalis oratione concinna deorum beatorum virorumque celebrat vitam. Haec Stallbaumii est interpretatio loci. *ἀναβάλλεσθαι* igitur *ἐπιδέξια ἐλευθέρως* cum Heindorfio putat significare: vestem dextre decenterque hominum liberorum more componere, quae verba doctissime explicuit Casaubonus ad Athen. I 21 B. Amictum autem illum liberalem describit Beckerus, Charicl. III p. 171. Fuerunt autem et sunt qui *ἀναβάλλεσθαι ἐπιδέξια* dici statuant de cantu, qualis in Graecorum conviviis esse solebat. Cf. symp. 177 D. Sed ut alia taceam, tollitur ea interpretatione omnis loci concinnitas.

10 *ἐλευθέρως.* 'Supra p. 173 A *τὸ εὐθύ τε καὶ τὸ ἐλεύθερον ἡ ἐκ νέου δουλεία ἀφῄρηται.* Gorg. 485 C *ἡγοῦμαι ἐλεύθερόν τινα εἶναι τοῦτον τὸν ἄνθρωπον, τὸν δὲ μὴ φιλοσοφοῦντα ἀνελεύθερον.*' Stallb. *ἐλευθέρως* eadem ratione h. l. adiectum est qua *αὐτῷ ἐναντίως* p. 189 D *εἰ οἷόν τε ταχὺ βραδέως ἢ κοῦφον βαρέως ἢ ἄλλο τι ἐναντίον μὴ κατὰ τὴν αὑτοῦ φύσιν ἀλλὰ κατὰ τὴν τοῦ ἐναντίου γίγνεσθαι αὑτῷ ἐναντίως.*

ἁρμονίαν λόγων λαβόντος.

ὀρθῶς ὑμνῆσαι θεῶν τε καὶ ἀνδρῶν εὐδαιμόνων βίον 176 ἀληθῆ.

ΘΕΟ. Εἰ πάντας, ὦ Σώκρατες, πείθοις ἃ λέγεις, ὥσπερ ἐμέ, πλείων ἂν εἰρήνη καὶ κακὰ ἐλάττω κατ' ἀνθρώπους εἴη.

ΣΩ. Ἀλλ' οὔτ' ἀπολέσθαι τὰ κακὰ δυνατόν, ὦ Θεόδωρε· ὑπεναντίον γάρ τι τῷ ἀγαθῷ ἀεὶ εἶναι ἀνάγκη· οὔτ' ἐν θεοῖς αὐτὰ ἱδρῦσθαι, τὴν δὲ θνητὴν φύσιν καὶ τόνδε τὸν τόπον περιπολεῖ ἐξ ἀνάγκης. διὸ καὶ πειρᾶσθαι χρὴ ἐνθένδε ἐκεῖσε φεύγειν ὅ τι τάχιστα. φυγὴ δὲ ὁμοίωσις B θεῷ κατὰ τὸ δυνατόν· ὁμοίωσις δὲ δίκαιον καὶ ὅσιον μετὰ φρονήσεως γενέσθαι. ἀλλὰ γάρ, ὦ ἄριστε, οὐ πάνυ ῥᾴδιον πεῖσαι ὡς ἄρα οὐχ ὧν ἕνεκα οἱ πολλοί φασι δεῖν πονηρίαν μὲν φεύγειν, ἀρετὴν δὲ διώκειν, τούτων χάριν τὸ μὲν ἐπιτηδευτέον, τὸ δ' οὔ, ἵνα μὴ κακὸς καὶ ἵνα ἀγαθὸς δοκῇ εἶναι, ταῦτα γάρ ἐστιν ὁ λεγόμενος γραῶν ὕθλος, ὡς ἐμοὶ φαίνεται· τὸ δὲ ἀληθὲς ὧδε λέγωμεν. θεὸς οὐδαμῇ οὐδαμῶς ἄδικος, ἀλλ' ὡς οἷόν τε δικαιότατος, καὶ οὐκ ἔστιν C αὐτῷ ὁμοιότερον οὐδὲν ἢ ὃς ἂν ἡμῶν αὖ γένηται ὅ τι δικαιότατος. περὶ τούτου καὶ ἡ ὡς ἀληθῶς δεινότης ἀνδρὸς καὶ οὐδενία τε καὶ ἀνανδρία. ἡ μὲν γὰρ τούτου γνῶσις σοφία καὶ ἀρετὴ ἀληθινή, ἡ δὲ ἄγνοια ἀμαθία καὶ κακία

var. lect. p. 299, *ἐλευθερίως* Creuzerus ad Plot. III p. 400. 1 *ἀνδρῶν*] *ἀνθρώπων* C. G. Cobetus mnemos. XI p. 242 auctoribus Athenaeo l. l. et Themist. p. 263 D. 2 *ἀληθῆ* eliminandum censet Cobetus l. l. Athenaeus id non agnovit et Themistius omisso *ἀληθῆ* post *λόγων* ponit *ἀληθινήν*. 12 *πάνυ τι* ς, *τι* om. 𝔄 Δ Π^{1c} *Tur.* 15 *ἵνα δὴ* ς, *δὴ* om. 𝔄 Δ^{1e}(Δ^{a}) Π^{1c} *Hrm.* 16 *ταῦτα μὲν* ς, *μὲν* om. 𝔄 Δ Π *Stb.* 17 *λέγωμεν* 𝔄 Δ Π *Bkk.*, *λέγομεν* ς. 20 *παρὰ τοῦτο* Stephanus, schediasm. var. libr. III p. 94, *περὶ τοῦτο* *Hsch.* de coniectura Rueckerti, ecl. Plat. p. 25.

Haec verba, sive e poeta aliquo deprompta sive Platonis ipsius sunt, quam maxime conveniunt in hunc locum, quo philosophi dignitas atque amplitudo praedicatur.

1 *βίον ἀληθῆ*, vitam veram i. e. vitam, quae revera dici possit vita.

10 *ὁμοίωσις θεῷ*, Phaed. 107 C *ἐπειδὴ ἀθάνατος φαίνεται οὖσα (ἡ ψυχή), οὐδεμία ἂν εἴη αὐτῇ ἄλλη ἀποφυγὴ κακῶν οὐδὲ σωτηρία πλὴν τοῦ ὡς βελτίστην καὶ φρονιμωτάτην γενέσθαι.* Cf. de rep. VI 501 B X 613 A sq. de leg. IV 716 B C.

11 *μετὰ φρονήσεως*. Veram virtutem a sapientia disiungi non posse Plato docet etiam Phaed. 69 B.

14 *τὸ μὲν* sc. *πονηρίαν* — *τὸ δὲ* sc. *ἀρετήν*. P. 176 D *ἀγνοοῦσι γὰρ ζημίαν ἀδικίας, ὃ δεῖ ἥκιστα ἀγνοεῖν.*

15 *δοκῇ* sc. *ὁ ἐπιτηδεύων*.

16 *γραῶν ὕθλος*: *ἐπὶ τῶν μάτην ληρούντων.* Zenob. III 5, ubi v. Leutschius.

*ἐναργής· αἱ δ' ἄλλαι δεινότητές τε δοκοῦσαι καὶ σοφίαι
ἐν μὲν πολιτικαῖς δυναστείαις γιγνόμεναι φορτικαί, ἐν δὲ
τέχναις βάναυσοι. τῷ οὖν ἀδικοῦντι καὶ ἀνόσια λέγοντι ἢ
D πράττοντι μακρῷ ἄριστ' ἔχει τὸ μὴ συγχωρεῖν δεινῷ ὑπὸ
πανουργίας εἶναι. ἀγάλλονται γὰρ τῷ ὀνείδει καὶ οἴονται
ἀκούειν ὅτι οὐ λῆροί εἰσι, γῆς ἄλλως ἄχθη, ἀλλ' ἄνδρες
οἵους δεῖ ἐν πόλει τοὺς σωθησομένους. λεκτέον οὖν τἀλη-
θές, ὅτι τοσούτῳ μᾶλλόν εἰσιν οἷοι οὐκ οἴονται, ὅτι οὐχὶ
οἴονται· ἀγνοοῦσι γὰρ ζημίαν ἀδικίας, ὃ δεῖ ἥκιστα ἀγνοεῖν.
οὐ γάρ ἐστιν ἣν δοκοῦσι, πληγαί τε καὶ θάνατοι, ὧν
ἐνίοτε πάσχουσιν οὐδὲν ἀδικοῦντες, ἀλλὰ ἣν ἀδύνατον ἐκ-
E φυγεῖν.*

ΘΕΟ. Τίνα δὴ λέγεις;

*ΣΩ. Παραδειγμάτων, ὦ φίλε, ἐν τῷ ὄντι ἑστώτων,
τοῦ μὲν θείου εὐδαιμονεστάτου, τοῦ δὲ ἀθέου ἀθλιωτά-
του, οὐχ ὁρῶντες ὅτι οὕτως ἔχει, ὑπὸ ἠλιθιότητός τε καὶ
τῆς ἐσχάτης ἀνοίας λανθάνουσι τῷ μὲν ὁμοιούμενοι διὰ
177 τὰς ἀδίκους πράξεις, τῷ δὲ ἀνομοιούμενοι. οὗ δὴ τίνουσι
δίκην ζῶντες τὸν εἰκότα βίον ᾧ ὁμοιοῦνται. ἐὰν δ' εἴπω-
μεν ὅτι, ἂν μὴ ἀπαλλαγῶσι τῆς δεινότητος, καὶ τελευτή-*

1 *σοφαὶ* 𝔄ΔΠ^{1c}. 11 *οὐδὲν πάσχουσιν* *Hsch.* 14 *ὄντι*] *παντὶ* Π^{2}.

1 *αἱ δ' ἄλλαι δεινότητες*. Aristot. Eudem. I 4 *λέγω δὲ φορτικὰς μὲν τέχνας τὰς πρὸς δόξαν πραγματευομένας μόνον, βαναύσους δὲ τὰς ἑδραίας καὶ μισθαρνικάς, χρηματιστικὰς δὲ τὰς πρὸς ἀγορὰς καὶ πράσεις καπηλικάς*. Hdf. Cf. Xen. oecon. IV 2.

5 *ἀγάλλονται*. Cf. ad p. 167 B.

6 *λῆροι*. Charm. 176 A *συμβουλεύσαιμι ἐμὲ μὲν λῆρον ἡγεῖσθαι εἶναι καὶ ἀδύνατον λόγῳ ὁτιοῦν ζητεῖν*. Hdf.

γῆς ἄλλως ἄχθη. Hom. Il. XVIII 104 *ἀλλ' ἧμαι παρὰ νηυσὶν ἐτώσιον ἄχθος ἀρούρης*. Od. XX 379 *ἀλλ' αὔτως ἄχθος ἀρούρης*.

7 *οἵους δεῖ* 'sc. *εἶναι*, quales oportet eos esse, qui velint salvi et incolumes in re publica permanere nec de vita saluteque in iudiciis et contionibus periclitari. *σῴζεσθαι* eodem intellectu adhibitum apol. 36 B *ἀμελήσας ὧνπερ οἱ πολλοί, χρηματισμοῦ τε καὶ οἰκονομίας καὶ στρατηγιῶν καὶ δημηγοριῶν καὶ τῶν ἄλλων ἀρχῶν καὶ ξυνωμοσιῶν καὶ στάσεων τῶν ἐν τῇ πόλει γιγνομένων, ἡγησάμενος ἐμαυτὸν τῷ ὄντι ἐπιεικέστερον εἶναι ἢ ὥστε εἰς ταῦτ' ἰόντα σῴζεσθαι*. Conf. Gorg. 512 D.' Heind.

10 *ὧν* pendet ab *οὐδέν*. Hdf. Cf. p. 201 B.

15 *τοῦ μὲν θείου — τοῦ δὲ ἀθέου* sc. *παραδείγματος*: cum exempla sint in rerum natura, exemplum divini ut summae pleni beatitudinis, exemplum vero impii ut maximae pleni miseriae.

19 *ἐὰν δ' εἴπωμεν*. Huic membro respondet *ταῦτα δὴ — ἀκούσονται*.

σαντας αὐτοὺς ἐκεῖνος μὲν ὁ τῶν κακῶν καθαρὸς τόπος 177 οὐ δέξεται, ἐνθάδε δὲ τὴν αὐτοῖς ὁμοιότητα τῆς διαγωγῆς ἀεὶ ἕξουσι, κακοὶ κακοῖς συνόντες, ταῦτα δὴ καὶ παντάπασιν ὡς δεινοὶ καὶ πανοῦργοι ἀνοήτων τινῶν ἀκούσονται.

ΘΕΟ. Καὶ μάλα δή, ὦ Σώκρατες.

ΣΩ. Οἶδά τοι, ὦ ἑταῖρε. ἓν μέντοι τι αὐτοῖς συμβέ- B βηκεν, ὅτι ἂν ἰδίᾳ λόγον δέῃ δοῦναί τε καὶ δέξασθαι περὶ ὧν ψέγουσι, καὶ ἐθελήσωσιν ἀνδρικῶς πολὺν χρόνον ὑπομεῖναι καὶ μὴ ἀνάνδρως φεύγειν, τότε ἀτόπως, ὦ δαιμόνιε, τελευτῶντες οὐκ ἀρέσκουσιν αὐτοὶ αὑτοῖς περὶ ὧν λέγουσι, καὶ ἡ ῥητορικὴ ἐκείνη πως ἀπομαραίνεται, ὥστε παίδων μηδὲν δοκεῖν διαφέρειν. περὶ μὲν οὖν τούτων, ἐπειδὴ καὶ πάρεργα τυγχάνει λεγόμενα, ἀποστῶμεν· εἰ δὲ μή, πλείω ἀεὶ ἐπιρρέοντα καταχώσει ἡμῶν τὸν ἐξ ἀρχῆς λόγον· ἐπὶ C δὲ τὰ ἔμπροσθεν ἴωμεν, εἰ καὶ σοὶ δοκεῖ.

ΘΕΟ. Ἐμοὶ μὲν τὰ τοιαῦτα, ὦ Σώκρατες, οὐκ ἀηδέ-

3 καὶ om. C *Hsch.* 8 ὅτε F^m^, ὅταν (om. ἂν) b *Hsch.* 10 φυγεῖν b *Hsch.* 12 πως] 'penitus' Ficinus, πάντως coni. *Hdf.*, οὕτως coni. *Ast.*

1 τῶν κακῶν: πλάνης καὶ ἀνοίας καὶ φόβων καὶ ἀγρίων ἐρώτων καὶ τῶν ἄλλων κακῶν τῶν ἀνθρωπείων. Phaed. 81 A. Cpl.

3 κακοῖς (neutr.) συνόντες. Verba convictum et contubernium significantia apud Graecos frequentissime transferuntur ad vitae condicionem. Cf. Schoemannus ad Plut. Ag. 17, 2.

4 δεινοὶ καὶ πανοῦργοι. Cf. ad p. 154 D.

7 Οἶδά τοι, ita sane est. His verbis Socrates ipse quae modo de hominibus a philosophia alienis dixerat expertum se scire, non opinari significat.

8 λόγον δοῦναί τε καὶ δέξασθαι. P. 202 C τὸν μὴ δυνάμενον δοῦναί τε καὶ δέξασθαι λόγον ἀνεπιστήμονα εἶναι περὶ τούτου· προσλαβόντα δὲ λόγον δυνατόν τε ταῦτα πάντα γεγονέναι καὶ τελείως πρὸς ἐπιστήμην ἔχειν. De Socrate ipso dicitur Prot. 336 B τοῦ δὲ διαλέγεσθαι οἷός τε εἶναι καὶ ἐπίστασθαι λόγον τε δοῦναι καὶ δέξασθαι θαυμάζοιμ' ἂν εἴ τῳ ἀνθρώπων παραχωρεῖ.

12 πως. Cf. p. 144 B οἵ τε αὖ ἐμβριθέστεροι νωθροί πως ἀπαντῶσι πρὸς τὰς μαθήσεις.

παίδων — διαφέρειν. 'Haec formula usum habet proverbialem. Phaedr. 279 A εἰ — πλέον ἢ παίδων διενέγκοι. Legg. IX 864 D Alcib. I 122 C. conf. Wyttenbach. ad Phaed. p. 181 sq. Similis formula est κἂν παῖς γνοίη. Ceterum his verbis quid significetur, Calliclis in Gorgia exemplum docebit.' Stallbaumius.

15 ἐπιρρέοντα. Similis est metaphora verbi ἐπιχεῖν polit. 302 C τοῦ νῦν ἐπικεχυμένου λόγου. De leg. VII 793 B ὁ νῦν δὴ λόγος ἡμῖν ἐπιχυθείς.

καταχώσει. Gorg. 512 B καίτοι εἰ βούλοιτο λέγειν, ὦ Καλλίκλεις, ἅπερ ὑμεῖς, σεμνύνων τὸ πρᾶγμα, καταχώσειεν ἂν ὑμᾶς τοῖς λόγοις, λέγων καὶ παρακαλῶν ἐπὶ τὸ δεῖν γίγνεσθαι μηχανοποιούς. Stb.

177 στερα ἀκούειν· ῥᾴω γὰρ τηλικῷδε ὄντι ἐπακολουθεῖν· εἰ μέντοι δοκεῖ, πάλιν ἐπανίωμεν.

XXVI. ΣΩ. Οὐκοῦν ἐνταῦθά που ἦμεν τοῦ λόγου, ἐν ᾧ ἔφαμεν τοὺς τὴν φερομένην οὐσίαν λέγοντας καὶ τὸ ἀεὶ δοκοῦν ἑκάστῳ τοῦτο καὶ εἶναι τούτῳ ᾧ δοκεῖ, ἐν μὲν τοῖς ἄλλοις ἐθέλειν διισχυρίζεσθαι καὶ οὐχ ἥκιστα περὶ τὰ
D δίκαια, ὡς παντὸς μᾶλλον, ἃ ἂν θῆται πόλις δόξαντα αὑτῇ, ταῦτα καὶ ἔστι δίκαια τῇ θεμένῃ, ἕωσπερ ἂν κέηται· περὶ δὲ τἀγαθοῦ οὐδένα ἀνδρεῖον ἔθ' οὕτως εἶναι, ὥστε τολμᾶν διαμάχεσθαι ὅτι καὶ ἃ ἂν ὠφέλιμα οἰηθεῖσα πόλις ἑαυτῇ θῆται, καὶ ἔστι τοσοῦτον χρόνον ὅσον ἂν κέηται ὠφέλιμα, πλὴν εἴ τις τὸ ὄνομα λέγοι· τοῦτο δέ που σκῶμμ' ἂν εἴη πρὸς ὃ λέγομεν. οὐχί;

ΘΕΟ. Πάνυ γε.

E ΣΩ. Μὴ γὰρ λεγέτω τὸ ὄνομα, ἀλλὰ τὸ πρᾶγμα ὃ ὀνομαζόμενον θεωρεῖται.

ΘΕΟ. Μὴ γάρ.

ΣΩ. Ἀλλ' ὃ ἂν τοῦτο ὀνομάζῃ, τούτου δήπου στοχάζεται νομοθετουμένη, καὶ πάντας τοὺς νόμους, καθ' ὅσον

6 τὰ om 𝔄 Δ Π[1o]. 8 τῇ θεμένῃ Δ[o] (Δ[2a]) Π b *Hdf.*, τιθεμένῃ^{η} E, τιθεμένη *ς. 9 τἀγαθοῦ 𝔄 Δ[a] Π[1a] Γ B *Bkk.*, τὰ ἀγαθὰ H, τἀγαθὰ *Hsch.*, τοῦ ἀγαθοῦ *ς. 12 λέγοι 𝔄 Δ Π *Bkk.*, λέγει ς. 13 λέγομεν 𝔄 Δ[1o] (Δ[a]) Π[1o] *Bkk.*, ἐλέγομεν ς. 15 μὴ γὰρ λεγέτω 𝔄 Δ Π *Hrm.*, μὴ ἄρα λεγέτω Winckelmannus, μή γ' ἄρα λεγέτω Wagnerus, μὴ δὴ λεγέτω Stallbaumius. 17 Μὴ γάρ vulgo Socrati tributa Heindorfius reddidit Theodoro.

1 τηλικῷδε ὄντι. P. 146 B ἐγὼ μὲν γὰρ ἀήθης τῆς τοιαύτης διαλέκτου καὶ οὐδ' αὖ συνεθίζεσθαι ἡλικίαν ἔχω.

3 ἐνταῦθα — τοῦ λόγου: p. 172 A.

9 ἀνδρεῖον — οὕτως. Eodem modo ουτως post adiectivum positum p. 201 A δεινούς τινας οὕτω διδασκάλους. Euthyd. 299 A σοφοὺς υἱεῖς οὕτως. Charm. 157 B πλούσιον οὕτω. Phaedr. 256 E Ταῦτα τοσαῦτα — καὶ θεῖα οὕτω. De rep. VI 500 A χαλεπὴν οὕτω φύσιν. Hac verborum collocatione adverbii vis augeri videtur. Cf ad p. 198 B.

12 πλὴν εἴ τις — λέγοι, 'nisi si quis vocabulum (τοῦ ὠφελίμου) usurpet, de eo nihil quaerens, an re vera utilia sint civitati. Quippe quamdiu civitas talia ὠφέλιμα sibi esse profitetur, tamdiu nomen habent τοῦ ὠφελίμου.' Heindorfius.

15 Μὴ γὰρ λεγέτω. 'Particula explicat, cur τὸ ὄνομα λέγειν σκῶμμα futurum sit, nimirum quia non nomen sed rem memorari oporteat.' C. F. Hermannus.

17 Μὴ γάρ. Eadem respondendi forma infra p. 205 E de rep. II 381 E IX 584 C X 597 A. Hdf. Euthyd. 298 C.

18 τοῦτο 'sc. τὸ ὠφέλιμον.' Heindorfius.

οἴεταί τε καὶ δύναται, ὡς ὠφελιμωτάτους ἑαυτῇ τίθεται. ἢ πρὸς ἄλλο τι βλέπουσα νομοθετεῖται;

ΘΕΟ. Οὐδαμῶς. 178

ΣΩ. Ἦ οὖν καὶ τυγχάνει ἀεί, ἢ πολλὰ καὶ διαμαρτάνει ἑκάστη;

ΘΕΟ. Οἶμαι ἔγωγε καὶ ἁμαρτάνειν.

ΣΩ. Ἔτι τοίνυν ἐνθένδε ἂν μᾶλλον πᾶς τις ὁμολογήσειε ταὐτὰ ταῦτα, εἰ περὶ παντός τις τοῦ εἴδους ἐρωτῴη, ἐν ᾧ καὶ τὸ ὠφέλιμον τυγχάνει ὄν. ἔστι δέ που καὶ περὶ τὸν μέλλοντα χρόνον. ὅταν γὰρ νομοθετώμεθα, ὡς ἐσομένους ὠφελίμους τοὺς νόμους τιθέμεθα εἰς τὸν ἔπειτα χρόνον. τοῦτο δὲ μέλλον ὀρθῶς ἂν λέγοιμεν.

ΘΕΟ. Πάνυ γε. B

ΣΩ. Ἴθι δή, οὑτωσὶ ἐρωτῶμεν Πρωταγόραν ἢ ἄλλον τινὰ τῶν ἐκείνῳ τὰ αὐτὰ λεγόντων· πάντων μέτρον ἄνθρωπός ἐστιν, ὡς φατέ, ὦ Πρωταγόρα, λευκῶν βαρέων κούφων οὐδενὸς ὅτου οὐ τῶν τοιούτων. ἔχων γὰρ αὐτῶν τὸ κριτήριον ἐν αὑτῷ, οἷα πάσχει τοιαῦτα οἰόμενος, ἀληθῆ τε οἴεται αὑτῷ καὶ ὄντα. οὐχ οὕτω;

ΘΕΟ. Οὕτω.

ΣΩ. Ἦ καὶ τῶν μελλόντων ἔσεσθαι, φήσομεν, ὦ Πρωταγόρα, ἔχει τὸ κριτήριον ἐν αὑτῷ, καὶ οἷα ἂν οἰηθῇ C ἔσεσθαι, ταῦτα καὶ γίγνεται ἐκείνῳ τῷ οἰηθέντι; οἷον

4 ἢ πολλὰ 𝔄ΔΠ *Bkk.*, ἢ καὶ πολλὰ ς. 6 ἁμαρτάνειν 𝔄ΔΠ *Hrm.*, διαμαρτάνειν ς. 9 που καὶ] που τὸ *Hrm.* 12 μέλλον *Hdf.* cum schol. R., [μέλλον] *Cpl.*, μᾶλλον 𝔄ΔΠZ[r], μέλλει μᾶλλον *Γ*, μέλλον μᾶλλον *ς. 16 Post λευκῶν Cornarius Stephanus Heindorfius μελάνων excidisse existimant. 23 ταῦτα] τοιαῦτα *Hdf.*

6 ἁμαρτάνειν. Verbum simplex sic positum, ut ex praecedenti composito praepositio repetenda sit. C. F. Hermannus, qui ad Euthyphr. 14A eius rei exempla nonnulla collegit, apte h. l. comparat Euthyd. 281C οὐκ ἐλάττω πράττων ἔλαττω ἂν ἐξαμαρτάνοι, ἐλάττω δὲ ἁμαρτάνων ἧττον ἂν κακῶς πράττοι.

8 περὶ παντὸς — τοῦ εἴδους 'sc. περὶ τούτου, ὃ τὸ μέλλον λέγεσθαι δύναται.' Heind.

16 λευκῶν. Cf. ad p. 159B.

22 οἷα — ταῦτα. Similiter de leg. IV 713E ὅσον ἐν ἡμῖν ἀθανασίας ἔνεστι, τούτῳ πειθομένους κτλ. Cf. ad p. 191C.

23 οἷον θερμά, ἆρ' ὅταν. 'Structurae eadem ratio est Crat. 393E οἷον τὸ βῆτα, ὁρᾷς ὅτι τοῦ η καὶ τοῦ τ καὶ τοῦ α προστεθέντων οὐδὲν ἐλύπησεν, ὥστε μὴ οὐχὶ τὴν ἐκείνου τοῦ στοιχείου φύσιν δηλῶσαι ὅλῳ τῷ ὀνόματι οὗ ἐβούλετο ὁ νομοθέτης, et Euthyd. 302A οἷον βοῦς καὶ πρόβατον, ἆρ' ἂν ἡγοῖο ταῦτα σὰ εἶναι, ἃ σοι ἐξείη καὶ ἀποδόσθαι καὶ δοῦναι καὶ θῦσαι etc.' Heindorfius. Cf. ad p. 173D et Bernhardy, Synt. p. 68 sq.

178 θερμά, ἆρ᾽ ὅταν τις οἰηθῇ ἰδιώτης αὐτὸν πυρετὸν λήψε-
σθαι καὶ ἔσεσθαι ταύτην τὴν θερμότητα, καὶ ἕτερος,
ἰατρὸς δέ, ἀντοιηθῇ, κατὰ τὴν ποτέρου δόξαν φῶμεν τὸ
μέλλον ἀποβήσεσθαι, ἢ κατὰ τὴν ἀμφοτέρων, καὶ τῷ μὲν
ἰατρῷ οὐ θερμὸς οὐδὲ πυρέττων γενήσεται, ἑαυτῷ δὲ ἀμ-
φότερα;

ΘΕΟ. Γελοῖον μέντ᾽ ἂν εἴη.

ΣΩ. Ἀλλ᾽, οἶμαι, περὶ οἴνου γλυκύτητος καὶ αὐστη-
D ρότητος μελλούσης ἔσεσθαι ἡ τοῦ γεωργοῦ δόξα, ἀλλ᾽ οὐχ
ἡ τοῦ κιθαριστοῦ κυρία.

ΘΕΟ. Τί μήν;

ΣΩ. Οὐδ᾽ ἂν αὖ περὶ ἀναρμόστου τε καὶ εὐαρμόστου
ἐσομένου παιδοτρίβης ἂν βέλτιον δοξάσειε μουσικοῦ, ὃ
καὶ ἔπειτα αὐτῷ τῷ παιδοτρίβῃ δόξει εὐάρμοστον εἶναι.

ΘΕΟ. Οὐδαμῶς.

ΣΩ. Οὐκοῦν καὶ τοῦ μέλλοντος ἑστιάσεσθαι μὴ μα-
γειρικοῦ ὄντος, σκευαζομένης θοίνης, ἀκυροτέρα ἡ κρίσις
τῆς τοῦ ὀψοποιοῦ περὶ τῆς ἐσομένης ἡδονῆς. περὶ μὲν γὰρ
E τοῦ ἤδη ὄντος ἑκάστῳ ἡδέος ἢ γεγονότος μηδέν πω τῷ
λόγῳ διαμαχώμεθα, ἀλλὰ περὶ τοῦ μέλλοντος ἑκάστῳ καὶ
δόξειν καὶ ἔσεσθαι πότερον αὐτὸς αὑτῷ ἄριστος κριτής, ἢ
σύ, ὦ Πρωταγόρα, τό γε περὶ λόγους πιθανὸν ἑκάστῳ ἡμῶν
ἐσόμενον εἰς δικαστήριον βέλτιον ἂν προδοξάσαις ἢ τῶν
ἰδιωτῶν ὁστισοῦν;

ΘΕΟ. Καὶ μάλα, ὦ Σώκρατες, τοῦτό γε σφόδρα
ὑπισχνεῖτο πάντων διαφέρειν αὐτός.

ΣΩ. Νὴ Δία, ὦ μέλε· ἢ οὐδείς γ᾽ ἂν αὐτῷ διελέ-

1 αὐτὸν ΥBᵃ a b c i *Stb.*, αὑτὸν ϛ. 9 οὐχ ἡ τοῦ 𝔄 Π *Tur.*, οὐχὶ ἡ τοῦ Δ *Bkk.*, οὐχὶ τοῦ ϛ. 12 ἂν add. 𝔄 Δ Π *Bkk.*, om. ϛ. 18 γὰρ δὴ τοῦ E ϛ, δὴ om. 𝔄 Δ Π *Bkk.* 20 διαμαχώμεθα 𝔄 Δ Π *Bkk.*, διαμαχόμεθα ϛ. 22 γε Γ Υ B C E F H a b c i *Hdf.* de Stephani coniectura, τε *ϛ.

1 *ἰδιώτης* oppositus est aut *πόλει* (p. 168 B 172 A), ita ut sit privatus, aut *τέχνην τινὰ ἔχοντι* (soph. 221 C), ut h. l. *ἰατρῷ* (p. 154 E).

3 *ποτέρου*: cf. ad p. 145 A.

12 *περὶ ἀναρμόστου τε καὶ εὐαρμόστου*. His duobus nominibus res inter se oppositas significantibus musici munus describitur, ut Gorg. 451 B *ἡ ἀριθμητικὴ τέχνη* dicitur esse *τῶν περὶ τὸ ἄρτιόν τε καὶ περιττόν*.

23 *εἰς δικαστήριον*, apud iudices, *vor Gericht*.

26 *ὑπισχνεῖτο*, quamdiu vixit.

27 *ὦ μέλε*, uno hoc loco apud Platonem usurpatum in blanda et amica compellatione ponitur.

ἢ οὐδείς γ᾽ ἄν. Ut coquus so-

γετο διδοὺς πολὺ ἀργύριον, εἰ μὴ τοὺς συνόντας ἔπειθεν 179 *ὅτι καὶ τὸ μέλλον ἔσεσθαί τε καὶ δόξειν οὔτε μάντις οὔτε τις ἄλλος ἄμεινον κρίνειεν ἂν ἢ αὐτὸς [αὑτῷ].*

ΘΕΟ. Ἀληθέστατα.

ΣΩ. Οὐκοῦν καὶ αἱ νομοθεσίαι καὶ τὸ ὠφέλιμον περὶ τὸ μέλλον ἐστί, καὶ πᾶς ἂν ὁμολογοῖ νομοθετουμένην πόλιν πολλάκις ἀνάγκην εἶναι τοῦ ὠφελιμωτάτου ἀποτυγχάνειν;

ΘΕΟ. Μάλα γε.

ΣΩ. Μετρίως ἄρα ἡμῖν πρὸς τὸν διδάσκαλόν σου εἰρήσεται, ὅτι ἀνάγκη αὐτῷ ὁμολογεῖν σοφώτερόν τε ἄλλον B *ἄλλου εἶναι καὶ τὸν μὲν τοιοῦτον μέτρον εἶναι, ἐμοὶ δὲ τῷ ἀνεπιστήμονι μηδὲ ὁπωστιοῦν ἀνάγκην εἶναι μέτρῳ γίγνεσθαι, ὡς ἄρτι με ἠνάγκαζεν ὁ ὑπὲρ ἐκείνου λόγος, εἴτ' ἐβουλόμην εἴτε μή, τοιοῦτον εἶναι.*

ΘΕΟ. Ἐκείνῃ μοι δοκεῖ, ὦ Σώκρατες, μάλιστα ἁλίσκεσθαι ὁ λόγος, ἁλισκόμενος καὶ ταύτῃ, ᾗ τὰς τῶν ἄλλων δόξας κυρίας ποιεῖ, αὗται δὲ ἐφάνησαν τοὺς ἐκείνου λόγους οὐδαμῇ ἀληθεῖς ἡγούμεναι.

ΣΩ. Πολλαχῇ, ὦ Θεόδωρε, καὶ ἄλλῃ ἂν τό γε τοι- C

1 *εἴ πῃ Hdf.* 3 *αὑτῷ* circumscripsit *Hrm.*, delendum esse vidit Schleiermacherus, neque Ficinus agnovit. 13 *εἶναι* post *μέτρῳ* ponit *Π.* *μέτρον Δ.* 14 *εἰτεβουλοίμην* 𝔄 ‘ι videtur postea adiectum’ Gaisf.

lus ante epulas de ciborum suavitate iudicare potest, ita Protagoras melius se, qui sit futurus orationis effectus, praevidere posse profitebatur quam quemquam alium. Nec vero quisquam mercedem ei solvisset magnam, nisi discipulis persuasisset etiam de rebus futuris neque vatem neque quemquam alium melius posse iudicare quam se ipsum. Ita iam Ficinus locum interpretatus est. Verbis igitur *ἢ οὐδεὶς κτλ.* Schleiermacherus recte animadvertit a Socrate repeti et confirmari quae modo a Theodoro dicta erant. Quod autem statim post *ὀψοποιικὴν* Protagorae ars commemoratur, fortasse propterea factum est, quod Plato eam habuit partem quandam *ὀψοποιικῆς*. Gorg. 465D.

‘*διαλέγεσθαι* h. l. de discipulo magistrum sectante, ut soph. 232D *Οὐδεὶς γὰρ ἂν αὐτοῖς, ὡς ἔπος εἰπεῖν, διελέγετο μὴ τοῦτο ὑπισχνουμένοις.*’ Ηεικd.

1 *ἔπειθεν.* Deuschlius requiri arbitratus est plusquamperfectum. Sed eius vicem h. l. obtinet imperfectum. Krueger. § 54, 10, 3.

11 *ὅτι ἀνάγκη.* P. 167D *καὶ οὕτω σοφώτεροί τέ εἰσιν ἕτεροι ἑτέρων καὶ οὐδεὶς ψευδῆ δοξάζει, καὶ σοί, ἐάν τε βούλῃ ἐάν τε μή, ἀνεκτέον ὄντι μέτρῳ.*

17 *ἁλισκόμενος καὶ ταύτῃ*: p. 171 sq.

18 *αὗται δέ.* Cf. ad p. 146C.

179 *οὗτον ἁλοίη, μὴ πᾶσαν παντὸς ἀληθῆ δόξαν εἶναι· περὶ δὲ τὸ παρὸν ἑκάστῳ πάθος, ἐξ ὧν αἱ αἰσθήσεις καὶ αἱ κατὰ ταύτας δόξαι γίγνονται, χαλεπώτερον ἑλεῖν ὡς οὐκ ἀληθεῖς. ἴσως δὲ οὐδὲν λέγω· ἀνάλωτοι γάρ, εἰ ἔτυχον, εἰσί, καὶ οἱ φάσκοντες αὐτὰς ἐναργεῖς τε εἶναι καὶ ἐπιστήμας τάχα ἂν ὄντα λέγοιεν, καὶ Θεαίτητος ὅδε οὐκ ἀπὸ σκοποῦ εἴρηκεν αἴσθησιν καὶ ἐπιστήμην ταὐτὸν θέμενος.*
D *προσιτέον οὖν ἐγγυτέρω, ὡς ὁ ὑπὲρ Πρωταγόρου λόγος ἐπέταττε, καὶ σκεπτέον τὴν φερομένην ταύτην οὐσίαν διακρούοντα, εἴτε ὑγιὲς εἴτε σαθρὸν φθέγγεται. μάχη δ' οὖν περὶ αὐτῆς οὐ φαύλη οὐδ' ὀλίγοις γέγονε.*

XXVII. *ΘΕΟ. Πολλοῦ καὶ δεῖ φαύλη εἶναι, ἀλλὰ περὶ μὲν τὴν Ἰωνίαν καὶ ἐπιδίδωσι πάμπολυ. οἱ γὰρ τοῦ Ἡρακλείτου ἑταῖροι χορηγοῦσι τούτου τοῦ λόγου μάλα ἐρρωμένως.*

6 *ἂν τὰ ὄντα Hsch.* ex Astii coniectura. 9 *ἀκούοντα* 𝔄*ΔΠ*[1].

1 *μὴ* positum propter *ἁλοίη ἄν*, quod antecedit: multis aliis modis talis sententia coarguatur et doceatur non omnium opinionem esse veram. Cf. ad p. 166C.

2 *ἐξ ὧν*. Cf. ad p. 147E.

4 *εἰ ἔτυχον*. 'fortasse, ut Cratyl. 439C *τὸ δέ, εἰ ἔτυχεν, οὐχ οὕτως ἔχει.*' Heind.

6 *ὄντα λέγοιεν*. Infra p. 199B *τὰ ὄντα δοξάζειν*. Stb. Supra p. 178B *ἀληθῆ τε οἴεται αὐτῷ καὶ ὄντα*. Cpl.

ἀπὸ σκοποῦ. Hom. Od. XI 344 *ὦ φίλοι, οὐ μὰν ἧμιν ἀπὸ σκοποῦ οὐδ' ἀπὸ δόξης μυθεῖται βασίλεια περίφρων*. Hdf. Cf. Pl. Tim. 25E *οὐκ ἀπὸ σκοποῦ ξυνηνέχθης*. Stb.

8 *ὡς ὁ ὑπὲρ Πρωταγ. λόγ. ἐπέταττε*: p. 166C 168B.

9 *σκεπτέον — διακρούοντα*. 'Accusativus *διακρούοντα* ex *σκεπτέον* pendet, h. e. *σκέπτειν δεῖ*, de qua structura v. ad Criton. 49A.' Stallbaumius.

διακρούοντα, εἴτε — φθέγγεται. 'Comparatio ducta a vasibus, quae pulsantur ab inquirentibus integra an vitiosa sint, ut ex reddito sono cognoscantur.' Wyttenbachius ad Plut. de disc. adul. ab amico p. 64D. Eadem metaphora Phil. 55C *γενναίως δὲ εἴ πῄ τι σαθρὸν ἔχει πᾶν περικρούωμεν*.

14 *χορηγοῦσι τούτου τοῦ λόγου* 'h. e. huius sententiae quasi duces sunt ac principes. Nam *χορηγεῖν* fere idem est quod *ἡγεῖσθαι* s. *χορηγὸν εἶναι*, unde genetivi ratio repetenda, quae fugiebat Heindorfium. Dicebantur quidem proprie *χορηγεῖν*, qui choris instruendis adornandisque sumptum praebebant; sed priscis temporibus etiam dicti sunt qui ipsi chorum ducebant, de quo usu verbi Demetrius Byzantius apud Athen. XIV 633[a] *ἐκάλουν δὲ καὶ χορηγούς, ὥς φησιν ὁ Βυζάντιος Δημήτριος, — οὐχ ὥσπερ νῦν τοὺς μισθουμένους τοὺς χορούς, ἀλλὰ τοὺς καθηγουμένους τοῦ χοροῦ, καθάπερ αὐτὸ τοὔνομα σημαίνει*, ubi v. Casaubon. p. 433. Aristot. problem. XIX 15 *αἴτιον δὲ ὅτι τὸ παλαιὸν οἱ ἐλεύθεροι ἐχόρευον αὐτοί*. conf. Pollux IX 41 Suidas et Hesych. in v. *χορηγός*. Aliquoties Plato hoc verbo sic usus est, ut sit choro praeesse, veluti

ΣΩ. *Τῷ τοι, ὦ φίλε Θεόδωρε, μᾶλλον σκεπτέον καὶ*
ἐξ ἀρχῆς, ὥσπερ αὐτοὶ ὑποτείνονται. E
ΘΕΟ. *Παντάπασι μὲν οὖν. καὶ γάρ, ὦ Σώκρατες,*
περὶ τούτων τῶν Ἡρακλειτείων, ἢ ὥσπερ σὺ λέγεις Ὁμη-
ρείων, καὶ ἔτι παλαιοτέρων, αὐτοῖς μὲν τοῖς περὶ τὴν
Ἔφεσον, ὅσοι προσποιοῦνται ἔμπειροι εἶναι, οὐδὲν μᾶλλον
οἷόν τε διαλεχθῆναι ἢ τοῖς οἰστρῶσιν. ἀτεχνῶς γὰρ κατὰ
τὰ συγγράμματα φέρονται, τὸ δ' ἐπιμεῖναι ἐπὶ λόγῳ καὶ
ἐρωτήματι καὶ ἡσυχίως ἐν μέρει ἀποκρίνασθαι καὶ ἐρέσθαι
ἧττον αὐτοῖς ἔνι ἢ τὸ μηδέν· μᾶλλον δὲ ὑπερβάλλει τὸ 180
οὐδ' οὐδὲν πρὸς τὸ μηδὲ σμικρὸν ἐνεῖναι τοῖς ἀνδράσιν
ἡσυχίας· ἀλλ' ἄν τινά τι ἔρῃ, ὥσπερ ἐκ φαρέτρας ῥημα-

1 *καὶ ἐξαρχῆς* 𝔄, *καὶ ἐξ ἀρχῆς* $\Delta^{a}\Pi^{a}$ *Stb.*, *καὶ* om. ϛ. 6 *ἔμπειροι εἶναι*] *ἐμπειρίαν* coni. Orellius coll. Prot. 323 B. *εἶναι* om. 𝔄 *ΔΠΓΛ*BCHabci. 7 *κατὰ* 𝔄*ΔΠ Hdf.* ex Euseb. et schol., *καὶ* ϛ. 12 *τι* 𝔄*ΔΠ Hdf.* e Ficino, *τις* ϛ.

Gorg. 482 B Legg. II 654 A.' Stallbaumius.

1 *Τῷ*, idcirco, poetis hoc significatu usitatum omnibus (cf. Hermannus ad Viger. p. 706) legitur etiam soph. 230 B.

2 *ὑποτείνονται* idem fere quod *ὑφηγοῦνται*. Cf. p. 148 D *καλῶς γὰρ ἄρτι ὑφηγήσω*.

4 *περὶ τούτων τῶν Ἡρακλειτείων*, 'quod ad Heracliteos attinet, de quo usu loquendi v. ad Phaedr. 250 C.' Stallbaumius. Heindorfius autem potius exististimat *περὶ τούτων τῶν Ἡρακλειτείων* neutro genere accipere: de Heracliteis hisce dogmatis.

Ὁμηρείων. Cf. p. 152 C.

5 *ἔτι παλαιοτέρων*. 'Orpheum intellegit. Cf. Cratyl. 402 A sq.' Heind. Cf. Lobecki Aglaoph. p. 948.

τοῖς περὶ τὴν Ἔφεσον. Ephesi Heraclitus et natus erat et floruerat.

7 *κατὰ τὰ συγγρ. φέρονται*, 'huc illuc feruntur scriptorum suorum instar, huiusmodi ῥοῇ et *μεταβολῇ* plenorum.' Hdf.

10 *ἢ τὸ μηδέν* 'est quam si nihil insit, quod dicitur universe et *ὑποθετικῶς*'. Stallb.

μᾶλλον δὲ ὑπερβάλλει. 'Corrigit quod modo dixerat *ἢ τὸ μηδέν*. Vult enim minus etiam quam nihil hoc in genere iis tribuendum esse. Quod quidem sic exprimit: aut potius *τὸ οὐδ' οὐδὲν* h. e. id, quod ne nihil quidem est, exsuperat (prae illo *μηδέν*) ratione eius habita, quod ne tantillum quidem quietis in iis inest.' Stallbaumius. Similis hyperbole invenitur p. 192 B *ἀδυνατώτερον ἔτι ἐκείνων, εἰ οἷόν τε* et ibidem C *πάντα ταῦτα ὑπερβάλλει ἀδυναμίᾳ τοῦ ἐν αὐτοῖς ψευδῆ τινα δοξάσαι*.

12 *ὥσπερ ἐκ φαρέτρας*. 'Satis frequens est loquendi haec ratio, qua acute et acerbe vel acriter omnino dicta telis comparantur.' Heindorfius. Cf. Stallbaumius ad symp. 219 B. De re ipsa cf. Cratyl. 413 B *καὶ ἐπιχειροῦσι βουλόμενοι ἀποπιμπλάναι με ἄλλος ἄλλα ἤδη λέγειν καὶ οὐκέτι συμφωνοῦσιν. ὁ μὲν γάρ τίς φησι τοῦτο εἶναι δίκαιον κτλ.*

ῥηματίσκια — ἀνασπῶντες. Soph. Ai. 302 *λόγους ἀνέσπα*. Cpl.

180 *τίσκια αἰνιγματώδη ἀνασπῶντες ἀποτοξεύουσι, κἂν τούτου ζητῇς λόγον λαβεῖν, τί εἴρηκεν, ἑτέρῳ πεπλήξει καινῶς μετωνομασμένῳ, περανεῖς δὲ οὐδέποτε οὐδὲν πρὸς οὐδένα αὐτῶν· οὐδέ γε ἐκεῖνοι αὐτοὶ πρὸς ἀλλήλους, ἀλλ' εὖ*
B *πάνυ φυλάττουσι τὸ μηδὲν βέβαιον ἐᾶν εἶναι μήτ' ἐν λόγῳ μήτ' ἐν ταῖς αὐτῶν ψυχαῖς ἡγούμενοι, ὡς ἐμοὶ δοκεῖ, αὐτὸ στάσιμον εἶναι· τούτῳ δὲ πάνυ πολεμοῦσι, καὶ καθ' ὅσον δύνανται πανταχόθεν ἐκβάλλουσιν.*

ΣΩ. *Ἴσως, ὦ Θεόδωρε, τοὺς ἄνδρας μαχομένους ἑώρακας, εἰρηνεύουσι δὲ οὐ συγγέγονας· οὐ γάρ σοι ἑταῖροί εἰσιν. ἀλλ', οἶμαι, τὰ τοιαῦτα τοῖς μαθηταῖς ἐπὶ σχολῆς φράζουσιν, οὓς ἂν βούλωνται ὁμοίους αὑτοῖς ποιῆσαι.*

ΘΕΟ. *Ποίοις μαθηταῖς, ὦ δαιμόνιε; οὐδὲ γίγνεται*
C *τῶν τοιούτων ἕτερος ἑτέρου μαθητής, ἀλλ' αὐτόματοι ἀναφύονται, ὁπόθεν ἂν τύχῃ ἕκαστος αὐτῶν ἐνθουσιάσας, καὶ τὸν ἕτερον ὁ ἕτερος οὐδὲν ἡγεῖται εἰδέναι. παρὰ μὲν οὖν τούτων, ὅπερ ᾖα ἐρῶν, οὐκ ἄν ποτε λάβοις λόγον οὔτε ἑκόντων οὔτε ἀκόντων· αὐτοὺς δὲ δεῖ παραλαβόντας ὥσπερ πρόβλημα ἐπισκοπεῖσθαι.*

ΣΩ. *Καὶ μετρίως γε λέγεις. τό γε δὴ πρόβλημα ἄλλο*

1 *κἂν του* coni. *Hdf.* 10 *γάρ σοὶ Hdf.* 15 *τύχῃ* 𝔄 *Δ Π Bkk.*, *τύχοι* ς. 17 *ὅπεριηιάἔρῶν* 𝔄 (in marg. *ὅπερ ῄια ἐρῶν*), *ὅπεριηαέρων Δ*[a]. *ᾖα* B[a] Fischerus, *ῇ* Y, *ῄ* ΣZ[r], *ἦα* ς. 20 *γε* post *μετρίως* om. *Π*ΣYFZ[r]Ξ[1].

2 *πεπλήξει.* Euthyd. 303A *ἐγὼ μὲν οὖν — ὥσπερ πληγεὶς ὑπὸ τοῦ λόγου ἐκείμην ἄφωνος.* Cf. Stallbaumius ad Phil. 22E.

4 *οὐδέ γε ἐκεῖνοι κτλ.* Heraclitum ipsum Theophrasto auctore Diogenes La. IX 6 narrat *ὑπὸ μελαγχολίας τὰ μὲν ἡμιτελῆ, τὰ δ' ἄλλοτ' ἄλλως ἔχοντα γράψαι.*

7 *αὐτὸ* 'intellege *τὸ βέβαιον.*' Hdf.

στάσιμον [Plut.] plac. phil. I 23, Stob. eclog. phys. I 396 *Ἡράκλειτος ἠρεμίαν μὲν καὶ στάσιν ἐκ τῶν ὅλων ἀνῄρει.*

10 *εἰρηνεύουσι.* De pronomine omisso cf. p. 187B *ἐὰν γὰρ μὴ φανῇ προϊοῦσιν ὥσπερ τὸ νῦν, ἄλλο τι πειρασόμεθα λέγειν.* Cf. ad p. 157D.

11 *τὰ τοιαῦτα* 'sc. *εἰρηνικά.*' Heind.

13 *Ποίοις μαθηταῖς;* quos discipulos mihi narras? Irridentis vel indignantis haec est interrogatio Platoni frequentata. Cf. Stallbaumius ad Gorg. 490D.

17 *ᾖα ἐρῶν.* P. 198E *ὅταν ἀριθμήσων ἴῃ ὁ ἀριθμητικὸς* et ibidem *πάλιν ἔρχεται μαθησόμενος παρ' ἑαυτοῦ ἃ ἐπίσταται.*

18 *αὐτοὺς δὲ δεῖ.* 'Verum oportet nos quae illi dicunt perpendere (vel examinare) tamquam aliquod problema.' Stephanus.

ὥσπερ πρόβλημα. Schol. R. *γεωμετρικῶς δεῖ, φησίν, ἐκθεμένους τὸ πρόβλημα ζητεῖν ἀποδεικτικῶς, πότερον πάντα κινεῖται ἢ οὔ.*

τι παρειλήφαμεν παρὰ μὲν τῶν ἀρχαίων μετὰ ποιήσεως ἐπικρυπτομένων τοὺς πολλούς, ὡς ἡ γένεσις τῶν ἄλλων D *πάντων Ὠκεανός τε καὶ Τηθὺς ῥεύματα τυγχάνει καὶ οὐδὲν ἕστηκε, παρὰ δὲ τῶν ὑστέρων ἅτε σοφωτέρων ἀναφανδὸν ἀποδεικνυμένων, ἵνα καὶ οἱ σκυτοτόμοι αὐτῶν τὴν σοφίαν μάθωσιν ἀκούσαντες καὶ παύσωνται ἠλιθίως οἰόμενοι τὰ μὲν ἑστάναι, τὰ δὲ κινεῖσθαι τῶν ὄντων, μαθόντες δ' ὅτι πάντα κινεῖται τιμῶσιν αὐτούς; ὀλίγου δὲ ἐπελαθόμην, ὦ Θεόδωρε, ὅτι ἄλλοι αὖ τἀναντία τούτοις ἀπεφήναντο, οἷον ἀκίνητον τελέθειν ᾧ πάντ' ὄνομ' εἶναι,* E *καὶ ἄλλα ὅσα Μέλισσοί τε καὶ Παρμενίδαι ἐναντιούμενοι πᾶσι τούτοις διισχυρίζονται, ὡς ἕν τε πάντα ἐστὶ καὶ ἕστηκεν αὐτὸ ἐν αὑτῷ οὐκ ἔχον χώραν ἐν ᾗ κινεῖται. τούτοις οὖν, ὦ ἑταῖρε, πᾶσι τί χρησόμεθα; κατὰ σμικρὸν γὰρ προϊόντες λελήθαμεν ἀμφοτέρων εἰς τὸ μέσον πεπτωκότες, καὶ ἂν μή πῃ ἀμυνόμενοι διαφύγωμεν, δίκην δώσομεν* 181

1 *παρειλήφαμεν παρὰ ΔΠ°ΓΛ*BCHbei *Bkk.*, *παρειλήφαμεν ἢ παρὰ* ς. 7 *μαθόντες δ'* om. *ΓΞΣ*ΥΕΗZ[r]biB[1a]F[1]. 10 *οἷον ἀκίνητον τελέθειν, ᾧ πάντ' ὄνομ' εἶναι* sive *οἷον ἀκίνητόν τε πέλειν, τῷ πάντ' ὄνομ' ἐστίν* Buttmannus. *οἷον*] 'Fortasse *ὅλον* latet in *οἷον*.' Winckelmannus. *τελέθει τῷ παντὶ* ς. 14 *χρησόμεθα* 𝔄*ΔΠ Hdf.* de Stephani coniectura, *χρησώμεθα* ς.

1 *παρὰ μὲν τῶν ἀρχαίων*: p. 152 E 160 D.

5 'Post *ἀποδεικνυμένων* quod statim addi debebat *ὅτι πάντα κινεῖται*, huius significatio infertur in sequentibus *μαθόντες δὲ ὅτι πάντα κινεῖται.*' Heindorfius. Cf. ad p. 203 C.

οἱ σκυτοτόμοι 'vilissimum prope *βαναύσων* genus, adeo ut in proverbium abierint. De rep. V 456 D *ἐν οὖν τῇ πόλει, ἣν ᾠκίζομεν, πότερον οἴει ἡμῖν ἀμείνους ἄνδρας ἐξειργάσθαι τοὺς φύλακας τυχόντας ἧς διήλθομεν παιδείας, ἢ τοὺς σκυτοτόμους τῇ σκυτικῇ παιδευθέντας; Γελοῖον, ἔφη, ἐρωτᾷς.*' Heindorfius ad Charm. 163 B.

10 *οἷον ἀκίνητον τελέθειν.* Parmenidea illa, quae Plato h. l. respexit, leguntur apud Simplicium in Arist. phys. fol. 7[a] 19 a 31 b et a Karstenio, Parm. reliqu. p. 38 sic edita sunt:

οὐδὲν γὰρ ἔστιν ἢ ἔσται
ἄλλο παρὲξ τοῦ ἐόντος· ἐπεὶ
τό γε μοῖρ' ἐπέδησεν
οἷον ἀκίνητον τελέθειν τῷ
παντὶ ὄνομ' εἶναι,
ὅσσα βροτοὶ κατέθεντο πεποιθότες εἶναι ἀληθῆ,
γίγνεσθαί τε καὶ ὄλλυσθαι, εἶναί τε καὶ οὐκί.

Mullachius fragm. phil. Gr. I p. 124 Buttmannum secutus scripsit:

οἷον ἀκίνητόν τ' ἔμεναι, τῷ πάντ' ὄνομ' ἐστίν.

C. G. Cobetus autem, mnemos. IX p. 383:

οὖλον ἀκίνητον τελέθειν τῷ πᾶν ὄνομ' εἶναι.

13 *οὐκ ἔχον χώραν.* Arist. phys. IV 6 *Μέλισσος μὲν οὖν καὶ δείκνυσιν ὅτι τὸ πᾶν ἀκίνητον ἐκ τούτων· εἰ γὰρ κινήσεται, ἀνάγκη εἶναι, φησί, κενόν· τὸ δὲ κενὸν οὐ τῶν ὄντων.* Hdf.

181 *ὥσπερ οἱ ἐν ταῖς παλαίστραις διὰ γραμμῆς παίζοντες, ὅταν ὑπ' ἀμφοτέρων ληφθέντες ἕλκωνται εἰς τἀναντία. δοκεῖ οὖν μοι τοὺς ἑτέρους πρότερον σκεπτέον, ἐφ' οὕσπερ ὡρμήσαμεν, τοὺς ῥέοντας, καὶ ἐὰν μέν τι φαίνωνται λέγοντες, συνέλξομεν μετ' αὐτῶν ἡμᾶς αὐτούς, τοὺς ἑτέρους ἐκφυγεῖν πειρώμενοι· ἐὰν δὲ οἱ τοῦ ὅλου στασιῶται ἀληθέστερα λέγειν δοκῶσι, φευξόμεθα παρ' αὐτοὺς ἀπ' αὖ*
B *τῶν τὰ ἀκίνητα κινούντων. ἀμφότεροι δ' ἂν φανῶσι μηδὲν μέτριον λέγοντες, γελοῖοι ἐσόμεθα ἡγούμενοι ἡμᾶς μέν τι λέγειν φαύλους ὄντας, παμπαλαίους δὲ καὶ πασσόφους ἄνδρας ἀποδεδοκιμακότες. ὅρα οὖν, ὦ Θεόδωρε, εἰ λυσιτελεῖ εἰς τοσοῦτον προϊέναι κίνδυνον.*

ΘΕΟ. Οὐδὲν μὲν οὖν ἀνεκτόν, ὦ Σώκρατες, μὴ οὐ διασκέψασθαι τί λέγουσιν ἑκάτεροι τῶν ἀνδρῶν.

XXVIII. *ΣΩ. Σκεπτέον ἂν εἴη σοῦ γε οὕτω προ-*

7 *ἀπ' αὐτῶν τῶν παρ' αὐτοὺς* 𝔄ΔΠ, *παρ' αὐτοὺς ἀπ' αὐτῶν* *ς, *παρ' αὐτοὺς ἀπ' αὖ τῶν Tur.* de coniectura Schleiermacheri et Heindorfii (ad soph. 262 A), *παρ' αὐτοὺς αὖ ἀπὸ τῶν καὶ Bkk*, *παρ' αὐτοὺς ἀπὸ τούτων τῶν καὶ Stb.*, *παρ' αὐτοὺς ἀπὸ τῶν αὐτὰ* Buttmannus. 8 *καὶ* ante *τὰ*, quod est in ς, om. 𝔄ΔΠ. 9 *μέν τι* 𝔄ΔΠ *Hdf.*, *μὲν τὶ Hrm.*, *μέντοι* ς.

1 *ὥσπερ οἱ ἐν ταῖς παλ.* Hunc lusum Heindorfius putavit eundem esse qui appellatur *ἑλκυστίνδα* vel *διελκυστίνδα* et a Polluce IX 112 describitur. Sed alium h. l. significari Schleiermachero et Steinharto p. 207 not. 33 visum est. Apparet enim tres ludentium ordines esse statuendos, quorum qui erant medii propugnantes elabi studuerunt et caverunt, ne ab utrisque aliis correpti in diversas partes distraherentur. Simile quiddam accidit Socrati et Theodoro. Inciderunt enim in medium quendam locum inter Heracliteos et discipulos Parmenidis nescii utros sequantur. Iam vero quorum rationes probabiliores iis videbuntur, cum illis consociati se ipsos ad illos trahent fugientes alios. Quae si ita se habent, duo ludentium ordines h. l. sumi non possunt.

4 *τοὺς ῥέοντας* Socrates lepide dicit Heracliteos, ut mox Parmenidem eiusque sectam *τοὺς τοῦ ὅλου στασιώτας*. Cf. ad p. 193 C.

6 *οἱ τοῦ ὅλου στασιῶται.* Sext. Empir. adv. math. X 2, 46 *οἱ περὶ Παρμενίδην καὶ Μέλισσον, οὓς ὁ Ἀριστοτέλης στασιώτας τε τῆς φύσεως καὶ ἀφυσίκους κέκληκεν· στασιώτας μὲν ἀπὸ τῆς στάσεως, ἀφυσίκους δὲ ὅτι ἀρχὴ κινήσεώς ἐστιν ἡ φύσις.* Cf. ad p. 157 B.

8 *τὰ ἀκίνητα κινούντων.* Schol. R. *παροιμία καθ' ὑπερβολήν, ὅτι μὴ δεῖ ἕδη μηδὲ βωμοὺς κινεῖν ἢ τάφους ἢ ὅρους.* Cf. Leutschius ad Zenob. I 55.

10 *παμπαλαίους*, 'Orpheum Homerumque. cf. p. 179 E.' Hdf.

15 *Σκεπτέον ἂν εἴη.* Simile asyndeton p. 183 A *Καλὸν ἂν ἡμῖν συμβαίνοι τὸ ἐπανόρθωμα.*

σοῦ γε οὕτω προθ. Theodorus multum reluctans in disputationis societatem venerat.

θυμουμένου. δοκεῖ οὖν μοι ἀρχὴ εἶναι τῆς σκέψεως κινή- 181
σεως πέρι, ποῖόν τί ποτε ἄρα λέγοντες φασὶ τὰ πάντα C
κινεῖσθαι. βούλομαι δὲ λέγειν τὸ τοιόνδε· πότερον ἕν τι
εἶδος αὐτῆς λέγουσιν ἤ, ὥσπερ ἐμοὶ φαίνεται, δύο; μὴ μέν-
τοι μόνον ἐμοὶ δοκείτω, ἀλλὰ συμμέτεχε καὶ σύ, ἵνα κοινῇ
πάσχωμεν, ἄν τι καὶ δέῃ. καί μοι λέγε· ἆρα κινεῖσθαι κα-
λεῖς, ὅταν τι χώραν ἐκ χώρας μεταβάλλῃ ἢ καὶ ἐν τῷ
αὐτῷ στρέφηται;

ΘΕΟ. Ἔγωγε.

ΣΩ. Τοῦτο μὲν τοίνυν ἓν ἔστω εἶδος. ὅταν δὲ ᾖ μὲν
ἐν τῷ αὐτῷ, γηράσκῃ δὲ ἢ μέλαν ἐκ λευκοῦ ἢ σκληρὸν ἐκ D
μαλακοῦ γίγνηται, ἤ τινα ἄλλην ἀλλοίωσιν ἀλλοιῶται, ἆρα
οὐκ ἄξιον ἕτερον εἶδος φάναι κινήσεως;

ΘΕΟ. Ἔμοιγε δοκεῖ.

ΣΩ. Ἀναγκαῖον μὲν οὖν. δύο δὴ λέγω τούτω εἴδη
κινήσεως, ἀλλοίωσιν, τὴν δὲ περιφοράν.

ΘΕΟ. Ὀρθῶς γε λέγων.

ΣΩ. Τοῦτο τοίνυν οὕτω διελόμενοι διαλεγώμεθα ἤδη
τοῖς τὰ πάντα φάσκουσι κινεῖσθαι καὶ ἐρωτῶμεν· πότερον
πᾶν φατε ἀμφοτέρως κινεῖσθαι φερόμενόν τε καὶ ἀλλοιού- E
μενον, ἢ τὸ μέν τι ἀμφοτέρως, τὸ δ᾽ ἑτέρως;

ΘΕΟ. Ἀλλὰ μὰ Δί᾽ ἔγωγε οὐκ ἔχω εἰπεῖν· οἶμαι δ᾽
ἂν φάναι ἀμφοτέρως.

1 ἡ ἀρχὴ *Hsch.* de Heindorfii coniectura. 2 φασὶ om. *ΓΛΞΣ*YBCEFHZ^rabci. 16 τὴν μὲν ἀλλοίωσιν *Γ Hsch.* περιφοράν] φοράν *Hsch.* de Heindorfii coniectura.

1 ἀρχὴ 'praedicati partes agit.' Stallb.

16 τὴν δὲ antea omisso τὴν μέν. Cf. p. 192 D καὶ ἀκούω ἤ τινα ἄλλην αἴσθησιν αἰσθάνομαι, τοτὲ δ᾽ αἴσθησιν μὲν οὐδεμίαν ἔχω κτλ.

περιφοράν. Heindorfio cum voce hic opus esse videretur motum in universum, non aliquam φορᾶς partem significante, φορὰν reponendum putavit. Laudat autem Parm. 138 C κινούμενόν γε ἢ φέροιτο ἢ ἀλλοιοῖτο ἂν (sc. τὸ ἕν). — *Καὶ μὴν εἰ φέροιτο τὸ ἕν, ἤτοι ἐν τῷ αὐτῷ ἂν περιφέροιτο κύκλῳ ἢ μεταλλάττοι χώραν ἑτέραν ἐξ ἑτέρας.* Potuit etiam afferre locum, qui est supra p. 156 D sq., ubi de eadem re semper ponuntur simplicia φορὰ et φέρεσθαι. Steinhartus vero p. 210 not. 56 περιφορὰν ita defendit, ut eam idcirco positam esse dicat, quod sit Platoni omnium motionum perfectissima.

17 Ὀρθῶς γε λέγων. Pronomen σὺ omissum, ut Alc. I 131 D Εὖ γε ποιῶν, ὦ Σώκρατες (Hdf.), de leg. X 901 A Ὀρθότατά γε εἰπών (Stb.).

21 τὸ μέν τι — τὸ δ᾽. Cf. de rep. IV 436 C τὸ μέν τι αὐτοῦ ἕστηκε, τὸ δὲ κινεῖται. Cf. Stallbaumius ad Phil. 13 B.

ΣΩ. Εἰ δέ γε μή, ὦ ἑταῖρε, κινούμενά τε αὐτοῖς καὶ ἑστῶτα φανεῖται, καὶ οὐδὲν μᾶλλον ὀρθῶς ἕξει εἰπεῖν ὅτι κινεῖται τὰ πάντα ἢ ὅτι ἕστηκεν.

ΘΕΟ. Ἀληθέστατα λέγεις.

ΣΩ. Οὐκοῦν ἐπειδὴ κινεῖσθαι αὐτὰ δεῖ, τὸ δὲ μὴ
182 *κινεῖσθαι μὴ ἐνεῖναι μηδενί, πάντα δὴ πᾶσαν κίνησιν ἀεὶ κινεῖται.*

ΘΕΟ. Ἀνάγκη.

ΣΩ. Σκόπει δή μοι τόδε αὐτῶν· τῆς θερμότητος ἢ λευκότητος ἢ ὁτουοῦν γένεσιν οὐχ οὕτω πως ἐλέγομεν φάναι αὐτούς, φέρεσθαι ἕκαστον τούτων ἅμα αἰσθήσει μεταξὺ τοῦ ποιοῦντός τε καὶ πάσχοντος, καὶ τὸ μὲν πάσχον αἰσθητὴν ἀλλ' οὐκ αἴσθησιν ἔτι γίγνεσθαι, τὸ δὲ ποιοῦν ποιόν τι ἀλλ' οὐ ποιότητα; ἴσως οὖν ἡ ποιότης ἅμα ἀλλόκοτόν τε φαίνεται ὄνομα καὶ οὐ μανθάνεις ἀθρόον λεγό-
B *μενον· κατὰ μέρη οὖν ἄκουε. τὸ γὰρ ποιοῦν οὔτε θερμότης οὔτε λευκότης, θερμὸν δὲ καὶ λευκὸν γίγνεται, καὶ τἆλλα οὕτω. μέμνησαι γάρ που καὶ ἐν τοῖς πρόσθεν ὅτι*

1 *αὐτοῖς Hdf.*, *ἑαυτοῖς* ς cum libris, om. *Cpl.* 6 *ἓν εἶναι ΔΠΓΞΣ*YBCEFHZ[r]abci𝔄[1] *Λ*[1], *ἐνεῖναι* 𝔄[2] Cornarius. 13 *αἰσθητὴν* Buttmannus, *αἰσθανόμενον Hsch.* de Heindorfii coniectura, *αἰσθητικὸν* b[2] *Ast.* coni., *αἰσθητὸν* ς cum libris. 14 *ποιόν* cum ςE supra versum et F in marg. Cornarius, *ποιοῦν* ceteri libri. 16 *ποιοῦν* (ὸν supra) E. 18 *καὶ* add. 𝔄 *Hrm.*

1 *Εἰ δέ γε μὴ* 'subaudito *φήσουσιν ἀμφοτέρως*. Quippe non utroque, sed alterutro tantum modo aliquid moveri statuant, idem hoc et movebitur et non movebitur; altero enim modo movebitur, altero quiescet.' Heindorfius.

10 *ἐλέγομεν*: p. 156 D sq.

13 *αἰσθητήν. αἰσθητὸν* ratione non admitti Heindorfius omnibus fere demonstravit. Recte enim *αἰσθητὰ* h. l. esse *ποιοῦντα* dicit, quae sensu aliquo afficiant (cf. sect. B *τὰς αἰσθήσεις καὶ τὰ αἰσθητὰ ἀποτίκτοντα* et p. 184 B), contra *τὰ πάσχοντα* esse *αἰσθανόμενα*. Quod Buttmannus coniecit *αἰσθητὴν*, iam supra p. 160 D legitur.

οὐκ αἴσθησιν ἔτι. τὸ πάσχον si congreditur cum *τῷ ποιοῦντι*, *αἴσθησις* excitatur, quae erat apud *τὸ πάσχον*, et ita *τὸ πάσχον* fit *αἰσθανόμενον* sive *αἰσθητής*.

14 *ἀλλόκοτον* 'h. l. insolitum, de quo usu v. Ruhnk. ad Tim. p. 24. Est autem hic unus Platonis locus, in quo vocabulo *ποιότης* usus est. Cic. acad. I 7, 25 *Qualitates igitur appellavi, quas ποιότητας Graeci vocant, quod ipsum apud Graecos non est vulgi verbum, sed philosophorum atque id in multis.* Dicitur vero nunc sic adhiberi, ut res sit *ἀθρόον τι λεγόμενον*, h. e. ut universe enuntietur, non per partes illustretur. Etenim qualitatis notio est generalis, cui tanquam partes subiectae sunt *θερμότης, λευκότης*.' Stallbaumius.

18 *καὶ ἐν τοῖς πρόσθεν*: p. 156 E sq.

οὕτως ἐλέγομεν, ἓν μηδὲν αὐτὸ καθ' αὑτὸ εἶναι, μηδ' αὖ 182
τὸ ποιοῦν ἢ πάσχον ἀλλ' ἐξ ἀμφοτέρων πρὸς ἄλληλα συγγιγνομένων τὰς αἰσθήσεις καὶ τὰ αἰσθητὰ ἀποτίκτοντα τὰ μὲν ποιὰ ἄττα γίγνεσθαι, τὰ δὲ αἰσθανόμενα.

ΘΕΟ. Μέμνημαι· πῶς δ' οὔ;

ΣΩ. Τὰ μὲν τοίνυν ἄλλα χαίρειν ἐάσωμεν, εἴτε ἄλλως C
εἴτε οὕτως λέγουσιν· οὗ δ' ἕνεκα λέγομεν, τοῦτο μόνον φυλάττωμεν ἐρωτῶντες· κινεῖται καὶ ῥεῖ, ὡς φατέ, τὰ πάντα; ἦ γάρ;

ΘΕΟ. Ναί.

ΣΩ. Οὐκοῦν ἀμφοτέρας ἃς διειλόμεθα κινήσεις, φερόμενά τε καὶ ἀλλοιούμενα;

ΘΕΟ. Πῶς δ' οὔ; εἴπερ γε δὴ τελέως κινήσεται.

ΣΩ. Εἰ μὲν τοίνυν ἐφέρετο μόνον, ἠλλοιοῦτο δὲ μή, εἴχομεν ἄν που εἰπεῖν, οἷα ἄττα ῥεῖ τὰ φερόμενα. ἢ πῶς λέγωμεν;

ΘΕΟ. Οὕτως.

ΣΩ. Ἐπειδὴ δὲ οὐδὲ τοῦτο μένει, τὸ λευκὸν ῥεῖν τὸ D
ῥέον, ἀλλὰ μεταβάλλει, ὥστε καὶ αὐτοῦ τούτου εἶναι ῥοήν, τῆς λευκότητος, καὶ μεταβολὴν εἰς ἄλλην χρόαν, ἵνα μὴ ἁλῷ ταύτῃ μένον, ἆρά ποτε οἷόν τέ τι προσειπεῖν χρῶμα, ὥστε καὶ ὀρθῶς προσαγορεύειν;

ΘΕΟ. Καὶ τίς μηχανή, ὦ Σώκρατες; ἢ ἄλλο γέ τι τῶν τοιούτων, εἴπερ ἀεὶ λέγοντος ὑπεξέρχεται ἅτε δὴ ῥέον.

ΣΩ. Τί δὲ περὶ αἰσθήσεως ἐροῦμεν ὁποιασοῦν, οἷον
τῆς τοῦ ὁρᾶν ἢ ἀκούειν; μένειν ποτὲ ἐν αὐτῷ τῷ ὁρᾶν ἢ E
ἀκούειν;

13 *δὴ* 𝔄 *Δ Π Hdf.*, *δεῖ* ς. 16 *λέγωμεν* 𝔄 *Δ Π Bkk.*, *λέγομεν* ς. 23 *ἢ ἄλλο*] *ἢ χρῶμα* vel *ἢ τοῦτο ἢ ἄλλο* coni. *Hdf.*, *ἢ καλῶ* Schanzius p. 27.

1 *ἓν μηδὲν — εἶναι.* Cf. p. 153 E *Ἑπώμεθα τῷ ἄρτι λόγῳ μηδὲν αὐτὸ καθ' αὑτὸ ἓν ὂν τιθέντες.* Hdf.

15 *οἷα ἄττα — φερόμενα*, 'qualia quaedam sint, dum fluunt, quae moventur.' Heind.

23 *Καὶ τίς μηχανή*; 'est assentientis alteri qui vel ipse interrogando negarat. Sed post hanc assentiendi formulam Theodorus ipse mentioni *χρώματος* a Socrate factae subiicit haec: *ἢ ἄλλο γέ τι* etc., perinde ac si dicat: nequaquam sane, o Socrates; neque aliud quidquam huiusmodi, si quidem etc.' Buttmannus. De re ipsa Campbellius apte confert Crat. 439 D *Ἆρ' οὖν οἷόν τε προσειπεῖν αὐτὸ ὀρθῶς, εἰ ἀεὶ ὑπεξέρχεται, πρῶτον μὲν ὅτι ἐκεῖνό ἐστιν, ἔπειτα ὅτι τοιοῦτον, ἢ ἀνάγκη ἅμα ἡμῶν λεγόντων ἄλλο αὐτὸ εὐθὺς γίγνεσθαι καὶ ὑπεξιέναι καὶ μηκέτι οὕτως ἔχειν;*

ΘΕΟ. *Οὔκουν δεῖ γε, εἴπερ πάντα κινεῖται.*

ΣΩ. *Οὔτε ἄρα ὁρᾶν προσρητέον τι μᾶλλον ἢ μὴ ὁρᾶν, οὔτε τιν' ἄλλην αἴσθησιν μᾶλλον ἢ μή, πάντων γε πάντως κινουμένων.*

ΘΕΟ. *Οὐ γὰρ οὖν.*

ΣΩ. *Καὶ μὴν αἴσθησίς γε ἐπιστήμη, ὡς ἔφαμεν ἐγώ τε καὶ Θεαίτητος.*

ΘΕΟ. *Ἦν ταῦτα.*

ΣΩ. *Οὐδὲν ἄρα ἐπιστήμην μᾶλλον ἢ μὴ ἐπιστήμην ἀπεκρινάμεθα ἐρωτώμενοι ὅ τί ἐστιν ἐπιστήμη.*

183 *ΘΕΟ.* *Ἐοίκατε.*

ΣΩ. *Καλὸν ἂν ἡμῖν συμβαίνοι τὸ ἐπανόρθωμα τῆς ἀποκρίσεως, προθυμηθεῖσιν ἀποδεῖξαι ὅτι πάντα κινεῖται, ἵνα δὴ ἐκείνη ἡ ἀπόκρισις ὀρθὴ φανῇ· τὸ δ', ὡς ἔοικεν, ἐφάνη, εἰ πάντα κινεῖται, πᾶσα ἀπόκρισις, περὶ ὅτου ἂν τις ἀποκρίνηται, ὁμοίως ὀρθὴ εἶναι, οὕτω τ' ἔχειν φάναι καὶ μὴ οὕτω, εἰ δὲ βούλει, γίγνεσθαι, ἵνα μὴ στήσωμεν αὐτοὺς τῷ λόγῳ.*

ΘΕΟ. *Ὀρθῶς λέγεις.*

ΣΩ. *Πλήν γε, ὦ Θεόδωρε, ὅτι οὕτω τε εἶπον καὶ οὐχ οὕτω. δεῖ δὲ οὐδὲ τοῦτο οὕτω λέγειν· οὐδὲ γὰρ ἂν ἔτι*
B *κινοῖτο οὕτω· οὐδ' αὖ μὴ οὕτω· οὐδὲ γὰρ τοῦτο κίνησις·*

3 *οὔτε Bkk.*, *οὐδὲ* ς cum libris. 18 *ἑαυτοὺς* Buttmannus, *αὖ τοῦτο* Schleiermacherus, *αὐτὸ* vel *αὐτὴν* coni. *Stb.* 20 *τε* 𝔄ΔΠ *Hdf.*, *τι* ς. 21 *τοῦτο τὸ οὕτω Tur.* e Schleiermacheri coniectura. 22 *κινοῖτο τὸ οὕτω Tur.* e Schleiermacheri coniectura, *κινοῖ τὸ οὕτω* coni. *Hdf.* coll. p. 157B *ὄνομα ὅτι ἂν ἱστῇ.*

3 *οὔτε τιν' ἄλλην.* 'Quod de visu loquitur Plato, exempli causa fecit, nam idem pariter de omnibus sensibus valet (*τί δὲ περὶ αἰσθήσεως ἐροῦμεν ὁποιασοῦν*), ita ut, qua ratione a visu alium quemcunque sensum ut potiorem distinguere potuerit, non intellegatur.' Fr. Frankius, de usu part. *οὐδὲ* et *οὔτε*. p. 17 sq.

8 *Ἦν ταῦτα.* Cf. ad p. 169D.

9 *Οὐδὲν — ἐπιστήμην — ἀπεκρινάμεθα.* Cf. p. 184B *αἴσθησιν γὰρ δὴ ἐπιστήμην ἀπεκρίνω.* Cf. ad p. 183C et 187C.

12 *Καλὸν ἂν ἡμῖν συμβ.* 'Habet asyndeton locum suum etiam in repentina ad aliam sententiam vel argumentationem transitione, qualis haec ipsa est.' Stallbaumius, quem v. ad remp. X 602A, Phaed. 91C. Cf. Theaet. p. 181B 195B 203E.

14 *ἐκείνη ἡ ἀπόκρισις: ἐπιστήμην εἶναι αἴσθησιν.*

17 *εἰ δὲ βούλει*, aut si mavis. Cf. Rueckertus ad symp. 177B.

18 *αὐτούς: τοὺς φάσκοντας, τοὺς ἀποκρινομένους.*

21 *οὕτω. τὸ* non est additum, ut soph. 244A *τί ποτε βούλεσθε σημαίνειν ὁπόταν ὂν φθέγγησθε.* Lehrsius in Iahni annal. 1827. II p. 155. Cf. ad p. 152B.

ἀλλά τιν' ἄλλην φωνὴν θετέον τοῖς τὸν λόγον τοῦτον λέγουσιν, 183 ὡς νῦν γε πρὸς τὴν αὐτῶν ὑπόθεσιν οὐκ ἔχουσι ῥήματα, εἰ μὴ ἄρα τὸ οὐδ' ὅπως. μάλιστα δ' οὕτως ἂν αὐτοῖς ἁρμόττοι, ἄπειρον λεγόμενον.

ΘΕΟ. Οἰκειοτάτη γοῦν διάλεκτος αὕτη αὐτοῖς.

ΣΩ. Οὐκοῦν, ὦ Θεόδωρε, τοῦ τε σοῦ ἑταίρου ἀπηλλάγμεθα, καὶ οὔπω συγχωροῦμεν αὐτῷ πάντ' ἄνδρα πάντων χρημάτων μέτρον εἶναι, ἂν μὴ φρόνιμός τις ᾖ· ἐπι- C στήμην τε αἴσθησιν οὐ συγχωρησόμεθα κατά γε τὴν τοῦ πάντα κινεῖσθαι μέθοδον, εἰ μή τί πως ἄλλως Θεαίτητος ὅδε λέγει.

ΘΕΟ. Ἄριστ' εἴρηκας, ὦ Σώκρατες· τούτων γὰρ περανθέντων καὶ ἐμὲ δεῖ ἀπηλλάχθαι σοι ἀποκρινόμενον κατὰ τὰς συνθήκας, ἐπειδὴ τὸ περὶ τοῦ Πρωταγόρου λόγου τέλος σχοίη.

XXIX. *ΘΕΑΙ.* Μή, πρίν γ' ἄν, ὦ Θεόδωρε, Σωκράτης τε καὶ σὺ τοὺς φάσκοντας αὖ τὸ πᾶν ἑστάναι διέλ- D θητε, ὥσπερ ἄρτι προύθεσθε.

ΘΕΟ. Νέος ὤν, ὦ Θεαίτητε, τοὺς πρεσβυτέρους ἀδικεῖν διδάσκεις ὁμολογίας παραβαίνοντας; ἀλλὰ παρασκευάζου ὅπως τῶν ἐπιλοίπων Σωκράτει δώσεις λόγον.

ΘΕΑΙ. Ἐάνπερ γε βούληται. ἥδιστα μέντ' ἂν ἤκουσα περὶ ὧν λέγω.

5 γοῦν 𝔄ΔΠ *Bkk.*, οὖν *ς. 7 οὔπω ΓΛΞΣΥΖ' BCFHabei Π[2] Fischerus, οὕτω ς. 9 τε] δὲ *Ast.* 10 εἰ *Hdf.* cum Ficino, ἢ εἰ ς cum libris. τί] ἔτι coni. *Hdf.* 20 παρασκευάζου σὺ coni. *Hdf.* 'accingere tu' Ficinus. 22 Ἐάνπερ γε βούληται Ficinus ad Theodori orationem traxit. βούληται 𝔄ΔΠ[2b] *Hdf.*, βούλεται ς.

1 ἀλλά τιν' ἄλλην φωνὴν θετέον. P. 157 A ὥστε — οὐδὲν εἶναι ἓν αὐτὸ καθ' αὑτό, ἀλλά τινι αἰεὶ γίγνεσθαι, τὸ δ' εἶναι πανταχόθεν ἐξαιρετέον, οὐχ ὅτι ἡμεῖς πολλὰ καὶ ἄρτι ἠναγκάσμεθα ὑπὸ συνηθείας καὶ ἀνεπιστημοσύνης χρῆσθαι αὐτῷ.

5 διάλεκτος. Cf. ad p. 146 B.

9 συγχωρεῖσθαι eodem modo cum duplici accusativo coniunctum Tim. 86 B νόσον μὲν δὴ ψυχῆς ἄνοιαν ξυγχωρητέον.

10 εἰ μή τί πως — λέγει. 'Formula haec frequentissima est. De rep. VI 497 A ἐμοὶ μὲν δοκεῖ μετρίως εἰρῆσθαι, εἰ μὴ ἔτ' ἄλλο λέγεις τι σύ.' Heindorfius. Cf. Stallbaumius ad remp. IV 430 B.

14 κατὰ τὰς συνθήκας sc. ἐμὲ ἀπαλλαχθῆναί σοι ἀποκρινόμενον, ἐπειδὴ — σχοίη. De pactione ipsa cf. p. 169 C.

17 τοὺς φάσκοντας. Eleaticos dicit philosophos. Cf. prol. p. 22.

21 τῶν ἐπιλοίπων 'quae praeter illam Protagorae sententiam afferri possunt ad tuendum illud ἐπιστήμην εἶναι αἴσθησιν.' Hdf.

*ΘΕΟ. Ἱππέας εἰς πεδίον προκαλεῖ Σωκράτη εἰς λό-
γους προκαλούμενος· ἐρώτα οὖν καὶ ἀκούσει.*
ΣΩ. Ἀλλά μοι δοκῶ, ὦ Θεόδωρε, περί γε ὧν κελεύει
E *Θεαίτητος οὐ πείσεσθαι αὐτῷ.*
ΘΕΟ. Τί δὴ οὖν οὐ πείσεσθαι;
*ΣΩ. Μέλισσον μὲν καὶ τοὺς ἄλλους, οἳ ἓν ἑστὸς λέ-
γουσι τὸ πᾶν, αἰσχυνόμενος μὴ φορτικῶς σκοπῶμεν, ἧττον
αἰσχύνομαι ἢ ἕνα ὄντα Παρμενίδην. Παρμενίδης δέ μοι
φαίνεται, τὸ τοῦ Ὁμήρου, αἰδοῖός τέ μοι εἶναι ἅμα δεινός
τε. συμπροσέμιξα γὰρ δὴ τῷ ἀνδρὶ πάνυ νέος πάνυ
πρεσβύτῃ, καί μοι ἐφάνη βάθος τι ἔχειν παντάπασι γεν-*
184 *ναῖον. φοβοῦμαι οὖν μὴ οὔτε τὰ λεγόμενα ξυνιῶμεν, τί τε
διανοούμενος εἶπε πολὺ πλέον λειπώμεθα, καὶ τὸ μέγι-
στον, οὗ ἕνεκα ὁ λόγος ὥρμηται, ἐπιστήμης πέρι, τί ποτ᾽
ἐστίν, ἄσκεπτον γένηται ὑπὸ τῶν ἐπεισκωμαζόντων λόγων,
εἴ τις αὐτοῖς πείσεται· ἄλλως τε καὶ ὃν νῦν ἐγείρομεν πλή-
θει ἀμήχανον, εἴτε τις ἐν παρέργῳ σκέψεται, ἀνάξι᾽ ἂν
πάθοι, εἴτε ἱκανῶς, μηκυνόμενος τὸ τῆς ἐπιστήμης ἀφα-*
B *νιεῖ. δεῖ δὲ οὐδέτερα, ἀλλὰ Θεαίτητον ὧν κυεῖ περὶ ἐπι-
στήμης πειρᾶσθαι ἡμᾶς τῇ μαιευτικῇ τέχνῃ ἀπολῦσαι.*

7 *σκοπῶμεν* 𝔄 $\Delta^a \Pi^a$ *Bkk.*, *σκώπτωμεν* ς auctore Cornario. 9 *μοι εἶναι ἅμα* $\Delta^a \Pi^a B^a Z^r$ ς *Tur.*, *εἶναι* om. *Hdf. Bkk.* 16 *ὃν* 𝔄 Δ Π *Bkk.*, *ὃ* ς. 19 *ὃν* 𝔄 Δ Π^e.

1 *Ἱππέας εἰς πεδίον προκαλεῖ.* Schol. R. *Ἱππεῖς προκαλεῖσθαι εἰς πεδίον, ἐπὶ τῶν τοὺς ἔν τισι βελτίους καὶ ἐπιστημονικωτέρους αὐτῶν εἰς ἔριν προκαλουμένων. Πλάτων ἐν Θεαιτήτῳ καὶ Μένανδρος Καταψευδομένῳ. γράφεται δὲ καὶ ἵππον εἰς πεδίον προκαλεῖσθαι ἐπὶ τῶν εἰς ἃ βούλεταί τις προκαλούντων.* Cf. Leutschius ad Diog. V. II 96.

3 *Ἀλλά μοι δοκῶ — οὐ πείσεσθαι.* 'Non placet mihi s. non lubet — obsequi. Loquendi genus illustravimus ad Phaedr. 230E.' Heind.

6 *Μέλισσον.* Cf. prol. p. 22 sq.

9 *τὸ τοῦ Ὁμήρου.* Il. III 172 *αἰδοῖός τέ μοί ἐσσι, φίλε ἑκυρέ, δεινός τε.* Od. VIII 22 *δεινός τ᾽ αἰδοῖός τε.*

10 *συμπροσέμιξα.* Cf. prol. p. 22.

12 *τί τε διαν. — λειπώμεθα,* ne simus multo inferiores, quam qui assequamur quid sentiat. Eodem modo p. 192 D *ἀπολείπεσθαι* dictum est: *Νῦν πολὺ πλεῖον ἀπελείφθην ἢ τότε.* Cf. ad p. 155 C.

16 *ἄλλως τε καί.* Particula *καὶ* plane non pertinet ad *ἄλλως τε*, sed coniungenda est cum sequentibus. *ἄλλως τε* autem est aliterque, praetereaque, adde quod et Germanice verti potest *und vollends.* Phaed. 87 D *ἀλλὰ γὰρ ἂν φαίη ἑκάστην τῶν ψυχῶν πολλὰ σώματα κατατρίβειν, ἄλλως τε καὶ εἰ πολλὰ ἔτη βιῴη.* Cf. G. Hermannus ad Viger. 779 sq.

ἐγείρομεν. Cf. ad p. 163 A.

19 *δεῖ δὲ οὐδέτερα.* Gorg. 491 D *ἢ τοῦτο μὲν οὐδὲν δεῖ αὐτὸν ἑαυτοῦ ἄρχειν, τῶν δὲ ἄλλων.*

ὧν κυεῖ. Cf. p. 151 B *ταῦτα*

ΘΕΟ. Ἀλλὰ χρή, εἰ δοκεῖ, οὕτω ποιεῖν. 184

ΣΩ. Ἔτι τοίνυν, ὦ Θεαίτητε, τοσόνδε περὶ τῶν εἰρημένων ἐπίσκεψαι. αἴσθησιν γὰρ δὴ ἐπιστήμην ἀπεκρίνω. ἦ γάρ;

ΘΕΑΙ. Ναί.

ΣΩ. Εἰ οὖν τίς σε ὧδ' ἐρωτῴη· τῷ τὰ λευκὰ καὶ μέλανα ὁρᾷ ἄνθρωπος καὶ τῷ τὰ ὀξέα καὶ βαρέα ἀκούει; εἴποις ἄν, οἶμαι, ὄμμασί τε καὶ ὠσίν.

ΘΕΑΙ. Ἔγωγε.

ΣΩ. Τὸ δὲ εὐχερὲς τῶν ὀνομάτων τε καὶ ῥημάτων C καὶ μὴ δι' ἀκριβείας ἐξεταζόμενον τὰ μὲν πολλὰ οὐκ ἀγεννές, ἀλλὰ μᾶλλον τὸ τούτου ἐναντίον ἀνελεύθερον, ἔστι δὲ ὅτε ἀναγκαῖον, οἷον καὶ νῦν ἀνάγκη ἐπιλαβέσθαι τῆς ἀποκρίσεως ἣν ἀποκρίνει, ᾗ οὐκ ὀρθή· σκόπει γάρ, ἀπόκρισις ποτέρα ὀρθοτέρα, ᾧ ὁρῶμεν, τοῦτο εἶναι ὀφθαλμούς, ἢ δι' οὗ ὁρῶμεν, καὶ ᾧ ἀκούομεν, ὦτα, ἢ δι' οὗ ἀκούομεν;

ΘΕΑΙ. Δι' ὧν ἕκαστα αἰσθανόμεθα, ἔμοιγε δοκεῖ, ὦ Σώκρατες, μᾶλλον ἢ οἷς.

ΣΩ. Δεινὸν γάρ που, ὦ παῖ, εἰ πολλαί τινες ἐν ἡμῖν, D ὥσπερ ἐν δουρείοις ἵπποις, αἰσθήσεις ἐγκάθηνται, ἀλλὰ μὴ εἰς μίαν τινὰ ἰδέαν, εἴτε ψυχὴν εἴτε ὅ τι δεῖ καλεῖν, πάντα ταῦτα ξυντείνει, ᾗ διὰ τούτων οἷον ὀργάνων αἰσθανόμεθα ὅσα αἰσθητά.

ΘΕΑΙ. Ἀλλά μοι δοκεῖ οὕτως μᾶλλον ἢ ἐκείνως.

1 *ΘΕΟ.* *Hdf.*, *ΘΕΑΙ.* ς. 21 *ὅ τι* 𝔄ΔΠ *Bkk.*, *ὃ* *ς.

δή σοι, ὦ ἄριστε, ἕνεκα τοῦδε ἐμήκυνα, ὑποπτεύων σε, ὥσπερ καὶ αὐτὸς οἴει, ὠδίνειν τι κύοντα ἔνδον.

10 *Τὸ δὲ εὐχερὲς κτλ.* Plato suam scribendi rationem videtur defendere. Cf. Stallbaumius ad remp. VII 533 E.

ὀνομάτων τε καὶ ῥημάτων. Cf. ad p. 206 D.

12 *τὸ τούτου ἐναντίον ἀνελεύθερον.* 'Tangit Socrates h. l. Protagorae *ὀρθοέπειαν* illam (Phaedr. 267 B) et Prodici *ὀνομάτων διαίρεσιν* (Charm. 163 D).' Heindorfius.

20 *ὥσπερ ἐν δουρείοις ἵπποις.* Referenda haec sunt ad *δουράτεον ἵππον*, qui Odyss. VIII 492 commemoratur, maxime autem celebratus erat in Leschae poematis. Graecorum enim, qui in illo equo inclusi erant, per se quisque quae percipi possent percepit, non erat communis quaedam omnium perceptio. Cum iis igitur comparandi essent sensus, si per eos solos mente non simul adhibita res perciperemus.

21 *ἰδέα* latiori sensu accipiendum est, nam angustiori *ψυχὴ* non est idea. Cf. Zeller, Phil. d. Griech. II p. 422, 494, 532.

ΣΩ. *Τοῦ δέ τοι ἕνεκα αὐτά σοι διακριβοῦμαι; εἴ τινι
ἡμῶν αὐτῶν τῷ αὐτῷ διὰ μὲν ὀφθαλμῶν ἐφικνούμεθα
λευκῶν τε καὶ μελάνων, διὰ δὲ τῶν ἄλλων ἑτέρων αὖ τι-*
E *νῶν, καὶ ἕξεις ἐρωτώμενος πάντα τὰ τοιαῦτα εἰς τὸ σῶμα
ἀναφέρειν; ἴσως δὲ βέλτιον σὲ λέγειν αὐτὰ ἀποκρινόμενον
μᾶλλον ἢ ἐμὲ ὑπὲρ σοῦ πολυπραγμονεῖν. καί μοι λέγε·
θερμὰ καὶ σκληρὰ καὶ κοῦφα καὶ γλυκέα δι' ὧν αἰσθάνει,
ἆρα οὐ τοῦ σώματος ἕκαστα τίθης; ἢ ἄλλου τινός;*

ΘΕΑΙ. *Οὐδενὸς ἄλλου.*

ΣΩ. *Ἦ καὶ ἐθελήσεις ὁμολογεῖν, ἃ δι' ἑτέρας δυνά-*
185 *μεως αἰσθάνει, ἀδύνατον εἶναι δι' ἄλλης ταῦτ' αἰσθέσθαι,
οἷον ἃ δι' ἀκοῆς, δι' ὄψεως, ἢ ἃ δι' ὄψεως, δι' ἀκοῆς;*

ΘΕΑΙ. *Πῶς γὰρ οὐκ ἐθελήσω;*

ΣΩ. *Εἴ τι ἄρα περὶ ἀμφοτέρων διανοεῖ, οὐκ ἂν διά γε τοῦ ἑτέρου ὀργάνου, οὐδ' αὖ διὰ τοῦ ἑτέρου περὶ ἀμφοτέρων αἰσθάνοι' ἄν.*

ΘΕΑΙ. *Οὐ γὰρ οὖν.*

ΣΩ. *Περὶ δὴ φωνῆς καὶ περὶ χρόας πρῶτον μὲν αὐτὸ τοῦτο περὶ ἀμφοτέρων διανοεῖ, ὅτι ἀμφοτέρω ἐστόν;*

ΘΕΑΙ. *Ἔγωγε.*

ΣΩ. *Οὐκοῦν καὶ ὅτι ἑκάτερον ἑκατέρου μὲν ἕτερον, ἑαυτῷ δὲ ταὐτόν;*

B *ΘΕΑΙ.* *Τί μήν;*

ΣΩ. *Καὶ ὅτι ἀμφοτέρω δύο, ἑκάτερον δὲ ἕν;*

ΘΕΑΙ. *Καὶ τοῦτο.*

1 *Τοῦ δέ Bkk.*, *Τοῦδέ* ς. 2 *ἐφικνούμεθα* 𝔄 *Δ*ª *Π*ª *Bkk.*, *διικνούμεθα* ς. 7 *σκληρὰ* 𝔄 *Δ Π Bkk.*, *ξηρὰ* *ς. 8 *ἆρα τοῦ* coni. *Hdf.* 11 *εἶναι*, om. in C ς, Platoni reddidit Fischerus. *ταῦτ'* 𝔄 *Δ Π Bkk.*, *ταύτης* ceteri, *τούτων* ς. 19 *ἀμφοτέρων* ˋ*ἢ* 𝔄 ('sunt tria puncta in marg.' Gaisf.), *ἀμφοτέρων ἤ* ΓΣΤΕ *Tur.*, *ἀμφοτέρων ἢ* F, *ἀμφοτέρων οὐ* CHB², *ἀμφοτέρων ἦ* ς, *ἤ* om. *Hdf.*

1 *διακριβεῖσθαι* idem est quod paullo ante dictum erat *δι' ἀκριβείας ἐξετάζειν*. Cf. ad p. 162 D.

εἴ τινι. Supple ante haec verba: nempe ut hac ratione exploremus. Cf. Stallbaumius ad Phil. 14 B.

τινι ἡμῶν αὐτῶν τῷ αὐτῷ h. e. *μιᾷ τινι ἰδέᾳ, εἰς ἣν πάντα ταῦτα ξυντείνει.*

7 *θερμὰ καὶ σκληρά.* 'Verba sic ordinanda: *ἆρα οὐχ ἕκαστα, δι' ὧν αἰσθάνει θερμὰ καὶ σκληρὰ — γλυκέα, τίθης τοῦ σώματος;*' Heind.

8 *τοῦ σώματος ἕκαστα τίθης.* Cf. p. 186 A *Ποτέρων οὖν τίθης τὴν οὐσίαν;*

14 *οὐκ — οὐδ'*. Cf. ad. p. 152 D. *οὐκ ἂν* 'Int. *διανοοῖο.*' Stb.

ΣΩ. Οὐκοῦν καὶ εἴτε ἀνομοίω εἴτε ὁμοίω ἀλλήλοιν, 185
δυνατὸς εἶ ἐπισκέψασθαι;

ΘΕΑΙ. Ἴσως.

ΣΩ. Ταῦτα δὴ πάντα διὰ τίνος περὶ αὐτοῖν διανοεῖ; οὔτε γὰρ δι' ἀκοῆς οὔτε δι' ὄψεως οἷόν τε τὸ κοινὸν λαμβάνειν περὶ αὐτῶν. ἔτι δὲ καὶ τόδε τεκμήριον περὶ οὗ λέγομεν· εἰ γὰρ δυνατὸν εἴη ἀμφοτέρω σκέψασθαι, ἆρ' ἐστὸν ἁλμυρὼ ἢ οὔ, οἶσθ' ὅτι ἕξεις εἰπεῖν ᾧ ἐπισκέψει,
καὶ τοῦτο οὔτε ὄψις οὔτε ἀκοὴ φαίνεται, ἀλλά τι ἄλλο. C

ΘΕΑΙ. Τί δ' οὐ μέλλει; ἥ γε διὰ τῆς γλώττης δύναμις.

ΣΩ. Καλῶς λέγεις. ἡ δὲ δὴ διὰ τίνος δύναμις τό τ' ἐπὶ πᾶσι κοινὸν καὶ τὸ ἐπὶ τούτοις δηλοῖ σοι, ᾧ τὸ ἔστιν ἐπονομάζεις καὶ τὸ οὐκ ἔστι καὶ ἃ νῦν δὴ ἠρωτῶμεν περὶ αὐτῶν; τούτοις πᾶσι ποῖα ἀποδώσεις ὄργανα, δι' ὧν αἰσθάνεται ἡμῶν τὸ αἰσθανόμενον ἕκαστα;

ΘΕΑΙ. Οὐσίαν λέγεις καὶ τὸ μὴ εἶναι καὶ ὁμοιότητα καὶ ἀνομοιότητα καὶ τὸ ταὐτόν τε καὶ τὸ ἕτερον, ἔτι δὲ ἕν
τε καὶ τὸν ἄλλον ἀριθμὸν περὶ αὐτῶν. δῆλον δὲ ὅτι καὶ D
ἀρτιόν τε καὶ περιττὸν ἐρωτᾷς, καὶ τἆλλα ὅσα τούτοις ἕπεται, διὰ τίνος ποτὲ τῶν τοῦ σώματος τῇ ψυχῇ αἰσθανόμεθα.

ΣΩ. Ὑπέρευ, ὦ Θεαίτητε, ἀκολουθεῖς, καὶ ἔστιν ἃ ἐρωτῶ αὐτὰ ταῦτα.

ΘΕΑΙ. Ἀλλὰ μὰ Δία, ὦ Σώκρατες, ἔγωγε οὐκ ἂν ἔχοιμι εἰπεῖν, πλήν γ' ὅτι μοι δοκεῖ τὴν ἀρχὴν οὐδ' εἶναι

6 περὶ οὗ 𝔄ΔΠ *Bkk.*, οὗ ς. 12 δὲ δὴ διὰ 𝔄ΔΠ *Hdf.*, δὲ διὰ ς. 14 καὶ ante ἃ add. Π² *Bkk.*, addendum esse iam *Hdf.* viderat. δὴ ἠρωτῶμεν] διηρωτῶμεν Zʳ, διερωτῶμεν ΣΥ, δὴ πρώτωι μὲν 𝔄Δᶜ Π¹ᶜ, δὴ πρώτω μὲν Δᵃ.

6 τεκμήριον περὶ οὗ λέγομεν. Hipp. mai. 283 A τοῦτο μὲν οὖν μοι δοκεῖς καλὸν τεκμήριον ἀποφαίνειν περὶ σοφίας. Hdf.

10 Τί δ' οὐ μέλλει sc. τοῦτο ἄλλο τι φαίνεσθαι; φαίνεται γὰρ ἥ γε διὰ τῆς γλ. δ. Eadem formula legitur de rep. VIII 566 D X 605 C.

13 ᾧ τὸ ἔστιν ἐπονομάζεις. Phaed. 75 D οἷς ἐπισφραγιζόμεθα τοῦτο, ὃ ἔστι. De hoc loquendi genere ἐπονομάζειν τινί τι cf. Stallbaumius ad remp. IX 580 E.

18 τὸ ταὐτὸν a Platone fictum in usum philosophiae, ut ὁμοιότης, ἀνομοιότης, ποιότης, al.

20 ἄρτιόν τε καὶ περιττόν. Cf. ad p. 178 D.

23 Ὑπέρευ hoc uno loco apud Platonem legitur.

ἀκολουθεῖς. Cf. ad p. 155 C.

τοιοῦτον οὐδὲν τούτοις ὄργανον ἴδιον ὥσπερ ἐκείνοις, ἀλλ' E αὐτὴ δι' αὑτῆς ἡ ψυχὴ τὰ κοινά μοι φαίνεται περὶ πάντων ἐπισκοπεῖν.

ΣΩ. Καλὸς γὰρ εἶ, ὦ Θεαίτητε, καὶ οὐχ, ὡς ἔλεγε Θεόδωρος, αἰσχρός· ὁ γὰρ καλῶς λέγων καλός τε καὶ ἀγαθός. πρὸς δὲ τῷ καλῷ εὖ ἐποίησάς με μάλα συχνοῦ λόγου ἀπαλλάξας, εἰ φαίνεταί σοι τὰ μὲν αὐτὴ δι' αὑτῆς ἡ ψυχὴ ἐπισκοπεῖν, τὰ δὲ διὰ τῶν τοῦ σώματος δυνάμεων. τοῦτο γὰρ ἦν ὃ καὶ αὐτῷ μοι ἐδόκει, ἐβουλόμην δὲ καὶ σοὶ δόξαι.

186 *ΘΕΑΙ.* Ἀλλὰ μὴν φαίνεταί γε.

XXX. *ΣΩ.* Ποτέρων οὖν τίθης τὴν οὐσίαν; τοῦτο γὰρ μάλιστα ἐπὶ πάντων παρέπεται.

ΘΕΑΙ. Ἐγὼ μὲν ὧν αὐτὴ ἡ ψυχὴ καθ' αὑτὴν ἐπορέγεται.

ΣΩ. Ἦ καὶ τὸ ὅμοιον καὶ τὸ ἀνόμοιον καὶ τὸ ταὐτὸν καὶ ἕτερον;

ΘΕΑΙ. Ναί.

ΣΩ. Τί δὲ καλὸν καὶ αἰσχρὸν καὶ ἀγαθὸν καὶ κακόν;

ΘΕΑΙ. Καὶ τούτων μοι δοκεῖ ἐν τοῖς μάλιστα πρὸς ἄλληλα σκοπεῖσθαι τὴν οὐσίαν, ἀναλογιζομένη ἐν ἑαυτῇ B τὰ γεγονότα καὶ τὰ παρόντα πρὸς τὰ μέλλοντα.

1 ὀργανίδιον 𝔄c Δc Π1c. 16 καὶ τὸ ἕτερον Γ *Hsch.* 18 δαὶ ΔΣc𝔄2 *Bkk.*, δὲ ς.

1 *ὥσπερ ἐκείνοις*, rebus, quae sentiuntur.

4 *ὡς ἔλεγε Θεόδωρος*: p. 143 E.

5 *καλός τε καὶ ἀγαθός*. Euthyd. 284 C *εἰσὶ γάρ τινες, οἳ λέγουσι τὰ πράγματα ὡς ἔχει; εἰσὶ μέντοι — οἱ καλοί τε κἀγαθοὶ καὶ οἱ τἀληθῆ λέγοντες*. Hdf.

6 *πρὸς δὲ τῷ καλῷ* sc. *εἶναι*, quod ex praecedentibus *καλὸς γὰρ εἶ* mente repetendum est. Cf. Sauppium ad Prot. 358 D.

εὖ ἐποίησας — ἀπαλλάξας. Euthyd. 282 C *εὖ ἐποίησας ἀπαλλάξας με σκέψεως πολλῆς*. *ἀπαλλάσσειν τινά τινος* est aliquem a re molesta odiosaque liberare. Cf. Heindorfius ad Hipp. mai. 291 B.

18 *καλὸν καὶ αἰσχρόν*. Articulus in his notionum diversarum paribus non repetitus est ut saepe apud Platonem. Cf. Stallbaumius ad Alc. I, 117 A.

19 *ἐν τοῖς μάλιστα* cum feminino coniunctum. Cf. G. Hermannus ad Viger. p. 786.

20 *τὴν οὐσίαν* hic et paullo post *τὴν οὐσίαν τῆς ἐναντιότητος* Plato ampliore sensu posuit, ut non sit idem quod *τὸ εἶναι*, sed idem quod *τὸ ὅ τι ἐστίν*; significat enim vim naturamque rerum. Contra Ribbingius I p. 153 discrimen inter *τὴν οὐσίαν* et *τὸ ὅτι ἐστίν* esse negat.

ἀναλογιζομένη κτλ. Ita addita haec esse Schleiermacherus putat, ut tantum ad *ἀγαθὸν καὶ κακὸν* referenda et haec quidem accipienda sint de *ὠφέλιμον καὶ διαφθεῖρον*. Cf. Meno p. 87 E *πάντα γὰρ ἀγαθὰ ὠφέλιμα*. Hac ratione concinunt cum iis, quae

ΣΩ. Ἔχε δή· ἄλλο τι τοῦ μὲν σκληροῦ τὴν σκληρό- 186
τητα διὰ τῆς ἐπαφῆς αἰσθήσεται καὶ τοῦ μαλακοῦ τὴν μαλακότητα ὡσαύτως;

ΘΕΑΙ. Ναί.

ΣΩ. Τὴν δέ γε οὐσίαν καὶ ὅ τι ἐστὸν καὶ τὴν ἐναντιότητα πρὸς ἀλλήλω καὶ τὴν οὐσίαν αὖ τῆς ἐναντιότητος αὐτὴ ἡ ψυχὴ ἐπανιοῦσα καὶ συμβάλλουσα πρὸς ἄλληλα κρίνειν πειρᾶται ἡμῖν.

ΘΕΑΙ. Πάνυ μὲν οὖν.

ΣΩ. Οὐκοῦν τὰ μὲν εὐθὺς γενομένοις πάρεστι φύσει αἰσθάνεσθαι ἀνθρώποις τε καὶ θηρίοις, ὅσα διὰ τοῦ σώ- C
ματος παθήματα ἐπὶ τὴν ψυχὴν τείνει, τὰ δὲ περὶ τούτων ἀναλογίσματα πρός τε οὐσίαν καὶ ὠφέλειαν μόγις καὶ ἐν χρόνῳ διὰ πολλῶν πραγμάτων καὶ παιδείας παραγίγνεται οἷς ἂν καὶ παραγίγνηται;

ΘΕΑΙ. Παντάπασι μὲν οὖν.

ΣΩ. Οἷόν τε οὖν ἀληθείας τυχεῖν ᾧ μηδὲ οὐσίας;

ΘΕΑΙ. Ἀδύνατον.

ΣΩ. Οὗ δὲ ἀληθείας τις ἀτυχήσει, ποτὲ τούτου ἐπιστήμων ἔσται;

ΘΕΑΙ. Καὶ πῶς ἄν, ὦ Σώκρατες; D

ΣΩ. Ἐν μὲν ἄρα τοῖς παθήμασιν οὐκ ἔνι ἐπιστήμη, ἐν δὲ τῷ περὶ ἐκείνων συλλογισμῷ· οὐσίας γὰρ καὶ ἀληθείας ἐνταῦθα μέν, ὡς ἔοικε, δυνατὸν ἅψασθαι, ἐκεῖ δὲ ἀδύνατον.

ΘΕΑΙ. Φαίνεται.

17 οὗ *Hsch.* de Heindorfi coniectura. 26 φαίνεται ἢ οὔ: ταυτὸν 𝔄 Δ[a].

supra p. 178 A 179 A de utili ad futurum tempus relato disputata sunt atque fortasse etiam referendum est huc, quod p. 186 C sequitur πρός τε οὐσίαν καὶ ὠφέλειαν.

13 ἐν χρόνῳ 'multo post.' Astius. Fortasse rectius Schleiermacherus: *mit der Zeit.*

17 ᾧ. 'Ad dat. hunc repetendum est οἷόν τε, potestne illud verum assequi, quod ne οὐσίαν quidem assequi potest?, ut declarant illa mox Ξύμπαν ἄρ' αὐτὸ καλεῖς αἴσθησιν; Ἀνάγκη. Ὧι γε, φαμέν, οὐ μέτεστιν ἀληθείας ἅψασθαι· οὐδὲ γὰρ οὐσίας.' Heindorfius. Sed fortasse praestat ᾧ habere masculinum.

19 Οὗ δὲ ἀληθείας. Tria h. l. a Platone distingui manifestum est, οὐσίαν ἀλήθειαν ἐπιστήμην. Atque οὐσία quidem est τὸ εἶναι, *das objective Sein*, ἀλήθεια est οὐσία mente percepta, ita ut idem fere sit quod σοφία p. 145 E *das subjectiv erfasste Sein.* Qui autem verum assecutus est, ei tribuitur ἐπιστήμη.

ΣΩ. Ἦ οὖν ταὐτὸν ἐκεῖνό τε καὶ τοῦτο καλεῖς, τοσαύτας διαφορὰς ἔχοντε;

ΘΕΑΙ. Οὔκουν δὴ δίκαιόν γε.

ΣΩ. Τί οὖν δὴ ἐκείνῳ ἀποδίδως ὄνομα, τῷ ὁρᾶν ἀκούειν ὀσφραίνεσθαι ψύχεσθαι θερμαίνεσθαι;

E *ΘΕΑΙ. Αἰσθάνεσθαι ἔγωγε· τί γὰρ ἄλλο;*

ΣΩ. Ξύμπαν ἄρ' αὐτὸ καλεῖς αἴσθησιν;

ΘΕΑΙ. Ἀνάγκη.

ΣΩ. Ὧι γε, φαμέν, οὐ μέτεστιν ἀληθείας ἅψασθαι· οὐδὲ γὰρ οὐσίας.

ΘΕΑΙ. Οὐ γὰρ οὖν.

ΣΩ. Οὐδ' ἄρ' ἐπιστήμης.

ΘΕΑΙ. Οὐ γάρ.

ΣΩ. Οὐκ ἄρ' ἂν εἴη ποτέ, ὦ Θεαίτητε, αἴσθησίς τε καὶ ἐπιστήμη ταὐτόν.

ΘΕΑΙ. Οὐ φαίνεται, ὦ Σώκρατες. καὶ μάλιστά γε νῦν καταφανέστατον γέγονεν ἄλλο ὂν αἰσθήσεως ἐπιστήμη.

187 *ΣΩ. Ἀλλ' οὔ τι μὲν δὴ τούτου γε ἕνεκα ἠρχόμεθα διαλεγόμενοι, ἵνα εὕρωμεν τί ποτ' οὐκ ἔστ' ἐπιστήμη, ἀλλὰ τί ἔστιν. ὅμως δὲ τοσοῦτόν γε προβεβήκαμεν, ὥστε μὴ ζητεῖν αὐτὴν ἐν αἰσθήσει τὸ παράπαν, ἀλλ' ἐν ἐκείνῳ τῷ ὀνόματι, ὅ τι ποτ' ἔχει ἡ ψυχή, ὅταν αὐτὴ καθ' αὑτὴν πραγματεύηται περὶ τὰ ὄντα.*

ΘΕΑΙ. Ἀλλὰ μὴν τοῦτό γε καλεῖται, ὦ Σώκρατες, ὡς ἐγῷμαι, δοξάζειν.

ΣΩ. Ὀρθῶς γὰρ οἴει, ὦ φίλε. καὶ ὅρα δὴ νῦν πάλιν

1 *ἦ οὖ Π*[1c]. *τοῦτο] ταυτὸν* 𝔄 *Δ Π*[1c]. 3 *Οὔκουν ἂν δὴ* ς, *ἂν* omittendum cum 𝔄 vidit *Bkk.*, om. etiam *Δ*[a] *Π*[a]. Sed v. Sauppii epist. crit. p. 72. 5 *θερμαίνεσθαι, αἰσθάνεσθαι*:: *ἔγωγε Δ*[a] *Π*[a] B[a] Ficinus. 6 *μῶν αἰσθάνεσθαι* F[2]. 9 *γε* 𝔄 *Δ Π Bkk.*, coni. *Hdf.*, *τε* ς. 16 *καὶ μάλιστα — ἐπιστήμη* Theaeteto continuant *Δ*[a] *Γ Λ Ξ* Σ Υ B[a] E H *Bkk.*, vulgo relata sunt ad Socratis orationem. 20 *εὕροιμεν Hsch.*

19 *ἠρχόμεθα διαλεγόμενοι, ἵνα εὕρωμεν.* 'Versatur enim adhuc in hac *ζητήσει* Socrates cum Theaeteto.' Heindorfius. Cf. infra p. 205 B *Οὐκοῦν τοῦτο ἵνα μὴ γένηται, ἕτερον αὐτῶν αὐτὴν ἐθέμεθα*: Stb.

22 *ἀλλ' ἐν ἐκείνῳ τῷ ὀνόματι.* Cf. p. 185 D *ἀλλ' αὐτὴ δι' αὑτῆς ἡ ψυχὴ τὰ κοινά μοι φαίνεται περὶ πάντων ἐπισκοπεῖν.* Cic. acad. II 46, 142 *Plato autem omne iudicium veritatis veritatemque ipsam abductam ab opinionibus et sensibus cogitationis ipsius et mentis esse voluit.*

187 B ἐξ ἀρχῆς πάντα τὰ πρόσθεν ἐξαλείψας, εἴ τι μᾶλλον καθορᾷς, ἐπειδὴ ἐνταῦθα προελήλυθας. καὶ λέγε αὖθις τί ποτ' ἐστὶν ἐπιστήμη.

XXXI. *ΘΕΑΙ.* Δόξαν μὲν πᾶσαν εἰπεῖν, ὦ Σώκρατες, ἀδύνατον, ἐπειδὴ καὶ ψευδής ἐστι δόξα· κινδυνεύει δὲ ἡ ἀληθὴς δόξα ἐπιστήμη εἶναι, καί μοι τοῦτο ἀποκεκρίσθω. ἐὰν γὰρ μὴ φανῇ προϊοῦσιν, ὥσπερ τὸ νῦν, ἄλλο τι πειρασόμεθα λέγειν.

ΣΩ. Οὕτω μέντοι χρή, ὦ Θεαίτητε, λέγειν προθύμως μᾶλλον, ἢ ὡς τὸ πρῶτον ὤκνεις ἀποκρίνεσθαι. ἐὰν γὰρ οὕτω δρῶμεν, δυοῖν θάτερα, ἢ εὑρήσομεν ἐφ' ὃ ἐρχόμεθα, C ἢ ἧττον οἰησόμεθα εἰδέναι ὃ μηδαμῇ ἴσμεν· καίτοι οὐκ ἂν εἴη μεμπτὸς μισθὸς ὁ τοιοῦτος. καὶ δὴ καὶ νῦν τί φῄς; δυοῖν ὄντοιν εἰδέοιν δόξης, τοῦ μὲν ἀληθινοῦ, ψευδοῦς δὲ τοῦ ἑτέρου, τὴν ἀληθῆ δόξαν ἐπιστήμην ὁρίζει;

ΘΕΑΙ. Ἔγωγε· τοῦτο γὰρ αὖ νῦν μοι φαίνεται.

ΣΩ. Ἆρ' οὖν ἔτ' ἄξιον περὶ δόξης ἀναλαβεῖν πάλιν;

ΘΕΑΙ. Τὸ ποῖον δὴ λέγεις;

ΣΩ. Θράττει μέ πως νῦν τε καὶ ἄλλοτε δὴ πολλάκις, D ὥστ' ἐν ἀπορίᾳ πολλῇ πρὸς ἐμαυτὸν καὶ πρὸς ἄλλον γεγονέναι, οὐκ ἔχοντα εἰπεῖν τί ποτ' ἐστὶ τοῦτο τὸ πάθος παρ' ἡμῖν καὶ τίνα τρόπον ἐγγιγνόμενον.

ΘΕΑΙ. Τὸ ποῖον δή;

11 θάτερα 𝔄 Δ Π *Stb.*, θάτερον ς. 14 ἰδέαιν libri.

7 'Ad φανῇ intellegendum est illud ipsum ἀληθὴς δόξα ἐπιστήμη εἶναι.' Buttmannus.

'Post ὥσπερ τὸ νῦν mente repetendum est ποιοῦμεν et sequentibus hoc applicandum.' Buttmannus.

10 ἢ ὡς τὸ πρ. — ἀποκρίνεσθαι. 'Breviter hoc dictum pro ἤ, ὡς τὸ πρῶτον ἐποίησας, ὀκνεῖν ἀποκρίνεσθαι.' Heindorfius.

11 θάτερα. De numero plurali cf. p. 196 C νῦν δὲ ἤτοι οὐκ ἔστι ψευδὴς δόξα, ἢ ἅ τις οἶδεν, οἷόν τε μὴ εἰδέναι· καὶ τούτων πότερα αἱρεῖ;

12 καίτοι οὐκ ἂν εἴη μ. Alc. I 118 A αὕτη ἄρα ἡ ἄγνοια (sc. τῶν μὴ εἰδότων οἰομένων δ' εἰδέναι) τῶν κακῶν αἰτία καὶ ἡ ἐπονείδιστος ἀμαθία.

15 ὁρίζει cum dupplici accusativo, ut p. 208 B ἴσως γὰρ οὐ τοῦτό τις αὐτὸν ὁριεῖται. εἶναι additum est p. 158 E οἱ τὰ ἀεὶ δοκοῦντα ὁριζόμενοι τῷ δοκοῦντι εἶναι ἀληθῆ et p. 190 D εἴ τις ὁριεῖται δόξαν εἶναι ψευδῆ τὸ ἑτεροδοξεῖν.

19 Θράττει. 'Eodem modo Parm. 130 D ἤδη μέντοι ποτέ με καὶ ἔθραξε μή τι ᾖ περὶ πάντων ταὐτόν. Nam in Phaedr. 242 C additum est τι.' Heindorfius. Cf. ad p. 171 A.

20 πρὸς ἐμαυτόν. Cf. apol. 21 D πρὸς ἐμαυτὸν δ' οὖν ἀπιὼν ἐλογιζόμην, ubi v. Stallbaumius.

ΣΩ. *Τὸ δοξάζειν τινὰ ψευδῆ. σκοπῶ δὴ καὶ νῦν ἔτι διστάζων, πότερον ἐάσωμεν αὐτὸ ἢ ἐπισκεψώμεθα ἄλλον τρόπον ἢ ὀλίγον πρότερον.*

ΘΕΑΙ. *Τί μήν, ὦ Σώκρατες, εἴπερ γε καὶ ὁπῃοῦν φαίνεται δεῖν; ἄρτι γὰρ οὐ κακῶς γε σὺ καὶ Θεόδωρος ἐλέγετε σχολῆς πέρι, ὡς οὐδὲν ἐν τοῖς τοιοῖσδε κατεπείγει.*

E *ΣΩ.* *Ὀρθῶς ὑπέμνησας. ἴσως γὰρ οὐκ ἀπὸ καιροῦ πάλιν ὥσπερ ἴχνος μετελθεῖν. κρεῖττον γάρ που σμικρὸν εὖ ἢ πολὺ μὴ ἱκανῶς περᾶναι.*

ΘΕΑΙ. *Τί μήν;*

ΣΩ. *Πῶς οὖν; τί δὴ καὶ λέγομεν; ψευδῆ φαμὲν ἑκάστοτε εἶναι δόξαν, καί τινα ἡμῶν δοξάζειν ψευδῆ, τὸν δ' αὖ ἀληθῆ, ὡς φύσει οὕτως ἐχόντων;*

ΘΕΑΙ. *Φαμὲν γὰρ δή.*

188 *ΣΩ.* *Οὐκοῦν τόδε γ' ἔσθ' ἡμῖν περὶ πάντα καὶ καθ' ἕκαστον, ἤτοι εἰδέναι ἢ μὴ εἰδέναι; μανθάνειν γὰρ καὶ ἐπιλανθάνεσθαι μεταξὺ τούτων ὡς ὄντα χαίρειν λέγω ἐν τῷ παρόντι· νῦν γὰρ ἡμῖν πρὸς λόγον ἐστὶν οὐδέν.*

ΘΕΑΙ. *Ἀλλὰ μήν, ὦ Σώκρατες, ἄλλο γ' οὐδὲν λείπεται περὶ ἕκαστον πλὴν εἰδέναι ἢ μὴ εἰδέναι.*

ΣΩ. *Οὐκοῦν ἤδη ἀνάγκη τὸν δοξάζοντα δοξάζειν ἢ ὧν τι οἶδεν ἢ μὴ οἶδεν;*

ΘΕΑΙ. *Ἀνάγκη.*

ΣΩ. *Καὶ μὴν εἰδότα γε μὴ εἰδέναι τὸ αὐτὸ ἢ μὴ εἰ-*
B *δότα εἰδέναι ἀδύνατον.*

ΘΕΑΙ. *Πῶς δ' οὔ;*

1 *δὲ* *Hrm.* de Buttmanni coniectura. 2 *ἐάσωμεν — ἐπισκεψώμεθα* 𝔄 *ΔΠ* *Bkk.*, *ἐάσομεν — ἐπισκεψόμεθα* *ϛ. 4 *ὅπῃ γ' οὖν* 𝔄, *ὅπῃ γοῦν* *ΔΠ*. 5 *καὶ ὁ θεόδωρος* Ξ *ΣΥϛ* *Hsch.*, *ὁ* om. *Bkk.*

3 *πρότερον*: p. 182 D sq.

5 *ἄρτι*: p. 172 C sq.

6 *ἐν τοῖς τοιοῖσδε*, in talibus sermonibus quales ii sunt, quos serimus.

8 *ἴχνος μετελθεῖν* dicitur ut *μετιέναι ἴχνος* (Phaedr. 276 B) et *μεταθεῖν ἴχνος* (soph. 226 A polit. 301 E).

13 *ἐχόντων*. Cf. ad p. 157 D.

16 *μανθάνειν — χαίρειν λέγω*. 'Phileb. 36 D *Χαίρειν τοίνυν δεῖ λέγειν τοῖς ἄλλοις μήκεσιν ἢ καὶ ὁτῳοῦν τῶν παρὰ τὸ προσῆκον λεγομένων*, ac solent sane plerumque haec *χαίρειν λέγειν εἰπεῖν φράζειν* tertio casu iungi.' Heindorfius. *λέγειν* vero iubere etiam accusativum adsciscit. Krueger. § 55, 3, 13.

17 *ὡς* legitime positum ante participium. Cf. Heindorfius ad soph. 242 C.

18 *πρὸς λόγον ἐστὶν οὐδέν*. De hac locutione v. Stallbaumius ad Prot. 343 D.

ΣΩ. *Ἆρ' οὖν ὁ τὰ ψευδῆ δοξάζων, ἃ οἶδε, ταῦτα οἴεται οὐ ταῦτα εἶναι ἀλλὰ ἕτερα ἄττα ὧν οἶδε, καὶ ἀμφότερα εἰδὼς ἀγνοεῖ ἀμφότερα;* 188

ΘΕΑΙ. *Ἀλλ' ἀδύνατον, ὦ Σώκρατες.*

ΣΩ. *Ἀλλ' ἄρα, ἃ μὴ οἶδεν, ἡγεῖται αὐτὰ εἶναι ἕτερα ἄττα ὧν μὴ οἶδε, καὶ τοῦτ' ἔστι τῷ μήτε Θεαίτητον μήτε Σωκράτη εἰδότι εἰς τὴν διάνοιαν λαβεῖν ὡς ὁ Σωκράτης Θεαίτητος ἢ ὁ Θεαίτητος Σωκράτης;*

ΘΕΑΙ. *Καὶ πῶς ἄν;* C

ΣΩ. *Ἀλλ' οὐ μήν, ἅ γέ τις οἶδεν, οἴεταί που ἃ μὴ οἶδεν αὐτὰ εἶναι, οὐδ' αὖ ἃ μὴ οἶδεν, ἃ οἶδε.*

ΘΕΑΙ. *Τέρας γὰρ ἔσται.*

ΣΩ. *Πῶς οὖν ἄν τις ἔτι ψευδῆ δοξάσειεν; ἐκτὸς γὰρ τούτων ἀδύνατόν που δοξάζειν, ἐπείπερ πάντ' ἢ ἴσμεν ἢ οὐκ ἴσμεν, ἐν δὲ τούτοις οὐδαμοῦ φαίνεται δυνατὸν ψευδῆ δοξάσαι.*

ΘΕΑΙ. *Ἀληθέστατα.*

ΣΩ. *Ἆρ' οὖν οὐ ταύτῃ σκεπτέον ὃ ζητοῦμεν, κατὰ τὸ εἰδέναι καὶ μὴ εἰδέναι ἰόντας, ἀλλὰ κατὰ τὸ εἶναι καὶ μή;* D

ΘΕΑΙ. *Πῶς λέγεις;*

ΣΩ. *Μὴ ἁπλοῦν ᾖ ὅτι ὁ τὰ μὴ ὄντα περὶ ὁτουοῦν δοξάζων οὐκ ἔσθ' ὡς οὐ ψευδῆ δοξάσει, κἂν ὁπωσοῦν ἄλλως τὰ τῆς διανοίας ἔχῃ.*

ΘΕΑΙ. *Εἰκός γ' αὖ, ὦ Σώκρατες.*

ΣΩ. *Πῶς οὖν; τί ἐροῦμεν, ὦ Θεαίτητε, ἐάν τις ἡμᾶς*

3 *ἀγνοεῖ ἀμφ.* 𝔄 *Δ Π Tur.*, *ἀγνοεῖ οὖν ἀμφ.* *Λ*EF, *ἀγνοεῖ αὖ ἀμφ.* ς. 8 *ὁ* add. 𝔄 *Δ Π Bkk.*, om. ς. 11 *ἃ οἶδε* om. 𝔄 Δ^{o} Π^{1e}. 12 *Τέρας γὰρ ἔσται* Socrati tribuunt 𝔄 Δ^{a} Π^{a} B^{a}. 13 *τις* add. 𝔄 *Δ Π Bkk.*, om. ς. 14 *πάντ' ἢ Bkk.*, *πάντῃ* 𝔄 Δ Π^{1e}, *πάντων ἢ Γ*, *πάντα ἢ* ς. 18 *Ἆρ' οὖν* coni. *Hdf.* *ὃ ζητοῦμεν*] *ἐζητοῦμεν* 𝔄 *Δ Π.* 19 *εἶναι*] *εἰδέναι* 𝔄 Δ Π^{e} ΣΥBEFHZ^{r}ab et fortasse Ξ.

2 *ἕτερα ἄττα ὧν οἶδε.* Recte Heindorfius: sed alia quaedam ex iis quae novit. Non recte Wagnerus in Germanicum vertit: *etwas von dem, was er weiss, Verschiedenes*, cui interpretationi non convenit *ἀμφότερα εἰδώς*.

22 *ἁπλοῦν*. semper est simplex, ut p. 147 C *φαῦλόν που καὶ ἁπλοῦν εἰπεῖν*, ubi paullo ante *φαύλως καὶ βραχέως ἀποκρίνασθαι* dictum erat. Oppositum ei est, quod varium est ac multiplex; p. 146 D *ἓν αἰτηθεὶς πολλὰ δίδως καὶ ποικίλα ἀνθ' ἁπλοῦ.* Cf. H. Bonitzius, Zeitschr. f. d. öster. Gymn. 1866 p. 726 sq., Hermes II p. 308 sq.

ἀνακρίνῃ· δυνατὸν δὲ ὁτῳοῦν ὃ λέγεται καί τις ἀνθρώπων τὸ μὴ ὂν δοξάσει, εἴτε περὶ τῶν ὄντων του εἴτε αὐτὸ καθ' αὐτό; καὶ ἡμεῖς δή, ὡς ἔοικε, πρὸς ταῦτα φήσομεν·
E ὅταν γε μὴ ἀληθῆ οἴηταί οἰόμενος. ἢ πῶς ἐροῦμεν;

ΘΕΑΙ. Οὕτως.

ΣΩ. Ἦ οὖν καὶ ἄλλοθί που τὸ τοιοῦτόν ἐστι;

ΘΕΑΙ. Τὸ ποῖον;

ΣΩ. Εἴ τις ὁρᾷ μέν τι, ὁρᾷ δὲ οὐδέν.

ΘΕΑΙ. Καὶ πῶς;

ΣΩ. Ἀλλὰ μὴν εἰ ἕν γέ τι ὁρᾷ, τῶν ὄντων τι ὁρᾷ. ἢ σὺ οἴει ποτὲ τὸ ἓν ἐν τοῖς μὴ οὖσιν εἶναι;

ΘΕΑΙ. Οὐκ ἔγωγε.

ΣΩ. Ὁ ἄρα ἕν γέ τι ὁρῶν ὄν τι ὁρᾷ.

ΘΕΑΙ. Φαίνεται.

189 *ΣΩ.* Καὶ ὁ ἄρα τι ἀκούων ἕν γέ τι ἀκούει καὶ ὂν ἀκούει.

ΘΕΑΙ. Ναί.

ΣΩ. Καὶ ὁ ἁπτόμενος δή του ἑνός γέ του ἅπτεται καὶ ὄντος, εἴπερ ἑνός;

ΘΕΑΙ. Καὶ τοῦτο.

ΣΩ. Ὁ δὲ δὴ δοξάζων οὐχ ἕν τι δοξάζει;

ΘΕΑΙ. Ἀνάγκη.

ΣΩ. Ὁ δ' ἕν τι δοξάζων οὐκ ὄν τι;

ΘΕΑΙ. Ξυγχωρῶ.

1 δὴ coni. *Hdf.* λέγετε *Bkk.* de Buttmanni coniectura. καί τις *Hdf.*, καὶ τίς *Hsch.* cum ς. 4 μὴ ἀληθῆ 𝔄 Δ Π *Tur.*, ἀληθῆ μὴ ς. 8 Εἴ] Ἦ coni. *Hdf.* 13 ἓν] ὂν 𝔄 Δ B[a]. 15 γέ] τέ *Bkk.* 18 δή που 𝔄 Δ[e] Π[e] *Bkk.*, δὴ τούτου E, δὴ F, δή του *ς. γέ] τέ *Bkk.* 19 ὄντος 𝔄 Δ[a] B[a] Z[r] *Bkk.*, ὄντος ἅπτεται Ξ Σ ς.

1 δὲ est obloquentis et poni solet etiam in interrogationibus praegresso verbo, quo tolli videtur adhibendae huius particulae necessitas. G. Hermannus ad Viger. p. 843. Euthyd. 282 A Ἔτι τοίνυν, ἔφην, τὸ λοιπὸν ἐπισκεψώμεθα· ἐπειδὴ δὲ εὐδαίμονες μὲν εἶναι προθυμούμεθα πάντες κτλ., ubi v. Winckelmannus.

λέγεται sc. ὑφ' ἡμῶν. Cf. Stallbaumius ad Phil. 39 B.

3 καὶ ἡμεῖς δή, et nos quidem, qui diximus ὅτι ὁ τὰ μὴ ὄντα δοξάζων ψευδῆ δοξάζει, respondebimus.

8 Εἴ τις — οὐδέν. 'Explicatur his verbis pronomen τὸ τοιοῦτον et τὸ ποῖον; ut hic sensus eorum sit: Num etiam alibi tale quid usu venit? Th. Quale tandem? So. Quale hoc est, si quis videt quidem aliquid et tamen nihil videt.' Stallbaumius.

15—18 γε — καί. Cf. ad p. 145 D.

ΣΩ. Ὁ ἄρα μὴ ὂν δοξάζων οὐδὲν δοξάζει. 189

ΘΕΑΙ. Οὐ φαίνεται.

ΣΩ. Ἀλλὰ μὴν ὅ γε μηδὲν δοξάζων τὸ παράπαν οὐδὲ δοξάζει.

ΘΕΑΙ. Δῆλον, ὡς ἔοικεν.

ΣΩ. Οὐκ ἄρα οἷόν τε τὸ μὴ ὂν δοξάζειν, οὔτε περὶ B
τῶν ὄντων οὔτε αὐτὸ καθ' αὑτό.

ΘΕΑΙ. Οὐ φαίνεται.

ΣΩ. Ἄλλο τι ἄρ' ἐστὶ τὸ ψευδῆ δοξάζειν τοῦ τὰ μὴ ὄντα δοξάζειν.

ΘΕΑΙ. Ἄλλο ἔοικεν.

ΣΩ. Οὔτ' ἄρ' οὕτως οὔτε ὡς ὀλίγον πρότερον ἐσκοποῦμεν, ψευδής ἐστι δόξα ἐν ἡμῖν.

ΘΕΑΙ. Οὐ γὰρ οὖν δή.

XXXII. ΣΩ. Ἀλλ' ἄρα ᾧδε γιγνόμενον τοῦτο προσαγορεύομεν;

ΘΕΑΙ. Πῶς;

ΣΩ. Ἀλλοδοξίαν τινὰ οὖσαν ψευδῆ φαμὲν εἶναι δό-
ξαν, ὅταν τίς τι τῶν ὄντων ἄλλο αὖ τῶν ὄντων ἀνταλλα- C
ξάμενος τῇ διανοίᾳ φῇ εἶναι. οὕτω γὰρ ὂν μὲν ἀεὶ δοξάζει, ἕτερον δὲ ἀνθ' ἑτέρου, καὶ ἁμαρτάνων οὗ ἐσκόπει δικαίως ἂν καλοῖτο ψευδῆ δοξάζων.

ΘΕΑΙ. Ὀρθότατά μοι νῦν δοκεῖς εἰρηκέναι. ὅταν γάρ τις ἀντὶ καλοῦ αἰσχρὸν ἢ ἀντὶ αἰσχροῦ καλὸν δοξάζῃ, τότε ὡς ἀληθῶς δοξάζει ψευδῆ.

ΣΩ. Δῆλος εἶ, ὦ Θεαίτητε, καταφρονῶν μου καὶ οὐ δεδιώς.

12 *Οὔτ' ἄρ' Bkk.* de Heusdii coniectura, *Οὔ [τε] γὰρ Cpl.*, *Οὐ γὰρ* ς cum libris. 14 *οὖν*] *οὐ* 𝔄ΔΠ[1c]. 15 *γιγνόμενον τοῦτο* 𝔄ΔΠΓ *Bkk.*, *τοῦ γιγνομένου* ΣΥΖ[r], *τοῦτο γιγνόμενον* *ς. 19 *τι*] *του* E[2], om. ceteri.

12 *Οὔτ' ἄρ'*. 'Similiter infra p. 190 D *Οὔτ' ἄρ' ἀμφότερον οὔτε τὸ ἕτερον δοξάζοντι ἐγχωρεῖ ἀλλοδοξεῖν*, p. 210 A *οὔτε ἄρα αἴσθησις — οὔτε δόξα ἀληθὴς οὔτε μετ' ἀληθοῦς δόξης λόγος προσγιγνόμενος ἐπιστήμη ἂν εἴη.*' Heusdius, spec. crit. p. 46 sq.

15 *Ἀλλ' ἄρα ᾧδε γιγν.* 'Num vero hoc modo oriens illud eo nomine (falsae opinionis) appellamus? Stallbaumius. Cf. ad p. 147 D.

18 *Ἀλλοδοξίαν τινὰ οὖσαν*, 'quatenus *ἀλλοδοξία* quaedam est opinio aliqua, falsam eam esse dicimus.' Heindorfius.

26 *Δῆλος εἶ.* 'Premit Socrates Theaeteti illud *ὡς ἀληθῶς* vocabulo *ψευδῆ* adiunctum. Confi-

189 ΘΕΑΙ. Τί μάλιστα;

ΣΩ. Οὐκ ἄν, οἶμαι, σοὶ δοκῶ τοῦ ἀληθῶς ψεύδους
D ἀντιλαβέσθαι, ἐρόμενος εἰ οἷόν τε ταχὺ βραδέως ἢ κοῦφον βαρέως ἢ ἄλλο τι ἐναντίον μὴ κατὰ τὴν αὑτοῦ φύσιν ἀλλὰ κατὰ τὴν τοῦ ἐναντίου γίγνεσθαι ἑαυτῷ ἐναντίως. τοῦτο μὲν οὖν, ἵνα μὴ μάτην θαρρήσῃς, ἀφίημι. ἀρέσκει δέ, ὡς φῄς, τὸ τὰ ψευδῆ δοξάζειν ἀλλοδοξεῖν εἶναι;

ΘΕΑΙ. Ἔμοιγε.

ΣΩ. Ἔστιν ἄρα κατὰ τὴν σὴν δόξαν ἕτερόν τι ὡς ἕτερον καὶ μὴ ὡς ἐκεῖνο τῇ διανοίᾳ τίθεσθαι.

ΘΕΑΙ. Ἔστι μέντοι.

ΣΩ. Ὅταν οὖν τοῦθ' ἡ διάνοιά του δρᾷ, οὐ καὶ
E ἀνάγκη αὐτὴν ἤτοι ἀμφότερα ἢ τὸ ἕτερον διανοεῖσθαι;

ΘΕΑΙ. Ἀνάγκη μὲν οὖν.

ΣΩ. Ἤτοι ἅμα γε ἢ ἐν μέρει;

ΘΕΑΙ. Κάλλιστα.

ΣΩ. Τὸ δὲ διανοεῖσθαι ἆρ' ὅπερ ἐγὼ καλεῖς;

ΘΕΑΙ. Τί καλῶν;

ΣΩ. Λόγον ὃν αὐτὴ πρὸς αὑτὴν ἡ ψυχὴ διεξέρχεται περὶ ὧν ἂν σκοπῇ. ὥς γε μὴ εἰδώς σοι ἀποφαίνομαι.

2 *ψεύδους ΔΠ[1a] Bkk.*, *ψευδοῦς* ς. 15 *Ἤτοι — μέρει* Theaeteto, 16 *Κάλλιστα* Socrati tribuit R. Hirzelius, de bonis in fine Phil. enum. p. 79. 16 *Κάλλιστα*] *Καὶ μάλιστα* Heusdius.

denter, inquit, locutus es nihil me veritus. Non me putas illud tuum ἀληθῶς ψευδὲς reprehensurum, cum tamen, ut ταχὺ non potest fieri βραδέως aut κοῦφον βαρέως, ita ne ψευδὲς quidem aliquid ἀληθῶς possit δοξάζεσθαι. Nam ψευδὲς et ἀληθῶς inter se repugnant. Sed tamen, ut aliquid ex ista confidentia proficias, missum hoc faciam.' Heindorfius.

6 ἵνα μὴ μάτην θαρρήσῃς. P. 163 C οὐκ ἄξιόν σοι πρὸς ταῦτα ἀμφισβητῆσαι, ἵνα καὶ αὐξάνῃ. Cpl.

13 τὸ ἕτερον h. l. est alterutrum, ut p. 190 C ἐατέον δὲ καὶ σοὶ τὸ ῥῆμα περὶ τοῦ ἑτέρου, ib. D Οὔτ' ἄρ' ἀμφότερα οὔτε τὸ ἕτερον δοξάζοντι ἐγχωρεῖ ἀλλοδοξεῖν.

15 Ἤτοι ἅμα — μέρει; Si quis ambas res confundit, eas simul cogitet, si alterutram confundit, unam post alteram cogitet necesse est. Plato hoc addit, quo magis quae modo dixerat intellegantur.

19 Λόγον. 'Eandem rei definitionem habes sophist. 263 E Οὐκοῦν διάνοια μὲν καὶ λόγος ταὐτόν, πλὴν ὁ μὲν ἐντὸς τῆς ψυχῆς πρὸς αὑτὴν διάλογος ἄνευ φωνῆς γιγνόμενος τοῦτ' αὐτὸ ἡμῖν ἐπωνομάσθη, διάνοια;' Stallb.

τοῦτο γάρ μοι ἰνδάλλεται διανοουμένη οὐκ ἄλλο τι ἢ διαλέγεσθαι, αὐτὴ ἑαυτὴν ἐρωτῶσα καὶ ἀποκρινομένη, καὶ 190 *φάσκουσα καὶ οὐ φάσκουσα. ὅταν δὲ ὁρίσασα, εἴτε βραδύτερον εἴτε καὶ ὀξύτερον ἐπαΐξασα, τὸ αὐτὸ ἤδη φῇ καὶ μὴ διστάζῃ, δόξαν ταύτην τίθεμεν αὐτῆς. ὥστ' ἔγωγε τὸ δοξάζειν λέγειν καλῶ καὶ τὴν δόξαν λόγον εἰρημένον, οὐ μέντοι πρὸς ἄλλον οὐδὲ φωνῇ, ἀλλὰ σιγῇ πρὸς αὑτόν. σὺ δὲ τί;*

ΘΕΑΙ. Κἀγώ.

ΣΩ. Ὅταν ἄρα τις τὸ ἕτερον ἕτερον δοξάζῃ, καὶ φησίν, ὡς ἔοικε, τὸ ἕτερον ἕτερον εἶναι πρὸς ἑαυτόν.

ΘΕΑΙ. Τί μήν; B

ΣΩ. Ἀναμιμνῄσκου δὴ εἰ πώποτ' εἶπες πρὸς σεαυτὸν ὅτι παντὸς μᾶλλον τό τοι καλὸν αἰσχρόν ἐστιν ἢ τὸ ἄδικον δίκαιον, ἢ καί, τὸ πάντων κεφάλαιον, σκόπει εἴ ποτ' ἐπεχείρησας σεαυτὸν πείθειν ὡς παντὸς μᾶλλον τὸ ἕτερον ἕτερόν ἐστιν, ἢ πᾶν τοὐναντίον οὐδ' ἐν ὕπνῳ πώποτε ἐτόλμησας εἰπεῖν πρὸς σεαυτὸν ὡς παντάπασιν ἄρα τὰ περιττὰ ἄρτιά ἐστιν ἤ τι ἄλλο τοιοῦτον.

ΘΕΑΙ. Ἀληθῆ λέγεις.

ΣΩ. Ἄλλον δέ τινα οἴει ὑγιαίνοντα ἢ μαινόμενον τολ- C

4 *καὶ* post *εἴτε* add. 𝔄 *Δ Π Bkk.*, om. ς. 14 '*τοι* malim abesse.' Winckelmannus. 15 *ποτ'*] *τ'* 𝔄 *Δ*° *Π*[1c]. 21 'alium quempiam sive prudentem sive insanum.' Ficinus. *ὑγιαίνοντα* delendum putavit *Hdf.*, *ἢ μαινόμενον* glossema habet Hoenebeek Hissink p. 60.

1 *οὐκ ἄλλο τι* sc. *ποιεῖν ἤ*, nihil aliud quam. *ἤ* refertur ad *ἄλλο*, ita ut res inter se comparentur. Cf. p. 195E *τὰ ἕνδεκα, ἃ μηδὲν ἄλλο ἢ διανοεῖταί τις*, p. 206A *Ὡς οὐδὲν ἄλλο* (sc. *ποιῶν*) *μανθάνων διετέλεσας ἢ τὰ στοιχεῖα κτλ.* Aliter dictum est *μηδὲν ἀλλ' ἢ* p. 167E.

διαλέγεσθαι. Pro *διαλέγεσθαι* Plato saepe usurpat *ἐρωτᾶν καὶ ἀποκρίνεσθαι*, ut p. 168D. Cf. Stallbaumius ad Phaed. 75D.

14 *τό τοι καλόν.* Sophist. 261C *νῦν δ' ἐπεὶ — τοῦτο ὃ λέγεις διαπεπέρανται, τό τοι μέγιστον ἡμῖν τεῖχος ᾐρημένον ἂν εἴη.* Leg. IX 859E *ἴδωμεν δὲ ὡς, εἰ πάντ' ἐστὶ καλά, ὅσα δικαιοσύνης ἔχεται, τῶν πάντων τοι καὶ τὰ παθήματα ἡμῖν ἐστι σχεδὸν τοῖς ποιήμασιν ἴσα.* Hdf.

21 *Ἄλλον δέ τινα.* Socrates non Theaetetum solum, sed etiam alium quemquam, qualiscunque is sit, res diversas confundere non posse magna orationis vi dicit.

ὑγιαίνοντα ἢ μαινόμενον. 'Iniuria Heindorfius *ὑγιαίνοντα* expunxit, nam sententiam comparare voluit ex hoc membro solo, neglecto altero. At si contraria inter se iuncta explicantur, iis apparet interrogativum 'unquam' circumscribi. Cf. C. F. Hermannus ad remp. VII 529B.' Schanzius, sp. crit. p. 23 sq.

190 *μῆσαι σπουδῇ πρὸς ἑαυτὸν εἰπεῖν ἀναπείθοντα αὐτὸν ὡς ἀνάγκη τὸν βοῦν ἵππον εἶναι ἢ τὰ δύο ἕν;*

ΘΕΑΙ. Μὰ Δί' οὐκ ἔγωγε.

ΣΩ. Οὐκοῦν εἰ τὸ λέγειν πρὸς ἑαυτὸν δοξάζειν ἐστίν, οὐδεὶς ἀμφότερά γε λέγων καὶ δοξάζων καὶ ἐφαπτόμενος ἀμφοῖν τῇ ψυχῇ εἴποι ἂν καὶ δοξάσειεν ὡς τὸ ἕτερον ἕτερόν ἐστιν. ἐατέον δὲ καὶ σοὶ τὸ ῥῆμα περὶ τοῦ ἑτέρου. λέγω γὰρ αὐτὸ τῇδε, μηδένα δοξάζειν ὡς τὸ αἰσχρὸν καλὸν
D *ἢ ἄλλο τι τῶν τοιούτων.*

ΘΕΑΙ. Ἀλλ', ὦ Σώκρατες, ἐῶ τε καί μοι δοκεῖ ὡς λέγεις.

ΣΩ. Ἄμφω μὲν ἄρα δοξάζοντα ἀδύνατον τὸ ἕτερον ἕτερον δοξάζειν.

ΘΕΑΙ. Ἔοικεν.

ΣΩ. Ἀλλὰ μὴν τὸ ἕτερόν γε μόνον δοξάζων, τὸ δὲ ἕτερον μηδαμῇ, οὐδέποτε δοξάσει τὸ ἕτερον ἕτερον εἶναι.

ΘΕΑΙ. Ἀληθῆ λέγεις· ἀναγκάζοιτο γὰρ ἂν ἐφάπτεσθαι καὶ οὗ μὴ δοξάζει.

ΣΩ. Οὔτ' ἄρ' ἀμφότερα οὔτε τὸ ἕτερον δοξάζοντι ἐγ-
E *χωρεῖ ἀλλοδοξεῖν. ὥστ' εἴ τις ὁριεῖται δόξαν εἶναι ψευδῆ τὸ ἑτεροδοξεῖν, οὐδὲν ἂν λέγοι· οὔτε γὰρ ταύτῃ οὔτε κατὰ τὰ πρότερα φαίνεται ψευδὴς ἐν ἡμῖν οὖσα δόξα.*

ΘΕΑΙ. Οὐκ ἔοικεν.

XXXIII. *ΣΩ. Ἀλλὰ μέντοι, ὦ Θεαίτητε, εἰ τοῦτο μὴ φανήσεται ὄν, πολλὰ ἀναγκασθησόμεθα ὁμολογεῖν καὶ ἄτοπα.*

2 *βοῦν ἵππον* 𝔄*ΔΠ Bkk.*, *ἵππον βοῦν* ϛ. 5 *γε* add. 𝔄*ΔΠ Bkk.*, om. ϛ. 7 *ῥῆμα*] *ῥῆμα ἐπὶ τῶν ἐν μέρει, ἐπειδὴ τὸ ῥῆμα ἕτερον τῷ ἑτέρῳ κατὰ ῥῆμα ταὐτόν ἐστι* (*ἐστιν* 𝔄^{1c}) 𝔄*ΔΠΓ* et marg. *Σ*BCa. In textum recepit omissis *περὶ τοῦ ἑτέρου* quae sequuntur *Hrm.* 8 *αὐτὸ τῇδε,*] *αὖ, τῇδε* Schleiermacherus. 12 *τὸ*] *τό τε* 𝔄*ΔΠ*. 17 *ἀναγκάζοιτο — δοξάζει* Theaeteto reddidit *Hdf.*, Socrati tribuerat ϛ.

7 *ἐατέον δὲ καὶ σοὶ τὸ ῥ.*, sed etiam mittendum est tibi quod de re alterutra dictum erat. Socrates enim p. 189E duas res ita posse confundi dixerat, ut quis ambas cogitet aut alterutram. Iam hoc loco postquam fieri posse negavit ut quis ambas res cogitans unam putet esse alteram, dicendum ei est de re alterutra. Quod sibi licere putat praeterire; nimirum nihil fere interest, utrum ambo confundas an alterutrum. Id enim agit Socrates, ut alterum doceat non posse esse alterum. Cf. quae de hoc loco disserui in Fleckeiseni annal. 1868 p. 32 sq.

ΘΕΑΙ. Τὰ ποῖα δή;

ΣΩ. Οὐκ ἐρῶ σοι πρὶν ἂν πανταχῇ πειραθῶ σκοπῶν.
αἰσχυνοίμην γὰρ ἂν ὑπὲρ ἡμῶν, ἐν ᾧ ἀποροῦμεν, ἀναγκα-
ζομένων ὁμολογεῖν οἷα λέγω. ἀλλ' ἐὰν εὕρωμεν καὶ ἐλεύ- 191
θεροι γενώμεθα, τότ' ἤδη περὶ τῶν ἄλλων ἐροῦμεν ὡς
πασχόντων αὐτά, ἐκτὸς τοῦ γελοίου ἑστῶτες· ἐὰν δὲ πάντῃ
ἀπορήσωμεν, ταπεινωθέντες, οἶμαι, τῷ λόγῳ παρέξομεν
ὡς ναυτιῶντες πατεῖν τε καὶ χρῆσθαι ὅ τι ἂν βούληται.
ᾗ οὖν ἔτι πόρον τινὰ εὑρίσκω τοῦ ζητήματος ἡμῖν, ἄκουε.

ΘΕΑΙ. Λέγε μόνον.

ΣΩ. Οὐ φήσω ἡμᾶς ὀρθῶς ὁμολογῆσαι, ἡνίκα ὡμο-
λογήσαμεν, ἅ τις οἶδεν, ἀδύνατον δοξάσαι ἃ μὴ οἶδεν εἶ-
ναι αὐτά, καὶ ψευσθῆναι· ἀλλά πῃ δυνατόν. B

ΘΕΑΙ. Ἆρα λέγεις ὃ καὶ ἐγὼ τότε ὑπώπτευσα, ἡνίκ'
αὐτὸ ἔφαμεν, τοιοῦτον εἶναι, ὅτι ἐνίοτ' ἐγὼ γιγνώσκων
Σωκράτη, πόρρωθεν δὲ ὁρῶν ἄλλον ὃν οὐ γιγνώσκω,

2 σκοπεῖν *Hsch.* 6 αὐτὰ om. ΣΥB[a] (αὐτὰ in marg.) EFZ[r] biΞ[1], αὐτὸ αὐτοὶ coni. *Hdf.*, αὐτοὶ *Tur.* ex Astii coniectura. 'utpote ipsi ab huiusmodi ridiculo errore penitus alieni.' Ficinus.

2 *πειραθῶ σκοπῶν. πειρᾶσθαι* cum nominativo participii coniunctum, ita ut participium de eadem persona intellegatur, de qua verbum, Herodoto est usitatissimum (Schweighaeuserus ad Her. I 77), apud Platonem autem reperitur etiam Phil. 21A *Οὐκοῦν ἐν σοὶ πειρώμεθα βασανίζοντες ταῦτα;* (Hdf.) 60C *Οὐκοῦν τῷ λόγῳ ἐπειράθημεν χωρὶς ἑκάτερον ἑκατέρου τιθέντες εἰς τὸν βίον ἑκάστων;*

6 *αὐτὰ* sc. *τὸ ἀναγκάζεσθαι ὁμολογεῖν τοιαῦτα.* De pronominis numero plurali cf. apol. 19D *φράζετε οὖν ἀλλήλοις εἰ πώποτε ἢ σμικρὸν ἢ μέγα ἤκουσέ τις ὑμῶν ἐμοῦ περὶ τῶν τοιούτων διαλεγομένου· καὶ ἐκ τούτων γνώσεσθε κτλ.*, ubi v. not. Stallbaumii.

ἐκτὸς — ἑστῶτες 'epexegesin continent verborum *τότ' ἤδη.*' Stallb.

7 *παρέξομεν. παρέχειν* intransitive saepe usurpatur de aegrotis, qui medicorum se committunt curationi. Gorg. 456B *πολλάκις γὰρ ἤδη ἔγωγε μετὰ τοῦ ἀδελφοῦ καὶ μετὰ τῶν ἄλλων ἰατρῶν εἰσελθὼν παρά τινα τῶν καμνόντων οὐχὶ ἐθέλοντα ἢ φάρμακον πιεῖν ἢ τεμεῖν ἢ καῦσαι παρασχεῖν τῷ ἰατρῷ.* p. 475D *ἀλλὰ γενναίως τῷ λόγῳ ὥσπερ ἰατρῷ παρέχων ἀποκρίνου.* p. 480C *ἀλλὰ παρέχειν μύσαντα καὶ ἀνδρείως, ὥσπερ τέμνειν καὶ κάειν ἰατρῷ κτλ.* Prot. 348A Charm. 176B. 'Tractavit hunc locum Wyttenbachius bibl. crit. II 2 p. 46, ubi docte observavit Platoni obversatum esse locum Sophoclis Aiac. 1142 sqq. *Ἤδη ποτ' εἶδον ἄνδρ' ἐγὼ γλώσσῃ θρασὺν ναύτας ἐφορμήσαντα χειμῶνος τὸ πλεῖν, ᾧ φθέγμ' ἂν οὐκ ἂν εὗρες, ἡνίκ' ἐν κακῷ χειμῶνος εἴχετ', ἀλλ' ὑφ' εἵματος κρυφεὶς πατεῖν παρεῖχε τῷ θέλοντι ναυτίλων.* Ad quae cate admodum Lobeckius: Vel Sophoclis versum, inquit, vel proverbium tritum Plato expressit.' Stallbaumius.

191 *ᾠήθην εἶναι Σωκράτη ὃν οἶδα; γίγνεται γὰρ δὴ ἐν τῷ τοιούτῳ οἷον λέγεις.*

ΣΩ. Οὐκοῦν ἀπέστημεν αὐτοῦ, ὅτι ἃ ἴσμεν ἐποίει ἡμᾶς εἰδότας μὴ εἰδέναι;

ΘΕΑΙ. Πάνυ μὲν οὖν.

ΣΩ. Μὴ γὰρ οὕτω τιθῶμεν, ἀλλ' ᾧδε· ἴσως πῃ ἡμῖν C *συγχωρήσεται, ἴσως δὲ ἀντιτενεῖ. ἀλλὰ γὰρ ἐν τοιούτῳ ἐχόμεθα, ἐν ᾧ ἀνάγκη πάντα μεταστρέφοντα λόγον βασανίζειν. σκόπει οὖν εἴ τι λέγω. ἆρα ἔστι μὴ εἰδότα τι πρότερον ὕστερον μαθεῖν;*

ΘΕΑΙ. Ἔστι μέντοι.

ΣΩ. Οὐκοῦν καὶ αὖθις ἕτερον καὶ ἕτερον;

ΘΕΑΙ. Τί δ' οὔ;

ΣΩ. Θὲς δή μοι λόγου ἕνεκα ἐν ταῖς ψυχαῖς ἡμῶν ἐνὸν κήρινον ἐκμαγεῖον, τῷ μὲν μεῖζον, τῷ δ' ἔλαττον, καὶ τῷ μὲν καθαρωτέρου κηροῦ, τῷ δὲ κοπρωδεστέρου D *καὶ σκληροτέρου, ἐνίοις δὲ ὑγροτέρου, ἔστι δ' οἷς μετρίως ἔχοντος.*

ΘΕΑΙ. Τίθημι.

ΣΩ. Δῶρον τοίνυν αὐτὸ φῶμεν εἶναι τῆς τῶν Μουσῶν μητρὸς Μνημοσύνης, καὶ εἰς τοῦτο, ὅ τι ἂν βουλη-

6 *ᾠιδε· ἴσως* 𝔄[c] *Cpl.*, *ᾧδε ἴσως ΔΠ*[1c] *Tur.*, *ᾧδε. καὶ ἴσως* ς. 7 *συγχωρήσεταί τις* coni. *Hdf.*, *συγχωρήσει τις* Buttmannus e schol. et Ficino. *ἐν τοιούτῳ* 𝔄 *ΔΠ Tur.*, *ἐν τῷ τοιούτῳ* ς. 8 *ἐν ᾧ*] *νῷ* 𝔄 *Δ*[c] (*νῶ Δ*[a]) *Π*[1c]. 15 *ἐνὸν* 𝔄 *ΔΠ Bkk.*, *ἓν* ς.

3 *ἀπέστημεν*: p. 188 C.

6 *ἀλλ' ᾧδε· ἴσως.* Cf. ad p. 143 A.

7 *συγχωρήσεται.* Cf. ad p. 171 A.

ἐν τοιούτῳ — ἐν ᾧ. Cf. p. 197 A *Οὐδένα ὤν γε ὃς εἰμί.* Cf. Schneiderus ad civ. VI 484 A. Similiter p. 178 B *οἷα ἂν οἰηθῇ ἔσεσθαι, ταῦτα καὶ γίγνεται ἐκείνῳ τῷ οἰηθέντι.*

8 *μεταστρέφοντα.* 'Eodem modo Phaedr. 272 B *χρὴ πάντας τοὺς λόγους ἄνω καὶ κάτω μεταστρέφοντα ἐπισκοπεῖν.*' Stallb.

15 *ἐκμαγεῖον* significat 1. imaginem expressam exemplaris, quod Graeci appellant *ἀρχέτυπον*, ut p. 194 D *σαφῆ γὰρ καὶ ἐν εὐρυχωρίᾳ ὄντα ταχὺ διανέμουσιν ἐπὶ τὰ αὑτῶν ἕκαστα ἐκμαγεῖα, ἃ δὴ ὄντα καλεῖται*, ibid. E *οἷ δὲ δὴ* (*τὸ κέαρ*) *λάσιον καὶ τραχὺ λιθῶδές τε ἢ γῆς ἢ κόπρου συμμιγείσης ἔμπλεων ἔχοντες ἀσαφῆ τὰ ἐκμαγεῖα ἴσχουσιν.* (Cf. Stallbaumius ad Tim. 50 C.) 2. rem ipsam, quae aut imaginem recepit aut eius recipiendae capax est, ut hoc loco et p. 196 A *αὐτὰ πέντε καὶ ἑπτά, ἅ φαμεν ἐκεῖ μνημεῖα ἐν τῷ ἐκμαγείῳ εἶναι.* Hanc notionem Plato a Pythagoreis videtur mutuatus esse. Cf. Hemsterhusius ad Poll. IX 130.

17 *ἐνίοις δὲ.* Cf. ad p. 150 A.

21 *Μνημοσύνης.* Euthyd. 275 D *καθάπερ οἱ ποιηταὶ δέομαι ἀρχόμενος τῆς διηγήσεως Μούσας τε καὶ Μνημοσύνην ἐπικαλεῖ-*

θῶμεν μνημονεῦσαι ὧν ἂν ἴδωμεν ἢ ἀκούσωμεν ἢ αὐτοὶ ἐννοήσωμεν, ὑπέχοντας αὐτὸ ταῖς αἰσθήσεσι καὶ ἐννοίαις, ἀποτυποῦσθαι, ὥσπερ δακτυλίων σημεῖα ἐνσημαινομένους· καὶ ὃ μὲν ἂν ἐκμαγῇ, μνημονεύειν τε καὶ ἐπίστασθαι, ἕως ἂν ἐνῇ τὸ εἴδωλον αὐτοῦ· ὃ δ' ἂν ἐξαλειφθῇ ἢ μὴ οἷόν τε γένηται ἐκμαγῆναι, ἐπιλελῆσθαί τε καὶ μὴ ἐπίστασθαι. E

ΘΕΑΙ. Ἔστω οὕτως.

ΣΩ. Ὁ τοίνυν ἐπιστάμενος μὲν αὐτά, σκοπῶν δέ τι ὧν ὁρᾷ ἢ ἀκούει, ἄθρει εἰ ἄρα τοιῷδε τρόπῳ ψευδῆ ἂν δοξάσαι.

ΘΕΑΙ. Ποίῳ δή τινι;

ΣΩ. Ἃ οἶδεν, οἰηθεὶς εἶναι τοτὲ μὲν ἃ οἶδε, τοτὲ δὲ ἃ μή. ταῦτα γὰρ ἐν τοῖς πρόσθεν οὐ καλῶς ὡμολογήσαμεν ὁμολογοῦντες ἀδύνατα.

ΘΕΑΙ. Νῦν δὲ πῶς λέγεις;

ΣΩ. Δεῖ ὧδε λέγεσθαι περὶ αὐτῶν ἐξ ἀρχῆς διορι- 192
ζομένους, ὅτι ὃ μέν τις οἶδεν ἔχων αὐτοῦ μνημεῖον ἐν τῇ ψυχῇ, αἰσθάνεται δὲ αὐτὸ μή, τοῦτο οἰηθῆναι ἕτερόν τι

1 εἰδῶμεν 𝔄 Δ Π. ἀκούωμεν 𝔄 Δ Γ Λ B^{c} C H a b c i Π^{1e} F^{1}, ἀκούομεν E F^{2}, ἀκούσωμεν Π^{a} Z^{r}. 2 ὑπέχοντας 𝔄 Δ Π^{1e} *Tur.*, ὑπέχοντες ϛ. 5 ὃ δ' ἂν Π^{2} *Tur.*, ὅταν 𝔄 ('*The Bodl. has* δ' *in the margin by a later hand*' Cpl.) Δ^{a} Π^{e}, ὅταν δὲ ϛ. 17 σχὼν 𝔄 Δ Π^{1e} *Cpl.* 18 τοῦτο add. 𝔄 Δ Π *Bkk.*, om. ϛ.

σθαι. Stb. Mnemosyne iam apud Hesiodum theog. 54, 915 et in hymno in Merc. 429 Musarum mater dicitur. Rem ipsam philosophus similiter illustrat Phil. 39 B.

7 Ἔστω οὕτως. Cf. ad p. 144 D.

8 ἐπιστάμενος μὲν αὐτὰ 'i. e. αὐτὰ ἃ ὁρᾷ ἢ ἀκούει, σκοπῶν δέ τι αὐτῶν s. τούτων.' Heindorfius.

16 διοριζομένους, quasi antecessisset δεῖ ἡμᾶς λέγειν; sed fortius dictum videtur λέγεσθαι. Cf. Engelhardtus l. l. p. 36.

17 ὅτι ὃ μέν τις κτλ. Optime hunc locum L. Dissenius signis illustravit in indice scholarum Gottingensium a. 1836, quae dissertatio repetita est in eius scriptis minoribus p. 151—160. Sit igitur ὃ τις οἶδε + A, ὃ τις μὴ οἶδε — A; iam apparet non posse confundi

+ A cum + A
+ A „ — A
— A „ — A
— A „ + A.

P. 200 A ordine paullum mutato idem redit.

μνημεῖον. Quod perceptionis animo imprimitur vestigium multifariam significatur. Dicitur enim μνημεῖον, monumentum (p. 196 A 209 C), σφραγίς i. e. δακτυλίου σημεῖον (p. 191 D), τύπος, exemplar (cf. ad p. 194 B), σημεῖον, signum (p. 193 C), ἴχνος, vestigium (p. 193 C), ἀποτύπωμα, imago expressa (p. 194 B), ἐκμαγεῖον, de quo v. ad p. 191 C.

18 αἰσθάνεται δὲ αὐτὸ μή, ut statim μηδ' ἔχει αὐτοῦ σφραγῖδα et dein καὶ ἔχει αὖ καὶ

192 *ὧν οἶδεν, ἔχοντα καὶ ἐκείνου τύπον, αἰσθανόμενον δὲ μή,*
ἀδύνατον. καὶ ὃ γε οἶδεν αὖ, οἰηθῆναι εἶναι ὃ μὴ οἶδε
μηδ' ἔχει αὐτοῦ σφραγῖδα· καὶ ὃ μὴ οἶδεν, ὃ μὴ οἶδεν
αὖ· καὶ ὃ μὴ οἶδεν, ὃ οἶδε· καὶ ὃ αἰσθάνεταί γε, ἕτερόν τι
ὧν αἰσθάνεται οἰηθῆναι εἶναι· καὶ ὃ αἰσθάνεται, ὧν τι
B *μὴ αἰσθάνεται· καὶ ὃ μὴ αἰσθάνεται, ὧν μὴ αἰσθάνεται·*
καὶ ὃ μὴ αἰσθάνεται, ὧν αἰσθάνεται. καὶ ἔτι γε αὖ ὧν
οἶδε καὶ αἰσθάνεται καὶ ἔχει τὸ σημεῖον κατὰ τὴν αἴσθη-
σιν, οἰηθῆναι αὖ ἕτερόν τι ὧν οἶδε καὶ αἰσθάνεται καὶ
ἔχει αὖ καὶ ἐκείνου τὸ σημεῖον κατὰ τὴν αἴσθησιν, ἀδυνα-
τώτερον ἔτι ἐκείνων, εἰ οἷόν τε. καὶ ὃ οἶδε καὶ [ὃ] αἰσθάνε-
ται ἔχων τὸ μνημεῖον ὀρθῶς, ὃ οἶδεν οἰηθῆναι ἀδύνατον·
καὶ ὃ οἶδε καὶ αἰσθάνεται ἔχων κατὰ ταὐτά, ὃ αἰσθάνεται·
C *καὶ ὃ αὖ μὴ οἶδε μηδὲ αἰσθάνεται, ὃ μὴ οἶδε μηδὲ αἰσθά-*
νεται· καὶ ὃ μὴ οἶδε μηδὲ αἰσθάνεται, ὃ μὴ οἶδε· καὶ ὃ
μὴ οἶδε μηδὲ αἰσθάνεται, ὃ μὴ αἰσθάνεται· πάντα ταῦτα
ὑπερβάλλει ἀδυναμίᾳ τοῦ ἐν αὐτοῖς ψευδῆ τινα δοξάσαι.

3 *ἔχειν* Π^{2}, *ἔχῃ* 𝔄. 4 *γε* — 5 *ὃ αἰσθάνεται* om. Δ^{e}. 7 *αὖ ὧν*] *αὖ καὶ ὧν* Γ, *αὖ καὶ ὃ* Π^{2e} (Π^{a}), *αὖ ὃ* coni. *Ast.* 11 *ὃ* ante *αἰσθάνεται* delendum esse Bonitzius spicil. p. 22 ostendit. 12 *ἔχων* — 13 *αἰσθάνεται* om. 𝔄Δ, sed 𝔄 in marg. habet tanquam in aliis libris lecta. 13 *καὶ αἰσθάνεται* Π$𝔄^{m}$ *Bkk.*, *καὶ ὃ αἰσθάνεται* ς. 14 *μηδὲ* 𝔄Δ^{a} *Hdf.*, *μὴ* ς.

ἐκείνου τὸ σημεῖον et p. 193 E *καὶ τὴν γνῶσιν αὖ καὶ ἐκείνου ἔχει.* Structura relativa in priore tantum est orationis membro, in altero sive parenthetice id accipis sive alio modo, structura directa locum relativae occupat. Cf. Engelhardtus l. l. p. 9, 36. Cf. p. 195 D *ἵππον — ὃν αὖ οὔτε ὁρῶμεν οὔτε ἁπτόμεθα, διανοούμεθα δὲ μόνον καὶ ἄλλ' οὐδὲν αἰσθανόμεθα περὶ αὐτοῦ;* p. 198 D *οὕτω δὲ καὶ ὧν πάλαι ἐπιστῆμαι ἦσαν αὐτῷ μαθόντι καὶ ἠπίστατο αὐτά.*

2 *καὶ ὅ γε οἶδεν αὖ.* 'Supplendum ad haec e praegressis *αἰσθάνεται δὲ αὐτὸ μή.*' Heindorfius.

4 *καὶ ὃ αἰσθάνεταί γε.* Eadem, quae de mentis notitia dicta erant, valent etiam de sensuum perceptione.

5 *ὧν τι μὴ αἰσθάνεται* 'i. e. *τὶ τούτων ἃ μὴ αἰσθάν.*' Hdf.

7 *καί ἔτι γε κτλ.* Si ὅ *τις οἶδε* est A, ὃ *τις αἰσθάνεται* B, non possunt confundi

A + B cum A + B
A + B „ A
A + B „ B.

Omnes modos Plato hic noluit enumerare, ut antea fecit, ut in hac maiori compositione inutilem verborum strepitum vitaret. Cf. Dissenius p. 5.

11 ὃ recte vidit Bonitzius librariis esse tribuendum; nam omnis vis in eo posita est, ut ad eandem rem et perceptio referatur et memoria.

14 *καὶ ὃ αὖ μὴ οἶδε.* Post modos positivos Plato eodem ordine proponit negativos, qui errorem excludunt.

17 *ὑπερβάλλει* eodem modo intransitive positum, ut p. 180 A *μᾶλλον δὲ ὑπερβάλλει τὸ οὐδ' οὐδὲν πρὸς τὸ μηδὲ σμικρὸν ἐνεῖναι τοῖς ἀνδράσιν ἡσυχίας.*

λείπεται δὴ ἐν τοῖς τοιοῖσδε, εἴπερ που ἄλλοθι, τὸ τοιοῦτον γενέσθαι.

ΘΕΑΙ. Ἐν τίσι δή; ἐὰν ἄρα ἐξ αὐτῶν τι μᾶλλον μάθω· νῦν μὲν γὰρ οὐχ ἕπομαι.

ΣΩ. Ἐν οἷς οἶδεν, οἰηθῆναι αὐτὰ ἕτερ' ἄττα εἶναι ὧν οἶδε καὶ αἰσθάνεται· ἢ ὧν μὴ οἶδεν, αἰσθάνεται δέ· ἢ ὧν οἶδε καὶ αἰσθάνεται, ὧν οἶδεν αὖ καὶ αἰσθάνεται. D

ΘΕΑΙ. Νῦν πολὺ πλεῖον ἀπελείφθην ἢ τότε.

XXXIV. *ΣΩ.* Ὧιδε δὴ ἀνάπαλιν ἄκουε. ἐγὼ εἰδὼς Θεόδωρον καὶ ἐν ἐμαυτῷ μεμνημένος οἷός ἐστι, καὶ Θεαίτητον κατὰ ταὐτά, ἄλλο τι ἐνίοτε μὲν ὁρῶ αὐτούς, ἐνίοτε δὲ οὔ, καὶ ἅπτομαί ποτ' αὐτῶν, τοτὲ δ' οὔ, καὶ ἀκούω ἤ τινα ἄλλην αἴσθησιν αἰσθάνομαι, τοτὲ δ' αἴσθησιν μὲν οὐδεμίαν ἔχω περὶ ὑμῶν, μέμνημαι δὲ ὑμᾶς οὐδὲν ἧττον καὶ ἐπίσταμαι αὐτὸς ἐν ἐμαυτῷ;

ΘΕΑΙ. Πάνυ μὲν οὖν. E

ΣΩ. Τοῦτο τοίνυν πρῶτον μαθὲ ὧν βούλομαι δηλῶσαι, ὡς ἔστι μὲν ἃ οἶδε μὴ αἰσθάνεσθαι, ἔστι δὲ αἰσθάνεσθαι.

ΘΕΑΙ. Ἀληθῆ.

ΣΩ. Οὐκοῦν καὶ ἃ μὴ οἶδε, πολλάκις μὲν ἔστι μηδὲ αἰσθάνεσθαι, πολλάκις δὲ αἰσθάνεσθαι μόνον;

ΘΕΑΙ. Ἔστι καὶ τοῦτο.

ΣΩ. Ἰδὲ δὴ ἐάν τι μᾶλλον νῦν ἐπίσπῃ. Σωκράτης ἐπιγιγνώσκει Θεόδωρον καὶ Θεαίτητον, ὁρᾷ δὲ μηδέτερον, 193

9 δὲ δὴ 𝔄. ἀνάπαλιν 𝔄 Δ Π *Bkk.*, αὖ πάλιν ϛ. 15 ἐν add. 𝔄 Δ[e] *Hdf.*, om. ϛ. 18 ἔστι δὲ — 21 μηδὲ αἰσθάνεσθαι om. Δ[c], in marg. habet 𝔄.

3 *ἐὰν ἄρα*, si forte omisso verbo, unde pendeat. Cf. ad p. 156 C et 184 D.

5 *Ἐν οἷς οἶδεν.* Error omnino excluditur, ubi *ὅ τις οἶδε* et *ὅ τις αἰσθάνεται* simpliciter ponitur, si utrumque genus coniungitur, deprehenditur.

6 *καὶ αἰσθάνεται.* Omittitur *ἔχων τὸ μνημεῖον ὀρθῶς* sive simile quid, quod antea additum erat. Sumitur igitur h. l. neque cognitionem neque perceptionem esse accuratam.

ἢ ὧν μὴ οἶδεν, αἰσθ. δέ h. e. *ἢ ἐν οἷς οἶδεν, ἕτερ' ἄττα εἶναι ὧν μὴ οἶδεν, αἰσθάνεται δέ.*

8 *ἀπελείφθην* respondet illi *οὐχ ἕπομαι*, quo Theaetetus modo usus erat. Cf. ad p. 184 A.

9 *Ὧιδε δὴ ἀνάπαλιν ἄκουε.* Plato quae modo docuerat exemplis illustraturus est.

25 *μηδέτερον, μηδέ.* Particulae *μή* usus ex suppositionis vi prodit. Cf. G. Hermannus, Allg. Schulz. 1832 p. 64.

193 *μηδὲ ἄλλη αἴσθησις αὐτῷ πάρεστι περὶ αὐτῶν· οὐκ ἄν ποτε ἐν ἑαυτῷ δοξάσειεν ὡς ὁ Θεαίτητός ἐστι Θεόδωρος. λέγω τι ἢ οὐδέν;*

ΘΕΑΙ. Ναί, ἀληθῆ γε.

ΣΩ. Τοῦτο μὲν τοίνυν ἐκείνων πρῶτον ἦν ὧν ἔλεγον.

ΘΕΑΙ. Ἦν γάρ.

ΣΩ. Δεύτερον τοίνυν, ὅτι τὸν μὲν γιγνώσκων ὑμῶν, τὸν δὲ μὴ γιγνώσκων, αἰσθανόμενος δὲ μηδέτερον, οὐκ ἄν ποτε αὖ οἰηθείην ὃν οἶδα εἶναι ὃν μὴ οἶδα.

ΘΕΑΙ. Ὀρθῶς.

ΣΩ. Τρίτον δέ, μηδέτερον γιγνώσκων μηδὲ αἰσθα-
B *νόμενος οὐκ ἂν οἰηθείην, ὃν μὴ οἶδα, ἕτερόν τιν᾽ εἶναι ὧν μὴ οἶδα. καὶ τἆλλα τὰ πρότερα πάνθ᾽ ἑξῆς νόμιζε πάλιν ἀκηκοέναι, ἐν οἷς οὐδέποτ᾽ ἐγὼ περὶ σοῦ καὶ Θεοδώρου τὰ ψευδῆ δοξάσω, οὔτε γιγνώσκων οὔτε ἀγνοῶν ἄμφω, οὔτε τὸν μέν, τὸν δ᾽ οὐ γιγνώσκων. καὶ περὶ αἰσθήσεων κατὰ ταὐτά, εἰ ἄρα ἕπει.*

ΘΕΑΙ. Ἕπομαι.

ΣΩ. Λείπεται τοίνυν τὰ ψευδῆ δοξάσαι ἐν τῷδε, ὅταν γιγνώσκων σὲ καὶ Θεόδωρον καὶ ἔχων ἐν ἐκείνῳ τῷ κη-
C *ρίνῳ ὥσπερ δακτυλίων σφῷν ἀμφοῖν τὰ σημεῖα, διὰ μακροῦ καὶ μὴ ἱκανῶς ὁρῶν ἄμφω προθυμηθῶ, τὸ οἰκεῖον ἑκατέρου σημεῖον ἀποδοὺς τῇ οἰκείᾳ ὄψει, ἐμβιβάσας προσαρμόσαι εἰς τὸ ἑαυτῆς ἴχνος, ἵνα γένηται ἀναγνώρισις, εἶτα τούτων ἀποτυχὼν καὶ ὥσπερ οἱ ἔμπαλιν ὑποδού-*

8 *γιγνώσκων* uncis inclusit *Hsch.* 19 *τὰ*] *τὸ* coni. F. W. Wagnerus. 21 *δακτυλίων* 𝔄ΔΠ *Hdf.*, *δακτυλίῳ* ς. *ἀμφοῖν*] *αὐτοῖν* 𝔄ΔΠ.

1 *οὐκ ἄν ποτε.* 'Apodosin haec quandam faciunt ad praecedentia. Eodem modo p. 203 C *Ὅρα δὴ ἐπὶ δυοῖν, σῖγμα καὶ ὦ· ἀμφότερά ἐστιν ἡ πρώτη συλλαβὴ τοῦ ἐμοῦ ὀνόματος· ἄλλο τι ὁ γιγνώσκων αὐτὴν τὰ ἀμφότερα γιγνώσκει;* Et conf. p. 159 B.' Heindorfius. Cf. ad p. 149 B.

5 *πρῶτον ἦν*: cf. p. 192 A.

19 *Λείπεται.* Socrates quem errandi modum p. 192 C posuerat ultimum, primum illustrat.

20 *κηρίνῳ.* Accuratius dictum est p. 191 C *κήρινον ἐκμαγεῖον*, p. 197 D *κήρινόν τι — οὐκ οἶδ᾽ ὅτι πλάσμα*, p. 200 B *κήρινα πλάσματα.* Simplex *κηρὸς* p. 194 C legitur.

21 *διὰ μακροῦ* 'e longinquo.' Heind. P. 172 D *διὰ μακρῶν* copiose. — Sensuum igitur perceptio h. l. ponitur non accurata.

23 *ἀποδούς.* P. 191 D *ὑπέχοντας αὐτὸ ταῖς αἰσθήσεσι καὶ ἐννοίαις.*

ἐμβιβάσας προσαρμ. 'sc. *αὐτήν, τὴν ὄψιν.*' Heind.

25 *ὥσπερ οἱ ἐμπ. ὑποδούμενοι*, velut qui calceos perperam ac sinistrum pro dextro induxerunt.

μενοι παραλλάξας προσβάλω τὴν ἑκατέρου ὄψιν πρὸς τὸ ἀλλότριον σημεῖον, ἢ καὶ οἷα τὰ ἐν τοῖς κατόπτροις τῆς ὄψεως πάθη, δεξιὰ εἰς ἀριστερὰ μεταρρεούσης, ταὐτὸν παθὼν διαμάρτω· τότε δὴ συμβαίνει ἡ ἑτεροδοξία καὶ τὸ D *ψευδῆ δοξάζειν.*

ΘΕΑΙ. Ἔοικε γάρ, ὦ Σώκρατες, θαυμασίως ὡς λέγεις τὸ τῆς δόξης πάθος.

ΣΩ. Ἔτι τοίνυν καὶ ὅταν ἀμφοτέρους γιγνώσκων τὸν μὲν πρὸς τῷ γιγνώσκειν αἰσθάνωμαι, τὸν δὲ μή, τὴν δὲ γνῶσιν τοῦ ἑτέρου μὴ κατὰ τὴν αἴσθησιν ἔχω, ὃ ἐν τοῖς πρόσθεν οὕτως ἔλεγον καί μου τότε οὐκ ἐμάνθανες.

ΘΕΑΙ. Οὐ γὰρ οὖν.

ΣΩ. Τοῦτο μὴν ἔλεγον, ὅτι γιγνώσκων τὸν ἕτερον καὶ αἰσθανόμενος καὶ τὴν γνῶσιν κατὰ τὴν αἴσθησιν αὐ- E *τοῦ ἔχων οὐδέποτε οἰήσεται εἶναι αὐτὸν ἕτερόν τινα ὧν γιγνώσκει τε καὶ αἰσθάνεται καὶ τὴν γνῶσιν αὖ καὶ ἐκείνου ἔχει κατὰ τὴν αἴσθησιν. ἦν γὰρ τοῦτο;*

ΘΕΑΙ. Ναί.

ΣΩ. Παρελείπετο δέ γέ που τὸ νῦν λεγόμενον, ἐν ᾧ δή φαμεν τὴν ψευδῆ δόξαν γίγνεσθαι τὸ ἄμφω γιγνώσκοντα καὶ ἄμφω ὁρῶντα ἤ τινα ἄλλην αἴσθησιν ἔχοντα 194

3 *δεξιᾶς εἰς ἀριστερὰν* coni. *Ast.* *μεταφερούσης Hrm.* de Buttmanni coniectura, *μεταιρούσης* Baiterus, *μεταστρεφούσης* Winckelmannus. 6 *ὡς* 𝔄 *Δ Π Tur.*, *ᾧ* ς. 9 *τῷ*] *τὸ* 𝔄 *Δ*ᵃ. 13 *ὅτι ὁ γιγν. Hsch.* de Heindorfii coniectura. 15 *ὧν*] *ὃν* 𝔄 *Δ Π*ᵉ *Cpl.* 21 *αἴσθησιν αἰσθανόμενον, ἔχοντα ἀμφοῖν* Heusdius, *αἴσθησιν ἔχοντα ἀμφοῖν, καὶ ἔχοντα ἀμφοῖν* Buttmannus.

3 *δεξιὰ — μεταρρεούσης*, facientis, ut dextra sinistrorsus fluant. *ῥεῖν* enim verbum et simplex et cum praepositionibus iunctum factitiva potestate quartum casum adsciscere docuit Lobeckius ad Ai. 40 p. 79 ed. 3. Neque aliter accipiendi *οἱ ῥέοντες* p. 181 A; sunt enim qui omnia fluere ponunt.

8 *Ἔτι τοίνυν.* 'Repetenda apud animum e praegressis apodosis haec: *Τότε δὴ συμβαίνει ἡ ἑτεροδοξία καὶ τὸ ψευδῆ δοξάζειν.*' Heindorfius. Est errandi modus, quem Socrates p. 192 C posuerat alterum. Primum autem neglexit, ut iam antea omnia errandi genera, quibus error exclusus est, eum taeduit exemplis illustrare.

10 *ἐν τοῖς πρόσθεν*: p. 192 B.

19 *Παρελείπετο.* Plato repetit quae p. 193 B dixerat: *Λείπεται τοίνυν τὰ ψευδῆ δοξάσει.* Sed antea sumpserat utrumque non recte posse percipi, h. l. priorem rerum cognitionem obscuriorem quandam ponit.

194 *ἀμφοῖν τὸ σημεῖον μὴ κατὰ τὴν αὑτοῦ αἴσθησιν ἑκάτερον
ἔχειν, ἀλλ' οἷον τοξότην φαῦλον ἱέντα παραλλάξαι τοῦ
σκοποῦ καὶ ἁμαρτεῖν, ὃ δὴ καὶ ψεῦδος ἄρα ὠνόμασται.*

ΘΕΑΙ. Εἰκότως γε.

*ΣΩ. Καὶ ὅταν τοίνυν τῷ μὲν παρῇ αἴσθησις τῶν ση-
μείων, τῷ δὲ μή, τὸ δὲ τῆς ἀπούσης αἰσθήσεως τῇ παρούσῃ
προσαρμόσῃ, πάντῃ ταύτῃ ψεύδεται ἡ διάνοια. καὶ ἑνὶ
λόγῳ, περὶ ὧν μὲν μὴ οἶδέ τις μηδὲ ᾔσθετο πώποτε, οὐκ*
B *ἔστιν, ὡς ἔοικεν, οὔτε ψεύδεσθαι οὔτε ψευδὴς δόξα, εἴ τι
νῦν ἡμεῖς ὑγιὲς λέγομεν· περὶ δὲ ὧν ἴσμεν τε καὶ αἰσθα-
νόμεθα, ἐν αὐτοῖς τούτοις στρέφεται καὶ ἑλίττεται ἡ δόξα
ψευδὴς καὶ ἀληθὴς γιγνομένη, καταντικρὺ μὲν καὶ κατὰ
τὸ εὐθὺ τὰ οἰκεῖα συνάγουσα ἀποτυπώματα καὶ τύπους
ἀληθής, εἰς πλάγια δὲ καὶ σκολιὰ ψευδής.*

ΘΕΑΙ. Οὐκοῦν καλῶς, ὦ Σώκρατες, λέγεται;

C *ΣΩ. Ἔτι τοίνυν καὶ τάδε ἀκούσας μᾶλλον αὐτὸ ἐρεῖς.
τὸ μὲν γὰρ τἀληθὲς δοξάζειν καλόν, τὸ δὲ ψεύδεσθαι αἰ-
σχρόν.*

ΘΕΑΙ. Πῶς δ' οὔ;

1 τὸ σημεῖον 𝔄 Δ[e] Π[1e] *Hrm.*, τῷ σημείῳ[ν] (ὸ supra ῷ) E, τὼ σημείω *Bkk.* auctore Heusdio, τῷ σημείῳ ς. ἑκάτερον circumscripsit *Cpl.*, ἑκατέρου coni. *Stb.* 2 ἔχῃ 𝔄 Δ Π. 8 ἐπείθετο Δ Π[1e], ἐπήσθετο 𝔄[2]. 13 τύπους 𝔄 Δ Π[1e] *Hdf.* de Schleiermacheri correctione, τυποῦσα *ς.

1 *τὸ σημεῖον ἑκάτερον μὴ κατὰ τὴν αὑτοῦ* (sc. *ἑκατέρου*) *αἴσθησιν ἔχειν* 'ita dicta ut supra dixit p. 192B *καὶ ἔχει αὖ καὶ ἐκείνου τὸ σημεῖον κατὰ τὴν αἴσθησιν.* Quod idem p. 194D dicit *παραλλάττειν τῶν αἰσθήσεων τὰ σημεῖα.*' Heindorfius.

5 *Καὶ ὅταν.* Iteratur alter errandi modus, qui iam p. 193D *Ἔτι τοίνυν καὶ ὅταν ἀμφ. γιγν.* illustratus erat.

'*τῷ μὲν* pertinet ad sq. *τῶν σημείων.*' Heind. Genetivus, qui potioris est momenti, orationem claudit. P. 180A *μᾶλλον δὲ ὑπερβάλλει τὸ οὐδ' οὐδὲν πρὸς τὸ μηδὲ σμικρὸν ἐνεῖναι τοῖς ἀνδράσιν ἡσυχίας.* p. 173E *ἀλλὰ τῷ ὄντι τὸ σῶμα μόνον ἐν τῇ πόλει κεῖται αὐτοῦ.* Cf. Braunius, de hyperb. I p. 25.

7 *προσαρμόσῃ.* Cf. ad p. 171C.

10 *αἰσθάνεσθαι περί τινος* h. l. dicitur, ut saepe apud Platonem verba *εἰδέναι, ἐπαΐειν* cum *περὶ* et genetivo inveniuntur constructa. Cf. ad p. 157E et Stallbaumius ad Gorg. 464D.

12 *καταντικρὺ μὲν.* 'Conveniunt haec fere cum iis, quae Tim. 37A sqq. de origine falsae ac verae opinionis disseruntur.' Stallbaumius.

13 *τύπος*, ut Latinum exemplar et exemplum, et id est, quod ad imitandum proponitur, ut h.l., et id, quod imitando confectum est, ut idem fere sit quod h. l. dicitur *ἀποτύπωμα* (cf. ad p. 192A). Cf. quae p. 191C de voce *ἐκμαγεῖον* dixi. Similiter p. 171E *πάντα ὅσα τοῦ τύπου τούτου*, omnia eius generis.

ΣΩ. Ταῦτα τοίνυν φασὶν ἐνθένδε γίγνεσθαι. ὅταν 194
μὲν ὁ κηρός του ἐν τῇ ψυχῇ βαθύς τε καὶ πολὺς καὶ λεῖος
καὶ μετρίως ὠργασμένος ᾖ, τὰ ἰόντα διὰ τῶν αἰσθήσεων,
ἐνσημαινόμενα εἰς τοῦτο τὸ τῆς ψυχῆς κέαρ, ὃ ἔφη Ὅμη-
ρος αἰνιττόμενος τὴν τοῦ κηροῦ ὁμοιότητα, τότε μὲν καὶ
τούτοις καθαρὰ τὰ σημεῖα ἐγγιγνόμενα καὶ ἱκανῶς τοῦ D
βάθους ἔχοντα πολυχρόνιά τε γίγνεται καὶ εἰσὶν οἱ τοιοῦ-
τοι πρῶτον μὲν εὐμαθεῖς, ἔπειτα μνήμονες, εἶτα οὐ παραλ-
λάττουσι τῶν αἰσθήσεων τὰ σημεῖα, ἀλλὰ δοξάζουσιν
ἀληθῆ. σαφῆ γὰρ καὶ ἐν εὐρυχωρίᾳ ὄντα ταχὺ διανέμου-
σιν ἐπὶ τὰ αὑτῶν ἕκαστα ἐκμαγεῖα, ἃ δὴ ὄντα καλεῖται.
καὶ σοφοὶ δὴ οὗτοι καλοῦνται. ἢ οὐ δοκεῖ σοι;

ΘΕΑΙ. Ὑπερφυῶς μὲν οὖν.

ΣΩ. Ὅταν τοίνυν λάσιόν του τὸ κέαρ ᾖ, ὃ δὴ ἐπή- E
νεσεν ὁ πάντα σοφὸς ποιητής, ἢ ὅταν κοπρῶδες καὶ μὴ

2 *του Hdf.*, *τοῦ* ς. 3 *ὠργασμένος ᾖ, τὰ* Fischerus e Timaeo et Suida, *εἰργασμένον τὰ ΣΥΖ*ʳ, *εἰργασμένος ᾖ τὰ* *ς *Bkk.* 10 *διαβαίνουσιν Δ*ᵉ𝔄 'ex emend. credo *διανέμουσιν* a p. m.' Gaisf. 11 *ἕκαστα τὰ ἐκμ. Hsch.* 15 *καὶ μὴ — κηροῦ* seclusit *Hsch.*

1 *φασίν.* Plato nonnumquam aequalium nescimus quorum respicit opiniones. P. 197 A *Ἀκήκοας οὖν ὃ νῦν λέγουσι τὸ ἐπίστασθαι;* p. 201 C *Ὅ γε ἐγώ — εἰπόντος του ἀκούσας ἐπελελήσμην.* p. 201 D *ἐγὼ γὰρ αὖ ἐδόκουν ἀκούειν τινῶν.* p. 208 D *λόγον, ὥς φασί τινες, λήψει.*

3 *μετρίως ὠργασμένος· ἀντὶ τοῦ μεμαλαγμένος ἢ δεδευμένος.* Tim., ad quem v. Ruhnkenius, p. 179. Cf. Cobetus, mnemos. IX p. 36 sq.

4 'ὃ pertinet ad *κέαρ*, quod ab Homero usurpari Socrates dicit illo *τοῦ κηροῦ* significatu. Quamquam cur Homericum *κῆρ* h. l. in *κέαρ* mutarit Plato, non assequor, praesertim cum illud ad vocem *κηρὸν* propius accederet.' Heindorfius.

5 *αἰνίττεσθαι* passim dicuntur poetae. Cf. de rep. I 332 B *Ἠινίξατο ἄρα — ὁ Σιμωνίδης ποιητικῶς τὸ δίκαιον ὃ εἴη.*

τότε μὲν καὶ τούτοις. Constructio paullum mutata propter membrum relativum, quo absolutum dirimitur. Pro participio enim *τὰ ἰόντα διὰ τῶν αἰσθήσεων*, quod antea erat subiectum, hic substituitur nomen antea significatum *τὰ σημεῖα.*

6 *ἱκανῶς τοῦ βάθους.* Articulus plerumque deest, ut Phil. 62 A *οὗτος ἱκανῶς ἐπιστήμης ἔχει.* Euthyd. 305 D al.

8 *παραλλάττειν* h. l. transitive usurpatum: confundere. Eodem modo p. 196 C dicitur *διανοίας πρὸς αἴσθησιν παραλλαγή.* P. 194 A cum genetivo iunctum, ut *ἁμαρτάνειν, ψεύδεσθαι*, significat aberrare ab aliqua re. P. 169 E impersonaliter dictum est.

10 *διανέμουσιν — ἐκμ.* 'Haec sic iungenda: *διανέμουσιν ἕκαστα ἐπὶ τὰ αὑτῶν ἐκμαγεῖα.*' Heind.

15 *ὁ πάντα σοφὸς ποιητής.* 'Il. β 851 π 554.' Fischerus. *Τὸ λάσιον ὁ φιλόσοφος ἀντὶ τοῦ τραχὺ ἀκούει. τὸ δὲ πάνσοφος εἰωθυῖα τοῦ Σωκράτους εἰρωνεία. τὸ γὰρ λάσιον καὶ τραχὺ οὐκ ἔστιν ἐπαινετόν, ὥστε σκώ-*

καθαροῦ τοῦ κηροῦ ἢ ὑγρὸν σφόδρα ἢ σκληρόν, ὧν μὲν ὑγρόν, εὐμαθεῖς μέν, ἐπιλήσμονες δὲ γίγνονται, ὧν δὲ σκληρόν, τἀναντία. οἱ δὲ δὴ λάσιον καὶ τραχὺ λιθῶδές τε ἢ γῆς ἢ κόπρου συμμιγείσης ἔμπλεων ἔχοντες ἀσαφῆ τὰ ἐκμαγεῖα ἴσχουσιν. ἀσαφῆ δὲ καὶ οἱ τὰ σκληρά· βάθος γὰρ οὐκ ἔνι. ἀσαφῆ δὲ καὶ οἱ τὰ ὑγρά· ὑπὸ γὰρ τοῦ συγ-
195 *χεῖσθαι ταχὺ γίγνεται ἀμυδρά. ἐὰν δὲ πρὸς πᾶσι τούτοις ἐπ' ἀλλήλων συμπεπτωκότα ᾖ ὑπὸ στενοχωρίας, ἐάν του σμικρὸν ᾖ τὸ ψυχάριον, ἔτι ἀσαφέστερα ἐκείνων. πάντες οὖν οὗτοι γίγνονται οἷοι δοξάζειν ψευδῆ. ὅταν γάρ τι ὁρῶσιν ἢ ἀκούωσιν ἢ ἐπινοῶσιν, ἕκαστα ἀπονέμειν ταχὺ ἑκάστοις οὐ δυνάμενοι βραδεῖς τέ εἰσι καὶ ἀλλοτριονομοῦντες παρορῶσί τε καὶ παρακούουσι καὶ παρανοοῦσι πλεῖστα, καὶ καλοῦνται αὖ οὗτοι ἐψευσμένοι τε δὴ τῶν ὄντων καὶ ἀμαθεῖς.*

B *ΘΕΑΙ. Ὀρθότατα ἀνθρώπων λέγεις, ὦ Σώκρατες.*

ΣΩ. Φῶμεν ἄρα ἐν ἡμῖν ψευδεῖς δόξας εἶναι;

ΘΕΑΙ. Σφόδρα γε.

ΣΩ. Καὶ ἀληθεῖς δή;

ΘΕΑΙ. Καὶ ἀληθεῖς.

ΣΩ. Ἤδη οὖν οἰόμεθα ἱκανῶς ὡμολογῆσθαι ὅτι παντὸς μᾶλλον ἐστὸν ἀμφοτέρα τούτω τὼ δόξα;

ΘΕΑΙ. Ὑπερφυῶς μὲν οὖν.

XXXV. *ΣΩ. Δεινόν τε, ὦ Θεαίτητε, ὡς ἀληθῶς κινδυνεύει καὶ ἀηδὲς εἶναι ἀνὴρ ἀδολέσχης.*

3 *λιθῶδές τε Bkk.* cum Ficino, *λιθωγέστιν Δ, λιθῶδές τι* *ς.

11 *ἕκαστα Hdf.* cum Ficino, *ἕκαστοι* F, *ἕκαστοι* *ς. 24 *τε* 𝔄 *ΔΠ Bkk.*, *γε* *ς.

πτει τὸν ἐπαινέσαντα Ὅμηρον. Schol. R. S. Eodem modo non sine ironia Homerus laudatur p. 153 A *Τίς οὖν ἂν ἔτι πρός γε τοσοῦτον στρατόπεδον καὶ στρατηγὸν Ὅμηρον δύναιτο ἀμφισβητήσας μὴ καταγέλαστος γενέσθαι;* Cf. Sengebuschii diss. Hom. I p. 119.

2 *εὐμαθεῖς μέν, ἐπιλήσμονες δέ.* Hinc quoque cognoscas, quam admirabilis sit Theaeteti indoles a Theodoro p. 144 A maximis laudibus elata.

12 *ἀλλοτριονομοῦντες· ἐναλλαγὴν ὀνομάτων ποιοῦντες ἢ ὅλως τισί τινα μὴ προσηκόντως διανέμοντες.* Tim., ad quem v. Ruhnkenius p. 25.

14 *καλοῦνται αὖ.* Respondent p. 194 D *καὶ σοφοὶ δὴ οὗτοι καλοῦνται.* Cpl.

24 *Δεινόν τε.* Orationi praecisae convenit asyndeton. Cf. ad p. 183 A.

25 *ἀνὴρ ἀδολέσχης. ἀνὴρ* non est epitheton otiosum, sed procul dubio aetatem significat. Vi-

ΘΕΑΙ. *Τί δαί; πρὸς τί τοῦτ' εἶπες;* 195

ΣΩ. *Τὴν ἐμαυτοῦ δυσμαθίαν δυσχεράνας καὶ ὡς* C *ἀληθῶς ἀδολεσχίαν. τί γὰρ ἄν τις ἄλλο θεῖτο ὄνομα, ὅταν ἄνω κάτω τοὺς λόγους ἕλκῃ τις ὑπὸ νωθείας οὐ δυνάμενος πεισθῆναι, καὶ ᾖ δυσαπάλλακτος ἀφ' ἑκάστου λόγου;*

ΘΕΑΙ. *Σὺ δὲ δὴ τί δυσχεραίνεις;*

ΣΩ. *Οὐ δυσχεραίνω μόνον, ἀλλὰ καὶ δέδοικα ὅ τι ἀποκρινοῦμαι, ἄν τις ἔρηταί με· ὦ Σώκρατες, εὕρηκας δὴ ψευδῆ δόξαν ὅτι οὔτε ἐν ταῖς αἰσθήσεσίν ἐστι πρὸς ἀλλήλας οὔτ' ἐν ταῖς διανοίαις, ἀλλ' ἐν τῇ συνάψει αἰ-* D *σθήσεως πρὸς διάνοιαν; φήσω δὲ ἐγώ, οἶμαι, καλλωπιζόμενος ὥς τι εὑρηκότων ἡμῶν καλόν.*

ΘΕΑΙ. *Ἔμοιγε δοκεῖ, ὦ Σώκρατες, οὐκ αἰσχρὸν εἶναι τὸ νῦν ἀποδεδειγμένον.*

ΣΩ. *Οὐκοῦν, φήσει, λέγεις ὅτι αὖ τὸν ἄνθρωπον ὃν διανοούμεθα μόνον, ὁρῶμεν δ' οὔ, ἵππον οὐκ ἄν ποτε οἰηθείημεν εἶναι, ὃν αὖ οὔτε ὁρῶμεν οὔτε ἁπτόμεθα, διανοούμεθα δὲ μόνον καὶ ἄλλ' οὐδὲν αἰσθανόμεθα περὶ αὐτοῦ; ταῦτα, οἶμαι, φήσω λέγειν.*

ΘΕΑΙ. *Καὶ ὀρθῶς γε.*

ΣΩ. *Τί οὖν, φήσει, τὰ ἕνδεκα, ἃ μηδὲν ἄλλο ἢ δια-* E *νοεῖταί τις, ἄλλο τι ἐκ τούτου τοῦ λόγου οὐκ ἄν ποτε οἰηθείη δώδεκα εἶναι, ἃ μόνον αὖ διανοεῖται; ἴθι οὖν δή, σὺ ἀποκρίνου.*

ΘΕΑΙ. *Ἀλλ' ἀποκρινοῦμαι, ὅτι ὁρῶν μὲν ἄν τις ἢ ἐφαπτόμενος οἰηθείη τὰ ἕνδεκα δώδεκα εἶναι, ἃ μέντοι ἐν*

1 *δαί* *Δ Γ* 𝔄^2 *Bkk.*, *δέ* ς *Tur.* 9 *ὅτι* om. 𝔄 *Δ*^{e} *Π*^{1e}. 15 *φήσει* F ς, *φησὶ* ceteri. *αὖ τὸν*] *αὐτὸν τὸν* coni. *Hdf.* 17 *ὃν*] *ὃ* *Γ Δ* B^a C E F H Z^r a b c i. *αὖ* 𝔄 *Δ Π* *Bkk.*, *νῦν* * ς. 21 *φήσει* ς, *φὴς* 𝔄, *φῂς* *Δ*^{e} *Π*^{e} (*φής* *Δ*^{a} *Π*^{a}), *φησί* ceteri. 23 *οὖν δή* 𝔄 *Δ Π* *Bkk.*, *δὴ οὖν* ς. 24 *ἀποκρίνου* *Bkk.*, *ἀποκρινοῦ* ς.

rum enim minime decet nugari. Cf. Lobecki pathol. II p. 365.

4 *ἄνω κάτω — ἕλκῃ* (cf. ad p. 168 C). Phil. 57 D sophistae dicuntur *δεινοὶ περὶ λόγων ὁλκήν*. Cf. ad p. 164 C.

7 *δέδοικα ὅτι*. Haud raro interrogatio pendet e verbis timendi. Hipp. mai. 296 A *φοβοῦμαι τί ποτ' αὖ λέγομεν*. Cf. ad p. 145 B.

17 *ὃν αὖ οὔτε ὁρῶμεν*, 'quem (equum) itidem non videmus, ut mox *ἃ μόνον αὖ διανοεῖται*.' Buttmannus.

18 *καὶ ἄλλ' — περὶ αὐτοῦ*. Cf. ad p. 192 A.

25 *μὲν* — 26 *μέντοι*, ut p. 199 AC.

τῇ διανοίᾳ ἔχει, οὐκ ἄν ποτε περὶ αὐτῶν ταῦτα δοξάσειεν οὕτω.

ΣΩ. Τί οὖν; οἴει τινὰ πώποτε αὐτὸν ἐν αὑτῷ πέντε
196 καὶ ἑπτά, λέγω δὲ μὴ ἀνθρώπους ἑπτὰ καὶ πέντε προθέμενον σκοπεῖν μηδ' ἄλλο τοιοῦτον, ἀλλ' αὐτὰ πέντε καὶ ἑπτά, ἅ φαμεν ἐκεῖ μνημεῖα ἐν τῷ ἐκμαγείῳ εἶναι καὶ ψευδῆ ἐν αὐτοῖς οὐκ εἶναι δοξάσαι, ταῦτα αὐτὰ εἴ τις ἀνθρώπων ἤδη πώποτε ἐσκέψατο λέγων πρὸς αὑτὸν καὶ ἐρωτῶν πόσα ποτ' ἐστί, καὶ ὁ μέν τις εἶπεν οἰηθεὶς ἕνδεκα αὐτὰ εἶναι, ὁ δὲ δώδεκα, ἢ πάντες λέγουσί τε καὶ οἴονται δώδεκα αὐτὰ εἶναι;

ΘΕΑΙ. Οὐ μὰ τὸν Δία, ἀλλὰ πολλοὶ δὴ καὶ ἕνδεκα.
B ἐὰν δέ γε ἐν πλείονι ἀριθμῷ τις σκοπῆται, μᾶλλον σφάλλεται. οἶμαι γάρ σε περὶ παντὸς μᾶλλον ἀριθμοῦ λέγειν.

ΣΩ. Ὀρθῶς γὰρ οἴει. καὶ ἐνθυμοῦ μή τι τότε γίγνεται ἄλλο ἢ αὐτὰ τὰ δώδεκα τὰ ἐν τῷ ἐκμαγείῳ ἕνδεκα οἰηθῆναι.

ΘΕΑΙ. Ἔοικέ γε.

ΣΩ. Οὐκοῦν εἰς τοὺς πρώτους πάλιν ἀνήκει λόγους; ὁ γὰρ τοῦτο παθών, ὃ οἶδεν, ἕτερον αὐτὸ οἴεται εἶναι ὧν αὖ οἶδεν, ὃ ἔφαμεν ἀδύνατον, καὶ τούτῳ αὐτῷ ἠναγκάζο-
C μεν μὴ εἶναι ψευδῆ δόξαν, ἵνα μὴ τὰ αὐτὰ ὁ αὐτὸς ἀναγκάζοιτο εἰδὼς μὴ εἰδέναι ἅμα.

ΘΕΑΙ. Ἀληθέστατα.

ΣΩ. Οὐκοῦν ἄλλ' ὁτιοῦν δεῖ ἀποφαίνειν τὸ τὰ ψευδῆ δοξάζειν ἢ διανοίας πρὸς αἴσθησιν παραλλαγήν. εἰ γὰρ τοῦτ' ἦν, οὐκ ἄν ποτε ἐν αὐτοῖς τοῖς διανοήμασιν ἐψευδόμεθα· νῦν δὲ ἤτοι οὐκ ἔστι ψευδὴς δόξα, ἢ ἅ τις οἶδεν, οἷόν τε μὴ εἰδέναι. καὶ τούτων πότερα αἱρεῖ;

3 οὖν; οὐκ οἴει coni. *Hdf.* 5 αὖ τὰ B^a F Z^r a c i, αὐτὰ τὰ *Hdf.* 10 ἢ $\mathfrak{A}^c$ Δ^a *Hdf.*, ἢ ς. 14 μᾶλλον ἀριθμοῦ 𝔄 Δ Π *Bkk.*, ἀριθμοῦ μᾶλλον ς. 15 τότε *Bkk.* de Heindorfii coniectura, ποτε ς. γίγνεται 𝔄 Δ Π *Bkk.*, γίγνηται ς. 25 ἄλλοτιοῦν Δ^a, ἀλλ' ὁτιοῦν cor. ΓΗ *Hdf.*, ἄλλο τι αὖ coni. Stephanus, ἄλλο τι οὖν ς. 28 ψευδὴς ἡ δόξα 𝔄 Δ Π. 29 ποτέραν 𝔄 Δ^e Π^{10}.

5 αὐτὰ πέντε. Cf. ad p. 175C.

7 ταῦτα αὐτά. 'Pergere debebat ita: ταῦτα αὐτὰ τὸν μὲν εἰπεῖν ἕνδεκα εἶναι, τὸν δὲ δώδεκα, sed inceptae structurae οἴει de industria oblitus, ut etiam expressius et definitius pronuntiaret quid vellet, ita pergit, quasi dixisset ἐρωτῶ, interrogo, num quis etc.' Engelhardtus, anac. Pl. I p. 36.

15 ἐνθυμοῦ μὴ — γίγνεται. Cf. ad p. 145B.

19 ἀνήκει. Cf. ad p. 171A.

ΘΕΑΙ. Ἄπορον αἵρεσιν προτίθῃς, ὦ Σώκρατες.

ΣΩ. Ἀλλὰ μέντοι ἀμφότερά γε κινδυνεύει ὁ λόγος D οὐκ ἐάσειν. ὅμως δέ, πάντα γὰρ τολμητέον, τί εἰ ἐπεχειρήσαμεν ἀναισχυντεῖν;

ΘΕΑΙ. Πῶς;

ΣΩ. Ἐθελήσαντες εἰπεῖν ποῖόν τί ποτ' ἐστὶ τὸ ἐπίστασθαι.

ΘΕΑΙ. Καὶ τί τοῦτο ἀναίσχυντον;

ΣΩ. Ἔοικας οὐκ ἐννοεῖν ὅτι πᾶς ἡμῖν ἐξ ἀρχῆς ὁ λόγος ζήτησις γέγονεν ἐπιστήμης ὡς οὐκ εἰδόσι τί ποτ' ἐστίν.

ΘΕΑΙ. Ἐννοῶ μὲν οὖν.

ΣΩ. Ἔπειτ' οὐκ ἀναιδὲς δοκεῖ, μὴ εἰδότας ἐπιστήμην ἀποφαίνεσθαι τὸ ἐπίστασθαι οἷόν ἐστιν; ἀλλὰ γάρ, ὦ Θεαίτητε, πάλαι ἐσμὲν ἀνάπλεῳ τοῦ μὴ καθαρῶς διαλέ- E γεσθαι. μυριάκις γὰρ εἰρήκαμεν τὸ γιγνώσκομεν καὶ οὐ γιγνώσκομεν, καὶ ἐπιστάμεθα καὶ οὐκ ἐπιστάμεθα, ὥς τι συνιέντες ἀλλήλων ἐν ᾧ ἔτι ἐπιστήμην ἀγνοοῦμεν. εἰ δὲ βούλει, καὶ νῦν ἐν τῷ παρόντι κεχρήμεθ' αὖ τῷ ἀγνοεῖν τε καὶ συνιέναι, ὡς προσῆκον αὐτοῖς χρῆσθαι, εἴπερ στερόμεθα ἐπιστήμης.

ΘΕΑΙ. Ἀλλὰ τίνα τρόπον διαλέξει, ὦ Σώκρατες, τούτων ἀπεχόμενος;

ΣΩ. Οὐδένα ὤν γε ὃς εἰμί· εἰ μέντοι ἦν ἀντιλογικός, 197 οἷος ἀνὴρ εἰ καὶ νῦν παρῆν, τούτων τ' ἂν ἔφη ἀπέχεσθαι

3 *ἐπεχειρήσαμεν* Steinhartus p. 211 n. 66, *ἐπιχειρήσομεν* *Δ*, *ἐπιχειρήσαιμεν* ς.

3 *πάντα γὰρ τολμητέον*, omnia enim sunt sustinenda. *τολμᾶν* enim idem quoque significat, quod *τλᾶν*. Conf. Boeckhius in Minoem p. 142.

ἐπεχειρήσαμεν. Non de futuro quodam conatu Plato loquitur, sed de eo, qui iam effectus est. Cui rei optime convenit *ἐθελήσαντες*, quamquam hoc participium etiam aliter explicari potest. Cf. Graseri spec. p. 73.

15 *ἀνάπλεως· ἀναπεπλησμένος. χρῆται δὲ ἐπὶ τοῦ μεμολυσμένου*. Tim., ad quem v. Ruhnk. p. 31.

καθαρῶς διαλέγεσθαι. Phaedr. 237 B *Περὶ παντὸς — μία ἀρχὴ τοῖς μέλλουσι καλῶς βουλεύεσθαι· εἰδέναι δεῖ περὶ οὗ ἂν ᾖ ἡ βουλὴ ἢ παντὸς ἁμαρτάνειν ἀνάγκη*.

24 *ὃς* idem fere quod *οἷος*. Cf. ad p. 191 C.

ἀντιλογικός. Cf. ad p. 164 C.

25 *τούτων τ' ἂν ἔφη*. 'Prior structura *εἰ μέντοι ἦν ἀντιλογικὸς* propter additum *οἷος ἀνὴρ εἰ καὶ νῦν παρῆν* prorsus relinquitur et apodosis alteri huic enuntiato additur priore prorsus neglecto.' Engelhardtus, anac. Pl. I p. 36.

ἂν ἔφη ἀπέχεσθαι. Inter-

197 καὶ ἡμῖν σφόδρ' ἂν ἃ ἐγὼ λέγω ἐπέπληττεν. ἐπειδὴ οὖν ἐσμεν φαῦλοι, βούλει τολμήσω εἰπεῖν οἷόν ἐστι τὸ ἐπίστασθαι; φαίνεται γάρ μοι προὔργου τι ἂν γενέσθαι.

ΘΕΑΙ. Τόλμα τοίνυν νὴ Δία. τούτων δὲ μὴ ἀπεχομένῳ σοι ἔσται πολλὴ συγγνώμη.

XXXVI. *ΣΩ.* Ἀκήκοας οὖν ὃ νῦν λέγουσι τὸ ἐπίστασθαι;

ΘΕΑΙ. Ἴσως· οὐ μέντοι ἔν γε τῷ παρόντι μνημονεύω.

B *ΣΩ.* Ἐπιστήμης που ἕξιν φασὶν αὐτὸ εἶναι.

ΘΕΑΙ. Ἀληθῆ.

ΣΩ. Ἡμεῖς τοίνυν σμικρὸν μεταθώμεθα καὶ εἴπωμεν ἐπιστήμης κτῆσιν.

ΘΕΑΙ. Τί οὖν δὴ φήσεις τοῦτο ἐκείνου διαφέρειν;

ΣΩ. Ἴσως μὲν οὐδέν· ὃ δ' οὖν δοκεῖ, ἀκούσας συνδοκίμαζε.

ΘΕΑΙ. Ἐάνπερ γε οἷός τ' ὦ.

ΣΩ. Οὐ τοίνυν μοι ταὐτὸν φαίνεται τῷ κεκτῆσθαι τὸ ἔχειν. οἷον εἰ ἱμάτιον πριάμενός τις καὶ ἐγκρατὴς ὢν μὴ φοροῖ· ἔχειν μὲν οὐκ ἂν αὐτὸν αὐτό, κεκτῆσθαι δέ γε φαῖμεν.

ΘΕΑΙ. Ὀρθῶς γε.

C *ΣΩ.* Ὅρα δὴ καὶ ἐπιστήμην εἰ δυνατὸν οὕτω κεκτημένον μὴ ἔχειν, ἀλλ' ὥσπερ εἴ τις ὄρνιθας ἀγρίας, περι-

17 τῷ κεκτῆσθαι τὸ 𝔄ΔΠ *Tur.*, τὸ κεκτῆσθαι τῷ ς. 18 εἰ om. 𝔄ΔΓΛΞΣYFZ^{r}biΠ^{1e}B^{1e} *Stb.* 19 φορῶι (ν suprascr.) 𝔄, φορῷ Δ^a, φορῷ (η suprascr.) Γ. Eiecto εἰ Winckelmannus, Pl. Euthyd. p. XIV coniecit φορῶν, Campbellius φορεῖ (δὲ suprascr.). δέ γε] γε δὴ 𝔄ΔΠ, γε F, γε ΓΞΣYBCEaci, om. Z^r. 21 Ὀρθῶς 𝔄ΔΠ *Tur.*, Καὶ ὀρθῶς ς. 23 ἀγρίας ἢ περιστ. Π^{a}Γ^2.

pretes omnes praeter Schleiermacherum erraverunt, quod ἔφη acceperunt iubendi potestate, quae apud Atticos rarissima est. Cf. Krueger. Dial. poet. Synt. § 55, 3, 13. Nunquam enim sophistae omnes res, priusquam de iis disputaretur, definiendo explicari iusserunt; verbis enim tantum rixabantur. Inde facti sunt eorum sermones, quibus exitus imponebatur nullus. Cf. Gorg. 457CD Phaedr. 237C. Socrates igitur h. l. dicit: quae mea est natura, nulla re definita disputare non possum; si vero adesset sophista, talibus se abstinere asseveraret eumque, qui talia dicit, valde increparet.

2 φαῦλοι. Cf. ad p. 154E.

9 Ἐπιστήμης που ἕξιν. Euthyd. 277B Τὸ δ' ἐπίστασθαι — ἄλλο τι ἢ ἔχειν ἐπιστήμην ἤδη ἐστίν; Cpl.

23 περιστεράς. 'Etiam περιστε-

στερὰς ἢ τι ἄλλο θηρεύσας οἴκοι κατασκευασάμενος περι- 197
στερεῶνα τρέφοι. τρόπον μὲν γὰρ ἄν πού τινα φαῖμεν αὐτὸν αὐτὰς ἀεὶ ἔχειν, ὅτι δὴ κέκτηται. ἢ γάρ;

ΘΕΑΙ. Ναί.

ΣΩ. Τρόπον δέ γ' ἄλλον οὐδεμίαν ἔχειν, ἀλλὰ δύναμιν μὲν αὐτῷ περὶ αὐτὰς παραγεγονέναι, ἐπειδὴ ἐν οἰκείῳ περιβόλῳ ὑποχειρίους ἐποιήσατο, λαβεῖν καὶ σχεῖν,
ἐπειδὰν βούληται, θηρευσαμένῳ ἣν ἂν ἀεὶ ἐθέλῃ, καὶ D
πάλιν ἀφιέναι· καὶ τοῦτο ἐξεῖναι ποιεῖν, ὁποσάκις ἂν δοκῇ αὐτῷ.

ΘΕΑΙ. Ἔστι ταῦτα.

ΣΩ. Πάλιν δή, ὥσπερ ἐν τοῖς πρόσθεν κήρινόν τι ἐν ταῖς ψυχαῖς κατεσκευάζομεν οὐκ οἶδ' ὅ τι πλάσμα, νῦν αὖ ἐν ἑκάστῃ ψυχῇ ποιήσωμεν περιστερεῶνά τινα παντοδαπῶν ὀρνίθων, τὰς μὲν κατ' ἀγέλας οὔσας χωρὶς τῶν ἄλλων, τὰς δὲ κατ' ὀλίγας, ἐνίας δὲ μόνας διὰ πασῶν ὅπῃ ἂν τύχωσι πετομένας.

ΘΕΑΙ. Πεποιήσθω δή. ἀλλὰ τί τοὐντεῦθεν; E

ΣΩ. Παιδίων μὲν ὄντων φάναι χρὴ εἶναι τοῦτο τὸ ἀγγεῖον κενόν, ἀντὶ δὲ τῶν ὀρνίθων ἐπιστήμας νοῆσαι· ἣν δ' ἂν ἐπιστήμην κτησάμενος καθείρξῃ εἰς τὸν περίβολον, φάναι αὐτὸν μεμαθηκέναι ἢ εὑρηκέναι τὸ πρᾶγμα οὗ ἦν αὕτη ἡ ἐπιστήμη, καὶ τὸ ἐπίστασθαι τοῦτ' εἶναι.

3 ὅτι δὴ *Hdf.*, ὅ, τι δὴ ς, ὅτι δὲ δὴ $Δ^c Π^c$. 7 σχεῖν 𝔄ΔΠ *Bkk.*, ἔχειν *ς, ἴσχειν *Tur.* de Winckelmanni coniectura. 17 πετομένας 𝔄ΔΠ *Hdf.*, πετωμένας ς. 21 καθείρξῃ 𝔄ΔΠ *Hdf.* de Stephani coniectura, καθείρξει ΔΗς.

ραὶ natura ferae sunt aves, non tantum πελειάδες. Arist. histor. V 13 ἔστι γὰρ ἕτερον πελειὰς καὶ περιστερά. ἐλάττων μὲν οὖν ἡ πελειάς, τιθασσὸν δὲ γίνεται μᾶλλον ἡ περιστερά etc.' Hdf.

2 τρόπον μὲν γάρ. Haec usque ad Ἔστι ταῦτα accipienda sunt quasi per parenthesin dicta essent.

6 μέν. 'Prorsus ita p. 201 B Οὐδαμῶς ἔγωγε οἶμαι, ἀλλὰ πεῖσαι μέν.' Heindorfius. 'Videtur in talibus μὲν nihil aliud esse quam attenuatum μήν, quod quia post secundum demum tertiumve enuntiati vocabulum infertur, de vi sua non nihil amisisse putare licet.' Stallbaumius.

15 τὰς μὲν — οὔσας. ποιεῖν fingere cum accusativo et participio iungitur etiam Gorg. 525 E Θερσίτην δὲ — οὐδεὶς πεποίηκε μεγάλαις τιμωρίαις συνεχόμενον ὡς ἀνίατον. Cf. ad p. 158 A.

16 μόνας διὰ πασῶν, 'per omnes, ita ut non volent seorsum χωρὶς τῶν ἄλλων, velut illae κατ' ἀγέλας οὖσαι, sed modo per hunc, modo per illum gregem vagentur.' Heind.

22 μεμαθηκέναι ἢ εὑρηκέναι.

ΘΕΑΙ. Ἔστω.

198 *ΣΩ.* Τὸ τοίνυν πάλιν ἣν ἂν βούληται τῶν ἐπιστημῶν θηρεύειν καὶ λαβόντα ἴσχειν καὶ αὖθις ἀφιέναι σκόπει τίνων δεῖται ὀνομάτων, εἴτε τῶν αὐτῶν ὧν τὸ πρῶτον, ὅτε ἐκτᾶτο, εἴτε ἑτέρων· μαθήσει δ' ἐντεῦθεν σαφέστερον τί λέγω. ἀριθμητικὴν μὲν γὰρ λέγεις τέχνην;

ΘΕΑΙ. Ναί.

ΣΩ. Ταύτην δὴ ὑπόλαβε θήραν ἐπιστημῶν ἀρτίου τε καὶ περιττοῦ παντός.

ΘΕΑΙ. Ὑπολαμβάνω.

ΣΩ. Ταύτῃ δή, οἶμαι, τῇ τέχνῃ αὐτός τε ὑποχει-
B ρίους τὰς ἐπιστήμας τῶν ἀριθμῶν ἔχει καὶ ἄλλῳ παραδίδωσιν ὁ παραδιδούς.

ΘΕΑΙ. Ναί.

ΣΩ. Καὶ καλοῦμέν γε παραδιδόντα μὲν διδάσκειν, παραλαμβάνοντα δὲ μανθάνειν, ἔχοντα δὲ δὴ τῷ κεκτῆσθαι ἐν τῷ περιστερεῶνι ἐκείνῳ ἐπίστασθαι.

ΘΕΑΙ. Πάνυ μὲν οὖν.

ΣΩ. Τῷ δὲ δὴ ἐντεῦθεν ἤδη πρόσσχες τὸν νοῦν. ἀριθμητικὸς γὰρ ὢν τελέως ἄλλο τι πάντας ἀριθμοὺς ἐπίσταται; πάντων γὰρ ἀριθμῶν εἰσιν αὐτῷ ἐν τῇ ψυχῇ ἐπιστῆμαι.

ΘΕΑΙ. Τί μήν;

C *ΣΩ.* Ἦ οὖν ὁ τοιοῦτος ἀριθμοῖ ἄν ποτέ τι ἢ αὐτὸς πρὸς αὑτὸν αὐτὰ ἢ ἄλλο τι τῶν ἔξω ὅσα ἔχει ἀριθμόν;

ΘΕΑΙ. Πῶς γὰρ οὔ;

5 ἐντεῦθεν 𝔄ΔΠ *Stb.*, ἐνθένδε ς. 16 δὲ ante δὴ om. 𝔄ΔΠ. δὴ om. Π^{1e}. 19 δὲ add. 𝔄Δ^{a}Π *Tur.*, om. ς. πρόσσχες B^{a} (B^{1e}) ab *Bkk.*, πρόσχες ς. 20 ἐπίστασαι 𝔄Δ^{e}Π^{1e}. 25 αὐτὰ libri omnes praeter Δ, qui om. Reposuit *Bkk.*, seclusit *Hrm.*, ἐντὸς ς de Cornarii coniectura. ἢ αὐτὰ πρὸς αὑτὸν ἢ ἄλλο τι Schleiermacherus.

Alc. I 106 D *Οὐκοῦν ταῦτα μόνον οἶσθα, ἃ παρ' ἄλλων ἔμαθες ἢ αὐτὸς ἐξεῦρες;*

8 *θήραν ἐπιστημῶν ἀρτίου.* Gorg. 451 B *ἡ ἀριθμητικὴ τέχνη — (ἐστὶ) τῶν περὶ τὸ ἄρτιόν τε καὶ περιττόν, ὅσα ἂν ἑκάτερα τυγχάνῃ ὄντα.*

12 *ἔχει* 'sc. *ὁ ἔχων*, quod omisit Plato statim illud *ὁ παραδιδοὺς* additurus.' Heind.

15 *καλοῦμεν.* Cf. ad p. 160 B.

20 *ἀριθμητικὸς γὰρ ὢν τελέως.* Adverbium subiicitur, cum vi sua emineat. Cf. p. 194 E *ἢ ὑγρὸν σφόδρα*, p. 207 C *κατὰ μεῖζον ἔτι.* Cf. ad p. 177 D.

25 *αὐτὰ* Schleiermacherus ita explicat, ut sit pro *αὐτοὺς τοὺς ἀριθμοὺς* et opponatur verbis *ἄλλο τι τῶν ἔξω ὅσα ἔχει ἀριθμόν.*

ΣΩ. *Τὸ δὲ ἀριθμεῖν γε οὐκ ἄλλο τι θήσομεν τοῦ σκοπεῖσθαι πόσος τις ἀριθμὸς τυγχάνει ὤν.*

ΘΕΑΙ. *Οὕτω.*

ΣΩ. *Ὃ ἄρα ἐπίσταται, σκοπούμενος φαίνεται ὡς οὐκ εἰδώς, ὃν ὡμολογήκαμεν ἅπαντα ἀριθμὸν εἰδέναι. ἀκούεις γάρ που τὰς τοιαύτας ἀμφισβητήσεις.*

ΘΕΑΙ. *Ἔγωγε.*

XXXVII. *ΣΩ.* *Οὐκοῦν ἡμεῖς ἀπεικάζοντες τῇ τῶν περιστερῶν κτήσει τε καὶ θήρᾳ ἐροῦμεν ὅτι διττὴ ἦν ἡ* D *θήρα, ἡ μὲν πρὶν ἐκτῆσθαι τοῦ κεκτῆσθαι ἕνεκα, ἡ δὲ κεκτημένῳ τοῦ λαβεῖν καὶ ἔχειν ἐν ταῖς χερσὶν ἃ πάλαι ἐκέκτητο. οὕτω δὲ καὶ ὧν πάλαι ἐπιστῆμαι ἦσαν αὐτῷ μαθόντι καὶ ἠπίστατο αὐτά, πάλιν ἔστι καταμανθάνειν ταὐτὰ ταῦτα ἀναλαμβάνοντα τὴν ἐπιστήμην ἑκάστου καὶ ἴσχοντα, ἣν ἐκέκτητο μὲν πάλαι, πρόχειρον δ' οὐκ εἶχε τῇ διανοίᾳ;*

ΘΕΑΙ. *Ἀληθῆ.*

ΣΩ. *Τοῦτο δὴ ἄρτι ἠρώτων, ὅπως χρὴ τοῖς ὀνόμασι* E *χρώμενον λέγειν περὶ αὐτῶν, ὅταν ἀριθμήσων ἴῃ ὁ ἀριθμητικὸς ἤ τι ἀναγνωσόμενος ὁ γραμματικός. ὡς ἐπιστάμενος ἄρα ἐν τῷ τοιούτῳ πάλιν ἔρχεται μαθησόμενος παρ' ἑαυτοῦ ἃ ἐπίσταται;*

ΘΕΑΙ. *Ἀλλ' ἄτοπον, ὦ Σώκρατες.*

ΣΩ. *Ἀλλ' ἃ οὐκ ἐπίσταται φῶμεν αὐτὸν ἀναγνώσεσθαι καὶ ἀριθμήσειν, δεδωκότες αὐτῷ πάντα μὲν γράμματα, πάντα δὲ ἀριθμὸν ἐπίστασθαι;* 199

ΘΕΑΙ. *Ἀλλὰ καὶ τοῦτ' ἄλογον.*

ΣΩ. *Βούλει οὖν λέγωμεν ὅτι τῶν μὲν ὀνομάτων οὐ-*

13 *καὶ* add. C H $Γ^2$ B^{2c} F^2 b^2 *Bkk.*, *ἢ* *$Π^2$* *Tur.*, *ἣ* a, *ἢ* *Hdf.* cum Ficino ('quaeve antea novi'), om. cum ceteris libris ς. *ἠπίστατό τε* E^2, *ἐπίστατο* 𝔄 $Δ^a$ Σ Y Z^r B^{1a}.

9 *ἦν*: p. 197 C.

13 *καὶ ἠπίστατο αὐτά.* Cf. ad p. 192 A.

ἔστι καταμανθάνειν — ἀναλαμβάνοντα. Cf. p. 201 B *περὶ ὧν ἰδόντι μόνον ἔστιν εἰδέναι.*

18 *Τοῦτο δὴ ἄρτι ἠρώτων*, 'hoc igitur erat quod interrogabam, quibusnam oporteat uti vocabulis eum qui de his loquatur. Apte contulit Heindorfius de rep. II 377 A *τοῦτο δὴ ἔλεγον ὅτι μουσικῆς πρότερον ἁπτέον ἢ γυμναστικῆς?* Alcib. I 129 D *τοῦτο τοίνυν ἄρτι ἠρώτων εἰ ὁ χρώμενός τε καὶ ᾧ χρῆται ἀεὶ δοκεῖ ἕτερον εἶναι.*' Stallbaumius.

199 *δὲν ἡμῖν μέλει, ὅπῃ τις χαίρει ἕλκων τὸ ἐπίστασθαι καὶ μανθάνειν, ἐπειδὴ δὲ ὡρισάμεθα ἕτερον μέν τι τὸ κεκτῆσθαι τὴν ἐπιστήμην, ἕτερον δὲ τὸ ἔχειν, ὃ μέν τις ἔκτηται μὴ κεκτῆσθαι ἀδύνατόν φαμεν εἶναι, ὥστε οὐδέποτε συμβαίνει ὃ τις οἶδε μὴ εἰδέναι, ψευδῆ μέντοι δόξαν οἷόν τ' εἶναι περὶ αὐτοῦ λαβεῖν; μὴ γὰρ ἔχειν τὴν ἐπιστήμην*
B *τούτου οἷόν τε, ἀλλ' ἑτέραν ἀντ' ἐκείνης, ὅταν θηρεύων τινὰ ἀπ' αὐτοῦ ἐπιστήμην διαπετομένων ἀνθ' ἑτέρας ἑτέραν ἁμαρτὼν λάβῃ, ὅτε ἄρα τὰ ἕνδεκα δώδεκα ᾠήθη εἶναι, τὴν τῶν ἕνδεκα ἐπιστήμην ἀντὶ τῆς τῶν δώδεκα λαβὼν τὴν ἐν ἑαυτῷ οἷον φάτταν ἀντὶ περιστερᾶς.*

ΘΕΑΙ. Ἔχει γὰρ οὖν λόγον.

ΣΩ. Ὅταν δέ γε ἣν ἐπιχειρεῖ λαβεῖν λάβῃ, ἀψευδεῖν τε καὶ τὰ ὄντα δοξάζειν τότε, καὶ οὕτω δὴ εἶναι ἀληθῆ τε
C *καὶ ψευδῆ δόξαν, καὶ ὧν ἐν τοῖς πρόσθεν ἐδυσχεραίνομεν οὐδὲν ἐμποδὼν γίγνεσθαι; ἴσως οὖν μοι συμφήσεις. ἢ πῶς ποιήσεις;*

ΘΕΑΙ. Οὕτως.

1 *ἕλκων*] *καλῶν Hsch.* 4 *συμβαίνειν Hsch.* de Heindorfii coniectura. 8 *τινὰ τῶν ἐπ' αὐτῷ ἐπιστημῶν διαπετομένων* coni. *Hdf.*, *τινὰ τῶν ἀπ' αὐτοῦ ἐπιστημῶν διαπετομένων* aut *τινὰ τῶν ἀπ' αὐτοῦ διαπετομένων* coni. *Stb.*, *τινά πού ποτ' ἐπιστήμην διαπετομένων* cod. quidam Vind. Bastii. ‘Ficinus videtur legisse: *τινὰ ἀπ' ἀδύτου ἐπιστήμην.*’ Winckelmannus. *διαπετομένων Hdf.* de Fischeri coniectura, *διαπετωμένων* C, *διαπεπταμένων* ϛ. 9 *ὅτε ἄρα* — 11 *λαβὼν Stb.*, *ὅτε ἄρα* — 11 *περιστερᾶς Hsch.* glossema habet. *ᾠήθη* 𝔄ΔΠ *Bkk.*, *οἰηθῆναι* (om. *εἶναι*) F¹, *οἰηθῇ* *ϛ. 11 *ἑαυτῷ* 𝔄ΔΠ *Bkk.*, *αὐτῷ* ϛ. 13 *ἐπιχειρεῖ* 𝔄ΔΠ *Hdf.*, *ἐπιχειρῇ* Eϛ. 15 *πρόσθεν* 𝔄ΔΠ *Bkk.*, *ἔμπροσθεν* *ϛ.

4 *φαμεν* ‘nexum a praegresso *ὅτι.*’ Heind.

7 *τούτου*, huius rei ad contemplandum propositae.

οἷόν τε ‘sc. *εἶναι.*’ Heind.

8 *τινὰ ἀπ' αὐτοῦ ἐπιστήμην διαπετομένων.* Haec verba Platonica non esse omnes fere concedunt, quamquam quid iis significetur ambigi non potest. Stallbaumius ea ita interpretatus est, quasi legerentur quae legenda esse suspicatus est. Sed recte Heindorfius *ἀπ' αὐτοῦ* neque ad *θηρεύων* neque ad *διαπετομένων* apte trahi posse vidit aliterque haec legisse videri Ficinum, cum vertat: ‘quando aliquis nostrum unam quandam ex internis scientiis aucupans.’ Hinc dubium esse non potest, quin corruptionis sedes sit in verbis *ἀπ' αὐτοῦ.* Recte fortasse omnia se haberent, si legeretur: *τινὰ τῶν αὐτοῦ ἐπιστημῶν διαπετομένων.*

11 *τὴν ἐν ἑαυτῷ* Heindorfius sublata hypostigme traxit ad seq. *φάτταν.* Schleiermacherus: *gleichsam seine Holztaube statt einer Kropftaube.*

ΣΩ. Καὶ γὰρ τοῦ μὲν ἃ ἐπίσταται μὴ ἐπίστασθαι ἀπηλλάγμεθα· ἃ γὰρ κεκτήμεθα μὴ κεκτῆσθαι οὐδαμοῦ ἔτι συμβαίνει, οὔτε ψευσθεῖσί τινος οὔτε μή. δεινότερον μέντοι πάθος ἄλλο παραφαίνεσθαί μοι δοκεῖ —

ΘΕΑΙ. Τὸ ποῖον;

ΣΩ. Εἰ ἡ τῶν ἐπιστημῶν μεταλλαγὴ ψευδὴς γενήσεταί ποτε δόξα.

ΘΕΑΙ. Πῶς δή;

ΣΩ. Πρῶτον μὲν τό τινος ἔχοντα ἐπιστήμην τοῦτο D αὐτὸ ἀγνοεῖν μὴ ἀγνωμοσύνῃ ἀλλὰ τῇ ἑαυτοῦ ἐπιστήμῃ· ἔπειτα ἕτερον αὖ τοῦτο δοξάζειν, τὸ δ' ἕτερον τοῦτο, πῶς οὐ πολλὴ ἀλογία, ἐπιστήμης παραγενομένης γνῶναι μὲν τὴν ψυχὴν μηδέν, ἀγνοῆσαι δὲ πάντα; ἐκ γὰρ τούτου τοῦ λόγου κωλύει οὐδὲν καὶ ἄγνοιαν παραγενομένην γνῶναί τι ποιῆσαι καὶ τυφλότητα ἰδεῖν, εἴπερ καὶ ἐπιστήμη ἀγνοῆσαί ποτέ τινα ποιήσει.

ΘΕΑΙ. Ἴσως γάρ, ὦ Σώκρατες, οὐ καλῶς τὰς ὄρνιθας E ἐτίθεμεν ἐπιστήμας μόνον τιθέντες, ἔδει δὲ καὶ ἀνεπιστημοσύνας τιθέναι ὁμοῦ συνδιαπετομένας ἐν τῇ ψυχῇ, καὶ τὸν θηρεύοντα τοτὲ μὲν ἐπιστήμην λαμβάνοντα, τοτὲ δ' ἀνεπιστημοσύνην τοῦ αὐτοῦ πέρι ψευδῆ μὲν δοξάζειν τῇ ἀνεπιστημοσύνῃ, ἀληθῆ δὲ τῇ ἐπιστήμῃ.

ΣΩ. Οὐ ῥᾴδιόν γε, ὦ Θεαίτητε, μὴ ἐπαινεῖν σε. ὃ μέντοι εἶπες, πάλιν ἐπίσκεψαι. ἔστω μὲν γὰρ ὡς λέγεις· ὁ δὲ δὴ τὴν ἀνεπιστημοσύνην λαβὼν ψευδῆ μέν, φῄς, 200 δοξάσει. ἦ γάρ;

ΘΕΑΙ. Ναί.

ΣΩ. Οὐ δήπου καὶ ἡγήσεταί γε ψευδῆ δοξάζειν.

1 ἐπίσταται Π^{1c} *Hdf.*, ἐπίστανται *ς *Hrm.* 4 παρεμφαίνεσθαι Ξ Σ Υ Z^{r} *Hsch.* 6 μεταλλαγὴ 𝔄 Δ Π *Bkk.*, ἐπαλλαγὴ ς. 20 τότε — τότε Δ^{a} Π^{a}.

1 ἃ ἐπίσταται 'sc. τις.' Hdf. Cf. ad p. 163 E.

5 *Τὸ ποῖον;* Theaetetus valde avens scire quid sit illud gravius, intempestive Socratis orationem interrumpit; Socrates autem, priusquam ei respondet, quae dicturus est, dicit plene.

9 *Πρῶτον μὲν τό τινος ἔχ.* Primum quod quis, cum habeat scientiam alicuius rei eam ipsam nesciat..., deinde quod hanc rem habeat pro alia, aliam autem pro hac: quidni multae sit temeritatis animum, cum scientia adsit, nihil cognoscere, sed omnia ignorare? Eadem structurae ratio, quae est p. 144 A.

200 *ΘΕΑΙ.* Πῶς γάρ;

ΣΩ. Ἀλλ᾽ ἀληθῆ γε, καὶ ὡς εἰδὼς διακείσεται περὶ ὧν ἔψευσται.

ΘΕΑΙ. Τί μήν;

ΣΩ. Ἐπιστήμην ἄρα οἰήσεται τεθηρευκὼς ἔχειν, ἀλλ᾽ οὐκ ἀνεπιστημοσύνην.

ΘΕΑΙ. Δῆλον.

ΣΩ. Οὐκοῦν μακρὰν περιελθόντες πάλιν ἐπὶ τὴν πρώτην πάρεσμεν ἀπορίαν. ὁ γὰρ ἐλεγκτικὸς ἐκεῖνος γε-
B λάσας φήσει· πότερον, ὦ βέλτιστοι, ἀμφοτέρας τις εἰδώς, ἐπιστήμην τε καὶ ἀνεπιστημοσύνην, ἣν οἶδεν, ἑτέραν αὐτὴν οἴεταί τινα εἶναι ὧν οἶδεν; ἢ οὐδετέραν αὐτοῖν εἰδώς, ἣν μὴ οἶδε, δοξάζει ἑτέραν ὧν οὐκ οἶδεν; ἢ τὴν μὲν εἰδώς, τὴν δ᾽ οὔ, ἣν οἶδεν, ἣν μὴ οἶδεν; ἢ ἣν μὴ οἶδεν, ἣν οἶδεν ἡγεῖται; ἢ πάλιν αὖ μοι ἐρεῖτε ὅτι τῶν ἐπιστημῶν καὶ ἀνεπιστημοσυνῶν εἰσὶν αὖ ἐπιστῆμαι, ἃς ὁ κεκτημένος ἐν ἑτέροις τισὶ γελοίοις περιστερεῶσιν ἢ κηρίνοις
C πλάσμασι καθείρξας, ἕωσπερ ἂν κεκτῆται, ἐπίσταται, καὶ ἐὰν μὴ προχείρους ἔχῃ ἐν τῇ ψυχῇ; καὶ οὕτω δὴ ἀναγκασθήσεσθε εἰς ταὐτὸν περιτρέχειν μυριάκις οὐδὲν πλέον ποιοῦντες; τί πρὸς ταῦτα, ὦ Θεαίτητε, ἀποκρινούμεθα;

ΘΕΑΙ. Ἀλλὰ μὰ Δία, ὦ Σώκρατες, ἔγωγε οὐκ ἔχω τί χρὴ λέγειν.

ΣΩ. Ἆρ᾽ οὖν ἡμῖν, ὦ παῖ, καλῶς ὁ λόγος ἐπιπλήττει καὶ ἐνδείκνυται ὅτι οὐκ ὀρθῶς ψευδῆ δόξαν προτέραν
D ζητοῦμεν ἐπιστήμης ἐκείνην ἀφέντες; τὸ δ᾽ ἐστὶν ἀδύνατον γνῶναι, πρὶν ἄν τις ἐπιστήμην ἱκανῶς λάβῃ τί ποτ᾽ ἐστίν.

οἶν
11 τε om. Δ[a]. 12 αὐτοῖν Hb *Bkk.*, αὐτὴν E, αὐταῖν *Hdf.* de Stephani coniectura, αὐτὴν *ς. 25 προτέραν] ἑτέραν 𝔄 Δ Π[c]. 27 λάβῃ 𝔄 Δ Π *Bkk.*, λάβοι ς.

8 *ἐπὶ τὴν πρώτην πάρεσμεν ἀπορίαν*, ad primam pervenimus difficultatem. Cf. p. 188 sq. Saupius ad Dem. Ol. I 8.

9 *ὁ γὰρ ἐλεγκτικὸς ἐκεῖνος* 'quem loquentem induxerat p. 195 C *ἄν τις ἔρηταί με· ὦ Σώκρ.*' Heind.

10 *πότερον, ὦ βέλτ.* Si ὅ τις οἶδεν est +A, ὅ τις μὴ οἶδεν —A, p. 192 A paullum alio ordine demonstratum erat confundi non posse

+ A cum + A
— A „ — A
+ A „ — A
— A „ + A.

20 *εἰς ταὐτὸν περιτρέχειν* dictum ut p. 160 E *ἐν κύκλῳ περιτρέχειν*.

25 *οὐκ ὀρθῶς ψ. δ.* Cf. p. 196 D.

ΘΕΑΙ. Ἀνάγκη, ὦ Σώκρατες, ἐν τῷ παρόντι ὡς λέγεις οἴεσθαι.

XXXVIII. *ΣΩ.* Τί οὖν τις ἐρεῖ πάλιν ἐξ ἀρχῆς ἐπιστήμην; οὐ γάρ που ἀπεροῦμέν γέ πω;

ΘΕΑΙ. Ἥκιστα, ἐάνπερ μὴ σύ γε ἀπαγορεύῃς.

ΣΩ. Λέγε δή, τί ἂν αὐτὸ μάλιστα εἰπόντες ἥκιστ' ἂν ἡμῖν αὐτοῖς ἐναντιωθεῖμεν;

ΘΕΑΙ. Ὅπερ ἐπεχειροῦμεν, ὦ Σώκρατες, ἐν τῷ E
πρόσθεν· οὐ γὰρ ἔχω ἔγωγε ἄλλο οὐδέν.

ΣΩ. Τὸ ποῖον;

ΘΕΑΙ. Τὴν ἀληθῆ δόξαν ἐπιστήμην εἶναι. ἀναμάρτητόν γέ πού ἐστι τὸ δοξάζειν ἀληθῆ, καὶ τὰ ὑπ' αὐτοῦ γιγνόμενα πάντα καλὰ καὶ ἀγαθὰ γίγνεται.

ΣΩ. Ὁ τὸν ποταμὸν καθηγούμενος, ὦ Θεαίτητε, ἔφη ἄρα δείξειν αὐτό· καὶ τοῦτο ἐὰν ἰόντες ἐρευνῶμεν, τάχ'
ἂν ἐμπόδιον γενόμενον αὐτὸ φήνειε τὸ ζητούμενον, μέ- 201
νουσι δὲ δῆλον οὐδέν.

ΘΕΑΙ. Ὀρθῶς λέγεις· ἀλλ' ἴωμέν γε καὶ σκοπῶμεν.

ΣΩ. Οὐκοῦν τοῦτό γε βραχείας σκέψεως· τέχνη γάρ σοι ὅλη σημαίνει μὴ εἶναι ἐπιστήμην αὐτό.

ΘΕΑΙ. Πῶς δή; καὶ τίς αὕτη;

ΣΩ. Ἡ τῶν μεγίστων εἰς σοφίαν, οὓς δὴ καλοῦσι ῥήτοράς τε καὶ δικανικούς. οὗτοι γάρ που τῇ ἑαυτῶν

4 *γάρ που* Π^{a} *Stb.*, *γάρ πω* ς. *γέ πω*] 'Immo *γέ που.*' Baiterus. *γε, ὦ Θεαίτητε. ΘΕΑΙ. Ἥκιστα* coni. *Hdf.* 7 *ἂν*] *ἂν αὐτὸ* $\Delta\Pi^{1c}$. 12 *γάρ που* *Hsch.* 17 *δὴ* *Tur. Hrm.* 20 *ὅλη τις* coni. *Hdf.* 22 *Ἡ* om. 𝔄 $\Delta\Pi^{1c}$.

4 *πω* particula nonnunquam remotior a praegressa negatione. Exempla congessit Stallbaumius ad Euthyd. p. 283 C.

8 *ἐν τῷ πρόσθεν*: p. 187 B.

13 *πάντα καλὰ* habet usum fere proverbialem. Cf. Boeckhius ad Mino. p. 89, Winckelmannus ad Euthyd. 293 D.

15 *ἄρα δείξειν αὐτό*: *ἐπὶ τῶν ἐκ τῆς πείρας γιγνωσκομένων. κατιόντων γάρ τινων εἰς ποταμὸν πρὸς τὸ διαπεράσαι ἤρετό τις τὸν προηγούμενον εἰ βάθος ἔχει τὸ ὕδωρ. ὁ δὲ ἔφη· αὐτὸ δείξει.* Schol. R. Cf. Leutschius ad Greg. Cypr. Leid. II 92. Formula legitur etiam Prot. 329 B et Hipp. mai. 288 B. 'Pro *ἄρα δείξειν αὐτὸ* exspectabas *δείξειν ἄρα αὐτό*. At nimirum de *ἄρα* quoque valet quod de *πού*, *τοίνυν*, *δή*, aliis voculis scripsimus ad Phaedr. p. 258 A.' Stallbaumius.

καὶ τοῦτο ἐὰν ἰόντες. 'Illa *ἐμπόδιον γενόμενον* pertinent haud dubie ad praegressum *τοῦτο*, *τὸ ζητούμενον* autem quarto casu est positum pendens a verbo *φήνειε*.' Heindorfius.

23 *οὗτοι γάρ που.* Polit. 304 C *τίνι τὸ πειστικὸν οὖν ἀποδώσο-*

201 *τέχνῃ πείθουσιν οὐ διδάσκοντες, ἀλλὰ δοξάζειν ποιοῦντες
ἃ ἂν βούλωνται. ἢ σὺ οἴει δεινούς τινας οὕτω διδασκά-
B λους εἶναι, ὥστε οἷς μὴ παρεγένοντό τινες ἀποστερουμέ-
νοις χρήματα ἤ τι ἄλλο βιαζομένοις, τούτοις δύνασθαι
πρὸς ὕδωρ σμικρὸν διδάξαι ἱκανῶς τῶν γενομένων τὴν
ἀλήθειαν;*

ΘΕΑΙ. Οὐδαμῶς ἔγωγε οἶμαι, ἀλλὰ πεῖσαι μέν.

ΣΩ. Τὸ πεῖσαι δ' οὐχὶ δοξάσαι λέγεις ποιῆσαι;

ΘΕΑΙ. Τί μήν;

*ΣΩ. Οὐκοῦν ὅταν δικαίως πεισθῶσι δικασταὶ περὶ
ὧν ἰδόντι μόνον ἔστιν εἰδέναι, ἄλλως δὲ μή, ταῦτα τότε
C ἐξ ἀκοῆς κρίνοντες, ἀληθῆ δόξαν λαβόντες, ἄνευ ἐπιστή-
μης ἔκριναν, ὀρθὰ πεισθέντες, εἴπερ εὖ ἐδίκασαν;*

ΘΕΑΙ. Παντάπασι μὲν οὖν.

*ΣΩ. Οὐκ ἄν, ὦ φίλε, εἴ γε ταὐτὸν ἦν δόξα τε ἀλη-
θὴς [καὶ δικαστήρια] καὶ ἐπιστήμη, ὀρθά ποτ' ἂν δικαστὴς
ἄκρος ἐδόξαζεν ἄνευ ἐπιστήμης· νῦν δὲ ἔοικεν ἄλλο τι
ἑκάτερον εἶναι.*

*ΘΕΑΙ. Ὅ γε ἐγώ, ὦ Σώκρατες, εἰπόντος του ἀκού-
σας ἐπελελήσμην, νῦν δ' ἐννοῶ. ἔφη δὲ τὴν μὲν μετὰ
D λόγου ἀληθῆ δόξαν ἐπιστήμην εἶναι, τὴν δὲ ἄλογον ἐκτὸς
ἐπιστήμης· καὶ ὧν μὲν μή ἐστι λόγος, οὐκ ἐπιστητὰ εἶναι,
οὑτωσὶ καὶ ὀνομάζων, ἃ δ' ἔχει, ἐπιστητά.*

4 *τούτοις* 𝔄c Δc Π1c *Stb.*, *τούτους* ς. 7 *ἀλλὰ πεῖσαι μέν* Socrati tribuunt Δa Πa Ba. 16 *καὶ δικαστήρια* seclusit *Bkk.* *δικαστήρια* 𝔄ΔΠ, *δικαστήριον* *ς, *δικαστικὴ* Buttmannus, *δικάστρια* Winckelmannus coll. Euthyd. 297 C, *δικαστοῦ ἀξία* coni. *Cpl.* 22 *ὧι* 𝔄, *ὧ* ΔΠ1c. 23 *ὀνομάζω* 𝔄Δc (*ὀνομάζων* Δa) Π1c. *ἃ δ'*] *ἀλλ* 𝔄Δa.

μεν ἐπιστήμῃ πλήθους τε καὶ ὄχλου διὰ μυθολογίας ἀλλὰ μὴ διὰ διδαχῆς; — Φανερόν, οἶμαι, καὶ τοῦτο ῥητορικῇ δοτέον ὄν. Phaedr. 272 D *τὸ παράπαν γὰρ οὐδὲν ἐν τοῖς δικαστηρίοις τούτων ἀληθείας μέλειν οὐδενί, ἀλλὰ τοῦ πιθανοῦ. τοῦτο δ' εἶναι τὸ εἰκός, ᾧ δεῖν προσέχειν τὸν μέλλοντα τέχνῃ ἐρεῖν.* Cf. Gorg. 454 E.

3 *τινες* 'sc. iudices.' Heind.

4 *τούτοις* iungendum cum *τῶν γενομένων*. De hyperbato cf. p. 176 D.

7 *ἀλλὰ πεῖσαι μέν.* Cf. ad p. 197 C.

16 *καὶ δικαστήρια.* 'Fortasse aliquis ad *δικαστὴς ἄκρος* adscripserat in margine *καὶ δικαστήριον*, quod dein per errorem in alienum locum translatum et ipsis Platonis verbis insertum est.' Stallbaumius. Sed I. Braunus de hyperb. Pl. p. 27 dicta haec putat pro *δόξα τε ἀληθὴς καὶ ἐπιστήμη, ὀρθά ποτ' ἂν δικαστὴς ἄκρος καὶ δικαστήριον ἐδόξαζεν.* Eundem locum etiam Schleiermacherus verbis omissis tribuit.

23 *οὑτωσὶ καὶ ὀνομάζειν.* 'Vocabulum *ἐπιστητὸν* Platonis aetate novatum fuisse, argumento

ΣΩ. Ἦ καλῶς λέγεις. τὰ δὲ δὴ ἐπιστητὰ ταῦτα καὶ μὴ πῇ διῄρει, λέγε, εἰ ἄρα κατὰ ταὐτὰ σύ τε κἀγὼ ἀκηκόαμεν.

ΘΕΑΙ. Ἀλλ᾽ οὐκ οἶδα εἰ ἐξευρήσω· λέγοντος μέντ᾽ ἂν ἑτέρου, ὡς ἐγῷμαι, ἀκολουθήσαιμι.

XXXIX. *ΣΩ.* Ἄκουε δὴ ὄναρ ἀντὶ ὀνείρατος. ἐγὼ γὰρ αὖ ἐδόκουν ἀκούειν τινῶν ὅτι τὰ μὲν πρῶτα οἱονπερεὶ E στοιχεῖα, ἐξ ὧν ἡμεῖς τε συγκείμεθα καὶ τἆλλα, λόγον οὐκ ἔχοι. αὐτὸ γὰρ καθ᾽ αὑτὸ ἕκαστον ὀνομάσαι μόνον εἴη, προσειπεῖν δὲ οὐδὲν ἄλλο δυνατόν, οὔθ᾽ ὡς ἔστιν, οὔθ᾽ ὡς οὐκ ἔστιν· ἤδη γὰρ ἂν οὐσίαν ἢ μὴ οὐσίαν αὐτῷ προσ- 202 τίθεσθαι, δεῖν δὲ οὐδὲν προσφέρειν, εἴπερ αὐτὸ ἐκεῖνο μόνον τις ἐρεῖ. ἐπεὶ οὐδὲ τὸ αὐτὸ οὐδὲ τὸ ἐκεῖνο οὐδὲ τὸ ἕκαστον οὐδὲ τὸ μόνον οὐδὲ τὸ τοῦτο προσοιστέον οὐδ᾽ ἄλλα πολλὰ τοιαῦτα. ταῦτα μὲν γὰρ περιτρέχοντα πᾶσι προσφέρεσθαι ἕτερα ὄντα ἐκείνων οἷς προστίθεται, δεῖν δέ, εἴπερ ἦν δυνατὸν αὐτὸ λέγεσθαι καὶ εἶχεν οἰκεῖον αὑτοῦ λόγον, ἄνευ τῶν ἄλλων ἁπάντων λέγεσθαι. νῦν δὲ ἀδύνατον εἶναι ὁτιοῦν τῶν πρώτων ῥηθῆναι λόγῳ· οὐ γὰρ B εἶναι αὐτὸ ἀλλ᾽ ἢ ὀνομάζεσθαι μόνον· ὄνομα γὰρ μόνον ἔχειν· τὰ δὲ ἐκ τούτων ἤδη συγκείμενα ὥσπερ αὐτὰ

5 ἀκολουθήσαιμι *ΛΞΣΥ*Z^rCHB^{2c} (B^a) *Bkk.*, ἀκολουθησαίμην *ς. 7 οἷονπερ εἰ 𝔄, οἱονπερεὶ *ΔΠ Bkk.*, οἱαπερεὶ ς. 12 δεῖν $Δ^a Π^{1a}$ *Hdf.*, δεῖ ς. 14 τὸ τοῦτο *Hdf.* de coniectura, τὸ τὸ Buttmannus, τοῦτο ς. 17 αὑτοῦ *Hdf.*, αὐτοῦ ς 20 αὐτὸ H. Bonitzius, spic. p. 24, αὐτῷ ς cum libris. 21 ἔχει 𝔄*ΔΠ.*

est, opinor, additamentum hoc *οὑτωσὶ καὶ ὀνομάζων*. De structura huius loci conf. simillimum locum in Gorg. 493 B.' HEIND.

6 *ὄναρ ἀντὶ ὀνείρατος.* Plato etiam Crat. 439 C, ubi de ideis expositurus est, dicit: *σκέψαι γάρ — ὃ ἔγωγε πολλάκις ὀνειρώττω.*

8 *λόγος* h. l. est definitio, explicatio, quae suum locum habet in compositis demum rebus; simplicissima autem quaeque elementa non possunt nisi nominari.

11 *ἤδη γάρ*: 'alioquin enim iam *οὐσίαν* et *μὴ οὐσίαν* huic additum iri.' HEIND.

15 *περιτρέχοντα*, quae ubique locum habent, vulgaria. Cf. Phil. 15 D *Φαμέν που ταὐτὸν ἓν καὶ πολλὰ ὑπὸ λόγων γιγνόμενα περιτρέχειν πάντῃ καθ᾽ ἕκαστον τῶν λεγομένων.*

19 *ῥηθῆναι λόγῳ* 'dicuntur quae explicantur definitione, quod opponitur *τῷ ὀνομάζεσθαι μόνον.* v. ad Crat. 399 A.' STALLB.

οὐ γὰρ εἶναι i. e. *οὐ γὰρ εἶναι* (= *δυνατὸν εἶναι*) *ἀλλ᾽ ἢ ὀνομάζεσθαι μόνον αὐτό.* Ita conformatione plane inter se concinunt duo illa enuntiata, quae deinceps posita idem et affirmando et negando significant: *ἀδύνατον εἶναι ὁτιοῦν κτλ.*, *οὐ γὰρ εἶναι αὐτὸ κτλ.*

202 πέπλεκται, οὕτω καὶ τὰ ὀνόματα αὐτῶν συμπλακέντα λόγον γεγονέναι· ὀνομάτων γὰρ συμπλοκὴν εἶναι λόγου οὐσίαν. οὕτω δὴ τὰ μὲν στοιχεῖα ἄλογα καὶ ἄγνωστα εἶναι, αἰσθητὰ δέ, τὰς δὲ συλλαβὰς γνωστάς τε καὶ ῥητὰς καὶ ἀληθεῖ δόξῃ δοξαστάς. ὅταν μὲν οὖν ἄνευ λόγου τὴν ἀληθῆ δόξαν τινός τις λάβῃ, ἀληθεύειν μὲν αὐτοῦ τὴν
C ψυχὴν περὶ αὐτό, γιγνώσκειν δ' οὔ· τὸν γὰρ μὴ δυνάμενον δοῦναί τε καὶ δέξασθαι λόγον ἀνεπιστήμονα εἶναι περὶ τούτου· προσλαβόντα δὲ λόγον δυνατόν τε ταῦτα πάντα γεγονέναι καὶ τελείως πρὸς ἐπιστήμην ἔχειν. οὕτως σὺ τὸ ἐνύπνιον ἢ ἄλλως ἀκήκοας;

ΘΕΑΙ. Οὕτω μὲν οὖν παντάπασιν.

ΣΩ. Ἀρέσκει οὖν σε καὶ τίθεσαι ταύτῃ, δόξαν ἀληθῆ μετὰ λόγου ἐπιστήμην εἶναι;

ΘΕΑΙ. Κομιδῇ μὲν οὖν.

D *ΣΩ.* Ἆρ', ὦ Θεαίτητε, νῦν οὕτω τῇδε τῇ ἡμέρᾳ εἰλήφαμεν ὃ πάλαι καὶ πολλοὶ τῶν σοφῶν ζητοῦντες πρὶν εὑρεῖν κατεγήρασαν;

ΘΕΑΙ. Ἐμοὶ γοῦν δοκεῖ, ὦ Σώκρατες, καλῶς λέγεσθαι τὸ νῦν ῥηθέν.

ΣΩ. Καὶ εἰκός γε αὐτὸ τοῦτο οὕτως ἔχειν· τίς γὰρ ἂν καὶ ἔτι ἐπιστήμη εἴη χωρὶς τοῦ λόγου τε καὶ ὀρθῆς δόξης; ἕν μέντοι τί με τῶν ῥηθέντων ἀπαρέσκει.

ΘΕΑΙ. Τὸ ποῖον δή;

ΣΩ. Ὃ καὶ δοκεῖ λέγεσθαι κομψότατα, ὡς τὰ μὲν
E στοιχεῖα ἄγνωστα, τὸ δὲ τῶν συλλαβῶν γένος γνωστόν.

ΘΕΑΙ. Οὐκοῦν ὀρθῶς;

6 τις λάβῃ 𝔄ΔΠ *Hdf.*, λάβῃ τις E ς. 10 γεγονέναι 𝔄ΔΠ *Bkk.*, γε γνῶναι ς cum Cornario. 13 τίθεσαι 𝔄ΔΠ *Hdf.*, τίθεσθαι ς. 19 Ἐμοὶ γοῦν 𝔄Δ[a]Π[a] *Bkk.*, Ἔμοιγ' οὖν ς. 21 αὐτὸ] αὖ *Hdf.* 22 χωρὶς τοῦ λόγου 𝔄ΔΠ[c]Γ *Tur.*, χωρὶς λόγου ς.

4 'συλλαβὰς h. l. dicit omnino τὰ ἐκ στοιχείων συμπλακέντα, non litterarum comprehensiones.' Heind.

9 'ταῦτα πάντα accusativus est, qui pendet ex δυνατόν: de qua constructione diximus ad Protag. 335C.' Stallb.

13 Ἀρέσκει — σε. Cf. ad p. 172D.

17 καὶ πολλοὶ 'sanequam multi; nam καὶ non copulat, sed intendit. v. ad Hipp. mai. 282E.' Stallb.

18 κατεγήρασαν. Antisthenem significari suspicatur Susemihlius p. 200.

ΣΩ. *Ἰστέον δή· ὥσπερ γὰρ ὁμήρους ἔχομεν τοῦ λόγου τὰ παραδείγματα, οἷς χρώμενος εἶπε πάντα ταῦτα.*

ΘΕΑΙ. *Ποῖα δή;*

ΣΩ. *Τὰ τῶν γραμμάτων στοιχεῖά τε καὶ συλλαβάς. ἢ οἴει ἄλλοσέ ποι βλέποντα ταῦτα εἰπεῖν τὸν εἰπόντα ἃ λέγομεν;*

ΘΕΑΙ. *Οὔκ, ἀλλ' εἰς ταῦτα.*

XL. *ΣΩ.* *Βασανίζωμεν δὴ αὐτὰ ἀναλαμβάνοντες,* 203
μᾶλλον δὲ ἡμᾶς αὐτούς, οὕτως ἢ οὐχ οὕτως γράμματα ἐμάθομεν. φέρε πρῶτον· ἆρ' αἱ μὲν συλλαβαὶ λόγον ἔχουσι, τὰ δὲ στοιχεῖα ἄλογα;

ΘΕΑΙ. *Ἴσως.*

ΣΩ. *Πάνυ μὲν οὖν καὶ ἐμοὶ φαίνεται. Σωκράτους γοῦν εἴ τις ἔροιτο τὴν πρώτην συλλαβὴν οὑτωσί· ὦ Θεαίτητε, λέγε τί ἐστι σω, τί ἀποκρινεῖ;*

ΘΕΑΙ. *Ὅτι σῖγμα καὶ ὦ.*

ΣΩ. *Οὐκοῦν τοῦτον ἔχεις λόγον τῆς συλλαβῆς;*

ΘΕΑΙ. *Ἔγωγε.*

ΣΩ. *Ἴθι δή, οὕτως εἰπὲ καὶ τὸν τοῦ σῖγμα λόγον.* B

ΘΕΑΙ. *Καὶ πῶς τοῦ στοιχείου τις ἐρεῖ στοιχεῖα; καὶ γὰρ δή, ὦ Σώκρατες, τό τε σῖγμα τῶν ἀφώνων ἐστί, ψόφος τις μόνον, οἷον συριττούσης τῆς γλώττης· τοῦ δ' αὖ βῆτα οὔτε φωνὴ οὔτε ψόφος, οὐδὲ τῶν πλείστων στοιχείων. ὥστε πάνυ εὖ ἔχει τὸ λέγεσθαι αὐτὰ ἄλογα, ὧν γε τὰ ἐναργέστατα αὐτὰ τὰ ἑπτὰ φωνὴν μόνον ἔχει, λόγον δὲ οὐδ' ὁντινοῦν.*

3 *Τὰ ποῖα Hsch.* 4 *καὶ τὰς συλλαβάς Hsch.* 24 *εὖ ἔχει τὸ* 𝔄ΔΠ *Hdf.*, *ἔχει εὖ τὸ* H, *ἔχει τὸ εὖ* *ς. 25 *ἐνεργέστατα* 𝔄ΔΠ. *αὐτὰ τὰ ἑπτὰ* 𝔄ΔΠ *Stb.*, *αὐτὰ* ΛΞΣΥΗΖ^r B^1e *Bkk.*, *ἑπτὰ* C B^2e Ξ^2 a c i *Hsch.*, *ἑστὰ αὐτὰ* Γ, *ἑπτὰ αὐτὰ* *ς. *μόνον ἔχει* ΔΠΓBCEFH

1 *Ἰστέον.* '*εἰδέναι* noscendi, cognoscendi significatu saepe usurpatur, ubi aliis linguis videndi notio magis est familiaris, ut in formula *ἵν' εἰδῆτε*, ut videatis. v. gramm. ampl. in v. *εἴδω*.' Buttmannus.

2 *εἶπε* 'sc. *ὁ ταῦτα λέγων*.' Stb.

21 *τό τε σῖγμα κτλ.* 'Cratyl. 424 C collato cum Phileb. 18 B et Theaet. 203 B apparet a Platone discerni primum litteras vocales, deinde semivocales, denique consonas. Vocales *γράμματα φωνήεντα* vocantur, semivocales vulgo *ἡμίφωνα* videntur dicta esse, sed Plato dixit *φωνῆς μὲν οὔ, φθόγγου δὲ μετέχοντα* vel *ἄφωνα μέν, οὐκ ἄφθογγα δέ*, consonas vulgo quidem Plato *ἄφωνα* dicta esse in Philebo dicit, sed ipse accuratius nominat *ἄφωνα καὶ ἄφθογγα*, quae et voce et sono careant.' H. Sauppius, ep. crit. ad G. Hermannum p. 146.

25 *λόγον* litterae omnino non

203 *ΣΩ. Τουτὶ μὲν ἄρα, ὦ ἑταῖρε, κατωρθώκαμεν περὶ ἐπιστήμης.*

ΘΕΑΙ. Φαινόμεθα.

C *ΣΩ. Τί δέ; τὸ μὴ γνωστὸν εἶναι τὸ στοιχεῖον, ἀλλὰ τὴν συλλαβὴν ἆρ᾽ ὀρθῶς ἀποδεδείγμεθα;*

ΘΕΑΙ. Εἰκός γε.

ΣΩ. Φέρε δή, τὴν συλλαβὴν πότερον λέγομεν τὰ ἀμφότερα στοιχεῖα, καὶ ἐὰν πλείω ᾖ ἢ δύο, τὰ πάντα, ἢ μίαν τινὰ ἰδέαν γεγονυῖαν συντεθέντων αὐτῶν;

ΘΕΑΙ. Τὰ ἅπαντα ἔμοιγε δοκοῦμεν.

ΣΩ. Ὅρα δὴ ἐπὶ δυοῖν, σῖγμα καὶ ὦ. ἀμφότερά ἐστιν ἡ πρώτη συλλαβὴ τοῦ ἐμοῦ ὀνόματος. ἄλλο τι ὁ γιγνώσκων αὐτὴν τὰ ἀμφότερα γιγνώσκει;

D *ΘΕΑΙ. Τί μήν;*

ΣΩ. Τὸ σῖγμα καὶ τὸ ὦ ἄρα γιγνώσκει.

ΘΕΑΙ. Ναί.

ΣΩ. Τί δ᾽; ἑκάτερον ἆρ᾽ ἀγνοεῖ, καὶ οὐδέτερον εἰδὼς ἀμφότερα γιγνώσκει;

ΘΕΑΙ. Ἀλλὰ δεινὸν καὶ ἄλογον, ὦ Σώκρατες.

ΣΩ. Ἀλλὰ μέντοι εἴ γε ἀνάγκη ἑκάτερον γιγνώσκειν, εἴπερ ἀμφότερά τις γνώσεται, προγιγνώσκειν τὰ στοιχεῖα ἅπασα ἀνάγκη τῷ μέλλοντί ποτε γνώσεσθαι συλλαβήν, καὶ οὕτως ἡμῖν ὁ καλὸς λόγος ἀποδεδρακὼς οἰχήσεται.

E *ΘΕΑΙ. Καὶ μάλα γε ἐξαίφνης.*

ΣΩ. Οὐ γὰρ καλῶς αὐτὸν φυλάττομεν. χρῆν γὰρ ἴσως τὴν συλλαβὴν τίθεσθαι μὴ τὰ στοιχεῖα, ἀλλ᾽ ἐξ ἐκείνων

Bkk., *ἔχει μόνον Λ*, *μόνην ἔχει* *ς. 4 *δὲ δή ΞΣς*, *δὴ* cum reliquis libris om. *Hrm.* 5 *ἀποδεδέγμεθα Γ*^{2} E^2 *Hdf.*, *ἀποδεδείγμεθα* *ς. 7 *λέγωμεν* 𝔄 *Δ*^{o} *Π Hrm.* 10 *ἅπαντα* 𝔄 *ΔΠ*^{a} *Bkk.*, *πάντα* ς. 17 *δ᾽* 𝔄 *ΔΠ Hdf. Bkk.*, *δ᾽ εἰ* ς. *ἀρ᾽ ΠΛΞΣΥΖ*^{r} BCFHabci *Bkk.*, *ἆρ᾽* *ς. 23 *οὗτος* 𝔄 *ΔΠ.* 24 *γε* 𝔄 *ΔΠ Hdf.*, om. ς.

habent. Nam vocalibus tribuitur tantum *φωνή*, semivocalibus *ψόφος*, consonantibus ne hic quidem.

5 *ἀποδεδεῖχθαι* pro verbo medio declarandi potestate usurpatur a Xen. anab. V 2, 9 *οἱ γὰρ μάντεις ἀποδεδειγμένοι ἦσαν, ὅτι μάχη μὲν ἔσται, τὸ δὲ τέλος καλὸν τῆς ἐξόδου.* Lys. c. Eratosth. 27 *γνώμην ἀποδεδειγμένος.* v. Bernhardy, Syntax. p. 345. Stallb. Campbellius contulit Theaet. 180D *ἀναφανδὸν ἀποδεικνυμένων.*

12 *ἄλλο τι.* Cf. ad p. 193A.

23 *ἀποδεδρακὼς οἰχήσεται.* Cf. ad p. 164A.

ἕν τι γεγονὸς εἶδος ἰδέαν μίαν αὐτὸ αὑτοῦ ἔχον, ἕτερον δὲ τῶν στοιχείων.

ΘΕΑΙ. Πάνυ μὲν οὖν· καὶ τάχα γ' ἂν μᾶλλον οὕτως ἢ ἐκείνως ἔχοι.

ΣΩ. Σκεπτέον καὶ οὐ προδοτέον οὕτως ἀνάνδρως μέγαν τε καὶ σεμνὸν λόγον.

ΘΕΑΙ. Οὐ γὰρ οὖν.

ΣΩ. Ἐχέτω δὴ ὡς νῦν φαμέν, μία ἰδέα ἐξ ἑκάστων 204
τῶν συναρμοττόντων στοιχείων γιγνομένη ἡ συλλαβή, ὁμοίως ἔν τε γράμμασι καὶ ἐν τοῖς ἄλλοις ἅπασι.

ΘΕΑΙ. Πάνυ μὲν οὖν.

ΣΩ. Οὐκοῦν μέρη αὐτῆς οὐ δεῖ εἶναι.

ΘΕΑΙ. Τί δή;

ΣΩ. Ὅτι οὗ ἂν ᾖ μέρη, τὸ ὅλον ἀνάγκη τὰ πάντα μέρη εἶναι. ἢ καὶ τὸ ὅλον ἐκ τῶν μερῶν λέγεις γεγονὸς ἕν τι εἶδος ἕτερον τῶν πάντων μερῶν;

ΘΕΑΙ. Ἔγωγε.

ΣΩ. Τὸ δὲ δὴ πᾶν καὶ τὸ ὅλον πότερον ταὐτὸν καλεῖς
ἢ ἕτερον ἑκάτερον; B

ΘΕΑΙ. Ἔχω μὲν οὐδὲν σαφές, ὅτι δὲ κελεύεις προθύμως ἀποκρίνασθαι, παρακινδυνεύων λέγω ὅτι ἕτερον.

ΣΩ. Ἡ μὲν προθυμία, ὦ Θεαίτητε, ὀρθή· εἰ δὲ καὶ ἡ ἀπόκρισις, σκεπτέον.

ΘΕΑΙ. Δεῖ δέ γε δή.

8 *μίαν ἰδέαν — γιγνομένην Hsch.* de Heindorfii coniectura.
24 *Δεῖ δέ γε*] *δέ* om. *Tur.* auctore Heindorfio.

1 '*εἶδος* h. l. genus dicit, *ἰδέαν* generalem quandam notionem. Quamquam utrumque alias eodem prorsus significatu promiscue usurpatur Platoni. Euthyphr. 6 D *Μέμνησαι οὖν, ὅτι οὐ τοῦτό σοι διεκελευόμην, ἕν τι ἢ δύο με διδάξαι τῶν πολλῶν ὁσίων, ἀλλ' ἐκεῖνο αὐτὸ τὸ εἶδος, ᾧ πάντα τὰ ὅσια ὅσιά ἐστιν; ἔφησθα γάρ που μιᾷ ἰδέᾳ τά τε ἀνόσια ἀνόσια εἶναι καὶ τὰ ὅσια ὅσια.* Et sic centies alias.' Heindorfius. Cf. Zeller, Phil. d. Gr. II p. 421 not. 1.

8 *Ἐχέτω.* Turicenses, quos secutus est Wagnerus, *ἐχέτω — γιγνομένη* idem esse putant quod *γιγνέσθω*, quamquam Wagnerus locum aliter vertit in Germanicum. Sed omnibus locis, quos attulerunt (Phaedr. 257 C soph. 227 C de leg. VII 793 B) participium aoristi coniunctum est cum *ἔχειν*. Cf. Krueger. § 56, 3, 6. Quare praestat cum Campbellio *μία ἰδέα κτλ.* pro appositione habere, ut de rep. VII 517 B *τὰ δ' οὖν ἐμοὶ φαινόμενα οὕτω φαίνεται, ἐν τῷ γνωστῷ τελευταία ἡ τοῦ ἀγαθοῦ ἰδέα καὶ μόγις ὁρᾶσθαι.*

24 *Δεῖ δέ γε δή.* 'At oportet quidem certe eam rectam

204 XLI. *ΣΩ. Οὐκοῦν διαφέροι ἂν τὸ ὅλον τοῦ παντός, ὡς ὁ νῦν λόγος;*

ΘΕΑΙ. Ναί.

ΣΩ. Τί δὲ δή; τὰ πάντα καὶ τὸ πᾶν ἔσθ' ὅ τι διαφέρει; οἷον ἐπειδὰν λέγωμεν ἕν, δύο, τρία, τέτταρα, πέντε,
C *ἕξ, καὶ ἐὰν δὶς τρία ἢ τρὶς δύο ἢ τέτταρά τε καὶ δύο ἢ τρία καὶ δύο καὶ ἕν, πότερον ἐν πᾶσι τούτοις τὸ αὐτὸ ἢ ἕτερον λέγομεν;*

ΘΕΑΙ. Ταὐτόν.

ΣΩ. Ἄρ' ἄλλο τι ἢ ἕξ;

ΘΕΑΙ. Οὐδέν.

ΣΩ. Οὐκοῦν ἐφ' ἑκάστης λέξεως πάντα τὰ ἓξ εἰρήκαμεν;

ΘΕΑΙ. Ναί.

ΣΩ. Πάλιν δ' οὐδὲν λέγομεν τὸ πᾶν αὐτὰ λέγοντες;

ΘΕΑΙ. Ἀνάγκη.

ΣΩ. Ἦ ἄλλο τι ἢ τὰ ἕξ;

ΘΕΑΙ. Οὐδέν.

D *ΣΩ. Ταὐτὸν ἄρα ἔν γε τοῖς ὅσα ἐξ ἀριθμοῦ ἐστι τό τε πᾶν προσαγορεύομεν καὶ τὰ ἅπαντα;*

ΘΕΑΙ. Φαίνεται.

ΣΩ. Ὧδε δὴ περὶ αὐτῶν λέγωμεν. ὁ τοῦ πλέθρου ἀριθμὸς καὶ τὸ πλέθρον ταὐτόν. ἦ γάρ;

4 *δὲ*] *δαὶ* ΓΔBCHabci *Bkk.* 7 Post *ἓν* Cornarius add. *ἢ πέντε καὶ ἕν.* 12 *πᾶν τι τὰ* coni. *Hdf.*, *τὸ πᾶν τὰ* coni. *Ast.*, *πᾶν τὰ Tur.*, *τὰ πάντα Hrm.* *εἰρήκαμεν* 𝔄ΔΠ *Bkk.*, *εὑρήκαμεν* ς. 15 *Πάλιν*] *Πᾶν* coni. *Cpl.* *ἄλλο δ' οὐδὲν* Cornarius, *οὐδὲν ἄλλο* coni. *Hdf.* *οὐδὲν*] *οὐχ ἓν Hrm.* *τὸ πᾶν αὐτὰ Wb.*, *τὸ πᾶν* coni. Schleiermacherus, *τὰ πάντα* ς. 17 *Ἦ Bkk.*, *Ἢ* ς. *ἢ Bkk.*, *ἢ* Δ^{e} (*ἢ* Δ^{a}) om. *ς, *τὰ πάντα ἢ* coni. *Hdf.* 20 *ἅπαντα*] *πάντα Hsch.* de Heindorfii coniectura. 22 *λέγομεν* ΠΛΞb *Stb.*, *λέγωμεν* ς. 23 *τὸ* 𝔄ΔΠ *Bkk.*, om. ς.

esse.' Stallb. Cf. Winckelmannus ad Euthyd. 280 E.

5 *οἷον*. Numerus senarius vel numerando vel multiplicando vel addendo efficitur.

15 *τὸ πᾶν αὐτὰ*. Rectissime Campbellius a plurali numero vidit transeundum esse ad singularem. Nam postquam quae partes sint numeri senarii demonstratum est, eum esse multitudinem quandam satis apparet. Deinde *τὰ πάντα* si una comprehensione complectimur, *τὸ πᾶν* efficiunt. In Hermanni emendatione desideratur illud *πᾶν*, quod abesse vix potest.

16 'Ad *Ἀνάγκη* liquidum est ex praegresso *οὐδὲν λέγομεν* repetendum esse *λέγειν τι*.' Stallb.

22 *λέγωμεν* 'quia ab iis, quae de *παντὶ* et *πᾶσι* dicenda erant, ad *πᾶν* et *ὅλον* transitur.' C. F. Hermannus.

ΘΕΑΙ. *Ναί.*

ΣΩ. *Καὶ ὁ τοῦ σταδίου δὴ ὡσαύτως;*

ΘΕΑΙ. *Ναί.*

ΣΩ. *Καὶ μὴν καὶ ὁ τοῦ στρατοπέδου γε καὶ τὸ στρατόπεδον, καὶ πάντα τὰ τοιαῦτα ὁμοίως; ὁ γὰρ ἀριθμὸς πᾶς τὸ ὂν πᾶν ἕκαστον αὐτῶν ἐστι.*

ΘΕΑΙ. *Ναί.*

ΣΩ. *Ὁ δὲ ἑκάστων ἀριθμὸς μῶν ἄλλο τι ἢ μέρη ἐστίν;* E

ΘΕΑΙ. *Οὐδέν.*

ΣΩ. *Ὅσα ἄρα ἔχει μέρη, ἐκ μερῶν ἂν εἴη;*

ΘΕΑΙ. *Φαίνεται.*

ΣΩ. *Τὰ δέ γε πάντα μέρη τὸ πᾶν εἶναι ὁμολογεῖται, εἴπερ καὶ ὁ πᾶς ἀριθμὸς τὸ πᾶν ἔσται.*

ΘΕΑΙ. *Οὕτω.*

ΣΩ. *Τὸ ὅλον ἄρ᾽ οὐκ ἔστιν ἐκ μερῶν. πᾶν γὰρ ἂν εἴη τὰ πάντα ὂν μέρη.*

ΘΕΑΙ. *Οὐκ ἔοικε.*

ΣΩ. *Μέρος δ᾽ ἔσθ᾽ ὅτου ἄλλου ἐστὶν ὅπερ ἐστὶν ἢ τοῦ ὅλου;*

ΘΕΑΙ. *Τοῦ παντός γε.*

ΣΩ. *Ἀνδρικῶς γε, ὦ Θεαίτητε, μάχει. τὸ πᾶν δὲ* 205 *οὐχ ὅταν μηδὲν ἀπῇ, αὐτὸ τοῦτο τὸ πᾶν ἐστιν;*

ΘΕΑΙ. *Ἀνάγκη.*

ΣΩ. *Ὅλον δὲ οὐ ταὐτὸν τοῦτο ἔσται, οὗ ἂν μηδαμῇ μηδὲν ἀποστατῇ; οὗ δ᾽ ἂν ἀποστατῇ, οὔτε ὅλον οὔτε πᾶν ἅμα γενόμενον ἐκ τοῦ αὐτοῦ τὸ αὐτό;*

ΘΕΑΙ. *Δοκεῖ μοι νῦν οὐδὲν διαφέρειν πᾶν τε καὶ ὅλον.*

ΣΩ. *Οὐκοῦν ἐλέγομεν ὅτι οὗ ἂν μέρη ᾖ, τὸ ὅλον τε καὶ πᾶν τὰ πάντα μέρη ἔσται;*

4 *καὶ* ante *ὁ* *ΔΠΕ Bkk.*, om. ς. 6 *τὸ πᾶν ὂν* coni. *Hdf.* *ἑκάστου Hsch.* de Stallbaumii coniectura. 8 *ἑκάστου Hsch.* 13 *ὁμολογεῖται 𝔄ΔΠ Stb.*, *ὡμολόγηται* ς. 23 *τοῦτο τὸ πᾶν Hdf.*

5 *ὁ γὰρ ἀριθμὸς πᾶς.* Ex iis, quae sequuntur, supplendum est *ἕκαστος*: eorum unusquisque numerus omnis est unumquodque *ὂν* omne.

26 *ἀποστατῇ* 'sc. *τι.*' Hdf. Cf. ad p. 204 C.

οὔτε πᾶν ἅμα γεν. 'neque *πᾶν*, quod (*πᾶν*) simul (cum *τῷ ὅλῳ*) existit idem (*τῷ ὅλῳ*) ex eodem i. e. ex omnibus partibus.' Heind.

30 *ἐλέγομεν*: p. 204 A.

205 *ΘΕΑΙ.* *Πάνυ γε.*

ΣΩ. *Πάλιν δή, ὅπερ ἄρτι ἐπεχείρουν, οὐκ, εἴπερ ἡ* B *συλλαβὴ μὴ τὰ στοιχεῖά ἐστιν, ἀνάγκη αὐτὴν μὴ ὡς μέρη ἔχειν ἑαυτῆς τὰ στοιχεῖα, ἢ ταὐτὸν οὖσαν αὐτοῖς ὁμοίως ἐκείνοις γνωστὴν εἶναι;*

ΘΕΑΙ. *Οὕτως.*

ΣΩ. *Οὐκοῦν τοῦτο ἵνα μὴ γένηται, ἕτερον αὐτῶν αὐτὴν ἐθέμεθα;*

ΘΕΑΙ. *Ναί.*

ΣΩ. *Τί δ᾽; εἰ μὴ τὰ στοιχεῖα συλλαβῆς μέρη ἐστίν, ἔχεις ἄλλ᾽ ἄττα εἰπεῖν, ἃ μέρη μέν ἐστι συλλαβῆς, οὐ μέντοι στοιχεῖά γ᾽ ἐκείνης;*

ΘΕΑΙ. *Οὐδαμῶς· εἰ γάρ, ὦ Σώκρατες, μόρια ταύτης συγχωροίην, γελοῖόν που τὰ στοιχεῖα ἀφέντα ἐπ᾽ ἄλλα ἰέναι.*

C *ΣΩ.* *Παντάπασι δή, ὦ Θεαίτητε, κατὰ τὸν νῦν λόγον μία τις ἰδέα ἀμέριστος συλλαβὴ ἂν εἴη.*

ΘΕΑΙ. *Ἔοικε.*

ΣΩ. *Μέμνησαι οὖν, ὦ φίλε, ὅτι ὀλίγον ἐν τῷ πρόσθεν ἀπεδεχόμεθα ἡγούμενοι εὖ λέγεσθαι ὅτι τῶν πρώτων οὐκ εἴη λόγος, ἐξ ὧν τἆλλα σύγκειται, διότι αὐτὸ καθ᾽ αὑτὸ ἕκαστον εἴη ἀσύνθετον, καὶ οὐδὲ τὸ εἶναι περὶ αὐτοῦ ὀρθῶς ἔχοι προσφέροντα εἰπεῖν, οὐδὲ τὸ τοῦτο, ὡς ἕτερα καὶ ἀλλότρια λεγόμενα, καὶ αὕτη δὴ ἡ αἰτία ἄλογόν τε καὶ ἄγνωστον αὐτὸ ποιοῖ;*

ΘΕΑΙ. *Μέμνημαι.*

D *ΣΩ.* *Ἦ οὖν ἄλλη τις ἢ αὕτη ἡ αἰτία τὸ μονοειδές τι καὶ ἀμέριστον αὐτὸ εἶναι; ἐγὼ μὲν γὰρ οὐχ ὁρῶ ἄλλην.*

10 *ἐστίν, ἔχεις*] *ἐστιν* 𝔄 *Π*, *ἔχῃς ἔστιν Δ Π*¹. 13 *εἰ γὰρ* add. 𝔄 *Δ Π Bkk.*, om. ς. 23 *τὸ τοῦτο* *Tur.* de Heindorfii coniectura, *τοιοῦτό τι* coni. *Hdf.*, *τοιοῦτον* coni. *Stb.*, *τὸ τὸ* coni. *Btt.* 25 *τε* 𝔄 *Δ Π Bkk.*, *τι* ς. 27 *αὕτη* 𝔄 *Δ Hdf.*, *αυτη Π*¹ᵉ, *αὐτῇ* ς. *ἡ* om. *Π*ᵉ. *τὸ* Bonitzius, *τοῦ* ς.

2 *ἄρτι*: p. 203 E.
4 *ὁμοίως ἐκείνοις γν.* Cf. p. 205 D *ὁμοίως αἵ τε συλλαβαὶ γνωσταὶ καὶ ῥηταὶ καὶ τὰ στοιχεῖα.* Heind.
7 *ἵνα μὴ γένηται.* Cf. ad p. 187 A.
19 *ἐν τῷ πρόσθεν*: p. 201 E. Heind.
23 *τὸ τοῦτο.* Cf. p. 202 A.
27 *Ἦ οὖν ἄλλη τις.* 'Num quid aliud in causa est (nimirum *τοῦ ἄλογόν τε καὶ ἄγνωστον αὐτὸ εἶναι*) nisi illud, quod ali-

ΘΕΑΙ. Οὐ γὰρ οὖν δὴ φαίνεται.

ΣΩ. Οὐκοῦν εἰς ταὐτὸν ἐμπέπτωκεν ἡ συλλαβὴ εἶδος ἐκείνῳ, εἴπερ μέρη τε μὴ ἔχει καὶ μία ἐστὶν ἰδέα;

ΘΕΑΙ. Παντάπασι μὲν οὖν.

ΣΩ. Εἰ μὲν ἄρα πολλὰ στοιχεῖα ἡ συλλαβή ἐστι καὶ ὅλον τι, μέρη δ' αὐτῆς ταῦτα, ὁμοίως αἵ τε συλλαβαὶ γνωσταὶ καὶ ῥηταὶ καὶ τὰ στοιχεῖα, ἐπείπερ τὰ πάντα μέρη τῷ ὅλῳ ταὐτὸν ἐφάνη.

ΘΕΑΙ. Καὶ μάλα. E

ΣΩ. Εἰ δέ γε ἕν τε καὶ ἀμερές, ὁμοίως μὲν συλλαβή, ὡσαύτως δὲ στοιχεῖον ἄλογόν τε καὶ ἄγνωστον· ἡ γὰρ αὐτὴ αἰτία ποιήσει αὐτὰ τοιαῦτα.

ΘΕΑΙ. Οὐκ ἔχω ἄλλως εἰπεῖν.

ΣΩ. Τοῦτο μὲν ἄρα μὴ ἀποδεχώμεθα, ὃς ἂν λέγῃ συλλαβὴν μὲν γνωστὸν καὶ ῥητόν, στοιχεῖον δὲ τοὐναντίον.

ΘΕΑΙ. Μὴ γάρ, εἴπερ τῷ λόγῳ πειθόμεθα.

ΣΩ. Τί δ' αὖ; τοὐναντίον λέγοντος ἆρ' οὐ μᾶλλον ἂν 206
ἀποδέξαιο ἐξ ὧν αὐτὸς σύνοισθα σαυτῷ ἐν τῇ τῶν γραμμάτων μαθήσει;

ΘΕΑΙ. Τὸ ποῖον;

ΣΩ. Ὡς οὐδὲν ἄλλο μανθάνων διετέλεσας ἢ τὰ στοιχεῖα ἔν τε τῇ ὄψει διαγιγνώσκειν πειρώμενος καὶ ἐν τῇ

15 *ἄγνωστὸν* 𝔄 primo, sed *α* extritum, *ἄγνωστον* *ΔΠ*. *δὲ* 𝔄 *ΔΠ* *Hdf.* cum Stephano, om. ς. 16 *πειθόμεθα* 𝔄*ΔΠ* *Bkk.*, *πεισόμεθα* ς. 22 *τε* add. *Π*[3c] (*Π*[a]) et cod. Vindob. quidam Bastii, *Bkk.*, om. ς.

quid simplex est et individuum? Non agitur de ea causa, cur aliquid sit simplex atque individuum (*αἰτία τοῦ μονοειδὲς — εἶναι*), sed cur *λόγον* ac proinde scientiam non admittat; nimirum si quid est simplex atque individuum, nec definiri nec sciri potest, *αὕτη ἡ αἰτία* (sc. *διότι αὐτὸ καθ' αὑτὸ ἕκαστον εἴη ἀσύνθετον*) *ἄλογόν τε καὶ ἄγνωστον αὐτὸ ποιοῖ*.' H. Bonitzius, spic. crit. Vindob. p. 25.

2 *εἶδος ἐκείνῳ* 'sc. *τῷ τῶν πρώτων εἴδει, ἐξ ὧν τὰ ἄλλα σύγκειται*.' Heind.

10 *ὁμοίως μὲν — ὡσαύτως δέ.* Phaedr. 275E *ὁμοίως παρὰ τοῖς ἐπαΐουσιν, ὡς δ' αὔτως παρ' οἷς οὐδὲν προσήκει.*

14 *ὃς ἂν λέγῃ* 'h. e. *ἐάν τις λέγῃ*.' Buttmannus. Cf. Stallbaumius ad Phaed. 68B.

18 *ἀποδέξαιο.* Cf. ad p. 160C.

21 *οὐδὲν ἄλλο.* Cf. ad p. 189E. De rep. III 402A *Ὥσπερ ἄρα — γραμμάτων πέρι τότε ἱκανῶς εἴχομεν, ὅτε τὰ στοιχεῖα μὴ λανθάνοι ἡμᾶς ὀλίγα ὄντα ἐν ἅπασιν οἷς ἔστι περιφερόμενα, καὶ οὔτ' ἐν σμικρῷ οὔτ' ἐν μεγάλῳ ἠτιμάζομεν αὐτά, ὡς οὐ δέοι αἰσθάνεσθαι, ἀλλὰ πανταχοῦ προυθυμούμεθα διαγιγνώσκειν, ὡς οὐ πρότερον ἐσόμενοι γραμματικοὶ πρὶν οὕτως ἔχοιμεν.*

206 *ἀκοῇ αὐτὸ καθ' αὑτὸ ἕκαστον, ἵνα μὴ ἡ θέσις σε ταράττοι λεγομένων τε καὶ γραφομένων.*

ΘΕΑΙ. Ἀληθέστατα λέγεις.

ΣΩ. Ἐν δὲ κιθαριστοῦ τελέως μεμαθηκέναι μῶν ἄλλο B *τι ἦν ἢ τὸ τῷ φθόγγῳ ἑκάστῳ δύνασθαι ἐπακολουθεῖν, ποίας χορδῆς εἴη· ἃ δὴ στοιχεῖα πᾶς ἂν ὁμολογήσειε μουσικῆς λέγεσθαι;*

ΘΕΑΙ. Οὐδὲν ἄλλο.

ΣΩ. Ὧν μὲν ἄρ' αὐτοὶ ἔμπειροί ἐσμεν στοιχείων καὶ συλλαβῶν, εἰ δεῖ ἀπὸ τούτων τεκμαίρεσθαι καὶ εἰς τὰ ἄλλα, πολὺ τὸ τῶν στοιχείων γένος ἐναργεστέραν τε τὴν γνῶσιν ἔχειν φήσομεν καὶ κυριωτέραν τῆς συλλαβῆς πρὸς τὸ λαβεῖν τελέως ἕκαστον μάθημα, καὶ ἐάν τις φῇ συλλαβὴν μὲν γνωστόν, ἄγνωστον δὲ πεφυκέναι στοιχεῖον, ἑκόντα ἢ ἄκοντα παίζειν ἡγησόμεθ' αὐτόν.

ΘΕΑΙ. Κομιδῇ μὲν οὖν.

C XLII. *ΣΩ. Ἀλλὰ δὴ τούτου μὲν ἔτι κἂν ἄλλαι φανεῖεν ἀποδείξεις, ὡς ἐμοὶ δοκεῖ· τὸ δὲ προκείμενον μὴ ἐπιλαθώμεθα δι' αὐτὰ ἰδεῖν, ὅ τι δή ποτε καὶ λέγεται τὸ μετὰ δόξης ἀληθοῦς λόγον προσγενόμενον τὴν τελεωτάτην ἐπιστήμην γεγονέναι.*

ΘΕΑΙ. Οὐκοῦν χρὴ ὁρᾶν.

ΣΩ. Φέρε δή, τί ποτε βούλεται τὸν λόγον ἡμῖν σημαίνειν; τριῶν γάρ ἕν τί μοι δοκεῖ λέγειν.

ΘΕΑΙ. Τίνων δή;

D *ΣΩ. Τὸ μὲν πρῶτον εἴη ἂν τὸ τὴν αὑτοῦ διάνοιαν ἐμφανῆ ποιεῖν διὰ φωνῆς μετὰ ῥημάτων τε καὶ ὀνομάτων, ὥσπερ εἰς κάτοπτρον ἢ ὕδωρ τὴν δόξαν ἐκτυπούμενον εἰς τὴν διὰ τοῦ στόματος ῥοήν. ἢ οὐ δοκεῖ σοι τὸ τοιοῦτον λόγος εἶναι;*

1 *ταράττοι* 𝔄ΔΠ *Hdf.*, *ταράττῃ* ς. 5 *τὸ* om. ΔΠ^e. 6 *ἃ δὴ*] *ἄλλῃ* Δ^{e}Π^{1e}, *ἀλλ' ἢ* 𝔄. 17 *ἔτι κἂν* om. ΣΥΖ^{r}BCEFHabciΞ^1, in marg. habet *Λ*. 23 *τί* 𝔄ΔΠ *Bkk.*, *τίνα* ς. *τὸ λόγος* coni. *Ast.* 26 *αὑτοῦ Hdf.*, *αὐτοῦ* ς.

4 *Ἐν — κιθαριστοῦ.* Cf. Sauppius ad Prot. 326 C.

23 *τί ποτε β.*, 'quid hoc nobis illum *λόγον* esse significet.' Buttmannus.

27 *ῥῆμα* de praedicato, *ὄνομα* de subiecto accipiendum est. Cf. p. 184 C. Deuschle, plat. Sprachphil. p. 8.

28 *εἰς τὴν διὰ τοῦ στόματος ῥοήν.* Tim. 75 E *τὸ δὲ λόγων νᾶμα ἔξω ῥέον καὶ ὑπηρετοῦν φρονήσει κάλλιστον καὶ ἄριστον πάντων ναμάτων.* Cpl.

ΘΕΑΙ. *Ἔμοιγε. τὸν γοῦν αὐτὸ δρῶντα λέγειν φαμέν.*

ΣΩ. *Οὐκοῦν τοῦτό γε πᾶς ποιεῖν δυνατὸς θᾶττον ἢ σχολαίτερον, τὸ ἐνδείξασθαι τί δοκεῖ περὶ ἑκάστου αὐτῷ, ὁ μὴ ἐνεὸς ἢ κωφὸς ἀπ' ἀρχῆς· καὶ οὕτως ὅσοι τι ὀρθὸν δοξάζουσι, πάντες αὐτὸ μετὰ λόγου φανοῦνται ἔχοντες,* E *καὶ οὐδαμοῦ ἔτι ὀρθὴ δόξα χωρὶς ἐπιστήμης γενήσεται.*

ΘΕΑΙ. *Ἀληθῆ.*

ΣΩ. *Μὴ τοίνυν ῥᾳδίως καταγιγνώσκωμεν τὸ μηδὲν εἰρηκέναι τὸν ἀποφηνάμενον ἐπιστήμην ὃ νῦν σκοποῦμεν. ἴσως γὰρ ὁ λέγων οὐ τοῦτο ἔλεγεν, ἀλλὰ τὸ ἐρωτηθέντα τί ἕκαστον δυνατὸν εἶναι τὴν ἀπόκρισιν διὰ τῶν στοιχείων ἀποδοῦναι τῷ ἐρομένῳ.* 207

ΘΕΑΙ. *Οἷον τί λέγεις, ὦ Σώκρατες;*

ΣΩ. *Οἷον καὶ Ἡσίοδος περὶ ἁμάξης λέγει τὸ ἑκατὸν δέ τε δούραθ' ἁμάξης. ἃ ἐγὼ μὲν οὐκ ἂν δυναίμην εἰπεῖν, οἶμαι δὲ οὐδὲ σύ· ἀλλ' ἀγαπῷμεν ἂν ἐρωτηθέντες ὅ τί ἐστιν ἅμαξα, εἰ ἔχοιμεν εἰπεῖν τροχοί, ἄξων, ὑπερτερία, ἄντυγες, ζυγόν.*

ΘΕΑΙ. *Πάνυ μὲν οὖν.*

ΣΩ. *Ὁ δέ γε ἴσως οἴοιτ' ἂν ἡμᾶς, ὥσπερ ἂν τὸ σὸν*

1 *τὸν οὖν — φαμέν* in Δ^a et a Ficino Socrati tribuuntur. Post ea Buttmannus posuit *ΘΕΑΙ. Φαμέν.*, Heusdius p. 48 *Φαμὲν γάρ.* *γοῦν Stb.* cum Vindob. Bastii, *οὖν* ς. 2 *Οὐκοῦν αὖ τοῦτο Stb.* cum Π^a et Vind. Bastii. 4 *ἢ κωφὸς ἀπ' ἀρχῆς* seclusit C. G. Cobetus, mnem. V p. 99. 5 *μετὰ λόγου φανοῦνται* 𝔄 *Δ Π Stb.*, *φανοῦνται μετὰ λόγου* ς. 9 *τοῦ ἀποφηναμένου* coni. *Hdf.* 17 *ὑπερτερία Hdf.* auctore Kuhnio ad Poll. I 253, *ὑπερτηρία* libri, *ὑπερτήρια* ς. 18 *ζυγόν* 𝔄 Δ^c *Π Bkk.*, *ζυγός* ς.

8 *καταγιγνώσκωμεν.* Recte Buttmannus *καταγιγνώσκειν* dicit hic respectu personae absolute dictum esse, accusativum autem *τὸν ἀποφηνάμενον* pertinere ad infinitivum. Verba enim condemnandi cum accusativo iungi docuit Lobeckius ad Ai. 802. Cf. Heindorfius ad soph. 234 B.

13 *Οἷον τί λέγεις.* P. 208 C *Οἷον τίνα τίνος ἔχεις μοι λόγον εἰπεῖν;* Heind.

14 *Ἡσίοδος*: op. et di. 455 sq. *φησὶ δ' ἀνὴρ φρένας ἀφνειὸς πήξασθαι ἅμαξαν, νήπιος, οὐδὲ τό γ' οἶδ'· ἑκατὸν δέ τε δούραθ' ἁμάξης.* Hdf.

16 *οἶμαι δὲ οὐδὲ σύ.* Cum dictione *οἶμαι δὲ* nominativus haud raro coniungitur. Cf. de rep. X 608 D, ubi v. Stallbaumius.

20 *Ὁ δέ γε ἴσως οἴοιτ' ἄν.* 'Coartata est oratio, ita fere expedienda: *Ὁ δέ γε ἴσως οἴοιτ' ἂν ἡμᾶς γελοίους εἶναι ταῦτα μόνον εἰπόντας, ὥσπερ ἂν γελοῖοι εἴημεν ἐρωτηθέντες τὸ σὸν ὄνομα καὶ ἀποκρινόμενοι κατὰ συλλαβήν.* Sed ipse Plato haec paullo post explicat verbis illis: *Οὕτω τοίνυν καὶ περὶ ἁμάξης κτλ.* v.

207 ὄνομα ἐρωτηθέντας καὶ ἀποκρινομένους κατὰ συλλαβήν,
B γελοίους εἶναι, ὀρθῶς μὲν δοξάζοντας καὶ λέγοντας ἃ λέγομεν, οἰομένους δὲ γραμματικοὺς εἶναι καὶ ἔχειν τε καὶ λέγειν γραμματικῶς τὸν τοῦ Θεαιτήτου ὀνόματος λόγον. τὸ δ' οὐκ εἶναι ἐπιστημόνως οὐδὲν λέγειν, πρὶν ἂν διὰ τῶν στοιχείων μετὰ τῆς ἀληθοῦς δόξης ἕκαστον περαίνῃ τις, ὅπερ καὶ ἐν τοῖς πρόσθε που ἐρρήθη.

ΘΕΑΙ. Ἐρρήθη γάρ.

ΣΩ. Οὕτω τοίνυν καὶ περὶ ἁμάξης ἡμᾶς μὲν ὀρθὴν ἔχειν δόξαν, τὸν δὲ διὰ τῶν ἑκατὸν ἐκείνων δυνάμενον
C διελθεῖν αὐτῆς τὴν οὐσίαν, προσλαβόντα τοῦτο, λόγον τε προσειληφέναι τῇ ἀληθεῖ δόξῃ καὶ ἀντὶ δοξαστικοῦ τεχνικόν τε καὶ ἐπιστήμονα περὶ ἁμάξης οὐσίας γεγονέναι, διὰ στοιχείων τὸ ὅλον περάναντα.

ΘΕΑΙ. Οὐκοῦν εὖ δοκεῖ σοι, ὦ Σώκρατες;

ΣΩ. Εἴ σοί, ὦ ἑταῖρε, δοκεῖ, καὶ ἀποδέχει τὴν διὰ στοιχείου διέξοδον περὶ ἑκάστου λόγον εἶναι, τὴν δὲ κατὰ συλλαβὰς ἢ καὶ κατὰ μεῖζον ἔτι ἀλογίαν, τοῦτό μοι λέγε,
D ἵν' αὐτὸ ἐπισκοπῶμεν.

ΘΕΑΙ. Ἀλλὰ πάνυ ἀποδέχομαι.

ΣΩ. Πότερον ἡγούμενος ἐπιστήμονα εἶναι ὀντινοῦν ὁτουοῦν, ὅταν τὸ αὐτὸ ὁτὲ μὲν τοῦ αὐτοῦ δοκῇ αὐτῷ

1 ἀποκρινομένους 𝔄 Δ Π *Bkk.*, ἀποκριναμένους ς. 7 πρόσθε που Γ *Bkk.*, πρόσθεν ὁῦ 𝔄, πρόσθεν οὗ Δ Π^{1e} (πρόσθέν που Π^{a}), ἔμπροσθέν πω Σ Z^{r} b, πρόσθεν που ς. 10 τὸν] τὸ *Tur. Hrm.* 15 σοι οἴεσθαι ὦ coni. *Hdf.* 16 διὰ στοιχείου Δ Π *Tur.*, διὰ τοῦ στοιχείου ς. 22 ὁτὲ *Bkk.*, ὅτε 𝔄 Δ Π, τοτὲ ς.

Hipp. mai. 303 B.' Heindorfius. Qui quinque illas currus partes cognovit, ei comparatur, qui syllabas nominis recenset, uterque enim rectam opinionem habet; scientiam vero habet, qui nominis scit elementa i. e. litteras vel currus *ἑκατὸν δούρατα* illa, quibus conficitur.

7 *ἐν τοῖς πρόσθε*: p. 206 A. Cpl.

15 *Οὐκοῦν εὖ δοκεῖ σοι.* 'Repetendum mente e praegressis *οἴεσθαι*, quod tamen durius deest, cum non in proximis praecesserit *οἴοιτο*, sed in verbis admodum remotis illis *Ὁ δέ γε ἴσως οἴοιτ' ἄν.*' Heindorfius.

16 *Εἴ σοί.* 'In his particula *εἰ* pendet a verbis post illatis *τοῦτό μοι λέγε.*' Heind.

21 *Πότερον ἡγούμενος* non sequente *ἢ οὔ*, ut soph. 228 A *Πότερον ἄλλο τι στάσιν ἡγούμενος ἢ τὴν τοῦ φύσει ξυγγενοῦς ἔκ τινος διαφορᾶς διαφθοράν;*

22 *ὁτὲ μὲν — τοτὲ δὲ* rarissime inveniuntur sic posita. Similiter p. 192 D *ἅπτομαί ποτ' αὐτῶν, τοτὲ δ' οὔ.* Phaed. 59 A *ὁτὲ μὲν γελῶντες, ἐνίοτε δὲ δακρύοντες.* Cf. ad p. 150 A. Plerumque sibi

εἶναι, τοτὲ δὲ ἑτέρου, ἢ καὶ ὅταν τοῦ αὐτοῦ τοτὲ μὲν ἕτερον, τοτὲ δὲ ἕτερον δοξάζῃ;

ΘΕΑΙ. Μὰ Δί' οὐκ ἔγωγε.

ΣΩ. Εἶτα ἀμνημονεῖς ἐν τῇ τῶν γραμμάτων μαθήσει κατ' ἀρχὰς σαυτόν τε καὶ τοὺς ἄλλους δρῶντας αὐτά;

ΘΕΑΙ. Ἆρα λέγεις τῆς αὐτῆς συλλαβῆς τοτὲ μὲν ἕτερον, τοτὲ δὲ ἕτερον ἡγουμένους γράμμα, καὶ τὸ αὐτὸ τοτὲ E
μὲν εἰς τὴν προσήκουσαν, τοτὲ δὲ εἰς ἄλλην τιθέντας συλλαβήν;

ΣΩ. Ταῦτα λέγω.

ΘΕΑΙ. Μὰ Δί' οὐ τοίνυν ἀμνημονῶ, οὐδέ γέ πω ἡγοῦμαι ἐπίστασθαι τοὺς οὕτως ἔχοντας.

ΣΩ. Τί οὖν; ὅταν ἐν τῷ τοιούτῳ καιρῷ Θεαίτητον γράφων τις θῆτα καὶ εἶ οἴηταί τε δεῖν γράφειν καὶ γράψῃ, καὶ αὖ Θεόδωρον ἐπιχειρῶν γράφειν ταῦ καὶ εἶ 208
οἴηταί τε δεῖν γράφειν καὶ γράψῃ, ἆρ' ἐπίστασθαι φήσομεν αὐτὸν τὴν πρώτην τῶν ὑμετέρων ὀνομάτων συλλαβήν;

ΘΕΑΙ. Ἀλλ' ἄρτι ὡμολογήσαμεν τὸν οὕτως ἔχοντα μήπω εἰδέναι.

ΣΩ. Κωλύει οὖν τι καὶ περὶ τὴν δευτέραν συλλαβὴν καὶ τρίτην καὶ τετάρτην οὕτως ἔχειν τὸν αὐτόν;

ΘΕΑΙ. Οὐδέν γε.

ΣΩ. Ἆρ' οὖν τότε τὴν διὰ στοιχείου διέξοδον ἔχων γράψει Θεαίτητον μετὰ ὀρθῆς δόξης, ὅταν ἑξῆς γράφῃ;

ΘΕΑΙ. Δῆλον δή.

14 *θῆτα* Δ[a] Π[a] *Bkk.*, *Θῆτα* 𝔄, *θ̄* ς. *εἶ* 𝔄 Δ Π[c] (*ε̄* Π[a]) *Bkk.*, *ε̄* ς. *οἴηται* Π[a] Γ[2] *Hdf.*, *οἴεται* Λ, *οἴεται* *ς. 15 *γράψῃ* Δ[a] i *Hdf.*, *γράψη* ΓΞΔ[2c], *γράψει* *ς. *ταῦ* 𝔄 *Bkk.*, *τ̄* *ς. *εἶ* 𝔄 Δ[c] Π[c] *Bkk.*, *ε̄* ς. 16 *οἴηται* ΠΓCH *Hdf.*, *οἴεται* ΛB, *οἴεται* *ς. *γράψῃ* *Hdf.*, *γράψη* ΓΞΔ[2c], *γράψει* *ς. 17 *ὑμετέρων* 𝔄 Δ Π *Hdf.*, *ἡμετέρων* ς.

respondent *τοτὲ μὲν — τοτὲ δὲ* (p. 191 E 199 E) vel *ποτὲ μὲν — ποτὲ δέ* (p. 170 C).

4 *ἀμνημονεῖς* cum accusativo et participio iunctum, ut *μεμνῆσθαι*. Charm. 156 A *μέμνημαι δὲ ἔγωγε καὶ παῖς ὢν Κριτίᾳ τῷδε ξυνόντα σε.*

14 *εἶ*. Eustath. ad Il. *ε* p. 511 ed. Rom. *ἰστέον δὲ ὅτι τὸ ε̄ στοιχεῖον εἶ ἔλεγον οἱ παλαιοὶ προστιθέντες τὸ ι, ἵνα τῇ διὰ διφθόγγου ἐκτάσει δύνωνται περισπᾶν καὶ αὐτὸ καθὰ καὶ τὰ ἄλλα στοιχεῖα.*

208B *ΣΩ. Οὐκοῦν ἔτι ἀνεπιστήμων ὤν, ὀρθὰ δὲ δοξάζων, ὥς φαμεν;*

ΘΕΑΙ. Ναί.

ΣΩ. Λόγον γε ἔχων μετὰ ὀρθῆς δόξης. τὴν γὰρ διὰ τοῦ στοιχείου ὁδὸν ἔχων ἔγραφεν, ἣν δὴ λόγον ὡμολογήσαμεν.

ΘΕΑΙ. Ἀληθῆ.

ΣΩ. Ἔστιν ἄρα, ὦ ἑταῖρε, μετὰ λόγου ὀρθὴ δόξα, ἣν οὔπω δεῖ ἐπιστήμην καλεῖν.

ΘΕΑΙ. Κινδυνεύει.

XLIII. *ΣΩ. Ὄναρ δή, ὡς ἔοικεν, ἐπλουτήσαμεν οἰηθέντες ἔχειν τὸν ἀληθέστατον ἐπιστήμης λόγον. ἢ μήπω*
C *κατηγορῶμεν; ἴσως γὰρ οὐ τοῦτό τις αὐτὸν ὁριεῖται, ἀλλὰ τὸ λοιπὸν εἶδος τῶν τριῶν, ὧν ἕν γέ τι ἔφαμεν λόγον θήσεσθαι τὸν ἐπιστήμην ὁριζόμενον δόξαν εἶναι ὀρθὴν μετὰ λόγου.*

ΘΕΑΙ. Ὀρθῶς ὑπέμνησας· ἔτι γὰρ ἓν λοιπόν. τὸ μὲν γὰρ ἦν διανοίας ἐν φωνῇ ὥσπερ εἴδωλον, τὸ δ' ἄρτι λεχθὲν διὰ στοιχείου ὁδὸς ἐπὶ τὸ ὅλον· τὸ δὲ δὴ τρίτον τί λέγεις;

ΣΩ. Ὅπερ ἂν οἱ πολλοὶ εἴποιεν, τὸ ἔχειν τι σημεῖον εἰπεῖν ᾧ τῶν ἁπάντων διαφέρει τὸ ἐρωτηθέν.

ΘΕΑΙ. Οἷον τίνα τίνος ἔχεις μοι λόγον εἰπεῖν;

D *ΣΩ. Οἷον, εἰ βούλει, ἡλίου πέρι ἱκανὸν οἶμαί σοι εἶναι ἀποδέξασθαι, ὅτι τὸ λαμπρότατόν ἐστι τῶν κατὰ τὸν οὐρανὸν ἰόντων περὶ γῆν.*

ΘΕΑΙ. Πάνυ μὲν οὖν.

ΣΩ. Λαβὲ δὴ οὗ χάριν εἴρηται. ἔστι δὲ ὅπερ ἄρτι ἐλέγομεν, ὡς ἄρα τὴν διαφορὰν ἑκάστου ἂν λαμβάνῃς ᾗ

4 *γὰρ* om. ΣYZ[r]B[a]. *διὰ* Δ[a] *Hdf.*, om. ς. 9 *δὴ — καλεῖ* 𝔄. 12 *ἢ μήπω — μετὰ λόγου* Theaeteto, *Ὀρθῶς — τὸ ὅλον* Socrati tribuit ς. Veram orationis distinctionem ex ed. Ald. restituit *Hdf.* eamque confirmant Δ[a] et Vindob. Bastii. 13 *οὐ* add. Cornarius. 25 *κατὰ τὸν οὐρ.* 𝔄 Δ Π *Bkk.*, *κατ' οὐρ.* ς. 27 *Πάνυ* — p. 199, 16 *τὸν σὸν λόγον* om. 𝔄 (defectum indicare videntur tria puncta :· in margine) ΔΠ[1a]. Cf. prol. p. 38.

11 *Ὄναρ — ἐπλουτήσαμεν.* Lys. 218C *κινδυνεύομεν ὄναρ πεπλουτηκέναι.* Hdf. Cf. p. 201D.

28 *λαμβάνειν* h. l. est auribus percipere, ut Soph. Phil. 234 *φεῦ τὸ καὶ λαβεῖν πρόσφθεγμα τοιοῦδ' ἀνδρὸς ἐν χρόνῳ μακρῷ.*

τῶν ἄλλων διαφέρει, λόγον, ὥς φασί τινες, λήψει· ἕως δ' ἂν κοινοῦ τινὸς ἐφάπτῃ, ἐκείνων πέρι σοι ἔσται ὁ λόγος ὧν ἂν ἡ κοινότης ᾖ.

ΘΕΑΙ. Μανθάνω· καί μοι δοκεῖ καλῶς ἔχειν λόγον E *τὸ τοιοῦτον καλεῖν.*

ΣΩ. Ὃς δ' ἂν μετ' ὀρθῆς δόξης περὶ ὁτουοῦν τῶν ὄντων τὴν διαφορὰν τῶν ἄλλων προσλάβῃ, αὐτοῦ ἐπιστήμων γεγονὼς ἔσται οὗ πρότερον ἦν δοξαστής.

ΘΕΑΙ. Φαμέν γε μὴν οὕτω.

ΣΩ. Νῦν δῆτα, ὦ Θεαίτητε, παντάπασιν ἔγωγε, ἐπειδὴ ἐγγὺς ὥσπερ σκιαγραφήματος γέγονα τοῦ λεγομένου, ξυνίημι οὐδὲ σμικρόν· ἕως δὲ ἀφεστήκη πόρρωθεν, ἐφαίνετό τί μοι λέγεσθαι.

ΘΕΑΙ. Πῶς τί τοῦτο;

ΣΩ. Φράσω, ἐὰν οἷός τε γένωμαι. ὀρθὴν ἔγωγε ἔχων 209 *δόξαν περὶ σοῦ, ἐὰν μὲν προσλάβω τὸν σὸν λόγον, γιγνώσκω δή σε, εἰ δὲ μή, δοξάζω μόνον.*

ΘΕΑΙ. Ναί.

ΣΩ. Λόγος δέ γε ἦν ἡ τῆς σῆς διαφορότητος ἑρμηνεία.

ΘΕΑΙ. Οὕτως.

ΣΩ. Ἡνίκ' οὖν ἐδόξαζον μόνον, ἄλλο τι ᾧ τῶν ἄλλων διαφέρεις, τούτων οὐδενὸς ἡπτόμην τῇ διανοίᾳ;

ΘΕΑΙ. Οὐκ ἔοικε.

ΣΩ. Τῶν κοινῶν τι ἄρα διενοούμην, ὧν οὐδὲν σὺ μᾶλλον ἢ τις ἄλλος ἔχει.

10 *παντάπασιν* Π i *Stb.*, *παντάπασί γε* ς. 12 *ἀφεστήκη* Ξ Σ B^{1e} E^{2} a *Hdf.*, *ἀφεστήκει* Π F i, *ἀφεστήκοι* Λ C H, *ἀφεστήκη* * ς. Cf. C. G. Cobetus, mnem. VI 13. 23 *ἔοικε*] *ἔγωγε* 𝔄 Δ Π^{1e}. 25 *ἔχεις* *Hsch.* de Heindorfii coniectura.

7 *ἐπιστήμων — οὗ πρότερον ἦν δοξαστής*. Cf. ad p. 160 D.

11 *ὥσπερ σκιαγραφήματος*. *σκιαγραφία*, quae admodum cognata est *σκηνογραφίᾳ*, a Platone (Parm. 165 C, soph. 235 E, Phaed. 69 B, de rep. X 602 D) vituperatur, quod homines decipiat. Nimirum in tabulis ita pictis luminum et umbrarum ratio erat ea, ut, si e longinquo spectarentur, placerent, displicerent, si e propinquo. Cf. O. Müller, Archaeol. d. Kunst § 136.

19 *διαφορότητος*. Usus est Plato hoc vocabulo nonnullis locis. Cf. Stallbaumius ad Phil. 14 B. Omnino autem adamavit substantiva in *ότης*, finxit *ποιότης* p. 182 A, *κοινότης* p. 208 D. Cf. *δικαιότης* Prot. 331 B, Gorg. 508 A. Lehrs, Aristarch. p. 260.

21 *ᾧ — τούτων*. Singularem *ᾧ*, ad quem refertur pluralis pronominis demonstrativi, non esse sollicitandum recte vidit Buttmannus. Cf. nos ad p. 147 E et Stallbaumius ad Phaedr. 231 A.

209 B *ΘΕΑΙ.* Ἀνάγκη.

ΣΩ. Φέρε δὴ πρὸς Διός· πῶς ποτ' ἐν τῷ τοιούτῳ σὲ μᾶλλον ἐδόξαζον ἢ ἄλλον ὁντινοῦν; θὲς γάρ με διανοούμενον ὡς ἔστιν οὗτος Θεαίτητος, ὃς ἂν ᾖ τε ἄνθρωπος καὶ ἔχῃ ῥῖνα καὶ ὀφθαλμοὺς καὶ στόμα καὶ οὕτω δὴ ἓν ἕκαστον τῶν μελῶν. αὕτη οὖν ἡ διάνοια ἔσθ' ὅ τι μᾶλλον ποιήσει με Θεαίτητον ἢ Θεόδωρον διανοεῖσθαι, ἢ τῶν λεγομένων Μυσῶν τὸν ἔσχατον;

ΘΕΑΙ. Τί γάρ;

ΣΩ. Ἀλλ' ἐὰν δὴ μὴ μόνον τὸν ἔχοντα ῥῖνα καὶ
C ὀφθαλμοὺς διανοηθῶ, ἀλλὰ καὶ τὸν σιμόν τε καὶ ἐξόφθαλμον, μή τι σὲ αὖ μᾶλλον δοξάσω ἢ ἐμαυτὸν ἢ ὅσοι τοιοῦτοι;

ΘΕΑΙ. Οὐδέν.

ΣΩ. Ἀλλ' οὐ πρότερόν γε, οἶμαι, Θεαίτητος ἐν ἐμοὶ δοξασθήσεται, πρὶν ἂν ἡ σιμότης αὕτη τῶν ἄλλων σιμοτήτων ὧν ἐγὼ ἑώρακα διάφορόν τι μνημεῖον παρ' ἐμοὶ ἐνσημηναμένη κατάθηται, καὶ τἆλλα οὕτω ἐξ ὧν εἶ σύ, ἢ ἐμὲ καὶ ἐὰν αὔριον ἀπαντήσω, ἀναμνήσει καὶ ποιήσει ὀρθὰ δοξάζειν περὶ σοῦ.

ΘΕΑΙ. Ἀληθέστατα.

D *ΣΩ.* Περὶ τὴν διαφορότητα ἄρα καὶ ἡ ὀρθὴ δόξα ἂν εἴη ἑκάστου πέρι.

ΘΕΑΙ. Φαίνεταί γε.

ΣΩ. Τὸ οὖν προσλαβεῖν λόγον τῇ ὀρθῇ δόξῃ τί ἂν

7 *τῶν λεγομένων Cpl.* cum libris, *τὸ λεγόμενον* ς Cornario auctore. 18 *εἶ* (*εἰ* $Δ^a$) *σὺ ἐμὲ* $Δ^c$, *εἰ σὺ ἐμὲ* 𝔄, *εἴση ἐμὲ* ΓΛΣΤBCE FHZ[r] abc $Π^{2c}$, *οἴση ἐμὲ γρ.* Ξ, *εἶ σύ, ἢ ἐμὲ* ς, *εἰ σὺ ἢ ἐμὲ* Schleiermacherus, *εἶ σύ· ὃ ἐμὲ Hrm.*, *εἴσει σὺ ἐμέ, καὶ ἐμέ, ἐὰν* Winckelmannus e Ficino, *εἶ σύ,* [*καὶ ἐμέ,*] *ἐὰν Cpl.*

7 '**τῶν λεγομένων** contra omnes codices editores mutarunt in **τὸ λεγόμενον**. Male. Quidni enim ipsi Mysi in proverbio esse dicantur, si Mysorum ultimus ita usurpatur?' BUTTMANNUS. Cf. append. proverb. II 85, ubi v. Leutschius. Apte Campbellius comparat p. 173 D **οἱ τῆς θαλάττης λεγόμενοι χόες**.

11 **τὸν σιμόν τε καὶ ἐξόφθαλμον**. 'Qualem Theaetetum describebat Theodorus p. 143 E.' HEIND.

18 '**ἢ** neglegentius positum tamquam in praecedentibus scripsisset: **πρὶν ἂν ἡ σιμότης αὕτη ὡς διάφορός τις οὖσα ἐν ἐμοὶ ἐνσεσημασμένη ᾖ**.' HEIND.

22 **καὶ ἡ ὀρθὴ δόξα** 'etiam recta opinio, non tantum **λόγος** ille, **ὧν τις τῆς διαφορότητος ἑρμηνεία** p. 209 A.' HEIND.

ἔτι εἴη; εἰ μὲν γὰρ προσδοξάσαι λέγει ἢ διαφέρει τι τῶν ἄλλων, πάνυ γελοία γίγνεται ἡ ἐπίταξις.

ΘΕΑΙ. Πῶς;

ΣΩ. Ὧν ὀρθὴν δόξαν ἔχομεν ἢ τῶν ἄλλων διαφέρει, τούτων προσλαβεῖν κελεύει ἡμᾶς ὀρθὴν δόξαν ᾗ τῶν ἄλλων διαφέρει. καὶ οὕτως ἡ μὲν σκυτάλης ἢ ὑπέρου ἢ ὅτου δὴ λέγεται περιτροπὴ πρὸς ταύτην τὴν ἐπίταξιν οὐδὲν ἂν λέγοι, E τυφλοῦ δὲ παρακέλευσις ἂν καλοῖτο δικαιότερον· τὸ γάρ, ἃ ἔχομεν, ταῦτα προσλαβεῖν κελεύειν, ἵνα μάθωμεν ἃ δοξάζομεν, πάνυ γενναίως ἔοικεν ἐσκοτωμένῳ.

ΘΕΑΙ. Εἰπὲ δή, τί νῦν δὴ ὡς ἐρῶν ἐπύθου;

ΣΩ. Εἰ τὸ λόγον, ὦ παῖ, προσλαβεῖν γνῶναι κελεύει, ἀλλὰ μὴ δοξάσαι τὴν διαφορότητα, ἡδὺ χρῆμ' ἂν εἴη τοῦ καλλίστου τῶν περὶ ἐπιστήμης λόγου. τὸ γὰρ γνῶναι ἐπιστήμην που λαβεῖν ἐστιν. ἢ γάρ; 210

ΘΕΑΙ. Ναί.

ΣΩ. Οὐκοῦν ἐρωτηθείς, ὡς ἔοικε, τί ἐστιν ἐπιστήμη, ἀποκρινεῖται ὅτι δόξα ὀρθὴ μετὰ ἐπιστήμης διαφορότητος. λόγου γὰρ πρόσληψις τοῦτ' ἂν εἴη κατ' ἐκεῖνον.

ΘΕΑΙ. Ἔοικε.

2 ἀπόταξις 𝔄ΔΠ[1c]. 5 κελεύει ἡμᾶς 𝔄ΔΠ *Bkk.*, ἡμᾶς κελεύει *ς. 11 Εἰπὲ] εἰ δὲ Δ[c] (εἰ δε Δ[a]), εἴγε 𝔄Π. εἰ δέ γε — ὡς ἕτερον ὑπέθου Badhamus, Philol. X p. 729, Τί οὖν δή; εἴ γε δή τι coni. *Cpl.* 14 ἐπιστήμης 𝔄ΔΠ *Bkk.*, ἐπιστήμην ς.

1 **προσδοξάσαι.** 'Ad *λέγει* subaudiendus est ex proxime praegressis verbis nominativus τοῦτο, τὸ προσλαβεῖν λόγον τῇ ὀρθῇ δόξῃ.' Heind.

6 **σκυτάλη** est genus epistularum, quo Lacedaemonii utebantur. Quorum magistratus cum occultare et dissimulare volebant litteras ad imperatores publice missas, circum surculum teretem et oblongum lorum modicae tenuitatis, longum tamen, quantum rei satis erat, complicabant. In eo litteras per transversas iuncturarum oras versibus a summo ad imum proficiscentibus inscribebant. Id lorum revolutum ex surculo mittebant imperatori, qui lorum surculo compari, quem habebat, circumplicabat atque ita legebat epistulam. Cf. schol. ad Thuc. I 131, 1. Gell. n. A. XVII 9, 6—15.

ὑπέρου περιτροπὴ ἐπὶ τῶν τὰ αὐτὰ ποιούντων πολλάκις καὶ μηδὲν ἀνυόντων, ἢ ἐπὶ τῶν ταχέως τι πραττόντων. μέμνηται δὲ αὐτῆς Φιλήμων ἐν Ἥρωσι καὶ ἐνταῦθα Πλάτων. schol. R. S. Cf. Schneidewinus ad Zenob. VI 25.

7 **οὐδὲν ἂν λέγοι,** 'nihil ad illam valeat i. e. comparari cum hac ἐπιτάξει non possit, quae multo etiam absurdior fuerit et inutilior.' Heind.

11 **τί νῦν δὴ — ἐπύθου;** 'verbis illis τὸ οὖν προσλαβεῖν λόγον τῇ ὀρθῇ δόξῃ τί ἂν ἔτι εἴη;' Heind.

13 **ἡδὺ χρῆμα.** Cf. ad p. 157 C.

18 **ἀποκρινεῖται** 'sc. ὁ περὶ ἐπιστήμης λόγος.' Heind.

210 *ΣΩ. Καὶ παντάπασί γε εὔηθες, ζητούντων ἡμῶν ἐπιστήμην, δόξαν φάναι ὀρθὴν εἶναι μετ' ἐπιστήμης εἴτε διαφορότητος εἴτε ὁτουοῦν. οὔτε ἄρα αἴσθησις, ὦ Θεαίτητε, οὔτε δόξα ἀληθὴς οὔτε μετ' ἀληθοῦς δόξης λόγος προσ-*
B *γιγνόμενος ἐπιστήμη ἂν εἴη.*

ΘΕΑΙ. Οὐκ ἔοικεν.

ΣΩ. Ἦ οὖν ἔτι κυοῦμέν τι καὶ ὠδίνομεν, ὦ φίλε, περὶ ἐπιστήμης, ἢ πάντα ἐκτετόκαμεν;

ΘΕΑΙ. Καὶ ναὶ μὰ Δί' ἔγωγε πλείω ἢ ὅσα εἶχον ἐν ἐμαυτῷ διὰ σὲ εἴρηκα.

ΣΩ. Οὐκοῦν ταῦτα μὲν πάντα ἡ μαιευτικὴ ἡμῖν τέχνη ἀνεμιαῖά φησι γεγενῆσθαι καὶ οὐκ ἄξια τροφῆς;

ΘΕΑΙ. Παντάπασι μὲν οὖν.

XLIV. *ΣΩ. Ἐὰν τοίνυν ἄλλων μετὰ ταῦτα ἐγκύμων*
C *ἐπιχειρῇς γίγνεσθαι, ὦ Θεαίτητε, ἐάν τε γίγνῃ, βελτιόνων ἔσει πλήρης διὰ τὴν νῦν ἐξέτασιν, ἐάν τε κενὸς ᾖς, ἧττον ἔσει βαρὺς τοῖς συνοῦσι καὶ ἡμερώτερος σωφρόνως οὐκ οἰόμενος εἰδέναι ἃ μὴ οἶσθα. τοσοῦτον γὰρ μόνον ἡ ἐμὴ τέχνη δύναται, πλέον δὲ οὐδέν, οὐδέ τι οἶδα ὧν οἱ ἄλλοι, ὅσοι μεγάλοι καὶ θαυμάσιοι ἄνδρες εἰσί τε καὶ γεγόνασι. τὴν δὲ μαιείαν ταύτην ἐγώ τε καὶ ἡ μήτηρ ἐκ θεοῦ ἐλάχομεν, ἡ μὲν τῶν γυναικῶν, ἐγὼ δὲ τῶν νέων τε καὶ γεν-*
D *ναίων καὶ ὅσοι καλοί. νῦν μὲν οὖν ἀπαντητέον μοι εἰς τὴν τοῦ βασιλέως στοὰν ἐπὶ τὴν Μελήτου γραφήν, ἥν με γέγραπται· ἕωθεν δέ, ὦ Θεόδωρε, δεῦρο πάλιν ἀπαντῶμεν.*

11 *ἅπαντα* ΓΛΣΤΖ[r]BCEFHabci *Bkk.* 12 *καὶ* add. 𝔄ΔΠ *Bkk.*, om. ς. 14 *Ἐὰν οὖν τοίνυν* 𝔄ΔΠ. 17 *συνοῦσι*] *οὖσι* 𝔄Δ. 20 *θαυμαστοὶ* coni. *Hdf.* 24 *τὴν τοῦ M.* ς, *τοῦ* om. ΔΠΓEF *Bkk.* *Μελήτου* 𝔄Δ[a]Π[a] *Bkk.*, *Μελίτου* ς. *τέλος θαιέτητος* (sic) *ἢ περὶ ἐπιστήμης* Π[a], *Θεαίτητος. ἢ περὶ ἐπιστήμης:* ∽ B[a].

20 *θαυμάσιοι.* Discrimen non esse inter *θαυμάσιος* et *θαυμαστὸς* et patet ex exemplis ad p. 151A allatis, ubi eodem significatu *θαυμάσια* et *θαυμαστὰ ἐργάζεσθαι* dicitur, et docuit Lobeckius pathol. elem. II p. 351 coll. Euthyd. 283A *ὡς αὐτίκα μάλα ἀκουσόμενοι θαυμασίους τινὰς λόγους· ὅπερ οὖν καὶ συνέβη ἡμῖν· θαυμαστὸν γάρ τινα — ἀνὴρ κατῆρχε λόγον.* Cf. Winckelmannus ad Euthyd. 288B.

21 *ἐκ θεοῦ.* 'Cf. p. 149B 150C.' Hdf.

23 *καλοί.* P. 185E *Καλὸς γὰρ εἶ, ὦ Θεαίτητε, καὶ οὐχ, ὡς ἔλεγε Θεόδωρος, αἰσχρός· ὁ γὰρ καλῶς λέγων καλός τε καὶ ἀγαθός.*

εἰς τὴν τοῦ βασιλέως στοάν. Euthyphr. 2A *Τί νεώτερον, ὦ Σώκρατες, γέγονεν, ὅτι σὺ τὰς ἐν Λυκείῳ καταλιπὼν διατριβὰς ἐνθάδε νῦν διατρίβεις περὶ τὴν τοῦ βασιλέως στοάν; οὐ γάρ που καὶ σοί γε δίκη τις οὖσα τυγχάνει πρὸς τὸν βασιλέα ὥσπερ ἐμοί.*

INDEX GRAECUS.

INDEX LATINUS.